

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΔΗΜΟΣ ΣΥΡΟΥ-ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ**

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το Πρακτικό της **06-09-2023** με **αριθμ. 31**
Συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Σύρου-
Ερμούπολης

ΑΠΟΦΑΣΗ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ 322

ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΣΥΡΟΥ-ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΙΒΑΔΑΡΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ : ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΡΑΝΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ : ΜΑΡΙΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

Συνεδρίασε σήμερα 06-09-2023, ημέρα Τετάρτη και ώρα 18.30, στην αίθουσα συνεδριάσεων του Δημαρχείου (Πλατεία Μιαούλη, β' όροφος), σε Δια Ζώσης Τακτική Συνεδρίαση (Άρθρο 67 του Ν.3852/10 & Άρθρο 11 του Ν.5043/13-04-2023), μετά από την υπ' αριθ. Πρωτ. 17437/01-09-2023, πρόσκληση του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, για συζήτηση και λήψη αποφάσεων στα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Κατά την έναρξη της συνεδρίασης ο Πρόεδρος διαπίστωσε ότι σε σύνολο είκοσι επτά (27) Δημοτικών Συμβούλων ήταν:

Παρόντες 17

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΙΑΛΟΓΛΟΥ, ΚΑΝΔΙΩ ΜΑΡΑΓΚΟΥ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΡΑΝΗΣ, ΜΗΝΑΣ ΑΛΗΦΡΑΓΚΗΣ, ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΙΝΤΕΖΗ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΙΤΑΟΥΛΗΣ, ΕΙΡΗΝΗ ΔΡΑΚΟΥ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΤΑΒΑΣ, ΜΑΡΚΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΝΑΒΗΣ, ΔΟΜΕΝΙΚΟΣ ΣΑΓΚΙΝΕΤΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΞ, ΝΙΚΗΤΑΣ ΓΡΥΠΑΡΗΣ, ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΡΟΥΣΣΟΥΝΕΛΟΣ, ΜΑΡΙΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΪΛΗΣ.

Απόντες 10

Στην συνεδρίαση απουσίαζαν αν και νόμιμα εκλήθησαν οι Δημ. Σύμβουλοι κ.κ.: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΩΤΕΙΝΙΑΣ, ΚΛΕΟΝΙΚΗ (ΑΛΙΚΗ) ΛΕΟΝΤΑΡΙΤΗ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ, ΘΩΜΑΗ ΜΕΝΔΡΙΝΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΜΑΡΙΟΣ ΒΟΥΤΣΙΝΟΣ, ΡΟΖΑ ΞΑΝΘΑΚΗ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ, ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ ΣΟΥΜΠΙΤΣΗΣ και ΠΕΤΡΟΣ ΜΩΤΟΣ.

Στην συνεδρίαση ήταν παρών και ο Δήμαρχος κ. Νικόλαος Λειβαδάρας.

ΘΕΜΑ 1ο: «Έγκριση υποβολής πρότασης για την επιλογή της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης στο πλαίσιο της σχετικής Πρόσκλησης της ΕΥΔ Προγράμματος «ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ»

Αφού έλαβε υπόψη:

1. Την προφορική εισήγηση του κ. Προέδρου, ο οποίος θέτει υπόψη του Σώματος :

α) Το με αριθμ.πρωτ.17425/01-09-2023 έγγραφο του Αυτοτελούς Τμήματος Επιχειρησιακού Προγραμματισμού και ΤΠΕ του Δήμου, σύμφωνα με το οποίο αναφέρονται τα εξής :

«**ΘΕΜΑ: 1) Αποδοχή ή μη των όρων της με Α.Π. 4550/05.12.2022 Πρόσκλησης της ΕΥΔ Προγράμματος «ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και των με Α.Π. 887/14.03.2023, 1853/19.05.2023 και 2954/28.07.2023 τροποποιήσεων της, 2) έγκριση ή μη υποβολής πρότασης για την επιλογή της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης στην εν λόγω πρόσκληση, 3) έγκριση ή μη του Σχεδίου Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης (Έντυπο Υποβολής Πρότασης), 4) την εξουσιοδότηση ή μη του Δημάρχου για τις περαιτέρω ενέργειες μέχρι και την έγκρισή της πρότασης, 5) τη συγκρότηση ή μη Ομάδας Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΟΠΑ) της Στρατηγικής και τον ορισμό του επικεφαλής της Έχοντας υπόψη:**

1. την Απόφαση με αριθμό C(2022)6252/29.08.2022 της Ε.Ε. που αφορά στην έγκριση του Προγράμματος «Νότιο Αιγαίο» 2021-2027

2. την με Α.Π. 124143/21.12.2022 Εγκύκλιος με θέμα «Κατευθύνσεις για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ»

3. την με Α.Π. 4550/05.12.2022 Πρόσκληση της ΕΥΔ Προγράμματος «ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και τις με Α.Π. 887/14.03.2023, 1853/19.05.2023 και 2954/28.07.2023 τροποποιήσεις της,

4. την με Α.Π. 15222/20-07-2023 (ΑΔΑΜ: 23ΣΥΜΝ013120938) Σύμβαση με την εταιρία: REMACO Ανώνυμη Εταιρεία Σύμβουλοι Επιχειρήσεων και Ανάπτυξης για την «Παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής και Επιστημονικής Υποστήριξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης για την εκπόνηση Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης».

5. την ευρεία διαβούλευση που διενεργήθηκε με τους τοπικούς θεσμούς, φορείς και κοινωνικές ομάδες ως ακολούθως:

- Α' Φάση: Εργαστήριο συμμετοχικού σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ (αρχές Μαρτίου 2023)
- Β' Φάση: Ανοικτή δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση επί των βασικών στοιχείων της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ (τέλος Μαρτίου έως αρχές Μαΐου 2023)
- Γ' Φάση: Διαβούλευση επί του Σχεδίου Δράσης (24 Ιουλίου 2023)

6. Την ανάγκη συγκρότησης Ομάδας Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΟΠΑ) της Στρατηγικής και τον ορισμό ενός Δημοτικού Συμβούλου με τον Αναπληρωτή του ως επικεφαλής της. Πρόκειται για συντονιστικού χαρακτήρα Ομάδας, που συγκροτείται σύμφωνα με την Α.Π. 124143/21-12-2023 Εγκύκλιο και τα μέλη της θα είναι στελέχη των υπηρεσιών του Δήμου. Σκοπό έχει την επίσπευση των διαδικασιών ωρίμανσης των έργων, την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των επιμέρους πράξεων και συνολικά της στρατηγικής, την αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής και την διατύπωση προτάσεων λήψης διορθωτικών ενεργειών.

Μετά τα ανωτέρω, ΕΙΣΗΓΟΥΜΑΣΤΕ

1. Την αποδοχή των όρων της με Α.Π. 4550/05.12.2022 Πρόσκλησης της ΕΥΔ Προγράμματος «NOTIO ΑΙΓΑΙΟ» για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και των με Α.Π. 887/14.03.2023, 1853/19.05.2023 και 2954/28.07.2023 τροποποιήσεων της.

2. Την έγκριση υποβολής πρότασης για την επιλογή της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης στην εν λόγω πρόσκληση.

3. Την έγκριση του Σχεδίου Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης (Έντυπο Υποβολής Πρότασης).

4. Την εξουσιοδότηση του Δημάρχου, ως νόμιμου εκπρόσωπου του Δήμου, για όλες τις περαιτέρω ενέργειες μέχρι και την έγκρισή της πρότασης, σύμφωνα με τους όρους της Πρόσκλησης.

5. Τη συγκρότηση Ομάδας Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΟΠΑ) της Στρατηγικής και τον ορισμό ενός Δημοτικού Συμβούλου με τον Αναπληρωτή του ως επικεφαλής της.»

β) Την με αριθμ. πρωτ.4550/05.12.2022 πρόσκληση της ΕΥΔ Προγράμματος «NOTIO ΑΙΓΑΙΟ» για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και των με Α.Π. 887/14.03.2023, 1853/19.05.2023 και 2954/28.07.2023 τροποποιήσεων της.

γ) Το Σχέδιο Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης (Έντυπο Υποβολής Πρότασης).

2.- Τη γενομένη διαλογική συζήτηση η οποία αναγράφεται στο ταυτόριθμο πρακτικό συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου.[

3.- Την πρόταση του Προέδρου όπως το Σώμα εγκρίνει :

Α) Την αποδοχή των όρων της με Α.Π. 4550/05.12.2022 Πρόσκλησης της ΕΥΔ Προγράμματος «NOTIO ΑΙΓΑΙΟ» για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και των με Α.Π. 887/14.03.2023, 1853/19.05.2023 και 2954/28.07.2023 τροποποιήσεων της.

Β) Την υποβολή πρότασης για την επιλογή της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης στην εν λόγω πρόσκληση.

Γ) Το Σχέδιο Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης (Έντυπο Υποβολής Πρότασης).

Δ) Την εξουσιοδότηση του Δημάρχου, ως νόμιμου εκπρόσωπου του Δήμου, για όλες τις περαιτέρω ενέργειες μέχρι και την έγκρισή της πρότασης, σύμφωνα με τους όρους της Πρόσκλησης.

Ε) Τη συγκρότηση Ομάδας Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΟΠΑ) της Στρατηγικής και τον ορισμό του εκάστοτε εντεταλμένου Δημοτικού Συμβούλου του Τμήματος Προγραμματισμού ως επικεφαλής της, με αναπληρωτή του τον εκάστοτε Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου.

4.- Την γενομένη ψηφοφορία μεταξύ των μελών του Δημ. Συμβουλίου, κατά την οποία την πρόταση του Προέδρου ψήφισαν οι κ.κ. Α. Γιαλόγλου, Κ. Μαραγκού, Ι. Βρούτσος, Ι. Κεράνης, Μ. Αληφραγκής, Αγγ. Πρίντζη, Ι. Πιταούλης, Ειρ. Δράκου, Π. Κουταβάς, Μ. Ρούσσοι, Γ. Δούναβης, Δ. Σαγκινέτος, Ν. Σκευοφύλαξ, Ν. Γρυπάρης, Απ. Ρουσσουνέλος και Μ. Καζαντζάκη, σύνολο δώδεκα (16) ψήφοι. Δήλωσε παρών ο Δημ. Σύμβουλος κ. Ν. Καίλης, ένας (1) ψήφος.

5.- Τις διατάξεις: α) των άρθρων 93 έως 102 του Ν. 3463/2006, όπως ισχύουν, β) των άρθρων 65,67, 69 και 94 του Ν. 3852/2010, όπως ισχύουν, γ) του Ν. 4555/2018.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

A. Εγκρίνει την αποδοχή των όρων της με Α.Π. 4550/05.12.2022 Πρόσκλησης της ΕΥΔ Προγράμματος «NOTIO ΑΙΓΑΙΟ» για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και των με Α.Π. 887/14.03.2023, 1853/19.05.2023 και 2954/28.07.2023 τροποποιήσεων της.

B. Εγκρίνει την υποβολή πρότασης για την επιλογή της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης στην εν λόγω πρόσκληση.

- Γ.** Εγκρίνει το Σχέδιο Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Σύρου – Ερμούπολης (Έντυπο Υποβολής Πρότασης), το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσης.
- Δ.** Εξουσιοδοτεί το Δήμαρχο, ως νόμιμο εκπρόσωπο του Δήμου, για όλες τις περαιτέρω ενέργειες μέχρι και την έγκρισή της πρότασης, σύμφωνα με τους όρους της Πρόσκλησης.
- Ε.** Συγκροτεί Ομάδα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΟΠΑ) της Στρατηγικής ορίζοντας τον εκάστοτε εντεταλμένο Δημοτικό Σύμβουλο του Τμήματος Προγραμματισμού ως επικεφαλής της, με αναπληρωτή του τον εκάστοτε Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου.
- ΣΤ.** Σύμφωνα με το άρθρο 118 του Ν. 4555/2018, οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον μπορεί να προσφύγει ενώπιον του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε ημερών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΡΑΝΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΙΑΛΟΓΛΟΥ

ΚΑΝΔΙΩ ΜΑΡΑΓΚΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ

ΜΗΝΑΣ ΑΛΗΦΡΑΓΚΗΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΙΝΤΕΖΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΙΤΑΟΥΛΗΣ

ΕΙΡΗΝΗ ΔΡΑΚΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΤΑΒΑΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΟΥΝΑΒΗΣ

ΔΟΜΕΝΙΚΟΣ ΣΑΓΚΙΝΕΤΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΕΥΟΦΥΛΑΞ

ΝΙΚΗΤΑΣ ΓΡΥΠΑΡΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΡΟΥΣΣΟΥΝΕΛΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΪΛΗΣ

Ακριβές Αντίγραφο

Ο Πρόεδρος του Δ. Σ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΡΑΝΗΣ

ΔΗΜΟΣ ΣΥΡΟΥ - ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ
MUNICIPALITY OF SYROS - HERMOUPOLIS

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ – ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΥΡΟΥ -ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Περιφερειακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου
(ΠεΠ ΝΑ) 2021-2027

1. ΑΙΤΗΣΗ / ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1.1. ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΑΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

1.1.1. Δήμος

Δήμος Σύρου-Ερμούπολης

1.1.2. Εταιρικό Σχήμα με επικεφαλής τον Δήμο (υποψήφια αστική αρχή) [εάν προτείνεται] Δ/Ε

Δεν προτείνεται

1.2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η περιοχή εφαρμογής/εστίασης της ΟΧΕ-ΒΑΑ είναι ολόκληρος ο οικισμός της Ερμούπολης ενώ η περιοχή παρέμβασης της στρατηγικής είναι ένα υποσύνολο το οποίο δομείται χωρικά:

- **κατά μήκος και εκατέρωθεν της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου** με διευρύνσεις στην περιοχή των παλιών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, στις θέσεις των οργανωμένων χώρων στάθμευσης και στην περιοχή του 5^{ου} Δημοτικού σχολείου, και κατά μήκος των οδικών αξόνων Μανδηλαρά και Αλ. Παναγούλη μέχρι την είσοδο του λιμένα,
- **στο δυτικό τμήμα της πόλης**, στις περιοχές Λαλακιά και Πευκάκια.

Ως περιοχή «εφαρμογής/εστίασης» ορίζεται η περιοχή η οποία μελετάται και στην οποία επιδιώκεται να επιλυθούν προβλήματα/προκλήσεις. Ως εκ τούτου είναι η περιοχή την οποία αφορά η μακροπρόθεσμη στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Ως περιοχή «παρέμβασης» ορίζεται η περιοχή στην οποία χωροθετούνται τα έργα και ως εκ τούτου είναι η περιοχή την οποία αφορά κατ' εξοχήν το βραχυπρόθεσμο-μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δράσης που έρχεται να υλοποιήσει τη στρατηγική ΒΑΑ.

Η διττή αυτή εστίαση έχει επιλεγεί για να αποφευχθεί η αποσπασματική διάγνωση των προβλημάτων και η μετατόπιση προβλημάτων – από μια γειτονιά σε μια άλλη – λόγω της παρέμβασης. Είναι γνωστό από άλλες χωρικές παρεμβάσεις ότι, όταν βελτιώνονται σημαντικά οι υποδομές και το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον αποκλειστικά σε μια γειτονιά λόγω της στοχευμένης παρέμβασης - και ως εκ τούτου και οι συνθήκες κατοίκησης και εργασίας – τότε ανεβαίνουν σημαντικά οι αξίες γης στη γειτονιά αυτή με αποτέλεσμα να εκτοπίζονται τα ασθενέστερα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα σε άλλες περιοχές της πόλης, με αποτέλεσμα να μετατοπίζονται κάποια από τα προβλήματα που επιχειρεί να λύσει η χωρική παρέμβαση.

Έτσι έχει επιλεγεί να μελετηθεί ολόκληρη η πόλη, να εντοπιστούν οι προκλήσεις στο σύνολο της πόλης, να επιλεγούν στρατηγικές απόκρισης στις προκλήσεις αυτές, και τέλος, με βάση αυτές τις στρατηγικές να επιλεγούν συγκεκριμένα κομβικά έργα για την επίλυση αυτών των προκλήσεων που χωροθετούνται στην επιλεγμένη περιοχή παρέμβασης.

Υπό αυτό το πρίσμα, «ωφελούμενη» από τις παρεμβάσεις είναι ολόκληρη η πόλη και όχι μόνο η γειτονιά (ή γειτονιές) στις οποίες χωροθετούνται τα έργα. Η διάχυση αυτής της ωφέλειας δεν δημιουργεί σημαντικά «προνομιακές» γειτονιές και έτσι αποφεύγεται η χωρική μετατόπιση των προβλημάτων.

Τέλος, στο πλαίσιο προώθησης θεματικών/άυλων δράσεων ο οριζόντιος χαρακτήρας τους καθιστά ικανή την υλοποίηση ωφελειών και σε άλλα σημεία της Ερμούπολης (εκτός περιοχής παρέμβασης) ή ακόμη και σε ολόκληρο το αστικό σύνολο.

Πληροφορίες σχετικά με τα ακριβή όρια της περιοχής παρέμβασης της στρατηγικής παρέχονται στην Ενότητα 2.4 του παρόντος εντύπου.

1.3. ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ (επικεφαλής εταίρος)

Όνοματεπώνυμο:	Νικόλαος Λειβαδάρας
Τίτλος / θέση στην αστική αρχή:	Δήμαρχος
Τηλ. επικοινωνίας:	2281361000
e-mail επικοινωνίας:	n.livadaras@syros-ermoupolis.gr

1.4. ΔΗΛΩΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Ημερομηνία

Υπογραφή / σφραγίδα

2. ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ

2.1. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Χωροταξική ένταξη της Ερμούπολης

Η πόλη της Ερμούπολης χωροθετείται στο ανατολικό τμήμα του νησιού, περίπου στο κέντρο της ανατολικής ακτογραμμής, σε σημείο όπου σχηματίζεται φυσικός λιμένας, και σχεδόν απέναντι από τα νησιά Δίδυμη και Στρογγυλό, όπως φαίνεται με κόκκινο χρώμα στο **Σχέδιο Α-01: Διοικητική Ένταξη Ερμούπολης (Παράρτημα 8.1)**. Το λιμάνι της Ερμούπολης είναι το μοναδικό εμπορικό και επιβατικό λιμάνι της Σύρου και συνδέεται τόσο με τον Πειραιά όσο και με τις υπόλοιπες Κυκλάδες και τα Δωδεκάνησα. Το μοναδικό αεροδρόμιο της Σύρου χωροθετείται νοτίως της Ερμούπολης σε απόσταση μόλις ενός χιλιομέτρου (μετρούμενη σε ευθεία γραμμή από το νότιο όριο του οικισμού) ή 2 χιλιομέτρων (οδικά).

Το κύριο οδικό δίκτυο της Σύρου ουσιαστικά ξεκινάει από την Ερμούπολη και εξαπλώνεται κυρίως προς το κεντρικό και νότιο τμήμα του νησιού όπου και χωροθετούνται ουσιαστικά όλες οι αγροτικές δραστηριότητες, μεγάλος αριθμός τουριστικών δραστηριοτήτων και όλοι οι σημαντικοί οικισμοί πλην της Άνω Σύρου η οποία βρίσκεται σε άμεση γειτνίαση βορείως της Ερμούπολης. Το βόρειο τμήμα του νησιού είναι ορεινό και άγονο με υψόμετρα που κυμαίνονται από 300 έως 450 μέτρα και απόκρημνες ακτές και περιλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής Natura GR4220032(Βόρεια Σύρος και Νησίδες) και τις 4 μοναδικές εγκατεστημένες ανεμογεννήτριες της Σύρου. Η κύρια εξορμητική ζώνη της Σύρου βρίσκεται δυτικά της Ερμούπολης, σε μικρή απόσταση από αυτήν (περίπου 1 χιλιόμετρο από το δυτικό όριο σε ευθεία απόσταση).

Η Ερμούπολη αποτελεί το διοικητικό και οικονομικό κέντρο του νησιού και όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί εξαρτώνται λειτουργικά από αυτή. Όσον αφορά το ευρύτερο χωροταξικό πλαίσιο, η Ερμούπολη αποτελεί τόσο την έδρα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και της Περιφερειακής Ενότητας Κυκλάδων όσο και των Υπηρεσιών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου με χωρική ευθύνη το Νότιο Αιγαίο. Συγκριτικά με τα υπόλοιπα νησιά των Κυκλάδων, η Σύρος έχει καλή προσπελασιμότητα και δημιουργεί οικονομικές και διοικητικές αλληλεξαρτήσεις προς τα νησιά αυτά.

Σύμφωνα με την αναθεώρηση του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξίας για το Νότιο Αιγαίο, το αστικό σύμπλεγμα Ερμούπολης – Άνω Σύρου αποτελεί (μαζί με τη Ρόδο) «πρωτεύοντα εθνικό πόλο» διεθνούς και διαπεριφερειακής εμβέλειας με επαυξημένο ρόλο ως διοικητικό και οικονομικό κέντρο και πόλο επιστημών – έρευνας - καινοτομίας – επιχειρηματικότητας.

Ο ρόλος αυτός εξειδικεύεται ως εξής:

Εθνικός Ρόλος	Περιφερειακός Ρόλος
Πολιτισμός Ναυπηγοεπισκευές	Διοίκηση Εκπαίδευση

Οριοθέτηση και ανάλυση βασικών χαρακτηριστικών της περιοχής εφαρμογής

Το προφίλ και η ταυτότητα της Ερμούπολης σφραγίζονται από την κοσμοπολίτικη και πολυπολιτισμική κουλτούρα που ορίζεται μέσα από τον αρχιτεκτονικό της πλούτο και την συνύπαρξη των ελληνορθόδοξων και καθολικών κοινοτήτων, με πλήθος εκκλησιαστικών εορτών και θρησκευτικών και πολιτιστικών παραδόσεων να τεκμηριώνουν τις βαθιές ρίζες τους στον τόπο.

Επιπλέον, η περιοχή εφαρμογής χαρακτηρίζεται ως οικονομικά ανεπτυγμένη παρουσιάζοντας μία διαφοροποιημένη οικονομία. Καθοριστική συμβολή στην τοπική οικονομική ανάπτυξη έχει ο τουρισμός, ο οποίος αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για την οικονομία, με πολλούς επισκέπτες να προσελκύονται από τις όμορφες παραλίες, τα γραφικά χωριά και τα πολιτιστικά αξιοθέατα του νησιού. Υπάρχει επίσης μια σειρά από μικρές επιχειρήσεις στο νησί, όπως καταστήματα και εστιατόρια, που παρέχουν θέσεις εργασίας στους ντόπιους και καθρεπτίζουν την πλούσια γαστρονομική παράδοση του νησιού, επικουρώντας το τουριστικό προϊόν του νησιού. Η ναυπηγική και παραναυπηγική δραστηριότητα παίζουν ιστορικά σημαντικό ρόλο στην τοπική κοινωνία και οικονομία, και ειδικότερα στις επισκευές, κατασκευές και αναβαθμίσεις πλοίων και μικρότερων σκαφών. Περαιτέρω, παραδοσιακά η Σύρος και η Ερμούπολη ήταν σημαντικό κέντρο της κλωστοϋφαντουργίας στην Ελλάδα, ιδιαίτερα για την παραγωγή μεταξίου. Σήμερα, η κλωστοϋφαντουργία εξακολουθεί να είναι παρούσα στο νησί, αν και σε μικρότερη κλίμακα. Η γεωργία, αν και σε περιορισμένη

κλίμακα, παίζει επίσης ρόλο στην οικονομία του νησιού, με καλλιέργειες όπως σύκα, ελιές, σταφύλια και αμύγδαλα που καλλιεργούνται στις αγροτικές περιοχές, ενώ σημαντική προσπάθεια γίνεται και στην οινοποιεία. Η κτηνοτροφία είναι επίσης σημαντική και συμβάλλει στην ανάπτυξη τοπικών προϊόντων, και ιδίως της τυροκομίας η οποία έχει να επιδείξει ευρέως αναγνωρίσιμα και ποιοτικά προϊόντα.

Η παρουσία δημόσιων υπηρεσιών και δικαστικών αρχών ως η πρωτεύουσα των Κυκλάδων και η έδρα της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην τοπική απασχόληση ενώ ανάλογο ρόλο διαδραματίζει και η παρουσία του Πανεπιστημίου Αιγαίου στην Ερμούπολη μέσω του Τμήματος Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων. Ο τομέας των υπηρεσιών στο νησί παρέχει επίσης ευκαιρίες απασχόλησης, με πολλούς επαγγελματίες να εργάζονται ως δικηγόροι, γιατροί και αρχιτέκτονες. Τέλος, το νησί φιλοξενεί πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Σύρου και το Φεστιβάλ Κλασικής Μουσικής, που συμβάλλουν στην τοπική οικονομία.

Η πόλη της Ερμούπολης έχει έκταση 2,8 τ.χλμ, πληθυσμό 11.407 κατοίκους¹ και μέση οικιστική πυκνότητα 4.073 κατοίκους/τ.χλμ ενώ ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης έχει έκταση 101,9 τ. χλμ, πληθυσμό 20.791² και οικιστική πυκνότητα 204 κατοίκους/τ.χλμ.

Αντίστοιχα, η περιοχή παρέμβασης έχει έκταση περίπου 0,39 τετραγωνικά χιλιόμετρα, εκτιμώμενο πληθυσμό περί τους 1.700 κατοίκους και μέση οικιστική πυκνότητα 4.359 κατοίκους/τ.χλμ.

2.1.1. Ακριβή όρια της Περιοχής Εφαρμογής

Αποτυπώστε τον ακριβέστερο δυνατό ορισμό με τα περιμετρικά διοικητικά όρια, οδούς και φυσικά όρια της περιοχής εφαρμογής.

Η ίδια η Περιοχή Παρέμβασης αποτελείται από 2 τμήματα με πολύ διαφορετικά χαρακτηριστικά:

1. **Το νότιο τμήμα που εκτείνεται κατά μήκος και εκατέρωθεν της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου** με διευρύνσεις στην γύρω περιοχή με πολύ χαμηλές πληθυσμιακές πυκνότητες και διαθέσιμους ανοιχτούς χώρους αλλά παράλληλα έντονα κυκλοφοριακά προβλήματα και μεγάλα προβλήματα αισθητικής υποβάθμισης, και
2. **Το βόρειο τμήμα που εκτείνεται στις περιοχές Λαλακιάς και Πευκακίων**, με πολύ μεγάλες πληθυσμιακές και οικιστικές πυκνότητες, και στενότητα ανοιχτών χώρων και λοιπών υποδομών.

Η περιοχή παρέμβασης εντάσσεται ολόκληρη εντός του οικισμού Ερμούπολης – όπως αυτός ορίζεται από το ισχύον ΓΠΣ – με μόνη εξαίρεση μικρό τμήμα του Στρατοπέδου Ζαφείρη που βρίσκεται εκτός ορίου οικισμού, ενώ βρίσκεται ολόκληρη εντός της Τοπικής Κοινότητας Ερμούπολης. Δεν περιλαμβάνεται άλλη Δημοτική Ενότητα πλην της ΔΕ Ερμούπολης.

Περιλαμβάνεται δε μεταξύ των οδών: Αλ. Παναγούλη, Α. Παπανδρέου, Σπ. Λυκούδη, Ψαρών, Νάξου, Φοινίκων, Καραϊσκάκη, Μαυρομιχάλη, Καποδιστρίου, Κατραμάδου, Πρασάκκη, Τσουκοπούλου-Καμπάνη, Πρασάκκη, Αϊαντος, το δημοτικό parking Πλακούρας, Νεωρίου, Μαυρομουστάκη, Αγ. Γεωργίου, πλατεία Ηρώων, Γ. Παπανδρέου, Σ. Καράγιωργα, Μαούτσου, Αντ. Σιγάλα, Α. Ρούσσου, Σ. Σαράφη, Ηρ. Πολυτεχνείου, Γρ. Λαμπράκη (προς Τάλαντα), πέριξ του Στρατοπέδου, Ηρ. Πολυτεχνείου (μέχρι θέση «Πηδάλι»), ακτογραμμή (από τη μαρίνα μέχρι το parking του αθλητικού κέντρου Βικέλας), Ηρ. Πολυτεχνείου, parking στη θέση Καρνάγιο, ακτογραμμή μέχρι ακτή Μ. Δουράτσου, Ασυμομύτη, Μπαρμπέτα, Αλ. Παναγούλη.

Αντιστοίχως, η περιοχή εφαρμογής/εστίασης περιλαμβάνει ολόκληρη την Ερμούπολη, όπως αυτή ορίζεται από το ισχύον ΓΠΣ.

2.1.2. Διοικητικές ενότητες που περιλαμβάνονται

Δημοτική Ενότητα	Δημοτικές Κοινότητες
------------------	----------------------

¹ Μόνιμος Πληθυσμός Απογραφής 2011. Η απογραφή 2021 αναφέρει τον μόνιμο πληθυσμό της Ερμούπολης μειωμένο κατά 368 άτομα. Αναλυτικά δεδομένα απογραφής 2021 ανά απογραφικό τομέα δεν είναι διαθέσιμα, γι' αυτό και δεν μπορούν να γίνουν συγκρίσεις με την περιοχή παρέμβασης για το 2021.

² Απογραφή 2021. Μόνιμος πληθυσμός 2011: 20.507..

	(όλες όσες περιλαμβάνονται)
Δημοτική Ενότητα Ερμούπολεως	Δημοτική Κοινότητα Ερμούπολεως

2.1.2. Υφιστάμενη κατάσταση

Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής εφαρμογής, με ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία που τεκμηριώνουν κάθε διαπίστωση.

α. Οικονομικά χαρακτηριστικά

Στην Περιοχή Εφαρμογής: Διάρθρωση και χαρακτηριστικά οικονομικών δραστηριοτήτων, δυναμικοί και φθίνοντες κλάδοι, αργούν και αναδυόμενο αναπτυξιακό δυναμικό.

Πρόσφατες εξελίξεις των παραπάνω που μπορούν να αποδοθούν στην οικονομική κρίση και στην πανδημία COVID-19.

Περιγραφή των κυριότερων χωρικών ιδιαιτεροτήτων ή συγκεντρώσεων προβλημάτων.

Κατά την τελευταία 20ετία η τοπική οικονομία της Σύρου τριτογενοποιείται, αφού, σύμφωνα με τα στοιχεία του Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛ.ΣΤΑΤ³, το 2019 εννέα στους δέκα εργαζόμενους απασχολούνταν στον τριτογενή τομέα, ο οποίος παρήγαγε το 85% του κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην τοπική οικονομία. Μόλις πέντε χρόνια πριν, το 2014 η συνεισφορά του τριτογενούς τομέα στην τοπική οικονομία ήταν αισθητά χαμηλότερη καθώς, συγκεντρωνε το 77% των απασχολούμενων και παρήγαγε το 80% του κύκλου εργασιών της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Παράλληλα με την επέκταση του τριτογενούς τομέα παρατηρείται σημαντική συρρίκνωση του δευτερογενούς τομέα στη Σύρο τόσο στον κύκλο εργασιών αλλά ακόμη πιο εμφατικά στον αριθμό των απασχολούμενων, σηματοδοτώντας μία αναχώρηση της τοπικής οικονομίας από τις παραδοσιακές της βάσεις (μεταποίηση, βιοτεχνία). Παρόμοιες προκλήσεις αντιμετωπίζει και ο πρωτογενής τομέας παραγωγής, του οποίου το αποτύπωμα στην τοπική οικονομία της Σύρου μειώνεται. Παρά ταύτα, τόσο ο κλάδος της μεταποίησης όσο και ο κλάδος των κατασκευών παραμένουν, έστω και σε δεύτερο πλάνο, εκ των βασικών πυλώνων της τοπικής οικονομίας, εξέλιξη που ενισχύεται από την σημαντική επανάκαμψη της ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας από το 2018 και μετά καθώς και από τις ποιοτικές προσπάθειες που παρατηρούνται στον τομέα της αγροδιατροφής, έστω και σε περιορισμένη κλίμακα. Η ενίσχυση του τριτογενούς τομέα λαμβάνει χώρα έχοντας ως οδηγούς τους κλάδους του εμπορίου και της φιλοξενίας / εστίασης, ενώ σταθεροί πυλώνες για την τοπική απασχόληση αποτελούν οι κλάδοι του Δημόσιου Τομέα και της Εκπαίδευσης στους οποίους συγκεντρώνεται διαχρονικά περίπου το 40% του απασχολούμενου εργατικού δυναμικού. Η απομάκρυνση της τοπικής οικονομίας της Σύρου από τις ιστορικές της καταβολές μπορεί να γεννάει προκλήσεις ως προς την προσαρμογή της στο νέο επιχειρηματικό περιβάλλον αλλά ταυτόχρονα δημιουργεί και σημαντικές ευκαιρίες καθώς το βιομηχανικό και μεταποιητικό παρελθόν του νησιού έχει αφήσει πίσω του σημαντικό αποτύπωμα – κτίρια, παραδόσεις, τεχνοτροπίες, τεχνογνωσία – που μπορεί να αξιοποιηθεί με ποικίλους τρόπους για την ανάδειξη της ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου.

Η τοπική οικονομία της Σύρου φαίνεται να ακολουθεί τις τάσεις που παρατηρούνται στο νησιωτικό σύμπλεγμα των Κυκλάδων, στο οποίο ο τριτογενής τομέας κυριαρχεί και ενισχύεται διαρκώς τα τελευταία χρόνια, με τους κλάδους καταλυμάτων / εστίασης και λιανικού εμπορίου να δεσπόζουν, ενώ σημαντική είναι δραστηριότητα που καταγράφεται στις κατασκευές. Ειδικότερα, το 2019 στις Π.Ε. των Κυκλάδων και οι τρεις αυτοί κλάδοι μαζί συγκεντρώνουν το 80% του κύκλου εργασιών της επιχειρηματικής δραστηριότητας και σχεδόν το 70% των απασχολούμενων, όταν το 2014 τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 78% και 65%, καταδεικνύοντας τη διαχρονικότητα στη διάρθρωση της τοπικής οικονομίας και την τάση ενίσχυσης αυτών των κλάδων του τριτογενούς τομέα.

Αξιοσημείωτη διαφοροποίηση εντοπίζεται στον τομέα της μεταποίησης, ο οποίος έχει πιο αυξημένη συνεισφορά στη Σύρο σε σχέση με το σύνολο των Κυκλάδων σε όρους Κύκλου Εργασιών, εξέλιξη που αποδίδεται κατά κύριο λόγο στη ναυπηγοεπισκευαστική δραστηριότητα που υπάρχει στο νησί. Ως προς

³ Η ανάλυση βασίζεται σε στατιστικά στοιχεία μέχρι το 2019, δεδομένου ότι οι επόμενες δύο χρονιές που ακολούθησαν δεν είχαν στοιχεία κανονικότητας της οικονομικής ζωής λόγω των Lockdown που επιβλήθηκαν, ενώ τα στοιχεία για το έτος 2022 είναι μη διαθέσιμα ή προσωρινά και χωρίς βάθος ανάλυσης και ως εκ τούτου δεν είναι ακόμη προς αξιοποίηση.

αυτό, αξίζει να γίνει ιδιαίτερη μνεία σχετικά με την **επαναλειτουργία του ναυπηγείου του Νεωρίου της Σύρου**, που δίνει ώθηση επί του συνόλου του κλάδου της μεταποίησης αφενός και του δευτερογενούς τομέα αφετέρου. Η ανενεργός κατάσταση στην οποία είχαν περιέλθει οι ναυαρχίδες του κλάδου (Ναυπηγεία Σκαραμαγκά, Ναυπηγεία Ελευσίνας, Νεώριο) συνεπαγόταν μεγάλο πλήγμα για την ελληνική οικονομία και το ΑΕΠ της χώρας. Η επαναλειτουργία του ναυπηγείου της Σύρου, το οποίο ανήκει ανάμεσα στα τέσσερα μεγαλύτερα ναυπηγεία της Ελλάδας, φαίνεται να έχει συμβάλει στην αντιστροφή των δεδομένων και της κατάστασης του ναυπηγοεπισκευαστικού κλάδου, από το 2018 και έπειτα. Ωστόσο, με δεδομένες τις περιβαλλοντικές ευαισθησίες της νέας διοίκησης και τις σημαντικές πρωτοβουλίες της προς αυτή την κατεύθυνση, οι προκλήσεις για την συνύπαρξη των εντός αστικού ιστού παραγωγικών δραστηριοτήτων του Νεωρίου με την αστική ζωή των κατοίκων και των επισκεπτών παραμένουν.

Αξίζει να επισημανθεί ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του 2020, **η τοπική οικονομία της Σύρου φαίνεται ότι επέδειξε εντυπωσιακά μεγαλύτερη ανθεκτικότητα στο κλείσιμο της οικονομικής δραστηριότητας που έλαβε χώρα λόγω της πανδημίας COVID-19 σε σχέση με το σύνολο των Κυκλάδων**. Ειδικότερα, το 2020 στην Π.Ε. Σύρου παρατηρήθηκε μείωση κατά 12% στον Κύκλο Εργασιών και μόλις κατά 1% στον αριθμό των απασχολούμενων σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, όταν τα αντίστοιχα μεγέθη στο σύνολο των Π.Ε. των Κυκλάδων ήταν -46% και -23%. Εξειδικεύοντας την ανάλυση **ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας**, η μεγαλύτερη μείωση στον **Κύκλο Εργασιών** καταγράφεται, όπως είναι αναμενόμενο, στον τριτογενή τομέα, αλλά η υποχώρηση αυτή είναι πολλαπλάσια στο σύνολο των Π.Ε. των Κυκλάδων (-50%) σε σχέση με την Π.Ε. Σύρου (-13%). Σημαντική μείωση (-20%) καταγράφεται επίσης στον δευτερογενή τομέα στις Π.Ε. των Κυκλάδων, όταν η αντίστοιχη υποχώρηση στην Π.Ε. Σύρου είναι μόλις 8%. Η μείωση στον Κύκλο Εργασιών στον τριτογενή τομέα στις Κυκλάδες συμπαρέσυρε την απασχόληση καθώς αυτή μειώθηκε κατά 26%, όταν στην Π.Ε. Σύρου η αντίστοιχη μείωση ήταν μόλις κατά 1%. Το σοκ των lockdown του έτους 2020 φαίνεται να επηρέασε σημαντικά τον πρωτογενή τομέα στην Σύρο αφού σε σχέση με το 2019 παρατηρήθηκε μείωση στον αριθμό των οικονομικών μονάδων κατά 7%, ενώ στο σύνολο των Π.Ε. των Κυκλάδων το αντίστοιχο μέγεθος ανήλθε σε -4%, αλλά ο αντίκτυπος αυτών των μεταβολών σε Κύκλο Εργασιών και Αριθμό Απασχολούμενων ήταν σχεδόν ίδιος σε Σύρο και Κυκλάδες.

Οι **επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Π.Ε. Σύρου** καλύπτουν το σύνολο των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας με το μεγαλύτερο ποσοστό να καταλαμβάνεται από το **Χονδρικό και το Λιανικό Εμπόριο (21%)** για το έτος 2019. Στον κλάδο **Υπηρεσιών Παροχής Καταλυμάτων και Υπηρεσιών Εστίασης συγκεντρώνεται το 17%** ενώ στον κλάδο της **Γεωργίας, Δασοκομίας και Αλιείας το 12%** για την ίδια χρονιά. Στους **οκτώ κλάδους** που περιλαμβάνει το διάγραμμα που ακολουθεί συγκεντρώνεται το **85% του αριθμού των επιχειρήσεων** που δραστηριοποιείται στην Π.Ε. Σύρου.

Όσον αφορά τις μεταβολές στον αριθμό των επιχειρήσεων ανά κωδικό δραστηριότητας NACE κατά την περίοδο 2014-2019, στη Π.Ε. Σύρου παρατηρείται **σημαντική μείωση (-19%) στον αριθμό των επιχειρήσεων** στον κλάδο του **Χονδρικού και του Λιανικού Εμπορίου** που ενσωματώνει τις περισσότερες επιχειρήσεις στην τοπική οικονομία. Η **μεγαλύτερη μείωση παρατηρείται στον κλάδο των Κατασκευών (-24%)**, ενώ **μείωση άνω του 15%** σημειώνουν οι κλάδοι της **Ενημέρωσης και Επικοινωνίας και της Εκπαίδευσης**, **οποίοι συγκεντρώνουν μικρό αριθμό επιχειρήσεων στην Π.Ε. Σύρου**, καθώς και εκείνος της **Μεταποίησης**. Από την άλλη πλευρά, η **μοναδική αξιοσημείωτη θετική μεταβολή σημειώνεται στον αριθμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο των Διοικητικών και Υποστηρικτικών Δραστηριοτήτων**, ο οποίος όμως έχει περιορισμένο μερίδιο (3%) στον αριθμό των επιχειρήσεων της Π.Ε. Σύρου.

Όσον αφορά στον **Κύκλο Εργασιών ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας**, οι κλάδοι του **Εμπορίου και της Φιλοξενίας / Εστίασης συγκεντρώνουν το 70%** της οικονομικής δραστηριότητας που πραγματοποιείται στην Π.Ε. Σύρου, αναδεικνύοντας την κρίσιμη σημασία που έχουν στην τοπική οικονομία. Προσθέτοντας τους κλάδους της **Μεταποίησης, της Μεταφοράς και Αποθήκευσης, των Κατασκευών και των Επαγγελματικών / Επιστημονικών / Τεχνικών Δραστηριοτήτων**, τελικά αθροίζεται το 90% του Κύκλου Εργασιών που παράγεται στο νησί. Αξίζει να επισημανθεί ότι, παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των επιχειρήσεων του πρωτογενούς τομέα στη Σύρο κυμαίνεται κατά την περίοδο 2014-2019 μεταξύ 10% και 12% επί του συνόλου των επιχειρήσεων, το οικονομικό τους αποτύπωμα στον κύκλο εργασιών της τοπικής οικονομίας είναι πολύ χαμηλό (1%) ενώ παρόμοιο ποσοστό καταγράφεται στον αριθμό απασχολούμενων (περίπου 3% κατά μέσο όρο αυτή την περίοδο).

Ως προς τον **αριθμό των απασχολούμενων**, στους τέσσερις σημαντικότερους κλάδους της τοπικής οικονομίας απασχολείται το **40% των εργαζομένων (Μεταποίηση: 4%, Κατασκευές: 3%, Εμπόριο: 13%, Φιλοξενία / Εστίαση: 21%)**, ενώ σημαντικό μέρος του απασχολούμενων εντοπίζεται στον κλάδο της **Δημόσιας**

Διοίκησης, Άμυνας και Υποχρεωτικής Κοινωνικής Ασφάλισης (10%) και στον κλάδο της Εκπαίδευσης (29%)⁴, αποτυπώνοντας τον κρίσιμο ρόλο που έχει για την τοπική κοινωνία η παρουσία σημαντικών δημοσίων υπηρεσιών στη Σύρο, ως διοικητικό κέντρο των Κυκλάδων και της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που είναι, καθώς και της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Αξίζει να επισημανθεί, επίσης, ότι διαχρονικά περίπου το 5% των εργαζομένων απασχολείται στον κλάδο της Ανθρώπινης Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας.

Αξίζει να επισημανθεί επίσης ότι σύμφωνα με **στοιχεία της ΑΑΔΕ⁵ το 2022 δραστηριοποιούνταν στην Σύρο 10.119 επιχειρήσεις που αντιστοιχούν στο 9,5% του συνόλου των ενεργών επιχειρήσεων στις Π.Ε. των Κυκλάδων**. Αυτό το ποσοστό βαίνει μειούμενο κατά την τελευταία επταετία καθώς το 2015 ανερχόταν σε 14,1% και το 2019 μειώθηκε σε 11,8%, καταδεικνύοντας ότι **η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Σύρο βρίσκεται σε σχετική στασιμότητα και δεν ακολουθεί τον αναπτυξιακό ρυθμό που παρατηρείται στο σύνολο των Π.Ε. των Κυκλάδων**. Πιο συγκεκριμένα, κατά την περίοδο 2015-2022 ο αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων στη Σύρο αυξήθηκε μόλις κατά 7% ενώ στο σύνολο των Π.Ε. των Κυκλάδων κατά 57%.

Η ανάλυση που προηγήθηκε αναδεικνύει ως σημαντικούς κλάδους της τοπικής οικονομίας τους εξής:

Πίνακας 1. Οι σημαντικότεροι κλάδοι της τοπικής οικονομίας της Σύρου βάσει ανάλυσης του Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛ.ΣΤΑΤ

Σε όρους Αριθμού Επιχειρήσεων	Σε όρους Κύκλου Εργασιών	Σε όρους Αριθμού Απασχολουμένων
<ul style="list-style-type: none"> • Εμπόριο (Χονδρικό και Λιανικό) • Φιλοξενίας / Εστίασης • Μεταποίηση • Κατασκευές • Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες • Μεταφορά και Αποθήκευση • Φυτική & Ζωϊκή Παραγωγή • Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών 	<ul style="list-style-type: none"> • Εμπόριο (Χονδρικό και Λιανικό) • Φιλοξενίας / Εστίασης • Μεταποίηση • Κατασκευές • Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες • Μεταφορά και Αποθήκευση 	<ul style="list-style-type: none"> • Εμπόριο (Χονδρικό και Λιανικό) • Φιλοξενίας / Εστίασης • Μεταποίηση • Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες • Εκπαίδευση • Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα, υποχρεωτική ... • Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και
2019: 85% του συνολικού αριθμού επιχειρήσεων	2019: 90% του συνολικού κύκλου εργασιών των επιχειρήσεων	2019: 84% του συνόλου των απασχολουμένων

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Μητρώο επιχειρήσεων κατά κωδικούς δραστηριότητας NACE για την περίοδο 2011-2020 ανά Περιφέρεια και Περιφερειακή Ενότητα | ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Συμπερασματικά, η **διάρθρωση της τοπικής οικονομίας της Σύρου** φαίνεται να ακολουθεί εκείνη των Κυκλάδων ένεκα της **ταχείας τριτογενοποίησής της**, παρουσιάζοντας όμως **στοιχεία μεγαλύτερης ανθεκτικότητας** σε σχέση με το σύνολο των Κυκλάδων, όπως απεδείχθη κατά την περίοδο της πανδημίας COVID-19. **Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που συγκεντρώνει η Σύρος**, και ειδικότερα το ιστορικό, πολιτιστικό, αρχιτεκτονικό απόθεμα σε συνδυασμό με την αστική παράδοση, την σύγχρονη αγροδιατροφική παραγωγή, το βιομηχανικό παρελθόν και την πλούσια πολιτιστική ζωή καθώς και την παρουσία δημόσιων υπηρεσιών, της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου και συναφών δομών καινοτομίας, της ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας και της ξυλοναυπηγικής παράδοσης **προσδίδουν στο νησί μία ιδιαίτερη ταυτότητα η οποία του προσφέρει τη δυνατότητα να περπατήσει σε μία διαφοροποιημένη αναπτυξιακή διαδρομή που δεν θα εξαντλείται και δεν θα στοχεύει στην μονοκαλλιέργεια του τουρισμού**

⁴ Καθώς αυτοί οι δύο κλάδοι αποτελούν μέρος του δημόσιου τομέα, εξαιρούνται της ανάλυσης που συνεχίζεται παρακάτω, αφού δεν επηρεάζονται από τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας.

⁵ ΑΑΔΕ, Πλήθος Ενεργών Επιχειρήσεων ανά Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου καθώς και ανά ΚΑΔ για τα έτη 2015, 2019 και 2022

αλλά θα τον εντάσσει μέσα σε μία ολοκληρωμένη πρόταση για υψηλή ποιότητα ζωής, εργασίας και αναψυχής, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας.

Η Σύρος, ακριβώς όπως και η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και το νησιωτικό σύμπλεγμα των Κυκλάδων, εξαρτάται κυρίως από τον τριτογενή τομέα με προεξέχοντα τον τουρισμό και το εμπόριο, και δευτερευόντως από τον δευτερογενή -κυρίως κατασκευές και μεταποίηση- και πρωτογενή τομέα -γεωργία και κτηνοτροφία-, συμπέρασμα το οποίο έχει καταδείξει τόσο η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για το Νότιο Αιγαίο σε επίπεδο Περιφέρειας, τα συμπεράσματα της οποίας βρίσκουν εν πολλοίς ακόμη εφαρμογή, όσο και η μελέτη του ΟΟΣΑ για την περιφερειακή ανάπτυξης της Ελλάδας.⁶

Ζητούμενο για την τοπική οικονομία είναι η **ανάδειξη της αγροδιατροφικής παραγωγής -πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση-** που συντελείται στο νησί και κυρίως η **διασύνδεσή της με άλλους κλάδους της οικονομίας** και ιδιαίτερα με εκείνους που σχετίζονται με τον τομέα του Τουρισμού. Η Σύρος παράγει κάποια παραδοσιακά προϊόντα όπως χαλβαδόπιτες και λουκούμια, ενώ τα τελευταία χρόνια γίνονται **σημαντικές προσπάθειες που βασίζονται στην μεταποίηση, στην τυποποίηση και στην διασφάλιση της ποιότητας** περιορισμένης παραγωγής αυξημένης, όμως, προστιθέμενης αξίας αναδεικνύοντας τυροκομικά προϊόντα (π.χ. Σαν Μιχάλη), μελισσοκομίας καθώς και την τοπική οινοποιία και ζυθοποιία. Επίσης, μικρές βιοτεχνικές μονάδες παράγουν και τυποποιούν άλλα τοπικά προϊόντα όπως αρωματικά βότανα, κάπαρη, συριανό λουκάνικο, λούζα, μαρμελάδες, συμβάλλοντας στον τομέα της μεταποίησης.

Ο **κλάδος των κατασκευών**, παρά τη σημαντική συρρίκνωση που βίωσε κατά την περίοδο της κρίσης, έχει επανέλθει από το 2016 και μετά σε αναπτυξιακή τροχιά με οδηγό την οικοδομή και τις ανακαινίσεις ως απότοκα του ενδοϊκού νομικού πλαισίου απόκτησης βίζα από αλλοδαπούς και της ραγδαίας ανόδου της βραχυχρόνιας μίσθωσης, συμβάλλοντας σε σημαντικό βαθμό στην ανθεκτικότητα που επέδειξε η τοπική οικονομία κατά την περίοδο οικονομικής αναταραχής λόγω της πανδημίας COVID-19. Προς την ίδια κατεύθυνση λειτούργησε η επαναλειτουργία του Ναυπηγείου «Νεώριο» το 2018 και η μετέπειτα αναπτυξιακή πορεία των εργασιών του. Η **ναυπηγοεπισκευή και η ξυλωναυπηγική** αποτελούν παραδοσιακές οικονομικές δραστηριότητες στη Σύρο και ως εκ τούτου το νησί διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό με εξειδικευμένη τεχνογνωσία που συμβάλει στο συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της τοπικής οικονομίας. Προς τούτο, απαιτείται να γίνονται στοχευμένες **επενδύσεις τόσο στο μηχανολογικό όσο και στο ανθρώπινο κεφάλαιο** ώστε η τοπική οικονομία να διατηρήσει το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα και να το επεκτείνει ακολουθώντας τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις, προσαρμόζοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκολύνοντας έτσι την προσαρμογή της τοπικής οικονομίας στις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της παγκόσμιας οικονομίας.

Προεξέχων πυλώνας της τοπικής οικονομίας είναι ο τουρισμός ο οποίος ανέκαμψε εντυπωσιακά το 2022 και με γρηγορότερο ρυθμό από ότι αναμενόταν. Η Σύρος έχει την τύχη να διαθέτει ιδιαίτερη ιστορική ταυτότητα και ξεχωριστή πολιτιστική κληρονομιά χάρη στο βιομηχανικό παρελθόν της, την αστική της κληρονομιά και το αρχιτεκτονικό της απόθεμα. Αυτό η «προϊκα» την τοποθετεί στον τουριστικό χάρτη με διακριτό τρόπο, δίνοντάς της τη δυνατότητα να διαφοροποιήσει ποιοτικά την πρότασή της προς τους επισκέπτες -τόσο ως προς τα τουριστικά προϊόντα όσο και ως προς την εμπειρία διαμονής-, προσελκύοντας ακόμη και τη μέσο/μακροχρόνια διαμονή (π.χ. ψηφιακοί νομάδες, συνταξιούχοι ευρωπαϊκών και τρίτων χωρών), μέσω του ολοκληρωμένου πακέτου ζωής, εργασίας και αναψυχής που μπορεί να προσφέρει. **Κύριο ζητούμενο** είναι η διαμόρφωση των συνθηκών για την ανάπτυξη συγκεκριμένων (δια)θεματικών τουριστικών προϊόντων και εμπειριών που μπορεί να προσφέρει η Σύρος -συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου και του θαλάσσιου τουρισμού που ακουμπάει τη γαλάζια ανάπτυξη-, κεφαλαιοποιώντας της διακριτή της ταυτότητα και απευθυνόμενη σε υψηλότερης εισοδηματικής κλίμακας, μόρφωσης και καλλιέργειας τουρίστες που μπορούν να “συνδεθούν” με το ποιοτικό πακέτο που μπορεί να προσφέρει το νησί. Μία τέτοια στρατηγική κατεύθυνση βαδίζει στον δρόμο της βιωσιμότητας προσπερνώντας τον πειρασμό του μαζικού τουρισμού που έχει λίγα να προσφέρει ως αποτύπωμα και συνεισφορά στον τόπο.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση μίας τέτοιας στρατηγικής στον τομέα του Τουρισμού είναι η **προώθηση μίας ολιστικής προσέγγισης η οποία θα βασίζεται στη διατομεακή βελτίωση της Ερμούπολης**, από την λειτουργία και τη βιωσιμότητα του αστικού χώρου, την φιλικότητά του σε όλους τους κατοίκους και

⁶ <https://www.oecd.org/publications/regional-policy-for-greece-post-2020-cedf09a5-en.htm>
https://www.espa.gr/elibrary/RIS3_%20%CE%9D%CF%8C%CF%84%CE%B9%CE%BF_%CE%91%CE%B9%CE%B3%CE%B1%CE%AF%CE%BF_%2020150520.pdf

επισκέπτες, μέχρι την προστασία του κτιριακού αποθέματος και στην ενίσχυση πράσινων υποδομών. Ανάλογη προϋπόθεση αφορά την **ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού** ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις στον τομέα του τουρισμού με στόχο τον σεβασμό στις ανάγκες και στο αίσθημα εμπειρίας που έχει ο επισκέπτης. Εξίσου, όμως, σημαντική προϋπόθεση, οριζόντιου χαρακτήρα για την τοπική οικονομία, είναι η ανάγκη **διασύνδεσης τόσο του τομέα του τουρισμού όσο και των λοιπών τομέων οικονομικής δραστηριότητας με την έρευνα και την καινοτομία.**

Για μία δεκαετία (2009-2019) οι επιδόσεις της ΠΝΑ συνολικά στον τομέα της **Έρευνας και της Καινοτομίας** έφθιναν με το Νότιο Αιγαίο να χαρακτηρίζεται σύμφωνα με τον σύνθετο δείκτη Περιφερειακής Καινοτομίας του 2019 ως χαμηλής (ουραγός) καινοτομίας. Το 2021 παρατηρήθηκε βελτίωση της ΠΝΑ στον ίδιο δείκτη με την Περιφέρεια να έχει αναβαθμιστεί σε Αναδύομενης Καινοτομίας, με πιο αξιοσημείωτη εκείνη που αφορά την καινοτομία στην παραγωγή προϊόντων, χωρίς ωστόσο να σταματήσει να υπολείπεται του εθνικού μέσου όρου σχεδόν σε όλες τις υποκατηγορίες του δείκτη.⁷ Η **Σύρος έχει την τύχη να φιλοξενεί την Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς και δύο πλέον δομές τεχνολογίας, έρευνας και καινοτομίας, το Future Lab της Πολυτεχνικής Σχολής και το Aegean Neorion Innovation Center (συνεργασία ONEX, CISCO και Πανεπιστημίου Αιγαίου).** Με δεδομένη την στασιμότητα και την εσωστρέφεια που παρατηρεί κάποιος στην τοπική οικονομία της Σύρου, η **ανάγκη διάχυσης της τεχνολογίας/τεχνογνωσίας στην τοπική οικονομία και κοινωνία** και η **ανάγκη σύνδεσης της τοπικής επιχειρηματικότητας με τα αποτελέσματα της έρευνας και της καινοτομίας** προβάλλουν ως επιτακτικές προκειμένου η οικονομία της Σύρου να αποκτήσει ξανά δυναμική, να αναπτύξει και να εστιάσει σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εμπειρίας για τους αποδέκτες τους. Η εξοικείωση της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας με την τεχνολογία, την έρευνα και την καινοτομία θα συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση και στον ψηφιακό μετασχηματισμό στους τομείς τουρισμού και πολιτισμού, καθώς και σε άλλους κλάδους αιχμής για την τοπική οικονομία του τριτογενούς, δευτερογενούς και πρωτογενούς τομέα, στηρίζοντας παράλληλα την πράσινη μετάβαση της Σύρου.

β. Κοινωνικά χαρακτηριστικά / Κοινωνικές υπηρεσίες και υποδομές

Στην Περιοχή Εφαρμογής: α) δημογραφικά χαρακτηριστικά β) κατάσταση απασχόλησης/ανεργίας γ) θύλακες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού (περιοχές και πληθυσμός), και δ) κατάσταση κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών (εκπαίδευση, υγείας, πρόνοιας, φροντίδας).

Περιγραφή των κυριότερων χωρικών ιδιαιτεροτήτων ή συγκεντρώσεων προβλημάτων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας κατά την **απογραφή του 2021**, η ΠΝΑ είναι η **μοναδική Περιφέρεια της χώρας (μαζί με εκείνη της Κρήτης, η οποία όμως παρουσιάζει πολύ οριακή θετική μεταβολή) στην οποία παρατηρείται αύξηση του μόνιμου πληθυσμού**, με την ποσοστιαία μεταβολή σε σχέση με το 2011 να ανέρχεται σε +6,1%, συνεχίζοντας τον αυξητικό ρυθμό που κατέγραφε το 2011 σε σχέση με το 2001 (+3,5%). Στην απογραφή του 2021 ο μόνιμος πληθυσμός των Π.Ε. των Κυκλάδων καταγράφει **μέτρια θετική μεταβολή** η οποία ανέρχεται ποσοστιαία σε +2,5%. Η Π.Ε. Σύρου **δεν ακολουθεί αυτή την θετική τάση καθώς ο μόνιμος πληθυσμός της το 2021 καταγράφεται μειωμένος κατά -1,8% σε σχέση με το 2011**, (21.124 κάτοικοι από 21.507) σε αντίθεση με την προηγούμενη δεκαετία κατά την οποία ο μόνιμος πληθυσμός της κατέγραψε αύξηση της τάξεως του 8,7%. Συνολικά, **κατά την περίοδο 2001-2021**, ο πληθυσμός της Π.Ε. Σύρου καταγράφει αύξηση κατά 6,7%, προσθέτοντας σχεδόν 1.400 κατοίκους σε σχέση με τους 19.793 κατοίκους που αριθμούσε το 2001.

Το 2021 η Π.Ε. Σύρου είναι η **δεύτερη πολυπληθέστερη μεταξύ των Π.Ε. των Κυκλάδων** χάνοντας τα πρωτεία της από την Π.Ε. Νάξου σε σχέση με το 2011, καθώς συγκεντρώνει το 17,5% του συνολικού πληθυσμού των νησιωτικού συμπλέγματος από 18,2% το 2011, ως αποτέλεσμα της αρνητικής μεταβολής του πληθυσμού της σχέση με τον αυξανόμενο πληθυσμό των Π.Ε. των Κυκλάδων.

Σύμφωνα με τα **στοιχεία απογραφών των ετών 2001, 2011, 2021** σχετικά με τον μόνιμο πληθυσμό, την τελευταία δεκαετία ο πληθυσμός μειώθηκε στην Δ.Ε. Ερμούπολης κατά 2,5% (σε επίπεδο Δ.Κ. Ερμούπολης η μείωση ανέρχεται σε 3,2%, από 11.407 σε 11.039 κατοίκους) και στην Δ.Ε. Άνω Σύρου κατά 6,9%, ενώ αυξήθηκε σημαντικά στην Δ.Ε. Ποσειδωνίας κατά 5,7%. Συνολικά κατά την περίοδο 2001-2021 ο πληθυσμός στην Δ.Ε. Ποσειδωνίας έχει ενισχυθεί κατά 40,2% καταγράφοντας σημαντική τάση αύξησης του πληθυσμού.

⁷ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45951>

Η **συγκέντρωση του πληθυσμού στην Π.Ε. Σύρου ανά Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε.)** παρουσιάζει διαχρονικά χαρακτηριστικά κατά την περίοδο 2001-2021, καθώς η **πλειονότητα των μόνιμων κατοίκων συγκεντρώνεται, όπως είναι αναμενόμενο, στην Δ.Ε. Ερμούπολης καταγράφοντας όμως φθίνουσα τάση, καθώς το 2001 αντιπροσώπευε το 68,2% του πληθυσμού της Π.Ε. Σύρου, ενώ το 2021 αυτό το ποσοστό έχει μειωθεί στο 63,4%**. Σταθερή είναι η αναλογία του πληθυσμού στην Δ.Ε. Άνω Σύρου η οποία αντιπροσωπεύει διαχρονικά το 17%-18% του πληθυσμού του νησιού. Αντίθετα, η σημαντική αύξηση που παρατηρείται στον πληθυσμό της Δ.Ε. Ποσειδωνιάς έχει σαν αποτέλεσμα το 2021 να αντιπροσωπεύει σχεδόν το 20% του πληθυσμού της Σύρου από 15% το 2001.

Συμπερασματικά, η Π.Ε. Σύρου έχει αυξήσει τον πληθυσμό της κατά την περίοδο 2001-2021, αν και με φθίνουσα τάση κατά την περίοδο 2011-2021, και φαίνεται να έχει συγκρατήσει τις αστικές συγκεντρώσεις του πληθυσμού της τόσο κατά την πρώτη αυξητική περίοδο (2001-2011) όσο και κατά την δεύτερη περίοδο (2011-2021) που περιλαμβάνει τα έτη της οικονομικής κρίσης και του ξεσπάσματος της νόσου Covid-19. Η αύξηση του πληθυσμού της οφείλεται **κυρίως στην αυξητική τάση που παρατηρείται στον πληθυσμό στην Δ.Ε. Ποσειδωνιάς που αντισταθμίζει την φθίνουσα τάση που παρατηρείται στην Δ.Ε. Ερμούπολης.**

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Δ.Κ. Ερμούπολης ως προς το δημογραφικό και τη γήρανση του πληθυσμού αποτυπώνονται και στους **πληθυσμιακούς δείκτες** εξάρτησης, γήρανσης και νεανικότητας (στοιχεία Απογραφής 2011). Ο πληθυσμός της **Δ.Κ. Ερμούπολης εμφανίζει υψηλότερο δείκτη εξάρτησης** σε σχέση με τον πληθυσμό της ΠΝΑ και σχεδόν ίδιο με την Π.Ε. Σύρου, γεγονός το οποίο σημαίνει ότι σε σχέση με την ΠΝΑ μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού της είναι εξαρτώμενο από το παραγωγικό μέρος της τοπικής κοινωνίας. Ο **δείκτης γήρανσης** του πληθυσμού της Δ.Κ. Ερμούπολης υπερβαίνει αυτόν που παρατηρείται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς και στην Π.Ε. Σύρου, γεγονός το οποίο δηλώνει ότι ο τοπικός πληθυσμός παρουσιάζει μεγαλύτερη αναλογία ηλικιωμένων άνω των 65 ετών ως προς τα παιδιά μέχρι 14 ετών. Αντίστροφη είναι η εικόνα στο **δείκτη νεανικότητας**, στον οποίο η Δ.Κ. Ερμούπολης καταγράφει χαμηλότερο ποσοστό σε σχέση με το εθνικό επίπεδο, την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και την Π.Ε. Σύρου.

Όσον αφορά στην **χωρική συγκέντρωση του πληθυσμού** (στοιχεία Απογραφής 2011) στην Δ.Κ. Ερμούπολης ανά απογραφικό τομέα (Α.Π.)⁸, το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Ερμούπολης συγκεντρώνεται στις συνοικίες Νεαπόλεως, Πευκακίων, Μεταμόρφωσης, Εργατικές Κατοικίες/Ξηρόκαμπου (Προσφυγικός Συνοικισμός), Βροντάδου και Τριών Ιεραρχών. Στις τέσσερις πρώτες εντοπίζεται ο υψηλότερος **βαθμός πληθυσμιακής πυκνότητας** (άτομα / εκτάριο) σχηματίζοντας ένα αριστερόστροφο ελλειπτικό σχήμα.

Η πυκνότητα πληθυσμού και η συγκέντρωση πληθυσμού ανά απογραφικό τομέα και ηλικιακή ομάδα παρουσιάζεται στον Χάρτη Α-09: ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ – ΗΛΙΚΙΕΣ ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ που αποτελεί επεξεργασία των στοιχείων απογραφής 2011 της ΕΛΣΤΑΤ (Παράρτημα 8.3 του παρόντος).

Τα **υψηλότερα ποσοστά πληθυσμού ανά ηλικιακή ομάδα** εντοπίζονται στις εξής συνοικίες ανά Απογραφικό Τομέα:

- στο ηλικιακό γκρουπ **0-14 ετών**: συνοικίες Καμινίων, Νεαπόλεως, Βροντάδου, νότιο παραλιακό μέτωπο και δυτικά αυτού (Φύλακας, Άγιος Κωνσταντίνος, Λαζαρέτα),
- στο ηλικιακό γκρουπ **15-34 ετών**: περιοχή Νεώρειου και Νότιο παραλιακό μέτωπο και δυτικά αυτού (Φύλακας, Άγιος Κωνσταντίνος, Λαζαρέτα), Νεαπόλεως, Μεταμόρφωσης, Βροντάδου,
- στο ηλικιακό γκρουπ **35-64 ετών**: περιοχή ιστορικού κέντρου, Βροντάδου, Τριών Ιεραρχών, Ανάσταση
- στο ηλικιακό γκρουπ **άνω των 65 ετών**: Βαπόρια, Άγιος Νικόλαος, Τριών Ιεραρχών, Δόξα, Ευαγγελίστρια, Νησάκι, Ψαριανά, περιοχή ιστορικού κέντρου.

⁸ Τα στοιχεία αυτά εκχωρήθηκαν από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία τον Μάρτιο του 2023, κατόπιν υποβολής έγγραφου αιτήματος στην Υπηρεσία. Σε αυτό το επίπεδο ανάλυσης τα διαθέσιμα στοιχεία φτάνουν μέχρι την Απογραφή του 2011.

Συμπερασματικά, όσο πιο βόρεια και ανατολικά κινούμαστε στην Ερμούπολη τόσο υψηλότερα ποσοστά συγκέντρωσης πληθυσμού καταγράφονται στις ομάδες μεγαλύτερων ηλικιών, ενώ όσο πιο νότια και δυτικά τόσο υψηλότερα ποσοστά συγκέντρωσης πληθυσμού καταγράφονται στις χαμηλότερες ηλικίες.

Ως προς το **επίπεδο εκπαίδευσης** του πληθυσμού, η Σύρος ανήκει σε μία Περιφέρεια η οποία υπολείπεται σημαντικά των μέσων επιδόσεων εκπαίδευσης της χώρας, χαρακτηριζόμενη από υψηλό ποσοστό νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και χαμηλό ποσοστό πληθυσμού με γνώσεις τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Κάπως ανάλογη είναι η εικόνα και στην περίπτωση της **Π.Ε. Σύρου**. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία, παραπάνω από το μισό πληθυσμό της Π.Ε. Σύρου (52,6%) έχει φτάσει μέχρι τη βαθμίδα του Γυμνασίου, εκ των οποίων οι μισοί είναι απόφοιτοι Δημοτικού και άλλο ένα 12% έχει εγκαταλείψει πρόωρα το Δημοτικό. Το 22,4% του πληθυσμού είναι απόφοιτοι Λυκείου και μόλις 14,4% κατέχει τίτλο Πανεπιστημιακής και Μεταπτυχιακής Εκπαίδευσης. Η υστέρηση της Π.Ε. Σύρου από την μέση επίδοση εκπαίδευσης στη χώρα αντικατοπτρίζεται στο ανθρώπινο παραγωγικό δυναμικό του οποίου η πλειοψηφία απαρτίζεται από άτομα μέσης εκπαίδευσης.

Κάπως **καλύτερη είναι η εικόνα σε επίπεδο Δ.Κ. Ερμούπολεως**, αφού σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 το 45,6% του μόνιμου πληθυσμού του οικισμού είναι απόφοιτοι γυμνασίου εκ των οποίων το 25,2% είναι απόφοιτοι δημοτικού ενώ το ποσοστό εκείνων που έχει εγκαταλείψει το Δημοτικό ανέρχεται σε 5%, υποδιπλάσιο από το αντίστοιχο ποσοστό που παρατηρείται στην Π.Ε. Σύρου. Επιπρόσθετα, το 27,6% του πληθυσμού της έχει ολοκληρώσει την δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ωστόσο μόλις το 12,7% έχει ολοκληρώσει την τριτοβάθμια εκπαίδευση και το 6,8% είναι πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολλέγια κ.λπ.).

Σχετικά με τη **χωρική συγκέντρωση του πληθυσμού ανά μορφωτικό επίπεδο**, τα υψηλότερα ποσοστά του πληθυσμού:

- με πανεπιστημιακό / μεταπτυχιακό τίτλο εντοπίζονται στις συνοικίες Βαπόρια, Άγιος Νικόλαος, Τριών Ιεραρχών, Δόξα, Ευαγγελίστρια, Νησάκι, περιοχή ιστορικού κέντρου, και δευτερευόντως σε Ψαριανά/Κοίμηση, Βροντάδο, Μεταμόρφωση και Νεάπολη,
- με μεταλυκειακό / επαγγελματικό τίτλο σπουδών στις συνοικίες Τριών Ιεραρχών, Βροντάδο, ιστορικό κέντρο, Ψαριανά/Κοίμηση και Μεταμόρφωση,
- με απολυτήριο Λυκείου εντοπίζονται στις συνοικίες Βαπόρια, Άγιος Νικόλαος, Τριών Ιεραρχών, Δόξα, Ευαγγελίστρια, Νησάκι, περιοχή ιστορικού κέντρου και Βροντάδο,
- μέχρι απολυτήριο τίτλο Γυμνασίου (συμπεριλαμβάνει και όσους εγκατέλειψαν το δημοτικό) εντοπίζονται στις συνοικίες Δήλι, Εργατικές Κατοικίες/Ξηρόκαμπος (Προσφυγικός συνοικισμός), Καμίνια, Καρναρόλες, Φύλακας, Νεάπολη, Φλέβα, Ταξιάρχης, Λαζαρέτα, νότιο παραλιακό μέτωπο
- μη κατατασσόμενοι σε γενικές γραμμές στις ίδιες συνοικίες με την προηγούμενη κατηγορία.

Η χωρική συγκέντρωση πληθυσμού ανά μορφωτικό επίπεδο και απογραφικό τομέα παρουσιάζεται στον Χάρτη Α-09: ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ) που αποτελεί επεξεργασία των στοιχείων απογραφής 2011 της ΕΛΣΤΑΤ (Παράρτημα 8.3 του παρόντος).

Η **Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου (ΠΝΑ)** αντιπροσωπεύει το 3% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της ως προς τον πληθυσμό της ηλικίας 15+ ετών ήταν 53% το 2021, ελαφρώς μειωμένο από το επίπεδο του 56% που ίσχυε στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας. Η ΠΝΑ εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού μαζί με τις Περιφέρειες Αττικής και Κρήτης.⁹ Εστιάζοντας στις **Π.Ε. των Κυκλάδων**, σύμφωνα με τις απογραφές των ετών 2001 και 2011, ο

⁹ ΙΝΣΕΤΕ (Δεκ. 2022), Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Ετήσια Έκθεση ανταγωνιστικότητας και διαρθρωτικής προσαρμογής στον τομέα του τουρισμού για το έτος 2021.

οικονομικά ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 16,2%, ο οικονομικά μη ενεργός κατά 1,3%, ο αριθμός των απασχολούμενων κατά 12,2% και ο αριθμός των ανέργων κατά 53,0%.¹⁰

Στην Π.Ε. Σύρου οι αντίστοιχες ποσοστιαίες μεταβολές είναι σαφώς χειρότερες εκείνων του συνόλου των Π.Ε. των Κυκλάδων. Σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού του 2011, στην Π.Ε. Σύρου ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 15,1% σε σχέση με την απογραφή του 2001 από 7.849 άτομα σε 9.034 χιλ. άτομα. Ωστόσο, αυτή η αύξηση περικλείει μέσα της σχεδόν τον διπλασιασμό (98,6%) των ανέργων από 760 σε 1.509 άτομα, όταν παράλληλα ο αριθμός των απασχολούμενων αυξήθηκε μόλις κατά 6,2% από 7.089 σε 7.525 άτομα. Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε αυτή τη δεκαετία κατά 4,4% από 11.944 σε 12.473 άτομα. Όσον αφορά στην Δ.Κ. Ερμούπολης, με δεδομένο ότι ο μόνιμος πληθυσμός της μειώθηκε κατά -4,4% και παράλληλα την αύξηση της μέσης ηλικίας και τη γήρανση του πληθυσμού, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός συρρικνώθηκε κατά -1,1%, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός αυξήθηκε κατά 8,8% -σαφώς υψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τις Π.Ε. των Κυκλάδων και την Π.Ε. Σύρου-, ο αριθμός των απασχολούμενων μειώθηκε κατά -8,9% ενώ ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε κατά 63,0%.

Το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αντιπροσώπευε το 40% του συνολικού πληθυσμού τόσο στις Π.Ε. των Κυκλάδων όσο και στην Π.Ε. Σύρου και στην Δ.Κ. Ερμούπολης. Το 2011, η εικόνα μεταβλήθηκε αφού στις Π.Ε. των Κυκλάδων αντιπροσώπευε πλέον το 44% του συνολικού πληθυσμού, ενώ στις Π.Ε. Σύρου και Δ.Κ. Ερμούπολης το αντίστοιχο ποσοστό ήταν μικρότερο, 42% και 41% αντίστοιχα, καταδεικνύοντας ότι το παραγωγικό κομμάτι του πληθυσμού στη Σύρο συνολικά και στην Ερμούπολη ειδικότερα μπορεί να αποτελεί μεγαλύτερο μέρος του συνολικού πληθυσμού σε σχέση με το 2001 αλλά ο ρυθμός επέκτασής του υπολείπεται σαφώς εκείνου των Π.Ε. των Κυκλάδων.

Ως προς τους απασχολούμενους, αυτοί το 2001 αποτελούσαν περίπου το 90% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στις Π.Ε. των Κυκλάδων, στην Π.Ε. Σύρου και στην Δ.Κ. Ερμούπολης. Το 2011 η εικόνα μεταβάλλεται επί τα χείρω για τη Σύρο και την Ερμούπολη, αφού ο αριθμός των απασχολούμενων ανέρχεται σε 83% και 82% αντίστοιχα, αρκετά πιο χαμηλά από το επίπεδο του 87% που ίσχυε στο σύνολο των Π.Ε. των Κυκλάδων.

Ως προς τους ανέργους, αυτοί το 2001 αποτελούσαν περίπου το 10% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στις Π.Ε. των Κυκλάδων, στην Π.Ε. Σύρου και στην Δ.Κ. Ερμούπολης. Το 2011 η εικόνα μεταβάλλεται επί τα χείρω για τη Σύρο και την Ερμούπολη, αφού η ανεργία ανέρχεται σε 17% και 18% αντίστοιχα, αρκετά πιο υψηλά από το επίπεδο του 13% που ίσχυε στο σύνολο των Π.Ε. των Κυκλάδων. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι το 2011 η Π.Ε. Σύρου κατέγραψε το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας σε σχέση με τις υπόλοιπες Π.Ε. των Κυκλάδων, ενώ αξίζει να αναφερθεί ότι για το 2011 το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας καταγράφεται στις πληθυσμιακές ομάδες 15-34 ετών (55,4%) και έπεται η πληθυσμιακή ομάδα 35-54 ετών (38,7%).

Επιπλέον, σύμφωνα με τα απογραφικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας του 2011, τα υψηλότερα επίπεδα ανεργίας συναντώνται στους νέους που αναζητούν επαγγελματική αποκατάσταση (νέοι άνεργοι) με ποσοστό της τάξεως του 24,4%, ενώ έπονται οι ειδικευμένοι τεχνίτες και οι ασκούντες συναφή επαγγέλματα, χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού με ποσοστό της τάξεως 22,3% γεγονός που θα μπορούσε να συνδεθεί με την παρακμή που βρισκόταν εκείνη την εποχή το Νεώριο. Ακολουθούν με επίσης σημαντικό ποσοστό ανέργων οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές με ποσοστό της τάξεως του 21,3%.

Ως προς τη χωρική συγκέντρωση του πληθυσμού βάσει οικονομικής κατάστασης, η υψηλότερη συγκέντρωση:

- του οικονομικά ενεργού πληθυσμού εντοπίζεται στις συνοικίες του Νότιου Παραλιακού Μετώπου (Νεάπολη, Ταρσανάς, Άγιος Κωνσταντίνος) και δευτερευόντως στον Ταξιάρχη, στις Εργατικές Κατοικίες / Ξηρόκαμπο, στον Βροντάδο και το Δήλι,
- του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού εντοπίζεται στα Βαπόρια, στους Τρεις Ιεράρχες, στη Μεταμόρφωση, στο ιστορικό κέντρο, στα Ψαριανά/Κοίμηση Θεοτόκου, στα Καμίνια και στα Πευκάκια,

¹⁰ ΕΛ.ΣΤΑΤ., Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας και άνεργοι, Σύνολο Ελλάδος, NUTS I, NUTS II, νομός, δήμος / κοινότητα και δημοτικό / κοινοτικό διαμέρισμα, 2001-2011

- των **απασχολούμενων** εντοπίζεται στις περισσότερες συνοικίες της Ερμούπολης εκτός από το Δήλι και την Ανάσταση,
- των **ανέργων** εντοπίζεται στις συνοικίες Δήλι και Ανάσταση,
- των **νέων ανέργων** εντοπίζεται κυρίως στο Νότιο Παραλιακό Μέτωπο και δυτικά αυτού (Άγιος Κωνσταντίνος, Φύλακας), στα Καμίνια, στα Πευκάκια και στη Μεταμόρφωση.

Η χωρική συγκέντρωση οικονομικά ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού, ανέργων και απασχολούμενων ανά απογραφικό τομέα παρουσιάζεται στον Χάρτη Α-11: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ) που αποτελεί επεξεργασία των στοιχείων απογραφής 2011 της ΕΛΣΤΑΤ (Παράρτημα 8.3 του παρόντος).

Στις περιοχές που εντοπίζονται **υψηλές συγκεντρώσεις ανέργων και νέων ανέργων** όπως **Δήλι, Ανάσταση και Καμίνια**, είναι **πολύ πιθανό να υφίστανται θύλακες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού**.

Ως προς τη χωρική συγκέντρωση του πληθυσμού βάσει οικονομικής κατάστασης ανά τομέα παραγωγής, η υψηλότερη συγκέντρωση:

- του **οικονομικά ενεργού πληθυσμού στο δευτερογενή τομέα** εντοπίζεται στις περιοχές Δήλι και Ανάσταση, στο Νότιο Παραλιακό μέτωπο και δυτικά αυτού, καθώς επίσης στον Ταξιάρχη και στις Εργατικές Κατοικίες / Ξηρόκαμπο (Προσφυγικός Συνοικισμός),
- του **οικονομικά ενεργού πληθυσμού στον τριτογενή τομέα** εντοπίζεται στο ιστορικό κέντρο και σε ολόκληρο το βόρειο και ανατολικό παραλιακό μέτωπο (Δόξα, Βαπόρια, Τρεις Ιεράρχες, Άγιος Νικόλας, Ευαγγελίστρια, Νησάκι, Ψαριανά/Κοίμηση Θεοτόκου), Βροντάδο, Μεταμόρφωση, περιοχή Νεωρείου, Άγιος Κωνσταντίνος, Φύλακας, Επισκοπείο,
- των **απασχολούμενων στον τριτογενή τομέα** εντοπίζεται στο ιστορικό κέντρο, στη Δόξα, στα Βαπόρια, στους Τρεις Ιεράρχες, στον Άγιο Νικόλα, στην Ευαγγελίστρια, στο Νησάκι και δευτερευόντως σε μέρος του νότιου παραλιακού μετώπου και δυτικά αυτού, στα Καμίνια και στα σχολεία δίπλα από την Ανάσταση,
- των **ανέργων στον τριτογενή τομέα** εντοπίζεται πρωτίστως στη Φλέβα, στις Καρναρόλες, στις Εργατικές Κατοικίες / Ξηρόκαμπο (Προσφυγικός Συνοικισμός), και τον Ταξιάρχη, και δευτερευόντως στο Δήλι και στη Νεάπολη.

Η χωρική συγκέντρωση οικονομικά ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού, ανέργων και απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής και απογραφικό τομέα παρουσιάζεται στον Χάρτη Α-12: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ & ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ – ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ) που αποτελεί ομοίως επεξεργασία των στοιχείων απογραφής 2011 της ΕΛΣΤΑΤ (Παράρτημα 8.3 του παρόντος).

εκπαίδευσης και απογραφικό τομέα, Απογραφή 2011 | ΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Κατάσταση Κοινωνικών Υποδομών / Εκπαίδευση, Επαγγελματική Κατάρτιση και Δια Βίου Μάθηση

Συνολικά, στην Π.Ε. Σύρου εντοπίζεται για το σύνολο των σχολείων (δημόσια και ιδιωτικά) ανά βαθμίδα εκπαίδευσης:

- το 34,3% των Νηπιαγωγείων της ΠΕ Σύρου που φιλοξενεί το 10,6 % των μαθητών για το σχολικό έτος 2022-2023
- το 28,6% των Δημοτικών σχολείων της ΠΕΣύρου που φιλοξενεί το 37,4% των μαθητών για το σχολικό έτος 2022-2023
- το 17,1% των Γυμνασίων της ΠΕ Σύρου που φιλοξενεί το 27,9% των μαθητών για το σχολικό έτος 2022-2023
- το 20,0% των Λυκείων της ΠΕ Σύρου (συμπεριλαμβάνονται ΓΕΛ, ΕΠΑΛ, ΕΚ και ΕΕΕΕΚ) που φιλοξενεί 24,0% των μαθητών για το σχολικό έτος 2022-2023.

Όσον αφορά στην **Μέση Επαγγελματική και Τεχνική Εκπαίδευση**, η Π.Ε. Σύρου διαθέτει μία τέτοια σχολή την Ειδική Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ Σύρου), ενώ στις αρχές του 2023 ιδρύθηκε Επαγγελματική Σχολή Κατάρτισης (ΕΣΚ) της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης & Νεολαίας του Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων στη Σύρο με σκοπό να προσφέρει ευκαιρίες επαγγελματικής κατάρτισης υψηλού επιπέδου στον χώρο της ναυπηγοεπισκευαστικής βιομηχανίας σε συνεργασία με τα Ναυπηγεία στο Νεώριο – ONEX NEORION SHIPYARDS. Η σχολή προσφέρει στους καταρτιζόμενους:

- Εκπαίδευση σε σύγχρονα τεχνικά επαγγέλματα, όπως: Τεχνίτης Συγκολλήσεων και Κοπής Μετάλλων, Τεχνίτης Ελασματοουργός – Ελασματοουργός Ειδικών Κατασκευών, Τεχνίτης Σωληνοουργός
- Στέγαση της Σχολής σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους εντός των Ναυπηγείων Νεωρίου αποτελώντας αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής λειτουργίας τους.
- Βελτίωση των τεχνικών τους ικανοτήτων δουλεύοντας σε πραγματικά κατασκευαστικά projects και ενίσχυση της εργασιακής τους εμπειρίας.
- Ευκαιρίες συνεργασίας με τους καλύτερους τεχνίτες σε κάθε ειδικότητα.
- Αμειβόμενη Πρακτική Άσκηση στις εγκαταστάσεις των Ναυπηγείων του Νεωρίου
- Δυνατότητα άμεσης επαγγελματικής αποκατάστασης των αποφοίτων στην επιχείρηση.

Στους αποφοίτους των ΕΣΚ απονέμεται πτυχίο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, ύστερα από επιτυχή συμμετοχή σε εξετάσεις πιστοποίησης που διενεργούνται από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ).

Στην ανώτερη επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση **λειτουργεί στη Σύρο Δημόσιο Ι.Ε.Κ.** στο οποίο κατά την **χρονιά 2022-2023** προσφέρονται **οι εξής ειδικότητες:**¹¹

- Τεχνικός αμπελουργίας & οινολογίας
- Βοηθός βρεφονηπιοκόμων
- Τεχνικός αισθητικός ποδολογίας – καλλωπισμού νυχιών και ονυχοπλαστικής
- Τεχνικός εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Τεχνολογίες επικοινωνίας και πληροφοριών στην ταξιδιωτική βιομηχανία
- Στέλεχος μονάδων φιλοξενίας
- Τεχνικός κομμωτικής τέχνης
- Στέλεχος ασφάλειας προσώπων & υποδομών

ενώ προστέθηκαν και πέντε νέες ειδικότητες: τουριστικός συνοδός, τεχνικός τουριστικών μονάδων & επιχειρήσεων φιλοξενίας, τεχνικός μαγειρικής τέχνης – αρχιμάγειρας (chef), στέλεχος μηχανογραφημένου λογιστηρίου – φοροτεχνικού γραφείου, ειδικός θρησκευτικού τουρισμού και Προσκυνηματικών περιηγήσεων.

Ιδιαίτερης αναφοράς αξίζει η **βαθμίδα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**, το **Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων (Πολυτεχνική Σχολή) του Πανεπιστημίου Αιγαίου** που έχει την έδρα του στην Ερμούπολη και το οποίο καταφέρνει να προσελκύσει φοιτητές από όλη την Ελλάδα χάρη στο υψηλό επίπεδο σπουδών που παρέχει και στις συνεργασίες που αναπτύσσει το πανεπιστήμιο με άλλα πανεπιστημιακά ιδρύματα ανά την Ελλάδα και όχι μόνο. Παράλληλα, το τμήμα διατηρεί προγράμματα όπως το Πρόγραμμα

¹¹ <https://iek-syrou.kyk.sch.gr/>

Erasmus, εξασφαλίζοντας την εξωστρέφεια του πανεπιστημίου και πέραν της ΠΝΑ, γεγονός που συνεισφέρει στην εισαγωγή χρήματος στην τοπική οικονομία. Από το τμήμα έχουν αποφοιτήσει περίπου 700 μηχανικοί σχεδίασης, με τις σπουδές τους να έχουν ως αντικείμενο την ολοκληρωμένη σχεδίαση σύγχρονων και αναδυόμενων προϊόντων, συστημάτων και υπηρεσιών ακολουθώντας τις νέες προσεγγίσεις στον διεπιστημονικό χώρο της σχεδίασης, συνδυάζοντας δημιουργικά γνώσεις και μεθοδολογίες από ένα ευρύ φάσμα των επιστημών, αναγνωρίζοντας τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της Σχεδίασης καθώς και τον ρόλο των τεχνών σε αυτήν, και δίνοντας σημαντική έμφαση στη χρήση νέων τεχνολογιών. Η ύπαρξη της Πολυτεχνικής Σχολής στην Σύρο είναι σημαντικός μοχλός τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης καθώς προσφέρει ευκαιρίες για υψηλού επιπέδου σπουδές σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο, προσφέρει το πλαίσιο ανάπτυξης πλήθους συνεργασιών που μπορούν να ενισχύσουν την εξωστρέφεια της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας και τέλος μπορεί να συμβάλει στη σύνδεση της οικονομίας με την έρευνα και την τεχνολογία στηρίζοντας τη βιώσιμη ανάπτυξη του τόπου.

Τέλος, στη Σύρο λειτουργεί για παραπάνω από έξι δεκαετίες **Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού** τοποθετώντας από νωρίς την Ερμούπολη στον χάρτη της ναυτικής εκπαίδευσης, η οποία αποτελεί σημαντικό κρίκο στην αλυσίδα λειτουργίας της ναυτιλιακής βιομηχανίας της χώρας μας. Δίχως άλλο, το σύστημα της Ναυτικής Εκπαίδευσης αποτελεί βασικό παράγοντα για την ανάπτυξη της Ελληνικής Οικονομίας, μιας και το ναυτικό επάγγελμα είναι το κατ' εξοχήν εξωστρεφές και συμβάλλει πολλαπλασιαστικά σε αυτήν. Η παρουσία της Σχολής ενισχύει τη ναυτοσύνη στους παραδοσιακούς ναυτότοπους των Κυκλάδων και όλου του κεντρικού & νότιου Αιγαίου, αναβιώνοντας σε σημαντικό βαθμό τον ιστορικό ρόλο της Ερμούπολης στην ανάπτυξη της ναυτιλίας των Ελλήνων. Οι σπουδαστές, δε, της ΑΕΝ/Σύρου αποτελούν ζωντανό κύτταρο της τοπικής κοινωνίας, με δραστήριο ρόλο σε πλήθος εκπαιδευτικών, κοινωνικών και θρησκευτικών εκδηλώσεων

Κλείνοντας την αναφορά στον τομέα της παιδείας και της εκπαίδευσης αξίζει να επισημανθεί ύπαρξη **Παιδικής και Δημοτικής Βιβλιοθήκης στο κέντρο της Ερμούπολης**.¹² Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Σύρου-Ερμούπολης είναι δανειστική στο μεγαλύτερο μέρος της συλλογής της (περίπου 30000 τόμους).

- Διαθέτει 4500 τόμους παλαιών βιβλίων καθώς και τοπικό τύπο του 19ου αιώνα.
- Φιλοξενεί έκθεση με είδη γραφής.
- Παράλληλα με το «κεντρικό» κτίριο, διαχειρίζεται τη συλλογή (6000 τόμοι παιδικών / εφηβικών βιβλίων) καθώς και το χώρο παραρτήματος.
- Διοργανώνει εκδηλώσεις.

Λόγω του σύνθετου ρόλου που καλείται να διεκπεραιώσει η Βιβλιοθήκη, υπάρχουν συγκεκριμένες ανάγκες που χρήζουν απάντησης, όπως:

- μία μελέτη οργάνωσής της, που σκοπό θα έχει να αξιοποιήσει τα δεδομένα, να επιτρέψει την πλήρη παροχή σύγχρονων υπηρεσιών, την αξιοποίηση προϊόντων τεχνολογίας της πληροφόρησης, ενώ, όσον αφορά τις μελλοντικές εξελίξεις, να έχει τη δυνατότητα υιοθέτησης νέων προτύπων στις μεθόδους επεξεργασίας, οργάνωσης, αποθήκευσης και διάδοσης των πληροφοριών, και χρήσης νέων προϊόντων.
- επέκταση ψηφιοποίησης έντυπου περιοδικού τύπου Δημοτικής Βιβλιοθήκης Σύρου-Ερμούπολης
- προμήθεια εξοπλισμού (όπως RFID, φωτοτυπικό, scanner A3, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, κάμερες παρακολούθησης εσωτερικού και εσωτερικού χώρου) για τις ανάγκες εκσυγχρονισμού των υπηρεσιών των Δημοτικών Βιβλιοθηκών και την καλύτερη παροχή υπηρεσιών.

Υπηρεσίες Υγείας

¹² Στοιχεία παρασχέθηκαν τον Μάρτιο 2023 από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Αθλητισμού, Τμήμα Παιδείας, Νεολαίας και Αθλητισμού του Δήμου Ερμούπολης.

Στην Ερμούπολη λειτουργεί το **Γενικό Νοσοκομείο Σύρου «Βαρδάκειο και Πρώιο»**, το **Κέντρο Υγείας** που καλύπτει ανάγκες πρωτοβάθμιας υγείας και το οποίο από το 2022 έχει μετεγκατασταθεί στο Γενικό Νοσοκομείο Σύρου, **καθώς και περιφερειακά και δημοτικά ιατρεία** όπως για παράδειγμα το **Περιφερειακό Ιατρείο Φοίνικα και τα δημοτικά ιατρεία στο Κίρι και τον Γαλησσά**.

Το **Γενικό Νοσοκομείο Σύρου** βρίσκεται στο κέντρο της Ερμούπολης έχει δύναμη 150 κλινών και ανήκει στη 2ηΥ.ΠΕ. Πειραιώς &Αιγαίου. Κτίστηκε στα μέσα του 20ού αιώνα χάρη στα κεφάλαια των κληροδοτημάτων των Ιωάννη Κυριαζή Βαρδάκα και Σταμάτη Κωνσταντίνου Πρώιου και ξεκίνησε να λειτουργεί το 1958. Το νοσοκομείο καλύπτει σχεδόν το σύνολο των παθολογικών και χειρουργικών ειδικοτήτων, ενώ τα εργαστήρια είναι εξοπλισμένα με σύγχρονα μηχανήματα και επιστημονικό εξοπλισμό που παρέχει υποστήριξη σε όλα τα τμήματα. Διαθέτει τμήμα Τεχνητού Νεφρού με 10 κλίνες το οποίο καλύπτει τους κατοίκους των Κυκλάδων αλλά και τους επισκέπτες. Από το 1989 λειτουργεί στο Νοσοκομείο μας Επαγγελματική Νοσηλευτική Σχολή η οποία στεγάζεται στο κτίριο του παλαιού φθισιατρείου στην περιοχή Πισκοπειό. Στις αρχές του 2023, με τη συνεργασία της **CISCO, του Ομίλου ONEX και της 2ης ΥΠΕ, υπό την ομπρέλα της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, υλοποιήθηκε η πρώτη δράση του “Aegean Neorion Innovation Center”, που αφορά τον εξοπλισμό του Νοσοκομείου με προηγμένη τεχνολογία για την στήριξη της τηλεϊατρικής και την εξέλιξή του σε ένα από τα δύο έξυπνα νοσοκομεία που λειτουργούν στην Ελλάδα. Το πρόγραμμα-δωρεά του του “Aegean Neorion Innovation Center” στο Γενικό Νοσοκομείο Σύρου, δομείται σε τρεις άξονες:**

1. **Έξυπνο Νοσοκομείο** με, ενδεικτικά, χρήση tablets και κινητών τηλεφώνων για την κατά το δυνατόν εξάλειψη της χρήσης χαρτιού (paperless hospital), ενδοεπικοινωνία μέσω εφαρμογής στο κινητό και χρήση ασύρματων IP phones, καθοδήγηση επισκεπτών εντός του κτιριακού συγκροτήματος, καταμέτρηση κίνησης και συνωστισμού με χρήση οπτικών αισθητήρων
2. **Ασφαλές Νοσοκομείο** με θωράκιση απέναντι στις διαρκώς αυξανόμενες κακόβουλες επιθέσεις με ενίσχυσης της κυβερνοασφάλειας στον Ανθρώπινο παράγοντα, τις Διαδικασίες και την Τεχνολογία και
3. **Πράσινο Νοσοκομείο** με εγκατάσταση & χρήση αισθητήρων περιβαλλοντικών παραμέτρων εσωτερικού και εξωτερικού χώρου, παρακολούθησης της ψύξης σε ψυγεία για την εξοικονόμηση ενέργειας καθώς για τον ίδιο λόγο αισθητήρων σε παράθυρα και πόρτες (ανοικτά ή κλειστά), αισθητήρες πλήρωσης κάδων απορριμμάτων, έξυπνων φωτιστικών σωμάτων, μετρητών κατανάλωσης ενέργειας, μετρητές πλήρωσης δεξαμενών πετρελαίου και κατάστασης καυστήρων κ.α.

Στο Γενικό Νοσοκομείο Σύρου λειτουργεί το **Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Ι.Ε.Κ.)** με διαθέσιμες ειδικότητες :

- Βοηθός Νοσηλευτικής Τραυματολογίας
- Διασώστης – Πλήρωμα ασθενοφόρου

Η φοίτηση στην σχολή διαρκεί πέντε (5) εξάμηνα: 4 εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης (20 ωρών εβδομαδιαίως) και 1 εξάμηνο πρακτικής άσκησης. Η φοίτηση είναι δωρεάν και τα μαθήματα διεξάγονται σε πρωινό ωράριο.

Τέλος, στο Γενικό Νοσοκομείο Σύρου λειτουργεί **Κέντρο Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης (ΚΕ.Φ.Ι.ΑΠ.)** πρώην ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ, το οποίο βρίσκεται στην πίσω πλευρά του Γενικού Νοσοκομείου Σύρου. Σκοπός του Κέντρου Φυσικής Ιατρικής και Αποκατάστασης (ΚΕ.Φ.Ι.ΑΠ.) είναι η παροχή υπηρεσιών υγείας και νοσηλείας σε ασθενείς εσωτερικούς ή εξωτερικούς οι οποίοι πάσχουν από παθήσεις του μυϊκού, νευρικού, κυκλοφορικού, ερειστικού, αναπνευστικού συστήματος και άτομα όλων των ηλικιών με κινητικά ή νοητικά προβλήματα, η πρώιμη διάγνωση, αξιολόγηση και θεραπεία αποκατάστασης, η ψυχολογική, κοινωνική και συμβουλευτική υποστήριξη, η ενημέρωση των Ατόμων με Αναπηρία και των οικογενειών τους, η προεπαγγελματική και επαγγελματική κατάρτιση των Ατόμων με Αναπηρίες, η λειτουργική τους αποκατάσταση, η υποστήριξη για ένταξή τους στον κοινωνικό ιστό, η συνεργασία με τις υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό επίπεδο για το συντονισμό της δράσης τους.

Ως προς τις **ανάγκες του Νοσοκομείου** που έχουν αναφερθεί ύστερα από τη σχετική διαβούλευση με φορείς της τοπικής κοινωνίας, αυτές εντοπίζονται στην στήριξη στελέχωσης, στην κατασκευή νέου σύγχρονου κτιρίου,

η επαναλειτουργία και χρήση της πισίνας του Νοσοκομείου για ανάγκες αποκατάστασης και φυσιοθεραπείας των ΑΜΕΑ.

Κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες πρόνοιας / φροντίδας

Στην Π.Ε. Σύρου καταγράφονται συγκεκριμένες ανάγκες όσον αφορά στο πεδίο των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών.¹³ Σύμφωνα με τα στοιχεία του Κοινωνικού Παρατηρητηρίου Ν. Αιγαίου, η Σύρος έχει υψηλή συγκέντρωση δικαιούχων ΕΕΕ/ΤΕΒΑ σε επίπεδο νομού. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στατιστικά του 2022, 419 άτομα λαμβάνουν το επίδομα Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος και 475 είναι δικαιούχοι ΕΕΕ. Από αυτούς, το 18.9% είναι μέλη μονογονεϊκών οικογενειών, το 10.3% είναι αλλοδαποί και το 58.9% είναι εγγεγραμμένοι στη Δ.ΥΠ.Α. (ΟΑΕΔ). Επιπλέον, περίπου το 10% στη Σύρο έχουν διάφορα ήδη αναπηρίας και είναι τουλάχιστον 200. Σε αυτούς δεν περιλαμβάνονται τα άτομα τρίτης και τέταρτης ηλικίας, τα άτομα στα γηροκομεία κ.α.. Επίσης, δεν περιλαμβάνονται τουλάχιστον 120 άτομα με άνοια (αρχές άνοιας, μέτρια ή και σοβαρή άνοια) που εξυπηρετεί το νοσοκομείο με το πρόγραμμα μνήμης σε συνεργασία με το ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ. Αυτές οι 120 οικογένειες χρειάζονται υποστήριξη τόσο για τα ίδια τα άτομα με άνοια όσο και για τους φροντιστές τους. Οι αναπηρίες είναι: τετραπληγίες, παραπληγίες, ακρωτηριασμοί, άτομα με νοητική υστέρηση, άτομα με αυτισμό (δεν εξυπηρετούνται σχεδόν από καμία δομή μόνο περιστασιακά), κωφά ή βαρήκοα άτομα, άτομα με οπτική αναπηρία, χανσενικοί ασθενείς, άτομα με αιματολογικές παθήσεις, νεφροπαθείς, με εγκεφαλική παράλυση κ.α..

Σε αυτό το πλαίσιο, στην Π.Ε. Σύρου διατηρούνται πλήθος δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών και δομών¹⁴, οι οποίες είναι:

- το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας του δήμου Σύρου-Ερμούπολης,
- το Κέντρο Κοινότητας,
- το Πρόγραμμα Επισιτιστικής Αρωγής για Ευπαθείς Ομάδες του πληθυσμού,
- το Κοινωνικό Φαρμακείο,
- το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»
- οι Δημοτικοί παιδικόι σταθμοί, όπως: Παιδικός Σταθμός “Κ.Μαρούλη”, ο Βρεφικός και Παιδικός Σταθμός “Ξηρόκαμπος”, ο Παιδικός Σταθμός “Ουράνιο Τόξο”, ο Παιδικός Σταθμός της Ιεράς Μητρόπολης Σύρου “Στην Παλάμη ΤΟΥ Θεού
- το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΑΠΑμεΑ),
- η Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ) Άγιος Ιωάννης Ταλάντων,
- το Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) .

Παράλληλα, διατηρούνται και πλήθος ιδιωτικές δομές και πρωτοβουλίες κοινωνικής πρόνοιας¹⁵, οι οποίες είναι:

- ιδιωτικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί
- Ιδιωτικός Παιδικός Σταθμός,
- η Φιλόπτωχος Εταιρεία Ερμούπολεως Γηροκομείο Πτωχοκομείο ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑΣ,
- το Ησυχαστήριο “Παναγία της Ελπίδος” Ιεράς Μονής Αδελφών του Ελέους,
- ο Σύλλογος Παροχής Φροντίδας και Κατ’ οίκον Νοσηλείας Σύρου,
- ο Σύλλογος Εθελοντικής Αιμοδοσίας Σύρου, ο Κάριτας Σύρου,

¹³ Στοιχεία παρασχέθηκαν τον Μάρτιο 2023 από την Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Αθλητισμού, Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης.

¹⁴ Οι πληροφορίες έχουν εκχωρηθεί από την διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας κα, Παιδείας και Αθλητισμού του δήμου Σύρου-Ερμούπολης ύστερα από την διαβούλευση με την τοπική Κοινωνία.

¹⁵ Οι πληροφορίες έχουν εκχωρηθεί από την διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας κα, Παιδείας και Αθλητισμού του δήμου Σύρου-Ερμούπολης ύστερα από την διαβούλευση με την τοπική Κοινωνία.

- ο η Φιλόπρωχος Αδελφότης Κυριών Ενορίας Κοιμήσεως και
- ο το Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης Ιεράς Μητρόπολης Σύρου.

Ως προς τις παραπάνω δομές/υπηρεσίες,¹⁶ το πρόγραμμα “Βοήθεια στο Σπίτι” καλύπτει 110 περιπτώσεις πολιτών μας. Από αυτούς 15 άτομα είναι ΑμεΑ., εκ των οποίων 5-6 νοικιάζουν σπίτι και χρειάζονται επιπλέον υποστήριξη (ψυχιατρική, νοσηλευτική, καθαριότητα, μαγείρεμα). Επιπλέον 5 ακόμη άτομα του προγράμματος ζουν σε επικίνδυνα σπίτια, μόνοι τους χωρίς καμία βοήθεια (πέρα από το πρόγραμμα) από συγγενείς ή φίλους. Αντίστοιχο αριθμό ατόμων εξυπηρετεί και ο σύλλογος “Κατ’ οίκον Νοσηλεία” που αποτελεί ιδιωτική πρωτοβουλία χωρίς κέρδος. Στο ΚΔΑΠ ΑμεΑ εξυπηρετούνται περί τα 23 άτομα. Οι ανάγκες είναι περί τα 40 άτομα (σε αυτά περιλαμβάνονται άτομα με αυτισμό, με ρυθμισμένα ψυχιατρικά κ.α.). Το ΚΔΑΠ ΑμεΑ δεν έχει κατάλληλους χώρους (στεγάζεται σε χώρους του νοσοκομείου) όπου δεν εξυπηρετούνται οι ανάγκες του. Το υπάρχων προσωπικό χρειάζεται ψυχολογική υποστήριξη και επιμόρφωση. Επισημαίνεται η ανάγκη είτε μεταστέγασης του ΚΔΑΠ-ΑΜΕΑ είτε νέας δομής με εξειδικευμένο προσωπικό, σε καινούριο χώρο.

Τέλος, επισημαίνεται ότι ο δήμος Σύρου-Ερμούπολης **στερείται Στέγης ημιαυτόνομης διαβίωσης Ηλικιωμένων ή/και Στέγης Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ)**, τη στιγμή που σύμφωνα με τα στοιχεία της αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου υπάρχουν πολλά ΑμεΑ με κινητικές αναπηρίες οι οποίοι επιλέγουν να μην βγαίνουν από το σπίτι τους για διάφορους λόγους (π.χ. περιορισμένη προσβασιμότητα στο δημόσιο χώρο, ψυχολογικά θέματα, οικογενειακό περιβάλλον) ενώ σημαντική είναι η κινητικότητα που παρατηρείται στα γηροκομεία τα οποία τείνουν να εξαντλήσουν τη διαθεσιμότητά τους. **Καθώς η συγκέντρωση στοιχείων σχετικά με τις κοινωνικές ανάγκες στη Σύρο καθίσταται ιδιαίτερα δύσκολη, χρήσιμη κρίνεται η μελέτη / έρευνα χαρτογράφησης κοινωνικών αναγκών και η δημιουργία συστήματος καταγραφής κοινωνικών δεδομένων, ενώ ουσιαστικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η σύγχρονη τεχνολογία στην ενίσχυση υπηρεσιών φροντίδας ευπαθών κοινωνικών ομάδων.**

Στο πλαίσιο της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης σε σχέση με Κοινωνικές δομές, επισημαίνεται ότι στον Δήμο Σύρου-Ερμούπολης εντοπίζεται **σημαντικό πλήθος φορέων Κοινωνικής Μέριμνας που συντελούν σημαντικό έργο καλύπτοντας αρκετές φορές, τα κενά της Πολιτείας, σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο.**

Από τη παραπάνω καταγραφή, **ιδιαίτερης αναφοράς χρήζουν ο βρεφονηπιακός σταθμός**, ο παιδικός σταθμός δήμου Σύρου-Ερμούπολης και αυτός της Βήσσας, οι οποίοι χρηματοδοτούνται από ίδιους πόρους και συγχρόνως συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» ΕΣΠΑ 2014-2020, που υλοποιείται από την ΕΕΤΑΑ Α.Ε.. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο του προγράμματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας «Σταθμοί Χαράς» έχουν υλοποιηθεί τα τελευταία δύο έτη πλήρης ανακαίνιση και αναβάθμιση του Δημοτικού Βρεφικού και Παιδικού Σταθμού Ξηροκάμπου και των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών Κ. Μαρουλή και Βήσσα.

Τα έργα αυτά έχουν κομβική και πολυεπίπεδη σημασία για την τοπική κοινωνία καθώς απαντάει σε σύγχρονα προβλήματα και ανάγκες της τοπικής κοινωνίας που συνδέονται με την κοινωνική συνοχή και τις προοπτικές ανάπτυξής της, όπως η **προσχολική εκπαίδευση**, όπου ο στόχος είναι η στήριξη, του παιδικού ονείρου και η δημιουργία καλύτερης καθημερινότητας για τα παιδιά. Η **προσχολική εκπαίδευση** διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων και την αύξηση της επάρκειας σε βασικές ικανότητες. Οι φορείς χάραξης πολιτικής υποστηρίζουν ότι μεγαλύτερο ποσοστό μικρών παιδιών θα πρέπει να ενθαρρύνονται να παρακολουθούν προσχολική εκπαίδευση, παρά άτυπη, μη επαγγελματική φροντίδα. **Η Ελλάδα κατατάσσεται τελευταία στην ΕΕ σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (ECEC)¹⁷.** Το 68,8% των παιδιών ηλικίας 3-6 ετών συμμετείχαν στην ΗΕ το 2020, πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ του 92,8% και τον στόχο σε επίπεδο ΕΕ του 96% έως το 2030¹⁸. Ωστόσο, το ποσοστό των παιδιών ηλικίας κάτω των

¹⁶ Στοιχεία παρασχέθηκαν τον Μάρτιο 2023 από την Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Αθλητισμού, Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης.

¹⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έγγραφο των Υπηρεσιών της Επιτροπής, Έκθεση Χώρας 2020, Ελλάδα [Βρυξέλλες, 26.2.2020 SWD(2020) 507 final].

¹⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης Ελλάδα, 2020. [Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2021/en/greece.html>. Πρόσβαση στις 18 Απριλίου 2023].

Eurostat, Στατιστικά στοιχεία για την εκπαίδευση και την κατάρτιση σε περιφερειακό επίπεδο: Συμμετοχή των παιδιών ηλικίας τεσσάρων ετών στην εκπαίδευση.

3 ετών, που εγγράφηκαν σε επίσημες υπηρεσίες παιδικής μέριμνας σχεδόν τριπλασιάστηκαν μεταξύ 2009 (11%) και 2019 (32,4%), αλλά παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ (35,5%)¹⁹. Σημειώνεται ότι η Ελλάδα, το Λουξεμβούργο, η Αυστρία, η Κύπρος και η Ολλανδία έχουν πολύ υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής για την ηλικιακή κατηγορία 4+ σε σχέση με την ηλικιακή κατηγορία 3+. Στην Ελλάδα, το ΠΦΥ παρέχεται σε δύο φάσεις: παιδική μέριμνα για παιδιά κάτω των 4 ετών και προσχολική εκπαίδευση από την ηλικία των 4 ετών. Η προσχολική εκπαίδευση (ISCED 02) είναι μέρος της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και παρέχεται δωρεάν στα δημόσια σχολεία. Η πλήρης εφαρμογή της υποχρεωτικής διετούς φοίτησης στην προσχολική εκπαίδευση επιτεύχθηκε σταδιακά από το σχολικό έτος 2018/2019. Έργα που στοχεύουν τόσο στην αύξηση της συμμετοχής στο ΠΦΥ για παιδιά κάτω των 4 ετών όσο και στην ανάπτυξη ενός νέου προγράμματος σπουδών προγραμματίζονται να χρηματοδοτηθούν από το RRF και το ESF+.

Όσον αφορά στην **προσχολική φροντίδα**, όπως αναφέρεται και στην Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην έκθεση της χώρας 2020 και στο «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το Παιδί» 2022, η Ελλάδα βασιζείται σε μεγάλο βαθμό σε άτυπα πλαίσια ή σε ιδιωτικά ιδρύματα. Η δωρεάν παιδική φροντίδα περιορίζεται κυρίως μόνο στους δικαιούχους ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, οι οποίοι λαμβάνουν επίσης επιδότηση για ιδιωτική παιδική φροντίδα με αποτέλεσμα για την συντριπτική πλειοψηφία των οικογενειών το κόστος φροντίδας παιδιών ηλικίας κάτω των 3 ετών να θεωρείται υψηλό σε σύγκριση με το εισόδημα τους, γεγονός που συμβάλλει στην διαιώνιση της άτυπης και μη επαγγελματικής προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας. Ως αποτέλεσμα, η ανεπαρκής στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υπονομεύει τα δυνητικά υψηλά μακροπρόθεσμα οφέλη των ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής φροντίδας και λειτουργεί αποτρεπτικά για την απασχόληση ή την αναζήτηση εργασίας. Η λήψη υποστηρικτικών μέτρων για την αύξηση της προσφοράς οικονομικά προσιτής και ποιοτικής προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική προτεραιότητα και ανάγκη για τις τοπικές κοινωνίες της Ελλάδας, όπως καταγράφεται και στην υπ' αριθμό 3 Ειδική Ανά Χώρα Σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ προς την Ελλάδα σύμφωνα με την προαναφερόμενη Έκθεση αλλά και το Παράρτημα Δ' της Έκθεσης Χώρας του 2020 που αφορά την επενδυτική καθοδήγηση της Ελλάδας σχετικά με τον Στόχο Πολιτικής 4 του νέου Προγραμματικού Πλαισίου της Πολιτικής Συνοχής για την περίοδο 2021-2027²⁰. Έργα όπως η υλοποίηση του Προγράμματος Κοινωνικής Υπευθυνότητας «Σταθμοί Χαράς» συνδράμουν στην αναβάθμιση των δημοτικών βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών και στην στήριξη του παιδικού ονείρου παρέχοντας αφενός ποιοτικότερη καθημερινότητα στα παιδιά και αφετέρου ασφάλεια σχετικά με τις υποδομές στους γονείς. Επίσης, η δημιουργία του «Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών ΑμεΑ» που συγχρηματοδοτείται από το ΕΣΠΑ και που έλαβε χώρα μέσα από το Πρόγραμμα «Εναρμόνιση Οικογενειακής & Επαγγελματικής Ζωής» συνδράμει στην κοινωνικοποίηση και την διαμόρφωση ποιοτικού χρόνου του παιδιού εξελίσσοντας παράλληλα τις δεξιότητές τους, ενθαρρύνοντας την μείωση της άτυπης προσχολικής φροντίδας και στην εναρμόνιση της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής των γονέων, διευκολύνοντας έτσι την ένταξη ή την επανένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Όσον αφορά **τον τομέα μακροχρόνιας φροντίδας**, όπως επισημαίνεται και στις Εκθέσεις Χώρας 2019 και 2020, η Ελλάδα δεν διαθέτει ειδική νομοθεσία για τη ρύθμιση της επίσημης κατ' οίκον φροντίδας και της φροντίδας σε επίπεδο Κοινότητας, με αποτέλεσμα να υφίστανται σημαντικές ανάγκες, οι οποίες καθίστανται ολοένα και πιο πιεστικές ένεκα της γήρανσης του πληθυσμού και της αναμενόμενης αύξησης στο εγγύς μέλλον με ταχύτερους ρυθμούς σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. στον αριθμό των εξαρτημένων ατόμων²¹. Το σύνολο

¹⁹ Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/educ_uae_enra10/default/table?lang=en Πρόσβαση στις 18 Απριλίου 2023.

²⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή SWD(2020) 512 final, Έκθεση Χώρας – Ελλάδα, 2020. [Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: https://www.espa.gr/el/Documents/2127/2019_European_Semester_Report_on_Greece_27-02-2019%20EL.pdf Πρόσβαση στις 19 Απριλίου 2023].

²¹ Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας ≥ 65 ετών μεταξύ των χωρών που ανήκουν στην οργάνωση για οικονομική συνεργασία και ανάπτυξη (ΟΟΣΑ – Organisation for Economic Co-operation and Development / OECD) αναμένεται να αυξηθεί από 17.4% το 2017 σε 27.1% το 2050 ενώ στην Ελλάδα τα αντίστοιχα ποσοστά είναι ακόμα μεγαλύτερα, 21.7 και 36%. Σε ότι αφορά δε τις ηλικίες ≥ 80 ετών για την Ελλάδα το ποσοστό από 6.8 προβλέπεται να ανέβει στο 14% το 2050. Από τους ηλικιωμένους, άνω των 65 ετών, σοβαρούς περιορισμούς στις καθημερινές δραστηριότητες παρουσιάζει το 17% περίπου στις χώρες του ΟΟΣΑ ενώ στην Ελλάδα το ποσοστό αυτό προσεγγίζει το 26%. Η μακροχρόνια δε φροντίδα παρέχεται κυρίως σε ασθενείς > 80 ετών στις OECD χώρες με το ποσοστό να φτάνει στο 51% το 2017. Το 21% των ασθενών που χρειάστηκαν μακροχρόνια φροντίδα ήταν <65 ετών και το 27% μεταξύ 65-79 ετών. (Long Term Care for Older People, OECD 2005, p. 17, OECD (2019), Health at a Glance 2019: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris, p.217-239).

των δημοσιών δαπανών της Ελλάδας για την μακροχρόνια φροντίδα την κατατάσσει στις τελευταίες θέσεις των χωρών του ΟΟΣΑ για το έτος 2014 (το 4,5% του ΑΕΠ της Ελλάδας, ενώ το 47,2% του ΑΕΠ των χωρών του ΟΟΣΑ²²) αφού ο κατακερματισμός των υπηρεσιών και η έλλειψη συντονισμού εμποδίζει την πρόσβαση σε αυτές, έχοντας παράπλευρες συνέπειες για τα εξαρτώμενα άτομα και δυσανάλογες επιβαρύνσεις για τις οικογένειές τους. Δράσεις που ενισχύουν την υποστήριξη της μακροχρόνιας φροντίδας όπως η κατ' οίκον φροντίδα, η υποστηριζόμενη διαβίωση στη κοινότητα και η κοινωνική ενσωμάτωση αποτελούν σημαντικές προτεραιότητες για την επίτευξη μίας δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης που διαχέει τα οφέλη της σε όλα τα μέλη της. Στην Περιφερειακή Ενότητα της Σύρου υλοποιούνται προγράμματα όπως το Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.) που ωστόσο δεν στεγάζεται σε κάποια συγκεκριμένη δομή, η Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων(ΜΦΗ) Άγιος Ιωάννης Ταλάντων, το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι», και το Πρόγραμμα «Κατ' οίκον Νοσηλεία» ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Εστιάζοντας στα δαπάνες κοινωνικής προστασίας, που αφορούν τις συντάξεις, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και άλλες λειτουργίες του συστήματος κοινωνικής προστασίας (οικογενειακές παροχές, παροχές ανεργίας, επιδόματα αναπηρίας, επιδόματα στέγασης και κοινωνικού αποκλεισμού) λαμβάνουν σχετικά λιγότερους πόρους. Οι περισσότερες, δε, παροχές μακροχρόνιας φροντίδας διατίθενται μόνο σε δικαιούχους ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και σε άτομα με σοβαρή αναπηρία, όπως αναφέρεται παραπάνω στα σχετικά στατιστικά στοιχεία από το Κοινωνικό Παρατηρητήριο Ν. Αιγαίου.

Συνοψίζοντας, το κοινωνικό κράτος στην Ελλάδα έχει συγκεντρωτική δομή και τα όποια κενά εντοπίζονται στην εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής σε επίπεδο τοπικών κοινωνιών πληρούνται μέσω της εφαρμογής κοινωνικών προγραμμάτων των Δήμων και δράσεων ιδιωτικών φορέων και ΜΚΟ. Ένα από τα **κοινά προβλήματα που αντιμετωπίζουν τόσο οι τοπικές αρχές όσο και αρκετοί φορείς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της κοινωνικής πολιτικής** είναι ότι τα κτήρια και οι υποδομές στις οποίες στεγάζονται είτε είναι παλαιωμένες είτε έχουν εξαντλήσει τη δυναμικότητά τους και δεν μπορούν να εξυπηρετήσουν την **αυξημένη ζήτηση που αντιμετωπίζουν**. Έργα όπως το **Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΑΠ ΑμεΑ)** έρχονται να δείξουν τον δρόμο σχετικά με το πεδίο δραστηριοποίησης των αρχών της τοπικής αυτοδιοίκησης στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, όπου οι προκλήσεις είναι μεγάλες και σημαντικές. Οι αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης, ως ο κατ' εξοχήν φορέας που μπορεί να εξειδικεύσει τον κεντρικό σχεδιασμό στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, έχουν σημαντικό πεδίο δράσης, δεδομένου ότι οι τοπικές κοινωνίες της Σύρου **στερούνται οικονομικά προσιτής και ποιοτικής προσχολικής φροντίδας και εκπαίδευσης** με αποτέλεσμα να διαιωνίζεται η άτυπη και μη επαγγελματική παροχή τέτοιων υπηρεσιών και να υπονομεύεται η ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας των γονέων, ιδίως των γυναικών, διαταράσσοντας τόσο την ισορροπία μεταξύ του επαγγελματικού και οικογενειακού βίου όσο και την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς εργασίας. Επιπλέον, η τοπική κοινωνία της Π.Ε. Σύρου **σύντομα θα κληθεί να αντιμετωπίσει πρόσθετες πιέσεις στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας**, μεταξύ άλλων και λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, ένας τομέας στον οποίο η Ελλάδα στερείται ειδικής νομοθεσίας, καταγράφει πολύ χαμηλές δαπάνες και παρουσιάζει έλλειψη σχετικών δράσεων και δικτύου οργανωμένων υποδομών. **Η ανάγκη ανάπτυξης δράσεων, παρεμβάσεων και υποδομών σε τοπικό επίπεδο που θα εξασφαλίζουν την απαραίτητη φροντίδα στα εξαρτώμενα μέλη της κοινωνίας και θα συμβάλλουν στην δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη αποτελεί μία από τις σημαντικότερες ανάγκες και προτεραιότητες στην Σύρο, έχοντας προεκτάσεις σε επίπεδο απασχόλησης, οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.**

γ. Φυσικό περιβάλλον και κλιματική αλλαγή

Στην Περιοχή Εφαρμογής: περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και κλιματική αλλαγή (πηγές ρύπανσης, διαχείριση αποβλήτων/απορριμμάτων, φαινόμενα θερμοκηπίου, κίνδυνοι πλημμυρών, μόλυνση/διάβρωση εδαφών και ακτών, ενεργό θόρες δραστηριότητες κοκ.).

Περιγραφή των κυριότερων χωρικών ιδιαιτεροτήτων ή συγκεντρώσεων προβλημάτων.

Ανάγλυφο, Φυσικό Περιβάλλον και Σημαντικοί Φυσικοί Πόροι

Η Ερμούπολη έχει **ενδιαφέρουσα και έντονη γεωμορφολογία** όπως φαίνεται και στο Σχέδιο Α02: Ανάγλυφο Εδάφους (Παράρτημα 8.1). Αποτελείται από μία σχετικά επίπεδη περιοχή κατά μήκος της ακτογραμμής που εκτείνεται από το Νησάκι μέχρι το Νεώριο και τη Λαζαρέττα, μία περιοχή χαμηλών προς μεσαίων υψομέτρων

²² Health at a Glance, 2019 [Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=72586#> Πρόσβαση στις 19 Απριλίου 2023.

βορείως και δυτικά από το Νεώριο (Νεάπολη, Άγιος Κωνσταντίνος, Ταξιάρχες, Λαλακιά, Πευκάκια, Μεταμόρφωση), και 4 λόφους με σημαντικές κλίσεις:

- οι δύο στο βόρειο τμήμα της πόλης: ο πρώτος περιλαμβάνει το άνω τμήμα της περιοχής Βαπόρια και τη Δόξα και ο δεύτερος περιλαμβάνει το Βροντάδο και την Ανάσταση, και
- οι άλλοι δύο στο δυτικό τμήμα: ο πρώτος περιλαμβάνει τα Καμίνια και ο δεύτερος το Φύλακα.

Η πόλη έχει προσαρμοστεί πολύ καλά στο ανάγλυφο, απόρροια του οποίου όμως είναι οι πολλοί κλιμακωτοί πεζόδρομοι οι οποίοι κάνουν δύσκολη τη μετακίνηση ατόμων με ειδικές ανάγκες (ηλικιωμένοι, μητέρες με καρτσάκια, τυφλοί) και κινητικά ανάπηρων.

Η πόλη εν γένει **δεν περιλαμβάνει αξιόλογους φυσικούς πόρους πλην του θαλάσσιου μετώπου** καθώς αποτελείται από πυκνό οικιστικό ιστό. Το παραλιακό μέτωπο της πόλης ξεπερνάει τα 10 χιλιόμετρα, εκ των οποίων τα 3 χιλιόμετρα φιλοξενούν τις σημερινές λιμενικές εγκαταστάσεις, το αλιευτικό καταφύγιο, τη μαρίνα, και τη ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη, και τα υπόλοιπα 7 χιλιόμετρα είναι κυρίως αδιαμόρφωτα και εν γένει **μη προσβάσιμα από τους πολίτες** (2 χιλιόμετρα στο βόρειο μέτωπο και 7 στο νότιο). Στο βόρειο μέτωπο η πρόσβαση είναι δύσκολη λόγω του έντονου ανάγλυφου, αλλά **στο νότιο μέτωπο θα μπορούσε εύκολα να αποδοθεί σε κοινή χρήση**.

Οι ελάχιστοι απομένοντες ελεύθεροι χώροι στη Ερμούπολη εν γένει χαρακτηρίζονται από το τυπικό Συριανό φυσικό περιβάλλον, δηλαδή το άγονο τοπίο με την αραιή χαμηλή βλάστηση που από το τέλος της άνοιξης ξεραίνεται. Εξαιρεση αποτελούν ίσως οι περιορισμένοι πευκώνες που είτε είναι προϊόν δημόσιας παρέμβασης (π.χ. στα Πάρκα) είτε κατάλοιπο της παλαιότερης φυσιογνωμίας του νησιού. Τα τελευταία χρόνια η χλωρίδα και η πανίδα της Σύρου φαίνεται να έχει υποστεί σημαντική μείωση. Στο παρελθόν, στις εκβολές μικρών χειμάρρων σχηματίζονταν μικροί υγροβιότοποι, γύρω από τους οποίους σχηματίζονταν θίνες, σημαντικοί βιότοποι για τα μεταναστευτικά πουλιά. Σήμερα, οι περισσότεροι χειμάρροι της Ερμούπολης έχουν εγκιβωτιστεί και παραμένει μόνο μία εκβολή στη θέση Πηγάλι (περιοχή Λαζαρέττα), η οποία όμως δεν διαθέτει ούτε την έκταση ούτε και τα χαρακτηριστικά υδροβιότοπου υπό τη σημερινή της μορφή.

Η περιοχή παρέμβασης αποτελείται μορφολογικά από δύο υποενότητες:

- **Η Νότια ζώνη:** η ζώνη αυτή εκτείνεται στο επίπεδο τμήμα της Ερμούπολης εκατέρωθεν του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου και κατά μήκος της ακτογραμμής. Διαθέτει ενδιαφέρουσες – αν και ανεκμετάλλετες – φυγές προς τη θάλασσα και αρκετούς ελεύθερους χώρους που θα μπορούσαν να μετατραπούν σε χώρους πρασίνου (αστικού ή φυσικού) ή/και βιότοπους.
- **Η βόρεια ζώνη:** η ζώνη αυτή εκτείνεται στο τμήμα της πόλης που χαρακτηρίζεται από χαμηλά προς μεσαία υψόμετρα, εκατέρωθεν του οδικού άξονα Α. Παπανδρέου και ανατολικά από τα Πευκάκια προς τη Μεταμόρφωση και προς την Πλατεία Μιαούλη. Η ζώνη αυτή διαθέτει κάποια στοιχεία που θα μπορούσαν να μετεξελιχθούν σε αξιόλογους πόρους φυσικού περιβάλλοντος όπως τα 2 αστικά Πάρκα (Πευκακίων και Μεταμόρφωσης), την κοίτη των δύο κλάδων του ρέματος Λαλακιάς, και τα νεκροταφεία της πόλης. Η ζώνη αυτή χαρακτηρίζεται από τις εξαιρετες οπτικές φυγές προς το ιστορικό κέντρο και το λιμάνι.

Υδατικοί Πόροι

Στη Σύρο υπάρχει **σημαντικό έλλειμμα γλυκού νερού**. Οι υδατικοί πόροι του νησιού – όπως σε ολόκληρο το Νότιο Αιγαίο - είναι εξαιρετικά ελλειμματικοί λόγω της περιορισμένης έκτασης των υδροφόρων οριζόντων (κυρίως καρστικών) και της έλλειψης επιφανειακών νερών²³. Τα προβλήματα υδατικών πόρων στη Σύρο μπορούν να συνοψιστούν στα ακόλουθα σημεία:

1. Υδατοστεγείς γεωλογικοί σχηματισμοί καταλαμβάνουν τη μεγαλύτερη έκταση και δεν επιτρέπουν τη διαμόρφωση υπόγειων υδροφορέων ικανοποιητικής απόδοσης.
2. Η μικρή έκταση του νησιού σε συνδυασμό με το έντονο ανάγλυφο δεν επιτρέπουν τον εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων.

²³ Δεν υπάρχουν ποτάμια ή λίμνες και μόνο λίγοι εποχικοί χειμάρροι.

3. Οι υδροφορείς δεν μπορούν εύκολα να συγκρατήσουν το νερό, καθώς είναι μικροί και έχουν ανοιχτό μέτωπο επικοινωνίας με τη θάλασσα (δηλαδή χάνεται το νερό).
4. Η ολόπλευρη προσβολή από τη θάλασσα επιτείνει τα φαινόμενα υφαλμύρισης.

Ταυτόχρονα οι βροχοπτώσεις είναι περιορισμένες²⁴ και η εξάτμιση υψηλή λόγω των υψηλών θερμοκρασιών και των ανέμων (μελέτεια). Στο παρελθόν τα νησιά των Κυκλάδων αντιμετώπιζαν τις ελλείψεις υδατικών πόρων μέσω συγκέντρωσης βρόχινου νερού σε υπόγειες στέρνες και φειδωλή διαχείριση. Οι περισσότερες στέρνες έχουν σήμερα εγκαταλειφθεί.

Σήμερα το 100% των υδατικών πόρων προς ανθρώπινη κατανάλωση (ύδρευση) στην Ερμούπολη προέρχονται από 10 σταθμούς αφαλάτωσης²⁵ - ημερήσιας δυναμικότητας 5.400 κυβικών μέτρων- οι οποίοι λειτουργούν ολοκληρωτο έτος. Τα σημαντικότερα προβλήματα που συνδέονται με την ύδρευση περιλαμβάνουν:

- το **υψηλό ενεργειακό κόστος**²⁶ - το οποίο προσπαθεί η ΔΕΥΑ Σύρου να αντιμετωπίσει α) με εγκαταστάσεις ΑΠΕ²⁷ και β) με αντικατάσταση όλων των μονάδων του κεντρικού εργοστασίου αφαλάτωσης Ερμούπολης με καινούργιες μεγαλύτερες μονάδες (5Χ2.000 κυβικά/ ημερ.), σύγχρονης τεχνολογίας και καλύτερης ενεργειακής απόδοσης. Η τιμή πώλησης του νερού²⁸ στους καταναλωτές υπολείπεται του κόστους παραγωγής. Για το λόγο αυτό η ΔΕΥΑΣ επιχορηγείται σε ετήσια βάση από το Υπουργείο Εσωτερικών. Σήμερα η ετήσια επιχορήγηση ανέρχεται στο ποσό των 650.000 €, ενώ παλαιότερα ήταν περί το 1 εκατομμύριο ευρώ. Με την επιδότηση και πριν από την πρόσφατη αύξηση του ενεργειακού κόστους λόγω του πολέμου της Ουκρανίας, η ΔΕΥΑΣ είχε καταφέρει να ισοσκελίζει τον ισολογισμό της ύδρευσης. Σήμερα όμως – μετά την επιβάρυνση των τιμολογίων ΔΕΗ με την ρήτρα αναπροσαρμογής - έχουν συσσωρευθεί οφειλές προς τη ΔΕΗ ύψους 3,5 εκατομμυρίων ευρώ.
- **τις διαρροές των δικτύων.** Μνημειώδες έργο αποτέλεσε η αντικατάσταση των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης σε όλη την έκταση της Ερμούπολης, που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2003-2011 και η προμήθεια εξοπλισμού για τηλεέλεγχο²⁹ των δεξαμενών και των αντλιοστασίων ύδρευσης. Τα έργα αυτά αντιμετώπισαν αποτελεσματικά το θέμα των διαρροών στο δίκτυο μέχρι περίπου τα μέσα της δεκαετίας 2010, οπότε και άρχισαν να αυξάνονται ξανά οι διαρροές. Οι διαρροές σήμερα οφείλονται α) στα παλιά υδρόμετρα, και β) στη μεγάλη πίεση του δικτύου. Το δίκτυο ύδρευσης αναγκαστικά λειτουργεί σε πιέσεις από 8 έως και 10 ατμόσφαιρες λόγω του έντονου ανάγλυφου. Η μεγάλη όμως πίεση μακροχρόνια προκαλεί διαρροές. Ιδιαίτερα προβλήματα διαρροών παρουσιάζονται στην χαμηλή ζώνη της Ερμούπολης (πλησίον της θάλασσας). Το πρόβλημα των διαρροών όχι μόνο κάνει μη βιώσιμη τη διαχείριση των υδατικών πόρων αλλά αυξάνει και το κόστος επισκευής και συντήρησης του δικτύου. Για τον καλύτερο έλεγχο των διαρροών, η ΔΕΥΑΣ προβαίνει στην αντικατάσταση των παλαιών οικιακών υδρομετρητών με ψηφιακούς υδρομετρητές από πιστώσεις του Προγράμματος «ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΗΣ». Τα νέα υδρόμετρα θα παρακολουθούν την κατανάλωση αλλά και άλλων κρίσιμων παραμέτρων από απόσταση. Το Πρόγραμμα αφορά την αντικατάσταση 8.000 υδρομετρητών (επί συνόλου 17.500) και εκτείνεται στους παραθαλάσσιους νότιους οικισμούς του νησιού και στη χαμηλή ζώνη της Ερμούπολης. Στόχος είναι σε επόμενη φάση³⁰,

²⁴ Κάτω από 400 χιλιοστά βροχής κατ' έτος σύμφωνα με το βροχομετρικό σταθμό Νάξου.

²⁵ Μόνο στην Άνω Σύρο χρησιμοποιείται η πηγή του Αγίου Αθανασίου για ύδρευση.

²⁶ Μπορεί να ανέρχεται μέχρι το 70% του κόστους του νερού ύδρευσης υπό κανονικές συνθήκες ενεργειακού κόστους, και αυξάνει το τιμολόγιο. Ως συνέπεια, είναι αντι-οικονομική η χρήση του νερού ύδρευσης για άλλες ανάγκες όπως π.χ. άρδευση. Με τις πρόσφατες αυξήσεις στα τιμολόγια ενέργειας – μετά την εισβολή στην Ουκρανία – το ενεργειακό κόστος έχει σχεδόν γίνει απαγορευτικό.

²⁷ Πρόκειται να εγκαταστήσει σε χώρο που ήδη της έχει παραχωρηθεί από το Δήμο Σύρου – Ερμούπολης, σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με Φωτοβολταϊκά, ισχύος 2.700 MWatt, από τον οποίο θα εξοικονομεί το 25% της καταναλισκόμενης ενέργειας των μονάδων αφαλάτωσης

²⁸ Το τιμολόγιο στη Σύρο θεωρείται εν γένει πολύ υψηλό συγκρινόμενο με άλλες πόλεις ίδιου μεγέθους στην Ηπειρωτική ή λοιπή νησιωτική Ελλάδα. Στη Σύρο, η πρώτη βαθμίδα τιμολόγησης (μέχρι 30 κ.μ) πωλείται σε τιμή 1,35€. Αντίστοιχα, στον Άγιο Νικόλαο Κρήτης – μία πόλη ίδιου μεγέθους - η τιμή για κατανάλωση μέχρι 40 κ.μ. κυμαίνεται από 0,46€ - 0,55€.

²⁹ Ο τηλεέλεγχος των δεξαμενών αντιμετώπισε προβλήματα υπερχειλίσης των δεξαμενών.

³⁰ Έχει ήδη υποβληθεί πρόταση χρηματοδότησης στο Ταμείο Ανάκαμψης.

να αντικατασταθούν συνολικά όλοι οι υδρομετρητές σε ψηφιακούς ώστε να υπάρξει ολικός έλεγχος των καταναλώσεων ακόμα και στην πιο απομακρυσμένη κατοικία.

Η ΔΕΥΑΣ έχει πρόσφατα εκπονήσει Σχέδιο Ασφάλειας Νερού το οποίο έχει δείξει ότι εν γένει δεν υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι στη διαδικασία υδροληψίας, επεξεργασίας και διανομής του πόσιμου νερού στον καταναλωτή και ότι σε ελάχιστες περιπτώσεις οι εργαστηριακές αναλύσεις έδειξαν κάποιες οριακές υπερβάσεις στα επιτρεπόμενα όρια (πιθανά λόγω ελλιπούς χλωρίωσης).

Με διαρκώς αυξανόμενες τάσεις κατανάλωσης³¹ είναι πάρα πολύ πιθανό στο μέλλον να χρειαστούν και πρόσθετοι σταθμοί αφαλάτωσης όπως και μέτρα εξοικονόμησης των υφιστάμενων υδατικών πόρων (π.χ. ανακύκλωση χρησιμοποιημένου νερού, αποθήκευση βρόχινου νερού, κ.α.). Μία τέτοια πηγή αναξιοποίητων σήμερα υδατικών πόρων είναι και ο ΕΕΛ Ερμούπολης. Εκτιμάται ότι η μέση εκροή επεξεργασμένου νερού από τη μονάδα Ερμούπολης κυμαίνεται γύρω στα 2.800-3.000 κυβ. μέτρα/ημέρα και σήμερα διατίθεται στη θάλασσα.

Προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης υδατικών πόρων προτείνεται μακροπρόθεσμα:

- **Να ελεγχθεί καλύτερα το θέμα των διαρροών στα δίκτυα ύδρευσης. Η εγκατάσταση ψηφιακών μετρητών είναι ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.**
- **Να ελεγχθεί το κόστος παραγωγής πόσιμου νερού. Επιλύσεις προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να περιλαμβάνουν α) την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ, και β) τη μείωση του νερού από αφαλατώσεις που απαιτείται για δευτερεύουσες χρήσεις όπως π.χ. αρδεύσεις.**
- **Να διερευνηθεί η δυνατότητα αποθήκευσης βρόχινου νερού - σε ειδικές εγκαταστάσεις - για δευτερεύουσες χρήσεις (άρδευση, λάτρα, κλπ).**

Κατανάλωση ενέργειας – ενεργοβόρες υποδομές

Η Ερμούπολη στερείται συνολικού Σχεδίου Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια (ΣΔΒΕ) με αποτέλεσμα να μην είναι γνωστές οι ενεργειακές καταναλώσεις όλων των υποδομών στην αρμοδιότητα του Δήμου. Αντιθέτως, είχε εκπονήσει το 2018 Σχέδιο Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΔΕΑΚ) σύμφωνα με το Ν.4342/15, το οποίο όμως σήμερα είναι ανεπίκαιρο και χρειάζεται αναθεώρηση. Το ΣΔΕΑΚ του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης είχε συμπεριλάβει μόνο τα κτίρια (από διάφορους οικισμούς του Δήμου συμπεριλαμβανομένης της Ερμούπολης) για τα οποία είχαν εκδοθεί Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ). Σκοπός του Σχεδίου ήταν η ιεράρχηση αναγκών για την υλοποίηση παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης. Από την Ερμούπολη είχαν συμπεριληφθεί:

- τμήμα του Δημαρχείου,
- το Δημοτικό ακίνητο επί της οδού Λεωτσάκου (παραχωρημένο στο Σύλλογο Κρητών)
- το Δημοτικό ακίνητο επί της οδού Χίου που στεγάζει την επιχείρηση Κορρές (μίσθωση)
- το Δημοτικό ακίνητο επί της οδού Καραολή & Δημητρίου που στεγάζει τον χειμερινό κινηματογράφο (μίσθωση)
- το Δημοτικό κτίριο επί της οδού Ακτή Π. Ράλλη που στεγάζει την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου (μίσθωση)
- το Δημοτικό κτίριο επί της οδού Πελοποννήσου (παραχωρημένο στο Σύλλογο Καρκινοπαθών)
- το κτίριο του Πνευματικού Κέντρου, και
- το 1^ο Δημοτικό Σχολείο.

³¹ Και λόγω μεγαλύτερης κατά κεφαλήν κατανάλωσης αλλά και μεγαλύτερου εποχικού πληθυσμού κατά τη θερινή περίοδο με την ανάπτυξη του τουρισμού.

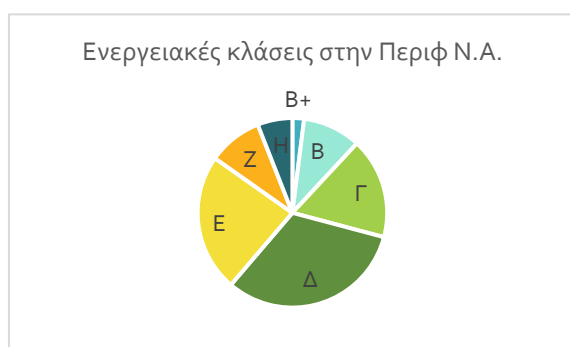
Όλα τα παραπάνω κτίρια είναι κτίρια γραφείων με εξαίρεση το 1^ο Δημοτικό. Επίσης, τα περισσότερα από αυτά τα κτίρια είναι του 19^{ου} αι. ή των αρχών του 20^{ου} και είναι πολύ χαμηλής ενεργειακής κλάσης, όπως φαίνεται και στον πίνακα παρακάτω.

Πίνακας 2. Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας και ενεργειακή κλάση δημοτικών κτιρίων.

ΚΤΙΡΙΟ/ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας [kWh]	Εκτιμώμενες ετήσιες εκπομπές CO ₂ [kgCO ₂]	Επιφάνεια	Κατανάλωση ανά τ.μ. [kWh/τ.μ.]	Ενεργειακή Κλάση	Έτος κατασκευής
ΛΕΩΤΣΑΚΟΥ	64.590,31	21.018,81	151,87	425,3	Ε	1984
ΧΙΟΥ	25.987,00	8.872,50	65	399,8	Δ	1856
ΚΑΡΑΟΛΗ & ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	306.957,48	102.319,16	510,32	601,5	Η	1954
ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ	981.318,90	324.260,73	2.374,24	413,3	Δ/Ε	1828
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	54.116,13	17.433,94	104,27	519,0	Ε	1866
ΑΚΤΗ Π. ΡΑΛΛΗ	317.020,90	103.459,68	1277,28	248,2	Δ	ΠΡΟ 55
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	651.337,80	221.658,64	1567,6	415,5	Ε	1863
1 ^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ	72.334,88	26.270,88	719,75	100,5	Β	1931

Πηγή: Σχέδιο Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων Δήμου Σύρου-Ερμούπολης 2018.

Οι χαμηλές ενεργειακές κλάσεις είναι αναμενόμενες³² για τόσο παλιά κτίρια όπως συνηγορούν και τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύονται κάθε χρόνο στην ετήσια έκθεση του ΥΠΕΝ για τα Πιστοποιητικά Ενεργειακής Απόδοσης που εκδίδονται. Τέλος, σε σχέση με τα συνολικά στοιχεία ΠΕΑ για τα δημόσια κτίρια στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, οι ενεργειακές κλάσεις του παραπάνω δείγματος είναι σημαντικά χαμηλότερες (πιθανά λόγω της επιλογής του συγκεκριμένου δείγματος κτιρίων).

Τα παραπάνω στοιχεία υποδηλώνουν την ύπαρξη αναγκών ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων του Δήμου αλλά δεν γνωρίζουμε τεκμηριωμένα ποιες από τις δημοτικές υποδομές πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα.

Από Σχέδια Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια άλλων Δήμων γνωρίζουμε ότι η κατηγορία δημοτικών υποδομών με τη μεγαλύτερη ετήσια κατανάλωση είναι οι υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης (κυρίως αντλιοστάσια και ΕΕΛ). Ενδεικτικά ένα αντλιοστάσιο μπορεί να έχει ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας έως 240.000 kWh ενώ ένας ΕΕΛ μπορεί να έχει ετήσια κατανάλωση 270 kWh ανά εισερχόμενο m³ λυμάτων³³. Για το Δήμο Ερμούπολης, το ενεργειακό κόστος υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης αυξάνεται περαιτέρω λόγω της λειτουργίας των σταθμών αφαλάτωσης. Η ΔΕΥΑΣ ήδη προγραμματίζει την εγκατάσταση ΑΠΕ για την κάλυψη σημαντικού μέρους των ενεργειακών αναγκών της.

³² Ο πρώτος κανονισμός θερμομόνωσης ετέθη σε εφαρμογή το 1979.

³³ Δεδομένα από το Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια του Δήμου Ιωαννιτών.

Από τις κτιριακές υποδομές, αυτές με τις μεγαλύτερες καταναλώσεις ανά τ.μ.³⁴ (σύμφωνα με τα εθνικά στοιχεία ΠΕΑ που έχουν εκδοθεί μέχρι σήμερα) περιλαμβάνουν τα:

- **κλειστά κολυμβητήρια και κλειστά γυμναστήρια** (1200 kWh/τ.μ. και 1000 kWh/τ.μ. αντίστοιχα)
- **κτίρια προσωρινής διαμονής και λοιπά κτίρια συνάθροισης κοινού** όπως πολιτιστικά κέντρα, μουσεία, κ.α. (680 kWh/τ.μ. και 630 kWh/τ.μ. αντίστοιχα)
- γραφεία (370 kWh/τ.μ.), και
- σχολεία (200 kWh/τ.μ.).

Η Ερμούπολη δεν διαθέτει κλειστό κολυμβητήριο αλλά διαθέτει 2 κλειστά γυμναστήρια (το γήπεδο μπάσκετ και το γήπεδο βόλεϊ). Και τα δύο κτίρια παρουσιάζουν σοβαρά δομικά προβλήματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα πριν από οποιαδήποτε ενέργεια ενεργειακής αναβάθμισης.

Τέλος, ο οδοφωτισμός συνήθως συνεισφέρει ένα πολύ μικρό ποσοστό στη συνολική ενεργειακή επιβάρυνση ενός Δήμου (γύρω στο 20%). Ειδικά για την Ερμούπολη, το ποσοστό αυτό αναμένεται να είναι ακόμη χαμηλότερο λόγω του πολύ περιορισμένου δικτύου οδοφωτισμού, αλλά αυξάνεται σταδιακά λόγω των διαδοχικών επεκτάσεων οδοφωτισμού.

Προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης της ενέργειας προτείνεται μακροπρόθεσμα:

- *Η εκπόνηση συνολικής μελέτης βιώσιμης διαχείρισης της ενέργειας, όπου θα καταγραφούν αναλυτικά οι καταναλώσεις και περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις από όλες τις υποδομές και κτίρια αλλά και από τα οχήματα του Δήμου, και θα προτεραιοποιηθούν ώστε να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα οι πλέον ενεργοβόρες υποδομές με δράσεις ενεργειακής εξοικονόμησης.*
- *Η κατάρτιση στρατηγικού σχεδίου βιώσιμης ενέργειας.*

Κλιματική Αλλαγή και Κίνδυνοι

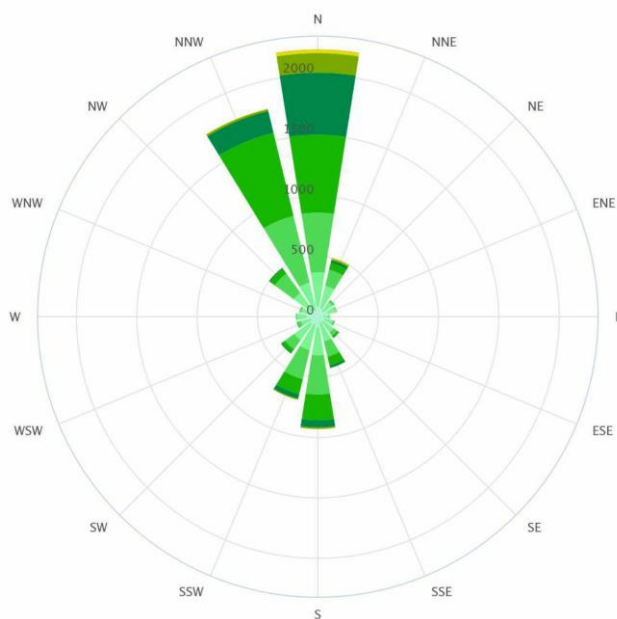
Οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής στον αστικό χώρο είναι πολλαπλές και μπορεί να περιλαμβάνουν τις εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες (καύσωνες, θερμική νησίδα), τη μειωμένη διαθεσιμότητα γλυκού νερού, τις πλημμύρες, τη διάβρωση του εδάφους και τις κατολισθήσεις.

Η Ερμούπολη έχει ήπιο κλίμα και εν γένει **δεν διατρέχει αυξημένο κίνδυνο καυσώνων** λόγω των ανέμων που επικρατούν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού (μελέτμια³⁵).

³⁴ Οι παραπάνω καταναλώσεις είναι μειωμένες για την Α γεωγραφική ζώνη στην οποία ανήκει η Ερμούπολη κατά 15%-25%.

³⁵ Ετήσιοι καλοκαιρινοί τοπικοί άνεμοι που εκδηλώνονται κυρίως στο Αιγαίο. Από το Μάιο μέχρι αρχές Ιουνίου σημειώνονται ελαφροί βόρειοι άνεμοι, οι λεγόμενοι πρόδρομοι διάρκειας 2-3 εβδομάδων. Στη συνέχεια διακόπτονται προσωρινά τον Ιούνιο. Μια εβδομάδα αργότερα ξαναρχίζουν και συνεχίζουν μέχρι τις αρχές του Οκτωβρίου, με μέση ένταση τα 6-7 μποφόρ.

Εικόνα 1: Ανεμολόγιο Σύρου

Όπως φαίνεται από το ανεμολόγιο Σύρου³⁶, οι επικρατούντες άνεμοι είναι τα μελτέμια με κατεύθυνση βορεινή. Επομένως δεν παρατηρείται σήμερα το φαινόμενο θερμικής νησίδας παρά την ύπαρξη μεγάλου όγκου υλικών υψηλής θερμοχωρητικότητας (πέτρα, μπετόν, άσφαλτος, μάρμαρο) μέσα στην πόλη. Η κλιματική αλλαγή δεν φαίνεται προς το παρόν να επηρεάζει τα μελτέμια (όσον αφορά την κατεύθυνση, την ένταση, και τη διάρκεια) και επομένως δεν προβλέπεται στο εγγύς μέλλον να δημιουργηθεί πρόβλημα θερμικής νησίδας.

Πηγή: Επιχειρησιακό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 – Σύρος

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται οι μέσες μηνιαίες τιμές θερμοκρασίας, υγρασίας, ταχύτητας ανέμου και το μέσο ύψος υετού για το νησί και για την περίοδο από το 1991 έως και το 2013.

Πίνακας 3. Σύρος/Μέσες μηνιαίες τιμές θερμοκρασίας, υγρασίας, ταχύτητας ανέμου και ύψος υετού (1991-2013)

	ΙΑΝ	ΦΕΒ	ΜΑΡ	ΑΠΡ	ΜΑΪ	ΙΟΥΝ	ΙΟΥΛ	ΑΥΓ	ΣΕΠ	ΟΚΤ	ΝΟΕ
Θερμοκρασία	11,23	11,18	12,74	15,37	20,09	24,59	26,65	26,85	23,28	19,71	15,69
Θερμοκρασία (max)	13,27	13,44	15,33	18,06	22,90	27,27	29,40	29,26	25,85	22,11	18,05
Θερμοκρασία (min)	9,02	8,58	10,14	12,60	16,46	20,98	23,35	23,46	20,42	17,13	13,30
Σχετική Υγρασία (%)	73,53	73,28	70,41	68,37	62,36	56,90	57,47	61,43	64,24	71,34	73,93
Ταχύτητα ανέμου (κόμβους ³⁷)	11,73	12,55	11,21	9,70	8,51	9,28	11,04	10,82	10,45	10,83	11,14
Μέσο ύψος Υετού (mm)	47,18	57,08	34,54	26,46	22,26	0,05	0,00	0,00	9,44	12,85	41,75

Πηγή: Εθνική Μετεωρολογική Υπηρεσία / Επιχειρησιακό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 - Σύρος

Οι αλλαγές λόγω κλιματικής αλλαγής στα χαρακτηριστικά των βροχοπτώσεων (ακραία καιρικά φαινόμενα) δεν πρόκειται να μεταβάλλουν τη διαθεσιμότητα γλυκού νερού για ύδρευση αφού δεν χρησιμοποιούνται σήμερα ούτε επιφανειακά ύδατα ούτε υπόγεια.

Ο κίνδυνος πλημμυρικών φαινομένων στην Ερμούπολη είναι μικρός καθώς και οι υδρολογικές λεκάνες είναι σχετικά μικρές - λόγω των απότομων κλίσεων των πρανών - και τα περισσότερα ρέματα έχουν διευθετηθεί: είτε καλυφθεί από δρόμους με αποχετευτικό σύστημα ομβρίων, είτε από οχετούς οι οποίοι παροχετεύουν τα όμβρια στη θάλασσα. Παραμένουν δύο ανοικτές κοίτες του ρέματος Λαλακιάς στη βορειο-δυτική περιοχή της πόλης (υδρολογική λεκάνη Άνω Σύρου). Η διατομή και στους δύο κλάδους φαίνεται να επαρκεί για την παροχέτευση των ομβρίων με αποτέλεσμα να μην υπάρχει σημαντικός πλημμυρικός κίνδυνος στην άμεση περιοχή του ρέματος. **Άλλωστε, κανένα υδατόρεμα της Σύρου δεν αναφέρεται ως Ζώνη Δυνητικά Υψηλού**

³⁶ Πηγή: Επιχειρησιακό Σχέδιο Δήμου Σύρου-Ερμούπολης 2019-2023.

³⁷ 7-10 κόμβοι=3 μποφόρ, 11-15= 4 μποφόρ.

Κινδύνου Πλημμύρας (ΖΔΥΚΠ) στο ισχύον³⁸ Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας για το Υδατικό Διαμέρισμα Νήσων Αιγαίου (ΕΛ14).

Μικρότερης κλίμακας προβλήματα αναφέρονται μόνο σε σχέση με δύο χειμάρρους στη νότια περιοχή:

- Το πρώτο αφορά την εκβολή του χειμάρρου Ρόπακα στη θέση Πηδάλι (ή Φαληράκι) δίπλα στην τουριστική Μαρίνα (υδρολογική λεκάνη Μάννα). Λόγω χαμηλότερης κοίτης από τη θάλασσα, τα νερά του χειμάρρου δεν μπορούν να εκβάλουν και λιμνάζουν δημιουργώντας συσσώρευση φερτών υλικών και απορριμμάτων που έχουν παρασυρθεί από το ρέμα, προβλήματα οσμών, ευτροφισμού και τόπου αναπαραγωγής εντόμων.
- Το δεύτερο πρόβλημα³⁹ αφορά το χειμάρρο της υδρολογικής λεκάνης Επισκοπείου-Ταλάντων (περιοχή Στρατοπέδου). Αναφέρεται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου 2019-2023 κάποια αστοχία στο έργο παροχέτευσης των υδάτων προς τη θάλασσα, με αποτέλεσμα τα περιστασιακά πλημμυρικά φαινόμενα και συνέπειες κυρίως στην κυκλοφορία των οχημάτων και τα γύρω οικήματα. Καθώς η περιοχή είναι πολύ αραιοκατοικημένη, το πρόβλημα θεωρείται μη σημαντικό.

Προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης του κινδύνου πλημμυρών προτείνεται μακροπρόθεσμα:

- *Η εκπόνηση υδρολογικής μελέτης για το ρέμα Λαλακιάς ώστε να επιβεβαιωθεί η επάρκεια της υφιστάμενης διατομής ή να προταθούν κατάλληλα έργα οριοθέτησης εάν απαιτούνται.*
- *Η εκπόνηση τεχνικής μελέτης άρσης του κινδύνου πλημμύρας στην περιοχή Στρατοπέδου σε συνδυασμό τόσο με τα τεχνικά έργα εφαρμογής του ρυμοτομικού στην περιοχή αυτή όσο και τη μετεγκατάσταση του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο μέλλον.*
- *να πραγματοποιηθούν κατάλληλα τεχνικά έργα στην εκβολή του χειμάρρου Ρόπακα για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προβλημάτων (κατόπιν σχετικής μελέτης).*

Τέλος, μόνο σε μία περιοχή μέσα στην Ερμούπολη έχουν σημειωθεί προβλήματα κατολισθήσεων, στη θέση Βούρλη στην περιοχή Βαπόρια⁴⁰. Για την αντιμετώπιση των φαινομένων έχει εκπονηθεί σχετική τεχνική μελέτη.

Επιπτώσεις από ανθρώπινες δραστηριότητες στο Περιβάλλον – Ανθρωπογενείς κίνδυνοι (αέρια ρύπανση, εγκαταστάσεις Seveso)

Στη Σύρο δεν υπάρχουν δημόσιοι σταθμοί μέτρησης αέριας ρύπανσης (του ΥΠΕΝ ή Πανεπιστημιακοί). Υπάρχει ένας μόνο σταθμός μέτρησης, ιδιωτικός, ιδιοκτησίας της εταιρείας ONEX και τα δεδομένα των μετρήσεών του δεν είναι διαθέσιμα.

Λόγω έλλειψης δημόσιων δεδομένων μέτρησης δεν μπορεί να βεβαιωθεί εάν και σε ποια σημεία της Ερμούπολης μπορεί να παρατηρούνται υπερβάσεις των ορίων αέριων ρύπων. Πιθανές πηγές αέριων ρύπων/βεβαρυμμένα σημεία στην πόλη είναι:

- **Λειτουργία του λιμένος/παραλιακή ζώνη από το Νεώριο μέχρι το νησάκι:** εξοπλισμός, οχήματα και πλοία που καίνε πετρέλαιο είναι η κύρια πηγή αέριων εκπομπών που σχετίζονται με λιμενικές εγκαταστάσεις⁴¹. Επομένως οι κύριες πηγές ρύπων είναι τα πλοία και τα οχήματα (ΙΧ και φορτηγά) που επιβιβάζονται και αποβιβάζονται από αυτά. Το 2021 διακινήθηκαν μέσω του λιμένος Ερμούπολης

³⁸ ΦΕΚ 2683/Β/06.07.2018

³⁹ Πηγή: Επιχειρησιακό Σχέδιο Δήμου Σύρου-Ερμούπολης 2019-2023, Α' Φάση.

⁴⁰ Κατολισθήσεις έχουν επίσης σημειωθεί στο Δημοτικό Γήπεδο που είναι κατασκευασμένο εντός χοάνης πρώην λατομείου, το οποίο όμως βρίσκεται εκτός ορίων οικισμού, δίπλα στην Άνω Σύρο.

⁴¹ Τα ναυτηλιακά καύσιμα είναι 3 κατηγοριών: Gas Oil (GO), πετρέλαιο ναυτιλίας με περιεκτικότητα σε θείο μέχρι 0,1%, που προορίζεται για χρήση σε μικρά σκάφη, ταχύπλοα και ηλεκτρομηχανές μεγαλύτερων πλοίων / Fuel Oil (FO), μαζούτ ναυτιλίας Νο 1, 180 cst, υψηλού ή χαμηλού θείου, που προορίζεται για χρήση σε μεγαλύτερα πλοία, εξοπλισμένα με τις αντίστοιχες μηχανές / Fuel Oil (FO), μαζούτ ναυτιλίας Νο 3, 380 cst, υψηλού ή χαμηλού θείου, που προορίζεται για χρήση σε μεγαλύτερα πλοία, εξοπλισμένα με τις αντίστοιχες μηχανές.

2.519 πλοία και 54.932 οχήματα, δηλαδή κατά μέσο όρο 7 πλοία την ημέρα και 150 οχήματα την ημέρα⁴². Το μεγαλύτερο ποσοστό των αέριων ρύπων⁴³ που συνδέονται με την κίνηση πλοίων (έως 80%) κατέχουν τα οξειδία του θείου διότι το καύσιμο των πλοίων περιέχει μεγάλα ποσοστά θείου σε σχέση π.χ. με το πετρέλαιο κίνησης. Ακολουθούν οι εκπομπές των οξειδίων του αζώτου και τέλος του μονοξειδίου του άνθρακα. Τα αιωρούμενα σωματίδια κατέχουν το μικρότερο ποσοστό. Και οι τρεις ρύποι (NO_x, SO₂, PM) θεωρούνται επιβαρυντικοί για την ανθρώπινη υγεία. Από εκτιμήσεις που έχουν γίνει φαίνεται ότι τα πλοία της Ελληνικής ακτοπλοΐας έχουν ιδιαίτερα υψηλές εκπομπές και στους 3 αυτούς ρύπους. Τα επίπεδα εκπομπών όσον αφορά τα οξειδία του θείου και του αζώτου είναι σημαντικά υψηλότερες κατά τους ελιγμούς σε σύγκριση με τη φάση ελλιμενισμού. Επίσης σημαντικότερα επίπεδα ρύπων από τα ΙΧ παράγει η κίνηση φορτηγών. Είναι ενδεικτικό ότι ενώ τα φορτηγά σε επίπεδο ΕΕ αποτελούν μόλις το 2% της κυκλοφορίας οχημάτων, παράγουν το 28% των ρύπων που σχετίζονται με την οδική κυκλοφορία⁴⁴.

- **Η οδική κυκλοφορία/κύριοι οδικοί άξονες:** Υπάρχουν τρεις κύριοι αέριοι ρύποι που προέρχονται από την κυκλοφορία αυτοκινήτων:
 - Αιωρούμενα Σωματίδια⁴⁵ (PM): πρόκειται για ένα μείγμα στερεών σωματιδίων και υγρών σταγονιδίων που βρίσκονται στον αέρα και συμβάλλουν στην αιθαλομίχλη.
 - Μονοξείδιο του άνθρακα⁴⁶ (CO): τα αυτοκίνητα εκπέμπουν μονοξείδιο του άνθρακα όταν καίγονται καύσιμα. Σύμφωνα με την Αμερικανική Υπηρεσία Προστασίας του Περιβάλλοντος, έως και το 95% όλων των εκπομπών CO στις πόλεις μπορεί να προέρχονται από τα καυσαέρια των οχημάτων.
 - Διοξείδιο του αζώτου⁴⁷ (NO₂): όταν καίγεται καύσιμο, το άζωτο και το οξυγόνο αντιδρούν μεταξύ τους και σχηματίζουν οξειδία του αζώτου (NO_x). Το διοξείδιο του αζώτου (NO₂) μπορεί να σχηματίζεται από εκπομπές από οχήματα, σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής αλλά και εξοπλισμό εκτός δρόμου.

Ο ρυθμός παραγωγής των ρύπων αυτών επηρεάζεται από τα χαρακτηριστικά των οχημάτων (π.χ. παλαιότητα) αλλά και από τα χαρακτηριστικά του οδικού δικτύου (π.χ. στις ανηφόρες και στις χαμηλές ταχύτητες παράγονται περισσότεροι ρύποι). Η Ερμούπολη έχει αραιό αμαξιτό οδικό δίκτυο με συνέπεια να μην διαχέεται η κυκλοφορία. Επόμενο είναι ότι οι γειτονιές γύρω από αυτούς τους δρόμους να έχουν υψηλότερα επίπεδα ρύπων. Αναμένεται ότι η παρουσία των μελτεμιών το καλοκαίρι βοηθά προς την κατεύθυνση της απομάκρυνσης των ρύπων, κάτι που όμως θα έπρεπε να επιβεβαιωθεί με μετρήσεις.

- **Βιομηχανικές δραστηριότητες/Νεώριο και Καρνάγιο:** η κύρια βιομηχανική δραστηριότητα που παράγει αέριους ρύπους στην Ερμούπολη είναι οι ναυπηγοεπισκευαστικές δραστηριότητες. Αυτές συγκεντρώνονται στην περιοχή Νεώριο και νοτίως αυτής στο Καρνάγιο. Ο κύριος αέριος ρύπος που παράγεται από τις εργασίες συντήρησης και επισκευής στα πλοία είναι τα αιωρούμενα στερεά σωματίδια (PM), οι ρύποι που συνδέονται με τη μετακίνηση των πλοίων (βλέπε παραπάνω), στερεά απόβλητα (από τις εργασίες καθαρισμού), βαρέα μέταλλα, και πτητικές οργανικές ενώσεις. Επίσης, οι δραστηριότητες αυτές παράγουν υψηλά επίπεδα θορύβου που μπορούν να ανέρχονται μέχρι και σε

⁴² Όλα αυτά τα οχήματα – πολλά από τα οποία είναι φορτηγά - διακινούνται μέσω της παραλιακής οδού Ακτή Παπάγου.

⁴³ Πηγή: Ε.Λ Τρύπατση, 2017. Απογραφή Αέριων Ρύπων από τη Ναυτιλία: Εφαρμογή στο λιμάνι Χίου.

⁴⁴ <https://www.euractiv.com/section/freight/news/eu-retains-combustion-engines-for-trucks-with-90-co2-reduction-target/>

⁴⁵ Τα αιωρούμενα σωματίδια μπορούν να βλάψουν τους πνεύμονες και να εισέλθουν στην κυκλοφορία του αίματος.

⁴⁶ Η εισπνοή αέρα με υψηλή συγκέντρωση CO επηρεάζει κρίσιμα όργανα όπως την καρδιά και ο εγκέφαλος.

⁴⁷ Η εισπνοή αέρα με υψηλή συγκέντρωση NO₂ μπορεί να επηρεάσει το αναπνευστικό σύστημα. Όταν οι υδρογονάνθρακες και τα NO_x συνδυάζονται στο ηλιακό φως, παράγουν όζον.

105 dbA. Όσον αφορά τα αιωρούμενα στερεά, η αντικατάσταση της αμμοβολής με υδροβολή από την εταιρεία ONEX φαίνεται να έχει μειώσει αισθητά τα επίπεδα σε σχέση με το παρελθόν.

- **Το αεροδρόμιο** (που αναφέρεται ως πηγή αέριων ρύπων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου 2019-2023) δεν θεωρείται ότι επηρεάζει την πόλη της Ερμούπολης τόσο λόγω της απόστασης από αυτή όσο και λόγω των επικρατούντων ανέμων (βόρειοι).

Προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης της αέριας ρύπανσης προτείνεται μακροπρόθεσμα:

- **Η μετακίνηση της ακτοπλοΐας από τη βόρεια λεκάνη του λιμένα στη νότια λεκάνη** σύμφωνα και με το master plan που προωθείται από το Λιμενικό Ταμείο Σύρου. **Η προώθηση μέτρων «πρασινίσματος» της λειτουργίας του λιμένα.**
- **Η μετεγκατάσταση όλων των μικρών ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων στη ζώνη Γ12-Γ13** σύμφωνα και με το master plan που προωθείται από το Λιμενικό Ταμείο Σύρου και η προώθηση μέτρων «πρασινίσματος» της λειτουργίας τους.
- **Η προώθηση μέτρων «πρασινίσματος» της λειτουργίας της εταιρείας ONEX.**
- **Ο περιορισμός της διερχόμενης κίνησης οχημάτων** από την παραλιακή οδό Ακτή Παπάγου και το κέντρο πόλης. Μακροπρόθεσμα θα πρέπει να υλοποιηθεί ένας **περιφερειακός οδικός δακτύλιος ταχείας κυκλοφορίας**⁴⁸ καθώς και επαρκείς περιφερειακοί χώροι στάθμευσης. Ταυτόχρονα θα πρέπει να επεκταθεί η κάλυψη της αστικής συγκοινωνίας και να υλοποιηθούν **άυλες δράσεις με στόχο την αλλαγή συμπεριφοράς των μετακινούμενων** (π.χ. καμπάνιες ευαισθητοποίησης, κίνητρα, κ.α.)
- **Η προώθηση της χρήσης οχημάτων χαμηλών ή μηδενικών ρύπων (ιδιαίτερα όσον αφορά τα οχήματα δημόσιων φορέων).**
- **Η χρήση φορητών συσκευών μέτρησης αέριων ρύπων από το Δήμο, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα.**

Διαχείριση Αποβλήτων και Κυκλική Οικονομία

Η επεξεργασία των **υγρών αποβλήτων** της Ερμούπολης γίνεται στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) Ερμούπολης (ΕΛ422001011) που βρίσκεται ανατολικά της πόλης, δίπλα στο αεροδρόμιο, στη θέση «Σφαγεία» στο Ακρωτήριο Κοντογιάννη, σε γήπεδο έκτασης 12.400 τ.μ.. Η ΕΕΛ λειτουργεί από 31/3/2000 ανελλιπώς και εξυπηρετεί τους οικισμούς Ερμούπολη, Άνω Σύρο, Μάννα, Βάρη, Μέγα Γιαλό και Αζόλιμνο. Η ΕΕΛ έχει τελική⁴⁹ δυναμικότητα εξυπηρέτησης 30.609 κατοίκων (31.066 ΜΙΠ και 4.178,1 m³/ημ μέση ημερήσια παροχή), ενώ δύναται να επεξεργάζεται και υγρά απόβλητα βιοτεχνικών μονάδων/βιομηχανιών της περιοχής που είναι ομοειδή ως προς την σύσταση τους με τα αστικά λύματα (π.χ. από επεξεργασία γάλακτος). Η εγκατάσταση κάνει δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια επεξεργασία των λυμάτων και η διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων Ερμούπολης, Α. Σύρου και Μάννα (δευτεροβάθμια επεξεργασία) γίνεται μέσω υποθαλάσσιου αγωγού και διαχυτήρα στην παρακείμενη θαλάσσια περιοχή του ακρωτηρίου Κοντογιάννη σε βάθος 25μ., ενώ τα επεξεργασμένα λύματα από Βάρη, Μέγα Γιαλό και Αζόλιμνο (τριτοβάθμια επεξεργασία) θα διατίθενται για εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων της περιοχής Βάρης μέσω 11 επιλεγμένων φρεατίων και γεωτρήσεων.

Η μέση παραγόμενη ποσότητα επεξεργασμένου νερού εκτιμάται ότι ανέρχεται στο 70% με 80% του όγκου των εισερχόμενων λυμάτων και σήμερα παραμένει πλήρως ανεκμετάλλευτο⁵⁰. Επίσης ανεκμετάλλευτο παραμένει και το παραγόμενο βιοαέριο από την επεξεργασία των λυμάτων.

Προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης υγρών λυμάτων προτείνεται μακροπρόθεσμα:

⁴⁸ Η δίδυμο σύστημα μονοδρόμων αντί περιφερειακού δακτυλίου.

⁴⁹ Η δυναμικότητα αυτή περιλαμβάνει και τη νέα μονάδα που θα λαμβάνει λύματα από Βάρη, Μέγα Γιαλό και Αζόλιμνο και αναμένεται να είναι σε πλήρη λειτουργία μέχρι το 2035.

⁵⁰ Χρησιμοποιείται μόνο για την άρδευση παρακείμενου στον ΕΕΛ κηπαρίου.

- *Η χρήση του επεξεργασμένου νερού από τον ΕΕΛ για άρδευση εντός της Ερμούπολης.*
- *Η χρήση του παραγόμενου βιοαερίου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας που θα μπορούσε να καλύψει μέρος των αναγκών λειτουργίας του ΕΕΛ σε ενέργεια.*

Όλα τα **αστικά στερεά απόβλητα (ΑΣΑ)** από την πόλη της Ερμούπολης καταλήγουν στο ΧΥΤΑ του Δήμου στη θέση «Κοράκι». Ο χώρος αυτός βρίσκεται βορείως της πόλης σε 2,5 χιλιόμετρα απόσταση (σε ευθεία γραμμή από το βόρειο όριο οικισμού) ή οδική απόσταση περίπου 5 χιλιόμετρα. Στο ΧΥΤΑ σήμερα λειτουργούν α) το κύτταρο υγειονομικής ταφής σύμμεικτων απορριμμάτων (Α΄ Φάση) και β) ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΣΜΑΥ) όπου τα χωριστά συλλεχθέντα ανακυκλώσιμα υλικά δεματοποιούνται και μεταφορτώνονται σε οχήματα για να καταλήξουν σε ΚΔΑΥ εκτός νησιού. Μέσω του ενταγμένου έργου στο Πρόγραμμα ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020⁵¹ «ΜΟΝΑΔΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΝΕΟΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ ΧΥΤΥ ΔΗΜΟΥ ΣΥΡΟΥ –ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ», προϋπολογισμού 6.529.225,26 ευρώ, αναμένεται να δημιουργηθεί νέο κύτταρο Ταφής Υπολειμμάτων, κινητή μονάδα επεξεργασίας αδρανών υλικών, τοποθέτηση και λειτουργία τεμαχιστή πράσινων αποβλήτων, πελλετοποιητή και μηχανήματος ενσάκισης (για την επεξεργασία πράσινων αποβλήτων όπως π.χ. κλαδέματα) και Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων (ΜΕΑ) που θα αποτελείται από τα εξής τμήματα:

- Τμήμα υποδοχής σύμμεικτων απορριμμάτων
- Τμήμα προεπεξεργασίας / προδιαλογής συμμείκτων
- Τμήμα υποδοχής προδιαλεγμένου οργανικού κλάσματος
- Τμήμα μηχανικής επεξεργασίας σύμμεικτων απορριμμάτων
- Τμήμα βιολογικής επεξεργασίας (αερόβια επεξεργασία) του οργανικού κλάσματος συμμείκτων απορριμμάτων και προδιαλεγμένων οργανικών
- Τμήμα ωρίμανσης
- Τμήμα ραφιναρίας
- Βοηθητικά κτίρια, γραφεία, αποδυτήρια, υποσταθμούς, δεξαμενές νερού, εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων κ.λπ..

Ο νέος ΧΥΤΑ θα μπορεί να ξεχωρίσει ανακυκλώσιμα υλικά από τα σύμμεικτα απορρίμματα σε ποσοστό τουλάχιστον 30% και να κομποστοποιεί όλα τα οργανικά που συλλέγονται χωριστά αυξάνοντας έτσι το ποσοστό των απορριμμάτων που εκτρέπονται από την ταφή σημαντικά. Σύμφωνα με τις τεχνικές μελέτες, από τα εκτιμώμενα 9.728 tn/έτος παραγόμενα ΑΣΑ ⁵² (6.728 tn/έτος σύμμεικτα ΑΣΑ και 3.000 tn/έτος προδιαλεγμένα υλικά συσκευασίας/μπλε κάδος), θα οδηγούνται σε ταφή 2.563 tn/έτος, δηλαδή ποσοστό 26%. Πρόκειται δηλαδή για ένα εξαιρετικά καλό ποσοστό ανάκτησης υλικών συγκρινόμενο με τον εθνικό σήμερα μέσο όρο⁵³. Επομένως ο νέος προγραμματιζόμενος ΧΥΤΑ εντάσσεται πλήρως σε ένα σωστό πρόγραμμα βιώσιμης διαχείρισης απορριμμάτων.

Η συλλογή των απορριμμάτων αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση για την πόλη της Ερμούπολης και λόγω του ανάγλυφου της και των χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου (μη προσβάσιμες περιοχές, στενοί δρόμοι, δρόμοι ήπιας κυκλοφορίας) αλλά και λόγω του ιδιαίτερου αρχιτεκτονικού χαρακτήρα της (κάδοι αισθητικά ασύμβατοι με τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της γύρω περιοχής). Σήμερα η συλλογή γίνεται:

- Με περίπου 400 κοινούς κάδους τοποθετημένους σε ολόκληρη την πόλη και αντίστοιχο αριθμό μπλε κάδων
- Με δύο συστήματα υπογειοποιημένων κάδων (επί της συμβολής της παραλιακής οδού με την οδό Ελ. Βενιζέλο και επί της οδού Σόλωνος δίπλα στο Πάρκο Κοίμηση)
- Με συλλογή «με τα χέρια» στις γειτονιές Βροντάδο, Ανάσταση και Μεταμόρφωση (όπου δεν είναι δυνατή η προσέγγιση οχημάτων)

Επίσης υπάρχουν:

⁵¹ Από το έργο αυτό έχει υλοποιηθεί μέχρι στιγμής μόνο το Υποέργο 1, η τεχνική μελέτη και ΜΠΕ. Αναμένεται το έργο να μεταφερθεί στη νέα προγραμματική περίοδο.

⁵² Από όλες τις περιοχές της Σύρου.

⁵³ Εκτιμάται ότι άνω του 70% των παραγόμενων ΑΣΑ οδηγούνται σε ταφή.

- Ένας κάδος συλλογής μικρών οικιακών συσκευών τοποθετημένο μπροστά στο ΚΕΠ Σύρου (Λεωφ. Παπανδρέου και Νεωρίου),
- 10 Κάδοι συλλογής χρησιμοποιημένων ελαίων (Άγιος Παντελεήμονας, Λαλακιά (ΑΒ Βασιλόπουλος), 2ο Δημοτικό Σχολείο, Ι.Ν. Ταξιαρχών, Καρνάγιο (AlphaBank), Χώρος Στάθμευσης Σκλαβενίτη, Πευκάκια, Πλυντήριο Αυτοκινήτων στη οδό Χαλκιά, Καμίνια (κοντά στο γήπεδο), Οδός Καποδιστρίου),
- Κάδος συλλογής ρούχων τοποθετημένο μπροστά στο parking Σκλαβενίτη (οδός Ηρώων Πολυτεχνείου), και
- Σημεία συλλογής ληγμένων φαρμάκων και μπαταριών που υλοποιούνται από ιδιώτες.

Μέχρι στιγμής **δεν υπάρχουν πράσινα σημεία** στην πόλη της Ερμούπολης. Το πρώτο πλήρες πράσινο σημείο προγραμματίζεται από το πρόσφατα εγκεκριμένο ΤΟΠΣΔΑ να δημιουργηθεί εκτός του αστικού ιστού της Ερμούπολης. Στο πράσινο σημείο θα συλλέγονται σε επιμέρους ρεύματα, ενδεικτικά: πλαστικά υλικά, μεταλλικά αντικείμενα, τζάμια & γυαλιά διαφόρων χρωμάτων, ξύλο, απλοί λαμπτήρες & λαμπτήρες φθορισμού, μπαταρίες, χαρτί έντυπο, βιβλία, CD, κεριά, ρούχα, υφάσματα, παπούτσια, συσκευασίες ανάμεικτες, μελάνια εκτυπωτή κ.α. καθώς και χρήσιμα υλικά προς επαναχρησιμοποίηση (π.χ. έπιπλα, παιχνίδια). Οι πολίτες θα παραδίδουν χωριστά συλλεγόμενα είδη αποβλήτων με δικό τους μεταφορικό μέσο. Δύο μικρότερα πράσινα σημεία (με τη μορφή τυποποιημένου οικίσκου ανακύκλωσης) προγραμματίζονται να εγκατασταθούν εντός της Ερμούπολης σε θέσεις που δεν έχουν ακόμη προσδιοριστεί⁵⁴. Επίσης το ΤΟΠΣΔΑ προβλέπει τη δημιουργία **Κέντρου Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών (ΚΔΕΥ)** όπου θα συλλέγονται «ελαττωματικά» υλικά με σκοπό την επιδιόρθωση / επισκευή αυτών και την επαναχρησιμοποίησή τους. Η διάθεση αυτών μπορεί να γίνεται δωρεάν ή/και με συμβολικό αντίτιμο. Προτείνεται η χωροθέτηση του ΚΔΕΥ στο δημοτικό ακίνητο επί των οδών Σάκη Καραγιωργα & Ηρώων Πολυτεχνείου, στην περιοχή Καρνάγιο.

Παρά τις αντικειμενικές δυσκολίες η **Ερμούπολη φαίνεται να έχει καταφέρει σημαντικά υψηλά ποσοστά ανακύκλωσης και ανάκτησης υλικών** και η προσπάθεια συνεχώς επεκτείνεται και με άλλες πρωτοβουλίες. **Πρόκληση συνεχίζει να αποτελεί η επιτυχής ένταξη των σημείων συλλογής στο αστικό περιβάλλον.** Σημαντική λύση προς αυτή την κατεύθυνση προσφέρουν τα **συστήματα υπογειοποιημένων κάδων** (σύμμεικτων ΑΣΑ και υλικών συσκευασίας). Δύο τέτοια συστήματα έχουν ήδη τοποθετηθεί με μεγάλη επιτυχία (ο Δήμος διαθέτει και το γερανοφόρο όχημα για την αποκομιδή) και προγραμματίζεται η υλοποίηση άλλων 2-3 συστημάτων με πόρους του Δήμου. Σε σχέση με τους συμβατικούς κάδους τα συστήματα αυτά προσφέρουν καλύτερη αισθητική ένταξη, έλεγχο των οσμών (ιδίως το καλοκαίρι) και μικρότερη συχνότητα αποκομιδής. Περιορίζονται ως προς τη δυνατότητα τοποθέτησής τους όμως στους μεγάλους οδικούς άξονες οι οποίοι δεν βρίσκονται στην πόλη σε αφθονία. Υπάρχουν τουλάχιστον 6 θέσεις μέσα στην πόλη που θεωρούνται κατάλληλες (parking Σκλαβενίτη, Καρνάγιο, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, νέο οικόπεδο Δήμου στη Λαλακιά, πίσω από το Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο, και parking στη Δόξα).

Τέλος, ένα θέμα που αφορά κυρίως τη Διεύθυνση Καθαριότητας είναι η **θέση του αμαξοστασίου του Δήμου**. Το αμαξοστάσιο χωροθετείται σήμερα σε άμεση σχεδόν γειτνίαση με το αθλητικό συγκρότημα Βικέλας επί της νότιας παραλιακής ζώνης με πρόσβαση από την οδό Ηρώων Πολυτεχνείου (τον πρωτεύοντα οδικό άξονα της πόλης). Η θέση αυτή δημιουργεί τόσο προβλήματα λειτουργικά (περιορισμένος χώρος, πρόσβαση από δρόμο υψηλής κυκλοφορίας) όσο και προβλήματα συγκρούσεων χρήσεων γης (με την παιδική χαρά ΑμεΑ και τις αθλητικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται δίπλα).

*Προς την κατεύθυνση μιας **βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης αστικών στερεών αποβλήτων** προτείνεται μακροπρόθεσμα:*

- **Η εκπόνηση συνολικής μελέτης κατάλληλων θέσεων χωροθέτησης υπόγειων συστημάτων συλλογής απορριμμάτων.**

⁵⁴ Πιθανές θέσεις που αναφέρονται στο ΤΟΠΣΔΑ περιλαμβάνουν το Καρνάγιο, τη Δόξα ή τη Λαλακιά. Θεωρούμε ότι επίσης κατάλληλη θέση είναι το Στρατόπεδο Ζαφείρη.

- *Η άμεση υλοποίηση των 6 αρχικά χωροθετημένων υπόγειων συστημάτων συλλογής⁵⁵.*
- *Η άμεση υλοποίηση πράσινων σημείων όπως αυτά προβλέπονται στο ΤΟΠΣΔΑ ή σε άλλες (εναλλακτικές) θέσεις.*
- *Την μεταφορά του αμαξοστασίου του Δήμου σε θέση εκτός πολεοδομικού ιστού αλλά σε μικρή απόσταση από την πόλη (προτείνεται το παλιό νταμάρι Αγίου Παντελεήμονα).*

δ. Δομημένο και πολιτιστικό περιβάλλον / Βασικές υποδομές

Στην Περιοχή Εφαρμογής: κατάσταση χώρων πρασίνου και κοινόχρηστων χώρων πεζοδρομίων / ποδηλατόδρομων, διατηρητέων κτιρίων και συνόλων, κατάσταση οικιστικού αποθέματος, Περιοχές αισθητικής και άλλης υποβάθμισης, Πολιτιστικές υποδομές, Τοπόσημα. υποδομές και συστήματα μεταφορών / ενέργειας / επικοινωνιών και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Περιγραφή των κυριότερων χωρικών ιδιαιτεροτήτων ή συγκεντρώσεων προβλημάτων.

Μεταφορές

Η Ερμούπολη εξυπηρετείται από θαλάσσιες, αεροπορικές και χερσαίες μεταφορές. Το λιμάνι Σύρου-Ερμούπολης συνδέεται ακτοπλοϊκά με τον Πειραιά (δύο δρομολόγια: το ένα πρωί και το άλλο το απόγευμα), με τις λοιπές Κυκλάδες και με τα Δωδεκάνησα. Δεν υπάρχει ακτοπλοϊκή σύνδεση με άλλα μεγάλα λιμάνια (π.χ. Θεσσαλονίκη), με τα νησιά του Βορείου Αιγαίου ή με την Κρήτη. Η ακτοπλοΐα εξυπηρετείται σήμερα από το κεντρικό τμήμα του λιμένα ενώ η προβλήτα μπροστά στο Τελωνείο (περιοχή «νησάκι») - που αποτελούσε παλιότερα το επιβατικό τμήμα – εξυπηρετεί κρουαζιερόπλοια. Επίσης, πριν 10 χρόνια δημιουργήθηκε στο νότιο τμήμα του λιμανιού, στον όρμο Πηδάλι (Λαζαρέττα), τουριστική μαρίνα ελλιμενισμού 254 μικρών σκαφών.

Ο Κρατικός Αερολιμένας Σύρου «Δημήτριος Βικέλας» βρίσκεται σε απόσταση μόλις 2 χιλιομέτρων από την Ερμούπολη και λειτουργεί από το 1991. Καθημερινά πραγματοποιεί πτήσεις από την Αθήνα στη Σύρο η εταιρεία SkyExpress με μικρά όμως αεροσκάφη λόγω των τεχνικών χαρακτηριστικών του αεροδρομίου. Η ίδια εταιρεία πραγματοποιεί και συνδέσεις με άλλα νησιά των Κυκλάδων. Με έργο που υλοποιείται από το υπουργείο Μεταφορών, πρόκειται στο μέλλον να επεκταθεί ο αεροδιάδρομος από 1080 σε 1220 μέτρα ώστε να μπορούν να προσγειώνονται και μεγαλύτερα αεροσκάφη (μέχρι 70 θέσεων). Αυτό θα επιτρέψει τη διεύρυνση των πτήσεων με νέες τακτικές συνδέσεις (με Θεσσαλονίκη, Ρόδο, Κρήτη κ.α.) και επίσης πτήσεις charter από χώρες του εξωτερικού (Ιταλία, Κύπρος, Αίγυπτος, Βαλκανικές χώρες κ.α.).

Οι χερσαίες επιβατικές μεταφορές πραγματοποιούνται εντός της Ερμούπολης από την αστική συγκοινωνία η οποία παρέχεται δωρεάν από το Δήμο και εκτός Ερμούπολης από το ΚΤΕΛ Σύρου. Τα δρομολόγια του ΚΤΕΛ συνδέουν όλους τους οικισμούς της Σύρου, η δε αφετηρία βρίσκεται στην παραλιακή Λεωφόρο της Ερμούπολης (Ακτή Παπάγου) δίπλα στην Πυροσβεστική Υπηρεσία και την είσοδο του επιβατικού λιμένα.

Οδικό Δίκτυο – Στάθμευση - Βιώσιμη Κινητικότητα

Το οδικό δίκτυο της Ερμούπολης διακρίνεται από το **μικρό αριθμό των αμαξιτών δρόμων** και το **μεγάλο αριθμό των πεζοδρόμων/κλιμακωτών πεζοδρόμων και δρόμων ήπιας κυκλοφορίας**. Αυτό είναι αποτέλεσμα του τρόπου με τον οποίο έχει προσαρμοστεί η πόλη στο ανάγλυφο της περιοχής. Ταυτόχρονα υπάρχουν και πολλοί αμαξιτοί δρόμοι μη επαρκών τεχνικών χαρακτηριστικών (συνήθως μικρού πλάτους) που δεν επιτρέπουν την κίνηση μεγάλων οχημάτων ή τη διασταύρωση οχημάτων. Η περιοχή με το μεγαλύτερο έλλειμμα αμαξιτών δρόμων είναι η περιοχή του κέντρου

Η **είσοδος στο κέντρο της πόλης** πραγματοποιείται από τον κόμβο στην Πλατεία Ηρώων. Πρόκειται για κυκλικό κόμβο που βρίσκεται στη διασταύρωση των οδών Νικ. Μανδηλαρά, Αγίου Γεωργίου, Ηρώων Πολυτεχνείου και Επισκοπείου. Ο κόμβος αυτός αποτελεί ταυτόχρονα και την έξοδο από την πόλη της Ερμούπολης προς τους οικισμούς Άνω Σύρου, Επισκοπείο και Κίνι, Μάννα, Αζόλιμνο, Βάρη, Μ. Γιαλό, Πάγο, Γαλησσά, Φοίνικα, Χρούσσα, Βήσσα και Ποσειδωνία. Άλλη μία πύλη εισόδου στην πόλη είναι η διασταύρωση Εθνικής Αντιστάσεως με Βαμβακάρη. Ο παρακάτω πίνακας δίνει την ιεράρχηση του οδικού δικτύου.

⁵⁵ Για παράδειγμα θα μπορούσαν να υλοποιηθούν 2 τέτοια συστήματα στην περιοχή του Στρατοπέδου ειδικά με την προοπτική μετεγκατάστασης εκεί του Πανεπιστημίου Αιγαίου, στα κοιμητήρια, στη Λεωφ. Α.Παπανδρέου στο ύψος των εκπαιδευτήριων Δελασάλ, κ.α.

Πίνακας 4. Ιεράρχηση Οδικού Δικτύου Ερμούπολης

Πρωτεύουσες αρτηρίες ⁵⁶	Δευτερεύουσες αρτηρίες	Συλλεκτήριες αρτηρίες
Η οδός Ακτή Παπάγου ⁵⁷ Ηρώων Πολυτεχνείου- Λαδοπούλου Μανδηλαρά Αλ. Παναγούλη Η οδός που συνδέει την Ηρώων Πολυτεχνείου και κατά μήκος της παραλίας Λαζαρέττων κατευθύνεται προς Αζόλιμνο	Αγίου Γεωργίου Ταξιαρχών Ανδρέα Παπανδρέου Νεωρίου (από Α. Παπανδρέου έως Μανδηλαρά) Ακτή Π. Ράλλη Ελ. Βενιζέλου (Ερμού) Γ. Γεννηματά Μελίνας Μερκούρη Αγίου Νικολάου Ιωάννη Λαυρ. Ράλλη Λαδοπούλου Μπαμπαγιώτου Αγ. Δημητρίου	Σωκράτους Δεινοκράτους Αθαν. Διάκου Ανδρέα Κάργα Καποδιστρίου (από Ανδρέα Κάργα έως Παν. Κατραμάδου) Παν. Κατραμάδου Πρασακάκη Χρυσ. Σμύρνης Σμύρνης Γεωργίου Παπανδρέου

Πηγή: Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας/Παραδοτέο Β, Δεκέμβριος 2021 | ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Όλοι οι λοιποί δρόμοι χαρακτηρίζονται ως τοπικοί. Λόγω των γεωμετρικών χαρακτηριστικών τους, πολλοί δρόμοι της Ερμούπολης, έχουν μονοδρομηθεί για τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας.

Σε πολλές περιοχές της Ερμούπολης και κυρίως στο ιστορικό κέντρο παρατηρείται έντονο πρόβλημα στάθμευσης και λόγω του χαρακτηριστικών του πολεοδομικού ιστού (πεζόδρομοι, κλιμακωτοί δρόμοι). Ιδίως κατά τους μήνες της θερινής περιόδου, οι οποίοι συγκεντρώνουν μεγάλο πλήθος τουριστών και εποχικών κατοίκων, η κυκλοφορία των οχημάτων και ο όγκος των σταθμευμένων (νόμιμα και μη) οχημάτων υπερπολλαπλασιάζεται.

Η Ερμούπολη διαθέτει εννέα οργανωμένους χώρους στάθμευσης με συνολική δυναμικότητα 630 θέσεις ΙΧ (βλέπε Σχέδιο Α-04: ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ – ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ – ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ του Παραρτήματος 8.1). Επίσης στην παραλιακή, υπάρχουν άλλες 35 θέσεις στάθμευσης «παρά την οδό» για ΙΧ, 87 θέσεις για μοτοσυκλέτες και 3 θέσεις ΑΜΕΑ. Για την κεντρική περιοχή της πόλης υπάρχει σύστημα ελεγχόμενης στάθμευσης για μόνιμους κατοίκους (με κάρτα κατοίκου) με 251 θέσεις «παρά την οδό» για ΙΧ, 277 θέσεις για μοτοσυκλέτες και 13 θέσεις ΑΜΕΑ. Το σύστημα δεν εφαρμόζεται με αποτέλεσμα να σταθμεύουν και μη μόνιμοι κάτοικοι.

Οι προσφερόμενες θέσεις στάθμευσης ουδόλως επαρκούν για τα οχήματα που κυκλοφορούν στην πόλη υπό κανονικές συνθήκες (και ακόμη λιγότερο κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού). Έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2015 κατά την εκπόνηση της μελέτης «Επικαιροποίηση Κυκλοφοριακής Μελέτης Ιστορικού Κέντρου

⁵⁶ Πρωτεύουσες θεωρούνται οι αρτηρίες με μερικό έλεγχο των προσβάσεων μέσω ανισόπεδων και σηματοδοτούμενων κόμβων και με περιορισμό της απευθείας πρόσβασης από την τοπική κυκλοφορία και τις οδούς δευτερεύουσας σημασίας, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα εξυπηρέτησης διαμπερών μετακινήσεων με σχετικά υψηλή ταχύτητα. Ο άξονας που διαμορφώνεται από τις παραπάνω οδούς τυπικά δεν έχει τα χαρακτηριστικά πρωτεύουσας αρτηρίας λόγω έλλειψης σηματοδοτούμενων κόμβων. Για λόγους ασφάλειας, θα έπρεπε σε κομβικά σημεία να δημιουργηθούν κυκλικοί κόμβοι. Η τροποποίηση της Κυκλοφοριακής Μελέτης του 2008 είχε προτείνει τη δημιουργία κυκλικών κόμβων σε 2 σημεία στην παραλιακή οδό (στο λιμάνι και στη συμβολή με την Ελ. Βενιζέλου) οι οποίοι όμως δεν υλοποιήθηκαν. Με τη μετεγκατάσταση της ακτοπλοΐας στη νότια λεκάνη του λιμένα η ανάγκη αυτή εν πολλοίς θα εκλείψει, και αν παρθούν μέτρα αποτροπής της διαμπερούς κυκλοφορίας από το κέντρο θα εκλείψει και η ανάγκη στη διασταύρωση με την Ελ. Βενιζέλου. Θα παραμείνει όμως ανάγκη κυκλικών κόμβων επί της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου.

⁵⁷ Παρότι βρίσκεται εντός της χερσαίας ζώνης του λιμένα, λειτουργεί ως πρωτεύουσα αρτηρία για την κυκλοφορία της πόλης.

Ερμούπολης» διαπίστωσε ότι για κάθε 10 νόμιμες σταθμεύσεις πραγματοποιούνται και άλλες 5 παράνομες. **Για να λυθεί το πρόβλημα της στάθμευσης θα πρέπει α) να κρατηθεί η κυκλοφορία των οχημάτων περιμετρικά στην πόλη, β) να δημιουργηθούν επαρκείς θέσεις στάθμευσης στην περίμετρο αυτή και γ) να ενθαρρυνθούν οι βιώσιμες μετακινήσεις, ιδίως από και προς το κέντρο.**

Κύριο χαρακτηριστικό της Ερμούπολης είναι το **εκτενέστατο δίκτυο μετακίνησης πεζού** (πεζόδρομοι⁵⁸ και κλιμακωτοί δρόμοι). **Το δίκτυο όμως αυτό δεν είναι πολύ φιλικό προς την πεζή μετακίνηση**, ιδίως για ορισμένες ομάδες του πληθυσμού όπως ηλικιωμένα άτομα και άτομα με μειωμένη κινητικότητα, γονείς με καροτσάκια, κινητικά ανάπηρους σε αμαξίδιο, και τυφλούς.

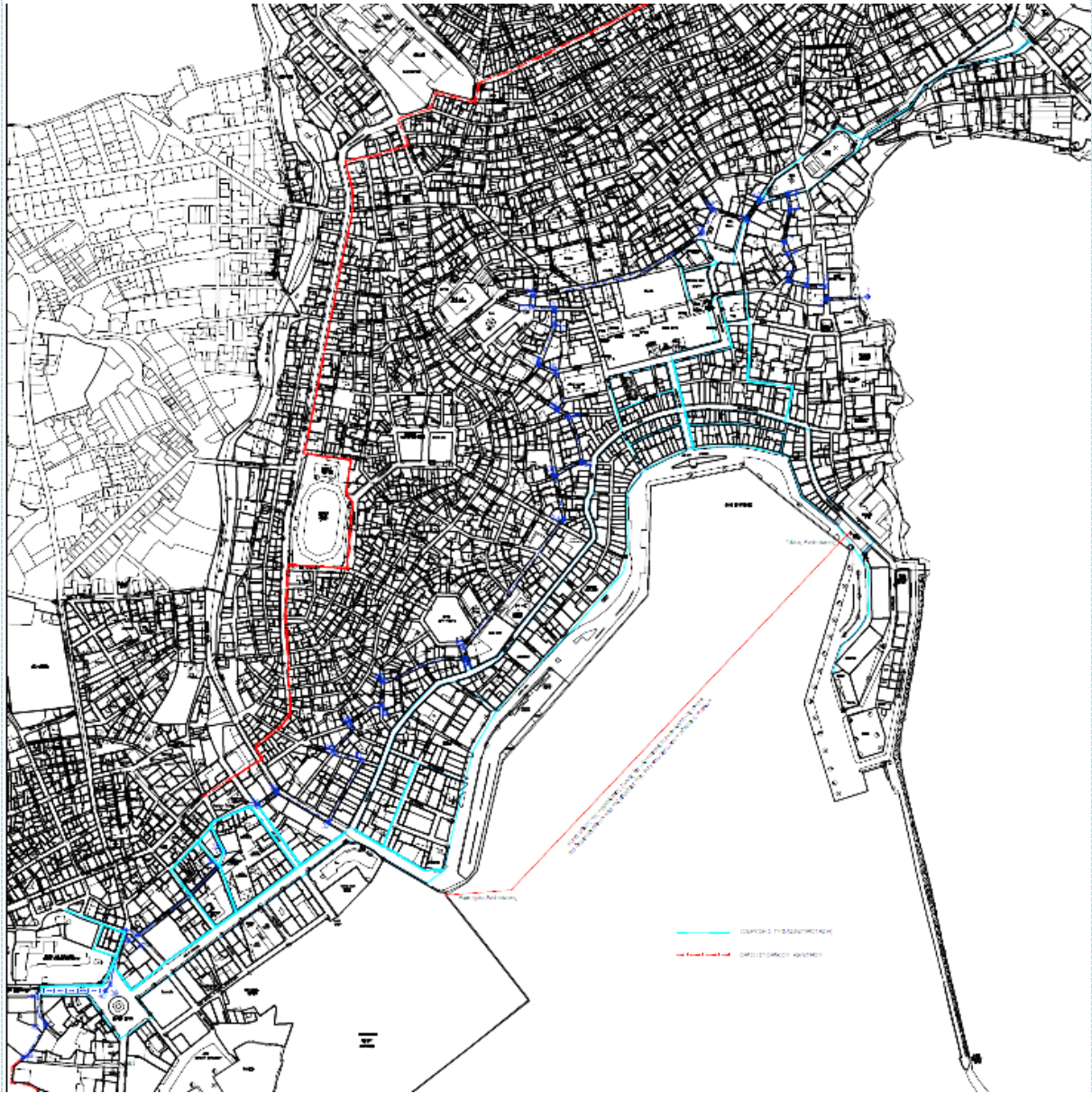
Ειδικά **στο ιστορικό κέντρο οι δρόμοι είναι πλακόστρωτοι**, γεγονός που συμβάλει στον αρχιτεκτονικό χαρακτήρα της Ερμούπολης, αλλά δυσχεραίνει τη μετακίνηση ιδίως στις περιοχές όπου εναλλάσσονται τα υλικά πλακόστρωσης και λόγω της απουσίας οδηγών όδευσης τυφλού. Τα πεζοδρόμια στην περιοχή αυτή είναι πολύ μικρού πλάτους κάνοντας την κίνηση αναπηρικών αμαξιδίων αδύνατη. Η κίνηση λοιπόν των αναπήρων γίνεται μέσα στο οδόστρωμα. Αυτό εν γένει δεν αποτελεί πρόβλημα λόγω της εκτενέστατης πεζοδρόμησης στο ιστορικό κέντρο. Προβλήματα ανακύπτουν λόγω της ελλιπούς αστυνόμευσης με αποτέλεσμα οι είσοδοι στους πεζοδρόμους αυτούς συχνά να εμποδίζονται από παρκαρισμένα αυτοκίνητα.

Μεγαλύτερο πρόβλημα ίσως αποτελεί η έλλειψη οδηγών όδευσης τυφλών. Τέτοιοι οδηγοί υπάρχουν στον παραλιακό άξονα και με το έργο Open Mall θα υλοποιηθούν και σε άλλα σημεία του κέντρου αλλά λείπουν εν γένει από την πόλη⁵⁹. Το πρόβλημα θα μπορούσε να λυθεί με τη χρήση **σύγχρονων ηλεκτρονικών εφαρμογών για ενημέρωση τυφλών σε πραγματικό χρόνο**, που όμως απουσιάζουν παντελώς από την πόλη. Υπάρχει σχέδιο υλοποίησης οδηγών οδεύσεων στο κέντρο της πόλης το οποίο έχει ήδη εγκριθεί από το ΥΠΠΟ (βλέπε εικόνα 2 παρακάτω). Οι οδεύσεις τυφλών συμβολίζονται με γαλάζιο χρώμα) αλλά αναμένεται να υλοποιηθεί σταδιακά με την ευκαιρία άλλων τεχνικών έργων.

⁵⁸ Με το ΦΕΚ 1045/Β/2019 έχουν πεζοδρομηθεί 28 οδοί ή τμήματα αυτών στο ιστορικό κέντρο.

⁵⁹

Εικόνα 2: Προγραμματιζόμενες οδεύσεις τυφλών στο Ιστορικό Κέντρο Ερμούπολης

Πηγή: Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμου Σύρου-Ερμούπολης

Μεγάλο πρόβλημα για την κίνηση των τυφλών αποτελούν **και οι κλιμακωτοί δρόμοι**. Στους δρόμους αυτούς χρειάζεται αφενός σύστημα προειδοποίησης (οι ηλεκτρονικές εφαρμογές είναι και εδώ κατάλληλες) και εγκατάσταση κουपाστών (χειρολισθήρων). Οι χειρολισθήρες θα ήταν βοηθητικοί και για τα άτομα μεγάλης ηλικίας ή/και μειωμένης κινητικότητας.

Προβλήματα επίσης παρουσιάζονται στην ασφαλή κίνηση **ατόμων σε αναπηρικά αμαξίδια και γονέων με καρτοσάκια**. Τα προβλήματα συνδέονται είτε με την έλλειψη ή με κακοτεχνίες σε ράμπες⁶⁰, είτε με μικρό εύρος πεζοδρομίου, είτε με ασυνέχειες πεζοδρομίων. Ράμπες υπάρχουν συνήθως σε σημεία διάβασης πεζών και εντός του ιστορικού κέντρου υπάρχουν συνήθως κινητές ράμπες για την εξυπηρέτηση των αναπήρων. Συχνά όμως είτε απουσιάζουν από τις απολήξεις των πεζοδρομίων (γωνίες οικοδομικών τετραγώνων) είτε υπάρχουν αλλά αχρηστεύονται από την ύπαρξη εμποδίων επί του πεζοδρομίου που δεν επιτρέπουν τη διέλευση αμαξιδίου (π.χ. οδικά σήματα, ΚΑΦΑΟ, τηλεφωνικοί θάλαμοι, κ.α.). Επίσης, συχνά αποτελεί πρόβλημα για τα χειροκίνητα αμαξίδια η μεγάλη κλίση των δρόμων.

Για τον προσδιορισμό της έκτασης του προβλήματος και την καλύτερη επίλυσή του απαιτείται μία συνολική μελέτη προσβασιμότητας ΑμεΑ⁶¹ και ατόμων με ειδικές ανάγκες για όλο τον αστικό ιστό της Ερμούπολης και για τα δημόσια κτίρια της πόλης.

Η πόλη διαθέτει **υλοποιημένο παραλιακό ποδηλατόδρομο** παράλληλα με την οδό Ακτή Παπάγου, από τη διασταύρωση με την Ελ. Βενιζέλου μέχρι την οδό Αλέκου Παναγούλη. Έχει ήδη θεσμοθετηθεί η επέκταση του ποδηλατόδρομου αυτού μέχρι το Δημοτικό χώρο στάθμευσης της Ακτής Μ. Δουράτσου με το ΦΕΚ 2824/Β/2016, αλλά δεν έχει υλοποιηθεί το τμήμα αυτό⁶². Ακόμη και με την κατασκευή και του νέου τμήματος, ο ποδηλατόδρομος θα έχει μήκος μόλις άνω του 1 χιλιομέτρου κάτι που δεν θεωρείται επαρκές για την πόλη καθώς το μικρό μήκος δεν ενθαρρύνει τη χρήση ποδηλάτου. **Η Ερμούπολη δεν έχει κάνει σημαντικά βήματα προς την ποδηλατοκίνηση μέχρι σήμερα.** Η Απόφαση (ΕΕ) 2019/61 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (19.12.2018) για βέλτιστες πρακτικές περιβαλλοντικής διαχείρισης ως συνιστώμενα ορόσημα αριστείας προτείνει: **το 20% των μέσων μεταφοράς να αποδοθεί στο ποδήλατο ή να έχει αυξηθεί το μερίδιο της ποδηλασίας κατά 50% τα τελευταία 5 χρόνια ή τουλάχιστον το 10% των ετήσιων επενδύσεων σε υποδομές μεταφορών να αφορά υποδομές ποδηλασίας.** Η Ερμούπολη δεν πληροί κανένα από τα παραπάνω ορόσημα.

Ένας λόγος που πιθανά έχει αποθαρρύνει τέτοιες πρωτοβουλίες στο παρελθόν είναι το έντονο ανάγλυφο της πόλης που δημιουργεί προβλήματα για τα συμβατικά ποδήλατα, αλλά η ραγδαία εξάπλωση των ηλεκτρικών ποδηλάτων πρόσφατα (και άλλων ηλεκτρικών μέσων όπως τα πατίνια) μπορεί να αντιμετωπίσει ικανοποιητικά μικρές έως μέτριες κλίσεις. **Απολύτως κατάλληλη βεβαίως για ποδηλατοκίνηση⁶³ είναι η παραλιακή επίπεδη ζώνη, κάτι που προτείνεται και από το ΣΒΑΚ.**

Υπηρεσίες δημόσιας συγκοινωνίας παρέχονται:

- από το αστικό ΚΤΕΛ το οποίο πραγματοποιεί δωρεάν μετακινήσεις εντός της πόλης. Τα δρομολόγια εκτελούνται με mini buses. Υπάρχουν δύο (2) τερματικά σημεία/αφετηρίες: το ένα στο Παρκινγκ Ρ1-Μαρινόπουλος και το άλλο στο Παρκινγκ Ρ9-Δόξα.
- το υπεραστικό ΚΤΕΛ που εκτελεί τα δρομολόγια που συνδέουν την Ερμούπολη με τους λοιπούς οικισμούς του νησιού. Ο Υπεραστικός Σταθμός των ΚΤΕΛ βρίσκεται επί της Ακτής Παπάγου.

Τέλος από την πόλη απουσιάζουν πλήρως ή σε μεγάλο βαθμό:

- Οργανωμένες υπηρεσίες ενημέρωσης και καθοδήγησης μετακινουμένων (χάρτες, βάσεις δεδομένων, apps)
- Εφαρμογές σύγχρονων τεχνολογιών (π.χ. σε πραγματικό χρόνο) ενημέρωσης μετακινουμένων
- Εξυπηρέτηση ευάλωτων χρηστών (Μαθητές, Ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, κ.ά.)

Υπάρχει σύστημα πληροφόρησης (τηλεματική) του επιβατικού κοινού για τα δρομολόγια της αστικής συγκοινωνίας το οποίο όμως έχει τεθεί σε λειτουργία σε ορισμένες μόνο στάσεις.

Προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης της κυκλοφορίας και τη στάθμευση προτείνεται μακροπρόθεσμα:

- *Να υπάρξει καλύτερη διαχείριση κομβικών σημείων διασταύρωσης του πρωτεύοντα οδικού άξονα της πόλης με δευτερεύοντες ή/και τοπικούς δρόμους για λόγους ασφαλείας και για την καλύτερη ροή της κυκλοφορίας. Τέτοιο σημείο θα μπορούσε να είναι π.χ. η διασταύρωση της οδού Ηρ. Πολυτεχνείου με το δρόμο προς Τάλαντα. Οι σηματοδοτήσεις δεν ενδείκνυνται για την πόλη καθώς αναμένεται να προκαλέσουν μπουτιλιαρίσματα. Η ενδεδειγμένη λύση είναι με κυκλικούς κόμβους.*

⁶⁰ Συνήθεις κακοτεχνίες είναι η υπερβολικά μεγάλη κλίση της ράμπας (άνω του ορίου 8% που προσδιορίζεται στην οδηγία ΥΠΕΝ «ΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ»), ή η ύπαρξη ανισοσταθμίας με το οδόστρωμα στην συναρμογή με τη ράμπα άνω των 2 cm, ή η έλλειψη χώρου στροφής του αμαξιτίου (εάν η ράμπα είναι εγκάρσια). Οι κακοτεχνίες αυτές δυσκολεύουν κυρίως τα άτομα με χειροκίνητα αμαξίδια.

⁶¹ Η πρόσφατη μελέτη ΣΒΑΚ έχει θίξει κάποια από τα προβλήματα αυτά αλλά δεν μελέτησε το φαινόμενο σε όλο του το εύρος. Παράλληλα το πρόσφατα εγκεκριμένο Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας αφενός δεν καλύπτει ολόκληρο τον αστικό ιστό της Ερμούπολης, και αφετέρου δεν κάνει αναλυτική αποτύπωση των προβληματικών σημείων.

⁶² Δεν έχει καταφέρει να ανατεθεί το έργο και υπάρχουν προβλήματα με την είσοδο/έξοδο βαρέων οχημάτων στην οδό Μπαρμπέτα..

⁶³ Ηλεκτρικά και συμβατικά ποδήλατα.

- **Να αποτραπεί η διερχόμενη κυκλοφορία από το κέντρο της πόλης και εν γένει να αποθαρρυνθεί η κυκλοφορία οχημάτων στο ιστορικό κέντρο.** Αυτό θα μπορούσε να γίνει με τη δημιουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης στο περιμετρικό οδικό δίκτυο⁶⁴ και την προώθηση καθαρών μετακινήσεων από εκεί και προς το κέντρο (αστική συγκοινωνία, πεζή μετακίνηση, ποδηλατοκίνηση, κλπ).
- **Να εκπονηθεί συνολική μελέτη προσβασιμότητας ΑμεΑ για όλο τον αστικό ιστό και για τα δημόσια κτίρια και μακροπρόθεσμο σχέδιο δράσης εφαρμογής της μελέτης.** Η μελέτη θα πρέπει να καλύψει θέματα προσβασιμότητας τυφλών, κινητικά ανάπηρων, ηλικιωμένων, ατόμων με ειδικές ανάγκες, κ.α. και όσον αφορά την κίνηση μέσα στον αστικό ιστό και την πρόσβαση σε κτίρια αλλά και όσον αφορά τη στάθμευση.
- **Να επεκταθεί ο υφιστάμενος ποδηλατόδρομος ώστε να καλύψει όλο το παραλιακό μέτωπο (μέχρι τη Μαρίνα). Να μελετηθούν σε συνέχεια και να προγραμματιστούν κάθετες επεκτάσεις του παραλιακού ποδηλατόδρομου⁶⁵ (π.χ. προς Λαλακιά) αλλά και πιο τοπικές (π.χ. εντός του παραχωρούμενου τμήματος του Στρατοπέδου Ζαφείρη). Όλοι οι ποδηλατόδρομοι να διαθέτουν συνοδές υποδομές⁶⁶ (στάθμευση ποδηλάτων και πατινιών, ταχυφόρτιση ηλεκτρικών ποδηλάτων, κλπ) και να συνδέονται με οργανωμένους χώρους στάθμευσης ώστε να επιτυγχάνονται συνδυασμένες μετακινήσεις.**
- **Να γίνει χρήση ηλεκτρονικών εφαρμογών για τη διαχείριση της κυκλοφορίας και της στάθμευσης αλλά και για την προαγωγή της προσβασιμότητας ΑμεΑ (π.χ. εφαρμογές πλοήγησης για τυφλούς).**

Κυκλοφοριακά Δεδομένα – Επικίνδυνα σημεία

Δεν υπάρχουν πρόσφατα κυκλοφοριακά δεδομένα για την Ερμούπολη. Κυκλοφοριακές μετρήσεις έγιναν το 2006 στο πλαίσιο της ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ (για την τυπική και θερινή περίοδο) και το 2015 (για την περίοδο 30/03/2015-03/04/2015) στο πλαίσιο της ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ. Τα δεδομένα δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα διότι αφενός το 2006 έγιναν ευρύτερες μετρήσεις και αφετέρου το 2015 δεν έγιναν μετρήσεις κατά την θερινή περίοδο.

Σύγκριση των παραπάνω δεδομένων παρουσιάζεται στο Σχέδιο Βιώσιμης Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) του Δήμου Ερμούπολης – Παραδοτέο Β. Συγκεκριμένα το ΣΒΑΚ αναφέρει ότι:

«... προκύπτει μείωση του κυκλοφοριακού φόρτου το έτος 2015 σε σχέση με το έτος 2006 στα περισσότερα τμήματα του οδικού δικτύου. ... Η μείωση των κυκλοφοριακών φόρτων προς περισσότερες οδούς οφείλεται ως επί το πλείστον στις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα, όπου λόγω της οικονομικής κρίσης πολλοί κάτοχοι ΙΧ αναγκάστηκαν να αποσύρουν τα οχήματά τους από την κυκλοφορία, καθώς και στην «πράσινη» συνείδηση που άρχισε να αποκτά ο κόσμος και να στρέφεται σε πιο εναλλακτικά μέσα μεταφοράς (ποδήλατο, πεζή).»

⁶⁴ Το ΣΒΑΚ προτείνει την «εξεύρεση νέων χώρων στάθμευσης εκτός οδού όπως ενδεικτικά πλησίον των οδών Αθανασίου Διάκου και Δεινοκράτους».

⁶⁵ Το ΣΒΑΚ προτείνει τη δημιουργία «δικτύου ποδηλατοδρόμων στη Σύρο που να συνδέουν σημεία ενδιαφέροντος και αν είναι εφικτό και οικισμούς μεταξύ τους».

⁶⁶ Το ΦΕΚ 3026/Β/31 -12-2015 καθορίζει τις θέσεις τριών (3) Δημοτικών σταθμών ποδηλάτων συνολικά εβδομήντα (70) θέσεων στην Ερμούπολη και συγκεκριμένα, στην Πλατεία Μιαούλη επί της οδού Κ. Καραμανλή που θα περιλαμβάνει τριάντα δύο (32) θέσεις κλειδώματος, σε πάροδο της οδού Ανδρέα Παπανδρέου στη θέση στάθμευσης «Πλακούρα» που θα περιλαμβάνει δέκα (10) θέσεις και επί του πεζοδρομίου στην οδό Ηρώων Πολυτεχνείου που θα περιλαμβάνει συνολικά είκοσι οκτώ (28) θέσεις. Οι θέσεις αυτές δεν επαρκούν για την ουσιαστική προώθηση της ποδηλατοκίνησης.

Αξιοσημείωτη όμως ήταν η αύξηση των φόρτων στον οδικό άξονα της Ηρ. Πολυτεχνείου που υποδεικνύει ότι ο άξονας αυτός προσελκύει όλο και περισσότερη κίνηση.

Λόγω έλλειψης πιο πρόσφατων μετρήσεων είναι άγνωστο εάν οι κυκλοφοριακοί φόρτοι έχουν πρόσφατα επανέλθει στα επίπεδα του 2006 μετά τη βελτίωση των οικονομικών συνθηκών στη χώρα. Για να αποκτήσουμε μια ποιοτική εικόνα της κυκλοφορίας σήμερα πραγματοποιήσαμε αποτυπώσεις των κυκλοφοριακών συνθηκών από το Google Maps για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο 2023. Οι αναλυτικές αποτυπώσεις παρουσιάζονται στο Παράρτημα 8.2 του παρόντος.

Η ενδοαστική σύγκριση των κυκλοφοριακών δεδομένων δείχνει τους οδικούς άξονες που επιβαρύνονται περισσότερο, ενώ η διαχρονική ανάλυση των κυκλοφοριακών δεδομένων τις ώρες αιχμής. Σύμφωνα λοιπόν με το ΣΒΑΚ οι πλέον βεβαρυμμένοι οδικοί άξονες στην Ερμούπολη είναι (κατά φθίνοντα ολικό⁶⁷ κυκλοφοριακό φόρτο):

- **Οδός Νικηφόρου Μανδηλαρά⁶⁸** (26% του συνολικού φόρτου)
- Ακτή Π. Ράλλη (22% του συνολικού φόρτου)
- Γεωργίου Παπανδρέου/**Ηρ. Πολυτεχνείου** (20% του συνολικού φόρτου εκάστη)
- Οδός Ανδρέα Παπανδρέου / Λαλακιά (9% του συνολικού φόρτου)
- Οδός Αγίου Δημητρίου (2,5% του συνολικού φόρτου)

Σύμφωνα με τα στοιχεία από Google Maps οι πλέον βεβαρυμμένοι οδικοί άξονες είναι κατά φθίνουσα σειρά:

Πίνακας 5. Οι πλέον βεβαρυμμένοι οδικοί άξονες σύμφωνα με στοιχεία από Google maps/traffic (2023)

Μάρτιος 2023 ⁶⁹	Απρίλιος 2023 ⁷⁰
<ul style="list-style-type: none"> • Οδός Ηρώων Πολυτεχνείου (από την πλατεία έως το Στρατόπεδο Ζαφείρη) • Οδός Ανδρέα Παπανδρέου (κυρίως στο βόρειο τμήμα της) • Οδός Γεωργίου Παπανδρέου (κυρίως στο τμήμα κοντά στην πλατεία Ηρώων) • Άξονας Ελ. Βενιζέλου – Γ. Γεννηματά – Μ. Μερκούρη – Αγ. Νικολάου • Οδός Σταματίου Πρωΐου • Άξονας Μπαμπαγιώτου – Αγ. Δημητρίου (μέχρι τη Δόξα) • Ακτή Παπάγου 	<ul style="list-style-type: none"> • Άξονας Νικηφόρου Μανδηλαρά - Νεωρίου • Άξονας Ακτή Παπάγου - Ελ. Βενιζέλου – Γ. Γεννηματά – Μ. Μερκούρη – Αγ. Νικολάου - Μπαμπαγιώτου – Αγ. Δημητρίου (μέχρι τη Λ. Κυπρίων Αγνοουμένων με μπουτιλιαρίσματα στο κέντρο, στον Αγ. Νικόλαο, στα Βαπόρια και στη Δόξα) • Οδός Ηρώων Πολυτεχνείου (από την πλατεία έως Λαζαρέττα, με μπουτιλιαρίσματα στο τμήμα από διασταύρωση Τάλαντα μέχρι πλατεία Ηρώων) • Οδός Ανδρέα Παπανδρέου (κυρίως στο κεντρικό και νότιο τμήμα της με μπουτιλιαρίσματα στο νότιο τμήμα) • Άξονας Αγ. Γεωργίου – Ταξιαρχών (μέχρι το 6^ο Δημοτικό Σχολείο) • Άξονας Γ. Παπανδρέου – Επισκοπείου (μέχρι την έξοδο της πόλης) • Οδός Εθνικής Αντιστάσεως (μέχρι τη Λ. Κυπρίων Αγνοουμένων) • Οδός Σταματίου Πρωΐου

Πηγή: Google Maps/traffic | ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

⁶⁷ Ροές και προς τις δύο κατευθύνσεις.

⁶⁸ Με bold σημειώνονται οι πρωτεύουσες αρτηρίες.

⁶⁹ Τα δεδομένα Μαρτίου πιστεύουμε ότι αντιστοιχούν στην τυπική εικόνα της κυκλοφορίας.

⁷⁰ Τα δεδομένα Απριλίου συλλέχθηκαν κατά την περίοδο του Πάσχα και πιστεύουμε ότι προσομοιάζουν στις θερινές συνθήκες. Δυστυχώς τα στοιχεία που αναφέρονται στο ΣΒΑΚ δεν περιλαμβάνουν τη θερινή περίοδο για να συγκρίνουμε.

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούνται διαφορετικά πρότυπα μεταξύ τυπικής κυκλοφορίας και κυκλοφορίας τύπου θερινής περιόδου. Ενώ σε καθημερινές συνθήκες η κυκλοφορία φαίνεται να κινείται περιφερειακά του κέντρου και πάνω σε περιορισμένο αριθμό οδικών αξόνων, όταν ο πληθυσμός αυξάνει παροδικά (με τουρίστες και εποχικούς κατοίκους) α) η κυκλοφορία φαίνεται να διαχέεται σε περισσότερους δρόμους και β) να κινείται περισσότερο προς και δια μέσου του ιστορικού κέντρου προκαλώντας πολλά μπουλιαρίσματα. Όσον αφορά τις ώρες αιχμής, το ΣΒΑΚ αναφέρει τις εξής:

Πίνακας 6. Ώρες αιχμής ανά οδικό άξονα

Οδικός Άξονας	Ώρες αιχμής εισόδου	Ώρες αιχμής εξόδου
Νικηφόρου Μανδηλαρά	8:00-9:00	14:00 – 15:00
Ακτή Π. Ράλλη	12:00 – 13:00	15:00 – 16:00
Γεωργίου Παπανδρέου/Ηρ. Πολυτεχνείου	8:00-9:00	13:00 – 14:00 /14:00 – 15:00
Οδός Ανδρέα Παπανδρέου / Λαλακιά	8:00-9:00	13:00 – 14:00
Αγίου Δημητρίου	14:00 – 15:00	8:00 – 9:00

Πηγή: Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας/Παραδοτέο Β, Δεκέμβριος 2021 | ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
 Δηλαδή το πρωί η κυκλοφορία λαμβάνει χώρα κυρίως στους άξονες Ηρ. Πολυτεχνείου, Α. Παπανδρέου, Γ. Παπανδρέου και Μανδηλαρά μεταξύ 8:00 και 9:00, ενώ η αντίθετη κίνηση λαμβάνει χώρα το απόγευμα μεταξύ των ωρών 13:00 και 15:00. Η κίνηση στην Ακτή Π. Ράλλη μεταξύ 12:00 και 16:00 πιθανά σχετίζεται με τις αφίξεις στο λιμάνι.

Τα δεδομένα από Google Maps δεν οδήγησαν σε ανάλογα συμπεράσματα για το μήνα Μάρτιο (τυπική κυκλοφορία) αλλά ήταν εμφανές ότι κατά την περίοδο του Πάσχα (Απρίλιος) οι ώρες αιχμής σε όλο το οδικό δίκτυο σημειώθηκαν κυρίως στην απογευματινή ζώνη (από 17:00 και μετά).

Τα παραπάνω μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ενώ η τυπική κυκλοφορία γίνεται κυρίως περιφερειακά και έχει κανονική και προβλέψιμη ροή, γεγονός που την κάνει πιο διαχειρίσιμη, τις εποχές ραγδαίας αύξησης του εποχικού πληθυσμού της πόλης η κυκλοφορία γίνεται πιο απρόβλεπτη και κατακλύζει τις κεντρικές περιοχές της πόλης δημιουργώντας πολλά προβλήματα.

Προς την κατεύθυνση μιας **βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης της κυκλοφορίας οχημάτων** προτείνεται μακροπρόθεσμα:

- **Η δημιουργία περιφερειακού δακτυλίου με χαρακτηριστικά δρόμου ταχείας κυκλοφορίας⁷¹ ώστε να αποτρέψει τη διερχόμενη κυκλοφορία από την παραλιακή οδό (Ακτή Παπάγου – Ακτή Π.Ράλλη) και το κέντρο της πόλης (πλατεία Μιαούλη, Βαπόρια). Η οδός Εθνικής Αντιστάσεως δεν έχει τα απαιτούμενα γεωμετρικά χαρακτηριστικά και χρειάζεται βελτιώσεις. Εναλλακτικά θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα ζεύγος μονοδρομημένων περιφερειακών οδών (π.χ. Λ.Κυπρίων Αγνοουμένων - Εθνικής Αντιστάσεως με κατεύθυνση προς δυσμάς και Αθ. Διάκου-Δεινοκράτους-Σωκράτους με κατεύθυνση προς ανατολάς) Η μετεγκατάσταση του λιμένα ακτοπλοΐας θα βοηθήσει προς αυτή την κατεύθυνση.**
- **Η αποκέντρωση της εργασίας προς το νότιο και δυτικό τμήμα της πόλης για να μεταφερθεί τμήμα της καθημερινής κίνησης προς και από την εργασία εκτός ιστορικού κέντρου. Δημόσιες υπηρεσίες, υπηρεσίες εκπαίδευσης, γραφεία, θα μπορούσαν εύκολα να μεταφερθούν σε χώρους στο νότιο τμήμα της πόλης. Η προγραμματιζόμενη δημιουργία εγκαταστάσεων για το Πανεπιστήμιο Αιγαίου στον παραχωρούμενο χώρο του Στρατοπέδου θα βοηθήσει προς αυτή την κατεύθυνση. Οι νέες εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως «πόλος» γύρω από τον οποίο να οργανωθούν και άλλες παραγωγικές δραστηριότητες. Παράλληλα, η μετεγκατάσταση της ακτοπλοΐας στη νότια**

⁷¹ Εναλλακτικά, έχει προταθεί από το ΣΒΑΚ (Παραδοτέο Β) ότι η οδός Αθανασίου Διάκου θα μπορούσε να λειτουργήσει ως «περιφερειακή οδός» για την παράκαμψη του κέντρου εάν ληφθούν τα εξής μέτρα: α) να δημιουργηθεί οργανωμένος χώρος στάθμευσης για να απορροφήσει το πλήθος των παρκαρισμένων σήμερα αυτοκινήτων, β) γίνει πλήρης διαγράμμιση και σήμανση της οδού (με απαγόρευση στάθμευσης «παρά την οδό»).

λεκάνη του λιμένα θα εκτρέψει την κίνηση (ΙΧ και φορτηγών) που συνδέεται με τη λειτουργία των θαλάσσιων μεταφορών.

- Η δημιουργία πρόσθετων περιφερειακών χώρων στάθμευσης και η επέκταση των λεωφορειακών γραμμών αστικής δημόσιας συγκοινωνίας (και επέκταση του ωραρίου κατά τη θερινή περίοδο) ώστε να αποθαρρύνεται η προσέλευση προς το κέντρο με ιδιωτικό αυτοκίνητο και να ενθαρρύνονται συμπεριφορές park & ride.
- Η δημιουργία συνεχόμενου παραλιακού ποδηλατόδρομου από το ιστορικό κέντρο μέχρι την περιοχή του Στρατοπέδου Ζαφείρη και την τουριστική μαρίνα ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη κινητικότητα. Ο ποδηλατόδρομος θα πρέπει να είναι ασφαλής (εκτός εύρους κυκλοφορίας οχημάτων), να διέρχεται κοντά από χώρους στάθμευσης⁷², να μπορεί να εξυπηρετήσει και άλλα καθαρά μέσα (π.χ. ηλεκτρικά πατινιά) και να έχει σε όλο του το μήκος συνοδές εξυπηρετήσεις (χώρους στάθμευσης ποδηλάτων, σταθμούς φόρτισης, κλπ).

Υποδομές Ύδρευσης - Αποχέτευσης

Ο οικισμός Ερμούπολης καλύπτεται στο σύνολό του από δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης. Τα δίκτυα αυτά δεν είναι ιδιαίτερα παλαιά καθώς έγινε καθολική αντικατάσταση την περίοδο 2003-2011. Ταυτόχρονα, την ίδια περίοδο εγκαταστάθηκε σύστημα τηλε-ελέγχου τόσο στο δίκτυο ύδρευσης όσο και στο δίκτυο αποχέτευσης. Το σύστημα τηλε-ελέγχου στο κομμάτι της ύδρευσης προειδοποιεί για τις στάθμες πλήρωσης των δεξαμενών αποφεύγοντας αποτελεσματικά την απώλεια νερού λόγω υπερχειλίσης, ενώ το σύστημα τηλε-ελέγχου προειδοποιεί για τις στάθμες στα αντλιοστάσια, αποφεύγοντας την αντιστροφή λυμάτων στο δίκτυο.

Τα σημαντικότερα προβλήματα που παρουσιάζονται στο δίκτυο ύδρευσης αφορούν τις διαρροές. Αυτές είχαν αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά μέχρι το 2010 με την αντικατάσταση δικτύου, πότε και άρχισαν να αυξάνονται ξανά. Οι διαρροές οφείλονται α) στα παλιά υδρόμετρα, και β) στη μεγάλη πίεση του δικτύου. Το δίκτυο ύδρευσης αναγκαστικά λειτουργεί σε πιέσεις από 8 έως και 10 ατμόσφαιρες λόγω του έντονου ανάγλυφου. Η μεγάλη όμως πίεση μακροχρόνια προκαλεί ασθενή σημεία στο δίκτυο και διαρροές. Ιδιαίτερα προβλήματα διαρροών παρουσιάζονται στην χαμηλή ζώνη της Ερμούπολης (πλησίον της θάλασσας) όπου και οι πιέσεις είναι μεγαλύτερες.

Επίσης, σε κάποιους δρόμους – λόγω μικρού πλάτους του πεζοδρομίου – το δίκτυο ύδρευσης έχει τοποθετηθεί στο οδόστρωμα. Ως αποτέλεσμα, δημιουργούνται οχλήσεις στην κυκλοφορία κατά την επιδιόρθωση βλαβών. Όσο μεγαλύτερος είναι ο κυκλοφοριακός φόρτος, τόσο μεγαλύτερη είναι και η όχληση. Ένα τέτοιο σημείο είναι και ο οδικός άξονας της Ηρ. Πολυτεχνείου στο βόρειο τμήμα της.

Το σημαντικότερο πρόβλημα που παρουσιάζεται στο δίκτυο αποχέτευσης εντοπίζεται στην περιοχή της Λαλακιάς, όπου το υπάρχον δίκτυο (κατασκευής 1993-1998) διέρχεται κάτω από την εγκιβωτισμένη κοίτη του ρέματος (που βρίσκεται κάτω από την οδό Α. Παπανδρέου) και λόγω εσφαλμένων ρήσεων συμβαίνουν πολλές εμφράξεις και υπερχειλίσεις λυμάτων για την απόφραξη των οποίων είναι δυσχερής η πρόσβαση.

Πολιτιστικό Περιβάλλον / Αισθητική Υποβάθμιση

Αρχιτεκτονικός Χαρακτήρας

Η Ερμούπολη είναι ίσως το καλύτερα διατηρημένο ιστορικό αρχιτεκτονικό σύνολο της χώρας. Έχει να επιδείξει μοναδικά και επώνυμα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα των γνωστότερων της εποχής εκείνης αρχιτεκτόνων, Ελλήνων και ξένων, όπως του Erlacher, του Weiler, του Βλυσίδη, του Γεωργαντά, του Μεταξά, του Sampro, του Ziller κ.ά. (οι περισσότεροι σπουδαγμένοι στη Δυτική Ευρώπη). Είχε επίσης, αναπτύξει - μέσα στον 19^ο αιώνα και μέχρι περίπου τις αρχές του 20^{ου} - μια μοναδική για τα Ελληνικά δεδομένα βιομηχανική,

⁷² Με τη λογική να μπορεί κανείς να παρκάρει και μετά να μετακινηθεί είτε με τα πόδια είτε με άλλο καθαρό μέσο.

ναυτιλιακή και εμπορική δραστηριότητα, η οποία διαμόρφωσε, τόσο τη μορφολογία των κτιρίων όσο και τη γενικότερη φυσιογνωμία της πόλης⁷³.

Η Ερμούπολη γεννήθηκε, αναπτύχθηκε και παρήκμασε σε διάστημα μικρότερο του ενός αιώνα. Η περίοδος της ακμής της συμπίπτει με την περίοδο της νεοκλασικής ελληνικής αρχιτεκτονικής και γι' αυτό ο **νεοκλασικός ρυθμός (και μάλιστα του Ρομαντικού Κλασικισμού) δεσπόζει και χαρακτηρίζει την πόλη**. Το κίνημα του νεοκλασικισμού έχει ιδιαίτερη σημασία και θέση στην ελληνική ιστορία του 19ου και των αρχών του 20ου αιώνα, γιατί, καθώς η μικρή και φτωχή ξαναγεννημένη Ελλάδα προσπαθούσε να προσανατολιστεί και να συμβαδίσει με τα κράτη της Ευρώπης, ο νεοκλασικισμός ήρθε να διακηρύξει και να υλοποιήσει την αναγέννηση του αρχαίου ελληνικού ιδεώδους. Παράλληλα εμφανίζεται και ο Ρομαντισμός, ρυθμός πιο εκλεκτικός, με θερμούς οπαδούς που δημιουργούν ελεύθερα τα αρχιτεκτονήματά τους χρησιμοποιώντας στοιχεία από παλιότερους ρυθμούς, χωρίς να δεσμεύονται από αυστηρούς κανόνες. Η Αθήνα έγινε το αδιαφιλονίκητο κέντρο της νεοκλασικής αρχιτεκτονικής, ενώ το Ναύπλιο, η Ερμούπολη, η Πάτρα, ο Πειραιάς, η Τρίπολη, και η Ερέτρια, αποτελούν αξιόλογα παραδείγματα πόλεων σχεδιασμένων από τους αρχιτέκτονες του νεοκλασικισμού.

Καμία, όμως, ελληνική πόλη δεν παρουσιάζει τόσο ομοιόμορφη, χρονικά και τυπολογικά, αρχιτεκτονική εικόνα όσο η Ερμούπολη. Αυτό οφείλεται τόσο στο ρυμοτομικό σχέδιο του Weiler και στην τάση της νέας αστικής τάξης της Ερμούπολης να υιοθετεί τις νέες τάσεις στην αρχιτεκτονική ως «σύμβολο του κύρους της», όσο και στη συνύπαρξη άλλων ευνοϊκών παραμέτρων όπως η παράδοση της ευρύτερης γεωγραφικής περιοχής στις οικοδομικές τέχνες (εμπειρικοί αρχιμάστορες), το Μηχανικό Σώμα Κυκλάδων, η στελέχωση του Δήμου με Αρχιτέκτονες, και η γλυπτική παράδοση της Τήνου. Τέλος, υπεύθυνοι για τον θαυμαστό ζωγραφικό διάκοσμο πολλών κτιρίων είναι κυρίως Ιταλοί τεχνίτες, που ήρθαν στην Ερμούπολη ιδίως μετά το 1848. Έτσι **διαμορφώθηκε στην Ερμούπολη μια αρχιτεκτονική που σήμερα χαρακτηρίζεται από τους μελετητές «μημειακή»**.

Στην Ερμούπολη διακρίνουμε τους εξής τύπους αξιόλογων κτιρίων:

- **Λαϊκά Κτίρια:** Ο **Λαϊκός ή νησιώτικος τύπος** είναι γνωστός από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Η Ερμούπολη άρχισε να χτίζεται μεταξύ του 1821 και 1835 από τους πρόσφυγες της Μικράς Ασίας και των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου, σύμφωνα με τις τεχνικές και την τυπολογία της παραδοσιακής αστικής αρχιτεκτονικής των περιοχών προέλευσης. Από την εποχή εκείνη σώζονται σήμερα ελάχιστα κτίρια. Κτίσματα αυτού του τύπου όμως συνεχίστηκαν να κτίζονται σε επόμενες χρονικές περιόδους ως κατοικίες των χαμηλών οικονομικών τάξεων. Με τη σταδιακή επικράτηση του νεοκλασικού ρυθμού, ο τύπος αυτός υποχώρησε από το κέντρο της πόλης προς τις λαϊκές γειτονιές. **Σήμερα αξιόλογα δείγματα της λαϊκής αρχιτεκτονικής συγκεντρώνονται στη Μεταμόρφωση, στο Βροντάδο, και στους Τρεις Ιεράρχες**, διάσπαρτα κτίρια **βορείως της πλατείας Μιαούλη**, στην **Ευαγγελίστρια** (κατά μήκος της οδού Βοκοποπούλου), **βορείως του Ι.Ν. Αγίου Νικολάου**, μία συγκέντρωση αμέσως **δυτικά από την αγορά** (πέριξ της συμβολής της οδού Φιλικής Εταιρείας με Ν. Παπαδάμ), και μεμονωμένα κτίρια στην **άμεση περιοχή του Νεωρίου και στη Νεάπολη**. **Όσον αφορά τον αριθμό τους, αποτελούν την τρίτη πολυπληθέστερη ομάδα αξιόλογων κτιρίων⁷⁴ (περίπου το 25% των αξιόλογων κτιρίων)**.
- **Πρώιμα Νεοκλασικά:** Τα Πρώιμα Νεοκλασικά χαρακτηρίζουν την πρώτη περίοδο του εποικισμού της Ερμούπολης (μέχρι το 1840), συναντώνται κυρίως σε μεγαλοαστικά αρχοντικά και είναι συνήθως διώροφα με κάποια συμμετρία στην όψη με κύριο χαρακτηριστικό την εμφανή αρμολογημένη λιθοδομή. Στην περίοδο των Πρώιμων Νεοκλασικών αρχίζει το συνεχές σύστημα δόμησης με μικρούς ακάλυπτους χώρους στο πίσω μέρος και φανάρι στο δώμα για φωτισμό. **Σήμερα αξιόλογα δείγματα πρώιμων νεοκλασικών βρίσκονται στην Κοίμηση** (μεταξύ των οδών Ακτή Παπάγου, Α. Παπανδρέου και Σ. Πρωίου), **βορείως της**

⁷³ Ιωάννα Σίμου, 2011. «Η νεοκλασική αρχιτεκτονική των κατοικιών της Ερμούπολης Σύρου – Τύποι κατοικιών – Τρόποι κατασκευής – Εξέλιξη μορφολογικών στοιχείων». Πτυχιακή Εργασία ΤΕΙ Πειραιά.

⁷⁴ Πηγή: Πάυλος Χατζηγηγορίου, «Τα κτίρια της Ερμούπολης τα πρώτα χρόνια της δημιουργίας της», 2019.

πλατείας Μιαούλη (μεταξύ των οδών Ύδρας και Π.Π. Γερμανού), **ανατολικά της πλατείας Μιαούλη** (κοντά στον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου), **δυτικά της πλατείας Μιαούλη** (επί της Ν. Παπαδάμ) και στα **Βαπόρια**. **Όσον αφορά τον αριθμό τους, αποτελούν τη δεύτερη πολυπληθέστερη ομάδα αξιόλογων κτιρίων (περίπου το 28% των αξιόλογων κτιρίων).**

- **Νεοκλασικά Α' περιόδου:** Καλύπτουν την περίοδο 1830 – 1860, δηλαδή την Οθωνική περίοδο. Είναι διώροφα ή τριώροφα με έντονα συμμετρική πρόσοψη, με ισόδομη ή λαξευτή τοιχοποιία, και εμφανή νεοκλασικά στοιχεία, όπως κορνίζες, παραστάδες στις γωνίες ή και στο κεντρικό τμήμα του κτιρίου, διαθέτουν γείσα με κυμάτια και κορνίζα που εμφανίζονται πλήρη στα αστικά και ελαττωμένα στα λαϊκά νεοκλασικά σπίτια. Στα πλούσια σπίτια, για λόγους ασφαλείας, στα ισόγεια και έξω από τα σκούρα εξωτερικά κουφώματα μπαίνουν σιδεριές με τα χαρακτηριστικά φυτικά ή γεωμετρικά σχέδια της Νεοκλασικής περιόδου ενώ τα μπαλκόνια φέρουν μεταλλικά κάγκελα με νεοκλασικά μοτίβα, όπως η Λύρα. **Σήμερα τα περισσότερα αξιόλογα δείγματα συγκεντρώνονται σε μία ζώνη πλάτους περίπου 100 μέτρων που εκτείνεται από τη Μεταμόρφωση (περιοχή μεταξύ του οδικού άξονα Φερεκίδου-Π.Π. Γερμανού και του Ι.Ν. Μεταμόρφωσης) μέχρι τα Βαπόρια (μεταξύ των οδών Μπαμπαγιώτου και Αλκιβιάδου), στην παραλιακή ζώνη (κυρίως στην περιοχή της αγοράς και στην Κοίμηση) και σε άμεση γειτνίαση με το Νεώριο. Τα νεοκλασικά Α' περιόδου αποτελούν την πολυπληθέστερη ομάδα αξιόλογων κτιρίων (περίπου το 31% των αξιόλογων κτιρίων).**
- **Νεοκλασικά Β' περιόδου:** Καλύπτουν την περίοδο 1870 – 1900, δηλαδή την Τρικοιτική περίοδο και διαφοροποιούνται από αυτά της προηγούμενης περιόδου με μεγάλα κουφώματα γαλλικού τύπου στην εσωτερική περασιά του τοίχου της όψης και πρέκια από σιδηροδοκούς. Χαρακτηρίζονται από την επίδραση της αρχιτεκτονικής του Ernest Ziller, ο οποίος ήρθε στην Ερμούπολη για να χτίσει το Δημαρχείο. Κύρια χαρακτηριστικά της τεχνοτροπίας είναι η μίμηση της λαξευτής τοιχοποιίας από αμμοκονία, τα πηλίνα διακοσμητικά στοιχεία (ακροκέραμα, κολονάκια, κιονόκρανα κτλ.) τα οποία βιομηχανοποιούνται και έτσι διαδίδονται και στα λαϊκά νεοκλασικά σπίτια, οι σταγόνες στο γείσο, οι παραστάδες που έχουν πολλές φορές κιονόκρανα ιωνικά ή κορινθιακά, τα μαρμάρινα σκαλιστά φουρούσια και οι συχνά χυτές σιδεριές των μπαλκονιών. Είναι διώροφα ή τριώροφα κτίρια, επάνω στη ρυμοτομική γραμμή, και καλύπτουν συνήθως ολόκληρο το οικόπεδο. **Σήμερα αξιόλογα δείγματα συγκεντρώνονται κυρίως στα Βαπόρια και σε άμεση γειτνίαση με τον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου. Σε αριθμό είναι πολύ λιγότερα από τα πρώιμα νεοκλασικά και αυτά της Α' Περιόδου.**
- **Νεοκλασικά Γ' περιόδου:** Εμφανίζονται στα τέλη του 19ου αιώνα και χαρακτηρίζονται από το φόρτωμα των κτιρίων με διακοσμητικά στοιχεία άλλων ρυθμών (μπαρόκ κτλ.) γαλλικής κυρίως προέλευσης. Στα ισόγεια συναντάμε συνήθως μίμηση της λαξευτής πέτρας από αμμοκονία σε εξογκωμένες μορφές. Είναι συνήθως ογκώδη κτίρια με βαριές αναλογίες, σοβατισμένα τα περισσότερα, που ενίοτε διαθέτουν μαρμάρινα στοιχεία (σε επιλεκτικά σημεία όπως στη βάση του κτιρίου, στους ακρογωνιαίους λίθους, στα πλαίσια των θυρών και των παραθύρων ή στα μπαλκόνια, τα φουρούσια τους και τις σκάλες). Αξιοσημείωτη είναι η χρήση του σιδήρου στον φέροντα οργανισμό, που διαδίδεται από τη δεκαετία του 1880. Τα πατώματα διαμορφώνονται από σιδηροδοκούς, σε απόσταση 60-80εκ. που γεφυρώνονται με χαμηλούς θολίσκους από τούβλα. **Πολύ λίγα δείγματα** αυτού του αρχιτεκτονικού ρεύματος υπάρχουν χωρίς να σχηματίζονται ιδιαίτερες συγκεντρώσεις.

Η νεοκλασική αρχιτεκτονική είναι παρούσα (και κυρίαρχη) στο ιστορικό κέντρο της πόλης, και στο τμήμα της ιστορικής περιοχής κατοικίας. Το ίδιο ισχύει και για τη λαϊκή αρχιτεκτονική (Σχέδιο Α-06: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ, Παράρτημα 8.1 του παρόντος)

Η οικοδομική δραστηριότητα περιορίστηκε από τις αρχές του 20ού αι. και **το κίνημα του μοντερνισμού ελάχιστα αντιπροσωπεύεται στην Ερμούπολη**. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, παράλληλα με τις κακότεχνες επισκευές και προσθήκες στα παλαιά κτίρια, χτίζονται και οι λίγες πολυκατοικίες που συναντάμε σήμερα και συγκεντρώνονται κυρίως στις περιοχές (Σχέδιο Α-13: ΤΥΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ – ΤΥΠΟΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ) του Παραρτήματος 8.3 του παρόντος):

- Σε Δόξα και Τρεις Ιεράρχες
- από Νεάπολη προς Ταρσανά
- από Νεώριο προς Ταξιάρχες
- στο Φύλακα.

Λόγω του «μοναδικού πολεοδομικού και νεοκλασικού» της χαρακτήρα, το 1976 η Ερμούπολη χαρακτηρίστηκε «τόπος ειδικής κρατικής προστασίας» (ΦΕΚ 709/Β/28.05.1976). Δύο χρόνια αργότερα η

πόλη χαρακτηρίστηκε (μαζικά από το ΥΠΕΧΩΔΕ μαζί με 400 άλλους οικισμούς σε όλη τη χώρα) ως παραδοσιακός οικισμός⁷⁵ (ΦΕΚ 594/Δ/13.11.1978). Στην ως άνω κήρυξη δε ελήφθη υπόψη ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του κάθε οικισμού που, σε τελική ανάλυση, καθορίζει τη φυσιογνωμία του, και καθόρισε για όλους ενιαίους όρους δόμησης με αποτέλεσμα την παραγωγή ενός συγκεκριμένου τύπου παραδοσιακού οικισμού, αυτόν του «Χωριού». Ο χαρακτηρισμός αυτός δεν παρείχε επομένως τον επαρκή βαθμό προστασίας της ξεχωριστής φυσιογνωμίας της Ερμούπολης.

Έτσι, το 2006 ένα μεγάλο τμήμα της Ερμούπολης (το 36% του αστικού ιστού) κηρύχθηκε ως «ιστορικός τόπος»⁷⁶. Στους ιστορικούς τόπους εφαρμόζονται οι εξής διατάξεις:

- η οικοδομική δραστηριότητα είναι δυνατή μετά από άδεια του ΥΠΠΟ
- είναι δυνατόν να καθορίζεται περιοχή στην οποία απαγορεύεται παντελώς η δόμηση
- Με κοινή απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, [...] μπορούν να καθορίζονται [...] οι ειδικοί όροι δόμησης, οι χρήσεις γης, οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες, καθώς και [...] οι προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας υφιστάμενων νόμιμων δραστηριοτήτων.
- απαγορεύονται οι επεμβάσεις που αλλοιώνουν το χαρακτήρα και τον πολεοδομικό ιστό ή διαταράσσουν τη σχέση μεταξύ των κτιρίων και των υπαίθριων χώρων & απαγορεύονται δραστηριότητες ... οι οποίες δεν εναρμονίζονται με το χαρακτήρα και τη δομή των επί μέρους κτισμάτων ή χώρων ή του συνόλου.
- Επιτρέπεται μετά από άδεια ΥΠΠΟ:
 - α) η ανέγερση νέων κτισμάτων, εφόσον συνάδουν από πλευράς όγκου, δομικών υλικών και λειτουργίας με το χαρακτήρα του οικισμού,
 - β) η αποκατάσταση ερειπωμένων κτισμάτων, εφόσον τεκμηριώνεται η αρχική τους μορφή,
 - γ) η κατεδάφιση υφιστάμενων κτισμάτων, εφόσον δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας του συνόλου ή χαρακτηρισθούν ετοιμόρροπα ...,
 - ε) η χρήση κτίσματος ή και των ελεύθερων χώρων του, εάν εναρμονίζεται με το χαρακτήρα και τη δομή τους.
- Η κατά την προηγούμενη παράγραφο απαιτούμενη άδεια εκδίδεται πριν από όλες τις άλλες άδειες άλλων αρχών.

Ως αποτέλεσμα του χαρακτηρισμού, οι υπηρεσίες του ΥΠΠΟ στην Αθήνα είναι σήμερα επιφορτισμένες με την προστασία τόσο του αρχιτεκτονικού όσο και του πολεοδομικού χαρακτήρα της Ερμούπολης (μέγιστος βαθμός προστασίας).

Ταυτόχρονα, μεμονωμένα κτίρια στην Ερμούπολη κηρύχθηκαν από το 1978 και μέχρι πρόσφατα «διατηρητέα» από το ΥΠΠΟ, τη Γενική Γραμματεία Αιγαίου και το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος (είτε ένα-ένα, είτε σε ομάδες). Συνολικά 176 κτίρια και κτιριακά σύνολα έχουν χαρακτηρισθεί «διατηρητέα» μέχρι σήμερα και απεικονίζονται αναλυτικά στο Σχέδιο Α-07: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ (Παράρτημα 8.1 του παρόντος). Το 75% από αυτά τα κτίρια είναι κατοικίες (με ή χωρίς κατάσταση στο ισόγειο), το 18% είναι βιομηχανικά κτίρια ή συγκροτήματα, και στη μεγάλη πλειοψηφία τους βρίσκονται εντός του ορίου του «ιστορικού τόπου». Άλλες κατασκευές που έχουν κηρυχθεί ως διατηρητέες περιλαμβάνουν ταφικά μνημεία στο ορθόδοξο νεκροταφείο, τα πέτρινα γεφύρια στο ρέμα Λαλακιάς, το

⁷⁵ Στον όρο «παραδοσιακός οικισμός» εντάσσονται:

- Λαϊκοί παραδοσιακοί οικισμοί και οικιστικά σύνολα, προϊόντα λαϊκής και ανώνυμης αρχιτεκτονικής.
- Ιστορικές πόλεις και ιστορικά αστικά κέντρα.
- Οικιστικά παραδοσιακά σύνολα ειδικού χαρακτήρα (θρησκευτικού, στρατιωτικού, πολιτιστικού κ.ά.).

⁷⁶ Σύμφωνα με τη νομοθεσία «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (όπως έχει μεταγενέστερα τροποποιηθεί) «ως ιστορικοί τόποι νοούνται ... είτε εκτάσεις που περιέχουν ή στις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι περιέχονται μνημεία μεταγενέστερα του 1830 ... τα οποία συνιστούν χαρακτηριστικούς και ομοιογενείς χώρους, που είναι δυνατόν να οριοθετηθούν τοπογραφικά, και των οποίων επιβάλλεται η προστασία λόγω της λαογραφικής, εθνολογικής, κοινωνικής, τεχνικής, αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους.»

λουτρό (χαμάμ) στο ρέμα Λαλακιάς, τον Ι.Ν. Αγίου Νικολάου, και σειρά μαρμάρινων πλακόστρωτων ή βοτσαλωτών οδών.

Τα ταφικά μνημεία αποτελούν ιδιαίτερο πολιτιστικό πόρο καθώς το κοιμητήριο του Αγίου Γεωργίου⁷⁷ υπάρχει εδώ και 186 χρόνια. Ιδρύθηκε το 1837 και η αρχαιότερη επιγραφή που σώζεται έχει χαραχτεί το 1838, ενώ το παλαιότερο επιτύμβιο επίγραμμα το 1837. Στον χώρο υπάρχουν 56 μαυσωλεία που ανήκουν στις επιφανέστερες οικογένειες της Ερμούπολης και ανεγέρθηκαν κυρίως κατά τη διάρκεια του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα. Τα ταφικά μνημεία αποτελούν σημαντικά δείγματα γλυπτικής και αρχιτεκτονικής και το καθιστούν εφάμιλλο του Α΄ Νεκροταφείου Αθηνών. Δέκα από αυτά φέρουν την υπογραφή των δημιουργών τους – κυρίως Ελλήνων, και συγκεκριμένα Τηνίων γλυπτών.

Τα μνημεία είναι ιδιαίτερα σημαντικά όχι μόνο για τα γλυπτά που διασώζουν αλλά και για τις επιγραφές που προσφέρουν πλήθος ιστορικών πληροφοριών, λογοτεχνικών κειμένων και στοιχείων που βοηθούν στη συγκρότηση των γενεαλογικών δένδρων των οικογενειών που μετοίκησαν και εγκαταστάθηκαν εκεί.

Από την πυκνότητα των κηρυγμένων κτιρίων και άλλων μνημείων – αλλά και από την πυκνότητα των αξιόλογων κτιρίων που δεν έχουν κηρυχθεί - καθίσταται σαφές ότι η Ερμούπολη αποτελεί μία πολύ ιδιαίτερη πόλη, για την οποία η προστασία της αρχιτεκτονικής πολιτιστικής ταυτότητας παίζει εξαιρετικά σημαντικό ρόλο τόσο για την ταυτότητα της πόλης όσο και ως αναπτυξιακός πόρος.

Η πολιτισμική κληρονομιά θεωρείται παγκοσμίως ένας από τους κύριους τουριστικούς μοχλούς ανάπτυξης για πολλές περιοχές, **βοηθώντας τους προορισμούς να διαφοροποιηθούν μεταξύ τους σε ένα πολύ ανταγωνιστικό περιβάλλον.** Ως τέτοιος, ο ιδιαίτερος αρχιτεκτονικός χαρακτήρας της Ερμούπολης μπορεί να χρησιμοποιηθεί για μια **βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη** της πόλης μέσω της προώθησης του τουρισμού πολιτιστικής κληρονομιάς (heritage tourism). Ο ίδιος ο τουρισμός πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να είναι βιώσιμος, εάν επιτυγχάνεται η ικανοποίηση των αναγκών (κοινωνικών, οικονομικών, αισθητικών) ταυτόχρονα με τη διατήρηση της πολιτιστικής ακεραιότητας και της ποικιλομορφίας. Δηλαδή απαιτείται και η **προστασία της φέρουσας ικανότητας του προορισμού, προστατεύοντας έτσι τους τουριστικούς πόρους (δηλαδή την αρχιτεκτονική κληρονομιά εν προκειμένω) για τις μελλοντικές γενιές.**

Η «**αυθεντικότητα**» αποτελεί σημαντικό παράγοντα κινήτρου για τους τουρίστες, ειδικά στον τουρισμό πολιτιστικής κληρονομιάς (heritage tourism) που **εγγυάται την ειλικρίνεια, τη δύναμη και την ιδιαιτερότητα της μορφής των αντικειμένων.** Ένας λοιπόν από τους λόγους που καθιστούν την αρχιτεκτονική κληρονομιά της Ερμούπολης **ιδιαίτερα σημαντικό πόρο προς διατήρηση είναι και η «αυθεντικότητά»⁷⁸** της (δηλαδή ο μικρός βαθμός μορφολογικών αλλοιώσεων). Στον τουρισμό πολιτιστικής κληρονομιάς ο τουρίστας αναζητά δύο βασικούς τύπους αυθεντικότητας: α) την **ακεραιότητα της υλικής μορφής** και β) την **ποιότητα της εμπειρίας**, που είναι η άυλη αυθεντικότητα. Η πρώτη αφορά τα κτίρια και τα άλλα αξιόλογα στοιχεία του κτιστού περιβάλλοντος (γέφυρες, πλακόστρωτα, κ.α.), και η δεύτερη αφορά όσο το πολεοδομικό σύνολο και τον τρόπο που ο επισκέπτης κινείται και βιώνει την ίδια την πόλη αλλά και τις δραστηριότητες που προβάλλουν αυτό τον πολιτισμό (φεστιβάλ, κλπ).

Σε σχέση με τον πρώτο τύπο «αυθεντικότητας» επιβάλλεται όχι μόνο η διατήρηση των κτιρίων στην αρχική τους μορφή – κάτι που επιχειρεί να πετύχει η κήρυξη του Ιστορικού Τόπου - αλλά και η διατήρηση ολόκληρου του αρχιτεκτονικού συνόλου της πόλης. Ενδεικτικό αυτής της τάσης είναι ότι τα τελευταία χρόνια, ο τομέας της διατήρησης της πολιτισμικής κληρονομιάς, έχει επεκταθεί από την αποκατάσταση μνημείων, στους χώρους

⁷⁷ Έχει ενταχθεί στην Ένωση Σημαντικών Κοιμητηρίων της Ευρώπης (Association of Significant Cemeteries of Europe – ASCE).

⁷⁸ Το κεντρικό κριτήριο της UNESCO για την εγγραφή στον κατάλογο των Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς είναι η Εξαιρετική Οικουμενική Αξία (ΟΟΥ). Τα δύο κριτήρια για τη συγκριτική μέτρηση της ΟΟΥ είναι η «αυθεντικότητα» και η «ακεραιότητα».

μεταξύ ιστορικών κτιρίων και στο επίπεδο των ιστορικών πόλεων-τοπίων. Ο δεύτερος τύπος «αυθεντικότητας» εξαρτάται από το βαθμό στον οποίο μια τοποθεσία και το περιβάλλον της μεταφέρουν πληροφορίες για το παρελθόν με ειλικρίνεια και ακρίβεια. Για παράδειγμα, ένα φεστιβάλ ή ένας τοπικός εορτασμός μπορεί να είναι «αυθεντικός» εάν αφορά και απευθύνεται στους κατοίκους ή «σκηνοθετημένος» εάν απευθύνεται κυρίως στους τουρίστες. Η Ερμούπολη διαθέτει σημαντικό βαθμό «αυθεντικότητας» και των δύο τύπων.

Μελέτες του βαθμού αλλοιώσεων⁷⁹ που έχουν υποστεί τα αξιόλογα (αλλά μη κηρυγμένα) κτίρια της Ερμούπολης έχουν δείξει ότι σημαντικές αλλοιώσεις – που απειλούν την «αυθεντικότητα» - εντοπίζονται περισσότερο στα κτίρια Λαϊκής αρχιτεκτονικής (55%) και στα Πρώιμα Νεοκλασικά (37%) απ' ό,τι στα κτίρια μεταγενέστερων φάσεων. Αντιστοίχως τα Νεοκλασικά Α' περιόδου έχουν υποστεί σημαντικές αλλοιώσεις μόνο σε ποσοστό 18% ενώ τέτοιες δεν εμφανίζονται καθόλου στα Νεοκλασικά Β' και Γ' περιόδου. Οι αλλοιώσεις αυτές εν μέρει οφείλονται στην παλιότερη αντίληψη ότι μόνο τα κηρυγμένα κτίρια ήταν σημαντικά και έπρεπε να διατηρηθούν αναλλοίωτα. Η κήρυξη του Ιστορικού Τόπου όμως ήρθε να προσδώσει τον ίδιο βαθμό προστασίας και στα μη κηρυγμένα κτίρια, αλλά και στο δημόσιο χώρο, διατηρώντας τη συνολική ακεραιότητα της Ερμούπολης «ως πολεοδομικού και αρχιτεκτονικού συνόλου».

Μία πολιτική βιώσιμης διαχείρισης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- την ανάδειξη της ως μοχλό τουριστικής ανάπτυξης,
- την προστασία της «αυθεντικότητάς» της, και
- τη διατήρηση της χρησιμότητάς της για την κοινωνία συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών γενεών (δηλαδή να συνεχίσει αυτή η κληρονομιά να είναι κομμάτι της κοινωνίας και όχι απλά μουσειακό έκθεμα).

Προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης θα πρέπει η πόλη να επιδιώξει και ενσωματώσει τις εξής πολιτικές:

- **Επανάχρηση κηρυγμένων και άλλων αξιόλογων κτιρίων** ώστε να στεγάσουν χρήσεις σημαντικές για τη σημερινή και μελλοντική λειτουργία της πόλης (ασχέτως της αρχικής χρήσης του κτιρίου). Αυτό ονομάζεται «προσαρμοστική επαναχρησιμοποίηση». Μπορεί το κτίριο να διατηρήσει τον ιστορικό χαρακτήρα και τη σημασία της αρχικής δομής, προσθέτοντας παράλληλα νέα χαρακτηριστικά και ανέσεις που προσελκύουν νέους χρήστες.
- **Προώθηση του «σχεδιασμού χωρίς αποκλεισμούς» κυρίως στα δημόσια ιστορικά κτίρια**, δηλαδή του σχεδιασμού που σέβεται τις διαφορετικές ανάγκες και προτιμήσεις των χρηστών και της κοινότητας. Αυτό μπορεί να ενισχύσει την κοινωνική και πολιτιστική αξία δημιουργώντας περισσότερες ευκαιρίες για συμμετοχή, δέσμευση και ενδυνάμωση.
- **Χρήση ψηφιακών εργαλείων** ή εφαρμογών που επιτρέπουν την εικονική διατήρηση της αρχικής μορφής. Τέτοια ψηφιακά εργαλεία μπορεί να περιλαμβάνουν: τρισδιάστατη μοντελοποίηση, εικονική και επαυξημένη πραγματικότητα, συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κ.α.
- **Μετατροπές που αποβλέπουν στο «πρασίνισμα» των ιστορικών κτιρίων** και μπορεί να περιλαμβάνουν τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, την εξοικονόμηση νερού, τη μείωση των αποβλήτων, κλπ. Τα ιστορικά κτίρια εν γένει έχουν χαμηλές περιβαλλοντικές αποδόσεις και ως εκ τούτου είναι ασύμφορα στη χρήση τους. Μετατροπές αυτού του τύπου μπορούν να βελτιώσουν την απόδοση, τη λειτουργικότητα και την ανθεκτικότητα των έργων πολιτιστικής κληρονομιάς μειώνοντας το λειτουργικό κόστος, και παράλληλα αυξάνοντας την άνεση και την υγεία των χρηστών.

⁷⁹ Πηγή: Παύλος Χατζηγηγορίου, «Τα κτίρια της Ερμούπολης τα πρώτα χρόνια της δημιουργίας της», 2019.

Βιομηχανική Κληρονομιά

Ένα πλέγμα ιστορικών συγκυριών (Επανάσταση του 1821, εποικισμός των προσφύγων στη Σύρο), οικονομικών δραστηριοτήτων (ανάπτυξη διαμετακομιστικού εμπορίου και βιοτεχνίας), γεωστρατηγικής θέσης της Σύρου και κοινωνικών συμπεριφορών (ανέλιξη αστικής τάξης) κατέστησαν την Ερμούπολη αναμφισβήτητο ναυπηγικό, εμπορικό και βιοτεχνικό κέντρο του νεοελληνικού κράτους τον 19ο αιώνα. Ο αναπτυξιακός κύκλος συμπληρώθηκε με τη δημιουργία των πρώτων βιομηχανιών. Το 1867 το Υπουργείο Εσωτερικών καταγράφει 22 ατμοκίνητα εργοστάσια σ' όλη την Ελλάδα, εκ των οποίων τα 2 βρίσκονταν στην Αθήνα, 6 στον Πειραιά, 3 στην Πάτρα, 1 στην Στυλίδα και 8 στην Σύρο⁸⁰.

Η πρώτη βιομηχανία που άκμασε στο νησί ήταν η κατεργασία των δερμάτων. Το 1876 υπήρχαν στην Ελλάδα 7 εργοστάσια αυτού του είδους, 6 απ' τα οποία βρίσκονταν στην Ερμούπολη. Παράλληλα, αναπτύχθηκε η αλευροποιία⁸¹ με 4 μεγάλα ατμο-μηχανικά εργοστάσια. Άλλος βιομηχανικός κλάδος ήταν αυτός της σιδηρουργικής με σημαντικότερο εργοστάσιο εκείνο της «Ελληνικής Ατμοπλοΐας», που ιδρύθηκε το 1861 και κατασκεύαζε «μηχανές, λέβητες, εργαλεία, πυροβόλα, σφαίρες και καπνοδόχους, ενώ διέθετε χωνευτήριο, σιδηρουργείο και άριστο νεώριο». Εκτός από αυτό υπήρχαν άλλα 7 σιδηρουργεία. Σημαντικό ήταν επίσης το μηχανουργείο των αδελφών Μπαρμπέτα που ιδρύθηκε αργότερα.

Επίσης αναπτύχθηκαν η σαπωνοποιία, τα εργοστάσια «φεσοποιίας» και «καλεμκερίων» ή «κεφαλοδεμάτων» που έφτιαχναν φουλάρια, και τα λουκουμοποιεία που είχαν βραβευτεί για τα προϊόντα τους. Το 1850 ιδρύεται «παιγνιοχαρτεϊόν» που παρήγαγε χαρτιά τράπουλας, «κτενοποιία», και λίγο αργότερα βιομηχανία «πυρείων και σημαντρίδων». Το πρώτο ατμοκίνητο εργοστάσιο υαλουργικής ιδρύθηκε το 1870 και σε λίγο ακολούθησε και δεύτερο. Αξίζει να αναφέρουμε την ίδρυση 3 τυποβαφείων, 7 τυπογραφείων, 1 εργοστάσιο ηλιοπλαστικής, και 1 «πιλοποιείον», 1 «σχινοποιείο», και 1 «ελαιοχρωματοτριβείο». Η βαμβακουργική βιομηχανία εμφανίζεται στη Σύρο γύρω στα 1870 και γνωρίζει αλματώδη ανάπτυξη στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ου αιώνα, ώστε να θεωρείται η Ερμούπολη το Manchester της Ελλάδας, με αντιπροσωπευτικότερα εργοστάσια του είδους αυτά του Α. Λαδόπουλου, Δ. Βελισσαρόπουλου, του Δ. Καρέλλα και του Π. Φουστάνου.

Η παρακμή της Σύρου θα γίνει φανερή απ' τα τέλη του 19ου αιώνα, ύστερα από τη διάνοιξη του Ισθμού της Κορίνθου στα 1882 και την ανάπτυξη των σιδηροδρόμων. Η εμπορική παρακμή της δεκαετίας του 1880 έπληξε πολλές από τις πρώτες βιομηχανίες. Η αλευροβιομηχανία πρακτικά καταστράφηκε, οι εξαγωγές των δερμάτων κατέρρευσαν και το ναυπηγείο συρρικνώθηκε. Στο τέλος του 19ου αιώνα νεώτεροι μετανάστες, κυρίως Πελοποννήσιοι δοκίμασαν την τύχη τους στην κλωστοϋφαντουργία, που ανέκοψε την εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση και απορρόφησε, όσο ήταν δυνατό, το πλεονάζον εργατικό δυναμικό. Η κρίση του 1929-1932 και οι περιορισμοί της συναλλαγματικής και εμπορικής πολιτικής που ακολούθησαν έφεραν νέες δυσκολίες στην βιομηχανία. Μέχρι το 1933 ο αριθμός των εργοστασίων είχε μειωθεί από 54 εργοστάσια το 1927 σε 33 εργοστάσια. Στο τέλος του μεσοπολέμου τα εναπομείναντα εργοστάσια άρχισαν να κλείνουν το ένα μετά το άλλο και σταμάτησε κάθε ναυπηγική δραστηριότητα, ενώ μετά το δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο έκλεισαν σιγά-σιγά όλα τα εργοστάσια και η Ερμούπολη έχασε μεγάλο μέρος του πληθυσμού της.

Σήμερα, αυτό που απομένει στην Ερμούπολη – παρά τις 29 κηρύξεις ως μνημεία μεμονωμένων κτιρίων και βιομηχανικών συγκροτημάτων - είναι ένας «βιομηχανικός ερειπιώνας». Τα περισσότερα παλιά εργοστάσια βρίσκονται είτε σε κακή κατάσταση είτε έχουν γκρεμιστεί εντελώς με εξαίρεση μόνο αυτά τα οποία έχουν υποστεί εργασίες στερέωσης και αποκατάστασης ή τα οποία συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται:

- το Χρωματοουργείο Αδελφών Κατσιμαντή, το Σκαγιοποιείο Γεωργίου Αναιρούση και το Βυρσοδεψείο Μενέλαου Κορνηλάκη τα οποία αποτελούν σήμερα το Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης,
- τα 3 κτίρια στο Νεώριο (κτίριο γραφείων, κτίριο ναυπηγείων, αποθήκη),
- το Μηχανουργείο Μπαρμπέτα στην οδό Α. Παναγούλη,
- ένα από τα κτίρια του βυρσοδεψείου Κορνηλάκη στην οδό Ηρ. Πολυτεχνείου,

Παρά την κακή κατάσταση του κτιριακού αποθέματος, το βιομηχανικό παρελθόν της Ερμούπολης παραμένει μία σημαντική πολιτιστική κληρονομιά για την πόλη. Η κληρονομιά αυτή αποτελείται τόσο από τα κτίρια όσο και από τον τεχνολογικό εξοπλισμό που αυτά περιείχαν και τις τυχόν «καινοτομίες» που εφάρμοσαν στην εποχή τους. Σημαντικό βήμα προς την αξιοποίηση αυτής της κληρονομιάς ήταν η ίδρυση του

Βιομηχανικού Μουσείου το 2000, αλλά μέχρι σήμερα η κληρονομιά αυτή παραμένει σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητη.

Η διαχείριση της βιομηχανικής κληρονομιάς⁸² στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από δυο τάσεις:

- **τη μουσειακή** ή πολιτιστική χρήση των βιομηχανικών εγκαταστάσεων όπως π.χ. το Βυζαντινό Μουσείο Βέροιας (Μύλος Μάρκου) ή το Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης, και
- **την επανάχρηση** που αποτελεί μέρος της διάσωσης και συνήθως εφαρμόζεται σε περιπτώσεις που τα εγκαταλελειμμένα βιομηχανικά σύνολα συγκροτούν εκτεταμένες ζώνες αστικών περιοχών που χρήζουν αναβάθμιση και αναζωογόνηση⁸³. Στην περίπτωση της Ερμούπολης χαρακτηριστικό παράδειγμα επανάχρησης αποτελεί το κτίριο του συγκροτήματος Κορνηλάκη το οποίο χρησιμοποιείται από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ως χώρος βιβλιοθήκης και από το Future Lab⁸⁴.

Οι πιο διαδεδομένες στρατηγικές ανάδειξης της βιομηχανικής κληρονομιάς είναι οι πολιτιστικές διαδρομές και η αστική αναβίωση. Οι πολιτιστικές διαδρομές θεωρούνται εξέλιξη των ταξιδιών των διανοούμενων σε μοναστήρια της Ευρώπης τον Μεσαίωνα και του Grand Tour των νέων της Ευρωπαϊκής αριστοκρατίας του 18ου αιώνα. Προέκυψαν από την αυξανόμενη ζήτηση των τουριστών για εξερεύνηση νέων προορισμών πολιτιστικής κληρονομιάς. Σήμερα πραγματοποιούνται «άτυπες βιομηχανικές πολιτιστικές διαδρομές» από το Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης υπό τη μορφή ξεναγήσεων. Όσον αφορά την επανάχρηση, η πιο συχνή νέα χρήση βιομηχανικών χώρων είναι η πολιτιστική ή/και ψυχαγωγική με παράλληλη ανάδειξη του χώρου. Αυτή η αναγέννηση του βιομηχανικού μνημείου οδηγεί στη μετατροπή της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής γύρω από αυτό από βιομηχανική σε πολιτιστική και αυξάνει τόσο την ανταγωνιστικότητα όσο και τη βιωσιμότητα.

Προς την κατεύθυνση μιας βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης της βιομηχανικής κληρονομιάς της Ερμούπολης προτείνουμε μακροπρόθεσμα:

- **συνολική στρατηγική αποτίμηση των δυνατοτήτων διάσωσης του εναπομείναντος βιομηχανικού κτιριακού αποθέματος που σήμερα δεν χρησιμοποιείται (στρατηγική μελέτη στην οποία να καταγράφονται το ιδιοκτησιακό καθεστώς, η δομική κατάσταση των κτιρίων, ο εξοπλισμός που υπάρχει σε αυτά και η κατάστασή του, άλλο πολύτιμο υλικό προς διάσωση, και τέλος οι απαιτούμενες ενέργειες και το κόστος που συνεπάγονται. Σκοπός θα ήταν να επικεντρωθούν οι προσπάθειες διάσωσης.)**
- **εκτεταμένη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για την «εικονική διάσωση» βιομηχανικών κτιρίων που δεν υπάρχει τρόπος να διασωθούν (είτε λόγω ιδιοκτησιακού καθεστώτος, είτε λόγω σοβαρών δομικών προβλημάτων). Η ψηφιακή αυτή αποτύπωση θα αποτελέσει μία virtual databank του βιομηχανικού πλούτου της Ερμούπολης που σβήνει.**

⁸⁰ Πηγή: Εμμανουήλ Χαλκιαδάκης. «Η Βιομηχανία της Ερμούπολης, τέλη 19^{ου} αιώνα – 1940: Τα εργοστάσια Καρέλλα, Λαδόπουλων, Βαρδάκα και Μπαρμπέτα», 2003.

⁸¹ Το 1898 οι Αφοί Γ. Βρατσάνου ίδρυσαν το «μέγαν ατμοκίνητον μακαρονοποιείον» και το 1908 ο Ασυμομήτης ατμοκίνητο «ζυμωτήριο».

⁸² Με τον όρο διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς και κατ' επέκταση βιομηχανικής κληρονομιάς, εννοούμε τη συστηματική φροντίδα για τη διατήρηση των πολιτισμικών αξιών με σκοπό την απόλαυσή τους από τις παρούσες αλλά και από τις μελλοντικές γενιές. Η διαχείριση πρέπει επίσης να προστατεύει τη φυσική ακεραιότητα και την αυθεντικότητα των βιομηχανικών χώρων/μνημείων και να εκπαιδεύει τους επισκέπτες στις αξίες της βιομηχανικής κληρονομιάς.

⁸³ Τατιάνα-Αρχοντία Κάρκα, 2019. Η Ανάδειξη της Ελληνικής Βιομηχανικής Κληρονομιάς και ο Ρόλος της Επικοινωνίας στην Ανάπτυξη του Βιομηχανικού Τουρισμού. Η Περίπτωση του Βιομηχανικού Ερειπιώνα Ερμούπολης. Πτυχιακή εργασία Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου.

⁸⁴ Τα **Future Labs** του Πανεπιστημίου Αιγαίου αποσκοπούν στην ανάπτυξη και διάχυση τεχνογνωσίας προς τον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα και την ανάπτυξη της συνεργασίας με τους φορείς των τομέων αυτών.

- **χρήση ψηφιακών εργαλείων** για τη δημιουργία virtual πολιτιστικών διαδρομών βιομηχανικής κληρονομιάς⁸⁵. Τα εργαλεία αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για «αυτό-ξεναγήση» των ενδιαφερομένων τουριστών ή για να εμπλουτίσουν τις ξεναγήσεις που προσφέρονται σήμερα από το Βιομηχανικό Μουσείο.
- **δημιουργία υπαίθριας έκθεσης με μηχανήματα και άλλο εποπτικό υλικό κατά μήκος της κύριας πολιτιστικής διαδρομής.**
- **απόκτηση της κυριότητας από το Δήμο ή άλλους φορείς της πόλης και επανάχρηση στρατηγικά επιλεγμένων βιομηχανικών κτιρίων.** Τα κτίρια θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για πολιτιστικούς σκοπούς, αλλά και ως συνεδριακά κέντρα, ως κέντρα καινοτομίας και επιχειρηματικότητας, ως πολυχώροι, κ.α. Κατά την επανάχρηση τμήμα του κτιρίου θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως χώρος ανάδειξης της ιστορίας του κτιρίου.

Κατάσταση Κτιριακού Αποθέματος

Πολύ συχνά τον τελευταίο καιρό αναδεικνύεται τόσο από μελετητές όσο και από τον τύπο το **πρόβλημα της ελλιπούς συντήρησης του κτιριακού αποθέματος της Ερμούπολης**. Η ελλιπής συντήρηση μπορεί να οφείλεται σε ολική εγκατάλειψη του κτιρίου⁸⁶ (όπως είναι η περίπτωση των βιομηχανικών κτιρίων) ή σε οικονομική αδυναμία συντήρησης του. Η σημασία του προβλήματος είναι διττή: α) όταν υφίστανται μεγάλα δομικά προβλήματα, το κτίριο καθίσταται επικίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια, και β) όταν αφορά κτίρια μεγάλης αρχιτεκτονικής αξίας επηρεάζει αρνητικά την αρχιτεκτονική κληρονομιά της Ερμούπολης.

Η παθολογία των αξιόλογων κτιρίων αναπόφευκτα επηρεάζει την αρχιτεκτονική ακεραιότητα της πόλης. Καταγραφή του βαθμού παθολογίας ενός μεγάλου αριθμού **αξιόλογων κτιρίων** το 2012⁸⁷ έδειξε ότι **ένα σημαντικό ποσοστό (20% των κτιρίων) είχαν εκτεταμένα προβλήματα** (άνω του 30% του κτιρίου παρουσίαζε δομικά προβλήματα) με αποτέλεσμα να θεωρείται από επισφαλές έως επικίνδυνο. Μία από τις επικίνδυνες δομικές οντότητες των κτιρίων ήταν οι εξώστες και τα διακοσμητικά στοιχεία των νεοκλασικών κτιρίων που παρουσίαζαν σημαντικές ρηγματώσεις στο σημείο συναρμογής με το κτίριο με αποτέλεσμα τον κίνδυνο πτώσης σε περαστικούς. Όσον αφορά τους φέροντες οργανισμούς των κτιρίων το σύνθετο πρόβλημα ήταν η υγρασία και οι ρηγματώσεις

Πίνακας 7. Βαθμός παθολογίας αξιόλογων κτιρίων (2012)

Βαθμός Παθολογίας	Αριθμός κτιρίων	Ποσοστό
Βαθμός Παθολογίας Α	128	15%
Βαθμός Παθολογίας Β	347	40%
Βαθμός Παθολογίας Γ	217	25%
Βαθμός Παθολογίας Δ	108	12%
Βαθμός Παθολογίας Ε	68	8%

Πηγή: Παύλος Χατζηγηγορίου, Διδακτορική Διατριβή, 2012 | ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Υπόμνημα

⁸⁵ Θα μπορούσαν να συνδυάζουν συστήματα GIS για το γεωγραφικό προσδιορισμό, και κείμενα/φωτογραφίες/σχέδια σε ψηφιακή μορφή τα οποία να είναι διαθέσιμα μέσω app. Θα μπορούσαν ακόμη να περιλαμβάνονται και virtual tours μέσα στα βιομηχανικά κτίρια/συγκροτήματα.

⁸⁶ Αυτό μπορεί να οφείλεται σε παύση της δραστηριότητας, ύπαρξη χρεών προς τρίτους, ή/και ιδιοκτησιακά προβλήματα.

⁸⁷ Παύλος Χατζηγηγορίου, «Ανάπτυξη πολυκριτηριακού συστήματος ψηφιακής διαχείρισης αξιόλογων κτιρίων και συνόλων με βάση δεδομένων και GIS: Η περίπτωση του Ιστορικού Τόπου της Ερμούπολης», Διδακτορική Διατριβή, 2012.

Βαθμός Παθολογίας Α	0% του κτιρίου έχει προβλήματα
Βαθμός Παθολογίας Β	0% έως 10% του κτιρίου έχει προβλήματα
Βαθμός Παθολογίας Γ	10% έως 30% του κτιρίου έχει προβλήματα
Βαθμός Παθολογίας Δ	30% έως 60% του κτιρίου έχει προβλήματα
Βαθμός Παθολογίας Ε	60% έως 100% του κτιρίου έχει προβλήματα

Η ίδια καταγραφή έδειξε ότι **παρά το γεγονός ότι το 58% των κτιρίων είχαν επισκευαστεί, μόνο το 19% των κτιρίων είχαν πραγματοποιήσει ενίσχυση του φέροντα οργανισμού του κτιρίου ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του αντισεισμικού κανονισμού.**

Άλλες καταγραφές που έχουν γίνει **στο σύνολο του κτιριακού αποθέματος** παρουσιάζουν παρόμοια αποτελέσματα. Το 2022 πραγματοποιήθηκε καταγραφή του βαθμού επικινδυνότητας όλων των κτιρίων της Ερμούπολης από το Σύλλογο Μελετητών Μηχανικών Ν. Κυκλάδων⁸⁸. Η καταγραφή αυτή έδειξε ότι σε ολόκληρο τον αστικό ιστό της Ερμούπολης εντοπίστηκαν 211 κτίρια με σοβαρά προβλήματα⁸⁹(κόκκινο) και 271 με μέτρια προβλήματα⁹⁰ (κίτρινο) και παρουσιάζεται στο Σχέδιο Α-08: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ (Παράρτημα 8.1 του παρόντος). Με δεδομένο ότι η Ερμούπολη έχει περίπου 8.500 κτίρια, η ως άνω καταγραφή δείχνει ότι **άνω του 5% των κτιρίων της (ιστορικά ή σύγχρονα) παρουσιάζουν κάποιο πρόβλημα** που μπορεί να αποτελέσει δημόσιο κίνδυνο, ενώ **το 2,5% των κτιρίων είναι είτε πολύ επικίνδυνα είτε ερείπια.**

Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης καταγράφει τα επικίνδυνα κτίρια (μόνο κατόπιν καταγγελιών πολιτών και όχι κατόπιν αυτεπάγγελτης καταγραφής) και προβαίνει σε ενέργειες άρσης επικινδυνότητας. Ως αποτέλεσμα, καταγράφεται και αντιμετωπίζεται μικρότερος αριθμός επικίνδυνων κτιρίων. Η υφιστάμενη κατάσταση από το σύστημα αντιμετώπισης επικίνδυνων κτιρίων από το Δήμο απεικονίζεται επίσης στο Σχέδιο Α-07: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ.

Καθίσταται λοιπόν προφανές **ότι η αντιμετώπιση της επικινδυνότητας του κτιριακού αποθέματος δεν μπορεί να γίνει από το Δήμο μέσα από διαδικασίες «άρσης επικινδυνότητας» και χρειάζεται μία συνολικότερη αντιμετώπιση**, όπως η φημολογούμενη για το Πρόγραμμα «Διατηρώ» του ΥΠΕΝ το οποίο όμως βρίσκεται ακόμη σε φάση σχεδιασμού.

Το πρόγραμμα αυτό αναμένεται – κατά τα πρότυπα του «Εξοικονομώ» - να περιλαμβάνει επιδοτήσεις ιδιωτών (πιθανά με κλιμακωτούς συντελεστές επιδότησης εξαρτώμενους από εισοδηματικά κριτήρια) για δομικές και άλλες παρεμβάσεις στα κτίριά τους με στόχο τη συντήρηση του κτιριακού αποθέματος. Δεν είναι γνωστό πότε μπορεί να ανοίξει το Πρόγραμμα «Διατηρώ», ούτε το ύψος της χρηματοδότησής του, ένα όμως είναι σίγουρο: **ότι ένα πρόγραμμα εθνικής εμβέλειας όπως το «Διατηρώ» δεν θα μπορούσε να φέρει σημαντική βελτίωση στην κατάσταση του κτιριακού αποθέματος της Ερμούπολης λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού για χρηματοδοτήσεις από άλλες περιοχές της χώρας. Επομένως χρειάζεται μία παρόμοιας φύσης και δομής παρέμβαση σε επίπεδο Περιφέρειας (π.χ. από το ΕΠ Νοτίου Αιγαίου).**

*Προς την κατεύθυνση μιας **βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης του κτιριακού αποθέματος της Ερμούπολης προτείνουμε μακροπρόθεσμα:***

⁸⁸ Το αποτέλεσμα της καταγραφής παραδόθηκε στις 17/6/2022 στο Δήμο.

⁸⁹ Περιλαμβάνονται πολλαπλά προβλήματα από αποκολλήσεις δομικών στοιχείων (π.χ. σοβάδων, κουφωμάτων, περιμετρικού στηθαίου, εξωστών, ή τμημάτων στέγης), σημαντικές ρηγματώσεις τοίχων ή κενά στη λιθοδομή, κατάρρευση τμήματος του κτιρίου (πατώματα, τοίχοι, στέγη), έως ολική κατάρρευση.

⁹⁰ Συνήθως περιλαμβάνουν 1 με 2 προβλήματα μόνο όπως αποσάθρωση ή αποκόλληση σοβάδων, αποκολλήσεις κουφωμάτων, διάβρωση μεταλλικών στοιχείων ή οπλισμού, ή μικρές ρηγματώσεις στην τοιχοποιία.

- **τη θέσπιση μόνιμου μηχανισμού ολικής καταγραφής της επικινδυνότητας των κτιρίων από το Δήμο Σύρου-Ερμούπολης**(π.χ. μέσω ετήσιων απογραφών)
- **τη θέσπιση μόνιμου μηχανισμού στήριξης ιδιωτών από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου** για την πραγματοποίηση επισκευών στο κτιριακό απόθεμα. Ο μηχανισμός αυτός θα μπορούσε στην αρχική φάση να βασίζεται σε επιδοτήσεις – ώστε να επέλθει μία σημαντική μείωση της δομικής τρωτότητας – και σε επόμενη φάση σε χρηματοδοτικά εργαλεία.

Πολιτιστικές Υποδομές / Πολιτισμός / Πολιτιστικό Περιβάλλον

Η σημερινή πολιτιστική υπόσταση της Σύρου είναι αποτέλεσμα της μακράς ιστορίας της από την πρωτοκυκλαδίτικη εποχή του χαλκού και τους αρχαίους χρόνους, οπότε και υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα κέντρα της Αρχαίας Ελλάδας, μέχρι και σήμερα. Η διαμόρφωση του πολιτισμού της βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη γεωγραφική της θέση, καθώς βρίσκεται στο κέντρο του νησιωτικού συμπλέγματος του Αιγαίου, και στους κατακτητές που κατά καιρούς πέρασαν από την Σύρο μέχρι την ενσωμάτωση του νησιού στον ελλαδικό χώρο το 1833. Στην περιοχή υπάρχουν ευρήματα και διασώζονται μνημεία από όλες τις ιστορικές περιόδους. **Η σημερινή Σύρος αποτελεί ένα συνεχές υπαίθριο μουσείο, καθώς βρίθει αρχαιολογικών χώρων και μουσείων που πιστοποιούν την μακραίωνη ιστορία της από την πρωτοκυκλαδίτικη εποχή μέχρι και τον νεότερη εποχή.**

Ο δήμος της Σύρου-Ερμούπολης έχει υλοποιήσει τις παρακάτω παρεμβάσεις σε σχέση με την ανακαίνιση και την **αναμόρφωση των χώρων Πολιτισμού** στην Περιοχή Παρέμβασης, στο πλαίσιο της μετατροπής του Κέντρου της Σύρου σε πνεύμονα κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης.

- **Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείο του Λυκείου Ελληνίδων:** πρόκειται για την ανακαινισμένη παλιά οικία Ρεθύμνη (Μέγαρο Ρεθύμνη), η οποία βρίσκεται στην Ερμούπολη στην συνοικία Βαπόρια. Χρονολογείται περίπου στο τέλος του 19ου αιώνα και είναι χαρακτηρισμένο ως έργο τέχνης με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/989/16681 (ΦΕΚ 475Β/03-09-1987). Η παλιά οικία Ρεθύμνη έχει αναστηλωθεί πλήρως, προκειμένου να αποτελέσει ένα ακόμα σημαντικό μουσείο για τη Σύρο και την Ερμούπολη. Στους χώρους του, μπορεί να θαυμάσει κανείς την αισθητική αποκατάσταση των σωζόμενων τοιχογραφιών και την αναπαραγωγή του ζωγραφικού διακόσμου, μόνιμες αλλά και περιοδικές εκθέσεις. Μάλιστα, στο πλαίσιο του ευρύτερου αναπτυξιακού σχεδιασμού της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου υλοποιήθηκε η πράξη «Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείο Λυκείου Ελληνίδων Σύρου - Δημιουργία εποπτικού υλικού, διαχείριση συλλογής και εγκατάσταση έκθεσης» του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που χρηματοδοτήθηκε από εθνικούς πόρους. Επίσης, στο πλαίσιο του Ε.Π. της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου υλοποιήθηκε «Ερευνητική Υποδομή της Πανεπιστημιακής Μονάδας Σύρου για την Ψηφιοποίηση Πολιτιστικής Κληρονομιάς» εξασφαλίζοντας και την δυνατότητα ψηφιακής περιήγησης στο μουσείο με την απομακρυσμένη προβολή περιοδικών εκθέσεων Λυκείου Ελληνίδων Σύρου.
- **Δημοτικό Θέατρο «Απόλλων»:** ως μικρογραφία της Σκάλας του Μιλάνο, έχει χαρακτηριστεί το δημοτικό θέατρο «Απόλλων», εμβληματικό κτήριο της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης, που συνδράμει στην πνευματική καλλιέργεια των κατοίκων της περιοχής. Το δημοτικό θέατρο δεν αρκείται μόνο στο να φιλοξενεί θεατρικούς θιάσους, αντιθέτως ως ενεργός χώρος πολιτισμού, φιλοξενεί ποικίλες καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως φεστιβάλ του Αιγαίου, όπερες, διάσημα θεατρικά έργα και παραστάσεις παγκόσμιου βεληνεκούς. Μετά από την εμπειρία του κλεισίματος του θεάτρου και την ανάγκη εξεύρεσης πόρων για την πόρων χρηματοδότησης για την αναστήλωσή του, ο δήμος μεριμνά για την συντήρηση του κτηρίου, την διαφύλαξη της πολιτιστικής ταυτότητας του νησιού και την ανάδειξη του πολιτιστικού της προϊόντος. Απότοκο αυτού ήταν το 2021, ο δήμος να αναλάβει όχι μόνο την συντήρηση του κτηρίου, το οποίο έκλεισε είκοσι (20) χρόνια επαναλειτουργίας από την ανακαίνισή του στην αρχική του μορφή, αλλά και την εξασφάλιση όλων των σύγχρονων ανέσεων, ασφάλειας και προσβασιμότητας του χώρου.
- **Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης:** πρόκειται για πρωτότυπο μουσειακό συγκρότημα που κοσμεί την Ερμούπολη, το οποίο εντάχθηκε στο Πρόγραμμα Πολιτιστικών Διαδρομών του Συμβουλίου της Ευρώπης (ERIH) το 2020. Το κεντρικό κτήριο στο οποίο στεγάζεται το Βιομηχανικό Μουσείο, το οποίο έκλεισε είκοσι (20) χρόνια λειτουργίας από την ίδρυσή του, τέθηκε (το 2020) υπό συντήρηση και

επισκευή για την εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του και της ακεραιότητας των εκθεμάτων του, ενώ αναμένεται και η συντήρηση του Σκαγιοποιείου Γεωργίου Αναιρούση.

- **Εκθεσιακός χώρος Μάνου Ελευθερίου:** πρόκειται να διαμορφωθεί μουσειολογικός εκθεσιακός χώρος στο ισόγειο του Δημαρχιακού Μεγάρου επί της Πλατείας Μιαούλη (πρώην «Πάνθεον») όπου θα διαφυλαχθούν όλα τα προσωπικά αντικείμενα του συριανού ποιητή, στιχουργού και πεζογράφου, αποδίδοντας φόρο τιμής στο μεγαλείο του έργου του.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί η ένταξη του Κοιμητηρίου του Αγίου Γεωργίου στην Ένωση Κοιμητηρίων της Ευρώπης το 2018 και η ένταξη του βιομηχανικού Μουσείου στο Πρόγραμμα Πολιτιστικών Διαδρομών του Συμβουλίου της Ευρώπης (ERIH). Παράλληλα, προτάθηκε ως υποψήφια Πολιτιστικής Πρωτεύουσας το 2021 ενώ αναμένεται και η ένταξη της Ερμούπολης και της Άνω Σύρου στα Μνημεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς της και τα «μνημεία» MAD (Man and Biosphere) της UNESCO. Σε αυτό το σημείο αξίζει να επισημανθεί ότι η Σύρος υπήρξε σημαντικό ναυτιλιακό και ναυπηγικό κέντρο της ιστοφόρου ναυτιλίας του Αιγαίου με τους ταρσανάδες/ караβομαραγκούς της Σύρου να διαφυλάττουν την παράδοση της δεξιοτεχνίας τους για την κατασκευή ξύλινων ιστοφόρων σκαφών μέχρι και σήμερα, με την **ξυλοναυπηγική να εντάσσεται στην Άυλη Πολιτιστική Κληρονομία από το 2013.**

Στο πλαίσιο του βέλτιστου τρόπου προβολής του πολιτιστικού υποβάθρου της Σύρου αλλά και της και οργάνωσης πολιτιστικών δρωμένων του δήμου λειτουργεί το Γραφείο Πολιτισμού και το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού και Τουρισμού, τα οποία αποτελούν υπηρεσίες του δήμου και βρίσκονται υπό την αρμοδιότητα του αντιδημάρχου του οποίου έχουν μεταβιβασθεί οι αντίστοιχες αρμοδιότητες. Οι εν λόγω υπηρεσίες έχουν ως αντικείμενο την ευθύνη, διαχείριση, παραγωγή και προβολή πολιτιστικών δράσεων με στόχο την περαιτέρω πολιτιστική ανάπτυξη της Σύρου.

Τα παραπάνω έργα και πρωτοβουλίες αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου αναπτυξιακού σχεδίου του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης που εξελίσσεται και έχει ως στόχο να δημιουργήσει μία πόλη φιλική προς τους κατοίκους και ελκυστική για τους τουρίστες που ο πολιτισμός θα αποτελεί δομή και σημείο σύγκλισης σε πλήρη αρμονία με την ιστορία του τόπου. Το δημοτικό θέατρο «Απόλλων», το θέατρο «Ευανθία Καϊρή»-Λαζαρέττα, ο κινηματογράφος «Παλλάς», το Δημαρχείο Ερμούπολης, η Δημοτική Βιβλιοθήκη, το Πνευματικό Κέντρο Ερμούπολης, η Πινακοθήκη των Κυκλάδων, το Κέντρο Ιστορικών Μελετών Καθολικής Επισκοπής, το Αρχαιολογικό μουσείο, το Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείο του λυκείου Ελληνίδων, το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης, το Εκκλησιαστικό Μουσείο, το Κέντρο Τεχνικού Πολιτισμού-Βιομηχανικό Μουσείο και τα αποκατεστημένα κτήρια αυτού, δηλαδή το Χρωματοουργείο Αδελφών Κατσιμαντή, το Σκαγιοποιείο Γεωργίου Αναιρούση, το Βυρσοδεψείο Μενέλαου Κορνηλάκη και το Υφαντουργείο Βελισσαροπούλου, το κοιμητήριο του Αγίου Γεωργίου, το κοιμητήριο των Καθολικών, η πληθώρα των εκθεσιακών χώρων, όπως αυτών του Μάρκου Βαμβακάρη, του υπό κατασκευή Μάνου Ελευθερίου, των παραδοσιακών επαγγελμάτων και κέντρο ιστορικών, αντιγράφων κυκλαδίτικης τέχνης, και ιστορικής μνήμης, **συνιστούν ένα πυκνά δομημένο/οργανωμένο δίκτυο υποδομών πολιτισμού** στο ιστορικό κέντρο της Ερμούπολης αλλά και της Άνω Σύρου με μεγάλη επίδραση. Το γεγονός ότι σε ένα μικρό νησί για τα δεδομένα της Ευρώπης αλλά και της Ελλάδας συνυπάρχουν και συλλειτουργούν τόσοι χώροι πολιτιστικής δράσης, προσδίδει στον Πολιτισμό βαρύνοντα ρόλο στην προσπάθεια για οικονομική αναζωογόνηση των ιστορικών-παραδοσιακών κέντρων της. Φιλοδοξία των τοπικών αρχών του νησιού είναι ο Πολιτισμός να θερμάνει και να αναζωογονήσει την οικονομία όχι μόνο με τις εκδηλώσεις και τα έργα υποδομής του, αλλά και με την δημιουργία στην κοινωνία ενός κλίματος δημιουργικής αισιοδοξίας και εξωστρέφειας.

Στο πλαίσιο του ευρύτερου αναπτυξιακού σχεδιασμού της ΠΠ 2014-2020, ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης υλοποίησε, μέσω της αξιοποίησης και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης(ΕΤΠΑ), πράξη που αφορούσε στην υλοποίηση του έργου που επικοινωνιακά θα αναφέρεται με τον τίτλο: «Λες και μάγια μου' χεις κάνει» – Ψηφιακές εφαρμογές επαφής με τον κόσμο του Μάρκου Βαμβακάρη. Στόχος του έργου ήταν η αξιοποίηση των τεχνολογικών και δη των ψηφιακών εφαρμογών, για την ενίσχυση της πολιτισμικής εμπειρίας μέσω της ανάπτυξης και εγκατάστασης ενός πολυμεσικού βιωματικού δρώμενου, το οποίο επ' αφορμής του βίου και του έργου του Συριανού συνθέτη Μάρκου Βαμβακάρη, αναπαριστάται εικονικά στο κοινό μία ολόκληρη εποχή της πρόσφατης κοινωνικής και πολιτιστικής ιστορίας της Ελλάδας μεταλαμπαδεύοντας την εμπειρία του «ρεμπετισμού», καθώς ο Μάρκος Βαμβακάρης θεωρείται ο «Πατριάρχης» του Ρεμπέτικου, με τη

μουσική παράδοση του Ρεμπέτικου να συγκαταλέγεται στην «Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά της Ανθρωπότητας» από το 2016.

Στην ευρύτερο αστικό συνεχές της Ερμούπολης εντοπίζεται σημαντικός αριθμός μουσειακών υποδομών, θεατρικών και εκθεσιακών χώρων, εκ των οποίων οι σημαντικότεροι είναι οι ακόλουθοι:

- **Βιομηχανικό Μουσείο Ερμούπολης** στεγάζεται σε 4 βιομηχανικά κτήρια του 19^{ου} αιώνα, το Βυρσοδεψείο Κορνηλάκη, το Σκαγιοποιείο Αναιρούση, το Υφαντουργείο Βελισσαρόπουλου και το Χρωματοουργείο Κατσιμάντη απέναντι από το Γενικό Νοσοκομείο Σύρου. Ο επισκέπτης μπορεί να περιηγηθεί ανάμεσα σε συλλογές εργαλείων, εξοπλισμού και μηχανημάτων λουκουμποποιίας, κλωστοϋφαντουργίας, βυρσοδεψίας, τυπογραφίας, μηχανουργίας, υαλουργίας, τρισδιάστατης απεικόνισης αυτών, παραπέμποντας στην χρυσή βιομηχανική εποχή, ενώ διατηρείται και πλούσιο ψηφιακό αρχείο εικόνας και ήχου με μαρτυρίες εργατών, χάρτες και σχέδια, όπως και ευρήματα από το ναυάγιο του ατμόπλοιου Πατρίς. Ανάμεσα στα εκθέματα είναι και το θρυλικό Enfield 8000, το πρώτο ηλεκτρικό αυτοκίνητο που κατασκευάστηκε στην Ελλάδα.
- **Αρχαιολογικό Μουσείο Ερμούπολης** στεγάζεται σε τέσσερις (4) αίθουσες του του Δημαρχείου της Ερμούπολης. Αποτελεί από τα παλαιότερα μουσεία του ελλαδικού χώρου και προσφέρει μία ζωντανή εικόνα του παρελθόντος με πλούσια γκάμα εκθεμάτων, όπως το Δέπας Αμφικύπελλον, ένα σωληνοειδές κύπελλο ύψους δεκαπέντε (15) εκατοστών από τα τέλη της 3ης χιλιετίας, την Πυξίδα, ένα αγγείο ύψους επτά (7) εκατοστών από το δεύτερο μισό της 3ης χιλιετίας, το μαρμάρινο ειδώλιο μιας γυναικείας μορφής ύψους τριάντα πέντε (35) εκατοστών από το 730 π.Χ., καθώς και άλλα πρωτοκυκλαδίτικα και βυζαντινά εκθέματα, γλυπτά και επιγραφές.
- **Εκκλησιαστικό Μουσείο Ερμούπολης** εκθέτονται έργα εκκλησιαστικής τέχνης (εικόνες, κειμήλια, άμφια, εκκλησιαστικά κοσμήματα και σκεύη, χειρόγραφα και εκκλησιαστικά βιβλία καθώς και αντικείμενα της κυκλαδικής λαογραφίας) χρονολογημένα από τους πρώιμους βυζαντινούς χρόνους μέχρι και την βυζαντινή περίοδο.
- **Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης** στεγάζεται στο Πνευματικό Κέντρο της Ερμούπολης. Το μουσείο φιλοξενεί αντίγραφα του Μουσείου Γουλανδρή στην Αθήνα και εκθέματα που αναβιώνουν την ιστορία του Κυκλαδικού Πολιτισμού της 3ης χιλιετίας π.Χ.
- **Ιστορικό Λαογραφικό Μουσείου του Λυκείου Ελληνίδων** στεγάζεται στην πρώην οικία Ρεθύμνη. Στο εσωτερικό του διαθέτει τοιχογραφίες και ζωγραφικό διάκοσμο ενώ διατηρεί και ιματιοθήκη με ανδρικές και γυναικείες παραδοσιακές φορεσιές με κοσμήματα, μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις με πλούσιο λαογραφικό υλικό, λαογραφικά όργανα και εικαστικές εκθέσεις.
- **Πνευματικό Κέντρο Ερμούπολης** επί της πλατείας Μιαούλη, στις υποδομές του οποίου στεγάζονται η Δημοτική Βιβλιοθήκη, η Στέγη Μικρασιατικής Μνήμης, ο εκθεσιακός χώρος αντιγράφων κυκλαδικής τέχνης και οι αίθουσες Γ. Ρίτσου και Εμ. Ροΐδη αλλά και το Συνεδριακό Κέντρο, διοργανώνονται διαφόρων ειδών πολιτιστικές εκδηλώσεις (χοροεσπερίδες, εικαστικές εκθέσεις κ.α.), ενώ διατηρεί υπό την διαχείρισή του την Πινακοθήκη των Κυκλάδων και τις Αποθήκες του Τελωνείου.
- **Πινακοθήκη των Κυκλάδων** στεγάζεται από το 1994 σε τέσσερις αποθήκες της νότιας πτέρυγας των Αποθηκών Διαμετακομίσεως (συγκαταλέγεται στα πρώτα κτήρια της Ερμούπολης) στη βόρεια προβλήτα του Λιμανιού της Σύρου, στην Ερμούπολη με την επιβλητική εικόνα να συμπληρώνεται από το Τελωνείο. Στους ατμοσφαιρικούς χώρους της φιλοξενούνται περιοδικά εικαστικές εκθέσεις, ενώ παράλληλα λειτουργεί και το μικρό θέατρο της Πινακοθήκης, όπου φιλοξενούνται θεατρικές παραστάσεις και συναυλίες.
- **Δημοτικό Θέατρο Απόλλων** εμβληματικό κτήριο της πολιτιστικής κληρονομιάς με ιδιαίτερη ιστορική αξία. Καλωσορίζει ετησίως χιλιάδες επισκέπτες και λειτουργεί όλο το χρόνο φιλοξενώντας θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες και άλλες εκδηλώσεις. Στο φουαγιέ του εξώστη λειτουργεί «χώρος θεατρικών αναμνήσεων» με χειρόγραφα και έντυπα θεατρικού περιεχομένου ιστορικής σημασίας,

φωτογραφικό υλικό και αντικείμενα που ανήκαν σε σπουδαίους καλλιτέχνες με αξιοσημείωτη σκηνική παρουσία.

- **Εκθεσιακός χώρος Επαγγελματιών και κέντρο Ιστορικών** την ίδια στέγη μοιράζονται η Έκθεση Παραδοσιακών Επαγγελμάτων και το Ιστορικό Αρχείο του Δήμου Άνω Σύρου. Στο ισόγειο ενός κλασικού «πανωχωρίτικου» σπιτιού στεγάζεται έκθεση, με μηχανές και εργαλεία διάφορων παραδοσιακών επαγγελμάτων καταδεικνύοντας την ιστορία του τόπου, όπως του μελισσοκόμου, του λούστρου, του τσαγκάρη, του ράφτη, του ξυλουργού, του ψαρά, του κουρέα. Ακόμη, εκτίθενται αντικείμενα (π.χ. αργαλειός), παλιά γεωργικά και κτηνοτροφικά εξαρτήματα και σκεύη, όπως υνί, αλέτρι, λαΐνες (δοχεία μεταφοράς γάλακτος) κ.α., πολλά από τα οποία ανήκουν στον προηγούμενο αιώνα. Αντίστοιχα στον πρώτο όροφο, συναντάται το Ιστορικό Αρχείο του Δήμου Άνω Σύρου, όπου μπορεί να περιηγηθεί σε τεράστιας αξίας χειρόγραφα, βιβλία θρησκευτικού και γενικού περιεχομένου, ορισμένα από τα οποία είναι πολύ παλαιά, ιστορικά επίσημα έγγραφα, επιστολές, πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου, ακόμη και γραφομηχανές της εποχής εκείνης.
- **Έκθεση του Μάρκου Βαμβακάρη** στεγάζεται σε ένα παλιό σπίτι στην καρδιά της Άνω Σύρου με την έκθεση να αποτυπώνει την καλλιτεχνική και μουσική υπόσταση του νησιού μέσα από τις συλλογές του ομώνυμου συνθέτη. Περιλαμβάνει φωτογραφικό υλικό, προσωπικά του αντικείμενα, χειρόγραφα κείμενα και στίχους, συνοδευόμενα από ένα ημίωρο ντοκιμαντέρ προς τιμήν του που προβάλλεται καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του μουσείου.

Τέλος, στην Σύρο και δη στην Ερμούπολη δραστηριοποιούνται **περισσότεροι από τριάντα (30) πολιτιστικοί φορείς** (βλ. Παράρτημα), αριθμός ιδιαίτερα υψηλός σε σχέση με τους κατοίκους. Το εύρος των ενδιαφερόντων και των δραστηριοτήτων των φορέων είναι πολυποίκιλο και περιλαμβάνει την ενασχόληση με το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη λογοτεχνία, τη μουσική, το χορό και τη φωτογραφία. Επίσης, στην Σύρο λειτουργούν δύο λαογραφικοί σύλλογοι καθώς και πολιτιστικοί σύλλογοι με διεθνή παρουσία.

Στην Σύρο μπορεί να συναντήσει κάποιος **πολλούς ιδιωτικούς πολυχώρους τέχνης και πολιτισμού** αλλά και συλλόγους που διοργανώνουν καλλιτεχνικά εργαστήρια και προάγουν τον πολιτισμό, τη δημιουργία και τη γνώση προς τους κατοίκους της πόλης. **Αυτό το σύμπλεγμα δραστηριοτήτων και φορέων προσδίδει στην πόλη ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.** Πρώτον, δημιουργείται η αίσθηση τόσο στους επισκέπτες όσο και στους μόνιμα διαμένοντες της πολιτιστικής συνέχειας και της παραγωγής πολιτισμού ως κυρίαρχο στοιχείο που ξεκινάει από την αρχαιότητα και φτάνει μέχρι τη σύγχρονη ζωή της πόλης. Επιπλέον, η δημοτική αρχή της Σύρου βρίσκεται σε συνεχή διάλογο με τους φορείς καλλιτεχνώντας το ρόλο του ενεργού πολίτη και δημιουργώντας συνθήκες που επιτρέπουν την ατομική δράση στο πλαίσιο ανάπτυξης του πολιτισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, κάθε χρόνο υλοποιείται στην περιοχή ενδιαφέροντος και περίεξ σημαντικός αριθμός πολιτιστικών δράσεων (θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, εκθέσεις) και φεστιβάλ. Τα σημαντικότερα εξ αυτών είναι τα ακόλουθα:

- **Διεθνές Φεστιβάλ Κινουμένων Σχεδίων (AnymaSyros):** Το φεστιβάλ είναι το μεγαλύτερο φεστιβάλ στην Ελλάδα και ένα από τα 20 μεγαλύτερα διεθνώς. Ξεκίνησε το 2008 και έκτοτε πραγματοποιείται ετησίως στην πρωτεύουσα των Κυκλάδων, την Ερμούπολη. Περιλαμβάνει προβολές ταινιών αναψυχής, εκτενή αφιερώματα σε διεθνή φεστιβάλ, δημιουργούς και στούντιο κινουμένων σχεδίων, εργαστήρια για παιδιά, εφήβους και ενήλικες. Πλέον διαθέτει και το τμήμα της Αγοράς που στοχεύει να αποτελέσει πυρήνα δημιουργικής επαγγελματικής δικτύωσης και ανάδειξης συνεργιών μεταξύ των επαγγελματιών των κινουμένων σχεδίων.
- **Διεθνές Φεστιβάλ Κλασικής Μουσικής Κυκλάδων:** Το φεστιβάλ αποτελεί πλέον θεσμό του δήμου Σύρου – Ερμούπολης και πραγματοποιείται στο δημοτικό θέατρο Απόλλων. Το φεστιβάλ ξεκίνησε το 2004 και διοργανώνεται κάθε χρόνο την περίοδο του Αυγούστου, ως ένας μουσικούς θεσμός παγκοσμίου φήμης, με τους θεατές να έχουν την ευκαιρία να ακούσουν καλλιτέχνες διεθνούς φήμης σε κορυφαία έργα κλασικής μουσικής.
- **Διεθνές Φεστιβάλ Αιγαίου:** Το Φεστιβάλ Αιγαίου ιδρύθηκε το 2000 και πραγματοποιείται ετησίως την περίοδο του Ιουλίου. Ξεκινώντας αρχικά ως εκπαιδευτικό πρόγραμμα, έδωσε την ευκαιρία σε

περισσότερους από 50 νέους ταλαντούχους τραγουδιστές της όπερας από την Ευρώπη και την Αμερική να δουλέψουν στην Ελλάδα υπό την καθοδήγηση διεθνούς φήμης καλλιτεχνών, όπως των Sherrill Milnes, Martina Arroyo, Nicholas DiVirgilio και Carol Castel, συνδυάζοντας την εντατική εκγύμναση με επαγγελματικές εμφανίσεις στο πλαίσιο περιοδείας στα νησιά του Αιγαίου.

- **Φεστιβάλ Κιθάρας Ερμούπολης:** Το Φεστιβάλ Κιθάρας Ερμούπολης υλοποιείται κάθε χρόνο τα τελευταία είκοσι οκτώ (28) χρόνια. Αποτελεί μια ανοιχτή γιορτή με υψηλής ποιότητας εκδηλώσεις, μια δημιουργική συνένωση μουσικών, καθηγητών και σπουδαστών με το φιλόμουσο κοινό. Στις συναυλίες εκπροσωπούνται πολλά και διαφορετικά είδη μουσικής, έχοντας όμως πάντα σαν άξονα και σταθερό συντελεστή την κιθάρα. Το εκπαιδευτικό μέρος του φεστιβάλ περιλαμβάνει καθημερινά σεμινάρια από καθηγητές και σολίστ και workshop κιθαριστικών συνόλων.
- **Syros Jazz Festival:** Το Syros Jazz Festival είναι ένα ακόμα πολιτιστικό γεγονός που ξεκίνησε το 2010 και τα τελευταία χρόνια έχει καθιερωθεί να διοργανώνεται την περίοδο του φθινοπώρου (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος). Το πρόγραμμά του περιλαμβάνει συναυλίες με σπουδαίους καλλιτέχνες (Spiral Trio, Lada Obradovic/David Tixier, Ioannis Vafeas Group κ.ά.), καθώς και παράλληλες εκδηλώσεις.

Οι προαναφερόμενες παρεμβάσεις και δράσεις **αποκαλύπτουν τόσο το πολιτιστικό δυναμικό και τη δυναμική που έχει η Σύρος και η Ερμούπολη ως προς την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και την αξιοποίηση του σύγχρονων πολιτιστικών δραστηριοτήτων ως μοχλούς ανάπτυξης, όσο και την επένδυση που έχει λάβει το νησί μέχρι σήμερα προς αυτή την κατεύθυνση, στο πλαίσιο ενός ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού που εξελίσσεται.** Από την καταγραφή των χώρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων που προηγήθηκε προκύπτουν κάποια κρίσιμα συμπεράσματα σχετικά με την ανάγκη ανάπτυξης και προώθησης της εδαφικής, οικονομικής και κοινωνικής συνοχής στην Ερμούπολη καθώς **δεν εντοπίζονται «σκληρά» έργα συντήρησης του ιστορικού και πολιτιστικού κτηριακού αποθέματος (π.χ., συντήρηση 1^{ου} Γυμνασίου, συντήρηση Δημαρχείου δήμου Σύρου-Ερμούπολης) με αποτελέσματα την επικινδυνότητα λειτουργίας των πολιτιστικών υποδομών.** Σε αυτό το πλαίσιο, εντάσσεται η **ανάγκη άρσης της επικινδυνότητας, αναβάθμισης, συντήρησης και εκσυγχρονισμού των υφιστάμενων μουσειακών υποδομών και των ιστορικών κτηρίων της περιοχής από το Δήμο, ιδιαίτερα σε τομείς που παρουσιάζονται ελλείψεις.** Επιπλέον, ο ιστορικός και πολιτιστικός πλούτος της Ερμούπολης είναι τέτοιου εύρους που χρήζει περαιτέρω προστασίας, ανάδειξης και αξιοποίησης, προκειμένου ο αναπτυξιακός σχεδιασμός να μην μείνει ημιτελής προτού υλοποιηθούν εξίσου κρίσιμα έργα που θα προωθήσουν τη επιθυμητή διασύνδεση του τομέα του πολιτισμού με άλλους κρίσιμους τομείς της τοπικής οικονομίας, όπως ο τουρισμός, συμβάλλοντας στη διαφοροποίηση του μοντέλου (τουριστικής) ανάπτυξης της περιοχής.

Αθλητικές Υποδομές / Αθλητισμός

Στην Ερμούπολη **εντοπίζονται σημαντικές αθλητικές υποδομές,** όπως είναι το **συγκρότημα αθλητικών εγκαταστάσεων «Δημήτρης Βικέλας»,** ενώ ταυτόχρονα ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης έχει ήδη προβεί στην **ανάληψη δράσεων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό αθλητικών εγκαταστάσεων,** στο πλαίσιο του ευρύτερου αναπτυξιακού σχεδιασμού της ΠΠ 2021-2027 μέσω της αξιοποίησης του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της Περιφέρειας του Νοτίου Αιγαίου με τίτλο «Συντηρήσεις – Επισκευές χώρων αθλοπαιδιών & αθλητικών εγκαταστάσεων νησιών ΠΕ Κυκλάδων».

Η **ύπαρξη σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων αποτελεί πόλο έλξης για τη νεολαία και τους δημότες** της Σύρου αλλά και επαγγελματικών σωματείων για υγιή απασχόληση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων και αξιών όπως η ομαδικότητα, η προσπάθεια για συνεχή βελτίωση και το ευ αγωνίζεσθαι. Ως προς το πρώτο, έχουν υπάρξει πρόσφατες ζυμώσεις, ώστε να μετατραπεί σε ένα σύγχρονο αθλητικό κέντρο, καθώς τα σχέδια αναβάθμισής του περιλαμβάνουν τη επισκευή και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνουν την ανακατασκευή των γηπέδων ποδοσφαίρου και καλαθοσφαίρισης στις περιοχές της Ανάστασης, στο Λόφος Δήλι, των Καμινίων, την κατασκευή του σταδίου Βάρης και **του ανοιχτού δημοτικού γυμναστηρίου «Πευκάκια».** Οι αθλητικές υποδομές που εντοπίζονται στην ευρύτερη περιοχή της Ερμούπολης και στη Βάρη είναι οι ακόλουθες:

- Δημοτικό Γήπεδο ποδοσφαίρου (χρησιδάνειο 19 ετών στην ΕΠΣ Κυκλάδων), το οποίο δεν λειτουργεί λόγω κατολισθήσεων
- Ανοικτό Δημοτικό Γυμναστήριο «Πευκάκια», που αποτελεί αθλητικό χώρο που χρήζει σημαντικής αναβάθμισης, οι εργασίες επί του οποίου έχουν διακοπεί λόγω του εντοπισμού αξιόλογων αρχαιολογικών στοιχείων,
- Συγκρότημα αθλητικών εγκαταστάσεων "Δημήτρης Βικέλας", που περιλαμβάνει κλειστές αίθουσες αθλοπαιδιών, ανοικτά και υπαίθρια γήπεδα αθλητικών δραστηριοτήτων,
- Δημοτικό Γήπεδο καλαθοσφαίρισης Ανάστασης, που χρήζει σημαντικής αναβάθμισης,
- Δημοτικό Γήπεδο Ποδοσφαίρου Καμίνια χώρος που ομοίως χρήζει αναβάθμισης.

Επιπρόσθετα, στην Σύρο δραστηριοποιούνται περισσότεροι από είκοσι (20) αθλητικοί σύλλογοι (βλ. Παράρτημα), αριθμός ιδιαίτερα υψηλός σε σχέση με τους κατοίκους, καθιστώντας την μεγάλο αθλητικό προορισμό σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, καθώς συναντάται ένα μεγάλο εύρος αθλητικών δραστηριοτήτων. Σε αυτό το πλαίσιο, κάθε χρόνο υλοποιείται στην περιοχή ενδιαφέροντος και στα περίξ **σημαντικός αριθμός αθλητικών δράσεων**, τα σημαντικότερα εξ αυτών είναι τα ακόλουθα:

- **LG Aegean Ball Festival**, μία πρωτοβουλία του συριανού πρωταθλητή καλαθοσφαίρισης Γ. Πρίντεζη που διοργανώνεται στις αρχές του Ιουλίου τα τελευταία πέντε (5), αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες μπασκετικές διοργανώσεις του καλοκαιριού στην Ελλάδα, όπου γνωστοί βιρτουόζοι του μπάσκετ σε παγκόσμιο επίπεδο συμμετέχουν στο φεστιβάλ και αποθεώνονται από ντόπιους και τουρίστες για το ταλέντο τους και τις διακρίσεις τους.
- **Syros Trimore Triathlon**, στα μέσα Ιουνίου, η οποία περιλαμβάνει τρίαθλο ανδρών, γυναικών, παιδών, κολύμβηση ανοιχτής θάλασσας συνοδευόμενη από δρομικά events, με περίπου 1.000 συμμετοχές ετησίως, ενώ το σύνολο των επισκεπτών στο νησί την ίδια περίοδο αγγίζει τους 2.500.
- **Syros SUP** (όρθια σανιδωκωπηλασία) διοργανώθηκε για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2017. Ένας ξεχωριστός και συναρπαστικός αθλητικός αγώνας με συμμετοχές από τη Σύρο, αλλά και όλη την Ελλάδα, που προσέφερε πλούσιο θέαμα και διασκέδαση.
- **Syros Run**, διοργανώθηκε για πρώτη φορά το 2016 και ήδη πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα δρομικά αθλητικά γεγονότα των Κυκλάδων και ένα από τα σημαντικότερα σε όλη την Ελλάδα.
- **Syros city trail**, διοργανώθηκε για πρώτη φορά το 2015. Περιλαμβάνει διαδρομές ανάμεσα στα δαιδαλώδη σοκάκια της Ερμούπολης συνδυάζοντας τον αθλητισμό και τον πολιτισμό.

Ακόμα, κάθε χρόνο στη Σύρο διοργανώνονται διάφορες **σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις**, οι οποίες αποτελούν πλέον θεσμό και προσελκύουν το δικό τους φανατικό κοινό, όπως οι κολυμβητικοί αγώνες Βικέλας cup, το τουρνουά Beach Volley και το τουρνουά ξυλορακέτας. Τέλος, υλοποιούνται και άλλες διοργανώσεις χωρίς ετήσια επανάληψη, όπως είναι το Διεθνές Τουρνουά Hellas Beetles Synchro Cup, στο οποίο συμμετείχαν ομάδες συγχρονισμένης κολύμβησης από την Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό, ο Syros Classic Yacht Regatta, ένας Διεθνής αγώνας κλασικών και παραδοσιακών σκαφών, λέμβων και σκαφών κλάσης Dragon και το 30^ο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Υποβρύχιας Αλιείας, το οποίο διοργανώθηκε το 2016 στη Σύρο.

Τεχνολογία/ Υποδομές ΤΠΕ και Ψηφιακή Μετάβαση

Από την μελέτη των στοιχείων της απογραφής του 2011 της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας προκύπτει ότι μόλις το 48% των νοικοκυριών στην ΔΚ Ερμούπολης έχει την δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο, με το υπόλοιπο 52% των νοικοκυριών δηλώνει αδυναμία πρόσβασης σε αυτό, γεγονός που λειτουργεί ως τροχοπέδη τόσο για τους μόνιμους κατοίκους που επιθυμούν να τηλεργαστούν ή να τηλεκπαιδευτούν ή απλώς να διευκολύνουν την καθημερινότητά τους αξιοποιώντας τις δυνατότητες της τεχνολογίας, όσο και για όσους επιθυμούν να γίνουν ψηφιακοί νομάδες και να μεταβούν στην Σύρο και να ασκούν από εκεί τα επαγγελματικά τους καθήκοντα.

Δράσεις στον τομέα της Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας

Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης, έχοντας αντιληφθεί πλήρως την επανάσταση που φέρει η **αλματώδης εξέλιξη των ψηφιακών τεχνολογιών στην οικονομική, κοινωνική και επιχειρηματική ζωή** αποδίδει ιδιαίτερη σημασία και έμφαση στην αξιοποίησή τους έχοντας ως **στόχο την ενσωμάτωσή τους τόσο στην τοπική οικονομία και**

κοινωνία για την ανάδειξη της Σύρου ως «έξυπνης πόλης» όσο και στις δομές του προωθώντας ενεργά την ψηφιακή διακυβέρνηση. Προς την εξυπηρέτηση αυτού του στόχου ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολεως έχει εκπονήσει μελέτες καταλήγοντας στην ανάπτυξη συγκεκριμένου πλαισίου σχετικών δράσεων και πρωτοβουλιών που εκτείνονται από τους τομείς υποδομών, μεταφορών, περιβάλλοντος μέχρι εκείνους της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και της προώθησης καινοτομίας και των αστικών παρεμβάσεων.

Στο πλαίσιο της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου και του ευρύτερου αναπτυξιακού σχεδιασμού της ΠΠ 2014-2020, ο Δήμος υλοποίησε σημαντικές δράσεις στον τομέα των σύγχρονων τεχνολογιών αξιοποιώντας το χρηματοδοτικό πλαίσιο της Ένωσης (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πράσινο Ταμείο, Ταμείο Συνοχής) αλλά και με ίδιους πόρους (π.χ. Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης). Συγκεκριμένα, έχουν υλοποιηθεί οι εξής παρεμβάσεις:

- Προμήθεια και Εγκατάσταση ενιαίου συστήματος Τηλεελέγχου/Τηλεχειρισμού μείωσης διαρροών και βελτίωσης ποιότητας πόσιμου νερού Σύρου και την Προμήθεια και εγκατάσταση 8000 ψηφιακών υδρομετρητών του δικτύου διανομής πόσιμου νερού στην χαμηλή ζώνη της Ερμούπολης και στους οικισμούς Φοίνικα, Μάννα, Βάρη και Ποσειδωνία: έργα που αφορά την καλύτερη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Σύρου μέσω της εξοικονόμησης πόσιμου νερού και μείωση της καταμετρούμενης κατανάλωση και παράλληλα τη δημιουργία ενός σύγχρονου ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος στον Κεντρικό Σταθμό Ελέγχου του ΔΕΥΑ Σύρου.
- Ψηφιακή προβολή του έργου του 'Μάρκου Βαμβακάρη': στα πλαίσια ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών ψηφιακής προβολής για τη προώθηση του έργου του εν λόγω συνθέτη.
- Ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση Συλλογών και δημιουργία Ψηφιακού Μουσείου της Ιεράς Μητρόπολης Σύρου: προκειμένου να θα πραγματοποιηθεί ψηφιοποίηση, επεξεργασία, και επιστημονική τεκμηρίωση, των τεκμηρίων των συλλογών Ιεράς Μητρόπολης Σύρου και της Ιεράς Μονής Θεοτόκου Τουρλιανής που χρονολογούνται από το 1830 και μετά.

Τέλος, επισημαίνεται ότι λόγω νησιωτικότητας αλλά και στο πλαίσιο προσέλκυσης ψηφιακών νομάδων στο νησί της Σύρου η ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας και των ασύρματων τεχνολογιών αποτελούν βασική παράμετρο για την αναπτυξιακή πορεία του τόπου. Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης ενισχύοντας την προσπάθεια για την ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας, παρέχει δωρεάν ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο για τους κατοίκους και τους επισκέπτες του Δήμου σε ορισμένες περιοχές του νησιού, κάτι το οποίο πρέπει να έχει συνέχεια και να έχει ευρεία εφαρμογή. Επιπλέον, η Πολυτεχνική Σχολή της Σύρου όπως και όλα οι σχολές του Πανεπιστημίου Αιγαίου υποστηρίζονται από το μεγαλύτερο ακαδημαϊκό δίκτυο στην Ελλάδα, το ΑΙΓΑΙΟ-NET ενώ πολύ πρόσφατη είναι η υλοποίηση της πρώτης δράσης του "Aegean Neorion Innovation Center", που αφορά τον εξοπλισμό του Νοσοκομείου με προηγμένη τεχνολογία για την στήριξη της τηλεϊατρικής και την εξέλιξή του σε ένα από τα δύο έξυπνα νοσοκομεία που λειτουργούν στην Ελλάδα. Ολοκληρώνοντας την ενότητα αξίζει να επισημανθεί ότι σε εξέλιξη βρίσκονται σε αρκετές περιοχές του νησιού εργασίες προκειμένου να προχωρήσει και να ολοκληρωθεί η απαιτούμενη διαδικασία τοποθέτησης οπτικών ινών και το νησί της Σύρου να απολαμβάνει ιδιαίτερως υψηλές ταχύτητες ίντερνετ. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η προώθηση τεσσάρων έργων⁹¹ από το υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης που χρηματοδοτούνται κατά 90% από το Ταμείο Ανάκαμψης και αφορούν την ενίσχυση της ψηφιακής συνδεσιμότητας των νησιών του Αιγαίου, μεταξύ των οποίων και η Σύρος. Αυτά αφορούν:

- Πλήρης σύνδεση των νησιών με υποδομή οπτικών ινών (FTTH) (περί τα 120.000 κτίρια)

⁹¹ <https://www.syrostopday.gr/News/143139-H-Syros-entassetai-sto-plaisio-ergon-gia-tin-anaptyksi-yptothalassion-optikon-inon.aspx>

- Να έχουν εγκατασταθεί για τη διασύνδεση της Ελλάδας με την Κύπρο και τη σύνδεση μεγάλων νησιών, όπως η Λέσβος, η Σύρος, η Κρήτη, καθώς και μεσαίου μεγέθους (όπως Κάρπαθος, Κάλυμνος, Ικαρία και Πάτμος) 1.370 χλμ. υποθαλάσσιων καλωδίων.
- Να έχουν αναπτυχθεί 1.918 χλμ. υποδομής 5G σε όλους τους ελληνικούς αυτοκινητόδρομους.
- Να έχει ξεκινήσει να τίθεται σε τροχιά η ομάδα των μικροδορυφόρων και να έχει εισέλθει σε διαδικασίες ρουτίνας το πιλοτικό πρόγραμμα.

ε. Πολεοδομική οργάνωση, χρήσεις γης

Στην Περιοχή Εφαρμογής: Συγκρούσεις χρήσεων γης, Χρήσεις με ανεπαρκείς διαθέσιμες εκτάσεις, Διαθέσιμοι κενοί αστικοί χώροι.

Περιγραφή των κυριότερων χωρικών ιδιαιτεροτήτων ή συγκεντρώσεων προβλημάτων.

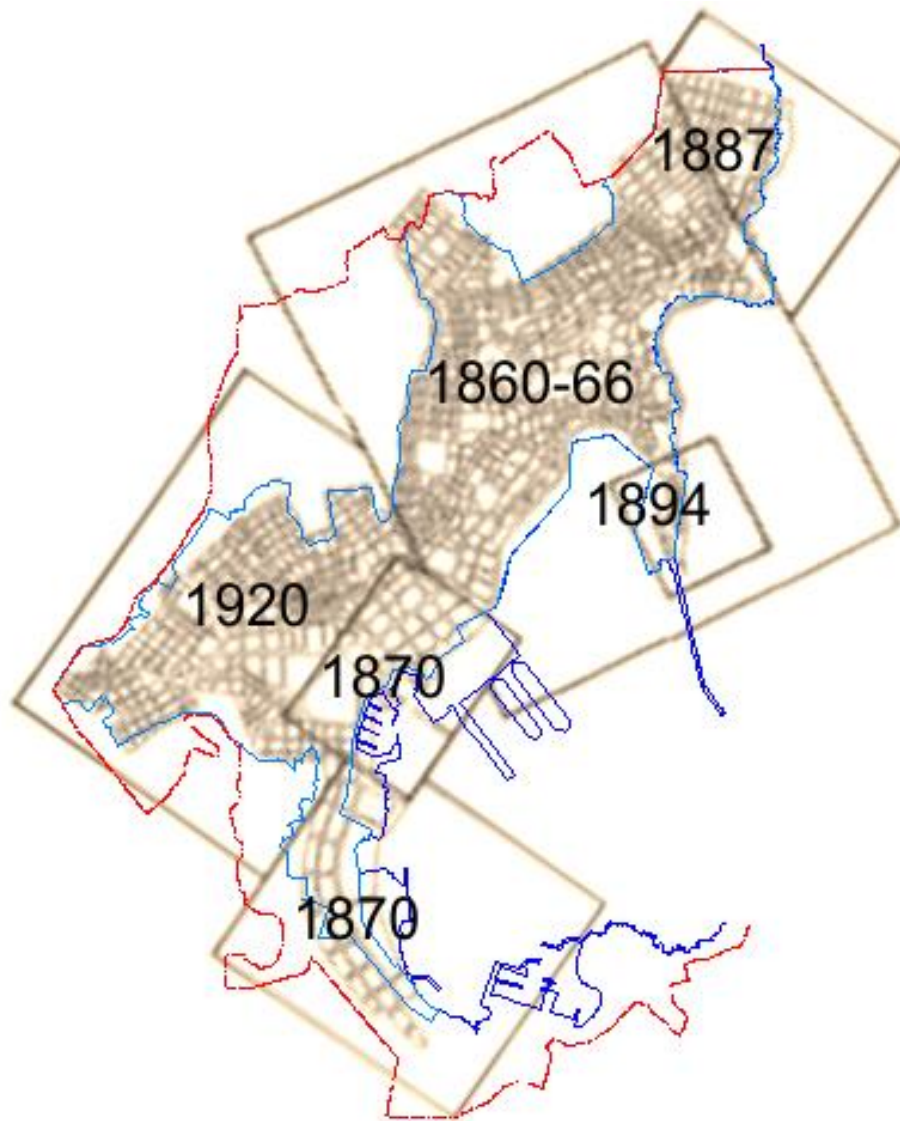
Πολεοδομικός Ιστός

Η Ερμούπολη δεν προήλθε από την επέκταση κάποιου προϋπάρχοντος μικρού οικισμού. Κτίσθηκε σύμφωνα με εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο που συνέταξε ο μηχανικός Weiler και εγκρίθηκε με το Βασιλικό Διάταγμα 18 από τον Όθωνα στις 30 Αυγούστου 1837. Η ύπαρξη πολεοδομικού σχεδιασμού από το ξεκίνημά της ήταν η βασική αιτία διαφοροποίησης της φυσιογνωμίας της πόλης από άλλους παραδοσιακούς οικισμούς λαϊκής αρχιτεκτονικής της ίδιας περιόδου⁹². Σε σχέση με το αρχικό σχέδιο η πόλη επεκτάθηκε τόσο προς νότο όσο και προς δυσμάς και λιγότερο προς βορρά. Το αρχικό ρυμοτομικό σχέδιο επεκτάθηκε οχτώ φορές⁹³ έως το 1923, το δε 1929 συντάχθηκε ένα νέο αναθεωρημένο σχέδιο που περιλάμβανε όλες τις επεκτάσεις.

⁹² Ελένη Λινάκη, 2016. «Πολεοδομικός Σχεδιασμός σε Παραδοσιακούς Οικισμούς και Ιστορικούς Τόπους: Προβλήματα και Προοπτικές. Τα Παραδείγματα της Ερμούπολης Σύρου και της Σιάτιστας Βοίου Κοζάνης». Διπλωματική Εργασία ΑΠΘ.

⁹³ Οι τροποποιήσεις αυτές του ρυμοτομικού σχεδίου είτε συμπλήρωσαν, είτε βελτίωσαν ή και προσαρμόσαν το αρχικό σχέδιο, το οποίο όμως εμφάνιζε μια πληθώρα τεχνικών προβλημάτων (απουσία τοπογραφικού με σημεία αναφοράς, απουσία υψομέτρων, καμπυλών κλπ.). Αυτό οδήγησε στην δυσχρηστία του σχεδίου, όσον αφορά την αποτύπωση και τη σύνδεση με μετέπειτα σχέδια.

Εικόνα 3: Οι διαδοχικές επεκτάσεις του ρυμοτομικού σχεδίου Ερμούπολης – Πώς εξαπλώθηκε η Ερμούπολη χρονικά

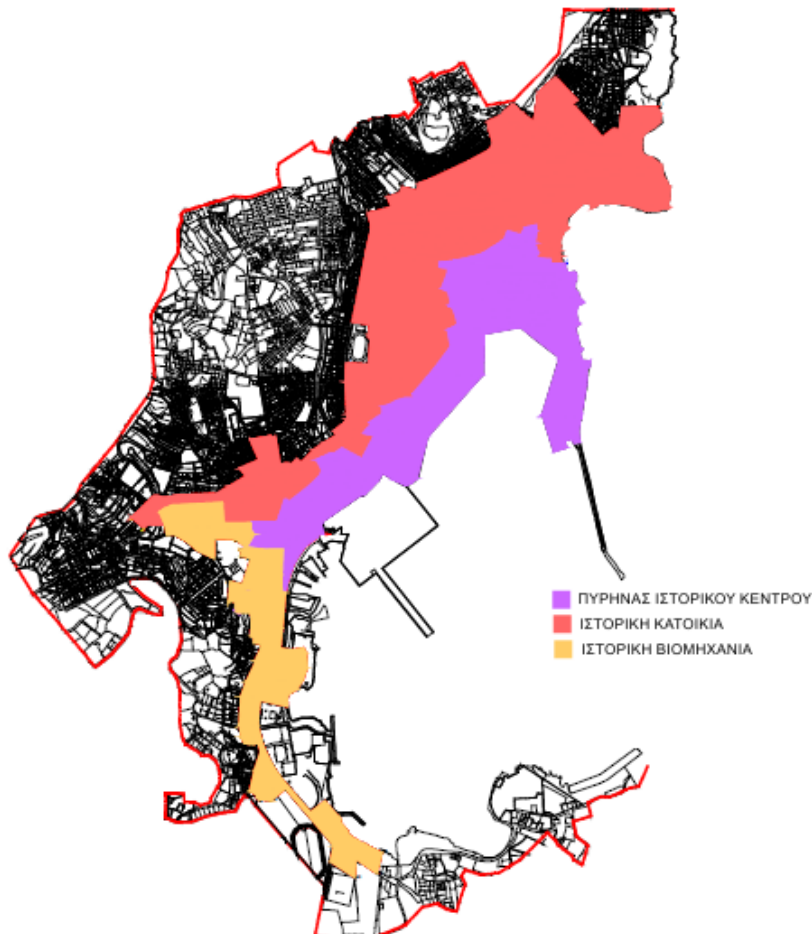
Πηγή: Ελένη Λινάκη, Διπλωματική Εργασία, 2016 | ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Σήμερα ο πολεοδομικός ιστός της Ερμούπολης φθάνει μέχρι τους περιφερειακούς οικισμούς που βρίσκονταν στο δυτικό όριό της, προς την ενδοχώρα. Γι' αυτό και στο εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του 1986 επαναπροσδιορίζεται το περίγραμμα (όριο οικισμού) της Ερμούπολης ώστε να συμπεριλάβει τις επεκτάσεις.

Ο πολεοδομικός ιστός της Ερμούπολης δεν είναι ενιαίος, ούτε ως προς τη μορφή ούτε ως προς την κλίμακα του. Αποτελείται από 4 διακριτές περιοχές (βλέπε εικόνα 4):

1. Τον πυρήνα του ιστορικού κέντρου
2. Την ιστορική περιοχή κατοικίας
3. Την ιστορική περιοχή βιομηχανίας
4. Την περιβάλλουσα νεότερη αστική περιοχή

Εικόνα 4: Οι επιμέρους περιοχές της Ερμούπολης

Πηγή: Ι.Στεφάνου, Θ.Μαράτου / Τεχνικά Χρονικά 2004

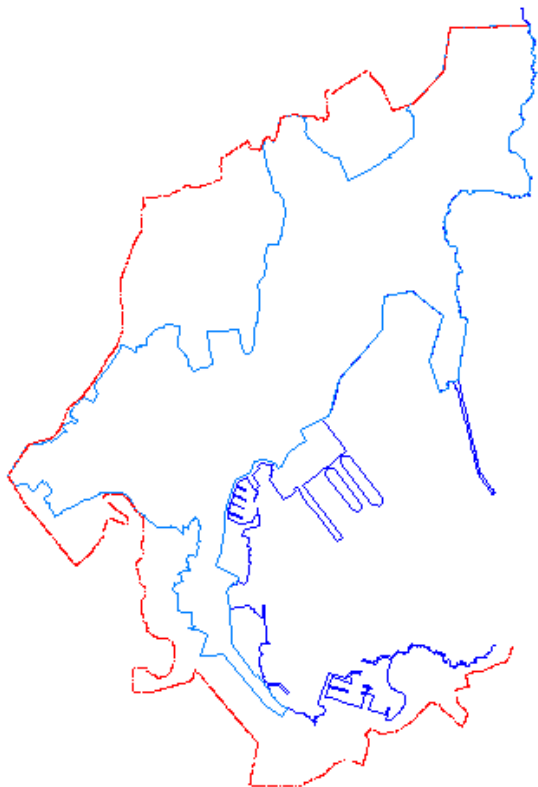
Ο πυρήνας του ιστορικού κέντρου αποτελεί το 11% της συνολικής έκτασης της Ερμούπολης και εκτείνεται παραλιακά κατά μήκος του σημερινού λιμένα και ελάχιστα προς την ενδοχώρα. Είναι πυκνοδομημένος με χαρακτηριστικά μικρά κτίσματα που φιλοξενούν μέχρι και σήμερα εμπορικές δραστηριότητες στο ισόγειό τους. Εντός του πυρήνα, μεγαλύτερα οικοδομικά τετράγωνα έχουν διαμορφωθεί μόνο γύρω από την κεντρική πλατεία της πόλης (πλατεία Μιαούλη). Εκεί έχουν αναγερθεί κυρίως δημόσια κτίρια όπως το δημαρχείο (κτίσμα του Ziller) αλλά και ιδιωτικά κτίσματα που στο ισόγειο φιλοξενούν αναψυχή (καφενεία, εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία κ.λπ.) και στον όροφο κατοικία.

Η ιστορική περιοχή κατοικίας αποτελεί το 20% της συνολικής έκτασης της Ερμούπολης και εκτείνεται γύρω από και προς τα βόρεια του πυρήνα. Είναι κτισμένη σε σημαντικά πιο έντονο ανάγλυφο και αναπτύσσεται σε οικοδομικά τετράγωνα μεσαίου μεγέθους που φιλοξενούν σε μεγάλο βαθμό νεοκλασικές κατοικίες (διώροφα και τριώροφα κτίρια σε συνεχές οικοδομικό σύστημα χωρίς πρασιές και πλάγιες αποστάσεις). Η περιοχή «Βαπόρια» - στο βόρειο μέρος της ιστορικής περιοχής κατοικίας - περιλαμβάνει κατοικίες επώνυμων αρχιτεκτόνων του 19ου αιώνα. Είναι η μεγαλοαστική περιοχή της πόλης.

Χαρακτηριστικό τόσο του ιστορικού κέντρου όσο και της ιστορικής κατοικίας αποτελεί η εξαιρετικά περιορισμένη πρόσβαση με αυτοκίνητο.

Στην ιστορική περιοχή βιομηχανίας αποτελεί το 4% της συνολικής έκτασης της Ερμούπολης και αναπτύσσεται κατά μήκος της νότιας ακτογραμμής. Εδώ τα οικοδομικά τετράγωνα είναι σημαντικά μεγαλύτερα σε μέγεθος από αυτά των περιοχών κατοικίας λόγω των απαιτήσεων της βιομηχανίας.

Εικόνα 5: Τα όρια του ισχύοντος ρυμοτομικού Ερμούπολης

Τέλος, στις δυτικές και βορειο-δυτικές γειτονιές της πόλης (νεότερος αστικός ιστός) - που χαρακτηρίζονται από πολύ έντονο ανάγλυφο με λόφους και ρεματιές - αναπτύσσεται η λαϊκή κατοικία, με μικρά μονώροφα και διώροφα κτίσματα, σε μικρά οικόπεδα και οικοδομικά τετράγωνα.

Σήμερα η Ερμούπολη έχει ένα θεσμικό κενό όσον αφορά τα όρια του εγκεκριμένου ρυμοτομικού της και επομένως και την ύπαρξη όρων δόμησης (βλέπε εικόνα 6: με μπλε γραμμή συμβολίζεται το όριο του εγκεκριμένου ρυμοτομικού και με κόκκινο το όριο του οικισμού βάση εγκεκριμένου ΓΠΣ). Υπάρχουν περιοχές σημαντικές σε έκταση – που αντιπροσωπεύουν περίπου το 40% της συνολικής έκτασης οικισμού (κυρίως στο δυτικό τμήμα) - που βρίσκονται εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού⁹⁴.

Πηγή: Υπό κατασκευή GIS Δήμου | ΙΔΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

⁹⁴ Σε συνέχεια του ρυμοτομικού Weiler μέσα από αλληπάλληλες τροποποιήσεις διαμορφώθηκε το «ρυμοτομικό του 1928». Το 1976 (ΦΕΚ 47/Δ/14.02.1976) θεσμοθετήθηκαν όροι δόμησης για την περιοχή του ρυμοτομικού σχεδίου Weiler και για τους προϋφιστάμενους του 1923 οικισμούς (Καρναρόλες, Ανάσταση, Καμίνια, Ταξιάρχες και Λαζαρέττα). Οι όροι δόμησης άλλαξαν το 1989, όταν ορίστηκαν κοινοί όροι δόμησης για όλους τους παραδοσιακούς οικισμούς των Κυκλάδων (ΦΕΚ 345Δ/2.6.1989). Η Ερμούπολη είχε χαρακτηριστεί ως παραδοσιακός οικισμός από το 1978, όμως δεν ακολούθησε τους όρους του 1989 χρησιμοποιώντας με άτυπη εντολή του ΥΠΕΧΩΔΕ το διάταγμα του 1976 έως τις αρχές του 2001, όταν το Συμβούλιο της Επικρατείας ακύρωσε όλες τις άδειες δόμησης που εκδόθηκαν μετά το 1989. Το ΥΠΕΧΩΔΕ παρενέβη με μια ρύθμιση (στον ν. 2940/2001) και έδωσε παράταση περίπου ενός έτους στην ισχύ των όρων δόμησης του 1976. Το ΣτΕ όμως την ακύρωσε (απόφαση 2526/ 2003). Προκειμένου να αρθεί το αδιέξοδο, ο δήμος Ερμούπολης και η νομαρχία Κυκλάδων ανέθεσαν στο ΕΜΠ την εκπόνηση μελέτης για τον πολεοδομικό σχεδιασμό της Ερμούπολης (αναθεώρηση ρυμοτομικού σχεδίου). Η μελέτη δεν έχει θεσμοθετηθεί μέχρι σήμερα για διάφορους λόγους

Χρήσεις Γης

Οι περισσότερες χρήσεις γης πλην της κατοικίας αναπτύσσονται κατά μήκος της ακτογραμμής του λιμένα και με μεγαλύτερη συγκέντρωση στο κεντρικό και βόρειο τμήμα (βλέπε Σχέδιο Α-05: Χρήσεις Γης, Παράρτημα 8.1). Συγκεκριμένα:

- **Χρήσεις κέντρου πόλης** συγκεντρώνονται σε μία ζώνη βάθους 3 οικοδομικών τετραγώνων κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου (από το ύψος του αλιευτικού καταφυγίου μέχρι την πλατεία Ηρώων) και με μία μικρή προέκταση προς τα βόρεια κατά μήκος της οδού Α. Παπανδρέου, εκατέρωθεν την οδού Μανδηλαρά και καθ' όλο το μήκος της παραλιακής οδού (από το Νεώριο μέχρι το νησάκι) αρχικά σε βάθος 3 οικοδομικών τετραγώνων, αλλά **με σημαντική διεύρυνση στο τμήμα του πυρήνα του ιστορικού πέριξ του Δημαρχείου (σε βάθος 4-5 οικοδομικών τετραγώνων)**. Οι χρήσεις αυτές τυπικά περιλαμβάνουν εμπόριο, γραφεία, εστίαση, τουριστικά καταλύματα, διασκέδαση και παίγνια, χώρους συνάθροισης κοινού. **Η συγκέντρωση των χρήσεων κέντρου πόλης στο τμήμα του ιστορικού κέντρου επιτείνει τη συγκέντρωση ανθρώπων και οχημάτων στην περιοχή δημιουργώντας συνθήκες «συμφόρησης» σε περιόδους αιχμής (καλοκαίρι, Πάσχα, κ.α.).**
- **Τοπικά κέντρα πόλης**⁹⁵ σχηματίζονται μέσα στον πολεοδομικό ιστό κατά μήκος οδικών αξόνων κυρίως στο βόρειο και βορειο-δυτικό τμήμα στις εξής περιοχές: α) κατά μήκος της οδού Καποδιστρίου από το Γυμναστήριο και βόρεια (μεταξύ Πευκακίων, Μεταμόρφωσης και Λαλακιάς), β) κατά μήκος της οδού Αθ. Διάκου (μεταξύ Βροντάδου και Ανάστασης), γ) κατά μήκος της οδού Χρ. Σμύρνης (ανάμεσα στις Καρναρόλες και τον Προσφυγικό συνοικισμό) κατά μήκος της οδού Σ. Βαφιαδάκη (στον Άγιο Νικόλαο), και ε) κατά μήκος της οδού Κουντουριώτου (στα Καμίνια). **Απουσιάζουν πλήρως τα τοπικά κέντρα από τις δυτικές (Ταξιάρχες, Φύλακας) και νότιες γειτονιές (Άγιος Κωνσταντίνος) και τις βορειο-ανατολικές συνοικίες (Δόξα, Τρεις Ιεράρχες).**
- **Χρήσεις δημόσιας διοίκησης** υπάρχουν διάσπαρτες στο βόρειο κυρίως τμήμα της πόλης: γύρω από την πλατεία Μιαούλη και μεταξύ Ευαγγελίστριας και Αγίου Νικολάου, στα Βαπόρια, στην παραλιακή, και στο νησάκι, **επιτείνοντας περαιτέρω τις συνθήκες «συμφόρησης» που προκαλούνται από τη συγκέντρωση των χρήσεων κέντρου πόλης.**
- **Ο πολιτισμός συγκεντρώνεται και αυτός κυρίως γύρω από την πλατεία Μιαούλη συμβάλλοντας στο πρόβλημα της «συμφόρησης».** Εξάιρεση αποτελεί το Βιομηχανικό Μουσείο επί της οδού Γ. Παπανδρέου.
- Η εκπαίδευση είναι διάσπαρτη μέσα στην πόλη με μεγαλύτερες συγκεντρώσεις στο βόρειο τμήμα ενώ ο αθλητισμός εμφανίζει μεγαλύτερες συγκεντρώσεις στο νότιο τμήμα της πόλης (λόγω διαθεσιμότητας χώρων) και η κοινωνική πρόνοια-υγεία συγκεντρώνεται κυρίως στην περιοχή Νεώριο – Νεάπολη.
- Τέλος η βιομηχανία/βιοτεχνία συγκεντρώνεται κυρίως στο κεντρικό και νότιο τμήμα της πόλης κοντά στο θαλάσσιο μέτωπο και περιλαμβάνει την εταιρεία ONEX (Νεώριο) και τις μικρές ναυπηγοεπισκευαστικές δραστηριότητες νοτίως του αλιευτικού καταφυγίου (δίπλα στο αμαξοστάσιο του Δήμου), και την εγκατάσταση της ΔΕΗ νοτίως του Στρατοπέδου Ζαφείρη. (Οι εγκαταστάσεις της SECAVIN βρίσκονται εκτός του ορίου οικισμού στην περιοχή Λαζαρέττα).
- Συγκρούσεις χρήσεων γης εκδηλώνονται:
 - **στο κεντρικό και νότιο τμήμα (ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη) λόγω θορύβου και παραγόμενων αέριων ρύπων.** Οι χρήσεις που επηρεάζονται κυρίως περιλαμβάνουν τις λειτουργίες κέντρου πόλης, την εκπαίδευση, και τις υπηρεσίες υγείας/πρόνοιας. **Επίλυση της σύγκρουσης θα προϋπέθετε τη μετακίνηση των χρήσεων αυτών εκτός του πολεοδομικού ιστού.** Αυτό είναι μάλλον **εφικτό για τις μικρές ναυπηγοεπισκευαστικές επιχειρήσεις** καθώς δεν έχουν δημιουργήσει σημαντικές υποδομές στο σημείο της σημερινής τους εγκατάστασης. Είναι όμως πολύ δύσκολο για την κύρια δραστηριότητα (εταιρεία ONEX) καθώς θα απαιτούσε τη μεταφορά σημαντικών υποδομών (π.χ. δεξαμενών, γερανών, κ.α.) σε θέση που να παρέχει το ίδιο επίπεδο ασφάλειας με τη σημερινή τους θέση. Σχετικά κλειστοί φυσικοί όρμοι - που θα μπορούσαν να διαμορφωθούν κατάλληλα - υπάρχουν στη Βάρη και στην Ποσειδωνία. Και στις δύο θέσεις υπάρχει όμως σημαντική τουριστική ανάπτυξη. Το δε κόστος μιας τέτοιας μετακίνησης θα ήταν πολύ μεγάλο. Πιο ρεαλιστικό ίσως είναι το σενάριο του «πρασίνισματος» της ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας, ώστε να μειωθούν οι αέριοι ρύποι και ο θόρυβος

που παράγονται κατά τις εργασίες επισκευής και συντήρησης και **να γίνεται βιώσιμη διαχείριση των στερεών αποβλήτων** που παράγονται για την αποφυγή της ρύπανσης της θάλασσας.

- ο **στην είσοδο του επιβατικού λιμένα λόγω πολλαπλών κινήσεων** και έλλειψης κυκλοφοριακών ρυθμίσεων. Στο σημείο αυτό χωροθετείται η αφετηρία του ΚΤΕΛ⁹⁶ και γίνεται ταυτόχρονα και η είσοδος των οχημάτων (ΙΧ και φορτηγών) στη ζώνη του λιμένα, ενώ διέρχεται και όλη η κυκλοφορία της πόλης, καθώς η παραλιακή οδός αποτελεί κύριο οδικό άξονα. Στο παρελθόν είχε προταθεί για το σημείο αυτό η δημιουργία κυκλικού κόμβου, ο οποίος όμως δεν έγινε ποτέ. Στο απώτερο μέλλον, με τη μεταφορά της ακτοπλοΐας στη νότια λεκάνη του λιμένα θα επιλύσει τη σύγκρουση αυτή, μεσοπρόθεσμα όμως θα έπρεπε να ληφθούν κάποια μέτρα.
- ο **στη θέση του αμαξοστασίου του Δήμου** λόγω οχλήσεων προς τις γειτονικές χρήσεις (παιδική χαρά ΑμεΑ και αθλητικές εγκαταστάσεις) και λόγω του **μεγάλου** κυκλοφοριακού φόρτου επί της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου (είσοδος αμαξοστασίου). Προτείνεται η μεταφορά του αμαξοστασίου εκτός του πολεοδομικού ιστού της πόλης, σε κοντινή απόσταση.

Ένα άλλο θέμα που σχετίζεται με τις χρήσεις γης είναι η **διαθεσιμότητα εκτάσεων (κενοί αστικοί χώροι)** είτε για την μεταφορά/αποκέντρωση χρήσεων είτε για την ανάπτυξη νέων χρήσεων που χρειάζονται σημαντικό χώρο. Κενοί αστικοί χώροι εντοπίζονται κατά κύριο λόγο στο νότιο τμήμα της πόλης (Λαζαρέττα, Στρατόπεδο Ζαδείρη), και στην περιφέρεια της πόλης (Φύλακας, Καμίνια, Ταξιάρχες, Καρναρόλες, Τρεις Ιεράρχες, Δόξα). Εξαιρέση αποτελεί η περιοχή της Λαλακιάς όπου εντοπίζονται κενοί χώροι κοντά στην κοίτη του ρέματος και κοντά σε μεγάλους οδικούς άξονες (Α.Παπανδρέου).

Προς την κατεύθυνση μιας **βιώσιμης πολιτικής διαχείρισης των χρήσεων γης** προτείνεται μακροπρόθεσμα:

- **Η επίλυση των συγκρούσεων γης όπου αυτές εντοπίζονται:**
 - ο *Μακροπρόθεσμα η μετεγκατάσταση του λιμένα ακτοπλοΐας θα βοηθήσει προς την επίλυση της σύγκρουσης που εντοπίζεται στη **συμβολή των οδών Α. Παναγούλη και Ακτής Παπάγου**, μεσοπρόθεσμα όμως θα πρέπει να ληφθούν μέτρα διαχείρισης της κυκλοφορίας στην είσοδο του λιμένα.*
 - ο *Η επίλυση των συγκρούσεων που σχετίζονται με τη **λειτουργία του ναυπηγείου (Νεώριο)** δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί με μετεγκατάσταση και το μόνο ρεαλιστικό σενάριο είναι η διεύρυνση των «πράσινων» τεχνολογιών και η εγκατάσταση ενός αυστηρού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων. Προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία μεταξύ της επιχείρησης και του Δήμου.*
 - ο *Η επίλυση των συγκρούσεων που σχετίζονται με τη λειτουργία των **μικρών ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων** μπορεί να επιλυθεί τόσο με απομάκρυνση, όσο και με την ανάπτυξη «πράσινων τεχνολογιών». Το σχέδιο μετεγκατάστασης του επιβατικού λιμένα στο νότιο τμήμα της λεκάνης προβλέπει τη δημιουργία ειδικού χώρου για «ταρσανάδες» σε μπάζωμα νοτίως του νέου εμπορικού κρηπιδώματος δημιουργώντας έτσι χώρο μεταξύ των ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων και του πολεοδομικού ιστού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία **buffer** πρασίνου, επιλύοντας έτσι εν μέρει το πρόβλημα μεταφοράς αέριων ρύπων (αιωρούμενα στερεά) προς την κατοικία και τα σχολεία. Ταυτόχρονα θα πρέπει να ενισχυθεί και η υιοθέτηση «πράσινων τεχνολογιών».*
 - ο *Η επίλυση της σύγκρουσης που σχετίζεται με το **αμαξοστάσιο του Δήμου** μπορεί να επιλυθεί μόνο με την **μετεγκατάσταση του** σε θέση εκτός πολεοδομικού ιστού. Κατάλληλος χώρος υπάρχει σε μικρή απόσταση (100 μέτρα) από το πολεοδομικό όριο της Ερμούπολης στο παλιό λατομείο Αγίου Παντελεήμονα.*

⁹⁵ Στην οδό Γ. Παπανδρέου (παλιά εργοστάσια) έχουν εγκατασταθεί εμπορικές χρήσεις χωρίς όμως να συνιστούν τοπικό κέντρο).

⁹⁶ Το ΚΤΕΛ έχει τοποθετηθεί στρατηγικά σε αυτή τη θέση ώστε να εξυπηρετούνται οι κινήσεις από το λιμάνι προς τους άλλους οικισμούς της Σύρου.

- **Η χρήση των διαθέσιμων κενών χώρων για την μεταφορά ή τη δημιουργία νέων χρήσεων γης (π.χ. πράσινο, στάθμευση, λειτουργίες κέντρου πόλης, κλπ) για την επίτευξη της «αποσυμφόρησης» του ιστορικού κέντρου μέσω της αποκέντρωσης χρήσεων.**

Αστικό Πράσινο και Χώροι Άθλησης και Αναψυχής

Μέσα στον αστικό ιστό υπάρχουν περί τα 25.333 τ.μ. οργανωμένων κοινόχρηστων χώρων πρασίνου που συντηρούνται από την αντίστοιχη Δημοτική Υπηρεσία, διαμορφώνοντας έτσι το δείκτη **πράσινο ανά κάτοικο** σε **μόλις 2,3 τ.μ./άτομο**. Συμπληρωματικά, υπάρχουν άλλα 19.350 τ.μ. ελεύθερων χώρων ιδιοκτησίας του Δήμου που θα μπορούσαν να προστεθούν στο απόθεμα των χώρων πρασίνου (εφόσον διαμορφωθούν), ανεβάζοντας το δείκτη σε 3,92 τ.μ./άτομο (βλέπε Σχέδιο Α-03: Ελεύθεροι Χώροι – Πράσινο στο Παράρτημα 8.1). Οι δείκτες αυτοί θεωρούνται εξαιρετικά χαμηλοί⁹⁷, εάν τους συγκρίνουμε με το **σταθερότυπο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ)** θεωρεί πως η ελάχιστη αναλογία πρασίνου στις πόλεις **δεν πρέπει να είναι κάτω από 9 τ.μ./κάτοικο**.

Επιπλέον, το πράσινο και οι ανοιχτοί χώροι εν γένει είναι άνισα κατανεμημένοι μέσα στην Ερμούπολη, με μεγάλα τμήματα της πόλης να έχουν από ελάχιστους μέχρι καθόλου ανοιχτούς χώρους. Στα τμήματα αυτά περιλαμβάνονται όλη η δυτική Ερμούπολη (δηλαδή τα Καμίνια, η επέκταση προς Τάλαντα, οι Ταξιάρχες, τμήμα της Λαλακιάς και το δυτικό τμήμα της περιοχής των Εργοστασίων), και οι γειτονιές του Νεωρίου, της Νεάπολης, του Βροντάδου και της Ανάστασης.

Επομένως, **σημαντικό στόχο για την Ερμούπολη αποτελεί τόσο η αύξηση του συνολικού αποθέματος χώρων πρασίνου όσο και η καλύτερη κατανομή τους μέσα στο χώρο**. Εν τούτοις, η επίτευξη των 9 τ.μ./κάτοικο δεν θεωρείται εφικτός στόχος για αντικειμενικούς λόγους. Η δυσχέρεια ανάπτυξης χώρων πρασίνου συνδέεται τόσο με τον τρόπο που χτίστηκε η Ερμούπολη (μικρά οικοπέδα, μεγάλη κάλυψη, στενοί δρόμοι), όσο και με την έλλειψη επαρκών υδατικών πόρων. Οι δε διαθέσιμοι σήμερα υδατικοί πόροι προέρχονται σε συντριπτικό ποσοστό από τους σταθμούς αφαλάτωσης (δηλαδή σε καθορισμένες ποσότητες και με σημαντικό κόστος παραγωγής⁹⁸) καθώς δεν υπάρχουν ούτε στέρνες που να κρατούν σημαντικές ποσότητες βρόχινου νερού⁹⁹, ούτε είναι σήμερα δυνατή η αξιοποίηση των λυμάτων από το βιολογικό καθαρισμό για άρδευση¹⁰⁰ χωρίς αγωγό που να φέρνει το επεξεργασμένο νερό πίσω στην πόλη. Για το λόγο αυτό **βραχυπρόθεσμα επιβάλλεται η δημιουργία χώρων πρασίνου¹⁰¹ χαμηλών απαιτήσεων σε άρδευση πιθανά σε συνδυασμό με άλλες χρήσεις** όπως π.χ. στάθμευση ή υπαίθρια άθληση, κ.α. Τέτοιοι χώροι είναι τα **υφιστάμενα Πάρκα της πόλης** (π.χ. Πευκάκια, Μεταμόρφωση, Αγ. Νικολάου) ή **οι υφιστάμενοι χώροι στάθμευσης** (π.χ. το δημοτικό parking στην Πλακούρα, στο Καρνάγιο, κ.α.) αλλά και **νέοι ελεύθεροι χώροι** που θα μπορούσαν να διαμορφωθούν ως χώροι πρασίνου (π.χ. το νέο οικόπεδο του Δήμου στη Λαλακιά, εν δυνάμει χώροι πρασίνου στην οδό Μπαμπαγιώτου (πίσω από τον Ι.Ν. Αγίο Νικολάου, κλπ). Οι περισσότεροι αυτοί χώροι είναι μικροί σε μέγεθος.

Μεγάλες ιδιοκτησίες που θα μπορούσαν να μετατραπούν σε χώρους πρασίνου βρίσκονται κυρίως στο νότιο τμήμα της πόλης (Λαζαρέττα, περιοχή Στρατοπέδου). Οι χώροι αυτοί θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν το επεξεργασμένο νερό του ΕΕΛ Ερμούπολης. Για τη χρήση του νερού αυτού για άρδευση πρασίνου θα απαιτηθεί μακροπρόθεσμα η κατασκευή αγωγού από τον ΕΕΛ προς τη νέα πόλη. Βραχυπρόθεσμα θα μπορούσε να μεταφερθεί με υδροφόρες.

*Προς την κατεύθυνση μιας **βιώσιμης πολιτικής αστικού πρασίνου**, προτείνεται μακροπρόθεσμα η δημιουργία 3 βαθμίδων Πάρκων στην Ερμούπολη:*

⁹⁷ Εάν συνυπολογίσουμε και τον εποχικό πληθυσμό, τότε ο δείκτης διαμορφώνεται περίπου στο μισό.

⁹⁸ Ιδίως μετά την εισβολή στην Ουκρανία και την αλματώδη αύξηση του ενεργειακού κόστους.

⁹⁹ Η πρακτική αυτή έχει σε μεγάλο βαθμό εγκαταλειφθεί και στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, με εξαίρεση μοναδική ίσως το Δημαρχείο που συλλέγει βρόχινο νερό στη στέρνα του για χρήση στους χώρους υγιεινής του κτιρίου.

¹⁰⁰ Σύμφωνα με πληροφορίες από το Δήμο, ο βιολογικός καθαρισμός θα μετατραπεί μεν σε τριτοβάθμιας επεξεργασίας με τη δέσμευση όμως ότι τα παράγωγα ύδατα θα χρησιμοποιηθούν για εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων.

¹⁰¹ Κατά προτίμηση υψηλού πρασίνου.

- **Αστικά πάρκα**, που θα αποτελούν «φυγές» από το αστικό δομημένο περιβάλλον και θα αποτελούν σημαντικούς πόλους αναψυχής. Σήμερα δεν υπάρχουν τέτοια πάρκα στην Ερμούπολη. Τα Πάρκα αυτά θα πρέπει να έχουν σημαντικό μέγεθος, να μεταφέρουν την εικόνα της «φύσης» μέσα στον αστικό ιστό και να φιλοξενούν πολλαπλές δραστηριότητες ώστε να αποτελέσουν πόλους έλξης για κατοίκους και επισκέπτες.
- **Τοπικά πάρκα και χώρους πρασίνου** που εξυπηρετούν άμεσα τις ανάγκες της κατοικίας πέριξ τους. Τα Πάρκα αυτά θα πρέπει να είναι μεσαίου προς μικρού μεγέθους (περιλαμβάνοντας ακόμη και τα Πάρκα «τσέπη») και να φιλοξενούν καθημερινές δραστηριότητες των πέριξ κατοίκων όπως παιδικές χαρές, καθιστικά, όργανα υπαίθριας άθλησης, κ.α.
- **Γραμμικά Πάρκα**. Λόγω έλλειψης χώρου στην Ερμούπολη, προτείνεται η δημιουργία γραμμικών χώρων πρασίνου (δηλαδή με μικρό πλάτος και σημαντικό μήκος), π.χ. κατά μήκος της παραλίας ή κατά μήκος των ρεμάτων. Οι χώροι αυτοί θα πρέπει κατά κύριο λόγο να αποτελούν χώρους ανάπαυσης και αναψυχής ή περιπάτου.

Στην περιοχή παρέμβασης υπάρχουν ευκαιρίες για τη διαμόρφωση χώρων και των 3 βαθμίδων:

- **Αστικό Πάρκο** μπορεί να δημιουργηθεί στην περιοχή του Στρατοπέδου σε συνδυασμό με την προγραμματιζόμενη μετεγκατάσταση εκεί του Πανεπιστημίου Αιγαίου (ή/και στα Λαζαρέττα, μαζί με την αξιοποίηση/ανάδειξη του Λοιμοκαθαρθήριου).
- **Τοπικό Πάρκο** μπορεί να δημιουργηθεί στη Λαλακιά σε συνδυασμό με στάθμευση αλλά και άλλες λειτουργίες όπως π.χ. υπαίθρια άθληση.

Γραμμικό Πάρκο μπορεί να διαμορφωθεί στο θαλάσσιο μέτωπο σε συνδυασμό με το χώρο στάθμευσης στο Καρνάγιο, πιθανή επέκταση του παραλιακού ποδηλατόδρομου και έργα αναβάθμισης του αθλητικού κέντρου Βικέλας.

2.2. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Κείμενο το οποίο να συνοψίζει τα πορίσματα του υποκεφαλαίου 2.1 κατά τρόπον ώστε να υποδεικνύει τη σκοπιμότητα μιας Στρατηγικής Αστικής Ανάπτυξης μέσα στα όρια της Περιοχής.

α. Σκοπιμότητα ως προς τις Οικονομικές προκλήσεις

Ο συνδυασμός της πολυετούς οικονομικής κρίσης και των εμφανιζόμενων νέων ποικίλων κρίσεων (covid-19, ενεργειακή, πληθωριστική) με πολυεπίπεδες επιπτώσεις στην οικονομία, διαμορφώνουν ένα νέο πρότυπο καθημερινότητας και δίνουν έδαφος σε νέες προκλήσεις ως προς την τοπική ανάπτυξη, γεγονός που απαιτεί από τις αρμόδιες αρχές – αλλά και τον τοπικό πληθυσμό – να αναλάβουν πρωτοβουλίες με καινοτόμο χαρακτήρα, για την δημιουργία πολιτικών αυξημένης δημόσιας αξίας. Ταυτόχρονα, μη-αμελητέες εξελίξεις λαμβάνουν χώρα σε κοινωνικό, οικονομικό, πολιτιστικό και τεχνολογικό επίπεδο, δημιουργούν την ανάγκη για διαρκή και συστηματική συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων μερών με στόχο την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας. Αυτό επιδιώκεται διατομεακά όπως για παράδειγμα μέσω της στήριξης της τοπικής επιχειρηματικότητας και της προσαρμογής της στις σύγχρονες επιταγές, της αναβάθμισης των δεξιοτήτων των ανθρώπινων πόρων, της διατήρησης της ποιότητας του πρωτογενούς παραγωγικού τομέα -και δη του τομέα της αγροδιατροφής- προς διασφάλιση της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας και της βιώσιμης ανάπτυξης σε βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της οικονομίας της Σύρου που δημιουργεί *per se* θεμελιώδεις αναπτυξιακές προκλήσεις είναι η ταχεία τριτογενοποίησή της, ταυτόχρονα με σημαντική συρρίκνωση του δευτερογενούς τομέα και μείωση του οικονομικού αποτυπώματος του πρωτογενούς τομέα. Κύριοι πυλώνες της τοπικής οικονομίας αποτελούν οι κλάδοι καταλυμάτων / εστίασης και λιανικού εμπορίου, σε δεύτερο πλάνο εντοπίζονται οι κλάδοι μεταποίησης -κυρίως λόγω της ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας αλλά και ένεκα σημαντικών ποιοτικών προσπαθειών που παρατηρούνται στον τομέα της αγροδιατροφής (έστω και σε περιορισμένη κλίμακα), ο οποίος συμπεριλαμβάνει την μεταποίηση- και ο κλάδος των κατασκευών ενώ σημαντικοί κλάδοι ως προς την τοπική απασχόληση είναι εκείνοι του Δημόσιου Τομέα και της Εκπαίδευσης.

Ως προς τον **τομέα του Τουρισμού**, η Π.Ε. Σύρου διαθέτει περιορισμένη διαθεσιμότητα σε ξενοδοχειακά καταλύματα και ενοικιαζόμενα δωμάτια, τα οποία κατά μέσο όρο είναι μεσαίας δυναμικότητας. Ωστόσο, αξίζει να επισημανθεί ότι σε σχέση με ανταγωνιστικούς προορισμούς (π.χ. Τήνος, Άνδρος, Μήλος, Ίος, Σίφνος, ακόμη και Νάξος και Πάρος) το ξενοδοχειακό απόθεμα του νησιού είναι πιο ποιοτικό. Είναι ενδεικτικό ότι η πλειοψηφία των τουριστών – είτε ημεδαποί είτε αλλοδαποί- που επιλέγουν την Σύρο ως τουριστικό προορισμό, παρουσιάζει μία σαφή προτίμηση στην άφιξη σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (60%) έναντι εκείνων της σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) (39%), όταν στο σύνολο των Π.Ε. των Κυκλάδων αυτή η αναλογία είναι πιο ισορροπημένη (55%-45%, αντίστοιχα). Η διάρθρωση του ξενοδοχειακού δυναμικού στη Σύρο καταδεικνύει την ποιοτική του σύνθεση συνιστώντας παράγοντα προσέλκυσης ποιοτικού και όχι μαζικού τουρισμού στο νησί. Προς τούτο, θα πρέπει **να υποστηρίζονται σχετικές δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις που θα στοχεύουν στην αναβάθμιση του δημόσιου χώρου και των καταλυμάτων** -ιδιαίτερα των ενοικιαζόμενων- στην Σύρο.

Η Σύρος, παρά το γεγονός ότι στερείται απευθείας αεροπορικής συνδεσιμότητας με χώρες του εξωτερικού, **κατάφερε να αποσπάσει μερίδιο από την πολύ ισχυρή αύξηση των τουριστικών ροών προς τη χώρα μας κατά την τελευταία δεκαετία**. Ταυτόχρονα όμως,, τόσο οι αεροπορικές αφίξεις όσο και η επισκεψιμότητα σε μουσεία καταδεικνύουν ότι **ο τουρισμός στην Σύρο παρουσιάζει έντονη εποχικότητα**, εμφανίζοντας υψηλή συγκέντρωση κατά την περίοδο Ιουνίου-Σεπτεμβρίου κάθε έτους. Ένα ενδιαφέρον στοιχείο αφορά την **αύξηση που παρατηρείται από το 2015 και μετά στον αριθμό των επισκεπτών σε μουσεία τον Απρίλιο, η οποία όμως δεν συνεχίζεται τον Μάιο**. Αυτή η αυξημένη επισκεψιμότητα ίσως μπορεί να αποδοθεί στη δημοφιλία που απολαμβάνει το νησί της Σύρου τα τελευταία χρόνια κατά **την περίοδο του Πάσχα**, γεγονός το οποίο πρέπει να αξιοποιηθεί για την επέκταση της τουριστικής περιόδου στο νησί, χωρίς να εμφανίζει χρονικά κενά. Ένα δεύτερο στοιχείο εστίασης αποτελεί το γεγονός ότι η αύξηση στην επισκεψιμότητα στα Μουσεία του νησιού συνοδεύτηκε από μία πολύ πιο ήπια αύξηση στις εισπράξεις, καταδεικνύοντας την **ανάγκη ορθότερης εκτίμησης του τουριστικού προϊόντος που προσφέρει η Σύρος**. Δίχως άλλο, η Σύρος διαθέτει τις δυνάμεις και το προφίλ για να προσελκύσει πολύ μεγαλύτερο αριθμό ξένων και ημεδαπών επισκεπτών, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί λευκή επιταγή για το είδος τουρισμού που θα εισρεύσει στο νησί. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο **τουρισμός Κρουαζιέρας**. Η Σύρος αποτελεί διαχρονικά τον τρίτο δημοφιλέστερο προορισμό κρουαζιέρας μεταξύ των νησιών των Κυκλάδων παρουσιάζοντας, όμως, σημαντική μεταβλητότητα στις αφίξεις κατά την περίοδο 2013-2021, καθρεπτίζοντας την επιφυλακτικότητα που υπάρχει στην τοπική κοινωνία ως προς τα οφέλη που μπορεί να φέρει αυτή η μορφή τουρισμού στο νησί.

Ως προς το **εμπόριο και την επιχειρηματικότητα** παρατηρείται **φθίνουσα πορεία** στην τοπική οικονομία της Σύρου κατά την περίοδο 2015-2022 ο **αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων στο εμπόριο φθίνει, τόσο στο χονδρικό όσο και στο λιανικό**, την ίδια ώρα που ο αριθμός των επιχειρήσεων του τριτογενούς τομέα αλλά και συνολικά στην Π.Ε. Σύρου αυξάνεται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι ενεργές επιχειρήσεις αυτών των δύο κλάδων να αντιπροσωπεύουν πλέον μικρότερο ποσοστό τόσο στον τριτογενή τομέα όσο και στο σύνολο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη Σύρο.

Στον **δευτερογενή τομέα**, αυξημένη είναι η σημασία επαναλειτουργίας του Ναυπηγείου καθώς το Νεώριο απασχολεί σήμερα περισσότερα από 700 άτομα, διάφορων ειδικοτήτων αντλώντας ανθρώπινο δυναμικό και από το εξωτερικό λόγω της αυξημένης ζήτησης και κατ' επέκταση των αυξημένων αναγκών που αντιμετωπίζει. Η πρόκληση που αναδύεται στην προκειμένη περίπτωση αφορά:

- το επίπεδο του ανθρώπινου δυναμικού που προσελκύει η αναγεννημένη αυτή δραστηριότητα,
- το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα και η συνύπαρξή του με τις υπόλοιπες παράκτιες και θαλάσσιες δραστηριότητες και τον τοπικό πληθυσμό καθώς το ναυπηγείο βρίσκεται εντός του αστικού ιστού,
- και τέλος οι συνέργειες που μπορούν να αναπτυχθούν με άλλους τομείς της οικονομίας (π.χ. τουριστική προβολή),

συμβάλλοντας στο να καταστεί η Σύρος, οικονομικά και γεωπολιτικά, σημείο αναφοράς στην Ανατολική Μεσόγειο.

Ως προς τον **πρωτογενή τομέα**, η Σύρος είναι φτωχή σε γεωργικούς πόρους (σε όρους ποιότητας και έκτασης καλλιεργούμενων εδαφών, ενώ τα τελευταία χρόνια εμφανίζει πτώση της καλλιεργούμενης γης), παρουσιάζοντας σημαντική έλλειψη εξειδίκευσης στις σχετιζόμενες παραγωγικές δραστηριότητες. Παρ' όλα αυτά, η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και στην εξασφάλιση ισχυρού συγκριτικού πλεονεκτήματος. Τα τελευταία χρόνια η Σύρος προέβη στην υιοθέτηση καλών πρακτικών για την ανάδειξη της τοπικής γαστρονομίας ως πολιτιστικού και τουριστικού

πόρου σε διεθνές επίπεδο, ενώ **σημαντικές προσπάθειες εντοπίζονται μέσω της πιστοποίησης ποιότητας και προώθησης της μεταποίησης/τυποποίησης των αγροδιατροφικών προϊόντων.**

Συμπερασματικά, η Σύρος, όπως και η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και το νησιωτικό σύμπλεγμα των Κυκλάδων, εξαρτάται κυρίως από τον τριτογενή τομέα με προεξέχοντα τον τουρισμό και το εμπόριο, και δευτερευόντως από τον δευτερογενή -κυρίως κατασκευές και μεταποίηση- και πρωτογενή τομέα -γεωργία και κτηνοτροφία. Η απομάκρυνση της τοπικής οικονομίας της Σύρου από τις ιστορικές της καταβολές μπορεί να γεννάει προκλήσεις ως προς την προσαρμογή της στο νέο επιχειρηματικό περιβάλλον αλλά ταυτόχρονα δημιουργεί και σημαντικές ευκαιρίες καθώς το βιομηχανικό και μεταποιητικό παρελθόν του νησιού έχει αφήσει πίσω του σημαντικό αποτύπωμα – κτίρια, παραδόσεις, τεχνοτροπίες, τεχνονγνωσία – που μπορεί να αξιοποιηθεί με ποικίλους τρόπους για την ανάδειξη της ιστορίας και της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου. **Ζητούμενο αποτελεί η αναχώρηση της τοπικής οικονομίας από την στασιμότητα και την εσωστρέφεια και η ανακίνηση των παραγωγικών δυνάμεών της ώστε να αποκτήσει νέα δυναμική η οποία θα στηρίζεται στον τριτογενή τομέα με παράλληλη ανάκαμψη του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα, αναδεικνύοντας λειτουργικές διασυνδέσεις μεταξύ τους που θα προσδίδουν προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας.**

Τα **ιδιαίτερα χαρακτηριστικά** που συγκεντρώνει η Σύρος, και ειδικότερα το ιστορικό, πολιτιστικό, αρχιτεκτονικό απόθεμα σε συνδυασμό με την αστική παράδοση, την σύγχρονη αγροδιατροφική παραγωγή, το βιομηχανικό παρελθόν και την πλούσια πολιτιστική ζωή καθώς και την παρουσία δημόσιων υπηρεσιών, της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου και συναφών δομών καινοτομίας, της ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας και της ξυλοναυπηγικής παράδοσης προσδίδουν στο νησί μία ιδιαίτερη ταυτότητα. Αυτή του προσφέρει τη δυνατότητα να περπατήσει σε **μία διαφοροποιημένη αναπτυξιακή διαδρομή που δεν θα εξαντλείται και δεν θα στοχεύει στην μονοκαλλιέργεια του τουρισμού αλλά θα τον εντάσσει μέσα σε μία ολοκληρωμένη πρόταση για υψηλή ποιότητα ζωής, εργασίας και αναψυχής, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας μέσω μιας πιο ισόρροπης ανάπτυξης.**

Μεταξύ των κύριων αναπτυξιακών διακυβευμάτων για την τοπική οικονομία είναι η **ανάδειξη της αγροδιατροφικής παραγωγής -πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση- που συντελείται στο νησί και κυρίως η διασύνδεσή της με άλλους κλάδους της οικονομίας και ιδιαίτερα με εκείνους που σχετίζονται με τον τομέα του Τουρισμού.** Τα τελευταία χρόνια γίνονται στην Σύρο σημαντικές προσπάθειες που βασίζονται στην μεταποίηση, στην τυποποίηση και στην διασφάλιση της ποιότητας περιορισμένης παραγωγής αυξημένης, όμως, προστιθέμενης αξίας αναδεικνύοντας πλήθος αγροδιατροφικών προϊόντων.

Προεξέχων πυλώνας της τοπικής οικονομίας είναι ο τουρισμός ο οποίος ανέκαμψε εντυπωσιακά το 2022 και με γρηγορότερο ρυθμό από ότι αναμενόταν. Η Σύρος έχει την τύχη να διαθέτει ιδιαίτερη ιστορική ταυτότητα και ξεχωριστή πολιτιστική κληρονομιά χάρη στο βιομηχανικό παρελθόν της, την αστική της κληρονομιά και το αρχιτεκτονικό της απόθεμα. Αυτό η «προϊκα» την τοποθετεί στον τουριστικό χάρτη με διακριτό τρόπο, δίνοντάς της τη δυνατότητα να διαφοροποιήσει ποιοτικά την πρότασή της προς τους επισκέπτες -τόσο ως προς τα τουριστικά προϊόντα όσο και ως προς την εμπειρία διαμονής-, προσελκύοντας ακόμη και τη μέσο/μακροχρόνια διαμονή (π.χ. ψηφιακοί νομάδες, συνταξιούχοι ευρωπαϊκών και τρίτων χωρών), μέσω του ολοκληρωμένου πακέτου ζωής, εργασίας και αναψυχής που μπορεί να προσφέρει. **Κύριο ζητούμενο είναι η διαμόρφωση των συνθηκών για την ανάπτυξη συγκεκριμένων (δια)θεματικών τουριστικών προϊόντων και εμπειριών που μπορεί να προσφέρει η Σύρος -συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου και του θαλάσσιου τουρισμού που ακουμπάει τη γαλάζια ανάπτυξη-, κεφαλαιοποιώντας της διακριτή της ταυτότητα και απευθυνόμενη σε υψηλότερης εισοδηματικής κλίμακας, μόρφωσης και καλλιέργειας τουρίστες που μπορούν να “συνδεθούν” με το ποιοτικό πακέτο που μπορεί να προσφέρει το νησί. Μία τέτοια στρατηγική κατεύθυνση βαδίζει στον δρόμο της βιωσιμότητας προσπερνώντας τον πειρασμό του μαζικού τουρισμού που έχει λίγα να προσφέρει ως αποτύπωμα και συνεισφορά στον τόπο.**

Απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση μίας τέτοιας στρατηγικής στον τομέα του Τουρισμού είναι η **προώθηση μίας ολιστικής προσέγγισης δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων η οποία θα βασίζεται στη διατομεακή βελτίωση της Ερμούπολης, από την λειτουργία και τη βιωσιμότητα του αστικού χώρου, την φιλικότητά του σε όλους τους κατοίκους και επισκέπτες, μέχρι την προστασία του κτιριακού αποθέματος και στην ενίσχυση πράσινων υποδομών.** Ανάλογη προϋπόθεση αφορά την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού ώστε να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες τάσεις και εξελίξεις στον τομέα του τουρισμού με στόχο τον σεβασμό στις ανάγκες και στο αίσθημα εμπειρίας που έχει ο επισκέπτης. Εξίσου, όμως, σημαντική προϋπόθεση, οριζόντιου χαρακτήρα για την τοπική οικονομία, είναι η ανάγκη διασύνδεσης τόσο του τομέα του τουρισμού όσο και των λοιπών τομέων οικονομικής δραστηριότητας με την έρευνα και την καινοτομία. **Κομβικό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία μπορεί να διαδραματίσει η ανάπτυξη και αξιοποίηση της έρευνας και**

καινοτομίας μέσω των σχετικών δομών που απολαμβάνει στο έδαφός της η Ερμούπολη. Η ανάγκη διάχυσης της τεχνολογίας/τεχνογνωσίας στην τοπική οικονομία και κοινωνία και η ανάγκη σύνδεσης της τοπικής επιχειρηματικότητας με τα αποτελέσματα της έρευνας και της καινοτομίας προβάλλουν ως επιτακτικές προκειμένου η οικονομία της Σύρου να αποκτήσει ξανά δυναμική, να αναπτύξει και να εστιάσει σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εμπειρίας για τους αποδέκτες τους. Η εξοικείωση της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας με την τεχνολογία, την έρευνα και την καινοτομία θα συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση και στον ψηφιακό μετασχηματισμό στους τομείς τουρισμού και πολιτισμού, καθώς και σε άλλους κλάδους αιχμής για την τοπική οικονομία του τριτογενούς, δευτερογενούς και πρωτογενούς τομέα, στηρίζοντας παράλληλα την πράσινη μετάβαση της Σύρου.

β. Σκοπιμότητα ως προς τις Κοινωνικές προκλήσεις

Σε αντίθεση με την ΠΝΑ, η οποία είναι η μόνη Περιφέρειας της χώρας μαζί με εκείνη της Κρήτης, η οποία καταγράφει θετική μεταβολή στον μόνιμο πληθυσμό **μεταξύ των απογραφών 2011-2021, στην Π.Ε. Σύρου ο μόνιμος πληθυσμός μειώθηκε**, με αποτέλεσμα να χάσει τα πρωτεία μεταξύ των Π.Ε. των Κυκλάδων από την Π.Ε. Νάξου. Ειδικότερα, η φθίνουσα τάση του πληθυσμού οφείλεται στην Δ.Ε. Ερμούπολης αφού η αυξητική τάση που παρατηρείται στον πληθυσμό των Δ.Ε. Άνω Σύρου και Ποσειδωνίας συμβάλλουν ώστε η μείωση του πληθυσμού να είναι αισθητά μικρότερη. Επιπλέον, **στην Π.Ε. Σύρου η μέση ηλικία αυξάνεται και ο πληθυσμός γηράσκει, ολοκληρώνοντας την σημαντική πληθυσμιακή πρόκληση που αντιμετωπίζει ο τόπος.**

Όσον αφορά στην **χωρική συγκέντρωση του πληθυσμού** στην Δ.Κ. Ερμούπολης ανά απογραφικό τομέα (Α.Π.), το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Ερμούπολης συγκεντρώνεται στις συνοικίες Νεαπόλεως, Πευκακίων, Μεταμόρφωσης, Εργατικές Κατοικίες/Ξηρόκαμπου (Προσφυγικός Συνοικισμός), Βροντάδου και Τριών Ιεραρχών. Στις τέσσερις πρώτες εντοπίζεται ο υψηλότερος βαθμός πληθυσμιακής πυκνότητας (άτομα / εκτάριο) σχηματίζοντας ένα αριστερόστροφο ελλειπτικό σχήμα. Ως προς το **επίπεδο εκπαίδευσης**, ο τοπικός πληθυσμός εμφανίζει υστέρηση σε σχέση με τις επιδόσεις της χώρας αφού παραπάνω από το μισό πληθυσμό της Π.Ε. Σύρου έχει φτάσει μέχρι τη βαθμίδα του Γυμνασίου, εκ των οποίων οι μισοί είναι απόφοιτοι Δημοτικού και ένας στους δέκα έχει εγκαταλείψει πρόωρα το Δημοτικό. Κάπως καλύτερη εμφανίζεται η εικόνα σε επίπεδο Δ.Κ. Ερμούπολεως. Όσον αφορά στον **οικονομικά ενεργό πληθυσμό**, το παραγωγικό κομμάτι του πληθυσμού στη Σύρο συνολικά και στην Ερμούπολη ειδικότερα μπορεί να αυξάνεται ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού αλλά ο ρυθμός επέκτασής του υπολείπεται σαφώς εκείνου των Π.Ε. των Κυκλάδων. Περαιτέρω, η εξέλιξη της ποσοστιαίας διάρθρωσης της απασχόλησης ανά τομέα παραγωγής καταδεικνύει την τριτογενοποίηση της οικονομίας αφού των ποσοστό των απασχολούμενων στον τριτογενή τομέα έχει ενισχυθεί σημαντικά.

Συμπερασματικά, από τα πληθυσμιακά στοιχεία προκύπτει ότι ο τοπικός πληθυσμός μειώνεται και γηράσκει, εμφανίζει μεγάλη χωρική συγκέντρωση στις λεγόμενες «λαϊκές συνοικίες», παρουσιάζει σημαντική αρνητική απόκλιση από το μέσο επίπεδο εκπαίδευσης της χώρας, ενώ ολόένα και μεγαλύτερο ποσοστό του απασχολείται στον τριτογενή τομέα παραγωγής.

Στον τομέα της προσβασιμότητας/κινητικότητας ως επιτακτική ανάγκη προβάλλει η θεραπεία του μη φιλικού σχεδιασμού της πόλης για άτομα με αναπηρίες ή ειδικές ανάγκες – όπου αυτός παρατηρείται σήμερα, το χαμηλό βαθμό προσβασιμότητας σε διάφορα δημόσια κτίρια, το πολύ περιορισμένο προσβάσιμο περιεχόμενο (π.χ. μουσειακές συλλογές), και το χαμηλό επίπεδο ικανοποίησης αναγκών ατόμων με ειδικές ανάγκες από τις εκπαιδευτικές υποδομές.

Στον **τομέα της εκπαίδευσης**, μία από τις κύριες προκλήσεις είναι ο εξοπλισμός και η ενεργειακή και αισθητική αναβάθμιση των υποδομών εκπαίδευσης στην περιοχή παρέμβασης, καθώς και ο εκσυγχρονισμός των ειδικοτήτων προγραμμάτων εκπαίδευσης της Τεχνικής και Επαγγελματικής Κατάρτισης με τρόπο που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της τοπικής οικονομίας και θα συμβαδίζει με τις διεθνώς σύγχρονες τάσεις σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες της αγοράς εργασίας.

Ως προς τις **υποδομές υγείας**, οι δομές πρωτοβάθμιας υγείας χρήζουν στήριξης σε εξοπλισμό και ανθρώπινο δυναμικό ενώ οι ανάγκες του Νοσοκομείου εντοπίζονται στην στήριξη στελέχωσης, στην κατασκευή νέου σύγχρονου κτιρίου, η επαναλειτουργία και χρήση της πισίνας του Νοσοκομείου για ανάγκες αποκατάστασης και φυσιοθεραπείας των ΑΜΕΑ.

Τέλος,, μία από τις διαρκείς προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ερμούπολη είναι **η ανάγκη στήριξης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων της πόλης** όπως τα άτομα τρίτης ηλικίας και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς επίσης και η ανάγκη στήριξης ατόμων με ψυχικές διαταραχές και ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Λόγω της έλευσης της πανδημίας επιτάχθηκε η ανάγκη για διαχείριση ζητημάτων που σχετίζονται με

κοινωνικοοικονομικά ζητήματα, την προσπάθεια κοινωνικής ενσωμάτωσης, την κοινωνική φροντίδα και προστασία, την διαχείριση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, την μείωση της φτώχειας ακόμα και, την εξισορρόπηση του εργασιακού βίου και της κοινωνικής ζωής. Αφενός, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη για ανάπτυξη δράσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη υποδομών προς διευκόλυνση του βίου των εξαρτώμενων μελών της κοινωνίας, όπως επίσης και μέριμνας για την αποσυμφόρηση των πιέσεων στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας ηλικιωμένων ή ατόμων με κινητικά προβλήματα, καθώς οι υφιστάμενες είναι παλαιωμένες ή έχουν εξαντλήσει την δυναμικότητά τους. Αφετέρου, μείζονος σημασίας ζήτημα με πολύπλευρες προεκτάσεις είναι η κάλυψη των αναγκών περί οικονομικά προσιτής και ποιοτικής προσχολικής αγωγής, αφότου εξακολουθούν να υφίστανται ανεπάρκειες στην στήριξη της προσχολικής φροντίδας και εκπαίδευσης.

γ. Σκοπιμότητα ως προς τις Περιβαλλοντικές προκλήσεις και τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής

Στον τομέα **βιώσιμης χρήσης πόρων και αειφορίας** σημαντικές είναι οι ανάγκες εξοικονόμησης πόσιμου νερού και ενέργειας. Η **έλλειψη υδατικών πόρων** είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη Σύρο και οφείλεται στα γεωλογικά χαρακτηριστικά του νησιού. Σήμερα όλες οι ανάγκες ύδρευσης (και εν μέρει άρδευσης) ικανοποιούνται από τους σταθμούς αφαλάτωσης γεγονός που αφενός αυξάνει το κόστος για τον τελικό καταναλωτή και αφετέρου επιβαρύνει υπέρμετρα το λειτουργικό κόστος της ΔΕΥΑΣ. Επομένως, **το νερό αποτελεί εξαιρετικά πολύτιμο πόρο ο οποίος πρέπει να εξοικονομείται με κάθε δυνατό μέσο.**

Αν και δεν υπάρχει συστηματική καταγραφή και τεκμηρίωση τεκμαίρεται ότι σημαντικές είναι και οι ανάγκες **ενεργειακής αναβάθμισης** σε δημόσια κτίρια και υποδομές (π.χ. αθλητικές εγκαταστάσεις, σχολεία) και η **εξοικονόμηση πόρων στη λειτουργία του δημόσιου χώρου** (π.χ. δημόσιος φωτισμός).

Στον τομέα διαχείρισης υγρών αποβλήτων δεν σημειώνονται μεγάλα προβλήματα καθώς η πόλη διαθέτει πλήρες αποχετευτικό δίκτυο το οποίο οδηγεί σε ΕΕΛ τριτοβάθμιας επεξεργασίας. **Πρόκληση αποτελεί η πιο αποδοτική λειτουργία του ΕΕΛ** με την κάλυψη των ενεργειακών του απαιτήσεων από ανανεώσιμες πηγές (είτε φωτοβολταϊκά, είτε παραγωγή βιοαερίου και μετατροπή σε ηλεκτρική ενέργεια). Στον τομέα της διαχείρισης στερεών αποβλήτων **πρόκληση αποτελεί η συλλογή απορριμμάτων και η απουσία πράσινων σημείων μέσα στην πόλη.** Η πόλη διαθέτει 400 σημεία κάδων συλλογή ΑΣΑ αλλά **μόλις 2 συστήματα υπόγειων κάδων** τα οποία προσφέρουν καλύτερη αισθητική ένταση, έλεγχο οσμών (ιδίως το καλοκαίρι) και μικρότερη συχνότητα αποκομιδής.

Όσον αφορά τους **κινδύνους από την κλιματική αλλαγή** (θερμική νησίδα, πλημμύρες, κατολισθήσεις) **δεν εντοπίζονται σημαντικά προβλήματα:** υπάρχει ένα μικρό σχετικά πρόβλημα απορροής χειμάρρου στη θέση Πηδάλι ή Φαληράκι δίπλα στην τουριστική μαρίνα και ένα εντοπισμένο πρόβλημα κατολισθήσεων στην θέση Βούρλη στην περιοχή Βαπόρια).

Στον τομέα των κινδύνων ή αρνητικών επιπτώσεων από τις ανθρώπινες δραστηριότητες **η παρουσία εγκαταστάσεων ενεργειακών και ναυπηγοεπισκευαστικών δραστηριοτήτων γεννούν την ανάγκη ενίσχυσης της πρόληψης και διαχείρισης φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων.**

δ. Σκοπιμότητα ως προς τις Προκλήσεις του δομημένου και πολιτιστικού περιβάλλοντος και των υποδομών

Σημαντική πρόκληση τόσο για τον αστικό σχεδιασμό όσο και για τις τεχνικές υποδομές αποτελεί **το έντονο ανάγλυφο της πόλης, ιδίως προς το βόρειο τμήμα της.** Οι μεγάλες κλίσεις και οι έντονες πτυχώσεις του αναγλύφου που παρατηρούνται προς την Άνω Σύρο και τις περιοχές Ανάσταση, Βροντάδο, 3 Ιεράρχες, Δόξα δημιουργούν πολλαπλές **δυσκολίες στη χάραξη ενός ορθολογικού και λειτουργικού οδικού δικτύου που θα αποτρέψει την κίνηση των οχημάτων μέσω του κέντρου** της πόλης και θα συνάδει με τις αρχές της Βιώσιμης Κινητικότητας. Αυτή τη στιγμή απουσιάζει ένας περιφερειακός δακτύλιος ο οποίος θα εξυπηρετεί κινήσεις από τις βορειο-ανατολικές συνοικίες προς το εσωτερικό του νησιού, προς το αεροδρόμιο (και μελλοντικά προς το επιβατικό τμήμα του λιμένα) χωρίς τη διέλευση από το κέντρο. Η χάραξη ενός περιφερειακού δακτυλίου με ορθά τεχνικά χαρακτηριστικά είναι ένα δύσκολο έργο (ο υφιστάμενος δρόμος έχει πολύ στενό οδόστρωμα, σημαντικές κλίσεις και πολύ κλειστές στροφές) που απαιτεί σημαντικά τεχνικά έργα (πιθανά κάποια γέφυρες ή τούνελ, διαπλάτυνση και διόρθωση της χάραξης). Ταυτόχρονα, οι μεγάλες κλίσεις έχουν επηρεάσει και το σχεδιασμό της πόλης δημιουργώντας **πολλούς κλιμακωτούς πεζοδρόμους.** Η ύπαρξη τόσο εκτεταμένου δικτύου κλιμακωτών πεζοδρόμων **δημιουργεί προβλήματα στη λειτουργία της πόλης** (π.χ. αποκομιδή

απορριμμάτων) αλλά και στην κίνηση των ΑμεΑ (με κινητικές αναπηρίες) και άλλων ατόμων με ειδικές ανάγκες (ηλικιωμένοι, άτομα με κινητικούς περιορισμούς, γονείς με καρτσάκια).

Στον τομέα της κυκλοφορίας, κύρια πρόκληση αποτελεί η ελάφρυνση των κυκλοφοριακών φόρτων στον παραλιακό οδικό άξονα και διαμέσου του ιστορικού κέντρου (Μανδηλαρά – Αλ. Παναγούλη – Ακτή Παπάγου – Ακτή Ράλλη και άξονας Μπαμπαγιώτου) ιδίως κατά τη θερινή περίοδο και τις άλλες τουριστικές περιόδους (π.χ. Πάσχα) και η συγκράτηση της κυκλοφορίας οχημάτων και της στάθμευσης περιμετρικά στην πόλη, ενθαρρύνοντας παράλληλα τις βιώσιμες μετακινήσεις. Αυτό προϋποθέτει:

- Την **αύξηση των θέσεων στάθμευσης** σε κομβικές θέσεις (κυρίως σε περιφερειακά σημεία) και **ενθάρρυνση της κυκλοφορίας των οχημάτων περιφερειακά**. Αυτό θα προϋπέθετε τόσο τεχνικά έργα (π.χ. περιφερειακό δακτύλιο) όσο και αλλαγές στη χωροθέτηση (π.χ. μεταφορά της ακτοπλοΐας στο νότιο τμήμα του λιμένα, αποκέντρωση της εργασίας προς τη νότια ζώνη και τα τοπικά κέντρα, κ.α.).
- Την **επέκταση του δικτύου αστικών μεταφορών** και την επέκταση του ωραρίου κατά τις τουριστικές περιόδους.
- Την **άρση των προβλημάτων στο εκτεταμένο δίκτυο κίνησης πεζού** και ήπιας κυκλοφορίας που περιορίζουν τη χρήση του: ελλείψεις οδηγών όδευσης τυφλού ή/και ηλεκτρονικών εφαρμογών για ενημέρωση τυφλών, πεζοδρόμια μικρού πλάτους, έλλειψη επαρκούς φωτισμού το βράδυ, έλλειψη σήμανσης, έλλειψη κουραστών στις σκάλες (ή και παράλληλες ράμπες για καρτσάκια νηπίων), κακοτεχνίες στις ράμπες των πεζοδρομίων, έλλειψη πληροφόρησης για χρόνο περπατήματος και βαθμό δυσκολίας, έλλειψη σκιάστρων το καλοκαίρι.
- Τη **δημιουργία δικτύου ποδηλατοκίνησης** με την αξιοποίηση της ζώνης επίπεδου αναγλύφου (παραλιακή και νότια ζώνη).

Επιπρόσθετα η Ερμούπολη αποτελεί μία **πολύ ιδιαίτερη πόλη**, για την οποία η αρχιτεκτονική κληρονομιά παίζει εξαιρετικά **σημαντικό ρόλο** τόσο για την **ταυτότητα της πόλης** όσο και ως αναπτυξιακός πόρος (**για την ανάπτυξη τουρισμού πολιτιστικής κληρονομιάς**). Πρόκληση λοιπόν αποτελεί το πώς μπορεί η πόλη να εκμεταλλευτεί τον πόρο αυτό για τουριστική αξιοποίηση χωρίς να τον αλλοιώσει, και παράλληλα να συνεχίσει να καλύπτει ζωτικές ανάγκες των κατοίκων και να μη μετατραπεί σε «μουσειακό έκθεμα».

Η πρώτη **πρόκληση** αφορά τη **διατήρηση της «αυθεντικότητας» κτιρίων και αστικού ιστού** από τις κακόγουστες προσθήκες και μορφολογικές αλλοιώσεις (κάτι που εν μέρει επιτυγχάνεται με την προστασία που παρέχει το ΥΠΠΟ λόγω «ιστορικού τόπου») αλλά και τη **διατήρηση της καλής κατάστασης** των κτιρίων και άλλων υποδομών απέναντι στη φθορά του χρόνου και της θάλασσας (κάτι που εξαρτάται από οικονομικούς κυρίως παράγοντες και δεν μπορεί να επιβληθεί θεσμικά).

Η δεύτερη **πρόσκληση** αφορά τις **χρήσεις που στεγάζονται στα ιστορικά κτίρια**. Ο στόχος σε αυτή την περίπτωση είναι να μην καταλάβουν όλα τα ιστορικά κτίρια χρήσεις περί τον τουρισμό (καταλύματα, airbnb, εστίαση, τουριστικά καταστήματα, κ.α.) εκτοπίζοντας την πραγματική ζωή της πόλης¹⁰² και δημιουργώντας ένα «σκηνικό».

Παράλληλα, η **βιομηχανική κληρονομιά** της πόλης αποτελεί μία παράλληλη αλλά ουσιωδώς διαφορετική πρόκληση. Με ένα μεγάλο τμήμα των κτιρίων να έχουν περιπέσει σε αχρηστία εδώ και πολλά χρόνια και να έχουν σταδιακά ερειπωθεί, η **πρόκληση** δεν αφορά τόσο τη συντήρηση και αποκατάσταση των κτιρίων, αλλά **τη διάσωση και διατήρηση της ιστορικής μνήμης**. Την ίδια πρόκληση παρουσιάζουν και **τα εξαιρετικά αξιόλογα ταφικά μνημεία του ορθόδοξου νεκροταφείου** των οποίων η συντήρηση είναι πολυδάπανη.

Τέλος, χρειάζεται να αντιμετωπιστεί η **αισθητική υποβάθμιση που εντοπίζεται στον άξονα της Ηρ. Πολυτεχνείου** με μία συγκροτημένη και ολική ανάπλαση.

¹⁰² Σε πρόσφατο άρθρο στο ηλεκτρονικό έντυπο Λογότυπος περιγράφονται οι τάσεις εκτόπισης των κατοίκων του κέντρου κατά τη θερινή περίοδο λόγω των έντονων οχλήσεων (σκουπίδια, θόρυβος, κατάληψη όλου του κοινόχρηστου χώρου από τραπεζοκαθίσματα) από τις τουριστικές χρήσεις.

<https://www.logotypos.gr/chanoun-ton-ypno-tous-o-tourismos-erchetai-oi-ermoupolites-fevgoun/>

ε. Σκοπιμότητα ως προς τις Προκλήσεις ως προς τις Προκλήσεις πολεοδομικής οργάνωσης και χρήσεων γης

Στον τομέα των αστικών χρήσεων γης και του πράσινου στην πόλη, βασική πρόκληση αποτελεί η αποκέντρωση των χρήσεων κέντρου πόλης προς νότο και προς δυσμάς ώστε αφενός να αντιμετωπιστεί η «συμφόρηση» του κέντρου από την υπερβολική συγκέντρωση ανθρώπων και οχημάτων και αφετέρου να μεταφερθεί τμήμα της οικονομικής δραστηριότητας στις συνοικίες αυτές.

Επίσης η Ερμούπολη διαθέτει **εξαιρετικά λίγους και άνισα καταναμημένους οργανωμένους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου**. Ενδεικτικό είναι ότι ο δείκτης πρασίνου ανά κάτοικο διαμορφώνεται στο πολύ χαμηλό επίπεδο των 2,3 τ.μ./άτομο, τη στιγμή που το συνιστώμενο σταθερότυπο του ΠΟΥ είναι 9 τ.μ./άτομο. **Συνέπεια της ανεπάρκειας αυτής είναι ότι δεν ικανοποιούνται οι ανάγκες για υπαίθριες δραστηριότητες ανθρώπων όλων των ηλικιών** (αναψυχή, άθληση) **αλλά και των ζώων συντροφιάς**. Η επέκταση του δικτύου χώρων πρασίνου ~~καθίσταται~~**καθίσταται** δύσκολη αφενός λόγω του **διαρκώς μειούμενου αποθέματος ανοιχτών χώρων** (λόγω της αδυναμίας να ολοκληρωθεί η πολεοδομική μελέτη – που θα διασφάλιζε αυτούς τους χώρους – και η παράλληλη συνέχιση της οικοδομικής δραστηριότητας) και αφετέρου λόγω περιορισμένων υδατικών πόρων για άρδευση. Σήμερα, **οι περισσότεροι διαθέσιμοι ελεύθεροι χώροι σημαντικής έκτασης εντοπίζονται στο νότιο τμήμα της πόλης ενώ οι περισσότεροι κάτοικοι εντοπίζονται στο βόρειο τμήμα της πόλης**.

Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα αποτελούν οι **συγκρούσεις χρήσεων γης** που εντοπίζονται **κατά μήκος του παραλιακού μετώπου**, εντός της λεκάνης του λιμένα Ερμούπολης και συγκεκριμένα:

- **Η σημαντικότερη σύγκρουση χρήσεων γης εντοπίζεται στο κεντρικό και νότιο τμήμα (ναυπηγοεπισκευαστική ζώνη) λόγω θορύβου και παραγόμενων αέριων ρύπων**. Οι χρήσεις που επηρεάζονται κυρίως περιλαμβάνουν τις γειτνιάζουσες λειτουργίες κέντρου πόλης, την εκπαίδευση, και τις υπηρεσίες υγείας/πρόνοιας. **Επίλυση της σύγκρουσης θα προϋπέθετε τη μετακίνηση των χρήσεων αυτών εκτός του πολεοδομικού ιστού**. Αυτό θα ήταν εφικτό μόνο για τις μικρές ναυπηγοεπισκευαστικές επιχειρήσεις. Η μετακίνηση του Νεωρίου δεν θεωρείται εφικτή λόγω της κλίμακας των υποδομών και της ανάγκης για ασφαλές λιμενικό περιβάλλον (κλειστό λιμάνι). Επομένως **σημαντική πρόκληση αποτελεί η συνέχιση της δραστηριότητας αυτής – στη θέση που είναι σήμερα – με παράλληλη μείωση των οχλήσεων που προκαλεί**.
- **Σύγκρουση χρήσεων εντοπίζεται και στην είσοδο του επιβατικού λιμένα λόγω πολλαπλών κινήσεων** και έλλειψης κυκλοφοριακών ρυθμίσεων. Στο σημείο αυτό χωροθετείται η αφετηρία του ΚΤΕΛ και γίνεται ταυτόχρονα και η είσοδος των οχημάτων (ΙΧ και φορτηγών) στη ζώνη του λιμένα, ενώ διέρχεται από το σημείο και ο κύριος οδικός άξονας της πόλης. Μακροπρόθεσμα, η μεταφορά της ακτοπλοΐας στη νότια λεκάνη του λιμένα θα επιλύσει τη σύγκρουση αυτή (καθώς μία από τις χρήσεις θα μεταφερθεί σε άλλη θέση), μεσοπρόθεσμα όμως θα έπρεπε να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπισή της.
- **Σύγκρουση χρήσεων εντοπίζεται και στην θέση του αμαξοστασίου του Δήμου** λόγω οχλήσεων υγειονομικής φύσης, θορύβου και οσμών προς τις άμεσα γειτνιάζουσες χρήσεις (παιδική χαρά ΑμεΑ και αθλητικές εγκαταστάσεις) και λόγω του μεγάλου κυκλοφοριακού φόρτου επί της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου όπου χωροθετείται η είσοδος αμαξοστασίου (η είσοδος και έξοδος των βαρέων οχημάτων του Δήμου αποτελεί όχληση για τη λοιπή κυκλοφορία). Η σύγκρουση μπορεί να αντιμετωπιστεί επιτυχώς με τη μεταφορά του αμαξοστασίου εκτός του πολεοδομικού ιστού της πόλης.

Συνολική Σκοπιμότητα

Κείμενο το οποίο να συνθέτεται πορίσματα ανά πρόκληση.

Η περιοχή εφαρμογής της Στρατηγικής πρέπει να αντιμετωπίσει πολυσύνθετες προκλήσεις οι οποίες σχετίζονται με τον στόχο βελτίωσης της ποιότητας ζωής των κατοίκων αλλά και της εμπειρίας των επισκεπτών. Αυτός συνδέεται αφενός με τις ανάγκες της καθημερινής διαβίωσης και αφετέρου με τις ιστορικές επιταγές

που φέρει ο τόπος να ανταποκρίνεται με σταθερότητα και συνέπεια στις προσδοκίες που δημιουργεί η πλούσια πολιτιστική, αρχιτεκτονική και αστική παρακαταθήκη της.

Οι κύριες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η περιοχή εφαρμογής της Στρατηγικής ΟΧΕ – ΒΑΑ διακρίνονται στις εξής κατηγορίες: **α) σε εκείνες που σχετίζονται με την ανάπτυξη μίας ισχυρής και ανθεκτικής τοπικής οικονομίας, β) σε εκείνες που αφορούν τον τοπικό πληθυσμό και την κοινωνία της περιοχής παρέμβασης, γ) σε εκείνες που σχετίζονται με τις περιβαλλοντικές προκλήσεις και τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στην περιοχή παρέμβασης, δ) σε εκείνες που συνδέονται με το δομημένο περιβάλλον και τις βασικές υποδομές, ε) σε εκείνες που συνδέονται με το πολιτιστικό περιβάλλον και την αισθητική υποβάθμιση της περιοχής παρέμβασης και τέλος, ζ) σε εκείνες που έχουν συνάφεια με την πολεοδομική οργάνωση του αστικού περιβάλλοντος και τις χρήσεις γης του κτηριακού αποθέματος.**

Μία από τις κύριες προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η περιοχή παρέμβασης είναι ο συγκερασμός του ιστορικού, αστικού, βιομηχανικού, μεταποιητικού και αρχιτεκτονικού υποβάθρου της Ερμούπολης, με τις σύγχρονες οικονομικές επιταγές **για ισχυρή, ανθεκτική και εξωστρεφή τοπική οικονομία**. Παράγοντας κλειδί προς αυτή την κατεύθυνση είναι η προσέλκυση νέας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας και η παράλληλη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόλων καινοτομίας για την διαμόρφωση ανταγωνιστικών προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η βελτίωση θεμελιωδών παραμέτρων της τοπικής οικονομίας όπως η ανακίνηση των παραγωγικών δυνάμεων, η προσαρμογή στις σύγχρονες προκλήσεις του νέου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανθρώπινων πόρων, η διασφάλιση της ποιότητας του τομέα της αγροδιατροφής και η διασύνδεσή της με άλλους κλάδους της οικονομίας, η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων της οικονομίας, η διατήρηση του διαφοροποιημένου χαρακτήρα των οικονομικών δραστηριοτήτων του νησιού αποφεύγοντας την μονοκαλλιέργεια της οικονομίας στη βάση του τουριστικού τομέα, αλλά παράλληλα και η αξιοποίηση της αύξησης του τουρισμού στη βάση της βιωσιμότητας και της προσέλκυσης ποιοτικού και όχι μαζικού τουρισμού μπορούν να θέσουν τέρμα στην αίσθηση στασιμότητας και εσωστρέφειας που παρουσιάζει η τοπική οικονομία προσδίδοντάς της νέα δυναμική.

Η περιοχή παρέμβασης διαθέτει τα απαραίτητα στοιχεία και το προφίλ για να δημιουργήσει **ένα ισορροπημένο αναπτυξιακό και οικονομικό μοντέλο** στηριζόμενο στον εκσυγχρονισμό των συντελεστών παραγωγής της τοπικής οικονομίας και στην διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος. Οδηγός αυτής της προσπάθειας είναι η ολοκληρωμένη πρόταση για υψηλής ποιότητας ζωή, εργασία και αναψυχή, αξιοποιώντας την πολιτιστική/βιομηχανική κληρονομιά, την αστική κουλτούρα και την κουλτούρα συνύπαρξη της τοπικής κοινωνίας, την σύγχρονη αγροδιατροφική παράδοση, την πολιτιστική ζωή, την ύπαρξη δημοσίων υπηρεσιών και πολυτεχνικής σχολής, την ναυπηγοκατασκευαστική δραστηριότητα και ξυλοναυπηγική παράδοση που διαμορφώνουν την ιδιαίτερη ταυτότητα του νησιού. **Κεντρικό ρόλο διαδραματίζει ο τομέας του τουρισμού**, έχοντας ως γνώμονα την διαφοροποίηση της τουριστικής εμπειρίας στη βάση των θεματικών προϊόντων που μπορεί να προσφέρει η Ερμούπολη, και η Σύρος γενικότερα, στοχεύοντας στην προσέλκυση ειδικής κατηγορίας επισκεπτών (π.χ. υψηλής εισοδηματικής κλίμακας, μόρφωσης και καλλιέργειας, ψηφιακοί νομάδες, συνταξιούχοι τρίτων χωρών) και αποφεύγοντας την ανάπτυξη μαζικού τουρισμού. Καταλύτη σε αυτή την διαδικασία αποτελεί η ανάπτυξη και η αξιοποίηση της έρευνας και της καινοτομίας μέσω σχετικών δομών που φιλοξενεί η περιοχή εφαρμογής. Η ανάγκη διάχυσης των αποτελεσμάτων τους και της τεχνογνωσίας/τεχνολογίας που διαθέτουν στην τοπική οικονομία και κοινωνία συνιστά μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις για την περιοχή εφαρμογής της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ.

Στον κοινωνικό τομέα μία σημαντική πρόκληση που αντιμετωπίζει η περιοχή εφαρμογής αφορά το επίπεδο προσβασιμότητας και κινητικότητας ειδικών κοινωνικών ομάδων (ΑΜΕΑ, παιδιά, Τρίτη ηλικία) στον δημόσιο χώρο, σε κτίρια και σε σημεία τουριστικού και εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος (π.χ. χαμηλός βαθμός προσβασιμότητας/κινητικότητας στον αστικό χώρο, σε δημόσια κτίρια, σε περιεχόμενο -μουσειακές συλλογές-, σε εκπαιδευτικές υποδομές) καθότι το ανάγλυφο της πόλης και ο μη φιλικός σχεδιασμός της λειτουργεί ως τροχοπέδη στην διάδραση αυτών των ομάδων με τον αστικό ιστό. Ανάλογες προκλήσεις που σχετίζονται με την κοινωνική συνοχή αφορούν τις δυνατότητες στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων όπως οι κακοποιημένες γυναίκες, τα άτομα τρίτης ηλικίας και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ενώ παράλληλα είναι η ανάγκη στήριξης ατόμων με ψυχικές διαταραχές και ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Μάλιστα, η έλευση της πανδημίας κατέστησε επιτακτική την ανάγκη για την διαχείριση κοινωνικοοικονομικών ζητημάτων, ζητημάτων κοινωνικής ενσωμάτωσης, κοινωνικής φροντίδας, προστασίας και κοινωνικού αποκλεισμού, καταπολέμηση ζητημάτων φτώχειας και εξισορρόπησης εργασιακού βίου και κοινωνικής ζωής. Σε αυτό το πλαίσιο, ανάγκες εντοπίζονται στην ανάπτυξη δομών προς διευκόλυνση του βίου των εξαρτώμενων μελών της κοινωνίας, όπως επίσης και μέριμνες για την αποσυμφόρηση των πιέσεων στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας

ηλικιωμένων ή ατόμων με κινητικά προβλήματα, καθώς οι υφιστάμενες είναι παλαιωμένες ή έχουν εξαντλήσει την δυναμικότητά τους. Επιπλέον, δεδομένου του νησιωτικού χαρακτήρα της περιοχής εφαρμογής εξίσου σημαντικές είναι οι προκλήσεις που υφίστανται στον τομέα της υγείας και δη στις ανάγκες σε εξοπλισμό, κτιριακά και ανθρώπινο δυναμικό στην πρωτοβάθμια υγεία και στο Νοσοκομείο Σύρου ενώ ειδικότερες ανάγκες που συνδέονται με τα ευάλωτα κομμάτια του πληθυσμού όπως η επαναλειτουργία και χρήση της πισίνας του Νοσοκομείου για ανάγκες αποκατάστασης και φυσιοθεραπείας των ΑΜΕΑ είναι εξίσου επιτακτικές.

Όσον αφορά την **κλιματική αλλαγή, την βιωσιμότητα και την πράσινη μετάβαση** στην περιοχή εφαρμογής της στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ, εντοπίζονται χώροι που χρήζουν ενεργειακής αναβάθμισης (π.χ. δημόσια κτίρια και υποδομές, αθλητικές εγκαταστάσεις, σχολεία) και ανάγκες εξοικονόμησης φυσικών πόρων και ενέργειας στην λειτουργία του δημόσιου χώρου (π.χ. δημόσιος ηλεκτροφωτισμός, διαχείριση υδατικών πόρων κ.λπ.) βάσει των αρχών της αειφορίας. Στόχος είναι η βιώσιμη διαχείριση των πόρων και η αποδοτικότερη λειτουργία των υφιστάμενων υποδομών (ύδρευσης, αφαλάτωσης, άρδευσης, αποχέτευσης) με την κάλυψη των διαρκώς αυξανόμενων απαιτήσεων σε ενέργεια και υδάτινους πόρους, ιδίως κατά τις περιόδους αυξημένης τουριστικής κίνησης οπότε και ασκούνται πιέσεις στην φέρουσα ικανότητα της Ερμούπολης. Προς την ίδια κατεύθυνση δείχνει και η ανάγκη για βέλτιστη συλλογή και αποκομιδή απορριμμάτων (π.χ. υπογειοποίηση κάδων, έλεγχος οσμών, συχνή αποκομιδή) έχοντας θετικές επιπτώσεις όχι μόνο στην δημόσια υγεία αλλά και στην δημόσια εικόνα του προορισμού σε μόνιμους κατοίκους και επισκέπτες. Τέλος, αν και δεν ελλοχεύουν άμεσοι κίνδυνοι από την από την κλιματική αλλαγή και τους φυσικούς κινδύνους στο νησί, ωστόσο καθίσταται αναγκαία η ενίσχυση της πρόληψης από ανθρωπογενείς παράγοντες και κινδύνους λόγω της ύπαρξης εγκαταστάσεων ενεργειακών και ναυπηγοεπισκευαστικών δραστηριοτήτων παρακείμενα του αστικού συνεχούς.

Ως προς τον **τομέα των αστικών χρήσεων γης και του πράσινου στην πόλη** μία από τις κυριότερες προκλήσεις αφορά το διαρκώς μειούμενο απόθεμα ανοιχτών χώρων για τη δημιουργία νέων χώρων πρασίνου και υπαίθριων δραστηριοτήτων ανθρώπων όλων των ηλικιών και των ζώων συντροφιάς, αλλά και ο περιορισμός οχλουσών χρήσεων (π.χ. ναυπηγοεπισκευαστική δραστηριότητα στο κέντρο της πόλης λόγω οχλήσεων & κυκλοφοριακής συμφόρησης, χρήση αμαξοστασίου Δήμου λόγω οχλήσεων υγειονομικής φύσης, θορύβου και οσμών). Παράλληλα, σημαντικές προκλήσεις εγείρονται **στον τομέα της κυκλοφορίας, της αστικής κινητικότητας και των μεταφορών**, με την δημιουργία νέων υπαίθριων χώρων, όπου η στάθμευση συνδυάζεται με το πράσινο, την αναψυχή, την άθληση και την πολιτική προστασία.

Σε γενικότερο πλαίσιο, κύριο ζητούμενο για την Ερμούπολη είναι να μην μεταμορφωθεί σε ένα άψυχο μουσείο αλλά σε μια πόλη που κρατάει την κληρονομιά και τις μνήμες του παρελθόντος ζωντανές ενσωματώνοντας όλες τις χρήσεις του μέλλοντος σε ένα βιώσιμο, συμπεριληπτικό και λειτουργικό παρόν.

2.3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΕΣ

Παρουσιάζονται συνοπτικά τα πορίσματα και οι προτάσεις για την Περιοχή Εφαρμογής ως προς τις **Προκλήσεις**, που περιλαμβάνονται σε Προγράμματα, επίσημα κείμενα πολιτικής και μελέτες που έχουν παραληφθεί για το σχεδιασμό πολιτικών στην Περιοχή.

Η διάρθρωση κάθε αναφοράς μπορεί να έχει την ακόλουθη δομή:

1. Πορίσματα για την Περιοχή ως προς την Πρόκληση
2. Προτάσεις πολιτικής ή σχεδιασμού στην περιοχή

Περιφερειακό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

Το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ θεσμοθετήθηκε το 2003 με το ΦΕΚ 1487/Β/10.10.2003. Το πλαίσιο αυτό βρίσκεται υπό αναθεώρηση τα τελευταία 8 έτη χωρίς όμως η διαδικασία να έχει ολοκληρωθεί¹⁰³. Επειδή όμως θεωρούμε ανεπίκαιρο πλέον το ισχύον ΠΠΧΣΑΑ και η διαδικασία διαβούλευσης επί της πρότασης του νέου ΠΠΧΣΑΑ (στάδιο Β1) έχει ολοκληρωθεί ήδη από το 2021, θεωρούμε ότι πρέπει να αναφερθούμε στην πρόταση ΠΠΧΣΑΑ – όπως έχει κατατεθεί και δημοσιοποιηθεί – και όχι στο ισχύον θεσμοθετημένο πλαίσιο.

¹⁰³ Το ΠΠΧΣΑΑ εκπονείται σε 4 στάδια (Α1, Α2, Β1 και Β2) από τα οποία έχουν ολοκληρωθεί μόνο τα 3 πρώτα.

Σύμφωνα λοιπόν με την πρόταση ΠΠΧΣΑΑ, τα κυριότερα σημεία που αφορούν τη Σύρο και την Ερμούπολη έχουν ως εξής:

- Το ΠΠΧΣΑΑ διαπιστώνει πως μία διάσταση, η οποία δεν έχει αναδειχθεί επαρκώς σε επίπεδο εθνικού σχεδιασμού, είναι η σημαντικότητα του συστήματος λιμένων και αεροδρομίων της Περιφέρειας ενώ προτείνει και την ανακατάταξη του λιμένα Σύρου από Κ2 σε Κ1¹⁰⁴.
- Κατατάσσει τη Σύρο στην 3^η ομάδα¹⁰⁵ νησιών βάσει αναπτυξιακών κριτηρίων, για την οποία η πρόταση του ΠΠΧΣΑΑ είναι η συστηματική διαφύλαξη και ενίσχυση του ρόλου τους σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, με την ανάδειξή τους σε κόμβους μεταφορών - επικοινωνιών, πολιτισμού – τουρισμού, έρευνας – καινοτομίας – τεχνολογικής ανάπτυξης & εφαρμογών και προτείνει την κατάταξη της Ερμούπολης ως «πρωτεύοντα εθνικό πόλο με επαυξημένο ρόλο ως διοικητικό και οικονομικό κέντρο και πόλο επιστημών – έρευνας - καινοτομίας – επιχειρηματικότητας. Συγκεκριμένες στρατηγικές κατευθύνσεις για την επίτευξη του παραπάνω στόχου περιλαμβάνουν:
 - Αναδιάρθρωση, ενίσχυση και διεύρυνση του φάσματος των οικονομικών δραστηριοτήτων
 - Έμφαση στην προώθηση της έρευνας και καινοτομίας
 - Εμπλουτισμός τουριστικού προϊόντος & ειδικών υποδομών αιχμής
 - Παροχή ελκυστικού περιβάλλοντος διαβίωσης πολλαπλών επιλογών
 - Παρεμβάσεις για μείωση χρονοαποστάσεων ενδοπεριφερειακά και διαπεριφερειακά
 - Ανάπτυξη κέντρων διακρατικών συνεργασιών
 - Εξασφάλιση ισόρροπης σχέσης μεταξύ αστικού, περιαστικού και αγροτικού χώρου
 - Αντιμετώπιση των ενδονησιωτικών ανισοτήτων
 - Ενίσχυση των τάσεων δικτύωσης μεταξύ οικιστικών κέντρων και ανάδειξη πόλων ανάπτυξης
 - Ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης και ενδυνάμωση των εξωστρεφών συνεργασιών
 - Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, καλλιέργεια της καινοτομίας, προσέλκυση επενδύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
 - Διατήρηση, ενίσχυση και ανάδειξη της οικιστικής και παραγωγικής πολυμορφίας, καθώς και της φυσικής ποικιλότητας
 - Αποκατάσταση της ιστορικής σημασίας
 - Ανανέωση και εμπλουτισμός της εδραιωμένης ταυτότητας

Περιλαμβάνει δε κάποιες προτεινόμενες παρεμβάσεις ιδιαίτερης σημασίας για την Ερμούπολη: **παρακάμψεις** οικισμών, δημιουργία **χώρων στάθμευσης ΜΜΜ & ΙΧ**, έλεγχος επιπέδων οδικού θορύβου, **βελτίωση/κατασκευή νέων δικτύων** (ύδρευσης/αποχέτευσης), **εξοικονόμηση ενέργειας** σε κοινόχρηστα/κοινοφελή, κατοικίες και επαγγελματικά κτίρια, καινοτομίες στην παραγωγή νερού και στη **συλλογή και αξιοποίηση ομβρίων υδάτων** καθώς και εισαγωγή συστημάτων εξοικονόμησης/ανακύκλωσης/**επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένου νερού** ΒΙΟΚΑ για άρδευση ή/και εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, εξασφάλιση πρόσβασης σε **υψηλής ποιότητας ευρυζωνικά & δορυφορικά δίκτυα**, αυστηρά **ελεγχόμενη ανάπτυξη τουρισμού** με σύνδεση της αγροτικής δραστηριότητας με τον τουρισμό (αγροτουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός κλπ.), **προώθηση πλέγματος μορφών τουρισμού**, και θεματική & χωρική δικτύωση, ενίσχυση βιοτεχνικών –

¹⁰⁴ Κ1= Λιμένες διεθνούς ενδιαφέροντος, Κ2= Λιμένες εθνικής σημασίας.

¹⁰⁵ Στα νησιά με σημαντική τουριστική δραστηριότητα - σε Περιφερειακό, Εθνικό και Κοινοτικό επίπεδο - με αυξανόμενες περιβαλλοντικές πιέσεις, πληθυσμιακή αύξηση και συγκέντρωση, με άμεση ανάγκη ελέγχου του είδους της ανάπτυξής τους.

βιομηχανικών δραστηριοτήτων (ναυπηγοεπισκευή) και **διατήρηση των παραδοσιακών ναυπηγείων – καρνάγιων** και των εγκαταστάσεων επισκευής – συντήρησης - φύλαξης σκαφών, προσέλευση **δραστηριοτήτων έρευνας και εκπαίδευσης** (τριτοβάθμιας) με δημιουργία ανάλογων υποδομών, δημιουργία **κοιτίδων επιχειρηματικότητας**, δημιουργία **δομών & υποδομών καταπολέμησης ειδικών κοινωνικών προβλημάτων** (π.χ. κοινωνικός αποκλεισμός, φτώχεια), διατήρηση του **παραδοσιακού χαρακτήρα των οικισμών**, αποκατάσταση ανθρωπογενών δημιουργημάτων/ειδικών κατασκευών (π.χ. μύλοι, πηγάδια, στέρνες, κρήνες, ξερολιθιές, αναβαθμίδες, μονοπάτια / καλντερίμια κλπ.), **καταγραφή, αξιολόγηση, ανάδειξη φυσικών και πολιτισμικών πόρων** – με ένταξη στην τουριστική προσφορά –και προβολή/προώθηση/εφαρμογές σύγχρονων εκθεσιακών μεθόδων (π.χ. εικονικά μουσεία).

- Όσον αφορά τη βιομηχανία αναφέρεται ότι **τα ναυπηγεία του Νεωρίου της Σύρου αποτελούν ιδιαίτερη περίπτωση, μοναδική στο χώρο του Αιγαίου με επεκτάσεις και στο χώρο της καινοτομίας και του βιομηχανικού σχεδιασμού.**
- Στο χώρο του πολιτισμού, **ιδιαίτερη μνεία γίνεται στη βιομηχανική κληρονομιά** της Ερμούπολης και ιδιαίτερα στο Νεώριο, στα θυροδεψεία και στην υφαντουργία, ενώ στις κατευθύνσεις για τον τομέα του τουρισμού η Σύρος συγκαταλέγεται στα νησιά με **προοπτική στο συνεδριακό και στον πολιτιστικό τουρισμό** (βιομηχανική αρχαιολογία, σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία). Ιδιαίτερα για την Ερμούπολη το ΠΠΧΣΑΑ σημειώνει ότι «**η ενσωμάτωση της πολιτισμικής και οικοπεριβαλλοντικής συνιστώσας στην αναπτυξιακή διαδικασία θα έχει καταλυτικό ρόλο στην ανάκτηση της ιστορική συμβολικής αξίας της πόλης και την άμεση επίτευξη μιας σύγχρονης ανταγωνιστικής ταυτότητας**».
- Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι στα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ) προτείνεται για την Ερμούπολη η ένταξη του παραλιακού μετώπου, του ιστορικού κέντρου (το οποίο εν μέρει συμμετέχει στην περιοχή παρέμβασης ΒΑΑ) και του τμήματος από το Νεώριο προς νότο/περιοχή βιομηχανικής κληρονομιάς (η οποία πλήρως συμμετέχει στην περιοχή παρέμβασης του ΒΑΑ).

Οι παραπάνω κατευθύνσεις είναι απολύτως σύμφωνες με τη στρατηγική του παρόντος Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.

Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου

Συνολικό, συνθετικό κείμενο για όλα τα ΓΠΣ που περιλαμβάνονται στα όρια της Περιοχής Εφαρμογής.

Το Ισχύον Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο που διέπει το σχεδιασμό και την ανάπτυξη της Ερμούπολης είναι δυστυχώς ανεπίκαιρο, καθώς εκπονήθηκε και θεσμοθετήθηκε πριν από 37 χρόνια (ΦΕΚ 368/Δ/21.4.1986) και χρειάζεται επειγόντως αναθεώρηση. Πρόσφατη προκήρυξη του ΤΕΕ (με λήξη προσφορών 30/9/2021) για την εκπόνηση Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου Δήμου Σύρου-Ερμούπολης ακυρώθηκε σύμφωνα με την Απόφαση 10057/31.3.2023 του ΤΕΕ για αδιευκρίνιστους λόγους, και παρά τα διαθέσιμα κονδύλια από το Ταμείο Ανάκαμψης. Δεν υπάρχουν πληροφορίες για πιθανή επαναπροκήρυξη. Επομένως, δεν αναμένεται να υπάρξει σύντομα αναθεώρηση¹⁰⁶ του ισχύοντος πλαισίου.

Το ΓΠΣ του 1986 προέβλεπε μεταξύ άλλων:

- Την επέκταση του σχεδίου πόλης (ρυμοτομικό) στο όριο οικισμού, όπως σημειώνεται στους Χάρτες Ανάλυσης που παρατίθενται στο Παράρτημα 8.1). Όπως έχει ήδη συζητηθεί δεν έχει καταφέρει μέχρι σήμερα να θεσμοθετηθεί νέο ρυμοτομικό.
- Τη διατήρηση του κέντρου πόλης στη θέση που βρίσκεται και σήμερα και την ανάπτυξη 7 τοπικών κέντρων (γειτονιάς). Αυτή τη στιγμή υφίστανται 6 από αυτά. Δεν έχει υλοποιηθεί το τοπικό κέντρο στη δυτική Ερμούπολη.
- Χωροθέτηση εγκαταστάσεων Πανεπιστημιακής Σχολής στα ερείπια του Μπαμπαγιώτιου ορφανοτροφείου και στο Στρατόπεδο Ζαφείρη. Η μεταφορά του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο χώρο του

¹⁰⁶ Η εκπόνηση Τοπικού Πολεοδομικού Σχεδίου απαιτεί περί τα 4-5 έτη για την ολοκλήρωσή της.

Στρατοπέδου – σε έκταση που παραχωρείται στο Δήμο – συνεχίζει να είναι στόχος και του παρόντος σχεδίου ΒΑΑ.

- *Χωροθέτηση νοσηλευτικής σχολής στο παλιό Μπαρουτάδικο* (απέναντι από το Νοσοκομείο). Το κτίριο αυτό σήμερα εντάσσεται στις εγκαταστάσεις του Βιομηχανικού Μουσείου.
- *Χωροθέτηση ΤΕΙ κλωστοϋφαντουργίας στο θυροδεψείο Κορνηλάκη δίπλα στο Στρατόπεδο*. Σήμερα ένα από τα κτίρια φιλοξενεί λειτουργίες του Πανεπιστημίου Αιγαίου (βιβλιοθήκη και future lab) δηλαδή συνεχίζεται ο εκπαιδευτικός προσανατολισμός των χωροθετούμενων χρήσεων. Το δε παρόν σχέδιο ΒΑΑ προτείνει και την επανάχρηση των λοιπών εγκαταστάσεων με χρήσεις παροχής υπηρεσιών προς την οικονομία πιθανά με τη σύμπραξη του Επιμελητηρίου και του Πανεπιστημίου.
- *Χωροθέτηση πολιτιστικών λειτουργιών μέσα στον αστικό ιστό με επανάχρηση κτιρίων και εκτός οικισμού σε χώρους εγκαταλειμμένων λατομείων*. Η επανάχρηση ιστορικών κτιρίων (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών) αποτελεί κεντρική στρατηγική του παρόντος ΒΑΑ.
- *Δημιουργία περιαστικού πρασίνου περιμετρικά της Ερμούπολης και Άνω Σύρου, παράλληλα με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων τουρισμού και αναψυχής*. Το παρόν σχέδιο ΒΑΑ περιλαμβάνει νέους χώρους πρασίνου στο νότιο τμήμα του οικισμού.
- *Χωροθέτηση στο νότιο τμήμα του λιμένα μαρίνας και αλιευτικού καταφυγίου*. Η κατασκευή της τουριστικής μαρίνας έχει ολοκληρωθεί στη θέση Πηδάλι (σύμφωνα με το ΓΠΣ) και το αλιευτικό καταφύγιο βρίσκεται αμέσως νότια από το Νεώριο. Δεν συντρέχουν λόγοι μετακίνησής του.
- *Συγκέντρωση οχλουσών βιοτεχνιών¹⁰⁷ στη νότια ζώνη (ζώνη βιομηχανίας) νότια του αθλητικού κέντρου και δημιουργία ζώνης χονδρεμπορίου και logistics στο νότιο τμήμα του λιμανιού*. Το νέο master plan του Λιμενικού Ταμείου – το οποίο υιοθετεί σε μεγάλο βαθμό το παρόν ΒΑΑ – προβλέπει τη μεταφορά της ακτοπλοΐας στο νότιο τμήμα του λιμένα (δίπλα στην τουριστική μαρίνα), και τη δημιουργία χερσαίων εγκαταστάσεων (τερματικός σταθμός, χώροι στάθμευσης και κυκλοφορίας οχημάτων, κλπ). Επίσης προβλέπει την επέκταση της χερσαίας ζώνης (με μπάζωμα) νοτίως του αλιευτικού καταφυγίου και την εγκατάσταση εκεί του εμπορικού τμήματος του λιμένα και των μικρών ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων.
- *Συγκέντρωση εγκαταστάσεων μαζικών μεταφορών στο νότιο τμήμα του οικισμού*. Είναι πιθανόν – μετά τη μεταφορά της ακτοπλοΐας στη νέα της θέση – το ΚΤΕΛ Σύρου να μεταφερθεί στο νότιο τμήμα. Πάντως η σημερινή του θέση δεν θεωρείται μειονέκτημα από το παρόν σχέδιο ΒΑΑ.
- *Κατασκευή περιφερειακού συλλεκτήριου δρόμου (στο δυτικό όριο του οικισμού) από Άνω Σύρο μέχρι τα όρια με την Τοπική Κοινότητα Μάννα*. Το παρόν σχέδιο ΒΑΑ διαπιστώνει την ανάγκη εκτροπής της κυκλοφορίας περιφερειακά, και προτείνει παρακαμπτήριο δρόμο, αλλά στο βόρειο τμήμα της Ερμούπολης και όχι στο δυτικό.
- *Εξυγίανση της παραλίας από τη ρύπανση των αποβλήτων*. Η πολιτική για το «πρασίνισμα» των ναυπηγοεπισκευαστικών επιχειρήσεων και τη μεταφορά των αμαξοστασίου του Δήμου του παρόντος σχεδίου ΒΑΑ είναι απολύτως ευθυγραμμισμένες με την παραπάνω οδηγία.

Τέλος το ΓΠΣ περιλάμβανε μία σειρά άλλων προτάσεων οι οποίες έχουν υλοποιηθεί και οι οποίες είναι απολύτως σύμφωνες με το παρόν σχέδιο ΒΑΑ (μεταφορά του ΧΥΤΑ στη θέση «Κοράκι», δημιουργία κλειστού¹⁰⁸ κολυμβητηρίου, κατασκευή ΕΕΛ, κ.α.)

Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης του ΣΒΑΚ του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης, προγραμματίζονται τα εξής πακέτα μέτρων και δράσεις για τη Ερμούπολη:

Πακέτο 1: Βελτίωση Δημόσιας Συγκοινωνίας

¹⁰⁷ Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν βιοτεχνίες στην Ερμούπολη αλλά υπάρχουν οχλούσες χρήσεις και αποθήκες.

¹⁰⁸ Το υφιστάμενο κολυμβητήριο είναι ανοικτό. Το Σχέδιο ΒΑΑ προβλέπει τη μετατροπή του σε κλειστό.

- Αναβάθμιση και επέκταση Δημόσιας Συγκοινωνίας (πύκνωση γραμμών, επέκταση ωραρίου, μείωση διάρκειας δρομολογίων)
- Αναβάθμιση στάσεων (φυσικός επανασχεδιασμός, προσβασιμότητα, τεχνολογίες ενημέρωσης)
- Επένδυση σε στόλο ηλεκτρικών/υβριδικών και προσβάσιμων λεωφορείων

Πακέτο 2: Προώθηση ήπιων τρόπων μετακίνησης

- Προώθηση πεζής μετακίνησης (προσβασιμότητα παντού και ελεύθερη όδευση για όλους, θέσεις αναπήρων στους χώρους στάθμευσης, λειτουργία ειδικού οχήματος 10 θέσεων για την εξυπηρέτηση μετακινήσεων ΑμεΑ)
- Προώθηση ποδηλάτου και ελαφρών προσωπικών οχημάτων (επέκταση παραλιακού ποδηλατόδρομου μέχρι το αθλητικό κέντρο και το Σκλαβενίτη, δημιουργία νέων χώρων στάθμευσης ποδηλάτων)

Πακέτο 3: Διαχείριση στάθμευσης

- Εφαρμογή συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης (επαναλειτουργία δημοτικής αστυνομίας, κάρτες μόνιμου κατοίκου, χωροθέτηση θέσεων και ωραρίου φορτοεκφόρτωσης)
- Κατασκευή/λειτουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης εκτός οδού (ενδεικτικά: πλησίον οδού Αθ. Διάκου, προώθηση συνδυασμένων μεταφορών (park & ride))
- Εξασφάλιση προσβασιμότητας στη στάθμευση (θέσεις στάθμευσης ΑμεΑ παρά την οδό και στους χώρους στάθμευσης έως 5% των συνολικών θέσεων)

Πακέτο 4: Βελτίωση αστικών εμπορευματικών μεταφορών

- Ενθάρρυνση χρήσης οχημάτων μηδενικών εκπομπών (υποδομές ταχυφόρτισης¹⁰⁹ οχημάτων, παροχή κινήτρων ή επιδοτήσεων θα επιτρέψει την διευκόλυνση της απόκτησης εταιρικών οχημάτων εναλλακτικών καυσίμων ή ποδηλάτων για μικρά φορτία, διατάξεις ελεγχόμενης πρόσβασης σε οχήματα διανομής στο αστικό κέντρο)

Πακέτο 5: Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση

- Προωθητικές δραστηριότητες αλλαγής συμπεριφοράς μετακινούμενων (ενημερωτικές ημερίδες, εκστρατείες προώθησης ποδηλατοκίνησης/ συνεπιβατισμού/ MMM, «ημέρα χωρίς αυτοκίνητο»)

Πακέτο 6: Διαχείριση κυκλοφορίας

- Βελτίωση οδικών υποδομών και οδικής ασφάλειας (κυκλικός κόμβος στη συμβολή Α. Παναγούλη-Ακτή Παπάγου, βελτίωση σήμανσης σε όλο το δίκτυο)
- Κυκλοφοριακή οργάνωση (παράκαμψη κέντρου μέσω αναβάθμισης περιφερειακών οδών και απαγόρευση στάθμευση επί των οδών αυτών, θεσμοθέτηση οδών ήπιας κυκλοφορίας στο κέντρο)

Πακέτο 7: Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών

- Ανάπτυξη ευφυών συστημάτων μεταφορών (ψηφιακές εφαρμογές: διαχείρισης κυκλοφορίας, διαχείρισης δημόσιας συγκοινωνίας, αναβάθμιση ιστοσελίδων ενημέρωσης)

Η στρατηγική ΒΑΑ Ερμούπολης βρίσκεται σε πλήρη εναρμόνιση τόσο με τη φιλοσοφία όσο και με τους τύπους των δράσεων του ΣΒΑΚ.

Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων Δήμου Σύρου-Ερμούπολης (ΤΟΠΣΔΑ)

Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης του ΤΟΠΣΔΑ του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης, προγραμματίζονται τα εξής πακέτα μέτρων και δράσεις για τη Ερμούπολη¹¹⁰:

¹⁰⁹ Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης έχει εκπονήσει Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ) όπου προβλέπεται η χωροθέτηση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων μέσης και υψηλής ισχύος τόσο για μεγάλα οχήματα (φορτηγά, λεωφορεία) όσο και για Ι.Χ., ποδήλατα κ.α. σε στρατηγικά σημεία.

¹¹⁰ Όσα πακέτα αφορούν την Ερμούπολη σημειώνονται με έντονα γράμματα (bold).

Πακέτο 1: Δράσεις πρόληψης/επαναχρησιμοποίησης υλικών (ενσωμάτωση της πρόληψης στις εκστρατείες ευαισθητοποίησης, υλοποίηση δράσεων σε συνεργασία με την περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης, υποστήριξη δωρεών τροφίμων σε εθελοντική βάση, προαγωγή της επαναχρησιμοποίησης (βιβλίων, συσκευασιών, τσαντών πολλαπλής χρήσης), προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων, δημιουργία δικτύου επαναχρησιμοποίησης και επιδιόρθωσης (μέσω των Πράσινων Σημείων και των Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης))

Πακέτο 2: Οικιακή κομποστοποίηση (δωρεάν διανομή 1.000 κάδων οικιακής κομποστοποίησης, δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου, εφαρμογή συστήματος καθοδήγησης των νοικοκυριών, διερεύνηση δημιουργίας νέας κατηγορίας χρέωσης των δημοτικών τελών καθαριότητας)

Πακέτο 3: Χωριστή συλλογή πράσινων αποβλήτων (χωριστή συλλογή πράσινων αποβλήτων, μεταφορά των πράσινων στην προβλεπόμενη μονάδα κομποστοποίησης για παραγωγή εδαφοβελτιωτικού)

Πακέτο 4: Χωριστή συλλογή βιοαποβλήτων (οργάνωση δικτύου χωριστής συλλογής βιοαποβλήτων με συλλογή σε κεντρικούς κάδους, ή πόρτα-πόρτα για μεγάλα ξενοδοχεία/εστίαση, εκστρατεία ευαισθητοποίησης)

Πακέτο 5: Ενίσχυση ΔοΠ ανακυκλώσιμων υλικών & λοιπών αποβλήτων (ενίσχυση εφαρμογής συστήματος συλλογής τεσσάρων(4) ρευμάτων για το γυαλί, χαρτί, μέταλλο και πλαστικό, αξιολόγηση των υφιστάμενων Υποδομών/Μέσων Αποθήκευσης/Βελτιστοποίηση συστήματος συλλογής, ενίσχυση ευαισθητοποίησης πολιτών και άλλων ομάδων στόχων)

Πακέτο 6: Χωριστή συλλογή χαρτιού (προώθηση της χωριστής συλλογής χαρτιού σε επιλεγμένους παραγωγούς (σχολεία, δημόσιες υπηρεσίες, ΟΚΩ, κλπ.), προμήθεια άνω των 75 κίτρινων δίτροχων κάδων)

Πακέτο 7: Δημιουργία μεγάλου πράσινου σημείου (Δημιουργία κεντρικού πράσινου σημείου εκτός αστικού ιστού Ερμούπολης)

Πακέτο 8: Δημιουργία μικρών Σημείων Συλλογής σε Ποσειδωνία και στη Βάρη (δημιουργία δύο σημείων συλλογής)

Πακέτο 9: Δημιουργία μικρών Πράσινων Σημείων Συλλογής στην Ερμούπολη (δημιουργία δύο επιπλέον πράσινων σημείων εντός της Ερμούπολης)

Πακέτο 10: Εγκατάσταση οικολογικών συστημάτων βυθιζόμενων κάδων (εγκατάσταση και ολοκληρωμένη αισθητική παρέμβαση, ενημέρωση πολιτών)

Πακέτο 11: Χωριστή συλλογή ογκωδών αποβλήτων (ενίσχυση του συστήματος συλλογής ογκωδών μέσω ειδικών οχημάτων, δημιουργία κινήτρων για πολίτες)

Πακέτο 12: Χωριστή συλλογή ΑΗΗΕ, ΑΦΗΣ (ενίσχυση της χωριστής συλλογής που ήδη υλοποιείται)

Πακέτο 13: Χωριστή συλλογή μικρών ποσοτήτων επικίνδυνων αποβλήτων (Αξιοποίηση του κεντρικού Πράσινου Σημείου και των μικρών σημείων συλλογής)

Πακέτο 14: Χωριστή συλλογή βρώσιμων ελαίων (τηγανέλαια) (ενίσχυση της χωριστής συλλογής βρώσιμων ελαίων στα πράσινα σημεία)

Πακέτο 15: Χωριστή συλλογή αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων (σε συνεννόηση με την Υπηρεσία Καθαριότητας)

Πακέτο 16: Υλοποίηση εκστρατείας ευαισθητοποίησης (ιστοσελίδα Δήμου, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ενημερωτικά φυλλάδια, δελτία τύπου, γραμμή επικοινωνίας πολιτών, σχολικές δραστηριότητες, συμμετοχή σε τοπικές εκδηλώσεις, κινητό περίπτερο ενημέρωσης)

Πακέτο 17: Μονάδα κομποστοποίησης (στο ΧΥΤΑ)

Πακέτο 18: Επέκταση ΧΥΤΥ

Πακέτο 19: Κέντρο Δημιουργικής Επαναχρησιμοποίησης Υλικών/ΚΔΕΥ (συλλογή «ελαττωματικών» υλικών με δυνατότητα επισκευής)

Πακέτο 20: Εφαρμογή συστήματος «Πληρώνω όσο Πετάω» (πιλοτική εφαρμογή)

Πακέτο 21: Χωριστή συλλογή ενδυμάτων και υποδημάτων (στους κόκκινους κάδους, στα πράσινα σημεία και το ΚΔΕΥ, κοινωνικές δράσεις επαναχρησιμοποίησης)

Το παρόν Σχέδιο ΒΑΑ ενσωματώνει δράσεις εγκατάστασης βυθιζόμενων κάδων συλλογής στα σημεία που πραγματοποιούνται αναπλάσεις. Εκτός αυτών δεν περιλαμβάνει δράσεις διαχείρισης ΑΣΑ.

Επιχειρησιακό Σχέδιο Δήμου

Συνολικό, συνθετικό κείμενο για το Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου με προκλήσεις και προτάσεις για την Περιοχή Εφαρμογής.

Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης στην προσπάθεια επίλυσης ζητημάτων που σχετίζονται με την βελτιστοποίηση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της αλλά της εμπειρίας των επισκεπτών της, με σεβασμό και συνέπεια ως προς την πλούσια ιστορική, πολιτιστική, αρχιτεκτονική και αστική κληρονομιά της συνέταξε το «**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Σύρου-Ερμούπολης 2019-2023**». Στο πλαίσιο αυτού **καθορίζονται η αποστολή και το αναπτυξιακό όραμα του Δήμου τα οποία εξειδικεύονται σε Άξονες, Μέτρα και Στόχους**. Ο Άξονας 1 αφορά Μέτρα στο πεδίο «**Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής**», ο Άξονας 2 περιλαμβάνει Μέτρα και Στόχους στο πεδίο «**Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός Αθλητισμός**», ο Άξονας 3 σχετίζεται με Μέτρα και Στόχους στο πεδίο «**Τοπική Οικονομία και Απασχόληση**» και τέλος ο Άξονας 4 αφορά Μέτρα και Στόχους που έχουν να κάνουν με τη **βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου**.

Στο πλαίσιο των Μέτρων των τριών πρώτων Άξόνων που καταγράφονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης 2019-2023 **περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων οι εξής στόχοι:**

- ο σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος, της πολεοδομικής οργάνωσης και την προώθηση αστικών αναπλάσεων (Άξονας 1/Μέτρο 1.1.), την προστασία και βελτίωση των κοινόχρηστων χώρων και της οικιστικής ανάπτυξης (Άξονας 1/Μέτρο 1.2), την ενίσχυση του αστικού και περιαστικού πρασίνου Άξονας 1/Μέτρο 1.3), τις παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων (Άξονας 1/Μέτρο 1.4), και τέλος την βελτίωση της αστικής κινητικότητας και της οδικής ασφάλειας (Άξονας 1/Μέτρο 1.6) (π.χ. Προμήθεια πινακίδων (οδοσήμανσης και πληροφοριακές) για τις ανάγκες ΧΖ ευθύνης ΔΛΤΣ, Διαγραμμίσεις παραλιακών δρόμων Χ.Ζ. ευθύνης ΔΛΤΣ, Αναβάθμιση και συντήρηση δημοτικού οδικού δικτύου, Αγορά οικοπέδων για δημιουργία χώρων στάθμευσης για την εξυπηρέτηση των παραλιών, Πρόγραμμα υποδομών ηλεκτροκίνησης- Ηλεκτρικά οχήματα – Σταθμοί φόρτισης, Σχέδια φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) κ.α.). Τα παραπάνω συνιστούν μία δέσμη μέτρων που στοχεύουν στη μετουσίωση του αστικού συνόλου -ως φυσικό και κοινωνικό χώρο- σε πόλη λειτουργική, βιώσιμη και φιλική για τους κατοίκους και τους επισκέπτες του.
- ο σχεδιασμός και η υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την στήριξη και προώθηση της κυκλικής οικονομίας (Άξονας 1/Μέτρο 1.5), την αξιοποίηση των σύγχρονων μορφών ενέργειας, την ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων και την εξοικονόμηση ενέργειας (Άξονας 1/Μέτρο 1.7), την βιώσιμη διαχείριση πόρων -συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων, την βελτίωση των υποδομών και δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης (Άξονας 1/Μέτρο 1.8), την πρόληψη και προστασία από φυσικές καταστροφές συμβάλλοντας στην αναβάθμιση των δυνατοτήτων της Πολιτικής Προστασίας (Άξονας 2/Μέτρο 2.6). (π.χ. Παραλαβή υγρών αποβλήτων, Μελέτες για την κατασκευή μονάδας επεξεργασίας αποβλήτων για την επέκταση του ΧΥΤΑ ν. Σύρο, Δαπάνες συλλογής και μεταφοράς στερεών αποβλήτων και ανακυκλώσιμων υλικών, Προμήθεια συστήματος υπογειοποίησης κάδων απορριμμάτων, Σχέδια φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.), Ενεργειακή αναβάθμιση κτιριακού συγκροτήματος Δημοτικού Σχολείου Ποσειδωνίας, Αποξήλωση ιστών φωτισμού στο καταφύγιο στην θέση Πιδάλι, Προμήθεια φυτοπαθολογικού υλικού, λιπασμάτων και βελτιωτικών εδάφους, Ειδική εργασία άρσης επικινδυνότητας εξέδρας Μουσικής Πλατείας Μιαούλη κ.α). Όλα τα παραπάνω συμβάλλουν στην ανάπτυξη μίας πόλης η οποία θα συνάδει με τις αρχές και τις προτεραιότητες της προστασίας του περιβάλλοντος, της αειφόρου και βιώσιμης διαχείρισης, και της πρόληψης και αντιμετώπισης φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων.
- ο σχεδιασμός και υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την αποκατάσταση, επαναχρησιμοποίηση και αναβάθμιση του πλούσιου ιστορικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος προς επίρρωση του στόχου ανάδειξης της πολυποικίλης ιστορικής, πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης εντάσσοντάς την ενεργά στον πυρήνα της τοπικής ανάπτυξης και αστικής αναβάθμισης της πόλης (π.χ. εργασία υδρομόνωσης και στεγανοποίησης Αίθουσα Τουλούπη, Επισκευή, υδρομόνωση και στεγάνωση στέγης κτιρίου Βιομηχανικού Μουσείου Ερμούπολης, Μουσειογραφική μελέτη για τη δημιουργία χώρου για το Μουσείο Μάνου Ελευθερίου, Αναβάθμιση εξοπλισμού του θεάτρου ΑΠΟΛΛΩΝ, Δημιουργία εποπτικού υλικού, διαχείρισης συλλογής και εγκατάσταση έκθεσης Ιστορικού Λαογραφικού Μουσείου Λυκείου Ελληνίδων Σύρου, Ενίσχυση δημοτικής βιβλιοθήκης με αγορά βιβλίων, Προμήθεια οργάνων για τις ανάγκες της Δημοτικής Φιλαρμονικής κ.α.) (Άξονας 2/Μέτρο 2.4).

- ο σχεδιασμός πρωτοβουλιών με καινοτόμο χαρακτήρα για την ενδυνάμωση και την στήριξη της τοπικής οικονομίας (Άξονας 3/Μέτρο 3.1), την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (Άξονας 3/Μέτρο 3.2) και την προώθηση/στήριξη του τουρισμού (Άξονας 3/Μέτρο 3.3). Και οι τρεις στόχοι είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι με την εν γένει αστική αναβάθμιση, τη βελτίωση των παρεχόμενων ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και την αύξηση της ελκυστικότητας της Ερμούπολης σε πολίτες, επισκέπτες, ερευνητές, παραγωγικά μέλη της κοινωνίας και της οικονομίας και νέους που θέλουν να επενδύσουν σε μία πόλη υψηλού βιοτικού επιπέδου και αυξημένης κοινωνικής συνοχής που παρέχει ευκαιρίες προσωπικής ανάπτυξης και ευημερίας (π.χ. Φιλοξενία υποψήφιων καινοτόμων επιχειρηματιών-επενδυτών, Ανοικτό κέντρο Εμπορίου Σύρου, Εκπόνηση μελέτης αποτύπωσης των τοπικών παραγωγικών πόρων, Ανάπτυξη συνεργασίας με φορείς απασχόλησης και φορείς επιχειρηματικότητας, Διαδικασίες οργάνωσης προγραμμάτων κατάρτισης σε ζητούμενα επαγγέλματα – δεξιότητες, Υπηρεσίες σε θέματα τουρισμού έργου «Μηχανισμός Ενθάρρυνσης και Υποστήριξης των Επενδύσεων και της Καινοτομικής Επιχειρηματικότητας στο νησί της Σύρου», Καταγραφή της ανάπτυξης της Πρωτογενούς, Δευτερογενούς και Τριτογενούς Παραγωγής).
- και τέλος, η υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την μέριμνα για την διατήρηση της σωματικής αλλά και της ψυχικής υγείας στον αστικό χώρο και την στήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων της πόλης (όπως οι κακοποιημένες γυναίκες, τα άτομα τρίτης ηλικίας και τα άτομα με ειδικές ανάγκες) και την στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και την ισότιμη πρόσβασή τους σε δράσεις κοινωνικής αγωγής, κοινωνικής ενσωμάτωσης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής (Άξονας 2/Μέτρο 2.1), την παροχή υπηρεσιών δημόσιας υγείας και αύξησης της προσβασιμότητας σε αυτές (Άξονας 2/Μέτρο 2.2.), την προώθηση της δια βίου μάθησης και εκπαίδευσης Άξονας 2/Μέτρο 2.3) (π.χ. Συντήρηση και αναβάθμιση μηχανισμών αυτόνομης πρόσβασης ΑμεΑ στη Θάλασσα, Παροχή υπηρεσιών παιδιάτρου για τους παιδικούς σταθμούς, Οργάνωση κοινωνικών δραστηριοτήτων ΚΑΠΗ, Οργάνωση λειτουργίας συσσιτίων, Αγορά αυτοκινήτου ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ, Αρχιτεκτονική μελέτη για την προσβασιμότητα ΑΜΕΑ για την υλοποίηση των σκιάστρων και δαπέδων στο λιμάνι Ερμούπολης, Προμήθεια εξοπλισμού για την παροχή υπηρεσιών τηλεπρόνοιας, Προμήθεια εξοπλισμού για την παροχή υπηρεσιών τηλεϊατρικής, κ.α.).

Μελέτη Branding και Στρατηγική Τουρισμού του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης

Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης στην προσπάθεια διαφοροποίησης αλλά και ενίσχυσης του τουριστικού προϊόντος του από άλλους ανταγωνιστικούς προορισμούς προχώρησε στη διάρθρωση στρατηγικής μελέτης τουριστικής ανάπτυξης της Σύρου με στόχο την ανάδειξη της ταυτότητας και την ανάπτυξη σχεδίου διαχείρισης του προορισμού.¹¹¹ Η μελέτη αφορά μεταξύ άλλων τη δημιουργία ενός οράματος για την τουριστική ανάπτυξη της Σύρου μέχρι το 2030, με βάση μια συνεκτική στρατηγική, καθώς και την κατάρτιση ενός φιλόδοξου και παράλληλα ρεαλιστικού πλάνου δράσεων για την ανάπτυξη, τη διαχείριση και την προώθηση του προορισμού μέχρι το 2025 ενώ δομείται σε δύο στρατηγικούς πυλώνες, ο πρώτος αφορά το *Place & Destination Management* και ο δεύτερος το *Place & Destination Marketing*.

Στο πλαίσιο του πρώτου Πυλώνα, στον Άξονα Δράσεων «Βιώσιμη Ανάπτυξη και Διαχείριση του προορισμού» περιλαμβάνονται οι εξής Γενικοί Στόχοι, που συνάδουν με τους σκοπούς της παρούσας μελέτης και τα συμπεράσματα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης:

- Εναρμόνιση του προορισμού και των επιχειρήσεων με τις επιταγές της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης
- Αναβάθμιση της εξωστρέφειας, της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και της επιχειρησιακής λειτουργίας του προορισμού και των τουριστικών επιχειρήσεων
- Περαιτέρω διασύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα και των τουριστικών επιχειρήσεων με γνώμονα την ανάδειξη της γαστρονομικής παράδοσης της Σύρου

¹¹¹ Δήμος Σύρου Ερμούπολης / Toposophy (2022), Ανάπτυξη Σχεδίου Διαχείρισης Προορισμού και Ανάδειξης της «Ταυτότητας» της Σύρου και Δημιουργία Εικαστικής Ταυτότητας, Παραδοτέο Β: Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης Προορισμού και Ανάπτυξης της Ταυτότητας της Σύρου.

- Βελτίωση της πληροφόρησης των επισκεπτών σε σχέση με το πλήθος, το εύρος και την ποικιλία των επιλογών που προσφέρει ο προορισμός,
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και αναβάθμιση της εμπειρίας των επισκεπτών μέσω παρεμβάσεων κυκλοφοριακής αποσυμφόρησης και διαχείρισης των ροών προς το κέντρο της Ερμούπολης,
- Ανάδειξη του συνόλου των ενεργειών για τη διαχείριση του προορισμού στο πλαίσιο της παραγωγής και του διαμοιρασμού νέου περιεχομένου από τα διαδικτυακά κανάλια του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης.

Στον ίδιο Πυλώνα, στον **Άξονα Δράσεων «Ανάπτυξη Προϊόντων, Υπηρεσιών και Ειδικών Μορφών Τουρισμού»**, περιλαμβάνονται οι εξής Γενικοί Στόχοι, που συνάδουν με τους σκοπούς της παρούσας μελέτης και τα συμπεράσματα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης:

- Ανάπτυξη δραστηριοτήτων που αφενός θα ενισχύσουν την τοποθέτηση του προορισμού στην αγορά του εγχώριου τουρισμού και αφετέρου θα συμβάλλουν στην αύξηση των ροών εισερχόμενου τουρισμού, συνεισφέροντας και στις δύο περιπτώσεις στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου,
- Ανάδειξη και αξιοποίηση των υλικών και άυλων πόρων του προορισμού (π.χ. αρχιτεκτονική κληρονομιά, βιομηχανικό παρελθόν, τοπικά προϊόντα και συνταγές, μουσική παράδοση) μέσω της ενσωμάτωσής τους σε θεματικές εμπειρίες και δρώμενα βιωματικού χαρακτήρα, με βάση ένα συνεκτικό αφήγημα, επιλεγμένα τοπία και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες,
- Προσέλκυση ψηφιακών νομάδων με κίνητρα παροχής κατοικίας και διαμόρφωση και διάθεση χώρων για χρήση ως co-working spaces,
- Εμπλουτισμός του ημερολογίου πολιτιστικών εκδηλώσεων με θεματικά δρώμενα εκτός περιόδου αιχμής,
- Εδραίωση της Σύρου ως ένας πρωτοπόρος προορισμός σε σχέση με τον προσβάσιμο τουρισμό,
- Χαρτογράφηση και ανάδειξη διαδρομών πεζοπορικού τουρισμού που εντοπίζονται σε διαφορετικές περιοχές του νησιού, καθώς και σημαντικών τοπία,
- Ανάπτυξη εξειδικευμένων προγραμμάτων δραστηριοτήτων για την εκ νέου ενίσχυση του μαθητικού τουρισμού μετά την πανδημία, καθώς και για την περαιτέρω προσέλκυση οικογενειών.
- Ενίσχυση του θαλάσσιου τουρισμού μέσω της ανάπτυξης δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που θα ενισχύσουν τις ροές επισκεπτών με σκάφη αναψυχής στη διάρκεια του έτους.

Στο **πλαίσιο του Πυλώνα Α και των δύο Αξόνων Δράσεων**, προσδιορίζονται **συγκεκριμένες προτεινόμενες δράσεις** όπως:

- Ενίσχυση των Πρακτικών Εξοικονόμησης Νερού ή/και Ανακύκλωσης
- Σχεδιασμός και Εφαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης Ανθρώπινου Δυναμικού
- Εγκατάσταση και Εφαρμογή «Εξυπνου» ή Υβριδικού Συστήματος Σήμανσης
- Σχεδιασμός και Εφαρμογή Πρωτοβουλιών Ήπιας Κυκλοφορίας και Κυκλοφοριακής Αποσυμφόρησης
- Εγκατάσταση και Εφαρμογή «Εξυπνων» Σημείων Τουριστικού Ενδιαφέροντος με Ηχητικές Εκφωνήσεις και Μουσικά Αποσπάσματα
- Σχεδιασμός Πακέτων Θεματικών Εμπειριών με Συγκεκριμένες Διαδρομές, Περιηγήσεις και Δραστηριότητες και Σχεδιασμός Ενεργειών για την Προσέλκυση Νέων Ελλήνων Σχεδιαστών και Πολιτιστικών Φορέων για τη Δημιουργία Προϊόντων με Αναφορά / Έμπνευση από τη Σύρο
- Σχεδιασμός Προγράμματος Προσωρινής Μετεγκατάστασης Ανθρώπινου Δυναμικού και Δημιουργία Νέων Συνεργατικών Χώρων Εργασίας (Co-working spaces)
- Αξιοποίηση του Ημερολογίου Πολιτιστικών Εκδηλώσεων με τη Χρήση Τεχνολογίας και τη Δημιουργία Υβριδικών Εκδηλώσεων/Εμπειριών
- Εμπλουτισμός του Ημερολογίου Πολιτιστικών Εκδηλώσεων

- Σχεδιασμός Παρεμβάσεων για την Ενίσχυση Ειδικών Μορφών Τουρισμού

Ο Πυλώνας Β δομείται σε τέσσερις Άξονες Δράσεων. Ο πρώτος Άξονας αφορά την Προώθηση και Προβολή σε Ηλεκτρονικά Μέσα και Κοινωνικά Δίκτυα (Digital & Social Media) και περιλαμβάνει τους εξής Γενικούς Στόχους, που συνάδουν με τους σκοπούς της παρούσας μελέτης και τα συμπεράσματα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης:

- Ανάδειξη των πρωτοβουλιών και των υπαρχόντων ή νέων δράσεων και προώθησή τους στα αντίστοιχα κοινά ενδιαφέροντος
- Παροχή αξιόπιστης, έγκυρης και συγκεντρωμένης πληροφορίας για τον τόπο και τα επί μέρους θέματα ενδιαφέροντος των διαφορετικών κοινών.

Ο δεύτερος Άξονας Δράσεων αφορά την Προβολή & Προώθηση Θεματικών Μορφών Τουρισμού – Γαστρονομία, και περιλαμβάνει τους εξής Γενικούς Στόχους, που συνάδουν με τους σκοπούς της παρούσας μελέτης και τα συμπεράσματα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης:

- Ανάδειξη της γαστρονομικής παράδοσης και των τοπικών προϊόντων της Σύρου, καθώς και της γκάμας επιχειρήσεων και εμπειριών γαστρονομικού ενδιαφέροντος,
- Εδραίωση της Σύρου στον "γαστρονομικό χάρτη", αλλά και ως ένας πρωτοπόρος προορισμός σε σχέση με τον σχεδιασμό και την προσφορά θεματικών εμπειριών (π.χ. προσβάσιμος),
- Προσέγγιση σε εξειδικευμένα κοινά ενδιαφέροντος μέσω πακέτων υπηρεσιών σε προνομιακές τιμές,
- Υποστήριξη συνεργασίας ανάμεσα στο Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο και το Επιμελητήριο Κυκλάδων σε σχέση με την ανάπτυξη του τουρισμού κρουαζιέρας

Ο τρίτος Άξονας Δράσεων αφορά την Προβολή & Προώθηση στην αγορά των Ψηφιακών Νομάδων, και περιλαμβάνει τους εξής Γενικούς Στόχους, που συνάδουν με τους σκοπούς της παρούσας μελέτης και τα συμπεράσματα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης:

- Ανάδειξη και εδραίωση της Σύρου ως ελκυστικού προορισμού για Ψηφιακούς Νομάδες
- Επιμήκυνση τουριστικής περιόδου και τόνωση της τοπικής αγοράς σε περιόδους μειωμένης τουριστικής κίνησης

Ο τέταρτος Άξονας Δράσεων αφορά την Προβολή & Προώθηση σε Τουριστικούς Φορείς και Επιχειρήσεις (Travel Trade), και περιλαμβάνει τους εξής Γενικούς Στόχους, που συνάδουν με τους σκοπούς της παρούσας μελέτης και τα συμπεράσματα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης:

- Δικτύωση και ανάπτυξη σχέσεων και συνεργασιών με τουριστικούς φορείς, επιχειρήσεις και πλατφόρμες,
- Ενίσχυση της θέσης της Σύρου στον τουριστικό χάρτη της χώρας και εδραίωσης της ως προορισμό επιλογής για Έλληνες και εισερχόμενους επισκέπτες,
- Αύξηση της αναγνωρισιμότητας για την Ταυτότητα της Σύρου και ενημέρωση για τις αξίες, τα χαρακτηριστικά και τις προσφερόμενες υπηρεσίες και προϊόντα,
- Αύξηση τουριστικών ροών.

Στο πλαίσιο του Πυλώνα Β και των τεσσάρων Αξόνων Δράσεων, προσδιορίζονται συγκεκριμένες προτεινόμενες δράσεις όπως:

- Σχεδιασμός και Υλοποίηση Πακέτων Υπηρεσιών για την Επιμήκυνση της Τουριστικής Περιόδου
- Προώθηση & Προβολή Γαστρονομικής Παράδοσης
- Προώθηση & Προβολή του Εξειδικευμένου Οδηγού για τον Προσβάσιμο Τουρισμό
- Πρόγραμμα Digital Nomads του Υπουργείου Τουρισμού

2.4. ΧΑΡΤΕΣ

Στο Παράρτημα 8.4 του παρόντος παρατίθενται:

- (α) ο συνολικός χάρτης της περιοχής εφαρμογής/ εστίασης και της περιοχής παρέμβασης της στρατηγικής (Χάρτης Π-01), και
- (β) ο χάρτης συγκέντρωσης προβλημάτων και προκλήσεων που εντοπίζονται στην περιοχή εφαρμογής/ παρέμβασης της στρατηγικής (Χάρτης Π-02)

3. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

3.1. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Για κάθε κατηγορία Προκλήσεων, με βάση τα πορίσματα του υποκεφαλαίου 2.2., αναλύονται οι δυνατότητες, αδυναμίες και προοπτικές στην Περιοχή Εφαρμογής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ, ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ, ΑΔΥΝΑΜΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
Οικονομικές			
1. Ταχεία τριτογενοποίηση της οικονομίας και μη ισόρροπη ανάπτυξη	<ul style="list-style-type: none"> - Ισχυρή ανάπτυξη των κλάδων φιλοξενίας και εστίασης, και όσων κλάδων σχετίζονται με αυτούς, καθώς και άλλων κλάδων υπηρεσιών (επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες), δημιουργώντας ένα οικοσύστημα ανάπτυξης της τοπικής οικονομίας 	<ul style="list-style-type: none"> - Συρρίκνωση του δευτερογενούς τομέα - Μείωση του αποτυπώματος του πρωτογενούς τομέα - Φθίνουσα πορεία του εμπορίου - Κίνδυνος υπερβολικής εξάρτησης της τοπικής οικονομίας από τον τουρισμό (μονοκαλλιέργεια) 	<ul style="list-style-type: none"> - Ενδυνάμωση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα (κατασκευές – μεταποίηση), και ενίσχυση των διασυνδέσεών τους με κλάδους πρωταθλητές της τοπικής οικονομίας (π.χ. τουρισμός)
2. Ταχεία τουριστική ανάπτυξη	<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση της ποιοτικής σύνθεσης του ξενοδοχειακού αποθέματος της Σύρου και της Ερμούπολης - Προσέλκυση πολύ μεγαλύτερου αριθμού αλλοδαπών και ξένων επισκεπτών, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί λευκή επιταγή για το είδος τουρισμού που θα εισρεύσει στο νησί - Ανάδειξη, προβολή και αξιοποίηση της ιδιαίτερης ιστορικής ταυτότητας και ξεχωριστής πολιτιστικής κληρονομιάς χάρη στο βιομηχανικό παρελθόν της, της αστικής της κληρονομιάς και του αρχιτεκτονικού της αποθέματος, στοιχεία που την τοποθετούν στρατηγικά στον τουριστικό χάρτη με διακριτό τρόπο 	<ul style="list-style-type: none"> - Αδυναμία αξιοποίησης του διαρκώς αυξανόμενου τουριστικού ρεύματος στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις δυνατότητες, το προφίλ και το ποιοτικό τουριστικό πακέτο που διαθέτει η Σύρος και, δη, η Ερμούπολη. - Χαμηλό επίπεδο προβολής και αξιοποίησης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και της ξεχωριστής φυσιογνωμίας του τόπου - Έντονη εποχικότητα - Χαμηλή διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος - Υποεκτίμηση του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος 	<ul style="list-style-type: none"> - Διαμόρφωση των συνθηκών για την ανάπτυξη συγκεκριμένων (δια)θεματικών τουριστικών προϊόντων και εμπειριών που μπορεί να προσφέρει η Σύρος - Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη η οποία θα βασίζεται στον σεβασμό του περιβάλλοντος, του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου του νησιού, και των κατοίκων και στην προσέλκυση ποιοτικού και όχι μαζικού τουρισμού - Ολιστική προσέγγιση δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων η οποία θα βασίζεται στη διατομεακή βελτίωση της Ερμούπολης, από την λειτουργία και τη βιωσιμότητα του αστικού χώρου, την φιλικότητά του σε όλους

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
	<p>μεταξύ των υπολοίπων νησιών των Κυκλάδων</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αύξηση του εισοδήματος μέσω της ανάπτυξης νέων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, της αύξησης των επενδύσεων και της απασχόλησης στον τουριστικό τομέα - Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων 		<p>τους κατοίκους και επισκέπτες, μέχρι την προστασία του κτιριακού αποθέματος και στην ενίσχυση πράσινων υποδομών</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προσέλκυση ειδικών ομάδων-στόχων του τουρισμού, όπως οι ψηφιακοί νομάδες, οι οποίοι φέρουν ισχυρό αποτύπωμα στην τοπική οικονομία και κοινωνία
<p>3. Μείωση του αποτυπώματος του πρωτογενούς τομέα και συρρίκνωση του δευτερογενούς τομέα</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα ο οποίος μπορεί να συμβάλει ενεργά στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας - Ενίσχυση του μεταποιητικού τομέα, ιδίως εκείνων των κλάδων που σχετίζονται με την αγροδιατροφή με στόχο την επέκταση, την ενίσχυση της βιωσιμότητας και την εξωστρέφεια της τοπικής οικονομίας - Αξιοποίηση της δυναμικής που δίνει στην τοπική οικονομία η παρουσία και η επιτυχημένη επαναδραστηριοποίηση του Νεωρίου και η προώθηση της αρμονικής συνύπαρξής του με άλλες οικονομικές δραστηριότητες και την ζωή των κατοίκων στον αστικό ιστό - Αξιοποίηση των μικρής κλίμακας προσπαθειών ποιοτικής αναβάθμισης και τυποποίησης των αγροδιατροφικών προϊόντων 	<ul style="list-style-type: none"> - Πτώση ποιότητας και έκτασης καλλιεργούμενων εδαφών - Χαμηλή ενσωμάτωση σύγχρονων πρακτικών και μεθόδων σε πρωτογενή και δευτερογενή παραγωγή - Τάση για παραγωγή μη τυποποιημένων προϊόντων - Αποτύπωμα Ναυπηγοεπισκευαστικής δραστηριότητας στο περιβάλλον και στη ζωή των κατοίκων των παρακείμενων αστικών περιοχών - Επίπεδο κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται σε δραστηριότητες πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα 	<ul style="list-style-type: none"> - Η ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και στην εξασφάλιση ισχυρού συγκριτικού πλεονεκτήματος - Η ανάδειξη της αγροδιατροφικής παραγωγής -πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση- που συντελείται στο νησί και κυρίως η διασύνδεσή της με άλλους κλάδους της οικονομίας και ιδιαίτερα με εκείνους που σχετίζονται με τον τομέα του Τουρισμού - Ενίσχυση της εξωστρέφειας της τοπικής οικονομίας μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας και της τυποποίησης τοπικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας - Η επέκταση καλών πρακτικών που έχουν υιοθετηθεί σε περιορισμένη κλίμακα για την ανάδειξη της τοπικής γαστρονομίας ως πολιτιστικού και τουριστικού πόρου σε διεθνές επίπεδο, ενώ ανάλογα

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
			<p>σημαντικές προσπάθειες έχουν γίνει στην πιστοποίηση ποιότητας και προώθηση της μεταποίησης/τυποποίησης των αγροδιατροφικών προϊόντων.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Οι συνέργειες που μπορούν να αναπτυχθούν μεταξύ «σκληρών» κλάδων της οικονομίας όπως η ναυπηγοεπισκευή και κλάδων του τριτογενούς τομέα, όπως ο τουρισμός (π.χ. χρήση δεξαμενών ως καμβάς προβολής, φωτισμός γερανών κλπ) για την καλύτερη προώθηση και προβολή της ιστορίας και την ανάδειξη του σύγχρονου παρόντος του τόπου
<p>4. Φθίνουσα πορεία του εμπορίου και της επιχειρηματικότητας, επιτείνοντας την αίσθηση στασιμότητας και εσωστρέφειας που υπάρχει στην τοπική οικονομία</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Παρουσία δομών Καινοτομίας και Έρευνας στο νησί (Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς και το Future Lab της Πολυτεχνικής Σχολής και το Aegean Neorion Innovation Center, ως αποτέλεσμα της συνεργασίας ONEX, CISCO και Πανεπιστημίου Αιγαίου), που μπορούν να το τοποθετήσουν στο προσκήνιο της ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών αυξημένης προστιθέμενης αξίας για την τοπική οικονομία 	<ul style="list-style-type: none"> - Αδυναμία προσαρμογής της τοπικής επιχειρηματικότητας / οικονομίας στις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της παγκόσμιας οικονομίας - Αποξένωση και απομόνωση της τοπικής επιχειρηματικότητας από την καινοτομία και τις σύγχρονες εξελίξεις στις παγκόσμιες αγορές - Αδυναμία διαφοροποίησης των πάσης φύσεως «προϊόντων» που έχει να προσφέρει το νησί στην εθνική αλλά και τη διεθνή αγορά 	<ul style="list-style-type: none"> - Η ανάπτυξη και αξιοποίηση της έρευνας και καινοτομίας μέσω των σχετικών δομών που απολαμβάνει στο έδαφός της η Ερμούπολη. - Η ανάγκη διάχυσης της τεχνολογίας/τεχνογνωσίας στην τοπική οικονομία και κοινωνία και η ανάγκη σύνδεσης της τοπικής επιχειρηματικότητας με τα αποτελέσματα της έρευνας και της καινοτομίας προβάλλουν ως επιτακτικές προκειμένου η οικονομία της Σύρου να αποκτήσει ξανά δυναμική, να αναπτύξει και να εστιάσει σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εμπειρίας για τους αποδέκτες τους. - Η εξοικείωση της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας με την τεχνολογία, την

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
			έρευνα και την καινοτομία θα συμβάλλουν στην ποιοτική αναβάθμιση και στον ψηφιακό μετασχηματισμό στους τομείς τουρισμού και πολιτισμού, καθώς και σε άλλους κλάδους αιχμής για την τοπική οικονομία του τριτογενούς, δευτερογενούς και πρωτογενούς τομέα, στηρίζοντας παράλληλα την πράσινη μετάβαση της Σύρου.
Κοινωνικές			
1. Μείωση μόνιμου πληθυσμού, αύξηση μέσης ηλικίας και γήρανση πληθυσμού	- Αύξηση του μόνιμου πληθυσμού στην Δ.Ε. Ποσειδωνίας, και δη στην Δ.Κ. Βάρης που γειτνιάζει με την Δ.Ε. Ερμούπολης	- Φθίνουσα τάση του πληθυσμού σε αντίθεση με την Περιφέρεια και την συντριπτική πλειοψηφία των Π.Ε. των Κυκλάδων - Μείωση του μόνιμου πληθυσμού στην Δ.Ε. της Ερμούπολης (μεγαλύτερη πληθυσμιακή βαρύτητα)	- Βελτίωση των δομών και των παρεχόμενων υπηρεσιών στήριξης της τρίτης ηλικίας από το κράτος πρόνοιας
2. Μεγάλη χωρική συγκέντρωση του πληθυσμού στις λεγόμενες «λαϊκές» συνοικίες	- Οποιαδήποτε παρέμβαση σε περιοχή υψηλής πληθυσμιακής συγκέντρωσης θα σημάνει αναβάθμιση της ζωής των κατοίκων	- Έλλειψη ανοικτού δημόσιου χώρου σε περιοχές υψηλής πληθυσμιακής συγκέντρωσης	- Βελτίωση των όρων διαβίωσης των κατοίκων στις αστικές περιοχές με μεγάλη πληθυσμιακή συγκέντρωση μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων
3. Υστέρηση του τοπικού πληθυσμού σε σχέση με τις επιδόσεις της χώρας σε εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση	- Μελέτες profiling πρόωρης εγκατάλειψης υποχρεωτικής εκπαίδευσης - Διαρκή διαδικασία ανάλυσης αναγκών και σχεδιασμού & υλοποίησης προγραμμάτων αναβάθμισης γνώσεων και δεξιοτήτων - Εκσυγχρονισμός των ειδικοτήτων προγραμμάτων εκπαίδευσης της Τεχνικής και Επαγγελματικής	- Υψηλό επίπεδο πρόωρης εγκατάλειψης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης - Υψηλό ποσοστό πληθυσμού που είναι έως απόφοιτοι Δημοτικού - Αδυναμία του τοπικού εργατικού δυναμικού να προσαρμόσει τις γνώσεις και δεξιότητές του στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας	- Βελτίωση του επιπέδου μόρφωσης και εκπαίδευσης του τοπικού πληθυσμού - Ανάπτυξη δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης της πρόωρης εγκατάλειψης υποχρεωτικής εκπαίδευσης (πληροφόρηση, καθοδήγηση, σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, βελτίωση σχολικών υποδομών)

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
	Κατάρτισης με τρόπο που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της τοπικής οικονομίας και θα συμβαδίζει με τις διεθνώς σύγχρονες τάσεις σε γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες της αγοράς εργασίας		<ul style="list-style-type: none"> - Ταχεία προσαρμογή του τοπικού δυναμικού στις ανάγκες και απαιτήσεις της διεθνούς ανταγωνιστικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος
4. Ανάγκες υποδομών υγείας σε ανθρώπινο δυναμικό, οργάνωση, εξοπλισμό και κτιριακή αναβάθμιση	<ul style="list-style-type: none"> - Σύγχρονη τεχνολογία στην υπηρεσία των αναγκών της υγείας - Εκσυγχρονισμός δομών πρωτοβάθμιας υγείας - Ανάγκη ανάπτυξης νέου Νοσοκομείου 	<ul style="list-style-type: none"> - Υποστελέχωση - Μη αξιοποίηση υποδομών των Νοσοκομείων - Ελλείψεις σε εξοπλισμό - Κορεσμός υφιστάμενου κτιρίου Νοσοκομείου Σύρου 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάπτυξη τηλεϊατρικής - Επαναλειτουργία και χρήση της πισίνας του Νοσοκομείου για ανάγκες αποκατάστασης και φυσιοθεραπείας των ΑΜΕΑ - Η προοπτική ανάπτυξης νέου Νοσοκομείου αναδεικνύει την προοπτική μετατροπής του υφιστάμενου κτιρίου σε κέντρο αποκατάστασης - Πρόσληψη υγειονομικών και ιατρών σε ειδικότητες απαραίτητες για τον μόνιμο πληθυσμό - ιδιαίτερα τον χειμώνα - και τους επισκέπτες
5. Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες	<ul style="list-style-type: none"> - Η έλευση της πανδημίας επέτεινε την ανάγκη για διαχείριση ζητημάτων που σχετίζονται με κοινωνικοοικονομικά ζητήματα, την προσπάθεια κοινωνικής ενσωμάτωσης, την κοινωνική φροντίδα και προστασία, την διαχείριση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, την μείωση της φτώχειας ακόμα και, την εξισορρόπηση του εργασιακού βίου και της κοινωνικής ζωής 	<ul style="list-style-type: none"> - Χαμηλό επίπεδο στήριξης των ευάλωτων ομάδων της πόλης, τόσο ως προς τις δομές όσο και ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες - Χαμηλό επίπεδο προσβασιμότητας στον αστικό χώρο και σε δημόσια κτίρια, εκπαιδευτικές δομές για ειδικές κοινωνικές ομάδες (παιδιά, ΑΜΕΑ) 	<ul style="list-style-type: none"> - Ανάγκη για ανάπτυξη δράσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη υποδομών προς διευκόλυνση του βίου των εξαρτώμενων μελών της κοινωνίας, όπως επίσης και μέριμνας για την αποσυμφόρηση των πιέσεων στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας ηλικιωμένων ή ατόμων με κινητικά προβλήματα, καθώς οι υφιστάμενες είναι παλαιωμένες ή έχουν εξαντλήσει την δυναμικότητά τους - Κάλυψη των αναγκών περί οικονομικά προσιτής και ποιοτικής προσχολικής αγωγής, αφότου

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
			<p>εξακολουθούν να υφίστανται ανεπάρκειες στην στήριξη της προσχολικής φροντίδας και εκπαίδευσης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ανασχεδιασμός και βελτίωση του επιπέδου προσβασιμότητας του αστικού χώρου, δημόσιων κτιρίων, σημείων τουριστικού ενδιαφέροντος και εκπαιδευτικών υποδομών. -
Περιβαλλοντικές / Κλιματικής Αλλαγής			
<p>1. Πρόκληση αποτελεί η βιώσιμη διαχείριση των πόρων, δηλαδή τόσο η μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος σε δημόσια κτίρια και υποδομές, όσο και η μείωση των αναγκών αφαλάτωσης και η αποδοτικότερη χρήση των διαθέσιμων υδατικών πόρων.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Οι τεχνολογίες ΑΠΕ (κυρίως φωτοβολταϊκά λόγω της μεγάλης ηλιοφάνειας της Σύρου) προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στον τόπο κατανάλωσης. - Παράλληλα, «έξυπνα συστήματα» διαχείρισης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και εξελιγμένα τεχνολογικά συστήματα θέρμανσης/ψύξης/εξαερισμού μας επιτρέπουν πλέον τη θεαματική μείωση των απωλειών ενέργειας σε κτίρια και άλλες δημόσιες υποδομές (π.χ. οδοφωτισμό). 	<ul style="list-style-type: none"> - Η Ερμούπολη διαθέτει ένα σχετικά παλιό κτιριακό απόθεμα (προ κανονισμού θερμομόνωσης) με αποτέλεσμα σημαντικές απώλειες ενέργειας. - Το νερό ύδρευσης στο σύνολό του – και άρδευσης σε μεγάλο μέρος – της Ερμούπολης προέρχεται από σταθμούς αφαλάτωσης που λειτουργούν με ηλεκτρική ενέργεια. Η αφαλάτωση είναι μία ενεργοβόρα διαδικασία. Ως συνέπεια το κόστος παραγωγής του νερού είναι εξαιρετικά υψηλό (ιδίως μετά την αύξηση της τιμής ηλεκτρικής ενέργειας λόγω του πολέμου στην Ουκρανία) με αποτέλεσμα τη δημιουργία σημαντικών ελλειμμάτων στη ΔΕΥΑΣ. - Παράλληλα η σταδιακή εγκατάλειψη της αποθήκευσης βρόχινου νερού σε στέρνες έχει περιορίσει τη διαθεσιμότητα τέτοιων υδατικών πόρων. 	<ul style="list-style-type: none"> - Με την επέκταση της τουριστικής περιόδου και την περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού, στο μέλλον θα αυξηθεί η κατανάλωση νερού ύδρευσης και επομένως και η ζήτηση. Για να αποφευχθεί η ανάγκη εγκατάστασης πρόσθετων σταθμών αφαλάτωσης θα πρέπει να μην χρησιμοποιείται το νερό ύδρευσης για άρδευση ή/και δευτερεύουσες χρήσεις. - Υπάρχει όμως διαθέσιμο νερό ΒΙΟΚΑ (τριτοβάθμιας επεξεργασίας) που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για άρδευση και άλλες δευτερεύουσες χρήσεις, μειώνοντας έτσι τις ανάγκες (ζήτηση) για αφαλάτωση, εάν και εφόσον δημιουργηθεί αγωγός μεταφοράς του από τη θέση «Πηδάλι» (όπου υπάρχει αναμονή) μέχρι το κέντρο της πόλης.

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
		<ul style="list-style-type: none"> - Αντίστοιχα έχουν αυξηθεί και τα κόστη ηλεκτροδότησης τόσο στο δίκτυο οδοφωτισμού όσο και σε δημόσια κτίρια. 	
<p>2. Πρόκληση αποτελεί η συλλογή στερεών απορριμμάτων και ανακύκλωσης σε δύσκολα προσβάσιμα σημεία της πόλης ή σε σημεία που έχουν μεγάλη τουριστική κίνηση.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Το βασικό οδικό δίκτυο – κυρίως στην περιφέρεια της πόλης και το νότιο τμήμα – παράλληλα με την ύπαρξη ανοικτών χώρων προσφέρει δυνατότητες εγκατάστασης συστημάτων βυθιζόμενων κάδων οι οποίοι παρέχουν καλύτερη διαχείριση οσμών, μεγαλύτερο όγκο αποθήκευσης και μικρότερη συχνότητα αποκομιδής. Αυτό προσφέρει και λειτουργικά και αισθητικά πλεονεκτήματα. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ο πυκνός πολεοδομικός ιστός, και η αδυναμία πρόσβασης με όχημα κάνουν δύσκολη την εφαρμογή καινοτόμων συστημάτων διαχείρισης απορριμμάτων όπως οι βυθιζόμενοι κάδοι. Παράλληλα, η ύπαρξη πολλών τουριστικών χρήσεων – κυρίως στο ιστορικό κέντρο – δυσχεραίνει τη διατήρηση ικανοποιητικού επιπέδου καθαριότητας, ενώ οι συμβατικοί κάδοι αλλοιώνουν (αισθητικά) τον ιστορικό χαρακτήρα της πόλης. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η εγκατάσταση συστημάτων υπόγειων κάδων προσφέρει μεγαλύτερη δυναμικότητα αποθήκευσης ΑΣΑ, καλύτερη διαχείριση οσμών, και καλύτερη αισθητική ένταξη σε ένα έντονα ιστορικό περιβάλλον.
<p>3. Ανάγκη ενίσχυσης της πρόληψης και διαχείρισης φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων λόγω παρουσίας εγκαταστάσεων ενεργειακών και ναυπηγοεπισκευαστικών δραστηριοτήτων εντός της πόλης</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Οι προκλήσεις και οι δυνητικοί κίνδυνοι που σχετίζονται με τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες (πχ. από την δραστηριότητα των Ναυπηγεία, από εγκαταστάσεις ΔΕΗ που είναι σε ψυχρή εφεδρία, από το αεροδρόμιο, από ΑΔΜΗΕ, από το Λιμάνι) μπορούν να οδηγήσουν σε μέτρα και δράσεις που θα ενισχύσουν τις δυνατότητες της πολιτικής προστασίας στην Ερμούπολη, και συνολικά στην Σύρο - Ο Δήμος Σύρου έχει εκπονήσει Σχέδια Αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης των συνεπειών φυσικών κινδύνων όπως σεισμοί και πλημμυρικών φαινομένων, και 	<ul style="list-style-type: none"> - Ο πυκνός πολεοδομικός ιστός, και η αδυναμία πρόσβασης με όχημα κάνουν συνιστούν σημαντική πρόκληση για την εκπόνηση αποτελεσματικών σχεδίων εκκένωσης - Η απουσία σχεδίου αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και άμεσης / βραχείας διαχείρισης των συνεπειών από την εκδήλωση ανθρωπογενών / επαγωγικών κινδύνων 	<ul style="list-style-type: none"> - Οι κίνδυνοι ή οι δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις από τις ανθρωπίνες δραστηριότητες (π.χ. η παρουσία εγκαταστάσεων ενεργειακών και ναυπηγοεπισκευαστικών δραστηριοτήτων) γεννούν την ανάγκη ενίσχυσης της πρόληψης και διαχείρισης φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων, π.χ. μέσω χαρτογράφησης εκτίμησης των επαγωγικών ανθρωπογενών κινδύνων και της συνεπακόλουθης ανάπτυξης σχεδίων έκτακτης ανάγκης και εκκένωσης εντός αστικού ιστού ή ακόμη και της ανάπτυξης σχετικών ψηφιακών εφαρμογών ειδοποίησης και καταφυγής που θα έχουν μόνιμα

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
	επομένως διαθέτει την τεχνογνωσία αλλά και την δυνατότητα οργάνωσης και συντονισμού των επιμέρους διευθύνσεων για την συντεταγμένη ανταπόκρισή τους σε περίπτωση ανθρωπογενών κινδύνων		διαθέσιμες σχετικές κρίσιμες πληροφορίες.
Δομημένου / Βασικών Υποδομών			
1. Πρόκληση αποτελεί η ελάφρυνση των κυκλοφοριακών φόρτων και της «συμφόρησης» στο ιστορικό κέντρο (όπου το οδικό δίκτυο είναι στενό και υπάρχει ταυτόχρονα και μεγάλη συγκέντρωση χρήσεων κέντρου πόλης).	<ul style="list-style-type: none"> - Η ύπαρξη ενός αρκετά ικανοποιητικού δικτύου αστικής συγκοινωνίας και εκτεταμένου δικτύου πεζοδρόμων παρέχει τη δυνατότητα περαιτέρω ενθάρρυνσης των βιώσιμων μετακινήσεων (πεζή και ΜΜΜ). - Η σημερινή χάραξη του περιφερειακού Άνω Σύρου – αν και δεν έχει ικανοποιητικά χαρακτηριστικά ως περιφερειακός δακτύλιος – θα μπορούσε μελλοντικά με τις κατάλληλες ενέργειες βελτίωσης (χάραξη, πλάτος, τεχνικά έργα, κ.α.) ή με τη δημιουργία δίδυμου συστήματος μονοδρόμων (Αθ. Διάκου και περιφερειακός) να εκτρέψει τη διερχόμενη από το κέντρο κυκλοφορία. 	<ul style="list-style-type: none"> - Το έντονο ανάγλυφο της πόλης δυσχεραίνει την ανάπτυξη ορθολογικού και λειτουργικού οδικού δικτύου. - Λόγω του αραιού οδικού δικτύου στο ιστορικό κέντρο δημιουργούνται βεβαρυμμένοι κυκλοφοριακοί φόρτοι σε συγκεκριμένα σημεία και κυρίως στον παραλιακό οδικό άξονα (Μανδηλαρά – Αλ. Παναγούλη – Ακτή Παπάγου – Ακτή Ράλλη) και στο τμήμα που διέρχεται από το κέντρο της πόλης (Ελ Βενιζέλου, Μ. Μερκούρη, Λαδοπούλου – Αγ. Νικολάου, Μπαμπαγιώτου) ιδίως κατά τη θερινή περίοδο και τις λοιπές τουριστικές περιόδους. - Το έλλειμμα θέσεων στάθμευσης και η μη λειτουργία του συστήματος ελέγχου στάθμευσης στο ιστορικό κέντρο πολλαπλασιάζει το χρόνο κίνησης οχημάτων που αναζητούν στάθμευση (και επομένως το θόρυβο και τους αέριους ρύπους) και αυξάνει την παράνομη στάθμευση. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η ύπαρξη διαθέσιμων χώρων στην περιφέρεια της πόλης κάνει εφικτή τη δημιουργία πρόσθετων χώρων στάθμευσης. Παράλληλα, οι ψηφιακές τεχνολογίες προσφέρουν ευρύ φάσμα δυνατοτήτων πληροφόρησης (σχετικά με τη διαθεσιμότητα θέσεων στάθμευσης, τις βέλτιστες διαδρομές στο δίκτυο κίνησης πεζού, και τα δρομολόγια αστικής συγκοινωνίας) ώστε να μειωθούν σταδιακά τα ποσοστά μηχανοκινούμενων μετακινήσεων στο ιστορικό κέντρο.
2. Πρόκληση αποτελεί η βελτίωση της προσβασιμότητας για ΑμεΑ και	<ul style="list-style-type: none"> - Η Ερμούπολη διαθέτει ένα εξαιρετικά εκτεταμένο δίκτυο 	<ul style="list-style-type: none"> - Οι πολλοί κλιμακωτοί πεζόδρομοι – που είναι απόρροια του έντονου 	<ul style="list-style-type: none"> - Η πρόσφατη ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης – κυρίως όσον

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
<p>άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς και η αύξηση του ποσοστού βιώσιμων μετακινήσεων.</p>	<p>κίνησης πεζού (θεσμοθετημένες πεζοδρομήσεις στο ιστορικό κέντρο και δίκτυο κλιμακωτών πεζοδρόμων) που σε συνδυασμό με τις αστικές συγκοινωνίες θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλά ποσοστά βιώσιμων μετακινήσεων.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παράλληλα, η χαμηλή ζώνη προσφέρεται για τη δημιουργία ποδολατοδρόμων κυρίως παράλληλα με το παραλιακό μέτωπο. - 	<p>ανάγλυφου της πόλης - δημιουργούν προβλήματα στην κίνηση ΑμεΑ και άλλων ατόμων με ειδικές ανάγκες (ηλικιωμένοι, γονείς με καρτσάκια, άτομα με κινητικές δυσκολίες)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ταυτόχρονα αδυναμίες του δικτύου κίνησης πεζού (ελλείψεις οδεύσεων τυφλών, πεζοδρόμια μικρού πλάτους, έλλειψη επαρκούς φωτισμού, έλλειψη κουραστών στις σκάλες, κακοτεχνίες σε ράμπες ή εμπόδια στο πεζοδρόμιο, ελλείψεις στη σήμανση/πληροφόρηση, ελλείψεις σκιάστρων (το καλοκαίρι)) μειώνουν το βαθμό χρήσης του. - Τέλος, το πολύ μικρό μήκος του ποδηλατόδρομου ακυρώνει τη χρησιμότητά του. 	<p>αφορά τα ποδήλατα και άλλα ελαφρά οχήματα όπως τα πατίνια – ευνοεί την προώθηση μορφών βιώσιμης κινητικότητας, κάνοντας δυνατή ακόμη και την ανάπτυξη ποδηλατοδρόμων ακόμη και προς το εσωτερικό της πόλης σε περιοχές όπου οι κλίσεις είναι σχετικά ομαλές (π.χ. Νεάπολη, Ταξιάρχες, Μεταμόρφωση, Καρναρόλες)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παράλληλα οι ψηφιακές τεχνολογίες (π.χ. Bluetooth Beacons ως τροφοδότες smartphone με δεδομένα θέσης στο χώρο, ηχητικοί σηματοδότες, κ.α.) μπορούν να προσφέρουν επιλύσεις σε προβλήματα κινητικότητας ΑμεΑ
Πολιτιστικού Περιβάλλοντος			
<p>1. Πρόκληση αποτελεί η αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος (με τη δημιουργία πολιτιστικού τουρισμού) με ταυτόχρονα τη συνεχή κάλυψη των ζωτικών αναγκών των μόνιμων κατοίκων, αποφεύγοντας τη μετατροπή της Ερμούπολης σε «μουσειακό έκθεμα».</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Η Ερμούπολη είναι το καλύτερα διατηρημένο ιστορικό αρχιτεκτονικό σύνολο της χώρας με μοναδικά και επώνυμα αρχιτεκτονικά δημιουργήματα κυρίως του νεοκλασικού αρχιτεκτονικού ρυθμού. Επιπλέον, καμία ελληνική πόλη δεν παρουσιάζει τόσο ομοιόμορφη, χρονικά και τυπολογικά, αρχιτεκτονική εικόνα όσο η Ερμούπολη. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η φθορά του χρόνου και της θάλασσας αποτελούν τις σημαντικότερες πηγές αδυναμίας ικανοποιητικού επιπέδου συντήρησης των κτιρίων και ιδίως των αξιόλογων/διατηρητέων. Παράλληλα, η υποχρέωση συμμόρφωσης των ιδιοκτητών σε συγκεκριμένες τεχνικές και υλικά (λόγω κηρύξεων ή ιστορικού τύπου) αυξάνουν το κόστος συντήρησης ή/και επισκευής. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η ιδιαίτερη αρχιτεκτονική φυσιογνωμία της Ερμούπολης αποτελεί πολύτιμο πόρο προς την κατεύθυνση διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος (ανάπτυξης πολιτιστικού τουρισμού)
<p>2. Πρόκληση αποτελεί η διάσωση και διατήρηση της ιστορικής μνήμης για κατηγορίες αρχιτεκτονημάτων και δραστηριοτήτων που</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Οι σύγχρονες τεχνολογίες (ψηφιακές αποτυπώσεις, αναπαραστάσεις 3D) μας δίνουν σήμερα τη δυνατότητα να διασώσουμε την ιστορική μνήμη, 	<ul style="list-style-type: none"> - Ένα μεγάλο μέρος των βιομηχανικών κτιρίων και εγκαταστάσεων έχουν περιπέσει σε αχρηστία εδώ και 	<ul style="list-style-type: none"> - Τόσο η βιομηχανική κληρονομιά όσο και τα ταφικά μνημεία του ορθόδοξου νεκροταφείου αποτελούν πολύτιμο πόρο προς την

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
<p>απειλούνται λόγω εγκατάλειψης: π.χ. τα ταφικά μνημεία και το βιομηχανικό παρελθόν της Ερμούπολης.</p>	<p>σε περιπτώσεις που η διάσωση των ίδιων των κατασκευών δεν είναι εφικτή.</p>	<p>πολλά χρόνια και έχουν σταδιακά ερειπωθεί.</p>	<p>κατεύθυνση διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος (ανάπτυξης βιομηχανικού/τεχνολογικού τουρισμού, πολιτιστικός τουρισμός)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Κάποια βιομηχανικά κτίρια – που δεν έχουν ερειπωθεί τελείως – μπορούν να φιλοξενήσουν νέες χρήσεις (π.χ. πολιτιστικές).
Πολεοδομικής οργάνωσης και χρήσεων γης			
<p>1. Πρόκληση αποτελεί η αποκέντρωση χρήσεων κέντρου πόλης προς την περιφέρεια (προς νότο και προς δυσμάς).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Τοπικά κέντρα πόλης που έχουν υποτονική ανάπτυξη – εάν ενισχυθούν κατάλληλα – μπορούν να αναβιώσουν. Η χωροθέτηση στις ίδιες περιοχές άλλων παρεμβάσεων (π.χ. ένα Πάρκο) μπορεί να δράσει ενισχυτικά, δίνοντας ζωή στο τοπικό κέντρο. 	<ul style="list-style-type: none"> - Σχεδόν το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα χωροθετούνται στο ιστορικό κέντρο της πόλης. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η επανάχρηση του Στρατοπέδου Ζαφείρη – και η μετεγκατάσταση σε αυτό του Πανεπιστημίου Αιγαίου - προσφέρει μία σημαντική προοπτική για αποκέντρωση χρήσεων προς το νότο της πόλης.
<p>2. Πρόκληση αποτελεί η αντιμετώπιση του διαρκώς μειούμενου αποθέματος ανοιχτών χώρων κοινόχρηστης χρήσης και η δημιουργία νέων χώρων για υπαίθριες δραστηριότητες (πράσινο, άθληση, αναψυχή) ιδίως στις πυκνοκατοικημένες περιοχές της Ερμούπολης.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Στο νότιο τμήμα της πόλης υπάρχουν αρκετοί αδιαμόρφωτοι ανοιχτοί κοινόχρηστοι χώροι που θα μπορούσαν να μετατραπούν σε χώρους πρασίνου, αθλητισμού και αναψυχής. Επίσης, το απόθεμα αυτό θα μπορούσε μελλοντικά να αυξηθεί και με την απομάκρυνση άλλων χρήσεων (π.χ. του αμαξοστασίου του Δήμου) και την αγορά κενών οικοπέδων από το Δήμο σε άλλες περιοχές (π.χ. Λαλακιά). 	<ul style="list-style-type: none"> - Στην Ερμούπολη υπάρχουν εξαιρετικά λίγοι και άνισα κατανομημένοι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου. Ως εκ τούτου ο δείκτης πράσινο/κάτοικο διαμορφώνεται στο εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο των 2,3 τ.μ./κάτοικο (πολύ χαμηλότερα από το σταθερότυπο του ΠΟΥ 9 τ.μ./κάτοικο) με αποτέλεσμα να μην ικανοποιούνται οι ανάγκες για υπαίθριες δραστηριότητες ανθρώπων όλων των ηλικιών αλλά και ζώων συντροφιάς. Σε ορισμένες μάλιστα πυκνοκατοικημένες περιοχές ο δείκτης αυτός διαμορφώνεται σε ακόμη χαμηλότερα επίπεδα (από 1,68 μέχρι 0,22 τ.μ./κάτοικο). 	<ul style="list-style-type: none"> - Η επανάχρηση νερού από το Βιολογικό Καθαρισμό θα μπορούσε να επιτρέψει τόσο τη δημιουργία νέων χώρων πρασίνου όσο και τον εμπλουτισμό του πρασίνου σε υφιστάμενα Πάρκα. - Η ενσωμάτωση στους χώρους πρασίνου των δυνατοτήτων που παρέχουν οι νέες τεχνολογίες (π.χ. wi-fi, τεχνολογίες internet, κ.α.) θα μπορούσαν να αυξήσουν την ελκυστικότητα των Πάρκων σε συγκεκριμένες ηλικιακές κλάσεις (έφηβοι, νέοι) αλλά και κατηγορίες χρηστών (π.χ. τουρίστες). - Τέλος, η διάθεση στην αγορά πολλών μοντέλων εξοπλισμού υπαίθριας άθλησης σε μικρό σχετικά

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
		<ul style="list-style-type: none"> - Η σχετική ανεπάρκεια υδατικών πόρων για άρδευση και το υψηλό κόστος παραγωγής νερού από αφαλάτωση ανεβάζει το κόστος συντήρησης πρασίνου. 	<p>κόστος, κάνει ευκολότερη τη διασπορά χώρων άθλησης σε διάφορα σημεία της πόλης.</p>
<p>3. Πρόκληση αποτελεί η επίλυση των συγκρούσεων χρήσεων γης που οφείλονται στην παρουσία δραστηριοτήτων ναυπηγοεπισκευής. Παρ' ό,τι οι μικρές ναυπηγοεπισκευαστικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να μεταφερθούν (ακόμη και εκτός Ερμούπολης) ώστε να αντιμετωπιστεί η σύγκρουση χρήσεων γης, αυτό δεν είναι δυνατό για την ONEX καθώς η λειτουργία της απαιτεί υπήνεμο και ασφαλή λιμένα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Οι ναυπηγοεπισκευαστικές επιχειρήσεις αποτελούν ζωντανό κομμάτι της οικονομίας της Ερμούπολης, με δυνατότητες ανάπτυξης, ιδίως εάν συνδυαστεί με τον τομέα της καινοτομίας και του σχεδιασμού. Συγκριτικό πλεονέκτημα της Ερμούπολης, όσον αφορά το τελευταίο είναι η ύπαρξη του Πανεπιστημίου Αιγαίου και κυρίως του τμήματος Μηχανικών Σχεδίασης και Προϊόντων. 	<ul style="list-style-type: none"> - Η χωροθέτηση της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης αποτελεί μειονέκτημα για την οργάνωση και λειτουργία της πόλης λόγω της σύγκρουσης με τις γειτονικές χρήσεις γης (κεντρικές λειτουργίες, εκπαίδευση, υγεία) λόγω θορύβου και παραγόμενων αέριων ρύπων. 	<ul style="list-style-type: none"> - Υπό την πίεση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας η ναυπηγική τέχνη έχει τα τελευταία χρόνια αναπτύξει «πράσινες» τεχνολογίες οι οποίες θα μπορούσαν να εφαρμοστούν ώστε να μειωθούν τόσο οι αέριοι ρύποι όσο και ο θόρυβος. - Ενδιαφέρον στοιχείο – που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο της ανάπτυξης βιομηχανικού/τεχνολογικού τουρισμού – αποτελούν οι εγκαταστάσεις της ONEX (Νέωριο).
<p>4. Πρόκληση αποτελεί η επίλυση των συγκρούσεων χρήσεων γης (κυρίως κυκλοφοριακού χαρακτήρα) τόσο στην είσοδο του ακτοπλοϊκού λιμένα όσο και στη σημερινή θέση του αμαξοστασίου του Δήμου.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Η ύπαρξη διαθέσιμου χώρου εγκαταλειμμένου λατομείου στα δυτικά της Ερμούπολης σε μικρή απόσταση από την πόλη (100 μέτρα) κάνει εφικτή τη μεταφορά του αμαξοστασίου σε θέση που δεν προκαλεί οχλήσεις. 	<ul style="list-style-type: none"> - Οχλήσεις (κυκλοφοριακή συμφόρηση, θόρυβος, αέρια ρύπανση) εντοπίζονται τόσο στην είσοδο του ακτοπλοϊκού λιμένα όσο και στη σημερινή θέση του αμαξοστασίου του Δήμου. Το δε αμαξοστάσιο – λόγω των οχημάτων καθαριότητας – αποτελεί πηγή οχλήσεων υγειονομικής φύσης και οσμών προς τις άμεσα γειτνιάζουσες χρήσεις (παιδική χαρά ΑμεΑ, 5^ο Δημοτικό Σχολείο και αθλητικές εγκαταστάσεις). Η μεταφορά του αμαξοστασίου είναι ιδιαίτερα ακριβή (καθώς θα πρέπει να δημιουργηθούν από μηδενική βάση 	<ul style="list-style-type: none"> - Η μεταφορά του ακτοπλοϊκού λιμένα μακροπρόθεσμα στη νότια λιμενολεκάνη θα μετριάσει – αν όχι επιλύσει πλήρως – τη σύγκρουση που παρατηρείται σήμερα στο σημείο εισόδου του. - Ο χώρος που θα απελευθερωθεί από τη μεταφορά του αμαξοστασίου – εάν και όταν μεταφερθεί - μπορεί να μετατραπεί σε χώρο πρασίνου και αναψυχής. Ο χώρος αυτός μπορεί να συνδεθεί με την παιδική χαρά ΑμεΑ αλλά και με το buffer πρασίνου - που θα δημιουργηθεί μετά τη μετακίνηση των «ταρσανάδων» νοτίως του νέου εμπορικού

Προκλήσεις	Δυνατότητες	Αδυναμίες	Προοπτικές
		όλες οι υποδομές) γεγονός που εμποδίζει την άμεση επίλυση του προβλήματος.	κρηπιδώματος – δημιουργώντας ένα σημαντικό γραμμικό Πάρκο.

Βάσει της ανάλυσης που έχει προηγηθεί και των αναπτυξιακών προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών που έχουν προσδιοριστεί για την περιοχή εφαρμογής της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ, το αναπτυξιακό Όραμα αυτής διαμορφώνεται ως ακολούθως, ύστερα και από την ανατροφοδότηση της μελέτης από τη διαδικασία διαβούλευσης:

«Η Ερμούπολη να αποτελέσει μία πόλη έξυπνη, λειτουργική, ασφαλή και φιλική για τους κατοίκους και τους επισκέπτες της, προσφέροντας υψηλή ποιότητα ζωής, εργασίας και αναψυχής, μια πόλη που σέβεται και αποκαθιστά την σχέση της με την πλούσια ιστορική, πολιτιστική και αρχιτεκτονική της κληρονομιά, εντάσσοντάς την ενεργά σε μία αναπτυξιακή διαδικασία που βασίζεται στις αρχές της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής αειφορίας, της συμπεριληπτικότητας, και της διττής - πράσινης και ψηφιακής – μετάβασης, επανακάμπτοντας ως σημαντικό διοικητικό και επιχειρηματικό κέντρο στο Αιγαίο Πέλαγος και στην Ανατολική Μεσόγειο»

3.2. ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ

Για κάθε κατηγορία Προκλήσεων, με βάση τα πορίσματα του υποκεφαλαίου 3.1, εντοπίζονται, αναλύονται και προτεραιοποιούνται οι ανάγκες. Η αιτιολόγηση γίνεται σε κείμενο με επισήμανση εκείνων των ποσοτικών στοιχείων που την τεκμηριώνουν.

3.2.1. Ανάγκες ως προς τις Οικονομικές προκλήσεις

Περιγραφή κυριότερων αναγκών

Υπάρχει σημαντική ανάγκη προσέλκυσης νέας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας η οποία θα προωθήσει την εξωστρέφεια της τοπικής οικονομίας, θα εστιάσει σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εμπειρίας και θα δώσει νέα πνοή στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών. Σημαντικό ρόλο στην προώθηση της καινοτομίας μπορεί να παίξει η αξιοποίηση της παρουσίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, του οποίου η μετεγκατάσταση και η συγκέντρωση των δραστηριοτήτων του σε ενιαίο χώρο θα αναδείξει συνέργειες και θα απελευθερώσει παραγωγικές δυνάμεις και χώρο δράσης στην περιοχή παρέμβασης. Παράλληλα, υπάρχει σημαντική ανάγκη εξισορρόπησης αλλά και αξιοποίησης της ταχείας τουριστικής ανάπτυξης μέσω της ενίσχυσης των διασυνδέσεων της με τον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα. Σε αυτό το πλαίσιο ως σημαντική αξιολογείται η ανάγκη ανάδειξης της αγροδιατροφικής παραγωγής -πρωτογενής παραγωγή, μεταποίηση- που συντελείται στο νησί και διασύνδεσής της με τον τομέα του τουρισμού μέσω της προώθησης της τοπικής γαστρονομίας ως πολιτιστικού και τουριστικού πόρου. Ανάλογα, ως καίρια ανάγκη αναγνωρίζεται η προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης η οποία θα βασίζεται στον σεβασμό του περιβάλλοντος, του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου του νησιού, και των κατοίκων και στην προσέλκυση ποιοτικού και όχι μαζικού τουρισμού. Προς τούτο σημαντική είναι η ανάγκη δημιουργίας των κατάλληλων συνθηκών για την ανάπτυξη συγκεκριμένων (δια)θεματικών τουριστικών προϊόντων και εμπειριών που μπορεί να προσφέρει η Σύρος με στόχο την ενίσχυση του θεματικού τουρισμού και για την προσέλκυση ειδικών ομάδων-στόχων του τουρισμού, οι οποίοι φέρουν ισχυρό αποτύπωμα στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Ποσοτικά/ποιοτικά στοιχεία τεκμηρίωσης αναγκών

Ανάγκη εξισορρόπησης της τριτογενοποίησης της οικονομίας: Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της οικονομίας της Σύρου είναι η ταχεία τριτογενοποίησή της, ταυτόχρονα με σημαντική συρρίκνωση του δευτερογενούς τομέα και μείωση του οικονομικού αποτυπώματος του πρωτογενούς τομέα. Είναι ανάγκη η τοπική οικονομία να αποκτήσει νέα δυναμική η οποία θα στηρίζεται στον τριτογενή τομέα με παράλληλη ανάκαμψη του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα, αναδεικνύοντας λειτουργικές διασυνδέσεις μεταξύ τους που θα προσδίδουν προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Ανάγκη προσέλκυση νέας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας: Στο εμπόριο και την επιχειρηματικότητα παρατηρείται φθίνουσα πορεία στην τοπική οικονομία της Σύρου κατά την περίοδο 2015-2022. Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι ο αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων στο εμπόριο φθίνει, τόσο στο χονδρικό όσο και στο λιανικό. Παράλληλα, η τοπική επιχειρηματική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται από στασιμότητα, μειωμένη καινοτομία και περιορισμένη εξωστρέφεια. Απαιτείται η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την προσέλκυση νέας και δυναμικής, καινοτόμου επιχειρηματικότητας.

Ανάγκη προώθησης της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης: Η Σύρος κατάφερε να αποσπάσει μερίδιο από την πολύ ισχυρή αύξηση των τουριστικών ροών προς τη χώρα μας κατά την τελευταία δεκαετία χωρίς όμως να μπορέσει να αμβλύνει την εποχικότητά τους ενώ το επίπεδο εισπράξεων καταδεικνύει την ανάγκη ορθότερης εκτίμησης, σχεδιασμού και προώθησης του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος της. Κύριο ζητούμενο αποτελεί η διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για την προσέλκυση εκείνων των ομάδων στόχων που μπορούν να συνδεθούν με το ποιοτικό πακέτο τουριστικής εμπειρίας που προσφέρει η Ερμούπολη καθώς και εκείνων των συνθηκών που θα συμβάλλουν στην καλύτερη διαχείριση των αυξημένων τουριστικών ροών, έχοντας ως στόχο την επέκταση της τουριστικής περιόδου και την βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη

Ανάγκη προώθησης αγροδιατροφικής παραγωγής και ανάδειξη της τοπικής γαστρονομίας με ταυτόχρονη διασύνδεση με τον τουρισμό: Τα τελευταία χρόνια γίνονται στην Σύρο σημαντικές προσπάθειες που βασίζονται στην μεταποίηση, στην τυποποίηση και στην διασφάλιση της ποιότητας περιορισμένης παραγωγής αυξημένης, όμως, προστιθέμενης αξίας αναδεικνύοντας πλήθος αγροδιατροφικών προϊόντων. Η ανάπτυξη του τουρισμού προσφέρει πεδίο δράσης και διασύνδεσης για τον τομέα της αγροδιατροφικής παραγωγής με πολλαπλές

ωφέλειες για την τοπική οικονομία διαθέτοντας την δυναμική να της προσδώσει μοναδικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Προτεραιοποίηση αναγκών

Οι ανάγκες προτεραιοποιούνται ως εξής:

Ανάγκη	Αιτιολόγηση	Χωρικός εντοπισμός
Ανάγκη εξισορρόπησης της τριτογενοποίησης της οικονομίας	Η ταχεία ανάπτυξη του τουρισμού αυξάνει την τρωτότητα της τοπικής οικονομίας σε εξωτερικά σοκ. Ζητούμενο αποτελεί η ενδυνάμωση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα (κατασκευές – μεταποίηση), και η ενίσχυση των διασυνδέσεών τους με κλάδους πρωταθλητές της τοπικής οικονομίας (π.χ. τουρισμός)	Οριζόντια, χωρίς χωρική συγκέντρωση
Προσέλκυση νέας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας	Η τοπική οικονομία χαρακτηρίζεται από εσωστρέφεια και στασιμότητα. Ταυτόχρονα, το τοπικό εμπόριο φθίνει. Απαιτείται η τοπική οικονομία να προσελκύσει νέα επιχειρηματικότητα η οποία θα της προσδώσει εξωστρεφή και καινοτόμα χαρακτηριστικά.	Οριζόντια, χωρίς χωρική συγκέντρωση
Πρώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και επέκτασης της τουριστικής περιόδου	Η ταχεία τουριστική ανάπτυξη θέτει στο επίκεντρο ερωτήματα ως προς την ποιότητα και την ποσότητα των τουριστών που θέλει να προσελκύει η Ερμούπολη, παράλληλα με θέματα προβολής, αξιοποίησης και βιώσιμης διαχείρισης των πόρων της. Η άμβλυνση της εποχικότητας και η επέκταση της τουριστικής περιόδου θα έχει πολλαπλά οφέλη για την περιοχή εφαρμογής της Στρατηγικής.	Οριζόντια, χωρίς χωρική συγκέντρωση
Πρώθηση αγροδιατροφικής παραγωγής και ανάδειξη της τοπικής γαστρονομίας με ταυτόχρονη διασύνδεση με τον τουρισμό	Η ανάπτυξη του αγροδιατροφικού τομέα μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και στην εξασφάλιση ισχυρού συγκριτικού πλεονεκτήματος. Η διασύνδεση της αγροδιατροφής και της τοπικής γαστρονομίας με τον τουρισμό εξυπηρετεί παράλληλα τόσο την ανάγκη εξισορρόπησης της οικονομικής ανάπτυξης όσο και την ανάγκη προώθησης της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.	Οριζόντια, χωρίς χωρική συγκέντρωση

3.2.2. Ανάγκες ως προς τις Κοινωνικές προκλήσεις

Περιγραφή κυριότερων αναγκών

Υπάρχει σημαντική ανάγκη βελτίωσης των όρων διαβίωσης των κατοίκων σε αστικές περιοχές της Ερμούπολης με μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα, όπως οι λεγόμενες «λαϊκές συνοικίες». Παράλληλα, ανάγκες εντοπίζονται στη βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης του τοπικού πληθυσμού και προσαρμογής του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού στις ανάγκες και απαιτήσεις της διεθνούς ανταγωνιστικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Σημαντικές ανάγκες εντοπίζονται επίσης στον τομέα της Πρόνοιας για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως ΑΜΕΑ, τρίτη ηλικία καθώς και στον τομέα των υποδομών και παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας προς τον τοπικό πληθυσμό. Τέλος, σημαντική είναι η ανάγκη που εντοπίζεται ως προς το επίπεδο προσβασιμότητας της πόλης, δημόσιων κτιρίων και εκπαιδευτικών υποδομών σε ειδικές ομάδες του πληθυσμού όπως παιδιά και άτομα με αναπηρίες ή ειδικές ανάγκες.

Ποσοτικά/ποιοτικά στοιχεία τεκμηρίωσης αναγκών

Ανάγκη βελτίωσης των όρων διαβίωσης σε περιοχές με μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα: Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της Ερμούπολης συγκεντρώνεται στις συνοικίες Νεαπόλεως, Πευκακίων, Μεταμόρφωσης, Εργατικές Κατοικίες /Ξηρόκαμπου (Προσφυγικός Συνοικισμός), Βροντάδου και Τριών Ιεραρχών. Στις τέσσερις πρώτες εντοπίζεται ο υψηλότερος βαθμός πληθυσμιακής πυκνότητας (άτομα / εκτάριο) σχηματίζοντας ένα αριστερόστροφο ελλειπτικό σχήμα. Σε αυτές τις περιοχές είτε μεγάλες είτε ήπιες παρεμβάσεις αναμένεται να έχουν σημαντικό αντίκτυπο δεδομένης της πληθυσμιακής τους πυκνότητας.

Ανάγκη βελτίωσης δομών και υπηρεσιών υποστήριξης ευάλωτων ομάδων: στην Π.Ε. Σύρου η μέση ηλικία αυξάνεται και ο πληθυσμός γηράσκει, ολοκληρώνοντας την σημαντική πληθυσμιακή πρόκληση που αντιμετωπίζει ο τόπος. Παράλληλα, η έλευση της πανδημίας επέτεινε την ανάγκη για διαχείριση ζητημάτων που σχετίζονται με κοινωνικοοικονομικά ζητήματα, την προσπάθεια κοινωνικής ενσωμάτωσης, την κοινωνική φροντίδα και προστασία, την διαχείριση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού, την μείωση της φτώχειας ακόμα και, την εξισορρόπηση του εργασιακού βίου και της κοινωνικής ζωής. Τέλος, στην Ερμούπολη εντοπίζονται συγκεκριμένες ανάγκες όσον αφορά τις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες αφού σύμφωνα με στοιχεία το υπάρχουν τουλάχιστον 120 άτομα με άνοια (αρχές άνοιας, μέτρια ή και σοβαρή άνοια) που εξυπηρετεί το νοσοκομείο με το πρόγραμμα μνήμης σε συνεργασία με το ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, ενώ υπάρχει και πρόσθετος πληθυσμός με κάποιου είδους αναπηρία.

Ανάγκη βελτίωσης του επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης του πληθυσμού: ο τοπικός πληθυσμός εμφανίζει υστέρηση σε σχέση με τις επιδόσεις της χώρας αφού παραπάνω από το μισό πληθυσμό της Π.Ε. Σύρου έχει φτάσει μέχρι τη βαθμίδα του Γυμνασίου, εκ των οποίων οι μισοί είναι απόφοιτοι Δημοτικού και ένας στους δέκα έχει εγκαταλείψει πρόωρα το Δημοτικό. Κάπως καλύτερη εμφανίζεται η εικόνα σε επίπεδο Δ.Κ. Ερμούπολεως. Επιπλέον, εντοπίζεται αδυναμία του τοπικού εργατικού δυναμικού να προσαρμόσει τις γνώσεις και δεξιότητές του στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας, ενώ δεδομένες είναι οι ανάγκες εκπαίδευσης και κατάρτισης που υφίστανται στον δευτερογενή τομέα λόγω της έντονης επιχειρηματικής δραστηριότητας των Ναυπηγείων.

Ανάγκη βελτίωσης των υποδομών υγείας: οι δομές πρωτοβάθμιας υγείας χρήζουν στήριξης σε εξοπλισμό και ανθρώπινο δυναμικό ενώ οι ανάγκες του Νοσοκομείου εντοπίζονται στην στήριξη στελέχωσης, στην κατασκευή νέου σύγχρονου κτιρίου, η επαναλειτουργία και χρήση της πισίνας του Νοσοκομείου για ανάγκες αποκατάστασης και φυσιοθεραπείας των ΑΜΕΑ.

Ανάγκη βελτίωσης προσβασιμότητας/κινητικότητας ειδικών ομάδων πληθυσμού (παιδιών, ΑΜΕΑ) στον δημόσιο χώρο και σε δημόσια κτίρια: ως επιτακτική ανάγκη προβάλλει η θεραπεία του μη φιλικού σχεδιασμού της πόλης για άτομα με αναπηρίες ή ειδικές ανάγκες – όπου αυτός παρατηρείται σήμερα, το χαμηλό βαθμό προσβασιμότητας σε διάφορα δημόσια κτίρια, το πολύ περιορισμένο προσβάσιμο περιεχόμενο (π.χ. μουσειακές συλλογές), και το χαμηλό επίπεδο ικανοποίησης αναγκών ατόμων με ειδικές ανάγκες από τις εκπαιδευτικές υποδομές. Ανάλογα σημαντική είναι η ανάγκη στήριξης της κινητικότητας των ειδικών ομάδων του πληθυσμού στον αστικό χώρο.

Προτεραιοποίηση αναγκών

Οι ανάγκες προτεραιοποιούνται ως εξής:

Ανάγκη	Αιτιολόγηση	Χωρικός εντοπισμός
Βελτίωση των όρων διαβίωσης σε περιοχές με μεγάλη πληθυσμιακή πυκνότητα	Μεγάλη χωρική συγκέντρωση του πληθυσμού στις λεγόμενες «λαϊκές» συνοικίες στις οποίες εντοπίζεται έλλειψη ανοικτού δημόσιου χώρου. Οποιαδήποτε παρέμβαση σε περιοχή υψηλής πληθυσμιακής συγκέντρωσης θα σημάνει αναβάθμιση της ζωής των κατοίκων	Συνοικίες Νεαπόλεως, Πευκακίων, Μεταμόρφωσης, Εργατικές Κατοικίες/ Ξηρόκαμπου (Προσφυγικός Συνοικισμός), Βροντάδου και Τριών Ιεραρχών
Βελτίωσης δομών και υπηρεσιών υποστήριξης ευάλωτων ομάδων	Ανάπτυξη υποδομών προς διευκόλυνση του βίου των εξαρτώμενων μελών της κοινωνίας, όπως επίσης και μέριμνας για	Οριζόντια, χωρίς χωρική συγκέντρωση

	την αποσυμφόρηση των πιέσεων στον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας ηλικιωμένων ή ατόμων με κινητικά προβλήματα, καθώς οι υφιστάμενες είναι παλαιωμένες ή έχουν εξαντλήσει την δυναμικότητά τους	
Βελτίωσης του επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης του πληθυσμού	Ταχεία προσαρμογή του τοπικού δυναμικού στις ανάγκες και απαιτήσεις της διεθνούς ανταγωνιστικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος και βελτίωση του επιπέδου μόρφωσης και εκπαίδευσης του τοπικού πληθυσμού.	Οριζόντια, χωρίς χωρική συγκέντρωση
Βελτίωσης των υποδομών υγείας	Ανάγκες βελτίωσης των δομών πρωτοβάθμιας υγείας καθώς και δομών του Νοσοκομείου που απευθύνονται στην αποθεραπεία ατόμων με κινητικά προβλήματα και ειδικές ανάγκες.	Οριζόντια, χωρίς χωρική συγκέντρωση Δομές Πρωτοβάθμιας Υγείας, Νοσοκομείο Ερμούπολης
Βελτίωση επιπέδου προσβασιμότητας/κινητικότητας ειδικών ομάδων του πληθυσμού στον αστικό χώρο, σε δημόσια κτίρια	Η Ερμούπολη, πρόσθετα της δυσκολίας του ανάγλυφου που έχει, παρουσιάζει ελλείψεις ως προς την προσβασιμότητα ειδικών ομάδων όπως ατόμων με κινητικά προβλήματα και παιδιά. Αυτές οι ελλείψεις εντοπίζονται σε επίπεδο αστικού χώρου, σε δημόσια κτίρια, σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος, σε εκπαιδευτικές υποδομές ακόμη και σε περιεχόμενο (π.χ. μουσειακές συλλογές). Ανάλογα σημαντική η ανάγκη διευκόλυνσης της κινητικότητας των ειδικών ομάδων του πληθυσμού στον αστικό χώρο.	Οριζόντια, χωρίς χωρική συγκέντρωση

3.2.4. Ανάγκες ως προς τις Περιβαλλοντικές προκλήσεις και τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής

Περιγραφή κυριότερων αναγκών

Στον τομέα της διαχείρισης του περιβάλλοντος υπάρχει σοβαρή ανάγκη εξοικονόμησης υδατικών πόρων στην Ερμούπολη και εξοικονόμησης ενεργειακών πόρων. Ταυτόχρονα, υπάρχει σημαντική ανάγκη ενίσχυσης του συστήματος πολιτικής προστασίας λόγω της παρουσίας των λιμενικών εγκαταστάσεων και των ναυπηγικών δραστηριοτήτων. Τέλος, στον τομέα της διαχείρισης αποβλήτων υπάρχει έντονη ανάγκη βελτιστοποίησης της χωρητικότητας των υποδομών συλλογής ΑΣΑ (κυρίως με την εγκατάσταση υπόγειων κάδων) με παράλληλη βελτίωση της ένταξής τους σε ένα έντονα ιστορικό αλλά και τουριστικό περιβάλλον.

Ποσοτικά/ποιοτικά στοιχεία τεκμηρίωσης αναγκών

Ανάγκη εξοικονόμησης υδατικών πόρων: Υπάρχει σοβαρό έλλειμα υδατικών πόρων στη Σύρο (όπως και σε όλες τις Κυκλάδες) λόγω του γεωλογίας των νησιών και των λίγων βροχών. Οι στέρνες που χρησιμοποιούνταν παλιότερα για την αποθήκευση των όμβριων έχουν πλέον εγκαταλειφθεί και όλο το νερό που διατίθεται στην πόλη προέρχεται αποκλειστικά από αφαλάτωση - η οποία είναι ενεργοβόρα - και ως εκ τούτου είναι πολύ δαπανηρή η παραγωγή του. Με την αυξανόμενη συχνότητα καυσώνων (λόγω κλιματικής αλλαγής) αλλά και με την αύξηση του πληθυσμού αιχμής (λόγω τουριστικής ανάπτυξης) θα χρειαστούν στο μέλλον και πρόσθετες αφαλατώσεις αλλά και μέτρα εξοικονόμησης νερού, ιδίως όσον αφορά δευτερεύουσες χρήσεις (άρδευση, καθαριότητα, κ.α.).

Ανάγκη εξοικονόμησης ενεργειακών πόρων: Αν και η Ερμούπολη ανήκει στην ενεργειακή ζώνη Α (με μειωμένες ενεργειακές απαιτήσεις λόγω κλίματος) η παλαιότητα του κτιριακού αποθέματος κατατάσσει τα περισσότερα ιδιωτικά και δημοτικά κτίρια σε χαμηλές ενεργειακές κλάσεις (Δ και Ε) που έχουν μεγαλύτερες ανά τ.μ.

πρωτογενείς καταναλώσεις. Παράλληλα, η κατανάλωση ενέργειας από υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης είναι ιδιαίτερα αυξημένες α) λόγω της λειτουργίας της αφαλάτωσης για την παραγωγή πόσιμου νερού, και β) λόγω της λειτουργίας σειράς αντλιοστασίων ώστε να δημιουργείται στο δίκτυο ύδρευσης η μεγάλη πίεση που απαιτείται ώστε το νερό να φτάνει και στην υψηλή ζώνη της πόλης (Άνω Σύρο, Ανάσταση, Βροντάδο, Καρναρόλες, Δήλι, Τρεις Ιεράρχες, Δόξα).

Ανάγκη ενίσχυσης του συστήματος πολιτικής προστασίας: η λειτουργία του λιμένα (επιβατικού, εμπορικού και κρουαζιέρας), η λειτουργία της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης, και η ύπαρξη εγκαταστάσεων Seveso 3 της SEKAVIN Α.Ε. σε μικρή απόσταση νότια της πόλης, καθιστούν αναγκαία την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού συστήματος πρόληψης, έγκαιρης προειδοποίησης και διαχείρισης καταστροφών αναγκαίο. Οι πιο σοβαροί κίνδυνοι σχετίζονται με τη λειτουργία λιμενικών εγκαταστάσεων και ναυπηγείων και περιλαμβάνουν: περιβαλλοντικά ατυχήματα (όπως διαρροές καυσίμων και άλλων υγρών μηχανής, ή οξέων και άλλων τοξικών ουσιών, εκρήξεις, πρόκληση καπνού ή φωτιάς, κ.α.), ατυχήματα που θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή εργαζομένων ή άλλων ατόμων στο λιμάνι ή στα πλοία (όπως συγκρούσεις πλωτών μέσων, πτώσεις, κ.α.), έλευση πλοίων με ασθενείς στο πλήρωμα ή στους επιβάτες, κ.α.

Ανάγκη βελτίωσης των υποδομών συλλογής ΑΣΑ (με την εγκατάσταση υπόγειων κάδων): η Ερμούπολη είναι μία ιδιαίτερα δύσκολη πόλη για τη συλλογή απορριμμάτων: δυσπρόσιτες γειτονιές, μεγάλος εποχικός πληθυσμός, ιστορικό αστικό περιβάλλον υψηλής αρχιτεκτονικής αξίας όπου δύσκολα εντάσσονται κάδοι συλλογής απορριμμάτων. Οι υπόγειοι κάδοι προσφέρουν τόσο μεγαλύτερη δυναμικότητα αποθήκευσης ΑΣΑ όσο και καλύτερη αισθητική ένταξη στο αστικό περιβάλλον, απαιτούν όμως πρόσβαση μέσω μεγάλων οδικών αξόνων. Ο Δήμος συστηματικά τα τελευταία χρόνια εγκαθιστά παρόμοια συστήματα σε περιοχές μεγάλης παραγωγής ΑΣΑ (2 έχουν εγκατασταθεί και προγραμματίζονται άλλα 2-3 συστήματα).

Προτεραιοποίηση αναγκών

Οι ανάγκες προτεραιοποιούνται ως εξής:

Ανάγκη	Αιτιολόγηση	Χωρικός εντοπισμός
Ανάγκη εξεύρευσης εναλλακτικών πηγών νερού, ιδίως για δευτερεύουσες χρήσεις (όπως π.χ. η άρδευση, η καθαριότητα του δημόσιου χώρου, κ.α.)	Η έλλειψη υδατικών πόρων αποτελεί το νούμερο ένα πρόβλημα διαχείρισης φυσικών πόρων στη Σύρο. Αναμένεται δε να γίνει ακόμη πιο πιεστικό στο μέλλον και λόγω κλιματικής αλλαγής και λόγω ανάπτυξης του τουρισμού.	Σε ολόκληρη την Ερμούπολη και κυρίως εκεί όπου υπάρχουν σημαντικοί χώροι πρασίνου (π.χ. αθλητικό κέντρο Βικέλας)
Ανάγκη ενεργειακής αναβάθμισης σε δημοτικά κτίρια ώστε να μειωθεί η απώλεια ενέργειας προς το περιβάλλον και να εξοικονομηθεί ενέργεια κατά τη χρήση.	Η μείωση του αποτυπώματος άνθρακα μέσω ενεργειακής εξοικονόμησης αποτελεί στόχο τόσο Εθνικό όσο και της ΕΕ. Η Ερμούπολη δεν διαθέτει συνολικό Σχέδιο Βιώσιμης Ενέργειας και δεν είναι γνωστές οι ανάγκες, τεκμαίρεται όμως ότι - λόγω της παλαιότητας των κτιρίων - οι ανάγκες θα είναι σημαντικές. Αν και η τοπική αυτοδιοίκηση δεν αποτελεί τη μεγαλύτερη πηγή CO ₂ (με μόνη εξαίρεση τις υποδομές ύδρευσης/αποχέτευσης), μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα με μεγάλη απήχηση στον τοπικό πληθυσμό συμβάλλοντας σε αλλαγή νοοτροπίας. Για το λόγο αυτό θεωρείται σημαντική η ενεργειακή εξοικονόμηση στις δημοτικές υποδομές.	Σε όλα τα δημοτικά κτίρια και κατά προτεραιότητα στα πλέον ενεργοβόρα (γραφεία και σχολεία). Στον οδοφωτισμό. Στις λοιπές υποδομές (ΔΕΥΑΣ).
Ανάγκη εγκατάστασης συστημάτων παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ σε δημόσιες υποδομές.		
Ανάγκη προώθησης της ηλεκτροκίνησης στο δημόσιο τομέα.		Στα οχήματα της αστικής συγκοινωνίας. Στα λοιπά οχήματα του Δήμου.
Ανάγκη ενίσχυσης του συστήματος πολιτικής προστασίας.	Η λειτουργία του λιμένα και των ναυπηγείων αποτελούν δυνητικές πηγές ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και του αέρα (σε περίπτωση ατυχημάτων), αλλά και κίνδυνο προς την	Παντού, αλλά κυρίως μέσα στη λιμενολεκάνη και στο νότιο τμήμα της πόλης.

	ανθρώπινη ζωή και υγεία. Παρότι η συχνότητα τέτοιων ατυχημάτων είναι περιορισμένη, η επίπτωση μπορεί να είναι σημαντική και γι' αυτό θεωρείται σχετικά σημαντική ανάγκη.	
Ανάγκη εγκατάστασης περισσότερων συστημάτων υπόγειων κάδων για τη συλλογή ΑΣΑ (μικτά και ανακύκλωση)	Η παραγωγή ΑΣΑ κατά τους θερινούς μήνες είναι μεγάλη και απαιτείται αυξημένη χωρητικότητα με καλή αισθητική ένταξη σε ένα έντονα ιστορικό περιβάλλον. Ο Δήμος ήδη αντιμετωπίζει το πρόβλημα με ίδιους πόρους. Εν τούτοις θεωρείται σημαντικό να εντάσσονται υπόγεια συστήματα συλλογής σε όλες τις αναπλάσεις που γίνονται μέσα σε πυκνοκατοικημένες περιοχές και δίπλα σε μεγάλους οδικούς άξονες.	Κυρίως στις πυκνοκατοικημένες περιοχές της πόλης (Προσφυγικός Συνοικισμός, Μεταμόρφωση, Πευκάκια, Λαλακιά, Ταξιάρχες) και κατά μήκος μεγάλων οδικών αξόνων (Ηρ. Πολυτεχνείου, Μανδηλαρά, Α. Παπανδρέου), όπου απαιτείται.

3.2.5. Ανάγκες ως προς τις προκλήσεις του δομημένου και πολιτιστικού περιβάλλοντος και των βασικών υποδομών

Περιγραφή κυριότερων αναγκών Δομημένου Περιβάλλοντος

Στον τομέα του δομημένου περιβάλλοντος η κυριότερη πρόκληση αφορά την εύρυθμη κυκλοφορία και στάθμευση σε ολόκληρη την πόλη και κυρίως την αποσυμφόρηση του ιστορικού κέντρου. Για να επιτευχθεί ο παραπάνω στόχος υπάρχει η ανάγκη δημιουργίας ενός συστήματος park & ride με περιφερειακούς χώρους στάθμευσης και ενίσχυση των βιώσιμων μετακινήσεων, με παράλληλη λειτουργία ενός συστήματος πληροφόρησης (σε real time) για τη διαθεσιμότητα περιφερειακών θέσεων στάθμευσης αλλά και για τη βιώσιμη κινητικότητα (δρομολόγια ΜΜΜ, πεζοπορικές διαδρομές, εναλλακτικά μέσα κινητικότητας). Ταυτόχρονα οι υποδομές βιώσιμης κινητικότητας (ΜΜΜ, δίκτυο πεζής μετακίνησης, ποδηλατοκίνηση) χρειάζεται να βελτιωθούν και να επεκταθούν. Τέλος απαραίτητη - μακροπρόθεσμα - θεωρείται και η δημιουργία περιμετρικού δακτυλίου για την αποφυγή της κίνησης οχημάτων στο ιστορικό κέντρο.

Ποσοτικά/ποιοτικά στοιχεία τεκμηρίωσης αναγκών

Η ελάφρυνση των κυκλοφοριακών φόρτων στο ιστορικό κέντρο είναι απαραίτητη για την αποτροπή φαινομένων «συμφόρησης» ιδίως κατά τις περιόδους αιχμής (π.χ. θερινή περίοδος), αλλά και των αέριων ρύπων και του θορύβου που συνεπάγεται η αυξημένη παρουσία οχημάτων. Για να επιτευχθεί αυτό απαιτείται τόσο η αποκέντρωση χρήσεων από το κέντρο προς την περιφέρεια (βλέπε ενότητα **Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.**) όσο και συγκροτημένη παρέμβαση στο επίπεδο των βασικών υποδομών που στόχο θα έχει να κρατήσει την κίνηση οχημάτων περιφερειακά του κέντρου και να ενισχύσει τη βιώσιμη κινητικότητα (πεζή μετακίνηση, ΜΜΜ, ποδηλατοκίνηση). Για να λειτουργήσει ένα τέτοιο σύστημα χρειάζονται α) επαρκείς θέσεις στάθμευσης στην περιφέρεια, β) ένα αποτελεσματικό σύστημα ΜΜΜ, γ) ένα σύστημα πληροφόρησης του κοινού, και δ) πεζόδρομοι και ποδηλατόδρομοι ασφαλείς που θα συνδέουν τους χώρους στάθμευσης με τα σημεία «προορισμού» των κατοίκων και επισκεπτών.

Προτεραιοποίηση αναγκών

Οι ανάγκες προτεραιοποιούνται ως εξής:

Ανάγκη	Αιτιολόγηση	Χωρικός εντοπισμός
Ανάγκη δημιουργίας ενός συστήματος park & ride με περιφερειακούς χώρους	Η δημιουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης στην περιφέρεια, σε σημείο κοντά στις διαδρομές ΜΜΜ και ένα	Στο δυτικό τμήμα της πόλης και κατά μήκος των κύριων οδικών αξόνων που

<p>στάθμευσης και ενίσχυση των βιώσιμων μετακινήσεων.</p>	<p>αποτελεσματικό σύστημα πληροφόρησης των πολιτών είναι οι απολύτως ελάχιστες υποδομές που χρειάζονται για τη δημιουργία ενός συστήματος park & ride και γι' αυτό θεωρούνται η υπ' αριθμόν ένα προτεραιότητα.</p> <p>Για να μπορέσει το σύστημα park & ride να γίνει αποτελεσματικό, χρειάζονται επιπλέον καλές υποδομές βιώσιμης κινητικότητας.</p> <p>Για το δίκτυο πεζής μετακίνησης χρειάζεται βελτίωση της ασφάλειας, και της σήμανσης και σύνδεση μεταξύ οργανωμένων χώρων στάθμευσης και «προορισμών» (π.χ. με το ιστορικό κέντρο).</p> <p>Για την ποδηλατοκίνηση χρειάζεται η επέκταση του υφιστάμενου ποδηλατόδρομου. Λόγω του έντονου ανάγλυφου, η ποδηλατοκίνηση έχει περιορισμένες δυνατότητες στην Ερμούπολη, άρα αποτελεί σχετικά χαμηλή προτεραιότητα.</p>	<p>εξυπηρετούν τις βόρειες συνοικίες (Α. Παπανδρέου, Ταξιαρχών). Στη Λαλακιά υπάρχει διαθέσιμο οικόπεδο του Δήμου.</p> <p>Το νότιο τμήμα της πόλης διαθέτει αρκετούς χώρους στάθμευσης.</p>
<p>Ανάγκη δημιουργίας ενός συστήματος πληροφόρησης για τη διαθεσιμότητα θέσεων στάθμευσης αλλά και για παραμέτρους βιώσιμης κινητικότητας (όπως δρομολόγια ΜΜΜ, εναλλακτικούς τρόπους κινητικότητας, κ.α.)</p>		<p>Το σύστημα πληροφόρησης θα αφορά τους χώρους στάθμευσης (δηλ. το νότιο τμήμα της πόλης, την περιοχή Νεωρίου και την Α. Παπανδρέου) και τις περιοχές όπου υπάρχουν δρομολόγια ΜΜΜ και δίκτυα πεζής μετακίνησης.</p>
<p>Ανάγκη ενίσχυσης της εναλλακτικής κινητικότητας με τη δημιουργία ασφαλών πεζοπορικών διαδρομών</p>		<p>Δεν ενδείκνυνται διαδρομές στο νότιο τμήμα της πόλης διότι υπάρχουν μεν χώροι στάθμευσης αλλά απουσιάζουν οι προορισμοί. Η ανάγκη εστιάζεται χωρικά στο δυτικό τμήμα της πόλης (Λαλακιά, Πευκάκια, Μεταμόρφωση)</p>
<p>Ανάγκη επέκτασης του ποδηλατόδρομου προς νότο.</p>		<p>Στη χαμηλή ζώνη της πόλης και κατά μήκος του νότιου παραλιακού μετώπου μέχρι την τουριστική μαρίνα.</p>
<p>Ανάγκη δημιουργίας περιφερειακού οδικού δακτυλίου.</p>	<p>Η δημιουργία περιφερειακού δακτυλίου είναι δαπανηρή λύση και απαιτεί μεγάλο χρόνο ωρίμανσης, επομένως είναι χαμηλής προτεραιότητας για το ΒΑΑ.</p>	<p>Βόρειες συνοικίες (Δόξα, Τρεις Ιεράρχες, Ανάσταση, Άνω Σύρος)</p>

Περιγραφή κυριότερων αναγκών Πολιτιστικού Περιβάλλοντος

Η ανάγκη διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης αποτελεί τη σημαντικότερη προτεραιότητα στον τομέα του πολιτιστικού περιβάλλοντος. Αυτή μπορεί να αφορά τη διάσωση ιστορικών κτιρίων μέσω της επανάχρησης από δημόσιες χρήσεις, την ανάγκη επισκευής/συντήρησης των αξιόλογων ιδιωτικών κτιρίων μέσα από κίνητρα και άλλες δράσεις, ή την ανάγκη διάσωσης της «ιστορικής μνήμης» για τμήματα της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης που δεν είναι εύκολο να διασωθούν (ταφικά μνημεία, βιομηχανική κληρονομιά). Παράλληλα η πολιτιστική κληρονομιά της Ερμούπολης είναι ένα σημαντικό κεφάλαιο που πρέπει να αξιοποιηθεί - με τη δημιουργία πολιτιστικού τουρισμού - για την ενίσχυση μιας βιώσιμης οικονομίας. Τέλος, σημαντική είναι και η ανάγκη αισθητικής αναβάθμισης της εισόδου της πόλης από το νότο (άξονας Ηρ. Πολυτεχνείου).

Ποσοτικά/ποιοτικά στοιχεία τεκμηρίωσης αναγκών

Η μοναδικότητα της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της πόλης, αλλά και το εντυπωσιακό βιομηχανικό της παρελθόν αποτελούν πλούτο μοναδικό τόσο σε εθνικό όσο και Ευρωπαϊκό επίπεδο (176 κηρυγμένα κτίρια και συγκροτήματα, ζώνη ιστορικού τόπου που καλύπτει το 36% του αστικού ιστού). Ο πλούτος αυτός μπορεί να αξιοποιηθεί για την δημιουργία ενός βιώσιμου τουρισμού (δηλ. που να διαφοροποιείται από το μοντέλο «ήλιος & θάλασσα») ώστε να επιτευχθεί η επέκταση της τουριστικής περιόδου και η αύξηση της κατά κεφαλήν δαπάνης των τουριστών. Αντίστοιχα παραδείγματα μπορεί να δει κανείς σε έντονα ιστορικές πόλεις της Ευρώπης όπως η Φλωρεντία ή η Γρανάδα. Για να μπορέσει όμως να αξιοποιηθεί αυτή η πολιτιστική κληρονομιά - σήμερα και το μέλλον - θα πρέπει κατ' αρχήν να διασωθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό η αυθεντικότητα του πολιτιστικού αυτού πλούτου. Η συντήρηση όμως των ιστορικών κτιρίων - και δη σε γειτνίαση με τη θάλασσα - είναι μία ιδιαίτερα δαπανηρή υπόθεση και απαιτεί έξυπνες επιλύσεις. Για μεν τα ιδιωτικά κτίρια προϋποθέτει μηχανισμούς κινήτρων και τεχνικής βοήθειας ώστε να επιτευχθεί ο μέγιστος βαθμός μόχλευσης πόρων, για δε τα δημόσια κτίρια προϋποθέτει παρεμβάσεις επανάχρησης (πολιτιστικές ή άλλες). Για δημόσια κτίρια τα οποία δεν είναι ρεαλιστικά δυνατόν να διασωθούν - τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα - θα πρέπει εναλλακτικά να διασωθεί η «ιστορική μνήμη» με τη βοήθεια της τεχνολογίας. Τέλος, εξίσου σημαντική ανάγκη αποτελεί η αναβάθμιση της εικόνας του άξονα της Ηρώων Πολυτεχνείου καθώς αποτελεί τη νότια είσοδο της πόλης: σήμερα συγκεντρώνει εκατέρωθεν πλήθος εγκαταλεημένων και ερειπωμένων πρώην βιομηχανικών κτιρίων, άλλων βιομηχανικών εγκαταστάσεων (π.χ. ΔΕΗ), αλλά και ο ίδιος ο οδικός άξονας παρουσιάζει μία εικόνα αταξίας και υποβάθμισης (δίκτυα ΔΕΗ και ΟΤΕ, παράνομη στάθμευση, προβλήματα προσβασιμότητας, κ.α.).

Προτεραιοποίηση αναγκών

Οι ανάγκες προτεραιοποιούνται ως εξής:

Ανάγκη	Αιτιολόγηση	Χωρικός εντοπισμός
Ανάγκη διάσωσης της «ιστορικής μνήμης» για τμήματα της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς που δεν είναι εύκολο να διασωθούν.	Υπάρχουν 2 κατηγορίες πολιτιστικής κληρονομιάς που σήμερα κινδυνεύουν σοβαρά: τα ταφικά μνημεία που χρειάζονται μεγάλες χρηματοδοτήσεις για αναστηλώσεις και τα βιομηχανικά κτίρια που το ιδιοκτησιακό καθεστώς και η απουσία χρήσεων τα έχει οδηγήσει σε προχωρημένο βαθμό ερείπωσης. Τα κτίρια αυτά είναι σοβαρά απειλούμενα και επείγει να διασωθεί η ιστορική μνήμη όσο αυτά υπάρχουν ακόμη. Θεωρείται πρώτη προτεραιότητα λόγω του επείγοντος.	Στο νότιο τμήμα της πόλης (βιομηχανικά κτίρια) και στο νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου (ταφικά μνημεία)
Ανάγκη κεφαλαιοποίησης της υφιστάμενης πολιτιστικής κληρονομιάς με τη δημιουργία πολιτιστικού τουρισμού.	Η ανάπτυξη πολιτιστικού τουρισμού είναι σημαντική σε οικονομικό επίπεδο (για ολόκληρη την πόλη) αλλά και για τη δημιουργία πόρων (Δημοτικοί φόροι, έσοδα από εκδηλώσεις) που θα	Σε όλη την πόλη και κυρίως εκεί που υπάρχουν μεγάλες συγκεντρώσεις αξιόλογων κτιρίων

	χρησιμοποιηθούν μετέπειτα για τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Θεωρείται δεύτερη προτεραιότητα λόγω της σημασίας της για την περαιτέρω διάσωση.	(ιστορικό κέντρο, νότιο τμήμα πόλης, κατά μήκος του ρέματος Λαλακιάς).
Ανάγκη αισθητικής αναβάθμισης του άξονα της Ηρ. Πολυτεχνείου με την επανάχρηση του εργοστασίου Λαδόπουλου και την ανάπλαση κατά μήκος της.	Η Ηρ. Πολυτεχνείου αποτελεί τη νότια «είσοδο» της πόλης και είναι σημαντικό να βελτιωθεί η εικόνα της καθώς αποτελεί την πρώτη επαφή με την πόλη των επισκεπτών που έρχονται αεροπορικά και μελλοντικά – μετά τη μετακίνηση της ακτοπλοΐας – και των επιβατών που θα έρχονται ακτοπλοϊκά.	Κατά μήκος της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου.
Ανάγκη επανάχρησης εγκαταλειμμένων ιστορικών κτιρίων από δημόσιες χρήσεις.	Η επανάχρηση εγκαταλειμμένων ιστορικών κτιρίων από δημόσιες χρήσεις έχει αποδειχθεί στο παρελθόν αποτελεσματικός μηχανισμός διάσωσης. Οι πιο συχνές επαναχρήσεις περιλαμβάνουν τη δημιουργία μουσείων ή πολιτιστικών χώρων.	Στο νότιο τμήμα της πόλης, κατά μήκος της οδού Ηρώων Πολυτεχνείου όπου υπάρχουν πολλά εγκαταλειμμένα πρώην βιομηχανικά κτίρια.
Ανάγκη παροχής κινήτρων σε ιδιώτες για την επισκευή ή συντήρηση αξιόλογων κτιρίων.	Το κόστος συντήρησης κτιρίων του 19 ^{ου} αιώνα είναι μεγάλο, ιδίως για μία πόλη που βρίσκεται δίπλα στη θάλασσα. Το κόστος αυτό αυξάνεται ακόμη περισσότερο λόγω του ιστορικού τόπου καθώς εντός αυτού όλες οι επεμβάσεις πρέπει να εγκριθούν από το ΥΠΠΟ (δηλαδή να γίνουν με τα σωστά υλικά και κατασκευαστικές μεθόδους). Χωρίς ένα σύστημα κινήτρων και τεχνικής βοήθειας είναι αμφίβολο αν οι ιδιοκτήτες μπορούν να συντηρήσουν τα κτίριά τους.	Εντός του ιστορικού τόπου, αλλά και όπου αλλού υπάρχουν κτίρια που αποτελούν κηρυγμένα μνημεία.

Περιγραφή κυριότερων αναγκών Πολεοδομικής Οργάνωσης και Χρήσεων γης

Η πλέον σημαντική πρόκληση στον τομέα της πολεοδομικής οργάνωσης και λειτουργίας της πόλης είναι η ανάγκη αποκέντρωσης χρήσεων κέντρου πόλης. Σήμερα σχεδόν όλες οι χρήσεις κέντρου συγκεντρώνονται στο ιστορικό κέντρο της πόλης (σε έκταση περίπου 27 εκτάρια ή περίπου στο 11% της επιφάνειας της πόλης) συμβάλλοντας στις συνθήκες λειτουργικής και κυκλοφοριακής συμφόρησης, ενώ απουσιάζουν σημαντικά τοπικά κέντρα. Για να επιλυθεί αυτό το πρόβλημα χρειάζεται η δημιουργία οργανωμένου υποδοχέα στο νότιο τμήμα για τη μεταφορά εκεί χρήσεων του δημόσιου τομέα (διοίκησης, εκπαίδευσης, πολιτισμού), και η δημιουργία συστήματος κινήτρων για την ενίσχυση των τοπικών κέντρων στις δυτικές συνοικίες της πόλης ώστε να επιτευχθεί η μετακίνηση εκεί νέων ή υφιστάμενων επιχειρήσεων. Παράλληλα σημαντική για τη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης είναι η ανάγκη βελτίωσης του δείκτη πρασίνου ανά άτομο - ιδίως στις πυκνοκατοικημένες συνοικίες της πόλης -, και η ανάγκη επίλυσης των συγκρούσεων χρήσεων γης κυρίως κυκλοφοριακού χαρακτήρα (καθώς οι συγκρούσεις χρήσεων γης που αφορούν τη ναυπηγική ζώνη δεν μπορούν να επιλυθούν με μετακινήσεις και αφορούν ιδιωτικές δραστηριότητες).

Ποσοτικά/ποιοτικά στοιχεία τεκμηρίωσης αναγκών

Η αποσυμφόρηση του ιστορικού κέντρου αποτελεί μείζονα στόχο για την πόλη (τόσο σε επίπεδο δημόσιων υποδομών όσο και σε επίπεδο χρήσεων γης). Η αποκέντρωση των χρήσεων κέντρου πόλης είναι αναγκαία ώστε να επιτευχθεί αυτή η αποσυμφόρηση σε συνδυασμό με παρεμβάσεις σε επίπεδο υποδομών (βλέπε ενότητα 4.3.4). Η αποκέντρωση θα συμβάλλει ώστε λιγότερα άτομα να κινούνται προς το κέντρο καθημερινά, ενώ οι

παρεμβάσεις σε επίπεδο υποδομών και κινητικότητας προσπαθούν να αλλάξουν τον τρόπο με τον οποίο κάτοικοι και επισκέπτες κινούνται προς το κέντρο. Είναι λοιπόν απαραίτητο να μετακινηθούν χρήσεις προς την περιφέρεια της πόλης (προς νότο και δυτικά), σε θέσεις που θα είναι εύκολα προσβάσιμες από αυτοκίνητο (π.χ. στο νότιο τμήμα της πόλης κοντά στον άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου και στο δυτικό τμήμα κοντά στον άξονα Α. Παπανδρέου). Στο νότιο τμήμα της πόλης υπάρχει χώρος (Στρατόπεδο Ζαφείρη) όπου είναι δυνατόν να δημιουργηθεί οργανωμένος χώρος υποδοχής χρήσεων κέντρου πόλης. Οι χρήσεις που μπορούν να μεταφερθούν οργανωμένα περιλαμβάνουν αυτές που αφορούν το δημόσιο τομέα (διοίκηση, πρόνοια, υγεία, εκπαίδευση, πολιτισμό). Στο δυτικό τμήμα της πόλης υπάρχει ένα κατάλληλο τοπικό κέντρο (βορείως του Γυμναστηρίου Ερμούπολης) στα Πευκάκια που μπορεί να ενισχυθεί.

Παράλληλα, για τη βελτίωση των συνθηκών κατοίκησης απαιτείται η δημιουργία νέων χώρων πρασίνου στις πυκνοκατοικημένες συνοικίες οι οποίες είναι ιδιαίτερα ελλειμματικές (με δείκτες πρασίνου που κυμαίνονται από 0,22 έως 2,69 τ.μ./κάτοικο), και η αναβάθμιση των υφιστάμενων χώρων πρασίνου. Στη Λαλακιά υπάρχει διαθέσιμος κενός χώρος για τη δημιουργία νέου χώρου πρασίνου. Τέλος, οι συγκρούσεις χρήσεων γης κυκλοφοριακού χαρακτήρα πρέπει και είναι εφικτό (εντός του χρονοδιαγράμματος του ΒΑΑ) να αντιμετωπιστούν για τη βελτίωση της λειτουργικότητας της πόλης και των συνθηκών διαβίωσης. Τέτοιες συγκρούσεις παρατηρούνται καθ' όλο το μήκος του οδικού άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου – Μανδηλαρά – Αλ. Παναγούλη (διασταύρωση με Τάλαντα, είσοδος/έξοδος αμαξοστασίου και μεγάλων super market, είσοδος/έξοδος λιμένα ακτοπλοΐας).

Προτεραιοποίηση αναγκών

Οι ανάγκες προτεραιοποιούνται ως εξής:

Ανάγκη	Αιτιολόγηση	Χωρικός εντοπισμός
Ανάγκη δημιουργίας οργανωμένου υποδοχέα στο νότιο τμήμα για τη μεταφορά εκεί χρήσεων διοίκησης, εκπαίδευσης, πολιτισμού, κ.α. που θα αποτελέσουν τον πυρήνα για τη δημιουργία τοπικού οικονομικού κέντρου.	<p>Η αποσυμφόρηση του κέντρου αποτελεί μείζονα στόχο για τη βελτίωση της λειτουργικότητας ολόκληρης της πόλης και τη βελτίωση των συνθηκών κατοίκησης στο ιστορικό κέντρο (θόρυβος, αέριοι ρύποι).</p> <p>Η μετακίνηση δημόσιων χρήσεων εκτός κέντρου πόλης είναι ίσως η παρέμβαση με τη μεγαλύτερη επίπτωση.</p>	Στο Στρατόπεδο Ζαφείρη στο νότιο τμήμα της πόλης (για τη μεταφορά χρήσεων εκπαίδευσης και διοίκησης).
Ανάγκη δημιουργίας νέων χώρων πρασίνου και εμπλουτισμού/αναβάθμισης των υφιστάμενων ώστε να εξυπηρετούν καλύτερα τις ανάγκες των κατοίκων.	<p>Η Ερμούπολη είναι εξαιρετικά ελλειμματική στους χώρους πρασίνου ιδίως στις πλέον πυκνοκατοικημένες περιοχές. Ως αποτέλεσμα οι ευκαιρίες άθλησης και αναψυχής (για ανθρώπους και ζώα συντροφιάς) είναι πολύ περιορισμένες. Η αύξηση του δείκτη πρασίνου αποτελεί σημαντική πρόκληση και για την πόλη στο σύνολό της και ιδιαίτερα για τις δυτικές συνοικίες.</p>	Στις πυκνοκατοικημένες περιοχές της πόλης (Προσφυγικός Συνοικισμός, Μεταμόρφωση, Πευκάκια, Λαλακιά, Ταξιάρχες) όπου υπάρχουν διαθέσιμοι ανοιχτοί χώροι (Λαλακιά)
Ανάγκη επίλυσης των συγκρούσεων χρήσεων γης κυκλοφοριακού χαρακτήρα με ανασχεδιασμό των αντίστοιχων οδικών αξόνων.	<p>Η μεγάλη κυκλοφορία οχημάτων συνδυαζόμενη είτε με πολλαπλές κινήσεις, είτε με παράνομη στάση/στάθμευση δυσχεραίνει κατά πολύ τις κυκλοφοριακές συνθήκες προκαλώντας τόσο λειτουργικά προβλήματα όσο και προβλήματα αυξημένων αέριων ρύπων. Με μικρές σχετικά παρεμβάσεις μπορεί να επέλθει τοπικά σημαντική βελτίωση.</p>	Στην είσοδο του ακτοπλοϊκού λιμένα (Α. Παναγούλη) και στο αμαξοστάσιο του Δήμου (Ηρ. Πολυτεχνείου)
Ανάγκη παροχής κινήτρων για την ενίσχυση των τοπικών	<p>Η ενίσχυση των τοπικών κέντρων στη δυτική Ερμούπολη με τη μετακίνηση</p>	Εκεί όπου υπάρχουν σήμερα τοπικά κέντρα

<p>κέντρων στις δυτικές συνοικίες της πόλης με τη μετακίνηση και εγκατάσταση εκεί είτε νέων είτε υφιστάμενων επιχειρήσεων.</p>	<p>εμπορικών χρήσεων και γραφείων από το ιστορικό κέντρο μπορεί να ανακουφίσει αφενός το κέντρο πόλης και να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας στις περιοχές υποδοχής συμβάλλοντας στη ζωτικότητα τους. Η επιτυχία της παρέμβασης εξαρτάται από το σύνολο των παρεμβάσεων στην περιοχή (αναπλάσεις, υποδομές κινητικότητας, κ.α.).</p>	<p>(ενδεικτικά: βορείως του Γυμναστηρίου και κατά μήκος της οδού Καποδιστρίου) και στις γύρω περιοχές (π.χ. επί της οδού Α. Παπανδρέου).</p>
---	--	---

3.3. ΑΞΟΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ 2021-2027» (ΠΠ ΝΑΙΓ 2021-2027)

Με βάση την Ανάλυση Προκλήσεων, Δυνατοτήτων, Αδυναμιών και Προοπτικών του υποκεφαλαίου 3.1 και τον εντοπισμό των αναγκών του υποκεφαλαίου 3.2 διαμορφώνονται οι Στρατηγικοί Στόχοι της Στρατηγικής και εξειδικεύονται σε Ειδικούς Στόχους. Επειδή η Στρατηγική πρέπει να είναι Ολοκληρωμένη, κάθε Ειδικός Στόχος πρέπει να τεκμηριώνει τις συνέργειες με άλλους Ειδικούς Στόχους της Στρατηγικής.

Η Στρατηγική εντάσσεται κυρίως στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Νότιο Αιγαίο 2021-2027 (κατ' ελάχιστο το 60% του π/υ της Στρατηγικής θα πρέπει να χρηματοδοτείται από το ΠΕΠ ΝΑ 21-27, (βλ. Ενότητα 1.3 του Οδηγού), κάθε Ειδικός Στόχος της Στρατηγικής πρέπει να αντιστοιχίζεται σε Ειδικούς Στόχους και Πεδία Παρέμβασης του ΠΕΠ ΝΑ 2021-2027 και σε διαφορετική περίπτωση να προσδιορίζεται το Πρόγραμμα από το οποίο προβλέπεται η χρηματοδότηση του Ειδικού Στόχου της Στρατηγικής.

3.3.1. Αιτιολόγηση των Στρατηγικών Στόχων

Αιτιολόγηση των Στρατηγικών Στόχων

Βάσει της ανάλυσης που έχει προηγηθεί, εντοπίζονται οι εξής στρατηγικοί στόχοι της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου -Ερμούπολης.

Στρατηγικός Στόχος	Αιτιολόγηση
1) Διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης	Η μοναδικότητα της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της πόλης, αλλά και το εντυπωσιακό βιομηχανικό της παρελθόν αποτελούν πλούτο μοναδικό τόσο σε εθνικό όσο και Ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ανάγκη διάσωσης και προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης αποτελεί μία από τις σημαντικότερες προτεραιότητες της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ καθώς συνδέεται τόσο με τον τουρισμό όσο και με την ταυτότητα και φυσιογνωμία της περιοχής εφαρμογής.
2) Στήριξη της περιβαλλοντικής ενίσχυσης και προστασίας καθώς και της πράσινης μετάβασης της περιοχής παρέμβασης	Η παρουσία λιμενικών εγκαταστάσεων και ναυπηγικών δραστηριοτήτων συνδέεται με την ανάγκη πρόληψης και διαχείρισης ανθρωπογενών κινδύνων που μπορεί να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην περιοχή παρέμβασης. Παράλληλα, ο συγκεκριμένος στρατηγικός στόχος εξυπηρετεί τις σημαντικές ανάγκες εξοικονόμησης υδατικών και ενεργειακών πόρων που εντοπίζονται στην Ερμούπολη. Τέλος, στην Ερμούπολη παρουσιάζεται έλλειψη στους χώρους πρασίνου, ιδίως στις πλέον πυκνοκατοικημένες περιοχές. Η αύξηση του δείκτη πρασίνου αποτελεί μία σημαντική πρόκληση και για την πόλη στο σύνολό της και ιδιαίτερα για τις δυτικές συνοικίες.
3) Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στον αστικό χώρο	Ο συγκεκριμένος στρατηγικός στόχος συνδέεται με μία από τις κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ερμούπολη την εύρυθμη κυκλοφορία και στάθμευση σε ολόκληρη την πόλη και κυρίως την αποσυμφόρηση του ιστορικού κέντρου. Επιπλέον, αφορά την ανάγκη επίλυσης των συγκρούσεων χρήσεων γης στον αστικό ιστό και την βελτίωση της λειτουργικότητας της πόλης.
4) Προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και ενίσχυση της εξωστρέφειας της οικονομίας	Ο συγκεκριμένος στρατηγικός στόχος συνδέεται με την ανάγκη εξισορρόπησης της ταχείας τριτογενοποίησης της οικονομίας, την προώθηση της εξωστρέφους και καινοτόμου επιχειρηματικότητας ως μέσο αναχώρησης από την οικονομική στασιμότητα καθώς και την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης, δεδομένης της αυξανόμενης σημασίας που αυτή έχει στην τοπική οικονομία και κοινωνία.
5) Στήριξη των ευάλωτων ομάδων της κοινωνίας και βελτίωση των όρων διάδρασης τους με τον αστικό ιστό	Ο συγκεκριμένος στρατηγικός άξονας συνδέεται με την ανάγκη βελτίωσης των δομών και υπηρεσιών υποστήριξης των ευάλωτων ομάδων της κοινωνίας καθώς και με τη βελτίωση της προσβασιμότητας/κινητικότητας ειδικών ομάδων του πληθυσμού στον δημόσιο χώρο, σε δημόσια κτίρια και σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος.

Άξονες Στρατηγικής

Οι παραπάνω Στρατηγικοί Στόχοι δομούνται γύρω από πέντε (5) Άξονες Προτεραιότητας και εξειδικεύονται σε εννέα (9) Ειδικούς Στόχους της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ, όπως παρατίθεται στους Πίνακες που ακολουθούν.

Πίνακας 8. Οι Άξονες Προτεραιότητας της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ

Άξονες Προτεραιότητας	Τίτλος
ΑΠ1	Πόλη Πολιτισμού
ΑΠ2	Πόλη Πράσινη και Ασφαλής
ΑΠ3	Πόλη Λειτουργική και Βιώσιμη
ΑΠ4	Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας
ΑΠ5	Πόλη Συμπεριληπτική

Π

3.3.2. Συγκρότηση των Αξόνων Στρατηγικής σε Ειδικούς Στόχους

Πίνακας με συνοπτική αιτιολόγηση της αντιστοίχισης Στρατηγικών Στόχων σε Ειδικούς και των συνεργιών με άλλους Ειδικούς Στόχους.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η αντιστοίχιση των Αξόνων Προτεραιότητας της Στρατηγικής σε Ειδικούς Στόχους, η αιτιολόγηση ως προς τις προκλήσεις που έχουν εντοπιστεί ενώ προσδιορίζονται τυχόν συνέργειες μεταξύ των Ειδικών Στόχων της Στρατηγικής, καθώς και η ανάλογη τεκμηρίωση αυτών των συνεργιών.

Πίνακας 9. Άξονες Στρατηγικής, Ειδικόί Στόχοι, Συνέργειες

Άξονες Προτεραιότητας	Ειδικόί Στόχοι	Αιτιολόγηση	Συνέργειες (με άλλους Ε.Σ.) / Τεκμηρίωση
ΑΠ1. Πόλη Πολιτισμού	ΕΣ 1.1. Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης	Αφορά την προστασία και ανάδειξη ιστορικών κτιρίων μέσω της επανάχρησης από δημόσιες χρήσεις, την ανάγκη επισκευής/συντήρησης των αξιόλογων ιδιωτικών κτιρίων μέσα από κίνητρα και άλλες δράσεις, ή την ανάγκη διάσωσης της «ιστορικής μνήμης» για τμήματα της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης που δεν είναι εύκολο να διασωθούν (ταφικά μνημεία, βιομηχανική κληρονομιά).	Συνέργεια με τον Ε.Σ. 4.1 στο πλαίσιο του οποίου επιδιώκεται, μεταξύ άλλων, η προώθηση του θεματικού τουρισμού και η προσέλκυση και εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων. <u>Τεκμηρίωση:</u> Η προστασία και ανάδειξη των ιστορικών κτιρίων της Ερμούπολης συνδέεται με το αρχιτεκτονικό απόθεμα και τον πολιτιστικό της πλούτου που συνιστούν τον πυρήνα του τουριστικού προϊόντος που προσφέρει η Ερμούπολη, ενώ παράλληλα ενισχύουν τις προϋποθέσεις σχεδιασμού και ανάπτυξης θεματικού τουρισμού. Προς την ίδια κατεύθυνση μπορεί να λειτουργήσει, η ανακαίνιση και επανάχρηση ιστορικών κτιρίων καθώς μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση του πολιτιστικού τουρισμού ή/και στην προσέλκυση νέων επιχειρήσεων.
ΑΠ2. Πόλη Πράσινη και Ασφαλής	ΕΣ 2.1. Προστασία από φυσικές καταστροφές	Η παρουσία εγκαταστάσεων ενεργειακών και ναυπηγοεπισκευαστικών δραστηριοτήτων γεννούν την ανάγκη ενίσχυσης της πρόληψης και διαχείρισης φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων.	Συνέργεια με όλους τους Ε.Σ. της Στρατηγικής, καθώς συνδέεται με ανθρωπογενείς κινδύνους των οποίων η επίπτωση μπορεί να είναι πολυεπίπεδη στην περιοχή εφαρμογής

Άξονες Προτεραιότητας	Ειδικοί Στόχοι	Αιτιολόγηση	Συνέργειες (με άλλους Ε.Σ.) / Τεκμηρίωση
			<p><u>Τεκμηρίωση:</u></p> <p>Οι κίνδυνοι από ανθρωπογενείς δράσεις, όπως κι εκείνοι από φυσικές καταστροφές, μπορούν να επιφέρουν μεγάλης κλίμακας επιπτώσεις στους γεωγραφικούς χώρους που ενσκήπτουν. Η επίδρασή τους μπορεί να επηρεάσει το φυσικό περιβάλλον, το αστικό περιβάλλον, την τοπική οικονομία, τον τοπικό πληθυσμό, τους πολιτιστικούς, αρχιτεκτονικούς και φυσικούς πόρους, το κτιριακό απόθεμα κ.α.</p>
	<p>ΕΣ 2.2. Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας</p>	<p>Στην Ερμούπολη εντοπίζονται ανάγκες εξοικονόμησης πόσιμου νερού και ενέργειας. Η έλλειψη υδατικών πόρων είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη Σύρο και οφείλεται στα γεωλογικά χαρακτηριστικά του νησιού. Σήμερα όλες οι ανάγκες ύδρευσης (και εν μέρει άρδευσης) ικανοποιούνται από τους σταθμούς αφαλάτωσης γεγονός που αφενός αυξάνει το κόστος για τον τελικό καταναλωτή και αφετέρου επιβαρύνει υπέρμετρα το λειτουργικό κόστος της ΔΕΥΑΣ. Ως προς την εξοικονόμηση ενέργειας, αν και η Ερμούπολη ανήκει στην ενεργειακή ζώνη Α (με μειωμένες ενεργειακές απαιτήσεις λόγω κλίματος) η παλαιότητα του κτιριακού αποθέματος κατατάσσει τα περισσότερα ιδιωτικά και δημοτικά κτίρια σε χαμηλές ενεργειακές κλάσεις (Δ και Ε). Επιπλέον, η λειτουργία του δημόσιου χώρου (π.χ. δημόσιος φωτισμός, κατανάλωση ενέργειας από υποδομές ύδρευσης και αποχέτευσης) είναι ιδιαίτερα ενεργοβόρος.</p>	<p>Συνέργεια με τους ΕΣ 2.3, Ε.Σ. 3.1 και Ε.Σ. 3.2 στο πλαίσιο των οποίων επιδιώκεται η βελτίωση των συνθηκών διαμονής, εργασίας και κίνησης στον αστικό χώρο.</p> <p><u>Τεκμηρίωση:</u></p> <p>Η εξοικονόμηση ενέργειας στο δημόσιο αστικό χώρο και σε δημόσια κτίρια και η βιώσιμη διαχείριση υδατικών πόρων ενισχύει την αστική λειτουργικότητα και συμβάλλει στη διατήρηση των υποδομών και υπηρεσιών αυτών για τις μελλοντικές γενιές, στόχος που επίσης υπηρετείται από την αισθητική αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, και τη βελτίωση της αστικής κινητικότητας (π.χ. καλύτερος οδοφωτισμός, αλλά και βελτίωση της εναλλακτικής κινητικότητας).</p>

Άξονες Προτεραιότητας	Ειδικοί Στόχοι	Αιτιολόγηση	Συνέργειες (με άλλους Ε.Σ.) / Τεκμηρίωση
	ΕΣ 2.3. Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών	Η Ερμούπολη διαθέτει εξαιρετικά λίγους και άνισα κατανομημένους οργανωμένους κοινόχρηστους χώρους πρασίνου. Συνέπεια της ανεπάρκειας αυτής είναι ότι δεν ικανοποιούνται οι ανάγκες για υπαίθριες δραστηριότητες ανθρώπων όλων των ηλικιών (αναψυχή, άθληση) αλλά και των ζώων συντροφιάς. Η επέκταση των ελεύθερων πράσινων χώρων στην Ερμούπολη συνδέεται με την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων και των επισκεπτών της.	<p>Συνέργεια με τους Ε.Σ. 3.1 και Ε.Σ. 3.2 στο πλαίσιο των οποίων επιδιώκεται η βελτίωση της λειτουργικότητάς του αστικού χώρου και η προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.</p> <p>Συνέργεια με Ε.Σ. 4.1 και την βελτίωση της επιχειρηματικότητας και του τουρισμού.</p> <p><u>Τεκμηρίωση:</u></p> <p>Η ενίσχυση και η ανάπτυξη πράσινων υποδομών συνδέεται με τη βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου. Πλήθος παρεμβάσεων που σαν στόχο έχουν την ενίσχυση του πρασίνου, εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο βελτίωσης των χρήσεων και της λειτουργικότητας του αστικού χώρου ή/και αναδιάταξης της αστικής κινητικότητας. Επιπλέον, η αύξηση του δείκτη πρασίνου στον αστικό χώρο αυξάνει την ελκυστικότητά του σε μόνιμους κατοίκους και επισκέπτες έχοντας θετικές επιδράσεις στην προσέλκυση επιχειρηματικότητας και τουρισμού.</p>
ΑΠ3. Πόλη Λειτουργική και Βιώσιμη	ΕΣ 3.1. Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου	Συνδέεται με μία από τις κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ερμούπολη, την ανάγκη αποκέντρωσης χρήσεων κέντρου πόλης η οποία σε συνδυασμό με παρεμβάσεις σε επίπεδο υποδομών είναι απαραίτητη για την βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου (π.χ. παρεμβάσεις ανάπλασης οδικών αξόνων και ανάταξης δικτύων σε συνδυασμό με αποκέντρωση των χρήσεων κέντρου πόλης). Επιπλέον, στην Ερμούπολη εντοπίζεται πλήθος δημόσιων και ιδιωτικών	<p>Συνέργεια με Ε.Σ. 2.2 και Ε.Σ. 2.3, όπως αναλύθηκε και τεκμηριώθηκε παραπάνω.</p> <p>Συνέργεια με τον Ε.Σ. 3.2, καθώς η βελτίωση λειτουργικότητας του αστικού χώρου συνδέεται άμεσα με την προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας.</p> <p><u>Τεκμηρίωση:</u></p> <p>Τόσο ο τρόπος που δομείται η πόλη (χρήσεις γης, πράσινο) όσο και το δίκτυο κίνησης και</p>

Άξονες Προτεραιότητας	Ειδικοί Στόχοι	Αιτιολόγηση	Συνέργειες (με άλλους Ε.Σ.) / Τεκμηρίωση
		κτιρίων με σημαντικό επίπεδο επικινδυνότητας, του οποίου η άρση είναι απαραίτητη για την βελτίωση της ασφάλειας του δημόσιου αστικού χώρου .	στάθμευσης καθορίζουν το βαθμό στον οποίο μια πόλη είναι σήμερα λειτουργική ή όχι. Επομένως οι ΕΣ 3.1 και 3.2 αποτελούν τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Επιπλέον η βιώσιμη διαχείριση των πόρων συμβάλλει στη διατήρηση του επιπέδου λειτουργικότητας μίας πόλης στο μέλλον.
	ΕΣ 3.2. Προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	Η ελάφρυνση των κυκλοφοριακών φόρτων στον παραλιακό οδικό άξονα και διαμέσου του ιστορικού κέντρου, ιδίως κατά την θερινή περίοδο και τις άλλες τουριστικές περιόδους, καθώς και η έλλειψη θέσεων στάθμευσης σε κομβικές θέσεις που θα εξυπηρετούν το ιστορικό κέντρο αποτελούν μία από τις κύριες προκλήσεις της Ερμούπολης που σχετίζονται με το επίπεδο διαβίωσης και λειτουργικότητας της πόλης για μόνιμους κατοίκους και επισκέπτες. Στο πλαίσιο βελτίωσης της αστικής κινητικότητας απαιτείται η συγκράτηση της κυκλοφορίας οχημάτων και της στάθμευσης περιμετρικά στην πόλη, ενθαρρύνοντας παράλληλα τις βιώσιμες μετακινήσεις	Συνέργεια με Ε.Σ. 2.2 και Ε.Σ. 2.3, όπως αναλύθηκε και τεκμηριώθηκε παραπάνω. Συνέργεια με τον Ε.Σ. 3.1, όπως αναλύθηκε και τεκμηριώθηκε παραπάνω.
ΑΠ4. Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας	ΕΣ 4.1. Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας	Η τοπική οικονομία χαρακτηρίζεται από ταχεία τριτογενοποίηση, ραγδαία ανάπτυξη των τουριστικών ροών αλλά παράλληλα από μειωμένο επίπεδο εξωστρέφειας και καινοτομίας, στασιμότητα και φθίνουσα πορεία του εμπορίου σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν. Ο συγκεκριμένος Ε.Σ. εξυπηρετεί την ανάγκη η τοπική οικονομία να αποκτήσει νέα δυναμική η οποία θα στηρίζεται στον τριτογενή τομέα με παράλληλη ανάκαμψη του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα, αναδεικνύοντας	Συνέργεια με τον Ε.Σ. 1.1 καθώς η προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού και αρχιτεκτονικού πλούτου της πόλης ενισχύει το τουριστικό προϊόν, την εικόνα και την προβολή της Ερμούπολης, όπως αναλύθηκε και τεκμηριώθηκε παραπάνω. Συνέργεια με τον Ε.Σ. 3.1. <u>Τεκμηρίωση:</u> Ο ρόλος του Πανεπιστημίου Αιγαίου στην ενίσχυση της καινοτομίας είναι κομβικός. Η ανάγκη συγκέντρωσης των τμημάτων του

Άξονες Προτεραιότητας	Ειδικοί Στόχοι	Αιτιολόγηση	Συνέργειες (με άλλους Ε.Σ.) / Τεκμηρίωση
		<p>λειτουργικές διασυνδέσεις μεταξύ τους που θα προσδίδουν προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας. Αυτό μπορεί να επιδιωχθεί μέσω της προσέλευσης νέας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας η οποία θα προωθήσει την εξωστρέφεια της τοπικής οικονομίας, θα εστιάσει σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εμπειρίας και θα δώσει νέα πνοή στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών. Στον τομέα ενίσχυσης της καινοτομίας σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η εύρυθμη λειτουργία του Πανεπιστημίου και η διασφάλιση των όρων αποτελεσματικής λειτουργίας του, ώστε να αναδυθούν οι κατάλληλες συνέργειες και να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα και επιδραστικότητά του. Παράλληλα, σημαντικό ρόλο μπορεί να διαδραματίσει η προώθηση του θεματικού τουρισμού και η ενίσχυση των διασυνδέσεων του τομέα του τουρισμού με τον τομέα της αγροδιατροφής, στοχεύοντας σε ειδικές ομάδες τουριστών και στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, μέσω της προσέλευσης ποιοτικού και όχι μαζικού τουρισμού.</p>	<p>και των λειτουργικών του σε έναν ενιαίο χώρο εκτός ιστορικού κέντρου μπορεί να απαλλάξει το τελευταίο από φόρτο χρήσεων και κινητικότητας συμβάλλοντας στη βελτίωση της λειτουργικότητας της πόλης.</p>
<p>ΑΠ5. Πόλη Συμπεριληπτική</p>	<p>ΕΣ 5.1. Κοινωνικές δομές</p>	<p>Στην Ερμούπολη εντοπίζονται συγκεκριμένες ανάγκες όσον αφορά τις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες αφού σύμφωνα με στοιχεία το υπάρχουν τουλάχιστον 120 άτομα με άνοια (αρχές άνοιας, μέτρια ή και σοβαρή άνοια) που εξυπηρετεί το νοσοκομείο με το πρόγραμμα μνήμης σε συνεργασία με το ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, ενώ υπάρχει και πρόσθετος πληθυσμός με κάποιου είδους αναπηρία</p>	<p>Συνδέεται με τον Ε.Σ. 3.1 που αφορά την βελτίωση των όρων διαβίωσης και της λειτουργικότητας του αστικού χώρου.</p> <p><u>Τεκμηρίωση:</u></p> <p>Οι όροι διαβίωσης της πόλης δεν ορίζονται μόνο μέσω της βελτίωσης της λειτουργικότητας του αστικού χώρου αλλά και μέσω της υποστήριξης που λαμβάνουν τα πιο αδύναμα μέλη της τοπικής κοινωνίας</p>

Άξονες Προτεραιότητας	Ειδικοί Στόχοι	Αιτιολόγηση	Συνέργειες (με άλλους Ε.Σ.) / Τεκμηρίωση
	ΕΣ 5.2. Βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους	Η Ερμούπολη, πρόσθετα της δυσκολίας του ανάγλυφου που έχει, παρουσιάζει ελλείψεις ως προς την προσβασιμότητα ειδικών ομάδων όπως ατόμων με κινητικά προβλήματα και παιδιά. Αυτές οι ελλείψεις εντοπίζονται σε επίπεδο αστικού χώρου, σε δημόσια κτίρια, σε σημεία τουριστικού ενδιαφέροντος, σε εκπαιδευτικές υποδομές ακόμη και σε περιεχόμενο (π.χ. μουσειακές συλλογές)	<p>συνβάλλοντας στην ενίσχυση της συνοχής του.</p> <p>Συνδέεται με Ε.Σ. 3.1 που αφορά τις παρεμβάσεις βελτίωσης των όρων διαβίωσης και της λειτουργικότητας του αστικού χώρου.</p> <p>Συνδέεται με τον Ε.Σ. 4.1.</p> <p><u>Τεκμηρίωση:</u></p> <p>Οι όροι διαβίωσης της πόλης δεν ορίζονται μόνο μέσω της βελτίωσης της λειτουργικότητας του αστικού χώρου αλλά και μέσω της υποστήριξης που λαμβάνουν τα πιο αδύναμα μέλη της τοπικής κοινωνίας συμβάλλοντας στην ενίσχυση της συνοχής του. Παράλληλα, η βελτίωση στο επίπεδο προσβασιμότητας του αστικού χώρου, των δημόσιων κτιρίων και σημείων τουριστικού ενδιαφέροντος σε ειδικές ομάδες του πληθυσμού βελτιώνει την φιλικότητα του αστικού χώρου και αυξάνει το επίπεδο ελκυστικότητάς του σε επισκέπτες και επιχειρηματίες, βελτιώνοντας τους όρους τουρισμού και επιχειρηματικότητας.</p>

Τεκμηρίωση συνεργιών

Βλ. Πίνακα παραπάνω

3.3. Ένταξη Αξόνων Στρατηγικής και Ειδικών Στόχων στο Περιφερειακό Πρόγραμμα Νότιο Αιγαίο 2021-2027 (ΠεΠ ΝΑ 21-27) και λοιπά Προγράμματα/Πηγές Χρηματοδότησης

Λαμβάνεται υπόψιν το υποκεφάλαιο 3.5 της Ενότητας Α του Οδηγού.

Πίνακας 10. Ένταξη Στρατηγικής στο ΠεΠ ΝΑ 21-27 και Λοιπά Προγράμματα

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ ΒΑΑ	Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	Πεδίο Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	Άλλη Πρόσθετη Πηγή Χρηματοδότησης
			(ανάλογα με τις Παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στον κάθε Ε.Σ. της Στρατηγικής)		
ΑΠ1. Πόλη Πολιτισμού	ΕΣ 1.1. Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης	6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	Χρηματοδότηση από ΠΔΕ (Υπουργείο Πολιτισμού) για έργο αποκατάστασης 4 ταφικών μνημείων στο νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου
ΑΠ2. Πόλη Πράσινη και Ασφαλής	ΕΣ 2.1. Προστασία από φυσικές καταστροφές	6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	061. Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων για φυσικούς κινδύνους μη σχετιζόμενους με το κλίμα (παραδείγματος χάριν σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (παραδείγματος χάριν τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των	

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ ΒΑΑ	Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	Πεδίο Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	Άλλη Πρόσθετη Πηγή Χρηματοδότησης
			(ανάλογα με τις Παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στον κάθε Ε.Σ. της Στρατηγικής)		
				προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα	
	ΕΣ 2.2. Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας	6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης 040: Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	
	ΕΣ 2.3. Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών	6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ ΒΑΑ	Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	Πεδίο Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	Άλλη Πρόσθετη Πηγή Χρηματοδότησης
			(ανάλογα με τις Παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στον κάθε Ε.Σ. της Στρατηγικής)		
ΑΠ3. Πόλη Λειτουργική και Βιώσιμη	ΕΣ 3.1. Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου	6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	Για ένα έργο με 3 Υπο-έργα: - Άλλοι πόροι (Υποέργο: Άρση επικινδυνότητας κτιρίων δημόσιων φορέων) - Δράση Τεχνικής βοήθειας με ίδιους πόρους του Δήμου (για Υποέργο: Πρόγραμμα βιώσιμης προστασίας και επανάχρησης ιστορικών κτιρίων & νεοκλασικών) - Πρόγραμμα «Διατηρώ» (για Υποέργο: Άρση επικινδυνότητας σε κτίρια ιδιωτών)
	ΕΣ 3.2. Προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	077. Μέτρα για την ποιότητα του αέρα και για τη μείωση θορύβου 082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» (για έργο: προμήθειας mini bus)

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ ΒΑΑ	Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	Πεδίο Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	Άλλη Πρόσθετη Πηγή Χρηματοδότησης
			(ανάλογα με τις Παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στον κάθε Ε.Σ. της Στρατηγικής)		
ΑΠ4. Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας	ΕΣ 4.1. Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας	1. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και παραγωγικού δυναμικού	<p>RSO1.3 Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)</p> <p>RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)</p>	<p>021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων</p> <p>165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p> <p>168. Φυσική ανάπτυξη και ασφάλεια δημόσιων χώρων</p>	
ΑΠ5. Πόλη Συμπεριληπτική	ΕΣ 5.1. Κοινωνικές δομές	5. Ανθρώπινο δυναμικό και κοινωνική ένταξη	<p>ESO4.11 Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της</p>	<p>159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων</p>	<p>Πρόσκληση ΕΥΔ Ψηφιακός Μετασχηματισμός με τίτλο «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ΟΤΑ»</p> <p>Για το έργο «Ψηφιακή πλατφόρμα διαχείρισης ευπαθών ομάδων»</p>

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ ΒΑΑ	Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	Πεδίο Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	Άλλη Πρόσθετη Πηγή Χρηματοδότησης
			(ανάλογα με τις Παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στον κάθε Ε.Σ. της Στρατηγικής)		
			αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)		
	ΕΣ 5.2. Βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους	6. Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων 127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	

3.ΣΥΝΕΡΓΙΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΑΛΛΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Περιγράφονται οι συνέργιες με ειδικές Στρατηγικές, άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα και άλλες πολιτικές στην Περιφέρεια.

3.3.1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΣΠΑ 2021-2027

Το νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 αποτελείται από 22 Προγράμματα, από τα οποία 9 είναι Τομεακά. Αυτά είναι τα ακόλουθα:

- Ανταγωνιστικότητα
- Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή
- Ψηφιακός Μετασχηματισμός
- Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή
- Μεταφορές
- Πολιτική Προστασία
- Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση
- Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων
- Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα

Η Στρατηγική ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου Ερμούπολης, παρουσιάζει μέσω του Σχεδίου Δράσης και των σχετικών παρεμβάσεων που αυτό περιλαμβάνει συνέργιες με τα ακόλουθα Τομεακά Προγράμματα.

Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027»

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» αποτελεί ολοκληρωμένη παρέμβαση προς τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης, αποτυπώνοντας σε μεγάλο βαθμό τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της Χώρας και σε εναρμόνιση με τις νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο πλαίσιο του ΠεΠ Νοτίου Αιγαίου 2021-2027 θα υποστηριχθούν δράσεις ενίσχυσης του περιφερειακού συστήματος Έρευνας και Καινοτομίας, δράσεις ενίσχυσης και διαφοροποίησης της παραγωγικής βάσης καθώς και δράσεις αξιοποίησης σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών. Προτεραιότητα αποτελεί η ενίσχυση τοπικών υποδομών εκπαιδευτικών και ερευνητικών φορέων, όπως το Πανεπιστήμιο Αιγαίου, κατεύθυνση προς την οποία συντάσσεται η Στρατηγική ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης μέσω της παρέμβασης υποστήριξης της μεταστέγασης των υπηρεσιών και λειτουργιών του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο Στρατόπεδο Ζαφείρη. Επιπλέον, η Στρατηγική ΟΧΕ-ΒΑΑ προσφέρει στήριξη για την προσέλκυση νέας επιχειρηματικότητας μέσω προγράμματος κινήτρων εγκατάστασης νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή. Επομένως, μέσω του ΠεΠ Νοτίου Αιγαίου 2021-2027 χρηματοδοτούνται τοπικού χαρακτήρα εκπαιδευτικές υποδομές και ενισχύσεις ΜΜΕ που εξυπηρετούν την περιφερειακή διάσταση της ΕΣΣΕ, κάτι που λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις ενισχύσεις ΜΜΕ οριζόντιου χαρακτήρα που θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027».

Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή 2021-2027»

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» (ΠΕΚΑ) της περιόδου 2021-2027 σχεδιάζεται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 2 του ΕΣΠΑ 2021-2027 για την προώθηση μιας πιο πράσινης Ευρώπης θέτοντας ως στρατηγικούς στόχους:

- την προώθηση της ενεργειακής μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας και χρήση ΑΠΕ για ελαχιστοποίηση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
- την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων που συνδέονται τόσο με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, αλλά και με τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στα οικοσυστήματα

- την αστική αναζωογόνηση με έμφαση στο δομημένο και φυσικό αστικό περιβάλλον
- τη βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα-μικροκινητικότητα
- την ικανοποίηση των απαιτήσεων του περιβαλλοντικού κεκτημένου της ΕΕ στην διαχείριση των στερεών αποβλήτων και υδάτων, ενσωματώνοντας τις παραμέτρους της κυκλικής οικονομίας
- τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και την αειφόρο χρήση των φυσικών πόρων.

Μέσω του στρατηγικού προσανατολισμού του Προγράμματος υπηρετούνται οι επιμέρους στόχοι της της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, και των περιβαλλοντικών και κλιματικών πολιτικών που συνδέονται με αυτή (όπως Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος, Νέα Στρατηγική της ΕΕ για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή, Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δάση, Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία).

Το ΠεΠ Νοτίου Αιγαίου 2021-2027 θα χρηματοδοτήσει μεταξύ άλλων μικρής κλίμακας έργα εξασφάλισης πόσιμου νερού (τοπικής σημασίας έργα ύδρευσης) και εξοικονόμηση ενέργειας σε δημόσια κτίρια, εκτός αυτών της κεντρικής δημόσιας διοίκησης και των μεγάλων νοσοκομειακών μονάδων της ΠΝΑ. Στο πλαίσιο της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ περιλαμβάνονται δύο τέτοιες δράσεις αντίστοιχα στον ΑΠ2. Το Τομεακό Πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις εθνικής ή στρατηγικής σημασίας συμπεριλαμβανομένων πιλοτικών παρεμβάσεων σε επιλεγμένες αστικές περιοχές αποσκοπώντας στην ολιστική διαχείριση του πόσιμου νερού.

Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία 2021-2027»

Το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» 2021-2027 στοχεύει στην αξιοποίηση κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, με σκοπό την υλοποίηση έργων πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων, την αναβάθμιση των επιχειρησιακών δομών του Εθνικού Μηχανισμού Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, την ενίσχυση των θεσμικών ικανοτήτων, καθώς και την κινητοποίηση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων εθελοντικών οργανώσεων. Επιπλέον, το πρόγραμμα στοχεύει στην ενίσχυση δράσεων εκπαίδευσης/ ενημέρωσης του πληθυσμού για θέματα αντιμετώπισης κινδύνων. Δράσεις τοπικού χαρακτήρα χρηματοδοτούνται από το ΠεΠ Νοτίου Αιγαίου 2021-2027, όπως εκείνη που περιλαμβάνεται στο Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ και στοχεύει στην ενίσχυση των δυνατοτήτων πρόληψης και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών από ανθρωπογενείς κινδύνους.

Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή 2021-2027»

Το Πρόγραμμα στοχεύει σε μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη και Ελλάδα, μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΕΠΚΔ), σύμφωνα με το Στόχο Πολιτικής 4 της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 και τους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους που οριοθετούν τη θεματολογία του και καλύπτει το σύνολο των Περιφερειών της χώρας. Το Πρόγραμμα εξυπηρετεί τις εθνικές πολιτικές για την απασχόληση, την εκπαίδευση, την υγεία, την κοινωνική ένταξη και την επισιτιστική βοήθεια σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία. Από το ΠεΠ ΝΑ 2021-2027 θα καλυφθούν, μεταξύ άλλων, ανάγκες κοινωνικής πρόνοιας και θα χρηματοδοτηθούν δράσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας, την ενεργό και ισότιμη κοινωνικοοικονομική ένταξη, την προώθηση της ισότητας και της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες. Στο πλαίσιο της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ περιλαμβάνεται μία σχετική δράση που αφορά δομή παροχής υπηρεσιών φροντίδας κλειστού τύπου.

3.3.2. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Περιφερειακή Διάσταση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Κατά τον σχεδιασμό της **Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027**, προσδιορίστηκαν **οκτώ τομείς προτεραιότητας** που ουσιαστικά ταυτίζονται με τους οκτώ τομείς προτεραιότητας της περιόδου 2014-2020.

Αυτοί είναι:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες

- Αειφόρος Ενέργεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Όραμα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 αποτελεί η μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο, κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμο, στηριζόμενο στη γνώση και στην αξιοποίησή της μέσα από την παραγωγή υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, με προοπτική ενσωμάτωσης σε Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας.

Το ανωτέρω όραμα αναλύεται στους εξής **5 Στρατηγικούς Στόχους**:

1. Αύξηση της παραγωγής νέας γνώσης
2. Αποτελεσματική αξιοποίηση και διάχυση νέας γνώσης
3. Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός – υιοθέτηση καινοτομιών
4. Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων
5. Αύξηση της εξωστρέφειας - Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας

Για την επίτευξη των ανωτέρω στρατηγικών στόχων της ΕΣΣΕ προσδιορίστηκε ένα πλήθος δράσεων, οι οποίες εντάσσονται στα ακόλουθα **8 πεδία (τομείς) παρέμβασης**:

- Ανθρώπινο Δυναμικό (Έρευνα & Παραγωγή)
- Υποδομές Έρευνας και Καινοτομίας
- Μηχανισμοί, Υπηρεσίες & Δομές Υποστήριξης της Καινοτομίας
- Σύνδεση Έρευνας και Παραγωγής
- Ψηφιακός Μετασχηματισμός
- Κανονιστικό Πλαίσιο (Νομοθεσία, Διοίκηση, Φορολογία)
- Προώθηση καινοτομίας από τον Δημόσιο Τομέα
- Προβολή – Δημοσιότητα

Όπως αναφέρεται και στο κείμενο της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027¹¹², οι ελληνικές περιφέρειες είναι μικρές και συχνά δεν διαθέτουν όλα τα απαραίτητα συστατικά ενός 'ζωηρού' οικοσυστήματος καινοτομίας. Κατά συνέπεια, τα πρότυπα έντασης Ε&Α ακολουθούν ως επί το πλείστον την παρουσία ενεργών δημόσιων ερευνητικών φορέων, είτε πανεπιστήμια είτε δημόσια ερευνητικά κέντρα.

Ως προς την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, για μία δεκαετία (2009-2019) οι επιδόσεις της συνολικά στον τομέα της **Έρευνας και της Καινοτομίας** έφθιναν με το Νότιο Αιγαίο να χαρακτηρίζεται σύμφωνα με τον σύνθετο δείκτη Περιφερειακής Καινοτομίας του 2019 ως χαμηλής (ουραγός) καινοτομίας. Το 2021 παρατηρήθηκε βελτίωση της ΠΝΑ στον ίδιο δείκτη με την Περιφέρεια να έχει αναβαθμιστεί σε Αναδυόμενη Καινοτομία, με πιο αξιοσημείωτη εκείνη που αφορά την καινοτομία στην παραγωγή προϊόντων, χωρίς ωστόσο να σταματήσει να υπολείπεται του εθνικού μέσου όρου σχεδόν σε όλες τις υποκατηγορίες του δείκτη.¹¹³ Εστιάζοντας στην Σύρο, αυτή έχει την τύχη να φιλοξενεί την Πολυτεχνική Σχολή του Πανεπιστημίου Αιγαίου, καθώς και δύο πλέον δομές τεχνολογίας, έρευνας και καινοτομίας, το Future Lab της Πολυτεχνικής Σχολής και το Aegean Neorion Innovation Center (συνεργασία ONEX, CISCO και Πανεπιστημίου Αιγαίου). Ένας από τους κύριους αναπτυξιακούς στόχους της περιοχής εφαρμογής της στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ είναι η ανάγκη διάχυσης της

¹¹² ΦΕΚ 3359/30.06.2022 Τεύχος Β'.

¹¹³ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45951>

τεχνολογίας/τεχνογνωσίας στην τοπική οικονομία και κοινωνία και η ανάγκη προσέλκυσης νέας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας προκειμένου η οικονομία της Σύρου να αποκτήσει ξανά δυναμική και να αναπτύξει και να εστιάσει σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εμπειρίας για τους αποδέκτες τους.

Στο πλαίσιο σχεδιασμού και ανάπτυξης της ΕΣΕΕ 2021-2027 ως **τομείς Περιφερειακής εξειδίκευσης της ΠΝΑ** προσδιορίστηκαν οι εξής:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα: αγροδιατροφή, αλιεία, υδατοκαλλιέργειες
- Ψηφιακές Τεχνολογίες: οριζόντια - πρόσβαση σε υπηρεσίες (ηλεκτρονική διακυβέρνηση) και ηλεκτρονικές υπηρεσίες
- Αειφόρος Ενέργεια: επενδύσεις σε ΑΠΕ, ενεργειακή αυτάρκεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία: βιώσιμη ανάπτυξη
- Μεταφορές και Εφοδιαστική αλυσίδα: έξυπνες μεταφορές
- Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες: Τουρισμός εμπειρίας, προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξία, νησιωτικότητα

Τα Σχέδιο Δράσης το οποίο αναλύεται στο επόμενο Κεφάλαιο της μελέτης αγγίζει μέσω των παρεμβάσεων που έχουν προσδιοριστεί συγκεκριμένους τομείς Περιφερειακής Εξειδίκευσης της ΠΝΑ στο πλαίσιο της ΕΣΕΕ 2021-2027, εξυπηρετώντας σχετικούς στρατηγικούς στόχους. Ειδικότερα, στον ΑΠ1 περιλαμβάνονται δράσεις οι οποίες συνδέονται με την διάσωση και ενίσχυση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης, τόσο μέσω της αποκατάστασης/επανάχρησης αρχιτεκτονικού και κτιριακού αποθέματος της όσο και μέσω της ψηφιοποίησης της. Ο ΑΠ2 περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες συνδέονται με την αειφόρο ενέργεια, το περιβάλλον και την κυκλική οικονομία, καθώς συμβάλλουν στην προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης πόρων και της εξοικονόμησης ενέργειας τόσο στον δημόσιο χώρο όσο και σε κτίρια, στην ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών καθώς και στην ενίσχυση των δυνατοτήτων της πολιτικής προστασίας. Ο ΑΠ3 περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες συμβάλλουν στην βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος ως προς τους όρους βιώσιμης διαβίωσης και ανάπτυξής του, καθώς και δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση της αστικής κινητικότητας μέσω της αξιοποίησης μέσων μηδενικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος συνεισφέροντας θετικά στον περιβάλλον και μέσω της προώθησης έξυπνων εφαρμογών. Στον ΑΠ4 περιλαμβάνονται δράσεις οι οποίες στοχεύουν στην ενίσχυση του τουρισμού εμπειρίας, στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας μέσω της προσέλκυσης νέας επιχειρηματικότητας καθώς και στην προώθηση σύνδεσης του αγροδιατροφικού τομέα με τον τομέα του τουρισμού. Ο ΑΠ5 έχει συμπεριληπτική διάσταση στοχεύοντας στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στην περιοχή εφαρμογής της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ, και επομένως δεν σχετίζεται με την αρχιτεκτονική της ΕΣΕΕ 2021-2027.

Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα

Σε εφαρμογή των Εθνικών Σχεδίων για την Ενέργεια και το Κλίμα και τα κτίρια μηδενικής κατανάλωσης, καθώς και της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για την ανακαίνιση του κτιριακού αποθέματος, η Στρατηγική ΟΧΕ-ΒΑΑ περιλαμβάνει συγκεκριμένη δράση σημαντικού προϋπολογισμού η οποία υπηρετεί την προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης του δημόσιου κτιριακού αποθέματος με βασική προτεραιότητα τα περισσότερο ενεργοβόρα δημόσια κτίρια (π.χ. σχολεία) (σχετική δράση στον ΑΠ2 της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ).

Περιφερειακό Πλαίσιο Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης....

Στο Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνονται παρεμβάσεις οι οποίες εξυπηρετούν πολλές από τις προτεραιότητες που έχουν προσδιοριστεί στο ΠΠΧΣΑΑ για την Ερμούπολη και την Σύρο, όπως:

- δημιουργία χώρων στάθμευσης ΜΜΜ & ΙΧ, μέσω παρεμβάσεων ανάπτυξης νέων χώρων στάθμευσης και σχετικών έξυπνων εφαρμογών

- έλεγχος επιπέδων οδικού θορύβου μέσω έργων που στοχεύουν στην αποσυμφόρηση του ιστορικού κέντρου,
- βελτίωση/κατασκευή νέων δικτύων (ύδρευσης/αποχέτευσης) μέσω δράσεων αναπλάσεων,
- εξοικονόμηση ενέργειας σε κοινόχρηστα/κοινοφελή, κατοικίες και επαγγελματικά κτίρια μέσω σχετικών παρεμβάσεων που προβλέπονται τόσο στον δημόσιο χώρο όσο και σε δημόσια κτίρια (σχολείο),
- εισαγωγή συστημάτων εξοικονόμησης/ανακύκλωσης/επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένου νερού ΒΙΟΚΑ για άρδευση ή/και εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα, μέσω σχετικής παρέμβασης στον αστικό ιστό,
- αυστηρά ελεγχόμενη ανάπτυξη τουρισμού με σύνδεση της αγροτικής δραστηριότητας με τον τουρισμό (αγροτουρισμός, γαστρονομικός τουρισμός κλπ.), μέσω σχετικής δράσης προώθησης του γαστρονομικού τουρισμού και τοπικής γαστρονομικής κουλτούρας
- προώθηση πλέγματος μορφών τουρισμού, και θεματική & χωρική δικτύωση μέσω σχετικής δράσης διαμόρφωσης και ανάπτυξης θεματικών τουριστικών προϊόντων,
- προσέλκυση δραστηριοτήτων έρευνας και εκπαίδευσης (τριτοβάθμιας) με δημιουργία ανάλογων υποδομών, μέσω δράσης συγκέντρωσης των δραστηριοτήτων και λειτουργιών της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αιγαίου σε έναν ενιαίο χώρο,
- δημιουργία δομών & υποδομών καταπολέμησης ειδικών κοινωνικών προβλημάτων (π.χ. κοινωνικός αποκλεισμός, φτώχεια) μέσω δράσης που αφορά την ανάπτυξη δομής κλειστής φροντίδας,
- διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα των οικισμών, μέσω δράσεων που αφορούν στην προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης (προστασία αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, αξιοποίηση και προβολή βιομηχανικής κληρονομιάς μέσω της αποκατάστασης και επανάχρησης σχετικών κτιρίων για άλλους σκοπούς (π.χ. πολιτιστικούς),
- αποκατάσταση ανθρωπογενών δημιουργημάτων/ειδικών κατασκευών (π.χ. μύλοι, πηγάδια, στέρνες, κρήνες, ξερολιθιές, αναβαθμίδες, μονοπάτια / καλντερίμια κλπ.), μέσω παρέμβασης που αφορά την αποκατάσταση και ψηφιακή διάσωση μνημείων στον νεκροταφείο Αγ. Γεωργίου,
- καταγραφή, αξιολόγηση, ανάδειξη φυσικών και πολιτισμικών πόρων – με ένταξη στην τουριστική προσφορά –και προβολή/προώθηση/εφαρμογές σύγχρονων εκθεσιακών μεθόδων (π.χ. εικονικά μουσεία), μέσω παρέμβασης ψηφιοποίησης πολιτιστικής κληρονομιάς,

Επισημαίνεται ότι στο χώρο του πολιτισμού, ιδιαίτερη μνεία γίνεται από το ΠΠΧΣΑΑ στη βιομηχανική κληρονομιά της Ερμούπολης ενώ στις κατευθύνσεις για τον τομέα του τουρισμού η Σύρος συγκαταλέγεται στα νησιά με προοπτική στον πολιτιστικό τουρισμό (βιομηχανική αρχαιολογία, σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία), στόχους που το Σχέδιο Δράσης της παρούσης στρατηγικής υπηρετεί πλήρως.

Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου

Σε σχέση με το ΓΠΣ δεν μπορεί να υπάρξει καμία συνέργεια, πρώτον διότι είναι πολύ παλιό (υπάρχει εν εξελίξει διαδικασία αναθεώρησής του) και δεύτερον διότι το ΓΠΣ απλά ορίζει χρήσεις στο χώρο χωρίς να παρέχει καν κατευθύνσεις για έργα.

Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

Σε σχέση με το ΣΒΑΚ, εντοπίζονται οι παρακάτω συνέργειες με το Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ:

- **Πακέτο 1: Βελτίωση Δημόσιας Συγκοινωνίας**
 - Επένδυση σε στόλο ηλεκτρικών/υβριδικών και προσβάσιμων λεωφορείων, το οποίο υπηρετείται μέσω της προμήθειας ηλεκτροκίνητων λεωφορείων για την εκτέλεση του συγκοινωνιακού έργου, καθώς και ηλεκτροκίνητων οχημάτων από τις υπηρεσίες του Δήμου.

- **Πακέτο 2: Προώθηση ήπιων τρόπων μετακίνησης**
 - Προώθηση πεζής μετακίνησης (προσβασιμότητα παντού και ελεύθερη όδευση για όλους, θέσεις αναπήρων στους χώρους στάθμευσης, λειτουργία ειδικού οχήματος 10 θέσεων για την εξυπηρέτηση μετακινήσεων ΑμεΑ), μέσω παρέμβασης χάραξης αστικών μονοπατιών
- **Πακέτο 3: Διαχείριση στάθμευσης**
 - Κατασκευή/λειτουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης εκτός οδού (ενδεικτικά: πλησίον οδού Αθ. Διάκου, προώθηση συνδυασμένων μεταφορών (park & ride)) μέσω παρέμβασης ανάπτυξης νέου περιφερειακού χώρου στάθμευσης
- **Πακέτο 6: Διαχείριση Κυκλοφορίας**
 - Βελτίωση οδικών υποδομών και οδικής ασφάλειας (κυκλικός κόμβος στη συμβολή Α. Παναγούλη-Ακτή Παπάγου, βελτίωση σήμανσης σε όλο το δίκτυο), μέσω παρεμβάσεων ανάπλασης αστικών αξόνων
- **Πακέτο 7: Ανάπτυξη νέων τεχνολογιών**
 - Ανάπτυξη ευφύων συστημάτων μεταφορών (ψηφιακές εφαρμογές: διαχείριση κυκλοφορίας, διαχείριση δημόσιας συγκοινωνίας, αναβάθμιση ιστοσελίδων ενημέρωσης), μέσω παρέμβασης ανάπτυξης έξυπνου σύστημα διαχείρισης στάθμευσης και κυκλοφορίας

Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αστικών Στερεών Αποβλήτων Δήμου Σύρου-Ερμούπολης (ΤΟΠΣΔΑ)

Μεταξύ των πακέτων μέτρων που περιλαμβάνονται στο ΤΟΠΣΔΑ, εντοπίζεται συνέργεια με το παρακάτω:

- **Πακέτο 10:** Εγκατάσταση οικολογικών συστημάτων βυθιζόμενων κάδων (εγκατάσταση και ολοκληρωμένη αισθητική παρέμβαση, ενημέρωση πολιτών), μέσω σχετικής παρέμβασης που περιλαμβάνεται στη δράση ανάπλαση αστικού άξονα της Ερμούπολης

Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου

Στο «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης 2019-2023» **καθορίζονται η αποστολή και το αναπτυξιακό όραμα του Δήμου τα οποία εξειδικεύονται σε Άξονες, Μέτρα και Στόχους.** Ο Άξονας 1 αφορά Μέτρα στο πεδίο «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής», ο Άξονας 2 περιλαμβάνει Μέτρα και Στόχους στο πεδίο «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός Αθλητισμός», ο Άξονας 3 σχετίζεται με Μέτρα και Στόχους στο πεδίο «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση» και τέλος ο Άξονας 4 αφορά Μέτρα και Στόχους που έχουν να κάνουν με τη **βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου.**

Στο πλαίσιο των τριών πρώτων αξόνων, εντοπίζονται οι παρακάτω συνέργειες με το Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης μέσω του σχεδιασμού δράσεων που σχετίζονται με:

- την βελτίωση του οικιστικού περιβάλλοντος, της πολεοδομικής οργάνωσης και την προώθηση αστικών αναπλάσεων (Άξονας 1/Μέτρο 1.1.), (όλες οι δράσεις στον ΑΠ3 της Στρατηγικής)
- την προστασία και βελτίωση των κοινόχρηστων χώρων και της οικιστικής ανάπτυξης (Άξονας 1/Μέτρο 1.2), (όλες οι δράσεις στον ΑΠ3 της Στρατηγικής)
- την ενίσχυση του αστικού και περιαστικού πρασίνου (Άξονας 1/Μέτρο 1.3), (Δράσεις στον ΑΠ2 της Στρατηγικής)
- τις παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων (Άξονας 1/Μέτρο 1.4), (Δράσεις στους ΑΠ2 και ΑΠ3 της Στρατηγικής)
- την βελτίωση της αστικής κινητικότητας και της οδικής ασφάλειας (Άξονας 1/Μέτρο 1.6) (π.χ. Προμήθεια πινακίδων (οδοσήμανσης και πληροφοριακές) για τις ανάγκες ΧΖ ευθύνης ΔΛΤΣ, Διαγραμμίσεις παραλιακών δρόμων Χ.Ζ. ευθύνης ΔΛΤΣ, Αναβάθμιση και συντήρηση δημοτικού οδικού δικτύου, Αγορά οικοπέδων για δημιουργία χώρων στάθμευσης για την εξυπηρέτηση των

παραλιών, Πρόγραμμα υποδομών ηλεκτροκίνησης- Ηλεκτρικά οχήματα – Σταθμοί φόρτισης, Σχέδια φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων (Σ.Φ.Η.Ο.) κ.α.). (Δράσεις στον ΑΠ3 της Στρατηγικής)

- την αποκατάσταση, επαναχρησιμοποίηση και αναβάθμιση του πλούσιου ιστορικού, αρχιτεκτονικού και πολιτιστικού αποθέματος προς επίρρωση του στόχου ανάδειξης της πολυποίκιλης ιστορικής, πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης εντάσσοντάς την ενεργά στον πυρήνα της τοπικής ανάπτυξης και αστικής αναβάθμισης της πόλης (Άξονας 2/Μέτρο 2.4). (Όλες οι Δράσεις στον ΑΠ1 της Στρατηγικής)
- την στήριξη της τοπικής οικονομίας (Άξονας 3/Μέτρο 3.1), την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (Άξονας 3/Μέτρο 3.2) και την προώθηση/στήριξη του τουρισμού (Άξονας 3/Μέτρο 3.3) (Όλες οι Δράσεις στον ΑΠ4 της Στρατηγικής)
- την μέριμνα για την διατήρηση της σωματικής αλλά και της ψυχικής υγείας στον αστικό χώρο και την στήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων της πόλης (όπως άτομα με ειδικές ανάγκες) και την στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και την ισότιμη πρόσβασή τους σε δράσεις κοινωνικής αγωγής, κοινωνικής ενσωμάτωσης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής (Άξονας 2/Μέτρο 2.1). (Δράσεις στον ΑΠ5 της Στρατηγικής)

Μελέτη Branding και Στρατηγικής του Δήμου

Η στρατηγική μελέτη τουριστικής ανάπτυξης της Σύρου με στόχο την ανάδειξη της ταυτότητας και την ανάπτυξη σχεδίου διαχείρισης του προορισμού¹¹⁴ δομείται σε δύο στρατηγικούς πυλώνες, ο πρώτος αφορά το Place & Destination Management και ο δεύτερος το Place & Destination Marketing. Στο πλαίσιο αυτών των δύο Πυλώνων αναφέρονται συγκεκριμένοι Ειδικοί Στόχοι και προτεινόμενες δράσεις. Το Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Ερμούπολης παρουσιάζει σημαντικές συνέργειες με την προαναφερόμενη στρατηγική μελέτη οι οποίες αφορούν τα παρακάτω:

- Στόχος: ανάπτυξη δραστηριοτήτων που αφενός θα ενισχύσουν την τοποθέτηση του προορισμού στην αγορά του εγχώριου τουρισμού και αφετέρου θα συμβάλλουν στην αύξηση των ροών εισερχόμενου τουρισμού, συνεισφέροντας και στις δύο περιπτώσεις στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Προτεινόμενες δράσεις: Σχεδιασμός Πακέτων Θεματικών Εμπειριών με Συγκεκριμένες Διαδρομές, Περιηγήσεις και Δραστηριότητες και Σχεδιασμός Ενεργειών για την Προσέλκυση Νέων Ελλήνων Σχεδιαστών και Πολιτιστικών Φορέων για τη Δημιουργία Προϊόντων με Αναφορά / Έμπνευση από τη Σύρο, Σχεδιασμός Παρεμβάσεων για την Ενίσχυση Ειδικών Μορφών Τουρισμού(περιλαμβάνονται σχετικές δράσεις στον ΑΠ4 της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ),
- Στόχος: Ανάδειξη και αξιοποίηση των υλικών και άυλων πόρων του προορισμού (π.χ. αρχιτεκτονική κληρονομιά, βιομηχανικό παρελθόν, τοπικά προϊόντα και συνταγές, μουσική παράδοση) μέσω της ενσωμάτωσης τους σε θεματικές εμπειρίες και δρώμενα βιωματικού χαρακτήρα, με βάση ένα συνεκτικό αφήγημα, επιλεγμένα τοπόσημα και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες (όλες οι Δράσεις του ΑΠ1 της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ),
- Στόχος: Χαρτογράφηση και ανάδειξη διαδρομών πεζοπορικού τουρισμού που εντοπίζονται σε διαφορετικές περιοχές του νησιού, καθώς και σημαντικών τοπόσημων (περιλαμβάνονται σχετικές δράσεις σε ΑΠ3 και ΑΠ4 της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ),
- Στόχος: Εδραίωση της Σύρου ως ένας πρωτοπόρος προορισμός σε σχέση με τον προσβάσιμο τουρισμό, (περιλαμβάνονται σχετικές δράσεις στον ΑΠ5 της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ)
- Προτεινόμενη Δράση: Σχεδιασμός και Εφαρμογή Πρωτοβουλιών Ήπιας Κυκλοφορίας και Κυκλοφοριακής Αποσυμφόρησης (περιλαμβάνεται σχετική δράση στον ΑΠ3 ης Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ)

¹¹⁴ Δήμος Σύρου Ερμούπολης / Torosophy (2022), Ανάπτυξη Σχεδίου Διαχείρισης Προορισμού και Ανάδειξης της «Ταυτότητας» της Σύρου και Δημιουργία Εικαστικής Ταυτότητας, Παραδοτέο Β: Ολοκληρωμένο Σχέδιο Διαχείρισης Προορισμού και Ανάπτυξης της Ταυτότητας της Σύρου.

- Προτεινόμενη Δράση: Ενίσχυση των Πρακτικών Εξοικονόμησης Νερού ή/και Ανακύκλωσης, (περιλαμβάνεται σχετική Δράση στον ΑΠ2)
- Στόχος: Ανάδειξη της γαστρονομικής παράδοσης και των τοπικών προϊόντων της Σύρου, καθώς και της γκάμας επιχειρήσεων και εμπειριών γαστρονομικού ενδιαφέροντος, και εδραίωση της Σύρου στον "γαστρονομικό χάρτη", αλλά και ως ένας πρωτοπόρος προορισμός σε σχέση με τον σχεδιασμό και την προσφορά θεματικών εμπειριών (π.χ. προσβάσιμος). Προτεινόμενη Δράση: Προώθηση & Προβολή Γαστρονομικής Παράδοσης. (Περιλαμβάνεται σχετική Δράση στον ΑΠ4)
- Στόχος: Προσέγγιση σε εξειδικευμένα κοινά ενδιαφέροντος μέσω πακέτων υπηρεσιών σε προνομιακές τιμές και αύξηση τουριστικών ροών. (περιλαμβάνεται δράση ανάπτυξης εξειδικευμένων τουριστικών πακέτων στοχεύοντας σε ειδικές ομάδες τουριστών και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στον ΑΠ4 της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ).

4.5.2.9. Συνέργεια με Εθνικές Στρατηγικές έχοντας σημαντικό αντίκτυπο στην τοπική κοινωνία

Στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ ο ΑΠ5 αγγίζει μέσω των δράσεων που περιλαμβάνει πλήθος εθνικών στρατηγικών, όπως η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και μείωση της φτώχειας στόχους αυτής όπως η πρόσβαση σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. Ειδικότερα, ο ΑΠ5 έρχεται να υπηρετήσει την ανάγκη καθολικής προσβασιμότητας στο φυσικό, δομημένο και ψηφιακό περιβάλλον των ατόμων με Αναπηρία, σε συμφωνία και με τα όσα σχετικά αναφέρονται στον Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με αναπηρία καθώς και την ανάγκη εξασφάλισης μίας σταθερής βάσης υπηρεσιών υποστήριξης (μέσω σχετικών δομών) με στόχο την ενίσχυση και ενδυνάμωση των οικογενειών, παιδιών και παιδιών με αναπηρία. Επιπλέον, ο ΑΠ5 στοχεύει να συμβάλει στη βελτίωση του αστικού χώρου και του επιπέδου φιλικότητάς τους ως προς τα παιδιά σύμφωνα με τις ανάγκες και τα δικαιώματά τους, σε συμφωνία με τα όσα περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα του παιδιού.

Π.χ. Χωρικά Σχέδια, Τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, Μελέτη διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας στην Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, 1η Αναθεώρηση Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων Λεκανών Απορροής Ποταμών του ΥΔ Νήσων Αιγαίου, Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας Λεκανών Απορροής ποταμών του ΥΔ Νήσων Αιγαίου, Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), Περιφερειακό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΠΚΑ), Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021-2025 (ΕΣΔΙΦ), Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ).

4. ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΒΑΑ

4.1. ΑΝΑΛΥΣΗ/ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΒΑΑ

Εξειδικεύονται οι Άξονες Στρατηγικής σε προβλεπόμενες Παρεμβάσεις/Δράσεις που αντιστοιχούν στους Ειδικούς Στόχους.

Περιγράψτε τις προτεινόμενες δράσεις του σχεδίου σας ακολουθώντας τις κατηγορίες δράσεων του οδηγού που συνδράμουν στην επίτευξη της στρατηγικής ΒΑΑ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΑΞΟΝΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΣΕ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ/ΔΡΑΣΕΙΣ

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Προβλεπόμενη Παρέμβαση / Δράση	Πράξη (Έργο)
ΑΠ1 Πόλη Πολιτισμού	ΕΣ 1.1 Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης	Ε1.1.1 Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης	Ε1.1.1.1 Στρατηγική Ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης
			Ε1.1.1.2 Ψηφιακή τεκμηρίωση της βιομηχανικής κληρονομιάς της Ερμούπολης
			Ε1.1.1.3 Ψηφιακή τεκμηρίωση των ταφικών μνημείων του νεκροταφείου Αγίου Γεωργίου
			Ε1.1.1.4 Αποκατάσταση 4 ταφικών μνημείων στο νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου
			Ε1.1.1.5 Προμήθεια ψηφιακού εξοπλισμού
		Ε1.1.2 Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού	Ε1.1.2.1 Μελέτη Επανάχρησης εργοστασίου Λαδόπουλου
			Ε1.1.2.2 Επανάχρηση χώρου εργοστασίου Λαδόπουλου
			Ε1.1.2.3 Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για τη λειτουργία του χώρου πολιτισμού.
ΑΠ2 Πόλη Πράσινη και Ασφαλής	ΕΣ 2.1 Προστασία από φυσικές καταστροφές	Ε2.1.1 Έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων	Ε2.1.1.1 Μελέτη χαρτογράφησης εκτίμησης επαγωγικών κινδύνων
			Ε2.1.1.2 Σύστημα Ειδοποίησης τεχνολογικού ατυχήματος

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Προβλεπόμενη Παρέμβαση / Δράση	Πράξη (Έργο)
	ΕΣ 2.2 Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας	Ε2.2.1 Εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό	Ε2.2.1.1 Έξυπνος φωτισμός και έξυπνη διαχείριση / εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό
		Ε2.2.2 Ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση υδάτινων πόρων	Ε2.2.2.1 Αγωγός μεταφοράς επεξεργασμένων λυμάτων από τη θέση Πηδάλι μέχρι το νέο οικόπεδο στη Λαλακιά και το χώρο πρασίνου στην Πλατεία Περτέση
		Ε2.2.3 Πιλοτική παρέμβαση ενεργειακής αυτονομίας στο 5ο Δημοτικό σχολείο Ερμούπολης	Ε2.2.3.1 Μελέτη ενεργειακής αναβάθμισης στο 5ο Δημοτικό σχολείο Ερμούπολης Ε2.2.3.2 Ενεργειακή αναβάθμιση με στόχο την ενεργειακή αυτονομία
	ΕΣ 2.3 Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών	Ε2.3.1 Ανάπλαση Πλατείας Ανδρέα Περτέση (Πευκάκια)	Ε2.3.1.1 Μελέτη αναβάθμισης Πλατείας Περτέση Ε2.3.1.2 Αναβάθμιση πρασίνου και υποδομών στην Πλατεία Περτέση
		Ε2.3.2 Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικόπεδο του Δήμου	Ε2.3.2.1 Μελέτες parking και χώρων πρασίνου Ε2.3.2.2 Διαμόρφωση parking και χώρων πρασίνου Ε2.3.2.3 Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού άθλησης στον υπαίθριο χώρο
ΑΠ3 Πόλη Λειτουργική και Βιώσιμη	ΕΣ 3.1 Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου	Ε3.1.1 Ανάπλαση του άξονα της Ηρώων Πολυτεχνείου	Ε3.1.1.1 Μελέτη ανάπλασης κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη και στις γειτονικές περιοχές (Καρνάγιο, υπαίθριο χώρο αθλητικού κέντρου, κλπ) Ε3.1.1.2 Τακτοποίηση και υπογειοποίηση δικτύων ατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη Ε3.1.1.3 Ανάπλαση κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη
		Ε3.1.2 Αποκατάσταση επικίνδυνων και αξιόλογων κτιρίων	Ε3.1.2.1 Άρση επικινδυνότητας σε κτίρια δημοσίων φορέων. Ε3.1.2.2 Πρόγραμμα Βιώσιμης Προστασίας και Επανάχρησης ιστορικών κτιρίων & νεοκλασικών

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Προβλεπόμενη Παρέμβαση / Δράση	Πράξη (Έργο)
			E3.1.2.3 Άρση επικινδυνότητας σε κτίρια ιδιωτών. (Η δράση προϋποθέτει το σχεδιασμό σχήματος state aid από την ΕΥΔ ΕΠ Νοτίου Αιγαίου)
	ΕΣ 3.2 Προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	E3.2.1 Δημιουργία πλέγματος «αστικών μονοπατιών» για την σύνδεση της Δυτικής Ερμούπολης με το Ιστορικό Κέντρο	E3.2.1.1 Χάραξη πεζοπορικών διαδρομών E3.2.1.2 Αρχιτεκτονική μελέτη και κατασκευή "αστικών μονοπατιών"
		E3.2.2 Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών	E3.2.2.1 Προμήθεια ηλεκτρικών mini buses E3.2.2.2 Προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων
		E3.2.3 Έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας και έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας	E3.2.3.1 Έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας E3.2.3.2 Έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας
ΑΠ4 Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας	ΕΣ 4.1 Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας	E4.1.1 Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή	E4.1.1.1 Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στην δυτική περιοχή
		E4.1.2 Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων	E4.1.1.2 Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων και πιλοτική εφαρμογή επιλεγμένου θεματικού τουριστικού πακέτου
		E4.1.3 Προώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού και τουρισμού στην Ερμούπολη	E4.1.3.1 Προώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού Ερμούπολης και Σύρου
		E4.1.4 Αξιοποίηση του Στρατόπεδου Ζαφείρη	E4.1.4.1 Κατασκευή νέου δικτύου οδοποιίας / κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στην είσοδο της πόλης από Τάλαντα

Άξονας Προτεραιότητας Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Ειδικός Στόχος Στρατηγ. ΟΧΕ-ΒΑΑ	Προβλεπόμενη Παρέμβαση / Δράση	Πράξη (Έργο)
			E4.1.4.2 Masterplan για τη μετεγκατάσταση του Πανεπιστημίου Αιγαίου
ΑΠ5 Πόλη Συμπεριληπτική	ΕΣ 5.1 Κοινωνικές δομές	E5.1.1 Ψηφιακές εφαρμογές για ευπαθείς ομάδες	E5.1.1.1 Ψηφιακή Πλατφόρμα Διαχείρισης Ευπαθών Ομάδων
		E5.1.2 Κοινωνικές Δομές Υποστηριζόμενης Διαβίωσης	E5.1.1.2 Στέγη Υποστηριζόμενη Διαβίωσης για ΑΜΕΑ
	ΕΣ 5.2 Βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους	E5.2.1 Ανάδειξη Ερμούπολης ως προορισμού φιλικού για τα παιδιά	E5.2.1.1 Εκπόνηση στρατηγικής μελέτης και μηχανισμός παρακολούθησης παρεμβάσεων E5.2.1.2 Υλοποίηση παρεμβάσεων
		E5.2.2 Συνολική αποτίμηση κινητικότητας ΑμεΑ και στοχευμένες παρεμβάσεις βελτίωσης στο δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, διαβάσεις, πλατείες, χώροι στάθμευσης, δημόσια κτίρια, κλπ)	E5.2.2.1 Συνολική αποτίμηση κινητικότητας ΑμεΑ και στοχευμένες παρεμβάσεις βελτίωσης στο δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, διαβάσεις, πλατείες, χώροι στάθμευσης, δημόσια κτίρια, κλπ) E5.2.2.2 Πιλοτικές παρεμβάσεις βελτίωσης προσβασιμότητας E5.2.2.3 Έξυπνες διαβάσεις πεζών και φιλικές προς ΑΜΕΑ E5.2.2.4 Προμήθεια Οχήματος για μεταφορά ΑΜΕΑ

* με κόκκινη γραμματοσειρά επισημαίνονται οι Πράξεις (τα έργα) με Άλλες Πηγές Χρηματοδότησης εκτός ΠεΠ Νοτίου Αιγαίου 2021-2027

Για κάθε επί μέρους έργο/πράξη συμπληρώστε τα παρακάτω στοιχεία

4.1.1. ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 1

Ειδικός Στόχος 1.1. Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης

Παρέμβαση Ε1.1.1 Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε1.1.1 Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού & Τουρισμού
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 5 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε1.1.1.1 (Στρατηγική Ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης) που περιλαμβάνει τη συστηματική καταγραφή των αξιόλογων κτιρίων και συνόλων της πόλης (κηρυγμένων διατηρητέων ή μη), του ιδιοκτησιακού τους καθεστώτος και των αναγκών προστασίας/στερέωσης ή/και επαναφοράς στην αρχική τους μορφή, και την κατάρτιση Στρατηγικής Αξιοποίησης των κτιρίων αυτών (δυνατότητες επανάχρησης κτιρίων, μετατροπές για "πρασίνισμα" κτιρίων ή/και για προσβασιμότητα ΑμεΑ, ενδεικτικό κόστος ανά κτίριο, και ένταξη σε στρατηγική πολιτιστικού τουρισμού). • Υποέργο Ε1.1.1.2 (Ψηφιακή τεκμηρίωση της βιομηχανικής κληρονομιάς της Ερμούπολης) που περιλαμβάνει την καταγραφή και αρχιτεκτονική τεκμηρίωση όλων των σημαντικών βιομηχανικών κτιρίων και συνόλων (παραγωγή αρχιτεκτονικών σχεδίων από εναπομείναντα δομικά στοιχεία και φωτογραφίες, τρισδιάστατες ψηφιακές απεικονίσεις, ιστορικά στοιχεία). Πέραν των σχεδίων και τρισδιάστατων απεικονίσεων, η βάση τεκμηρίωσης θα περιέχει την ταυτότητα του κάθε κτιρίου, ιστορικά στοιχεία, και φωτογραφικό υλικό. • Υποέργο Ε1.1.1.3 (Ψηφιακή τεκμηρίωση των ταφικών μνημείων του νεκροταφείου Αγίου Γεωργίου) που περιλαμβάνει την αρχιτεκτονική αποτύπωση (σχέδιο γενικής διάταξης των τμημάτων 02 και 03 του νεκροταφείου, κατόψεις, όψεις, τομές, αρχιτεκτονικές και γλυπτικές λεπτομέρειες για όλα τα μαυσωλεία και ταφικές σήλες που περιέχονται) και την κατασκευή ψηφιακών 3D απεικονίσεων του κάθε ταφικού μνημείου. • Υποέργο Ε1.1.1.4 (Αποκατάσταση 4 ταφικών μνημείων στο νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου) που περιλαμβάνει τα τεχνικά έργα αποκατάστασης 4 ταφικών μνημείων - μαυσωλείων στο νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου: <ul style="list-style-type: none"> ○ - του Νικηφόρου Γεωργιάδου ○ - του Νικολάου Πρασσακάκη ○ - του Ν. Γιαννικόγλου και ○ - του Ιωάννου Σταματίου Πρωΐου • Υποέργο Ε1.1.1.5 (Προμήθεια ψηφιακού εξοπλισμού) που περιλαμβάνει την προμήθεια, εγκατάσταση και παραμετροποίηση όλου του απαιτούμενου

	εξοπλισμού για την αποθήκευση και διαχείριση του ψηφιακού περιεχομένου που θα παραχθεί από το έργο.
Προϋπολογισμός	<p>1.200.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • E1.1.1.1: 50.000€ • E1.1.1.2: 200.000€ • E1.1.1.3: 400.000€ • E1.1.1.4: 500.000€ (χρηματοδότηση από ΠΔΕ) • E1.1.1.6: 50.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Η Ερμούπολη διαθέτει έναν απaráμιλλο Αρχιτεκτονικό πλούτο που παρόμοιός του δεν υπάρχει σε ολόκληρο τον Ελλαδικό χώρο. Ο πλούτος αυτός είναι δύσκολο να συντηρηθεί λόγω της γειτνίασης με τη θάλασσα που διαβρώνει τα μεταλλικά στοιχεία και του υψηλού κόστους συντήρησης λόγω των κατασκευαστικών τεχνικών και των υλικών (πέτρα, μάρμαρο, κ.α.). Ο Αρχιτεκτονικός πλούτος θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για τη δημιουργία πολιτιστικού τουρισμού υψηλής ποιότητας ο οποίος θα φέρει έσοδα για την μακροπρόθεσμη συντήρησή του αλλά και θα συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη της Ερμούπολης.</p> <p>Η στρατηγική διάσωσης και αξιοποίησης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης, ευθυγραμμίζεται απόλυτα με την πολιτική της ΕΕ που θεωρεί την πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης μια «κοινή πηγή μνήμης, κατανόησης, ταυτότητας, διαλόγου, συνοχής και δημιουργικότητας καθώς και την κινητήρια δύναμη για τον πολιτιστικό και δημιουργικό τομέα». Άλλωστε η Συνθήκη της Λισαβώνας (Άρθρο 3 παράγραφος 3) ορίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση «θα σεβαστεί τον πλούτο της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας της και θα διασφαλίσει τη διαφύλαξη και την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς». Ήδη από το 1974 (ΟΙ L21, 28.1.1975) η Ευρωπαϊκή Κοινότητα επισήμαινε ότι «η αρχιτεκτονική και φυσική κληρονομιά που αντανάκλα την πολιτιστική ταυτότητα της Ευρώπης απειλείται σοβαρά με φθορά και εξαφάνιση και απαιτούνται επείγοντα μέτρα», ενώ το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του 2001 (ΟΙ C73, 6.3.2001) επισημαίνει ότι «μια αρχιτεκτονική ποιότητας, βελτιώνοντας το πλαίσιο ζωής και τη σχέση των πολιτών με το περιβάλλον τους [...] μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην κοινωνική συνοχή καθώς και στη δημιουργία απασχόλησης, στην προώθηση του πολιτιστικού τουρισμού και στην περιφερειακή ανάπτυξη».</p> <p>Σε πλήρη σύμπλευση με τα παραπάνω, το πρώτο υποέργο συμβάλει προς την κατεύθυνση της κατάρτισης μιας στρατηγικής που θα θέσει τις βάσεις για τη δημιουργία πολιτιστικού τουρισμού, ενώ τα υποέργα 2 και 3 έρχονται να συμβάλλουν στη διάσωση μιας ιδιαίτερης κατηγορίας μνημείων μέσω ψηφιακών αποτυπώσεων:</p> <ul style="list-style-type: none"> • των περίπου 50 Μουσουλείων και άλλων χαρακτηρισμένων ταφικών μνημείων του νεκροταφείου Αγίου Γεωργίου, τα οποία – καθώς δεν ανήκουν πλέον σε ιδιώτες – είναι ευθύνη του δημοσίου, η δε συντήρηση των μνημείων αυτών είναι πολύ δαπανηρή και είναι δύσκολο να εξευρεθούν οι πόροι για την αποκατάσταση όλων, και • τα πρώην βιομηχανικά κτίρια, τα οποία λόγω εγκατάλειψης από τους ιδιοκτήτες τους σταδιακά ερειπώνονται. (Ο Δήμος έχει αγοράσει και αναστηλώσει μικρό αριθμό από αυτά, η δε διάσωση όλων δεν φαίνεται εφικτή). <p>Η ψηφιακή αποτύπωση των 2 αυτών κατηγοριών μνημείων αφενός θα τα διασώσει για τις μελλοντικές γενιές μέσω εικονικής πραγματικότητας, και αφετέρου θα αποτελέσει το υλικό βάσης για μελλοντικές μελέτες αποκατάστασης (εφόσον εξευρεθούν οι απαιτούμενοι πόροι).</p> <p>Το υποέργο 4 υλοποιεί ήδη εκπονηθείσα μελέτη αποκατάστασης σε 4 ταφικά μνημεία. Τα 4 ταφικά μνημεία που θα αποκατασταθούν με πόρους του ΥΠΠΟ είναι τα σημαντικότερα</p>

		<p>μασσωλεία που περιλαμβάνονται στο ορθόδοξο νεκροταφείο. Τέλος, το πέμπτο υποέργο θα διασφαλίσει τον εξοπλισμό για την αποθήκευση και διαχείριση όλου του ψηφιακού υλικού που θα παραχθεί από το έργο.</p> <p>Το ψηφιακό υλικό που θα παραχθεί από το παρόν έργο θα αποτελέσει εισροές σε άλλα έργα του ΒΑΑ (π.χ. τη δημιουργία τουριστικών πακέτων, την επανάχρηση του εργοστασίου Λαδόπουλου) αλλά και άλλες μελλοντικές δράσεις αξιοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ερμούπολης.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής		Ε.Σ: Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27		Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27		RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27		166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)		ΝΑΙ 450.000€ από ΔΠΕ
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)		RCO77 (Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται): 2
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)		RCR77 (Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται):
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	E1.1.2 (Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού), E4.1.2 (Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων)
	Άλλες Πράξεις	
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)		Ν. 4412/2016
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας		<p>Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης, το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού και Τουρισμού προάγει τις Τέχνες και τον Πολιτισμό σε όλες τις εκφάνσεις τους, διοργανώνει πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, φεστιβάλ και κύκλους πολιτιστικών γεγονότων εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας, διαχειρίζεται δημοτικούς χώρους για τον παραπάνω σκοπό. <i>Επιπλέον σχεδιάζει προγράμματα τουριστικής δράσης και προβολής του Δήμου</i>, ανάπτυξης υποδομών και αναπτύσσει εθνικές και διεθνείς δράσεις και συνεργασίες για τον σκοπό αυτό.</p> <p>Ειδικότερα, το Τμήμα Πολιτισμού μεταξύ άλλων <i>σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων στον τομέα του πολιτισμού για την προστασία του τοπικού πολιτισμού [...] όπως:</i></p> <p>[...]</p>

	<p>γ) Προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής [...] στ) Προώθηση της ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού.</p> <p>Το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού διακρίνεται στον Τομέα Πολιτισμού και στον Τομέα Τουρισμό, καθένα απαρτιζόμενο από 2 στελέχη.</p>			
Οριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☐
	<p>Η κυριότητα όλων των κτισμάτων στα οποία θα εκτελεσθούν εργασίες αποκατάστασης (νεκροταφείο) ανήκει στο Δήμο. Για τα ψηφιακά έργα δεν απαιτείται κυριότητα.</p>			
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	
	<p>Απαιτείται μόνο η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης για τα υποέργα 1,2,3, και 5 – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες Για το υποέργο 4 υπάρχουν εγκεκριμένες τεχνικές μελέτες.</p>			
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 03/2024 – Διάρκεια: 18 μήνες			
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	ΟΧΙ			

Παρέμβαση Ε1.1.2 Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε1.1.2 Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού & Τουρισμού
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 3 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε1.1.2.1 (Μελέτη Επανάχρησης εργοστασίου Λαδόπουλου) που περιλαμβάνει την εκπόνηση α) τεχνικής μελέτης με στόχο τη διασφάλιση συνθηκών ασφάλειας για τη χρήση του κτιρίου (δηλ. μερικής στήριξης και ενίσχυσης των τοίχων που έχουν απομείνει (ενίσχυση δομικής επάρκειας), πιθανή ανασύλωση τμημάτων του κτηρίου, πιθανή στέγαση κάποιων τμημάτων με ελαφριά κατασκευή) β) μελέτης επανάχρησης του κτιρίου: επιλογή χρήσεων προς φιλοξενία (διενέργεια συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων κ.α.), διαμόρφωση του εσωτερικού χώρου του κτιρίου, σχεδιασμός συνοδών συστημάτων και εξυπηρέτησεων, σχεδιασμός συνοδών κατασκευών μικρής κλίμακας (συμβατές με το χαρακτήρα του μνημείου) εσωτερικά του κτηρίου για αποθήκευση εξοπλισμού, για τουαλέτες και κυλικείο γ) μελέτης περιβάλλοντος χώρου για τη δημιουργία: ασφαλούς πρόσβασης από την Ηρ. Πολυτεχνείου, χώρου parking για τις ανάγκες του χώρου πολιτισμού, διαμορφώσεων περιβάλλοντος χώρου (πράσινο, οδούσεις πεζών, υπαίθρια καθιστικά, αρχιτεκτονικός φωτισμός και φωτισμός parking και πεζοδρόμων, κ.α.).

	<ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε1.1.2.2 (Επανάχρηση χώρου εργοστασίου Λαδόπουλου) που περιλαμβάνει την υλοποίηση όλων των παραπάνω μελετών (δηλ. κατασκευαστικά έργα). Ο ακριβής προσδιορισμός των κατασκευαστικών έργων θα προκύψει από τις παραπάνω μελέτες. • Υποέργο Ε1.1.2.3 (Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού) που περιλαμβάνει την προμήθεια του εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για τη λειτουργία του χώρου (π.χ. οθόνες, οπτικοακουστικό σύστημα, καθίσματα, κ.α.). Ο ακριβής προσδιορισμός των παραδοτέων του υποέργου θα προκύψει από τη μελέτη επανάχρησης κτιρίου.
Προϋπολογισμός	<p>1.150.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε1.1.2.1: 100.000€ • Ε1.1.2.2: 850.000€ • Ε1.1.2.3: 200.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Ένα πλέγμα ιστορικών και οικονομικών συγκυριών, η γεωστρατηγική θέση της Σύρου και η ανέλιξη της αστικής τάξης κατέστησαν την Ερμούπολη αναμφισβήτητο ναυτιλιακό, εμπορικό και βιοτεχνικό κέντρο του νεοελληνικού κράτους τον 19ο αιώνα. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας – και δη της κλωστοϋφαντουργίας – ήταν τόσο μεγάλη που περί τα τέλη του 19^{ου} – αρχές του 20^{ου} αιώνα η Ερμούπολη χαρακτηρίστηκε το Manchester της Ελλάδας. Η μετέπειτα κατάρρευση της βιομηχανίας της Ερμούπολης αποτελεί κοινή μοίρα με ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ήπειρο.</p> <p>Αφού οι νέες τεχνολογίες και η πληροφορική απώθησαν τις βιοτεχνίες, τις ατμοκίνητες βιομηχανίες και τις απαρχαιωμένες μεθόδους παραγωγής στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, ο 20ός αιώνας, και για την ακρίβεια οι τελευταίες του δεκαετίες, σηματοδεύτηκαν από την πλήρη κατάρρευση των παλαιών βιομηχανιών. Σε αυτή την περίοδο, πολλές ευρωπαϊκές βιομηχανικές πόλεις έγιναν τόποι «φαντασμάτων», με βασικό χαρακτηριστικό τις εγκαταλειμμένες εργοστασιακές εγκαταστάσεις. Σήμερα, η βιομηχανική αρχαιολογία αποκτά ένα πολύ υπεύθυνο έργο έρευνας, αξιοποίησης, διατήρησης, αποκατάστασης και μετατροπής αυτής της βιομηχανικής κληρονομιάς.</p> <p>Μέσα από την ίδια διαδικασία, η εγκατάλειψη των βιομηχανικών συγκροτημάτων της Ερμούπολης από τις αρχικές τους χρήσεις – παρά το γεγονός ότι πολλά από αυτά έχουν εν τω μεταξύ χαρακτηριστεί ως διατηρητέα από το ΥΠΠΟ - οδήγησε στην ερείπωση των κτιρίων αυτών σε βαθμό που το νότιο τμήμα της πόλης σήμερα να χαρακτηρίζεται από πολλούς ερευνητές βιομηχανικός «ερειπιώνας». Η μόνη επιλογή για τη διάσωση των κτιρίων που απομένουν (αλλά και της ιστορικής μνήμης που είναι τόσο σημαντική για την ταυτότητα της Ερμούπολης) είναι η επανάχρησή τους είτε από ιδιώτες, είτε από το Δημόσιο. Άλλωστε, έχουν ήδη δοθεί σε νέες χρήσεις (συνήθως πολιτιστικές) πάνω από 40 πρώην βιομηχανικά κτίρια στην Ελλάδα και εκατοντάδες κτίρια στη λοιπή Ευρώπη.</p> <p>Το πρώην εργοστάσιο υφαντουργίας της οικογένειας Λαδόπουλου – που βρίσκεται νοτίως του αθλητικού συγκροτήματος «Βικέλας» - κατασκευάστηκε το 19^ο αιώνα όταν η Ερμούπολη άκμασε ως υφαντουργικό κέντρο και συνέχισε να λειτουργεί μέχρι τα μέσα του 20^{ου} αιώνα. Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης έχει διασφαλίσει μέσω «χρησιδανείου» την παραχώρηση του πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου από την Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης για 25 έτη ώστε να χρησιμοποιηθεί ως υπαίθριος χώρος πολιτισμού (ΑΔΑ: Ψ29ΚΩΗΟ-Ζ3Δ). Η αναστήλωση και χρήση του κτιρίου ως κλειστός χώρος πολιτισμού θεωρείται απαγορευτικά ακριβή για τις οικονομικές δυνατότητες του Δήμου, καθώς το κτίριο έχει ερειπωθεί σε μεγάλο βαθμό (χωρίς να αποκλείεται κάτι τέτοιο στο μέλλον, εάν εξευρεθούν οι απαραίτητοι πόροι).</p> <p>Λόγω της θέσης του, το κτίριο σηματοδοτεί (landmark) την είσοδο και έξοδο από τον αστικό</p>

	<p>ιστό της πόλης. Απώ το σημείο αυτό έχει κανείς οπτικές φυγές σε ολόκληρη τη βιομηχανική ζώνη μέχρι το Νεώριο, στο κέντρο της πόλης απέναντι, ακόμη και στο πέλαγος στα ανατολικά. Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα το κέλυφος απαιτεί την μερική αποκατάστασή του (π.χ. ενίσχυση της φέρουσας λιθοδομής με αρμολόγημα και ενέματα) ώστε να καταστεί ασφαλής η χρήση του. Παράλληλα θα ανασχεθεί με αυτό τον τρόπο η φθορά του κτιρίου διατηρώντας το όσο το δυνατόν ανέπαφο, κρατώντας τις υλικότητες και την αυθεντικότητά του. Η αλλοίωση των δομικών στοιχείων, λόγω των καιρικών συνθηκών, είναι μεγαλύτερη από την πλευρά της θάλασσας με σταδιακή μείωση προς την πλευρά του δρόμου. Κατά μια έννοια λοιπόν το υφιστάμενο αυτό κέλυφος είναι ένα δυναμικό πεδίο που διαρκώς μεταβάλλεται στο χρόνο και υφίσταται μια διαδικασία 'διάβρωσης'.</p> <p>Με την επανάχρηση του κτιρίου και τη δημιουργία εκεί ενός χώρου πολιτισμού διασφαλίζεται α) η αναβάθμιση της νότιας ζώνης της Ερμούπολης με ταυτόχρονη αποσυμφόρηση του κέντρου από πολιτιστικές δραστηριότητες και β) διασφαλίζεται ένας μεγάλος ανοιχτός χώρος πολιτισμού στην Ερμούπολη όπου μπορούν να πραγματοποιούνται φεστιβάλ (πχ παραδοσιακών χορών, κινηματογραφικών προβολών, όπερας & κλασικής μουσικής κλπ), συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις.</p> <p>Ο χώρος που θα δημιουργηθεί στο πρώην Εργοστάσιο Λαδόπουλου ουσιαστικά θα αντικαθιστά/συμπληρώνει αφενός τον συναυλιακό χώρο "ΜΑΝΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ", ο οποίος δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί κυρίως για λόγους ασφαλείας (πχ έλλειψη δρόμου διπλής κατεύθυνσης) κι αφετέρου τον συναυλιακό χώρο "Έπαυλη Τσιροπινά", ο οποίος δύναται να φιλοξενεί περιορισμένο αριθμό θεατών, και μόνο κατά τους δύο θερινούς μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Ο νέος χώρος θα επιλύσει τόσο προβλήματα προσβασιμότητας και ασφάλειας όσο και χωρητικότητας σκηνής/stage (διαστάσεις) και θεατών (αριθμός).</p> <p>Ταυτόχρονα, ένα τμήμα του χώρου μπορεί να λειτουργήσει ως μόνιμος ή περιοδικός εκθεσιακός χώρος αφιερωμένος στην υφαντουργική ιστορία της πόλης ή και ευρύτερα στο βιομηχανικό της παρελθόν.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	Ε.Σ: Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	OXI
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκρών)	RCO77 (Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται): 1
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	RCR77 (Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται):

Συμπληρωματική με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	Ε1.1.1 (Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης και ειδικότερα τα υποέργα 1 και 2)		
	Άλλες			
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	<p>Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης, το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού και Τουρισμού άγει τις Τέχνες και τον Πολιτισμό σε όλες τις εκφάνσεις τους, διοργανώνει πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, φεστιβάλ και κύκλους πολιτιστικών γεγονότων εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας, διαχειρίζεται δημοτικούς χώρους για τον παραπάνω σκοπό. Επιπλέον σχεδιάζει προγράμματα τουριστικής δράσης και προβολής του Δήμου, <i>ανάπτυξης υποδομών</i> και αναπτύσσει εθνικές και διεθνείς δράσεις και συνεργασίες για τον σκοπό αυτό.</p> <p>Ειδικότερα, το Τμήμα Πολιτισμού:</p> <p>[...]</p> <p>3. Διοργανώνει κάθε είδους πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, φεστιβάλ και κύκλους εκδηλώσεων με εθνική ή διεθνή εμβέλεια καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και φροντίζει για τη σωστή πραγματοποίηση αυτών.</p> <p>[...]</p> <p>7. Εισηγείται την επιλογή των χώρων που θα πραγματοποιηθούν οι εκδηλώσεις και επιμελείται την κατάλληλη διαμόρφωση τους αν πρόκειται για χώρους του Δήμου.</p> <p>[...]</p> <p>18. Είναι υπεύθυνο για τη διαμόρφωση, ανακαίνιση και εξοπλισμό των διαφόρων χώρων του Τμήματος Πολιτισμού και Τουρισμού (Θεάτρων, Αιθουσών, Πολιτιστικών Κέντρων, κλπ) σε συνεργασία με τις τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου.</p> <p>[...]</p> <p>23. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή πολιτικών, [...] στον τομέα του πολιτισμού [...] όπως:</p> <p>[...]</p> <p>δ) Επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται στο Δήμο από τρίτους.</p> <p>Το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού διακρίνεται στον Τομέα Πολιτισμού και στον Τομέα Τουρισμό, καθένα απαρτιζόμενο από 2 στελέχη.</p>			
Οριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐			
	Ο Δήμος έχει διασφαλίσει την παραχώρηση της ιδιοκτησίας για 25 έτη			
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;			ΝΑΙ ☐
Για το πρώτο υποέργο απαιτείται μόνο η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες				
Για το 2 ^ο και 3 ^ο υποέργο απαιτείται η εκπόνηση των τεχνικών μελετών, οι εγκρίσεις/αδειοδοτήσεις και η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 24 μήνες				
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 06/2024 – Διάρκεια: 48 μήνες			
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Το κτίριο βρίσκεται εντός του ισχύοντος ρυμοτομικού και υπάρχει επαρκής συντελεστής δόμησης. Επομένως δεν υφίστανται περιορισμοί όσον αφορά τη δόμηση. Βρίσκεται			

	ταυτόχρονα εντός του ιστορικού τόπου και είναι χαρακτηρισμένο ως διατηρητέο. Ως συνέπεια όλες οι μελέτες θα πρέπει να εγκριθούν από το Υπουργείο Πολιτισμού.
--	--

4.1.2. ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2

Ειδικός Στόχος 2.1 Προστασία από φυσικές καταστροφές

Παρέμβαση Ε2.1.1 Έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε2.1.1 Έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Καθαριότητας, Περιβάλλοντος και Αγροτικής Πολιτικής
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Καθαριότητας, Περιβάλλοντος και Αγροτικής Πολιτικής / Τμήμα Περιβάλλοντος, Φυσικών Πόρων & Πολιτικής Προστασίας
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει δύο (2) Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο Ε2.1.1.1 (Μελέτη χαρτογράφησης εκτίμησης επαγωγικών κινδύνων) το οποίο αφορά την καταγραφή, εκτίμηση και αξιολόγηση κινδύνων που σχετίζονται με την ανθρωπογενή δραστηριότητα στην Ερμούπολη, και κυρίως με την ύπαρξη εγκαταστάσεων και παραγωγικών δραστηριοτήτων εντός ή παρακείμενα του αστικού ιστού όπως η λειτουργία του λιμένα και των ναυπηγείων, το εργοστάσιο παραγωγής ρεύματος της ΔΕΗ που έχει μπει σε ψυχρή εφεδρεία λόγω σύνδεσης του νησιού με το ηπειρωτικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας και η ύπαρξη των εγκαταστάσεων Seveso 3 της SEKAVIN Α.Ε. Η Εκτίμηση Επικινδυνότητας περιλαμβάνει τον εντοπισμό των περιοχών που είναι σημαντικές για την ασφάλεια της Ερμούπολης, τον προσδιορισμό των πηγών κινδύνου και τον προσδιορισμό των επιπτώσεων από τυχόν εκδήλωση ατυχήματος. Μετά τον εντοπισμό των πηγών κινδύνου, προσδιορίζονται τυπικά σενάρια ατυχημάτων και υπολογίζεται η ένταση των επιπτώσεών τους στον άνθρωπο και το περιβάλλον. Η Μελέτη μπορεί να προσφέρει το υπόβαθρο για την μετέπειτα κατάρτιση Ειδικών Σχεδίων Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης τα οποία να αφορούν σε μέτρα (π.χ. προεπιλεγμένους χώρους καταφυγής) που πρέπει να λαμβάνονται εξωτερικά από τον χώρο των εγκαταστάσεων μετά από την εκδήλωση τεχνολογικών συμβάντων για την αντιμετώπιση τυχόν επιπτώσεων, σύμφωνα με τις μελέτες ασφαλείας και τα στοιχεία των εγκαταστάσεων. Επομένως, θα δώσει το έναυσμα για συνεργασία μεταξύ των τοπικών αρχών και εκείνων των φορέων για τους οποίους θα εκτιμηθεί ότι υφίσταται κάποια πιθανότητα εκδήλωσης ατυχήματος, η οποία όσο μακρινή κι αν είναι, μπορεί να επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και την τοπική κοινωνία και οικονομία. Υποέργο Ε2.1.1.2 (Σύστημα ειδοποίησης τεχνολογικού ατυχήματος) το οποίο περιλαμβάνει την ανάπτυξη συστήματος ειδοποίησης του ευρύτερου πληθυσμού σε περίπτωση τεχνολογικού ατυχήματος καθώς και την ανάπτυξη ψηφιακής εφαρμογής σχεδίου έκτακτης ανάγκης και καταφυγής.

Προϋπολογισμός	70.000€ <ul style="list-style-type: none"> • Ε2.1.1.1: 20.000€ • Ε2.1.1.2: 50.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Η συνεχής αύξηση του αριθμού και της έντασης των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών και οι οικονομικές τους επιπτώσεις επιβάλλει τη συστηματική δράση σε τοπικό επίπεδο για την ενίσχυση της ετοιμότητας και της ικανότητας αντίδρασης. Στον τομέα των κινδύνων ή αρνητικών επιπτώσεων από τις ανθρωπίνες δραστηριότητες η παρουσία εγκαταστάσεων ενεργειακών και ναυπηγοεπισκευαστικών δραστηριοτήτων γεννούν την ανάγκη ενίσχυσης της πρόληψης και διαχείρισης φυσικών και ανθρωπογενών κινδύνων. Η λειτουργία του λιμένα (επιβατικού, εμπορικού και κρουαζιέρας), η λειτουργία της ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης, και η ύπαρξη εγκαταστάσεων Seveso III της SEKAVIN A.E. σε μικρή απόσταση νότια της πόλης, καθιστούν αναγκαία την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού συστήματος πρόληψης, έγκαιρης προειδοποίησης και διαχείρισης καταστροφών αναγκαίο. Οι πιο σοβαροί κίνδυνοι σχετίζονται με τη λειτουργία λιμενικών εγκαταστάσεων και ναυπηγείων και περιλαμβάνουν: περιβαλλοντικά ατυχήματα (όπως διαρροές καυσίμων και άλλων υγρών μηχανής, ή οξέων και άλλων τοξικών ουσιών, εκρήξεις, πρόκληση καπνού ή φωτιάς, κ.α.), ατυχήματα που θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη ζωή εργαζομένων ή άλλων ατόμων στο λιμάνι ή στα πλοία (όπως συγκρούσεις πλωτών μέσων, πτώσεις, κ.α.), έλευση πλοίων με ασθενείς στο πλήρωμα ή στους επιβάτες, κ.α. Επομένως, η λειτουργία του λιμένα και των ναυπηγείων αποτελούν δυνητικές πηγές ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και του αέρα (σε περίπτωση ατυχημάτων), αλλά και κίνδυνο προς την ανθρώπινη ζωή και υγεία. Παρότι η συχνότητα τέτοιων ατυχημάτων είναι περιορισμένη, η επίπτωση μπορεί να είναι σημαντική και γι' αυτό θεωρείται σχετικά σημαντική ανάγκη. Το έργο είναι πλήρως συμβατό με τις πολιτικές και τον στρατηγικό σχεδιασμό του Τμήματος Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	Ε.Σ. Προστασία από φυσικές καταστροφές
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	ΟΧΙ
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικείμενου Δράσης (Δείκτες Εκρών)	RCO 122 - Επενδύσεις σε νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα παρακολούθησης, ετοιμότητας, προειδοποίησης και ανταπόκρισης έναντι φυσικών κινδύνων που δεν συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και κινδύνων που συνδέονται με τις ανθρωπίνες δραστηριότητες – 70.000€

Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)		RCR 96 - Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσικούς κινδύνους που δεν συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και κινδύνους που συνδέονται με τις ανθρώπινες δραστηριότητες* (ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2021 - μόνιμος πληθυσμός Δ.Ε. Ερμούπολης = 13.399 άτομα)			
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	Το έργο έχει οριζόντιο χαρακτήρα και παρουσιάζει συμπληρωματικότητα με όλες τις Πράξεις της Στρατηγικής καθώς συνδέεται με ανθρωπογενείς κινδύνους των οποίων η επίπτωση μπορεί να είναι πολυεπίπεδη στην περιοχή εφαρμογής. Οι κίνδυνοι από ανθρωπογενείς δράσεις, όπως κι εκείνοι από φυσικές καταστροφές, μπορούν να επιφέρουν μεγάλης κλίμακας επιπτώσεις στους γεωγραφικούς χώρους που ενσκήπτουν. Η επίδρασή τους μπορεί να επηρεάσει το φυσικό περιβάλλον, το αστικό περιβάλλον, την τοπική οικονομία, τον τοπικό πληθυσμό, τους πολιτιστικούς, αρχιτεκτονικούς και φυσικούς πόρους, το κτιριακό απόθεμα κ.α., και ως εκ τούτου να έχουν επίδραση σε κάθε μορφή κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής δραστηριότητας.			
	Άλλες	ΟΧΙ			
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)		Ν. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας		Σε μια τοπική κοινωνία η εκπόνηση μιας τοπικής στρατηγικής στον τομέα της πολιτικής προστασίας συνιστά ένα ισχυρό εργαλείο για τον συντονισμό δεκάδων δράσεων που σχετίζονται με τη διαχείριση επικίνδυνων καταστάσεων και περιπτώσεων κρίσεων, ιδιαίτερα όταν απειλούνται σημαντικοί ανθρωπίνι και οικονομικοί πόροι. Ο θεσμοθετημένος ρόλος των Δήμων στην πολιτική προστασία προσδιορίζεται αφενός από τον Κώδικα Δήμων και αφετέρου από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο πολιτικής προστασίας. Στο Άρθρο 75 του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ 114Α): «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», ορίζονται οι αρμοδιότητες των Δήμων στον τομέα της Πολιτικής Προστασίας. Ο νέος Νόμος 4662/2020 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού και άλλες διατάξεις» ορίζει τα προβλεπόμενα για τη λειτουργία δομών πολιτικής προστασίας σε τοπικό επίπεδο. Ο Δήμος Σύρου έχει συστήσει Γραφείο Πολιτικής Προστασίας με τις αρμοδιότητες που ορίζει η υφιστάμενη νομοθεσία, και το οποίο υπάγεται στη Διεύθυνση Καθαριότητας – Ανακύκλωσης και Περιβάλλοντος και στελεχώνεται από δύο δημόσιους λειτουργούς.			
Ωριμότητα υλοποίησης		Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☒
		Δεν εφαρμόζεται.			
		Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	
		Δεν εφαρμόζεται.			
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης		Έναρξη: 7/2024 – Διάρκεια: 6 μήνες			
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί		ΟΧΙ			

Ειδικός Στόχος 2.2 Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας

Παρέμβαση Ε2.2.1 Εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε2.2.1 Εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 2 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε2.2.1.1 (Μελέτη έξυπνου συστήματος φωτισμού ή υβριδικού συστήματος ΑΠΕ) που περιλαμβάνει α) μελέτη μικρής κλίμακας δικτύων Η/Μ και συστημάτων οδοφωτισμού (όπως: θέσεις και τύπος ιστών, τύπος και αριθμός φωτιστικών σωμάτων ανά ιστό, επιτοίχια φωτιστικά σώματα, προδιαγραφές φωτιστικών σωμάτων, αυτοματισμών (αισθητήρες φωτός και κίνησης, σύστημα ελέγχου), κ.α.) ή ΑΠΕ, και β) την εκπόνηση τευχών δημοπράτησης. • Υποέργο Ε2.2.1.2 (Έξυπνος φωτισμός και έξυπνη διαχείριση / εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό) που περιλαμβάνει α) την εγκατάσταση του συστήματος οδοφωτισμού καθ' όλο το μήκος της ανάπλασης Ηρ. Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Α. Παναγούλη και επεκτάσεις πέριξ Λαδόπουλου και στο Καρνάγιο. β) την εγκατάσταση του οδοφωτισμού στην Πλατεία Περτέση και στο νέο οικόπεδο στη Λαλακιά. Ο φωτισμός περιλαμβάνει: νέους ιστούς και νέα διπλά φωτιστικά σώματα LED με αισθητήρες (ανά 35 μέτρα) / ελεγκτές φωτιστικών σωμάτων / λογισμικό διαχείρισης ή εναλλακτικά ΑΠΕ. Η προμήθεια θα περιλαμβάνει τόσο τις εργασίες εγκατάστασης όσο και την εκπαίδευση του προσωπικού του Δήμου στη συντήρηση και στη λειτουργία του λογισμικού (σε περίπτωση που επιλεγεί το έξυπνο σύστημα).
Προϋπολογισμός	<p>500.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε2.2.1.1: 30.000€ • Ε2.2.1.2: 470.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Η εξοικονόμηση ενέργειας αποτελεί σημαντικό και διαρκή στόχο - τόσο για την Ελλάδα όσο και για την ΕΕ – στο πεδίο της «πράσινης μετάβασης» και της επίτευξης μιας οικονομίας «χαμηλών ρύπων» ώστε να αντιστραφούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Οι Δημόσιες και Δημοτικές αρχές στην Ελλάδα καταναλώνουν συνολικά περί το 4% της ετήσιας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και ο οδοφωτισμός περίπου το 2%. Επομένως, σε Δημοτικό επίπεδο, ο οδοφωτισμός αποτελεί πηγή μεγάλης ενεργειακής κατανάλωσης.</p> <p>Ο Δήμος Σύρου – Ερμούπολης δεν διαθέτει Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια, αλλά από άλλους Δήμους μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η κατανάλωση για οδοφωτισμό μπορεί να ανέρχεται μέχρι και στο 20% της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από το Δήμο και τα διάφορα Νομικά του Πρόσωπα. Στην Ερμούπολη το δίκτυο οδοφωτισμού είναι ακόμη αρκετά περιορισμένο και επομένως οι καταναλώσεις είναι αρκετά χαμηλότερες, όμως</p>

		<p>το δίκτυο αυτό διαρκώς επεκτείνεται με αποτέλεσμα οι καταναλώσεις για οδοφωτισμό να αυξάνονται συνεχώς. Μέχρι στιγμής, η μόνη συστηματική δράση ενεργειακής εξοικονόμησης που έχει γίνει στο δίκτυο οδοφωτισμού είναι η αντικατάσταση των λαμπτήρων (όταν χαλάνε) με τεχνολογίας LED χωρίς να γνωρίζουμε επακριβώς εάν υπάρχει τελικά εξοικονόμηση και πόση, καθώς οι παλιοί λαμπτήρες είναι φθορισμού. Συμπληρωματικά, έχει υλοποιηθεί πιλοτικά η προμήθεια και εγκατάσταση 16 ιστών φωτισμού με φωτοβολταϊκό φωτιστικό σε διάφορα σημεία του νησιού με αρκετά καλή απόδοση. Δεν αυξάνουν καθόλου την κατανάλωση, δεν απαιτείται εγκατάσταση παροχής ρεύματος, δεν περιοριζόμαστε από το ανάγλυφο του εδάφους και δεν επηρεάζουμε το οδόστρωμα. Μέχρι στιγμής δεν υπάρχει σχέδιο για γενικευμένη χρήση τους.</p> <p>Το παρόν έργο στοχεύει στην εξοικονόμηση ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της εγκατάστασης έξυπνου συστήματος οδοφωτισμού ή υβριδικού συστήματος με ΑΠΕ σε 3 περιοχές στις οποίες πραγματοποιούνται παρεμβάσεις μέσω του ΒΑΑ: κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Α. Παναγούλη, στην Πλατεία Περτέση και στο οικόπεδο της Λαλακιάς το οποίο διαμορφώνεται σε χώρο πρασίνου και στάθμευσης.</p> <p>Η εξοικονόμηση επιτυγχάνεται τόσο μέσω της αλλαγής των φωτιστικών σωμάτων (με ανώτερα ενεργειακά σώματα) όσο και μέσω της αυξομείωσης του φωτισμού ανάλογα με τις ανάγκες με αυτοματοποιημένο τρόπο ώστε να μην σπαταλάται η ενέργεια όταν δεν χρειάζεται ή με την αναπλήρωση ενέργειας μέσω Φ/Β πάνελ.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής		Ε.Σ: Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27		Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27		RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27		045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)		ΟΧΙ
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)		Έργα ενεργειακής εξοικονόμησης στον κοινόχρηστο χώρο (αριθμός): 1 ή Οδοφωτισμός με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση (τρέχοντα μέτρα): 4.500
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)		RCR26 – Ετήσια πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικιών, δημόσιων κτιρίων, επιχειρήσεων, άλλων)
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	E2.2.3 (Πιλοτική παρέμβαση ενεργειακής αυτονομίας στο 5ο Δημοτικό σχολείο Ερμούπολης)
	Άλλες	

Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	N. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.			
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☐
	Πρόκειται για κοινόχρηστο χώρο.			
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	
Για το πρώτο υποέργο απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 3 μήνες Για το δεύτερο υποέργο απαιτείται η υλοποίηση της μελέτης και η κατάρτιση των τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες				
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 06/2024 – Διάρκεια: 18 μήνες			
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Το έργο θα πρέπει να υλοποιηθεί παράλληλα (ή να έπεται) με την ανάπλαση του άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου. (Ε3.1.1) και τα έργα στην Πλατεία Περτέση (Ε2.3.1) και στο οικόπεδο Λαλακιάς (Ε2.3.2)			

Παρέμβαση Ε2.2.2 Ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση υδάτινων πόρων

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε2.2.2 Ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση υδάτινων πόρων
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Σύρου (ΔΕΥΑΣ)
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Σύρου (ΔΕΥΑΣ)
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 2 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο Ε2.2.2.1 (Μελέτη αγωγού μεταφοράς νερού ΒΙΟΚΑ στην Ερμούπολη) που περιλαμβάνει τη χάραξη νέου δικτύου άρδευσης χώρων πρασίνου με ανακυκλωμένα νερά από τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων Ερμούπολης. Ο αγωγός μεταφοράς του νερού θα εκτείνεται από τη θέση Πηδάλι (όπου υπάρχει αναμονή κατασκευασμένη από τη ΔΕΥΑΣ) κατά μήκος του άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου μέχρι την οδό Ανδρ. Παπανδρέου και το οικόπεδο του Δήμου στη Λαλακιά και μέχρι το χώρο πρασίνου στην πλατεία Ανδρέα Περτέση, και β) την εκπόνηση τευχών δημοπράτησης. Υποέργο Ε2.2.2.2 (Αγωγός μεταφοράς επεξεργασμένων λυμάτων από τη θέση

	Πηδάλι μέχρι το νέο οικόπεδο στη Λαλακιά και το Πάρκο Περτέση) που περιλαμβάνει την κατασκευή του αγωγού μεταφοράς νερού ΒΙΟΚΑ από τη θέση Πηδάλι μέχρι το Πάρκο Α.Πετρέση
Προϋπολογισμός	600.000€ <ul style="list-style-type: none"> • Ε2.2.1.1: 40.000€ • Ε2.2.1.2: 560.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Στη Σύρο υπάρχει σημαντικό έλλειμμα γλυκού νερού. Οι υδατικοί πόροι του νησιού – όπως σε ολόκληρο το Νότιο Αιγαίο - είναι εξαιρετικά ελλειμματικοί λόγω της περιορισμένης έκτασης των υδροφόρων οριζόντων (κυρίως καρστικών) και της έλλειψης επιφανειακών νερών.</p> <p>Σήμερα το 100% των υδατικών πόρων που χρησιμοποιούνται για ύδρευση και εν μέρει για άρδευση στην Ερμούπολη προέρχονται από 10 σταθμούς αφαλάτωσης καθώς δεν υπάρχουν άλλες εναλλακτικές πηγές. Το σημαντικότερο πρόβλημα που συνδέεται με τη χρήση νερού από αφαλάτωση είναι το εξαιρετικά υψηλό ενεργειακό κόστος γεγονός που οδηγεί αναπόφευκτα σε χαμηλότερη χρήση νερού για άρδευση στα Πάρκα και τους άλλους χώρους πρασίνου.</p> <p>Με τα φαινόμενα λόγω κλιματικής αλλαγής να εντείνονται (υψηλότερες θερμοκρασίες, συχνότεροι καύσωνες) για να αποφευχθούν φαινόμενα «ερημοποίησης» στους χώρους πρασίνου θα πρέπει να βρεθεί μία φτηνή εναλλακτική πηγή νερού.</p> <p>Η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) Ερμούπολης (ΕΛ422001011) που βρίσκεται ανατολικά της πόλης, δίπλα στο αεροδρόμιο, έχει δυναμικότητα επεξεργασίας 4.178,1 m³/ημ στις δύο μονάδες που διαθέτει. Σήμερα δεν γίνεται καμία εκμετάλλευση του επεξεργασμένου νερού για δευτερεύουσες χρήσεις (π.χ. άρδευση). Η δεύτερη μονάδα η οποία ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο 2023 και είναι τριτοβάθμιας επεξεργασίας, θα παράγει μέχρι το 2035 (με τη σταδιακή σύνδεση των οικισμών Βάρη, Μέγα Γιαλός και Αζόλιμος) από 400 m³/ημ έως 700 m³/ημ επεξεργασμένο νερό. Το νερό αυτό είναι κατάλληλο για άρδευση και μέρος αυτού θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για άρδευση εντός της Ερμούπολης. Για τη μεταφορά του νερού ΒΙΟΚΑ στην Ερμούπολη απαιτείται η κατασκευή αγωγού από τη θέση «Πηδάλι» (στην τουριστική μαρίνα) όπου υπάρχει σήμερα αναμονή μέχρι τα τελικά σημεία χρήσης.</p> <p>Αρχικά είναι σκόπιμο να κατασκευαστεί αγωγός μέχρι τη Λαλακιά και τα Πευκάκια και μελλοντικά να επεκταθεί και σε άλλες περιοχές της πόλης. Ο αγωγός αυτός θα προσφέρει άφθονο και ανέξοδο νερό για άρδευση στους χώρους πρασίνου του Δήμου προσφέροντας πολλαπλά οφέλη:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Θα μειωθούν οι ανάγκες για αφαλάτωση • Θα βελτιωθεί η κατάσταση και πυκνότητα του πρασίνου μέσα στην πόλη και θα αποφευχθούν συνθήκες ερημοποίησης <p>Με την ύπαρξη αυτού του αγωγού θα δοθεί η δυνατότητα στο Δήμο να δημιουργήσει περισσότερους χώρους πρασίνου μελλοντικά (δενδροφυτεύσεις κατά μήκος δρόμων, πάρκα τσέπης, φυτεύσεις σε χώρους parking, κ.α.) βελτιώνοντας τόσο το δείκτη πρασίνου ανά κάτοικο όσο και τις μικρο-κλιματικές συνθήκες.</p> <p>Το παρόν έργο δρα συμπληρωματικά με τα προγραμματιζόμενα έργα πρασίνου στην Πλατεία Περτέση και στο νέο οικόπεδο Λαλακιάς.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	Ε.Σ: Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	040: Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)

Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠΕΠ ΝΑ 2021-2027)		ΟΧΙ				
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)		RCO30 - Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων αγωγών συστημάτων διανομής δημόσιας παροχής νερού (χλμ.): 2,5				
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)		Εξοικονόμηση πρωτογενούς κατανάλωσης νερού ύδρευσης				
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	Ε2.3.1 (Ανάπλαση πλατείας Ανδρέα Περτέση (Πευκάκια)), Ε2.3.2 (Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικόπεδο του Δήμου)				
	Άλλες					
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)		Ν. 4412/2016				
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας		<p>Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Σύρου (Δ.Ε.Υ.Α.Σ.) είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελή – μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα – και διέπεται ως προς την οργάνωση, διοίκηση, την εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση των έργων της αρμοδιότητας της από τις διατάξεις του Ν.1069/80 «περί κινήτρων δια την ίδρυση επιχειρήσεων υδρευσεως και αποχετεύσεως».</p> <p>Αποκλειστικός σκοπός, κατά τις διατάξεις του προαναφερόμενου νόμου είναι η μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων ύδρευσης και αποχέτευσης ακαθάρτων και όμβριων υδάτων, καθώς και μονάδων για την επεξεργασία νερού και λυμάτων της Σύρου.</p> <p>Το νερό του δικτύου της Δ.Ε.Υ.Α.Σ. στο μεγαλύτερο ποσοστό του προέρχεται από την αφαλάτωση θαλασσινού νερού. Η ετήσια παραγωγή νερού φθάνει τα 2.000.000 κυβικά μέτρα περίπου. Η αφαλάτωση πραγματοποιείται στο εργοστάσιο αφαλάτωσης της Δ.Ε.Υ.Α.Σ. στην περιοχή Αγ. Δημητρίου στην Ερμούπολη και στις μονάδες αφαλάτωσης που βρίσκονται στην Βάρη, στην Ποσειδωνία, στο Κίνι και στον Γαλησσά.</p> <p>Οι παροχές ύδρευσης της Δ.Ε.Υ.Α.Σ. ανέρχονται σε 18.500 υδρόμετρα περίπου, σε όλο το νησί. Από τις αρχές του 2000 λειτουργεί στην περιοχή Λαζαρέττα ο Βιολογικός καθαρισμός, ο οποίος περιλαμβάνει πλήρη επεξεργασία υγρών και βιολογικής ιλύος και καλύπτει τις ανάγκες της πόλης της Ερμούπολης, του οικισμού της Άνω Σύρου, καθώς και των περιοχών του Κινίου, του Μάννα και της Αζολίμνου.</p> <p>Από το 2022 λειτουργεί και η νέα μονάδα Βιολογικού καθαρισμού, επίσης στα Λαζαρέττα, η οποία καλύπτει τις ανάγκες, του Μ. Γυαλού και μέρους της Αζολίμνου.</p>				
Ωριμότητα υλοποίησης		Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☐	
		Πρόκειται για κοινόχρηστο χώρο.				
		Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒		
		Για το πρώτο υποέργο απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 3 μήνες				
		Για το δεύτερο υποέργο απαιτείται η υλοποίηση της μελέτης και η κατάρτιση των τευχών				

	δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 06/2024 – Διάρκεια: 18 μήνες
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Καθώς ο αγωγός θα περάσει σε μεγάλο μέρος του από την περιοχή της ανάπλασης κατά μήκος του άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου, θα πρέπει να υπάρξει συντονισμός των δύο έργων. Ιδεατά θα μπορούσαν οι μελέτες των δύο έργων να ανατεθούν στον ίδιο μελετητή (με έναν διαγωνισμό αλλά 2 συμβάσεις) και τα τεχνικά έργα να δημοπρατηθούν με τον ίδιο διαγωνισμό (αλλά να υλοποιηθούν με ξεχωριστές συμβάσεις). Έτσι θα υπάρξει σωστός συντονισμός τόσο μελετητικά όσο και κατασκευαστικά.

Παρέμβαση Ε2.2.3 Πιλοτική παρέμβαση ενεργειακής αυτονομίας στο 5ο Δημοτικό σχολείο
Ερμούπολης

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε2.2.3 Πιλοτική παρέμβαση ενεργειακής αυτονομίας στο 5ο Δημοτικό σχολείο Ερμούπολης
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 2 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε2.2.3.1 (Μελέτη ενεργειακής αναβάθμισης στο 5ο Δημοτικό σχολείο Ερμούπολης) που περιλαμβάνει τη μελέτη ενεργειακής αναβάθμισης και στα δύο κτίρια του 5ου Δημοτικού σχολείου. • Υποέργο Ε2.2.3.2 (Ενεργειακή αναβάθμιση με στόχο την ενεργειακή αυτονομία) που περιλαμβάνει την ενεργειακή αναβάθμιση και των δύο κτιρίων του 5ου Δημοτικού Σχολείου. Ενδεικτικά το έργο θα περιλαμβάνει: εξωτερική θερμομόνωση, μόνωση της στέγης ή δώματος (ανάλογα με το κτίριο), αντικατάσταση κουφωμάτων με διάκενο argon 16mm και $U=1.8$ ή 1.7 W/m²K και μέτρα σκίασης, τοποθέτηση φωτιστικών LED παντού και αισθητήρων κίνησης (τουλάχιστον σε χώρους WC, κλπ), τοποθέτηση κεντρικού συστήματος ψύξης-θέρμανσης με ενεργειακή αυτονομία κάθε ενός χώρου, εγκατάσταση συστήματος εξαερισμού με διάταξη ανάκτησης θερμότητας, τοποθέτηση συστημάτων ελέγχου διαχείρισης ενέργειας του κτιρίου (KNX) για να ελαχιστοποιούνται ή/και μηδενίζονται οι καταναλώσεις κατά τη διάρκεια που το κτίριο είναι κενό, και εγκατάσταση μη διασυνδεδεμένου συστήματος ΑΠΕ (ή εναλλακτικά διασυνδεδεμένου) για την κάλυψη όλων των καταναλώσεων ενέργειας του κτιρίου. Η επιλογή μεταξύ διασυνδεδεμένου ή μη διασυνδεδεμένου συστήματος ΑΠΕ θα γίνει κατά την εκπόνηση της μελέτης.
Προϋπολογισμός	<p>1.802.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε2.2.3.1: 125.000€ • Ε2.2.3.2: 1.677.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια	Η εξοικονόμηση ενέργειας αποτελεί σημαντικό και διαρκή στόχο - τόσο για την Ελλάδα όσο και για την ΕΕ – στο πεδίο της «πράσινης μετάβασης» και της επίτευξης μιας οικονομίας «χαμηλών ρύπων» ώστε να αντιστραφούν οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Τα κτίρια

<p>με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές</p>	<p>συνολικά (κατοικία, επαγγελματικοί χώροι, γραφεία, σχολεία, κ.α.) ευθύνονται για το 40% περίπου της πρωτογενούς κατανάλωσης ενέργειας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και το 41% σε εθνικό επίπεδο (στοιχεία ΕΣΠΑ 2021-2027).</p> <p>Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης είχε εκπονήσει το 2018 Σχέδιο Δράσης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΣΔΕΑΚ), το οποίο όμως σήμερα είναι ανεπίκαιρο και χρειάζεται αναθεώρηση. Για το λόγο αυτό δεν υπάρχει ενημερωμένη καταγραφή των καταναλώσεων των διαφόρων δημοτικών υποδομών. Από τις 48 σχολικές μονάδες που υπάρχουν στο Δήμο Σύρου-Ερμούπολης, μόνο 21 βρίσκονται εντός της Ερμούπολης χωροθετημένες σε καμιά 15-αριά σχολικά κτίρια/συγκροτήματα. Από αυτά περιλαμβάνονταν στο ΣΔΕΑΚ μόνο ένα σχολείο (το 1^ο Δημοτικό Σχολείο με έτος κατασκευής το 1931 και με ετήσια ενεργειακή κατανάλωση 100 kWh/τ.μ, στο οποίο έγινε και έργο ενεργειακής εξοικονόμησης).</p> <p>Από άλλους Δήμους όμως γνωρίζουμε ότι η κατανάλωση ενέργειας από τα σχολικά κτίρια μπορεί να ανέρχεται σε ποσοστό άνω του 15% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας ενός Δήμου (ποσοστό πολύ σημαντικό δεδομένου ότι οι μεγαλύτερες εν γένει επιβαρύνσεις οφείλονται στις υποδομές ΔΕΥΑ και όχι σε κτιριακές εγκαταστάσεις). Επιπλέον, οι ενεργειακές απαιτήσεις για τα σχολεία είναι πιο αυξημένες – σε σύγκριση π.χ. με κτίρια γραφείων – λόγω της υψηλής πυκνότητας ατόμων ανά αίθουσα και των συνεπαγόμενων αναγκών εξαερισμού που χρειάζονται για να διασφαλίζονται οι κατάλληλες συνθήκες για την υγιεινή των διδασκόντων και των μαθητών. Από εθνικά στοιχεία γνωρίζουμε ότι η μέση ετήσια κατανάλωση ενέργειας στα σχολεία ανέρχεται περίπου σε 95 kWh/τ.μ. εκ των οποίων 68 kWh/τ.μ. (72%) αντιστοιχεί στη θέρμανση και μόνο 27 kWh/τ.μ. (28%) σε λοιπές καταναλώσεις (φωτισμός, εξοπλισμός γραφείων, κ.α.). Από εμπειρικά στοιχεία που είναι διαθέσιμα από την Τεχνική Υπηρεσία, τα σχολικά κτίρια με τις μεγαλύτερες ανάγκες ενεργειακής αναβάθμισης περιλαμβάνουν το 4^ο Δημοτικό, το 5^ο Δημοτικό και το 6^ο Δημοτικό Ερμούπολης.</p> <p>Το 5ο Δημοτικό σχολείο διαθέτει 2 σχετικά νέα κτίρια. Το ένα χτίστηκε στις αρχές της δεκαετίας 1970 αλλά σε κάθε περίπτωση πριν τη θεσμοθέτηση του Κανονισμού Θερμομόνωσης Κτιρίων που ετέθη σε εφαρμογή το 1979. Ως εκ τούτου δεν διαθέτει ούτε μόνωση στην τοιχοποιία, ούτε μονωμένα κουφώματα. Έχει κάλυψη 397,08 τ.μ. και η δόμηση ανέρχεται σε 544,08 τ.μ. (με ημυπαίθριους) ή 397,08 τ.μ. μόνο οι κλειστοί χώροι. Τα κουφώματα είναι από απλούς υαλοπίνακες εμβαδού 67,6 τ.μ. Έχει εν μέρει κεραμοσκεπή και εν μέρει δώμα. Το δεύτερο κτίριο είναι του 1984 και στεγάζεται σε αυτό νηπιαγωγείο. Η κάλυψη είναι 245,67 τ.μ. και η δόμηση 526 τ.μ. (με ημυπαίθριους) ή 360,36 τ.μ. μόνο οι κλειστοί χώροι. Τα κουφώματα είναι από απλούς υαλοπίνακες εμβαδού 92 τ.μ. Καλύπτεται με κεραμοσκεπή. Η θέρμανση είναι με κεντρικό σύστημα (λεβητοστάσιο).</p> <p>Το παρόν έργο έχει θέσει ως στόχο την ενεργειακή αυτονομία των κτιρίων (δηλαδή είτε να καλύπτουν όλες τις ενεργειακές τους ανάγκες χωρίς να χρειάζεται σύνδεση στο δίκτυο της ΔΕΗ είτε να έχει θετικό ενεργειακό ισοζύγιο, δηλαδή να «πουλάει» ενέργεια στο διασυνδεδεμένο δίκτυο) και στοχεύει να χρησιμεύσει ως «πρότυπο» και για άλλες παρεμβάσεις που πιθανά θα πραγματοποιήσει ο Δήμος στο μέλλον.</p> <p>Ήδη πολλές από τις παρεμβάσεις που προγραμματίζονται με το παρόν έργο περιλαμβάνονται στην ΚΥΑ – ΦΕΚ Β3424/2-7-2022 (Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την εξοικονόμηση ενέργειας σε κτίρια και εγκαταστάσεις που ανήκουν σε ή χρησιμοποιούνται από φορείς του Δημόσιου Τομέα) η οποία έχει θέσει ως στόχο μείωσης της κατανάλωσης κατά 10% μέσα στο πρώτο έτος εφαρμογής και θα πρέπει στο μέλλον να γίνουν κοινός τόπος για το σύνολο του Δημόσιου τομέα.</p> <p>Κατά την εκπόνηση της μελέτης ενεργειακής αναβάθμισης, εφόσον θεωρηθεί εφικτό με τον διαθέσιμο Π/Υ, θα εξεταστεί η πιθανότητα ενεργειακής αναβάθμισης και σε άλλο δημοτικό</p>
---	---

	κτίριο (π.χ. κάποιο κτίριο γραφείων ή άλλο σχολείο εντός της περιοχής παρέμβασης).			
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	Ε.Σ: Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας			
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών			
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)			
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	045: Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, επιδεικτικά έργα και υποστηρικτικά μέτρα σε συμμόρφωση προς τα κριτήρια ενεργειακής Απόδοσης (Αν ο στόχος του μέτρου είναι να επιτευχθεί, κατά μέσο όρο, α) τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας ανακαίνιση, όπως ορίζεται στη σύσταση (ΕΕ) 2019/786 της Επιτροπής, ή β) τουλάχιστον 30 % μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου σε σύγκριση με τις εκ των προτέρων εκπομπές. Η ανακαίνιση κτιρίων θεωρείται ότι περιλαμβάνει επίσης τις υποδομές κατά την έννοια των πεδίων παρέμβασης 120 έως 127.)			
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	ΟΧΙ			
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)	RCO19 - Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση: 2 ή 3			
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	RCR26 – Ετήσια πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας (εκ της οποίας: κατοικιών, δημόσιων κτιρίων, επιχειρήσεων, άλλων)			
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	Ε2.2.1 (Εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό)		
	Άλλες	Με τις δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν (όπως το 1 ^ο Δημοτικό Σχολείο)		
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.			
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☐
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	

	<p>Για το πρώτο υποέργο απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 9 μήνες</p> <p>Για το δεύτερο υποέργο απαιτείται η εκπόνηση και έγκριση της μελέτης, η έκδοση οικοδομικής άδειας, και η κατάρτιση των τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 26 μήνες</p>
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 06/2024 – Διάρκεια: 36 μήνες
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	ΟΧΙ

1. *Ειδικός Στόχος 2.3 Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών*

Παρέμβαση Ε2.3.1 Ανάπλαση Πλατείας Ανδρέα Περτέση (Πευκάκια)

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε2.3.1 Ανάπλαση Πλατείας Ανδρέα Περτέση (Πευκάκια)
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Καθαριότητας, Περιβάλλοντος και Αγροτικής Πολιτικής (συντήρηση πρασίνου)
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 2 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε2.3.1.1 (Μελέτη αναβάθμισης Πλατείας Περτέση) που περιλαμβάνει α) την αξιολόγηση του φυτικού αποθέματος και φυτοτεχνική μελέτη αναβάθμισης πρασίνου, β) αρχιτεκτονικός επανασχεδιασμός Πάρκου δηλ. των σκληρών επιφανειών (με υδροπερατά υλικά), των διαδρόμων κίνησης και της περιμέτρου του χώρου πρασίνου, δημιουργία καθιστικών με έξυπνα παγκάκια, εγκατάσταση έξυπνου δικτύου φωτισμού LED, αστικός εξοπλισμός και ενοποίηση με την παρακείμενη παιδική χαρά (με την κατάργηση ή πεζοδρόμηση του μεταξύ τους δρόμου και τη δημιουργία 2 μικρών parking στις δύο σημερινές άκρες του δρόμου αυτού) • Υποέργο Ε2.3.1.2 (Αναβάθμιση πρασίνου και υποδομών στην Πλατεία Περτέση) που περιλαμβάνει την υλοποίηση όλων των τεχνικών και φυτοτεχνικών έργων
Προϋπολογισμός	<p>230.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε2.3.1.1: 30.000€ • Ε2.3.1.2: 200.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Ο χώρος πρασίνου στην Πλατεία Περτέση είναι ο ένας από τους 2 σημαντικούς χώρους πρασίνου για τις δυτικές συνοικίες της Ερμούπολης – Πευκάκια, Μεταμόρφωση, Λαλακιά, Ταξίαρχης Προσφυγικός Συνοικισμός – και εξυπηρετεί ένα ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένο τμήμα της πόλης (με μόνιμο πληθυσμό 2011 περί τους 2.360 κατοίκους και μέση πυκνότητα 104 άτομα ανά εκτάριο όταν η μέση πυκνότητα στην Ερμούπολη είναι 40,7 άτομα ανά εκτάριο). Έχει έκταση μικρότερη των δύο στρεμμάτων και χωρίζεται σε δύο τμήματα:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Το χώρο πρασίνου (έκτασης περίπου 900 τ.μ.), και • Το τμήμα της παιδικής χαράς (έκτασης περίπου 800 τ.μ.) το οποίο κατασκευάστηκε την περίοδο 2015-2016. <p>Τα δύο τμήματα χωρίζονται από δρόμο πλάτους 8 μέτρων ο οποίος λειτουργεί κυρίως ως χώρος στάθμευσης παρακείμενων κατοίκων. Ως χώρος στάθμευσης λειτουργούν και οι δρόμοι που περιβάλλουν την πλατεία.</p> <p>Ο επόμενος σημαντικός χώρος πρασίνου (Πάρκο Μεταμόρφωσης) της περιοχής βρίσκεται σε απόσταση περίπου 100 μέτρων σε ευθεία γραμμή και έχει έκταση περίπου 1.200 τ.μ. Συνολικά οι δύο χώροι πρασίνου αθροίζουν περί τα 2.100 τ.μ. διαμορφώνοντας μία ιδιαίτερα χαμηλή αναλογία πρασίνου ανά κάτοικο (0,88 τ.μ./άτομο) στην άμεση περιοχή εξυπηρέτησης.</p> <p>Δεν είναι όμως μόνο ο χαμηλός δείκτης πρασίνου προβληματικός αλλά και τα ίδια τα χαρακτηριστικά του πρασίνου στην Πλατεία Περγτέση. Πρόκειται για μία απλή επίπεδη χωμάτινη επιφάνεια φυτεμένη με Πεύκα και κάποιους αραιούς θάμνους περιμετρικά και διατρέχεται από έναν πλακόστρωτο διάδρομο από ανατολάς προς δυσμάς. Δεν διαθέτει καμία από τις συνήθεις εξυπηρετήσεις των αστικών Πάρκων (καθιστικά, περιμετρικό πεζόδρομο, φωτισμό, κ.α.) ούτε και τις σύγχρονες εξυπηρετήσεις (σταθμούς φόρτισης κινητών, wi-fi, κ.α.). Ως εκ τούτου χρειάζεται άμεση αναβάθμιση ώστε να αποτελέσει έναν σύγχρονο χώρο ανάπαυσης και αναψυχής για τους περίοικους. Ταυτόχρονα, ο χώρος αυτός αποτελεί χώρο καταφυγής κοινού σύμφωνα με το Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	Ε.Σ: Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	ΟΧΙ
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)	RCO36 - Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για άλλους λόγους από αυτόν της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (εκτάρια): 0,17
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	RCR95 - Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές: 950 άτομα (πληθυσμός που περιέχεται σε μία ακτίνα 200 μέτρων)
Συμπληρωματικότητα με άλλες	ΒΑΑ E2.3.2 (Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικόπεδο του Δήμου), E2.2.2 (Ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση υδάτινων πόρων)

Παρεμβάσεις/ Πράξεις	Άλλες	
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016	
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Συνολικά η Διεύθυνση απαριθμεί περίπου εβδομήντα οκτώ (78) άτομα προσωπικό. Τα Τμήματα και οι Υπηρεσίες είναι μεν αποκεντρωμένες σε διάφορα σημεία ανά την γεωγραφική επικράτεια του Δήμου, χωρίς όμως αυτό να δημιουργεί πρόβλημα. Το Τμήμα Ανάπτυξης και Πρασίνου στεγάζεται στην έδρα της δημοτικής ενότητας Άνω Σύρου (πρώην Δημαρχείο). Αν και καταγράφεται ανάγκη πρόσθετου προσωπικού υπάρχει καταμερισμός εργασιών και σχέδιο αντικατάστασης σε περίπτωση απουσίας εργαζόμενων.	
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐
	Οι παρεμβάσεις θα πραγματοποιηθούν σε δημόσιο χώρο ιδιοκτησίας του Δήμου.	
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
	Για το πρώτο υποέργο απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες Για το 2 ^ο υποέργο απαιτείται η ολοκλήρωση του Υποέργου 1 (μελέτες και εγκρίσεις).– Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 30 μήνες	
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 01/2024 – Διάρκεια: 36 μήνες	
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	ΟΧΙ	

Παρέμβαση Ε2.3.2 Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικοπέδο του Δήμου

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε2.3.2 Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικοπέδο του Δήμου
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 3 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο Ε2.3.2.1 (Μελέτες parking και χώρων πρασίνου) που περιλαμβάνει την εκπόνηση των αναγκαίων μελετών για τα έργα υποδομής (απορροές ομβρίων, δίκτυα, φωτισμός), το σχεδιασμό του χώρου στάθμευσης (parking) των διαδρόμων κίνησης, του χώρου άθλησης και των καθιστικών, το σχεδιασμό του αστικού εξοπλισμού και της σήμανσης, και το φυτοτεχνικό σχεδιασμό του χώρου. Στο χώρο στάθμευσης θα εγκατασταθούν κάποια στέγαστρα με φωτοβολταϊκά και σύστημα

	<p>μπαταριών/σταθμών ταχυφόρτισης ώστε να είναι δυνατή η φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων είτε του Δήμου είτε και ιδιωτών (εφόσον εγκατασταθεί σύστημα χρέωσης).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε2.3.2.2 (Διαμόρφωση parking και χώρων πρασίνου) που περιλαμβάνει την υλοποίηση όλων των τεχνικών έργων σύμφωνα με τις παραπάνω μελέτες (υδραυλικά, Η/Μ και φωτισμός, δημόσιες κρήνες, πλακοστρώσεις (με πλάκες ανοιχτού τύπου για μείωση των απορροών ομβρίων), κατασκευή parking (με πλάκες ανοιχτού τύπου για τον ίδιο λόγο) και σήμανση των θέσεων στάθμευσης, στέγαστρα με ΑΠΕ και εγκατάσταση σταθμών ταχυφόρτισης, καθιστικό/ά, συνοδά συστήματα (υπόγειοι κάδοι απορριμμάτων, σύστημα ελέγχου και πληροφόρησης θέσεων, κ.α.), φυτεύσεις. • Υποέργο Ε2.3.2.3 (Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού άθλησης στον υπαίθριο χώρο) που περιλαμβάνει την προμήθεια μηχανημάτων υπαίθριας άθλησης ενηλίκων και εγκατάσταση τους στις επιλεγμένες θέσεις από τη μελέτη.
Προϋπολογισμός	<p>650.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε2.3.2.1: 100.000€ • Ε2.3.2.2: 500.000€ • Ε2.3.2.3: 50.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Ένας σημαντικός στόχος βιώσιμης ανάπτυξης είναι η αύξηση του δείκτη πρασίνου ανά κάτοικο. Η Ερμούπολη συνολικά, και η δυτική περιοχή ιδιαίτερα, είναι ελλειμματική όσον αφορά τους χώρους πρασίνου αλλά ταυτόχρονα και ιδιαίτερα πυκνοκατοικημένη. Ο Δήμος έχει ήδη αγοράσει ένα μεγάλο οικόπεδο στη Λαλακιά (περίπου 5,5 στρέμματα) για τη δημιουργία χώρου πολλαπλών χρήσεων. Το νέο οικόπεδο προσφέρει μία μοναδική ευκαιρία στο Δήμο να δημιουργήσει πολλαπλούς θύλακες πρασίνου (σημαντικής συνολικά έκτασης) εκεί για καθημερινή χρήση από τους περίοικους. Γι' αυτό το λόγο θα είναι εμπλουτισμένοι με ευκαιρίες ημερήσιας αναψυχής (καθιστικά, υπαίθρια μηχανήματα εκγύμνασης, κ.α.). Μάλιστα, στα σχέδια του Δήμου είναι να αγοράσει και παρακείμενο οικόπεδο στο άμεσο μέλλον ειδικά για τη δημιουργία Πάρκου. Σε αυτή την περίπτωση θα δημιουργηθεί ένας μεγαλύτερος χώρος πρασίνου και αναψυχής.</p> <p>Επίσης, σημαντικός στόχος βιώσιμης ανάπτυξης για την πόλη της Ερμούπολης αποτελεί η αποτροπή της κυκλοφορίας οχημάτων από το κέντρο της πόλης και η συνεπαγόμενη κυκλοφοριακή συμφόρηση που παράγει τόσο αέρια ρύπανση όσο και ηχορύπανση. Για να γίνει αυτό εφικτό χρειάζεται η διασφάλιση επαρκών θέσεων στάθμευσης στην περιφέρεια του κέντρου και η προαγωγή βιώσιμων τρόπων μετακίνησης (π.χ. αστική συγκοινωνία, πεζή μετακίνηση, κλπ). Το οικόπεδο στη Λαλακιά θα ενσωματώνει και χώρο στάθμευσης σημαντικού αριθμού θέσεων και παράλληλα θα αποτελέσει την αφετηρία πεζοπορικών διαδρομών (Ε3.2.1) προς το κέντρο και προς το ορθόδοξο νεκροταφείο. Για την ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας, ο Δήμος ήδη εκσυγχρονίζει το στόλο λεωφορείων αστικής συγκοινωνίας (με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Α.Τρίτης) και προγραμματίζει μέσω του ΒΑΑ ψηφιακές δράσεις διαχείρισης της κυκλοφορίας και της στάθμευσης (Ε3.2.4), δράσεις που είναι συμπληρωματικές με το παρόν έργο.</p> <p>Με το χώρο στάθμευσης στη Λαλακιά ξεκινάει η υλοποίηση ενός ευρύτερου σχεδίου για δημιουργία ικανής χωρητικότητας στάθμευσης στην περίμετρο του κέντρου (Ε3.2.3) και προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, κάτι που ευθυγραμμίζεται απόλυτα με τις προτάσεις του πρόσφατα εγκεκριμένου ΣΒΑΚ. (Το ΣΒΑΚ προτείνει επενδύσεις στο στόλο ΜΜΜ (μέτρο 1.3), προώθηση πεζής μετακίνησης (μέτρο 2.1), και δημιουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης εκτός οδού (μέτρο 3.2).)</p> <p>Τέλος, ο νέος ανοιχτός χώρος που θα δημιουργηθεί, θα μπορεί να συμπεριληφθεί στο πλέγμα χώρων καταφυγής κοινού σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας).</p>

Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	Ε.Σ: Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών			
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών			
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)			
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές			
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	ΟΧΙ			
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκρών)	RCO36 - Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για άλλους λόγους από αυτόν της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (εκτάρια): 0,25			
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	RCR95 - Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές: 1050 άτομα (πληθυσμός που περιέχεται σε μία ακτίνα 200 μέτρων)			
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	BAA	E2.3.1 (Ανάπλαση πλατείας Ανδρέα Περτέση (Πευκάκια)), E2.2.2 (Ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση υδάτινων πόρων), E3.2.1 (Δημιουργία πλέγματος «αστικών μονοπατιών» για την σύνδεση της Δυτικής Ερμούπολης με το Ιστορικό Κέντρο), E3.2.2 (Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών), E3.2.3 (Εξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας και έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας)		
	Άλλες	E3.2.2.2 (Προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων – Πρόγραμμα Α. Τρίτης)		
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.			
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☐
	Οι παρεμβάσεις θα πραγματοποιηθούν σε δημόσιο χώρο ιδιοκτησίας του Δήμου.			
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	
Για το πρώτο υποέργο απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες				

	Για το 2 ^ο υποέργο απαιτείται η ολοκλήρωση του Υποέργου 1 (μελέτες και αδειοδοτήσεις).– Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 18 μήνες
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 06/2024 – Διάρκεια: 36 μήνες
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	ΟΧΙ

4.1.3. ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 3

Ειδικός Στόχος 3.1 Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου

Παρέμβαση Ε3.1.1 Ανάπλαση του άξονα της Ηρώων Πολυτεχνείου

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε3.1.1 Ανάπλαση του άξονα της Ηρώων Πολυτεχνείου
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 3 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο Ε3.1.1.1 (Μελέτη ανάπλασης κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη και στις γειτονικές περιοχές (Καρνάγιο, υπαίθριο χώρο αθλητικού κέντρου, κλπ)) που περιλαμβάνει α) μελέτη ανάπλασης: τεχνικές μελέτες για την τακτοποίηση δικτύων, και μελέτη ανασχεδιασμού πεζοδρομίων (προσβάσιμα από ΑμεΑ) και πρασίνου από την πλατεία Ηρώων έως τη Μαρίνα και από την πλατεία Ηρώων έως την είσοδο του λιμένα (με απαγόρευση στάθμευσης επί της οδού για τη δημιουργία ικανού πλάτους πεζοδρομίου και σχεδιασμό οργανωμένων εσοχών/parking στάθμευσης σε επιλεγμένα σημεία, αναβάθμιση οδοστρωμάτων και σήμανσης, και βελτίωσης οδοφωτισμού. Η μελέτη θα διερευνήσει επίσης την ενσωμάτωση ποδηλατόδρομου στην οδό Μανδηλαρά έτσι ώστε να μπορέσουν να συνδεθούν ο βόρειος με το νότιο ποδηλατόδρομο. β) Μελέτη εγκατάστασης υπόγειων κάδων συλλογής απορριμμάτων σε επιλεγμένα σημεία κατά μήκος της διαδρομής (π.χ. στο άνοιγμα στο καρνάγιο απέναντι από νέο ΑΒ και Μασούτη, στο parking του Σκλαβενίτη και όπου αλλού μπορεί να κρίνεται απαραίτητο), γ) μελέτη διαμόρφωσης κόμβου εισόδου/εξόδου στο Σκλαβενίτη ή/και στην είσοδο του λιμένα. Υποέργο Ε3.1.1.2 (Τακτοποίηση και υπογειοποίηση δικτύων κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη) που περιλαμβάνει όλα τα τεχνικά έργα για τον εξορθολογισμό και υπογειοποίηση του εναέριου δικτύου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και των δικτύων νερού: δίκτυο ύδρευσης (υφιστάμενο) και δίκτυο νερού άρδευσης (νέο). Υποέργο Ε3.1.1.3 (Ανάπλαση κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-

	<p>Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη) που περιλαμβάνει την κατασκευή προσβάσιμων πεζοδρομίων, την κατασκευή εσοχών/parking στάθμευσης, τα οδοστρώματα, έργα σήμανσης, αστικού εξοπλισμού και φύτευσης, και τα έργα αναβάθμισης οδοφωτισμού. Επίσης περιλαμβάνει την εγκατάσταση συστημάτων υπόγειων κάδων συλλογής απορριμμάτων σε επιλεγμένα σημεία (εφόσον υποδειχθούν από τη μελέτη), τη δημιουργία κόμβου εισόδου/εξόδου στο Σκλαβενίτη ή/και στην είσοδο του λιμένα, και την κατασκευή ποδηλατόδρομου επί της οδού Μανδηλαρά (εφόσον αποδειχθεί εφικτό βάσει της μελέτης).</p>
<p>Προϋπολογισμός</p>	<p>4.930.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε3.1.1.1: 300.000€ • Ε3.1.1.2: 1.500.000€ • Ε3.1.1.3: 3.130.000€
<p>Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές</p>	<p>Ο επιλεγμένος οδικός άξονας αποτελεί μεγάλο τμήμα του κύριου οδικού δικτύου της Ερμούπολης και την βασική οδό σύνδεσης της Ερμούπολης με τη νότια Σύρο και τους οικισμούς που βρίσκονται σε αυτή. Όσον αφορά τον κυκλοφοριακό φόρτο (με βάση τις κυκλοφοριακές μετρήσεις του έτους 2015), το μεν τμήμα Μανδηλαρά – Α. Παναγούλη κατατάσσεται πρώτο σε επίπεδο οικισμού με ετήσιο φόρτο 23.260 οχήματα, ενώ το τμήμα Ηρ. Πολυτεχνείου κατατάσσεται τέταρτο με 17.674 οχήματα (δεύτερο κατατάσσεται το τμήμα Ακτή Π. Ράλλη με 19.972 οχήματα και τρίτο το τμήμα Α. Παπανδρέου με 18.522 οχήματα). Παρόλο που θεωρητικά ο ανωτέρω φόρτος βρίσκεται εντός των ορίων της κυκλοφοριακής ικανότητας του άξονα, ανά διαστήματα και σε ορισμένα τμήματα παρατηρούνται φαινόμενα κυκλοφοριακής συμφόρησης, κυρίως λόγω παράνομης στάσης και στάθμευσης για τις ανάγκες εξυπηρέτησης παρόδιων χρήσεων. Επίσης, σημαντικό είναι ότι μεταξύ του 2006 (προηγούμενες κυκλοφοριακές μετρήσεις) και 2015 ο άξονας της Ηρ. Πολυτεχνείου παρουσίασε αύξηση κυκλοφοριακών φόρτων, τη στιγμή που σε ολόκληρη την Ερμούπολη σημειώθηκαν μειώσεις.</p> <p>Στο τμήμα του άξονα που αποτελείται από την οδό Ηρώων Πολυτεχνείου, τα πεζοδρόμια (από την πλατεία Ηρώων έως το 5ο Δημοτικό Σχολείο περίπου) είναι μεταβλητού πλάτους και σε μεγάλο μήκος μη επαρκή για την ασφαλή και απρόσκοπτη διέλευση των πεζών. Παρεμβάλλονται μικρά δέντρα που περιορίζουν το πλάτος ακόμα και σε 50 εκατοστά σε ορισμένα σημεία αλλά και εμπορεύματα και τραπεζοκαθίσματα παρόδιων επιχειρήσεων σε άλλα. Για να επιλυθεί το πρόβλημα θα πρέπει αφενός να διατηρηθεί το εύρος της οδού σε επαρκές πλάτος και η διαμόρφωση των πεζοδρομίων να γίνει έτσι ώστε να καθίσταται δύσκολη η παράνομη στάση και στάθμευση πέραν ειδικά διαμορφωμένων εσοχών. Τα πεζοδρόμια θα πρέπει να έχουν επαρκές πλάτος για την διέλευση των πεζών και να είναι προσβάσιμα από ΑμεΑ και για το σκοπό αυτό χρειάζεται ανασχεδιασμός του σχεδίου φύτευσης. Επίσης, το οδόστρωμα χρίζει κατά τόπους αποκατάστασης και καλύτερη προσαρμογή του υψομετρικά κυρίως στις θέσεις των φρεατίων.</p> <p>Στο βόρειο τμήμα του οδικού άξονα (Μανδηλαρά – Α. Παναγούλη), πέραν των θεμάτων ανασχεδιασμού των πεζοδρομίων, υφίστανται θέματα ανασχεδιασμού των υποδομών βιώσιμης κινητικότητας μετά την ακύρωση του σχεδίου πεζοδρόμησης και ποδηλατοδρόμησης της οδού Μπαρμπέτα (παράλληλος της οδού Μανδηλαρά) λόγω εισόδου/εξόδου βαρέων οχημάτων που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία των παρακείμενων ναυπηγείων (ONEX). Τέλος στη συμβολή Α. Παναγούλη με την οδό Ακτή Παπάγου (είσοδος λιμένα) υφίσταται αυξημένος κίνδυνος τροχαίων ατυχημάτων (στο σημείο αυτό προτείνεται η κατασκευή κυκλικού κόμβου τόσο από την κυκλοφοριακή μελέτη Ερμούπολης 2008 όσο και από το πρόσφατο ΣΒΑΚ).</p>

		Κατά μήκος της οδού υπάρχουν μεγάλοι πυλώνες και εναέρια καλώδια για τις ανάγκες ηλεκτροδότησης της περιοχής γεγονός που προκαλεί αισθητική υποβάθμιση. Ταυτόχρονα, λόγω μη επαρκούς πλάτους πεζοδρομίων, το δίκτυο ύδρευσης είναι τοποθετημένο εντός του οδοστρώματος, γεγονός που προκαλεί προβλήματα στην κυκλοφορία κατά την επιδιόρθωση βλαβών/διαρροών, κάτι που δεν είναι σπάνιο στη χαμηλή ζώνη της Ερμούπολης λόγω της μεγάλης πίεσης στο σύστημα υδροδότησης (αναγκαίο λόγω των υψομετρικών διαφορών). Για να μειωθεί η έκταση του προβλήματος θα πρέπει το δίκτυο ύδρευσης είτε να μεταφερθεί στο πλάτος του πεζοδρομίου (όπου είναι δυνατόν να εξασφαλιστεί ικανό πλάτος) είτε να τοποθετηθεί μέσα σε επισκέψιμο κανάλι (ώστε να είναι πιο σύντομος ο χρόνος της αποκατάστασης της βλάβης).
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής		Ε.Σ: Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27		Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27		RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27		168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)		ΟΧΙ
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)		RCO114 – Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές (τ.μ.): 22.000
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)		Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων (άτομα)
Συμπληρωματική με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	E4.1.4 (Αξιοποίηση του Στρατόπεδου Ζαφείρη) και E1.1.2 (Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού)
	Άλλες	
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)		Ν. 4412/2016
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας		Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.

Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☐	
	Οι παρεμβάσεις θα πραγματοποιηθούν σε κοινόχρηστο χώρο ιδιοκτησίας του Δήμου.				
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒		
	<p>Για το πρώτο υποέργο απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες</p> <p>Για το 2^ο και 3^ο υποέργο απαιτείται η ολοκλήρωση του Υποέργου 1 (μελέτες και εγκρίσεις).– Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 24 μήνες (εάν και εφόσον προταθούν έργα βιώσιμης αστικής κινητικότητας τα οποία απαιτούν κυκλοφοριακές και πολεοδομικές ρυθμίσεις, ο χρόνος προετοιμασίας μπορεί να παραταθεί μέχρι 36 μήνες)</p>				
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 01/2024 – Διάρκεια: 60 μήνες				
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	ΟΧΙ				

Ειδικός Στόχος 3.2 Προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας

Παρέμβαση Ε3.2.1 Δημιουργία πλέγματος «αστικών μονοπατιών» για την σύνδεση της Δυτικής Ερμούπολης με το Ιστορικό Κέντρο

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε3.2.1 Δημιουργία πλέγματος «αστικών μονοπατιών» για την σύνδεση της Δυτικής Ερμούπολης με το Ιστορικό Κέντρο
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 3 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο Ε3.2.1.1 (Χάραξη "αστικών μονοπατιών" και τεχνικές μελέτες) που περιλαμβάνει α) τη μελέτη "χάραξης" των πεζοπορικών διαδρομών που θα αποτελέσουν τα «αστικά μονοπάτια» και β) τις απαραίτητες τεχνικές μελέτες για τη βελτίωση των συνθηκών πεζοπορίας σε αυτά (αρχιτεκτονικές, Η/Μ). Υποέργο Ε3.2.2.2 (Κατασκευή "αστικών μονοπατιών") που περιλαμβάνει τεχνικά έργα σε οδοστρώματα, σήμανση, οδοφωτισμό, σκίαση, και αστικό εξοπλισμό. Η μελέτη θα επικεντρωθεί σε ήπιες παρεμβάσεις ανάπλασης, σε βελτιώσεις της ασφάλειας κίνησης πεζών και συμβατότητας με κινητικότητα ΑμεΑ, στην επάρκεια φωτισμού, στην άρτια σήμανση (με ενδείξεις χρόνου περπατήματος και βαθμού δυσκολίας) και στην ενσωμάτωση αστικού εξοπλισμού (συμπερ. σκιάστρων) και πρασίνου με όποιο τρόπο κριθεί εφικτό (π.χ. αναστρέψιμες επιλύσεις).
Προϋπολογισμός	539.000€

	<ul style="list-style-type: none"> • Ε3.2.1.1: 49.000€ • Ε3.2.1.2: 490.000€
<p>Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές</p>	<p>Μία μεγάλη πρόκληση για την Ερμούπολη είναι η διατήρηση της κυκλοφορίας οχημάτων περιφερειακά του κέντρου, η στάθμευση στην περιφέρεια και η κίνηση από και προς το κέντρο με τρόπους βιώσιμης κινητικότητας (park & ride). Για την επίτευξη του στόχου αυτού προγραμματίζονται διάφορα έργα στο ΒΑΑ τα οποία δρουν συμπληρωματικά: η δημιουργία ενός καινούργιου χώρου στάθμευσης στη Λαλακιά, η βελτίωση/επέκταση του συστήματος αστικών συγκοινωνιών, το έξυπνο σύστημα στάθμευσης, και τα «αστικά μονοπάτια».</p> <p>Ως «αστικά μονοπάτια» νοούνται επιλεγμένες πεζοπορικές διαδρομές οι οποίες συνδέουν συγκεκριμένα σημεία του αστικού ιστού και έχουν χαρακτηριστικά τα οποία διευκολύνουν την πεζοπορία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι διαδρομές είναι σύντομες (απαιτούν περίπου χρόνο περπατήματος 15 λεπτών) • Προσφέρουν επαρκή πληροφόρηση στο χρήστη (π.χ. χρόνος περπατήματος και βαθμός δυσκολίας διαδρομής, χάρτης διαδρομής) και είναι σημασμένες με ευδιάκριτο τρόπο • Είναι ασφαλείς, δηλαδή με κατάλληλα δάπεδα, διαβάσεις όπου απαιτούνται, υποδομές υποβοήθησης σε δύσκολα σημεία (π.χ. χειρολαβές σε σκάλες) • Έχουν επαρκή φωτισμό για τη νύχτα και επαρκή σκίαση για τη μέρα ώστε οι συνθήκες περπατήματος να είναι ευχάριστες • Διαθέτουν επαρκή αστικό εξοπλισμό (π.χ. χώρους στάσης) για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των περιπατητών <p>Οι πεζοπορικές διαδρομές που θα επιλεγούν από το παρόν έργο θα έχουν ως στόχο την άμεση σύνδεση της περιοχής Λαλακιά-Πευκάκια με το ιστορικό κέντρο και την περιοχή του νεκροταφείου Αγίου Γεωργίου. Έτσι, σε συνδυασμό με το νέο χώρο πρασίνου και στάθμευσης που προγραμματίζεται στη Λαλακιά θα δώσουν ώθηση στη βιώσιμη αστική κινητικότητα και δη στην πεζοπορία η οποία σήμερα βρίσκεται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα είτε διότι οι χρήστες δεν γνωρίζουν την απόσταση που πρέπει να διανύσουν και το βαθμό δυσκολίας, είτε διότι οι δρόμοι που πρέπει να διανύσουν δεν έχουν καλά χαρακτηριστικά. Όπως είναι κοινά αποδεκτό τόσο από την ακαδημαϊκή κοινότητα όσο και από την ΕΕ, οι παράγοντες που επηρεάζουν το βαθμό βιώσιμης κινητικότητας περιλαμβάνουν: α) άνεση και ασφάλεια, β) ζήτηση μετακινήσεων, γ) συνδεσιμότητα προορισμών «κλειδιά», δ) υποστήριξη και ενθάρρυνση. Το έργο αυτό αυξάνει τουλάχιστον 2 από τους παράγοντες αυτούς.</p> <p>Αρχικά προτείνεται να διερευνηθούν οι εξής διαδρομές: α) σύνδεση του νέου Parking/χώρου πρασίνου στη Λαλακιά με την Πλατεία Σπύρου Μουστακλή μέσω της οδού Στυλιανού Λυκούδη (320 μ), β) σύνδεση του νέου Parking/χώρου πρασίνου στη Λαλακιά με την Πλατεία Περτέση και την πλατεία Μιαούλη μέσω Στ. Λυκούδη/ Σταμ. Παραμάνη/ Γυμναστηρίου/ Ανδ.Περτέση/ Ν.Παπαδάμ/ Λεωτσάκου (560 μ) (και παραλλαγές προς εμπορικό κέντρο μέσω Κατσοβίλη και Πρωίου) (250 μ), γ) σύνδεση του νέου Parking/χώρου πρασίνου στη Λαλακιά με τη Μεταμόρφωση και την πλατεία Μιαούλη μέσω οδών Φοινίκων/ Μεσολογγίου/ Καρ. Δημητρίου ή Μητρ. Α. Πολίτη (700 μ), και δ) σύνδεση του νέου Parking/χώρου πρασίνου στη Λαλακιά με το Κοιμητήριο Αγ. Γεωργίου μέσω Πρασάκκη (350 μ).</p> <p>Το έργο είναι απολύτως σύμφωνο με το ΣΒΑΚ Ερμούπολης και δη με το Μέτρο 2.1 (Πρώθηση πεζής μετακίνησης). Επιπλέον το νέο πλαίσιο αστικής κινητικότητας της ΕΕ (SWD(2021) 470 final) προτρέπει την ανάπτυξη δράσεων κινητικότητας χαμηλών και μηδενικών εκπομπών και τη θέσπιση δεικτών βιώσιμης αστικής κινητικότητας.</p>
<p>Συμβολή στους στόχους</p>	<p>Ε.Σ: Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου</p>

της Στρατηγικής		
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27		Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27		RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27		077. Μέτρα για την ποιότητα του αέρα και για τη μείωση του θορύβου
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)		ΟΧΙ
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκρών)		RCO 36 - Πράσινες υποδομές που υποστηρίζονται για σκοπούς διαφορετικούς από την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)		RCR 50 - Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα για την ποιότητα του αέρα
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	E2.3.2 (Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικόπεδο του Δήμου), E3.2.2 (Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών), E3.2.3 (Εξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας και έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας)
	Άλλες	E3.2.2.2 (Προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων – χρηματοδότηση Α. Τρίτσης)
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)		N. 4412/2016
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας		Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐
	Οι παρεμβάσεις θα πραγματοποιηθούν σε κοινόχρηστο χώρο.	
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
	Για το πρώτο υποέργο απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες Για το 2 ^ο υποέργο απαιτείται η ολοκλήρωση του Υποέργου 1 (μελέτες και εγκρίσεις).– Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 24 μήνες (εάν και εφόσον οι παρεμβάσεις βρίσκονται	

	εντός του ιστορικού τόπου και χρειάζεται έγκριση από το ΥΠΠΟ)
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 01/2024 – Διάρκεια: 40 μήνες
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Οι τεχνικές μελέτες θα πρέπει να εγκριθούν από το Υπουργείο Πολιτισμού για τα τμήματα που βρίσκονται εντός του Ιστορικού Τόπου.

Παρέμβαση Ε3.2.2 Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε3.2.2 Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Αυτοτελές Τμήμα Επιχειρησιακού Προγραμματισμού & ΤΠΕ
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Καθαριότητας Περιβάλλοντος και Αγροτικής Πολιτικής / Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων
Περιγραφή Πράξης	<p>Το Έργο περιλαμβάνει 2 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε3.2.2.1 (Προμήθεια ηλεκτρικών mini buses) το οποίο αφορά την προμήθεια 2 ηλεκτροκίνητων mini buses - ενός λεωφορείου περίπου 8 μέτρων και ενός μικρολεωφορείου περίπου 6 μέτρων - στο πλαίσιο προώθησης της ηλεκτροκίνησης στο νησί της Σύρου με απώτερο στόχο την αναβάθμιση της δημοτικής συγκοινωνίας και την μετάβαση της περιοχής σε εκείνες που συμβάλλουν στην μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος από την αστική μετακίνηση. • Ε3.2.2.2 (Προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων) το οποίο αφορά την αγορά 2 48θέσεων ηλεκτροκίνητων λεωφορείων και την τοποθέτηση 30 Σταθμών Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων, και το οποίο χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης.
Προϋπολογισμός	<p>2.200.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε3.2.2.1: 500.000€ • Ε3.2.2.2: 1.700.000€ (χρηματοδότηση από Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης)
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Σκοπός τους έργου είναι να συμβάλει, σε συμπληρωματικότητα με το έργο που χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης, στην σταδιακή μετάβαση του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης στην κινητικότητα χαμηλών εκπομπών αέριων ρύπων, μέσα από την προμήθεια ηλεκτροκίνητων οχημάτων για την διενέργεια του έργου της δημοτικής συγκοινωνίας. Αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου είναι η μείωση του κόστους λειτουργίας, συντήρησης και επισκευής των οχημάτων του στόλου δημοτικής συγκοινωνίας, η μείωση της κατανάλωσης των συμβατικών καυσίμων και ο περιορισμός της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Παράλληλα, το έργο θα συμβάλει στη μείωση της ηχορύπανσης στον Δήμο καθώς και στην προστασία της δημόσιας υγείας. Τέλος, το έργο αναμένεται να συμβάλει στην αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών δημόσιας συγκοινωνίας προς τους πολίτες με γνώμονα την βιωσιμότητα αλλά και την ασφάλεια των κατοίκων.</p>
Συμβολή στους στόχους	ΕΣ 3.2 Προώθηση και ενίσχυση της αστικής κινητικότητας

της Στρατηγικής		
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27		Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27		RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27		082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)		Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)		RCO 57 - Ικανότητα φιλικού προς το περιβάλλον τροχαίου υλικού μαζικών δημόσιων συγκοινωνιών*
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)		RCR 62 - Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/Πράξεις	ΒΑΑ	E2.3.2 (Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικόπεδο του Δήμου), E3.2.3 (Εξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας και έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας)
	Άλλες	E3.2.2.2 (Προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και σταθμών φόρτιση ηλεκτρικών οχημάτων)
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)		N. 4412/2016
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας		Συνολικά η Διεύθυνση απαριθμεί περίπου εβδομήντα οκτώ (78) άτομα προσωπικό. Τα Τμήματα και οι Υπηρεσίες είναι μεν αποκεντρωμένες σε διάφορα σημεία ανά την γεωγραφική επικράτεια του Δήμου, χωρίς όμως αυτό να δημιουργεί πρόβλημα. Στο Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων επιχειρούν τέσσερις (4) υπάλληλοι, εκ των οποίων ο ένας (1) με 7μηνη σύμβαση. Οι εγκαταστάσεις του βρίσκονται στο κέντρο της πόλης, και το έργο του τμήματος καταγράφεται.
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒
	Δεν εφαρμόζεται.	
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐
Το έργο παρουσιάζει υψηλό βαθμό ωριμότητας καθώς υπάρχουν οι σχετικές μελέτες από το συναφές έργο που έχει εγκριθεί προς χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης»		
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης		Έναρξη: 01/2025 – Διάρκεια: 6 μήνες

Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Υλοποίηση του έργου που θα χρηματοδοτηθεί από το Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης, καθώς είναι προαπαιτούμενη η ύπαρξη υποδομής σταθμών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων.
-------------------------------------	--

Παρέμβαση Ε3.2.3 Έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας και έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε3.2.3 Έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας και έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών (τμήμα Η/Μ) ή Αυτοτελές Τμήμα Επιχειρησιακού Προγραμματισμού & ΤΠΕ ή Δημοτική Αστυνομία (όταν στελεχωθεί)
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 2 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο Ε3.2.3.1 (Έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας) που περιλαμβάνει α) την ανάπτυξη ψηφιακού συστήματος πληροφόρησης διαθέσιμων θέσεων σε δημόσιους χώρους στάθμευσης, και β) την εγκατάσταση ψηφιακού συστήματος χρέωσης στάθμευσης (εφόσον υπάρξει σύστημα χρέωσης σε όλους ή κάποιους χώρους στάθμευσης). Το ψηφιακό σύστημα πληροφόρησης διαθέσιμων θέσεων θα περιλαμβάνει την προμήθεια και εγκατάσταση του εξής εξοπλισμού σε κάθε χώρο στάθμευσης: Μπάρες 6ν με Loop Detector και Φωτοκύτταρο, Τερματικό Εισόδου και Τερματικό Εξόδου, και Ηλεκτρονική πινακίδα Ελευθέρων θέσεων τοποθετημένη στην είσοδο (ή στις εισόδους) του κάθε χώρου στάθμευσης. Για την κεντρική διαχείριση του συστήματος θα γίνει προμήθεια υπολογιστή με λογισμικό διαχείρισης. Επίσης θα σχεδιαστεί μία εφαρμογή για smartphone ώστε οι πληροφορίες διαθεσιμότητας θέσεων να είναι προσβάσιμες μέσω internet. Το ψηφιακό σύστημα χρέωσης στάθμευσης (εφόσον υλοποιηθεί) θα περιλαμβάνει το σχεδιασμό μιας εφαρμογής για smartphone μέσω της οποίας θα μπορεί να προπληρώνει ο χρήστης χρόνο στάθμευσης για συγκεκριμένο χώρο στάθμευσης. Υποέργο Ε3.1.3.2 (Έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας) που περιλαμβάνει έξυπνες υπηρεσίες πληροφόρησης επισκεπτών / τουριστών σχετικά με την κινητικότητα στην Ερμούπολη (π.χ. χάρτες υποδομών βιώσιμης αστικής κινητικότητας (πεζόδρομοι/πεζοπορικές διαδρομές, ποδηλατοκίνηση, ΜΜΜ), δρομολόγια ΜΜΜ και θέσεις στάσεων και λεωφορείων, θέσεις και διαθεσιμότητα υποδομών ηλεκτροκίνησης (π.χ. σταθμοί φόρτισης), πληροφορίες προσβασιμότητας ΑμεΑ, πληροφορίες για κυκλοφοριακούς φόρτους στο βασικό οδικό δίκτυο, κ.α.) Οι πληροφορίες αυτές θα είναι διαθέσιμες μέσω εφαρμογής για smartphone όπου ο χρήστης θα μπορεί να δει τόσο τη θέση του στο χάρτη όσο και τις θέσεις (και σχετικές πληροφορίες) των υποδομών που τον ενδιαφέρουν.
Προϋπολογισμός	650.000€ <ul style="list-style-type: none"> Ε3.2.3.1: 600.000€ Ε3.2.3.2: 50.000€
Σκοπιμότητα –	Η Ερμούπολη παρουσιάζει ένα σημαντικό έλλειμμα θέσεων στάθμευσης κατά τις περιόδους

<p>Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές</p>	<p>αιχμής (μεγάλες γιορτές και καλοκαίρι) όταν ο αριθμός των οχημάτων πολλαπλασιάζεται. Ταυτόχρονα, όλοι οι διαθέσιμοι χώροι στάθμευσης βρίσκονται χωροθετημένοι περιφερειακά του κέντρου της πόλης (σε σχετικά μεγάλες αποστάσεις από το ιστορικό κέντρο που συγκεντρώνει τις περισσότερες χρήσεις κέντρου πόλης) και λόγω των πολύ ιδιαίτερων κυκλοφοριακών συνθηκών της πόλης (μεγάλα μη προσβάσιμα τμήματα από αυτοκίνητο) η αναζήτηση θέσης στάθμευσης μπορεί να αναγκάσει έναν οδηγό να διανύσει μεγάλες αποστάσεις (κάνοντας κύκλους μέσα στην πόλη) αυξάνοντας έτσι την όχληση και αέρια ρύπανση και επιβαρύνοντας τους κυκλοφοριακού φόρτους. Πολλοί οδηγοί – για να αποφύγουν την παρατεταμένη αναζήτηση νόμιμης στάθμευσης – επιλέγουν να σταθμεύσουν παράνομα, δυσχεραίνοντας περαιτέρω τις κυκλοφοριακές συνθήκες.</p> <p>Η ύπαρξη ενός εύχρηστου συστήματος πληροφόρησης τόσο για τις κυκλοφοριακές συνθήκες στην πόλη όσο και για τις θέσεις και τη διαθεσιμότητα των χώρων στάθμευσης και των παρακείμενων υποδομών βιώσιμης κινητικότητας θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των αποστάσεων που διανύει ένα όχημα εις αναζήτηση στάθμευσης αλλά και την τόνωση της βιώσιμης κινητικότητας μέσω συμπεριφορών του τύπου π.χ. park and ride. Για να προωθηθεί αποτελεσματικά ένα σύστημα park and ride χρειάζονται α) επαρκείς θέσεις στάθμευσης στην περιφέρεια του κέντρου, β) πληροφόρηση διαθεσιμότητας σε real time, και γ) ένα αποτελεσματικό σύστημα MMM. Το παρόν ΒΑΑ περιλαμβάνει και τους 3 αυτούς τύπους παρεμβάσεων ώστε να λειτουργήσουν συμπληρωματικά.</p>
<p>Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής</p>	<p>Ε.Σ: Προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>
<p>Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27</p>	<p>Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών</p>
<p>Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27</p>	<p>RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)</p>
<p>Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27</p>	<p>077. Μέτρα για την ποιότητα του αέρα και για τη μείωση θορύβου</p>
<p>Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)</p>	<p>ΟΧΙ</p>
<p>Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)</p>	<p>Ψηφιακά συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη μείωση της κυκλοφορίας οχημάτων στον αστικό ιστό: 1</p>
<p>Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)</p>	<p>RCR50 - Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα για την ποιότητα του αέρα: (όλος ο πληθυσμός της Ερμούπολης)</p>
<p>Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/</p>	<p>ΒΑΑ</p> <p>Ε3.2.1 (Δημιουργία πλέγματος «αστικών μονοπατιών» για την σύνδεση της Δυτικής Ερμούπολης με το Ιστορικό Κέντρο), Ε3.2.2 (Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών), Ε2.3.2 (Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικόπεδο του Δήμου)</p>

Πράξεις	Άλλες	Ε3.2.2.2 (Προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων – χρηματοδότηση Α. Τρίτης)		
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.			
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☒
	Το έργο είναι σε μεγάλο βαθμό ψηφιακό (άρα δεν τίθεται ιδιοκτησιακό θέμα). Οι παρεμβάσεις εγκατάστασης εξοπλισμού θα πραγματοποιηθούν σε δημόσιο χώρο ιδιοκτησίας του Δήμου (δημόσια parking).			
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	
Δεν απαιτείται η εκπόνηση τεχνικής μελέτης. Σε παρόμοια έργα εγκατάστασης συστημάτων ελέγχου χώρων στάθμευσης, ο προμηθευτής συνήθως φροντίζει και για τα ηλεκτρικά δίκτυα. Τόσο για το πρώτο όσο και για το δεύτερο υποέργο απαιτείται μόνο η διενέργεια έρευνας αγοράς και η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες				
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 06/2024 – Διάρκεια: 12 μήνες			
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Εν γένει δεν υπάρχουν. Οι περισσότεροι χώροι στάθμευσης είναι υφιστάμενοι με εξαίρεση το νέο parking στη Λαλακιά. Το έργο μπορεί να υλοποιηθεί είτε μετά την κατασκευή του χώρου στάθμευσης στη Λαλακιά είτε πριν με τη μόνη πρόβλεψη τα συστήματα ελέγχου (εισόδου-εξόδου) για το χώρο αυτό να συμπεριληφθούν στο έργο Ε2.3.2. Εάν επιλεγεί η υλοποίηση του έργου Ε2.3.2 να προηγηθεί του παρόντος έργου, τότε προαπαιτούμενο θα είναι η ολοκλήρωσή του.			

4.1.4. ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 4

Ειδικός Στόχος 4.1 Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας

Παρέμβαση Ε4.1.1 Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε4.1.1 Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Αυτοτελές Τμήμα Επιχειρησιακού Προγραμματισμού & ΤΠΕ

Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Αυτοτελές Τμήμα Ανάπτυξης και Εξυπηρέτησης Επιχειρηματία
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 1 Υποέργο:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο Ε4.1.1.1 (Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή) που αφορά την προσαρμογή υφιστάμενων κτιρίων στις ανάγκες των επιχειρήσεων με στόχο την προσέλκυση νέας επιχειρηματικότητας στην περιοχή παρέμβασης και ιδίως στις δυτικές περιοχές, δημιουργώντας έναν πρόσθετο πόλο ανάπτυξης στην Ερμούπολη
Προϋπολογισμός	<p>400.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> Ε4.1.1.1: 400.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Καθώς η τοπική οικονομία εμφανίζεται γνωρίσματα εσωστρέφειας και στασιμότητας, μίας από τις κύριες προκλήσεις της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας είναι η προσέλκυση νέας και καινοτόμου επιχειρηματικότητας η οποία θα προωθήσει την εξωστρέφεια της τοπικής οικονομίας, θα εστιάσει σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εμπειρίας και θα δώσει νέα πνοή στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών. Το έργο αφορά πρόγραμμα state aid (σύμφωνα με την εξειδίκευση του ΕΠ Νοτίου Αιγαίου/ειδικό στόχο RSO1.3) για την προσαρμογή υφιστάμενων κτιρίων στις ανάγκες της επιχείρησης (π.χ. ανάδειξη/διαμόρφωση της όψης, επισκευή/άρση επικινδυνότητας (όπου υπάρχει), διαμόρφωση εσωτερικών χώρων, ενεργειακή αναβάθμιση, κλπ), για την αγορά εξοπλισμού (για τις ανάγκες της επιχείρησης, ψηφιακά συστήματα, κ.α.), κλπ. Έμφαση θα δοθεί στη στήριξη καινοτόμων επενδυτικών σχεδίων που στοχεύουν στην ανάπτυξη διαφοροποιημένων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των παραγωγικών υποδομών και διαδικασιών (τεχνολογικών και μη) και στην ενίσχυση της εξωστρέφειας επιχειρήσεων των τομέων συγκριτικού πλεονεκτήματος και εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Στόχος είναι η επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη δυτική Ερμούπολη, η δημιουργία εναλλακτικών επιχειρηματικών κόμβων και η αποσυμφόρηση του κέντρου. Ενδεικτικά, η περιοχή εφαρμογής της παρέμβασης μπορεί να εκτείνεται κατά μήκος της οδού Α. Παπανδρέου (και τις 2 πλευρές του δρόμου) από τη θέση 3 γεφύρια μέχρι το νέο οικοπέδο του Δήμου στη Λαλακιά, και σε βάθος 2 οικοδομικών τετραγώνων (εκατέρωθεν της οδού). Η παρέμβαση αυτή θα διευρύνει και εμπλουτίσει το ήδη υφιστάμενο τοπικό κέντρο βορείως του Γυμναστηρίου. Στόχος η εγκατάσταση περίπου 10 νέων επιχειρήσεων στη Λαλακιά.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	ΕΣ Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 1. Ενίσχυση ανταγωνιστικότητας και παραγωγικού δυναμικού
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 1.3 Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων

Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	Κινητοποίηση/ μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων, καθώς το πρόγραμμα πιθανά να αφορά de minimis με 100.000€ επιλέξιμη δαπάνη και 60% ποσοστό επιδότησης.			
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)	RCO02 Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις			
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	RCR02 Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)			
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	BAA	E4.1.4 Αξιοποίηση του Στρατοπέδου Ζαφείρη		
	Άλλες			
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	N. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	<p>Το Τμήμα ασχολείται με τις πάσης φύσεως αδειοδοτήσεις, τις παραχωρήσεις κοινοχρήστων χώρων, τις γνωστοποιήσεις (άδειες καταστημάτων), τις ανακλήσεις αδειών, τις διακοπές εργασιών κ.λπ.</p> <p>Στεγάζεται στο κτίριο της έδρας της ΔΔ Άνω Σύρου, σε έναν επαρκή χώρο που διαθέτει γραφείο υποδοχής αλλά απαιτεί συντηρήσεις καθώς και ενίσχυση της επίπλωσής του. Το Αυτοτελές Τμήμα υποστηρίζουν δύο (2) άτομα, ένας (1) ΤΕ Διοικητικού -Λογιστικού και ένας (1) ΠΕ Πολιτικός Μηχανικός. Η υλικοτεχνική υποδομή του Τμήματος χαρακτηρίζεται ως καλή. Το Τμήμα δεν χρησιμοποιεί κάποια πλατφόρμα καταγραφής στοιχείων και ο ετήσιος προγραμματισμός του γίνεται εμπειρικά ανάλογα με τα αιτήματα των δημοτών. Υπάρχει καταμερισμός εργασιών μεταξύ των δύο υπάλληλων και σε περίπτωση απουσίας του ενός τον αντικαθιστά ο άλλος.</p>			
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☒
	Δεν εφαρμόζεται			
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	
Δεν εφαρμόζεται				
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 01/2025 – Διάρκεια: 24 μήνες			
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	ΟΧΙ			

Παρέμβαση E4.1.2 Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ	E4.1.2 Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων
------------------	---

ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού & Τουρισμού
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης -
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού & Τουρισμού / Τμήμα Τουρισμού
Περιγραφή Πράξης	<p>Το Έργο περιλαμβάνει 1 Υποέργο:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο 4.1.2.1 (Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων και πιλοτική εφαρμογή επιλεγμένου θεματικού τουριστικού πακέτου) το οποίο αφορά την μελέτη και τον σχεδιασμό θεματικών τουριστικών πακέτων βάσει των ιδιαίτερων αναγκών ειδικών ομάδων επισκεπτών, δημιουργία υλικού προβολής και προώθησης - με έμφαση στα πολυμέσα - θεματικών διαδρομών και προώθηση συνεργειών (focus groups) μεταξύ Δήμου και ιδιωτών για την εξειδίκευση, τον εμπλουτισμό με εμπειρίες και τον σχεδιασμό αυτών των θεματικών διαδρομών σε μορφή τουριστικών πακέτων. Επίσης, το έργο περιλαμβάνει πιλοτική εφαρμογή επιλεγμένου τουριστικού πακέτου το οποίο θα αναδεικνύει συγκεκριμένο θεματικό τουριστικό προϊόν (π.χ. θρησκευτικός / πολιτιστικός τουρισμός) που θα έχει επιλεγεί
Προϋπολογισμός	<p>170.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> E4.1.2.1: 170.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Η Σύρος έχει την τύχη να διαθέτει ιδιαίτερη ιστορική ταυτότητα και ξεχωριστή πολιτιστική κληρονομιά χάρη στο βιομηχανικό παρελθόν της, την αστική της κληρονομιά και το αρχιτεκτονικό της απόθεμα. Αυτό η «πρόικα» την τοποθετεί στον τουριστικό χάρτη με διακριτό τρόπο, δίνοντάς της τη δυνατότητα να διαφοροποιήσει ποιοτικά την πρότασή της προς τους επισκέπτες -τόσο ως προς τα τουριστικά προϊόντα όσο και ως προς την εμπειρία διαμονής-, προσελκύνοντας ακόμη και τη μέσο/μακροχρόνια διαμονή (π.χ. ψηφιακοί νομάδες, συνταξιούχοι ευρωπαϊκών και τρίτων χωρών), μέσω του ολοκληρωμένου πακέτου ζωής, εργασίας και αναψυχής που μπορεί να προσφέρει. Κύριο ζητούμενο είναι η διαμόρφωση των συνθηκών για την ανάπτυξη συγκεκριμένων (δια)θεματικών τουριστικών προϊόντων και εμπειριών που μπορεί να προσφέρει η Σύρος -συμπεριλαμβανομένου του παράκτιου και του θαλάσσιου τουρισμού που ακουμπάει τη γαλάζια ανάπτυξη-, κεφαλαιοποιώντας της διακριτή της ταυτότητα και απευθυνόμενη σε υψηλότερης εισοδηματικής κλίμακας, μόρφωσης και καλλιέργειας τουρίστες που μπορούν να “συνδεθούν” με το ποιοτικό πακέτο που μπορεί να προσφέρει το νησί. Μία τέτοια στρατηγική κατεύθυνση βαδίζει στον δρόμο της βιωσιμότητας προσπερνώντας τον πειρασμό του μαζικού τουρισμού που έχει λίγα να προσφέρει ως αποτύπωμα και συνεισφορά στον τόπο.</p> <p>Η Σύρος μπορεί να κατάφερε να αποσπάσει μερίδιο από την πολύ ισχυρή αύξηση των τουριστικών ροών προς τη χώρα μας κατά την τελευταία δεκαετία όμως δεν κατάφερε να αμβλύνει την εποχικότητά τους και να επεκτείνει την τουριστική σεζόν ενώ το επίπεδο εισπράξεων καταδεικνύει την ανάγκη ορθότερης εκτίμησης, σχεδιασμού και προώθησης του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος της. Κύριο ζητούμενο αποτελεί η διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για την προσέλκυση εκείνων των ομάδων στόχων που μπορούν να συνδεθούν με το ποιοτικό πακέτο τουριστικής εμπειρίας που προσφέρει η Ερμούπολη καθώς και εκείνων των συνθηκών που θα συμβάλλουν στην καλύτερη διαχείριση των αυξημένων τουριστικών ροών, έχοντας ως στόχο την επέκταση της τουριστικής περιόδου και την βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη καθώς η τουριστική βιομηχανία είναι και θα παραμείνει ως ένας εκ των</p>

	δύο βασικότερων και δυναμικότερων πυλώνων της τοπικής οικονομίας. Το έργο έρχεται να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση και να βοηθήσει στην καλύτερη μορφοποίηση και σχεδιασμό των τουριστικών προϊόντων που μπορεί να προσφέρει η Σύρος, αξιοποιώντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την ιδιαίτερη ταυτότητα που διαθέτει η Ερμούπολη.			
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	ΕΣ Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας			
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών			
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)			
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού			
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	ΟΧΙ			
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)	RCO77 Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται ή PSO911 Δράσεις Τουριστικής Προβολής			
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	RCR77 Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται			
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/Πράξεις	ΒΑΑ	Ε.1.1.1 Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης Ε1.1.2 Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού Ε4.1.3 Προώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού και τουρισμού στην Ερμούπολη		
	Άλλες			
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης, το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού και Τουρισμού προάγει τις Τέχνες και τον Πολιτισμό σε όλες τις εκφάνσεις τους, διοργανώνει πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, φεστιβάλ και κύκλους πολιτιστικών γεγονότων εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας, διαχειρίζεται δημοτικούς χώρους για τον παραπάνω σκοπό. <i>Επιπλέον σχεδιάζει προγράμματα τουριστικής δράσης και προβολής του Δήμου</i> , ανάπτυξης υποδομών και αναπτύσσει εθνικές και διεθνείς δράσεις και συνεργασίες για τον σκοπό αυτό. Το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού διακρίνεται στον Τομέα Πολιτισμού και στον Τομέα Τουρισμό, καθένα απαρτιζόμενο από 2 στελέχη.			
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☒
	Δεν εφαρμόζεται.			

	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒
	Δεν εφαρμόζεται.		
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 01/2024 – Διάρκεια: 12 μήνες		
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	ΟΧΙ		

Παρέμβαση Ε4.1.3 Προώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού και τουρισμού στην Ερμούπολη

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε4.1.3 Προώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού και τουρισμού στην Ερμούπολη		
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού & Τουρισμού		
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης		
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού & Τουρισμού / Τμήμα Τουρισμού		
Περιγραφή Πράξης	<p>Το Έργο περιλαμβάνει 1 Υποέργο:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο 4.1.3.1 (Προώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού και τουρισμού στην Ερμούπολη) το οποίο αφορά την ανάπτυξη ετήσιων γαστρονομικών δράσεων ή/και γαστρονομικών διαδρομών μέσα στην πόλη με θέμα τα παραδοσιακά εδέσματα της Σύρου και την ιστορική του καταβολή (με πιθανό δέσιμο με τον πολιτιστικό/αρχιτεκτονικό/ιστορικό πλούτο της Ερμούπολης) και την αξιοποίηση ψηφιακών μέσων για την προβολή και προώθησή της. 		
Προϋπολογισμός	300.000€ <ul style="list-style-type: none"> Ε4.1.3.1: 300.000€ 		
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Η Σύρος διαθέτει σημαντική γαστρονομική παράδοση η οποία τα τελευταία χρόνια εμπλουτίζεται και αναβαθμίζεται χάρη στις οργανωμένες προσπάθειες λίγων αλλά σημαντικών επιχειρηματιών της αγροδιατροφής οι οποίοι ακολουθούν τις διεθνείς πρακτικές τυποποίησης και διασφάλισης ποιότητας των προϊόντων τους. Αυτή η εξέλιξη χρήζει ενθάρρυνσης, στήριξης και κεφαλαιοποίησης καθώς η προβολή της και η σύνδεσή της με τον τομέα τουρισμού μπορεί να λειτουργήσει ταυτόχρονα προς δύο κατευθύνσεις: από τη μία πλευρά θα συμβάλει στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος και στην επέκταση της τουριστικής περιόδου συμβάλλοντας στη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, ενώ παράλληλα από την άλλη πλευρά θα βοηθήσει στην διασύνδεση των τομέων παραγωγής του νησιού και στην ενίσχυση του αγροδιατροφικού τομέα εξισορροπώντας την ταχεία τριτογενεοποίηση της τοπικής οικονομίας. Το έργο έρχεται να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση καθώς αφορά την ανάπτυξη ετήσιων γαστρονομικών δράσεων ή/και γαστρονομικών διαδρομών μέσα στην πόλη με θέμα τα παραδοσιακά εδέσματα της Σύρου και την ιστορική του καταβολή (με πιθανό δέσιμο με τον πολιτιστικό/αρχιτεκτονικό/ιστορικό πλούτο της Ερμούπολης). Θα μπορούσε να περιλαμβάνει: ψηφιακή τεκμηρίωση και προβολή του τοπικού γαστρονομικού πλούτου μέσω σύγχρονων τεχνολογιών όπως εφαρμογές επαυξημένης (AR) και εικονικής (VR)</p>		

		πραγματικότητας, ετήσιο street food festival με αποκλειστικά γεύσεις της Σύρου, μαγειρικές επιδείξεις σε συνάρτηση με άλλα ετήσια events (π.χ. μουσικά ή animation), χάραξη ιστορικο-γαστρονομικών διαδρομών με τη συμμετοχή τοπικών επιχειρήσεων και του Τοπικού Επιμελητηρίου, κ.α.		
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής		ΕΣ Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας		
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27		Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών		
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27		RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)		
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27		165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού		
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)		ΟΧΙ		
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)		PSO911 Δράσεις Τουριστικής Προβολής		
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)		RCR77 Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται		
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/Πράξεις	ΒΑΑ Άλλες	Ε.1.1.1 Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης Ε1.1.2 Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού Ε4.1.2 Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων		
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)		Ν. 4412/2016		
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας		Σύμφωνα με τον Οργανισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης, το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού και Τουρισμού προάγει τις Τέχνες και τον Πολιτισμό σε όλες τις εκφάνσεις τους, διοργανώνει πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, φεστιβάλ και κύκλους πολιτιστικών γεγονότων εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας, διαχειρίζεται δημοτικούς χώρους για τον παραπάνω σκοπό. <i>Επιπλέον σχεδιάζει προγράμματα τουριστικής δράσης και προβολής του Δήμου, ανάπτυξης υποδομών και αναπτύσσει εθνικές και διεθνείς δράσεις και συνεργασίες για τον σκοπό αυτό.</i> Το Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού διακρίνεται στον Τομέα Πολιτισμού και στον Τομέα Τουρισμό, καθένα απαρτιζόμενο από 2 στελέχη.		
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☒
	Δεν εφαρμόζεται.			

	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒
	Δεν εφαρμόζεται.		
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 01/2025 – Διάρκεια: 24 μήνες		
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	ΟΧΙ		

Παρέμβαση Ε4.1.4 Αξιοποίηση του Στρατοπέδου Ζαφείρη

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε4.1.4 Αξιοποίηση του Στρατοπέδου Ζαφείρη		
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών		
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης		
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών		
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 2 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε4.1.4.1 (Κατασκευή νέου δικτύου οδοποιίας / κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στην είσοδο της πόλης από Τάλαντα) που περιλαμβάνει α) την κατασκευή, του προβλεπόμενου από την μελέτη οδοποιίας, δικτύου δημοτικών οδών με όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά έργα (καθαίρεση περιφράξεων, καθαίρεση υφιστάμενων στρατιωτικών κτηρίων, κάλυψη ρέματος κ.α.) εντός του χώρου του στρατοπέδου συμπεριλαμβανομένων προσβάσιμων από ΑμεΑ πεζοδρομίων, ποδηλατόδρομου και γενικά υποδομών για μετακίνηση φοιτητών με φιλικά περιβαλλοντικό και βιώσιμο τρόπο, και συστημάτων βυθιζόμενων κάδων (συλλογής απορριμμάτων και ανακύκλωσης), β) τη μονοδρόμηση της οδού προς Τάλαντα (κυκλοφοριακές ρυθμίσεις) και την κατασκευή νέων πεζοδρομίων και φυτεύσεις, γ) τη μονοδρόμηση της νέας εισόδου της πόλης (μέσω του στρατοπέδου) εντός των προβλεπόμενων κοινόχρηστων χώρων του στρατοπέδου. • Υποέργο Ε4.1.4.2 (Masterplan για τη μετεγκατάσταση του Πανεπιστημίου Αιγαίου) που περιλαμβάνει την α) την εκπόνηση masterplan από το Δήμο (σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο) για τη μετεγκατάσταση του Πανεπιστημίου Αιγαίου στις εκτάσεις που πρόκειται να του παραχωρηθούν. Το masterplan θα καθορίσει τις θέσεις των κτιρίων και τη διαμόρφωση των κοινόχρηστων χώρων (πρασίνου και βιώσιμης αστικής κινητικότητας, β) την εκπόνηση τεχνικών μελετών για τον κοινόχρηστο χώρο. 		
Προϋπολογισμός	500.000€ <ul style="list-style-type: none"> • Ε4.1.4.1: 250.000€ • Ε4.1.4.2: 250.000€ 		
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια	Μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις με τις οποίες είναι αντιμέτωπη η Ερμούπολη είναι η αποκέντρωση οικονομικών και άλλων χρήσεων (πλην κατοικίας) προς την περιφέρεια της πόλης. Σήμερα όλες αυτές οι χρήσεις – μαζί και με την πλειονότητα των τουριστικών χρήσεων		

<p>με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές</p>	<p>- συγκεντρώνονται στο ιστορικό κέντρο με αποτέλεσμα την πρόκληση πολλαπλών προβλημάτων: ημερήσιος υπερπληθυσμός στο κέντρο, οχλήσεις μεταξύ χρήσεων, υπερβολική κυκλοφορία οχημάτων, στενότητα χώρων, κ.α.</p> <p>Η αποκέντρωση θα ανακουφίσει το κέντρο από την υπερβολική συγκέντρωση (ιδίως στις τουριστικές περιόδους), θα μειώσει τις κυκλοφοριακές ροές προς αυτό (απαλύνοντας του φόρτους κατά τις ώρες αιχμής), και ταυτόχρονα θα συμβάλει στην αναζωογόνηση της περιφέρειας της πόλης μεταφέροντας εκεί κρίσιμες οικονομικές δραστηριότητες.</p> <p>Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου – από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα – δεν έχει καταφέρει να αποκτήσει ίδιες υποδομές αλλά στεγάζεται σε διάφορα ενοικιαζόμενα κτίρια. Η δημιουργία μόνιμης Πανεπιστημιούπολης υπήρξε το όραμα πολλών χρόνων και τώρα δίδεται η ευκαιρία να πραγματοποιηθεί με την παραχώρηση στο Δήμο Σύρου-Ερμούπολης μεγάλου τμήματος του Στρατοπέδου Ζαφείρη. Το παραχωρούμενο τμήμα θα χρησιμοποιηθεί αφενός για να στεγάσει το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και αφετέρου για να στεγάσει υπηρεσίες του Δήμου. Με τη μεταφορά σημαντικών χρήσεων εκπαίδευσης και διοίκησης στο νότιο τμήμα της πόλης – μακροπρόθεσμα – θα δημιουργηθούν θύλακες επιχειρηματικότητας στη γύρω περιοχή αναβαθμίζοντας όλο το νότιο τμήμα της Ερμούπολης.</p> <p>Το έργο αναμένεται να συμβάλει στην συγκέντρωση των λειτουργιών του Πανεπιστημίου ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη συνεργειών και τη διάχυση της καινοτομίας με την επιχειρηματική κοινότητα.</p>
<p>Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής</p>	<p>Ε.Σ: Προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>
<p>Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27</p>	<p>Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών</p>
<p>Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27</p>	<p>RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)</p>
<p>Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27</p>	<p>168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων</p>
<p>Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)</p>	<p>ΟΧΙ</p>
<p>Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών)</p>	<p>RCO 114 - Ανοικτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές*</p>
<p>Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)</p>	<p>-</p>
<p>Συμπληρωματικότητα με</p>	<p>ΒΑΑ E1.1.2 (Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού), E3.1.1 (Ανάπλαση του άξονα της Ηρώων Πολυτεχνείου) E4.1.1 (Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή)</p>

άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	Άλλες	
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016	
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.	
Οριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐
	Έχει εγκριθεί η τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου στην περιοχή της Πολεοδομικής Μελέτης Στρατοπέδου «Λοχαγού Ζαφείρη» [του Δήμου Ερμούπολης (ΦΕΚ Δ, 503/2022) και κυρώθηκε η Πράξη εφαρμογής της πολεοδομικής μελέτης (Απόφαση με ΑΠ 36796/409/04.04.2023 Περιφερειάρχη Νοτίου Αιγαίου- ΑΔΑ: 62Ν37ΛΞ-ΞΠΠΗ).	
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
	Για το πρώτο υποέργο υπάρχει προμελέτη και απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 10 μήνες Για το δεύτερο υποέργο απαιτείται μόνο η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 6 μήνες Για το τρίτο υποέργο απαιτείται η υλοποίηση του masterplan, η επιλογή των χώρων όπου θα γίνουν τα τεχνικά έργα και η εκπόνηση των τεχνικών μελετών, και οι εγκρίσεις αυτών – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 12 μήνες	
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 06/2024 – Διάρκεια: 40 μήνες	
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Θα χρειαστεί η συνεργασία του Πανεπιστημίου Αιγαίου για την εκπόνηση του masterplan και των τεχνικών μελετών.	

4.1.5. ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 5

Ειδικός Στόχος 5.1 Κοινωνικές δομές

Παρέμβαση Ε5.1.2 Κοινωνικές Δομές Υποστηριζόμενης Διαβίωσης

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε5.1.2 Κοινωνικές Δομές Υποστηριζόμενης Διαβίωσης
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Αθλητισμού
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης

Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Αθλητισμού / Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας
Περιγραφή Πράξης	<p>Το Έργο περιλαμβάνει 1 Υποέργο:</p> <ul style="list-style-type: none"> Υποέργο 5.1.2.1 (Στέγη Υποστηριζόμενη Διαβίωσης για ΑΜΕΑ) το οποίο αφορά την παροχή υπηρεσιών φροντίδας για ΑΜΕΑ σε δομή 5 – 7 ατόμων για 5 έτη. Το κόστος περιλαμβάνει δαπάνες μισθοδοσίας στελεχών, έμμεσες δαπάνες και κόστος ενοικίου, ενώ δεν περιλαμβάνει λειτουργικά έξοδα, ούτε κόστος κτιριακής εγκατάστασης.
Προϋπολογισμός	508.500€ <ul style="list-style-type: none"> Ε5.1.2.1: 508.500€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Στην Ερμούπολη εντοπίζονται συγκεκριμένες ανάγκες όσον αφορά τις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες αφού σύμφωνα με στοιχεία το υπάρχουν τουλάχιστον 120 άτομα με άνοια (αρχές άνοιας, μέτρια ή και σοβαρή άνοια) που εξυπηρετεί το νοσοκομείο με το πρόγραμμα μνήμης σε συνεργασία με το ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ, ενώ υπάρχει και πρόσθετος πληθυσμός -σύμφωνα με εκτιμήσεις του Δήμου περίπου 200 άτομα - με κάποιου είδους αναπηρία όπως τετραπληγίες, παραπληγίες, ακρωτηριασμοί, άτομα με νοητική υστέρηση, άτομα με αυτισμό (δεν εξυπηρετούνται σχεδόν από καμία δομή μόνο περιστασιακά), κωφά ή βαρήκοα άτομα, άτομα με οπτική αναπηρία, άτομα με αιματολογικές παθήσεις, νεφροπαθείς, με εγκεφαλική παράλυση κ.α. Το Πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι", το ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ και ο σύλλογος "Κατ' Οίκον Νοσηλεία" καλύπτουν κάποιες εξ αυτών των αναγκών, όμως το κενό για στην φροντίδα αυτών των ατόμων που την έχουν ανάγκη είναι σημαντικό. Η Σύρος έχει αρκετά ΑμεΑ με κινητικές αναπηρίες τα οποία επιλέγουν να μην εκτίθενται σε δημόσια θέα για διάφορους κοινωνικο-ψυχολογικούς λόγους και χρήζουν εξειδικευμένης υποστήριξης.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	ΕΣ Κοινωνικές Δομές
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 5: Ανθρώπινο δυναμικό και κοινωνική ένταξη
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	ΕΣΟ4.11 Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	ΟΧΙ
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκρών)	PSO807 Αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται - 1

Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	PSR796 αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών – 5 έως 7		
Συμπληρωματικότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ		
	Άλλες	E5.1.1.1 Ψηφιακή Πλατφόρμα Ευπαθών ομάδων , το οποίο έχει υποβληθεί για χρηματοδότηση μέσω της Πρόσκλησης ΕΥΔ Ψηφιακός Μετασχηματισμός με τίτλο «Ψηφιακός Μετασχηματισμός των ΟΤΑ».	
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	ΚΥΑ με αριθμ. Δ12/ΓΠοικ.13107/283 Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΦΕΚ Β, 1160/2019), όπως ισχύει		
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Στο Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας του Δήμου Σύρου -Ερμούπολης μπορούν να απευθύνονται όλοι οι κάτοικοι του νησιού, οι οποίοι χρειάζονται οικονομική ενίσχυση, ψυχοκοινωνική υποστήριξη και ενδυνάμωση για τους ίδιους ή μέλη της οικογένειάς τους, λαμβάνοντας υπηρεσίες, παροχές και αγαθά με στόχο την ανάσχεση της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και κάθε μορφής διάκρισης, την προώθηση στην απασχόληση και τη στήριξη του ατόμου και της οικογένειάς. Το τμήμα Κοινωνικής Προστασίας στελεχώνεται από 4 δημόσιους λειτουργούς.		
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒
	Δεν έχει προσδιοριστεί ποιο κτίριο μπορεί να στεγάσει την ΣΥΔ. Εκτιμάται ότι θα ενοικιασθεί κάποιο τρίτο κτίριο το οποίο δεν ανήκει στην κυριότητα του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης		
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒
	Το έργο παρουσιάζει χαμηλό βαθμό ωριμότητα καθώς δεν έχουν γίνει μελέτες. Επιπλέον, η εύρεση χώρου υποδοχής της ΣΥΔ είναι ζητούμενο, καθώς και η ανταπόκριση / προσαρμογή του στις προδιαγραφές που ορίζει το θεσμικό πλαίσιο.		
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 01/202 – Διάρκεια: 5 χρόνια		
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Προδιαγραφές των ΣΥΔ, όπως τις ορίζει το σχετικό θεσμικό πλαίσιο.		

Ειδικός Στόχος 5.2 Βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους

Παρέμβαση E5.2.1 Ανάδειξη Ερμούπολης ως προορισμού φιλικού για τα παιδιά

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	E5.2.1 Ανάδειξη Ερμούπολης ως προορισμού φιλικού για τα παιδιά
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών

Συντήρησης	
Περιγραφή Πράξης	<p>Το Έργο περιλαμβάνει 2 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο 5.2.1.1 (Εκπόνηση στρατηγικής μελέτης και μηχανισμός παρακολούθησης παρεμβάσεων) το οποίο αφορά την ανάπτυξη μελέτης και μηχανισμού παρακολούθησης παρεμβάσεων για την ανάπτυξη, προώθηση και ανάδειξη της Ερμούπολης ως προορισμού φιλικού προς τα παιδιά, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του γραφείου της UNICEF • Υποέργο 5.2.1.2 (Υλοποίηση παρεμβάσεων) το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει δράσεις ανεξάρτητης κινητικότητας παιδιών, ασφαλείς χώρους παιχνιδιού, ασφαλείς διαδρομές προς το σχολείο, ζώνες χωρίς καθόλου αυτοκίνητα για ασφάλεια στο παιχνίδι, χώρους για ελεύθερη καλλιτεχνική έκφραση (π.χ. μουσικά πάρκα, κ.α.), κλπ
Προϋπολογισμός	<p>350.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε5.2.1.1: 50.000€ • Ε5.2.1.2: 300.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Ένα από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ερμούπολη είναι ο χαμηλός βαθμός φιλικότητας και προσβασιμότητας σε ειδικές ομάδες του πληθυσμού, μεταξύ των οποίων και τα παιδιά. Ενδεικτικά αναφέρεται η έλλειψη ανοικτών δημόσιων χώρων για τα παιδιά αλλά ταυτόχρονα και ο χαμηλός βαθμός ασφάλειας των λίγων υφιστάμενων. Σύμφωνα με τη UNICEF εκτιμάται ότι έως το 2050, σχεδόν το 70% των παιδιών του κόσμου θα ζουν σε αστικές περιοχές, πολλά από αυτά σε ιδιαίτερα φτωχές περιοχές. Στην Ελλάδα, εκτιμάται ότι το 80% του πληθυσμού ζει σε αστικά κέντρα, συμπεριλαμβανομένων περίπου 1,5 εκατομμυρίων παιδιών. Η UNICEF τρέχει το Πρόγραμμα «Πόλεις Φιλικές προς τα παιδιά» το οποίο υποστηρίζει της δημοτικές αρχές προκειμένου να υιοθετήσουν σχετικές αρχές που θα μετατρέψουν τα αστικά τους σύνολα πιο προσβάσιμα και φιλικά στα παιδιά και τους νέους. Επιπλέον, αυτή η πρωτοβουλία συνιστά ένα δίκτυο που συσπειρώνει την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλους αρμόδιους φορείς, όπως οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τον ιδιωτικό τομέα, τον ακαδημαϊκό χώρο, τα μέσα ενημέρωσης και, κυρίως, τα ίδια τα παιδιά που επιθυμούν να κάνουν τις πόλεις και τις κοινότητές τους πιο φιλικές για αυτά. Έως τον Ιανουάριο του 2022, οι παρακάτω 8 Δήμοι έχουν υπογράψει Μνημόνια Συνεργασίας για την εφαρμογή πιλοτικού τριετούς προγράμματος: Αθήνα, Ιωάννινα, Τρίκαλα, Πυλαία-Χορτιάτης, Ανατολική Σάμος, Βάρη-Βούλα-Βουλιαγμένη, Λάρισα, Πύργος. Το Πρόγραμμα «Πόλεις Φιλικές προς τα Παιδιά» εστιάζει σε 6 θεματικούς άξονες: Ιδιότητα του Πολίτη και Συμμετοχή στα Κοινά, Περιβάλλον και Συνθήκες Διαβίωσης, Παιχνίδι και Αναψυχή, Εκπαίδευση και Φροντίδα, Ασφάλεια και Προστασία, Υγεία και Ευεξία. Το έργο στοχεύει στο να προωθήσει παρεμβάσεις οι οποίες θα βελτιώσουν το επίπεδο φιλικότητας της Ερμούπολης προς τα παιδιά και θα υποστηρίξουν / προετοιμάσουν τον Δήμο Σύρου-Ερμούπολης προκειμένου να ενταχθεί σε αυτό το Πρόγραμμα προβαίνοντας σε στοχευμένες ενέργειες.</p>
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	ΕΣ Βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων			
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	ΟΧΙ			
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκροών))	RCO 114 Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές			
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	PSR999 Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων			
Συμπληρωματι κότητα με άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	ΒΑΑ	Ε3.1.1 Ανάπλαση του άξονα της Ηρώων Πολυτεχνείου Ε2.3.1 Ανάπλαση Πλατείας Ανδρέα Περτέση (Πευκάκια) Ε2.3.2 Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικοπέδο του Δήμου		
	Άλλες			
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016			
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.			
Ωριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☒
	Δεν εφαρμόζεται			
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒	
Το έργο έχει χαμηλό βαθμό ωριμότητας καθώς δεν υπάρχει κάποια σχετική μελέτη ούτε άδειες υλοποίησης.				
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 07/2025 – Διάρκεια: 18 μήνες			
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Προαπαιτούμενο είναι η ολοκλήρωση του Υποέργου 1, το οποίο θα καθορίσει και τον τρόπο παρεμβάσεων για να αναδειχθεί η Ερμούπολη ως πόλη φιλική για τα παιδιά.			

Παρέμβαση Ε5.2.2 Συνολική αποτίμηση κινητικότητας ΑμεΑ και στοχευμένες παρεμβάσεις βελτίωσης στο δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, διαβάσεις, πλατείες, χώροι στάθμευσης, δημόσια κτίρια, κλπ)

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	Ε5.2.2 Συνολική αποτίμηση κινητικότητας ΑμεΑ και στοχευμένες παρεμβάσεις βελτίωσης στο δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, διαβάσεις, πλατείες, χώροι στάθμευσης, δημόσια κτίρια, κλπ)
Δικαιούχος	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης – Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Κύριος Πράξης (Εργου)	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης
Φορέας Λειτουργίας και Συντήρησης	Δήμος Σύρου-Ερμούπολης - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
Περιγραφή Πράξης	<p>Το έργο περιλαμβάνει 4 Υποέργα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε5.2.2.1 (Συνολική αποτίμηση κινητικότητας ΑμεΑ στο δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, διαβάσεις, πλατείες, χώροι στάθμευσης, δημόσια κτίρια, κλπ)) που περιλαμβάνει τη συνολική μελέτη προσβασιμότητας ΑμεΑ στο δημόσιο χώρο της Ερμούπολης (πεζοδρόμια, χώρους στάθμευσης, πλατείες, δημόσια κτίρια) που θα περιλαμβάνει: προσβασιμότητα με αμαξίδιο, προσβασιμότητα αισθητηριακά ανάπηρων (τυφλοί κωφοί), προσβασιμότητα εμποδιζόμενων ατόμων (ηλικιωμένοι, τραυματίες, μερικά ανάπηροι, κ.α.). Η μελέτη θα αξιοποιήσει το Σχέδιο Αστικής Προσβασιμότητας Ερμούπολης το οποίο εγκρίθηκε πρόσφατα από το Δήμο Σύρου-Ερμούπολης, και θα διερευνήσει/τεκμηριώσει σε μεγαλύτερο εύρος ή βάθος θέματα όπως: <ul style="list-style-type: none"> ○ για τον κοινόχρηστο χώρο: στην αποτίμηση προσβασιμότητας στις περιοχές εκτός του ιστορικού κέντρου ○ για τον κοινόχρηστο χώρο: την ακριβή χωροθέτηση/ χαρτογράφηση υποδομών προσβασιμότητας που είτε λείπουν είτε δεν ανταποκρίνονται στα σταθερότυπα, και τις συγκεκριμένες παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν στα σημεία αυτά ○ για τα δημόσια κτίρια: την προσβασιμότητα και σε άλλους χώρους πέραν των εισόδων, ανελκυστήρων και βασικών διαδρόμων (δηλ. τουαλέτες, γραφεία, κ.α.) και τις συγκεκριμένες παρεμβάσεις που πρέπει να γίνουν για να επιτευχθεί προσβασιμότητα ○ για τα δημόσια κτίρια: σε περίπτωση που δεν μπορεί να επιτευχθεί «φυσική προσβασιμότητα» τις παρεμβάσεις/συστήματα που πρέπει να υλοποιηθούν για να επιτευχθεί virtual προσβασιμότητα (δηλαδή αν μπορεί ο ανάπηρος ή εμποδιζόμενο άτομο να κάνει τη δουλειά του χωρίς να χρειάζεται να επισκεφτεί το κτίριο). • Υποέργο Ε5.2.2.2 (Πιλοτικές παρεμβάσεις βελτίωσης προσβασιμότητας) που περιλαμβάνει την υλοποίηση πιλοτικών παρεμβάσεων σε περιορισμένο αριθμό στρατηγικά επιλεγμένων σημείων εντός της περιοχής παρέμβασης ΒΑΑ τα οποία θα υποδείξει η παραπάνω μελέτη. Θα μπορούσε να περιλαμβάνει: α) πιλοτικές παρεμβάσεις κινητικής προσβασιμότητας για όλες τις κατηγορίες ΑμεΑ (ράμπες με κατάλληλη κλίση, lift και ανελκυστήρες, φωτιζόμενες κουपाστές σε ράμπες ή σκάλες κτιρίων ή κλιμακωτών πεζοδρόμων (για ηλικιωμένους και άτομα με προβλήματα όρασης), προσβάσιμα WC, κ.α., β) πιλοτικές παρεμβάσεις για άτομα με προβλήματα όρασης (σωστά τοποθετημένες οδεύσεις τυφλών, τοποθέτηση απτικών χαρτών και

	<p>πινακίδων αφής (braille) σε σημεία ενδιαφέροντος σε όλη την περιοχή παρέμβασης και έξω από όλα τα δημόσια κτίρια και τοποθέτηση συστημάτων φωνής (που δίνουν οδηγίες/πληροφορίες με ομιλία), ανάπτυξη mobile εφαρμογής εξερεύνησης χαρτών για άτομα με προβλήματα όρασης, εγκατάσταση Bluetooth Beacons που λειτουργούν ως τροφοδότες smartphone με δεδομένα θέσης στο χώρο, ηχητικοί φωτεινοί σηματοδότες, δημιουργία προσβάσιμων βιβλιοθηκών και εκθεμάτων σε επιλεγμένους χώρους, κ.α) γ) παρεμβάσεις για άτομα με ακουστικές αναπηρίες (οπτική σηματοδότηση (π.χ. συναγερμοί σε κτίρια), λήψη σε smartphone ή tablet πληροφοριών από σημεία αυτόματης πληροφόρησης ή μεταφορά ομιλίας υπαλλήλων του Δήμου σε text, σήμανση αστικού εξοπλισμού μέσω χρώματος, κ.α.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποέργο Ε5.2.2.3 (Εξυπνες διαβάσεις πεζών και φιλικές προς ΑΜΕΑ) που περιλαμβάνει την υλοποίηση – σε επιλεγμένα σημεία εντός της περιοχής παρέμβασης – «έξυπνων διαβάσεων». Οι έξυπνες διαβάσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μία σειρά παρεμβάσεων όπως: τοποθέτηση αισθητήρων ανίχνευσης οχημάτων σε ράμπες ΑμεΑ και σε διαβάσεις πεζών (συνδεδεμένων με κεντρικό σύστημα ειδοποίησης του Δήμου) για την αποτροπή της αντικοινωνικής στάσης/στάθμευσης, τοποθέτηση αισθητήρων ανίχνευσης πεζών σε διαβάσεις συνδεδεμένους με φωτιστικά στοιχεία LED (μεγάλης αντοχής) ενσωματωμένα στην ασφάλτο έτσι ώστε οι οδηγοί να αντιλαμβάνονται από μεγαλύτερη απόσταση ότι υπάρχουν πεζοί στη διάβαση, τοποθέτηση Bluetooth beacons στις διαβάσεις οι οποίοι να συνδέονται με megάφωνο το οποίο θα ενεργοποιείται αυτόματα από εφαρμογή smartphone και θα δίνει λεκτικά το στίγμα (π.χ. τα ονόματα των δρόμων της διασταύρωσης) ώστε οι τυφλοί να ξέρουν ακριβώς πού βρίσκονται ή θα συνδέεται αυτόματα με φωτεινό σηματοδότη (με λεκτικές εντολές) που θα ενεργοποιείται για να επιτρέψει την ασφαλή διάβαση του τυφλού, κλπ. • Υποέργο Ε5.2.2.4 (Προμήθεια Οχήματος για μεταφορά ΑΜΕΑ) που περιλαμβάνει την αγορά ειδικά εξοπλισμένου van με υδραυλικό σύστημα ανόδου/καθόδου, διατάξεις ακινητοποίησης/ασφάλειας αμαξιδίων και χώρο μεταφοράς επιβατών. Το van θα μπορεί να μεταφέρει ταυτόχρονα μέχρι δύο αμαξίδια και τουλάχιστον 6 άλλους επιβάτες.
Προϋπολογισμός	<p>450.000€</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ε5.2.2.1: 100.000€ • Ε5.2.2.2: 150.000€ • Ε5.2.2.3: 100.000€ • Ε5.2.2.4: 100.000€
Σκοπιμότητα – Αναγκαιότητα / Συμβατότητα ή συνέργεια με ειδικές στρατηγικές / σχέδια και πολιτικές	<p>Η προσβάσιμη κινητικότητα αποτελεί σημαντική πρόκληση για την Ερμούπολη και μακροπρόθεσμο στόχο τον οποίο έχει επιδιώξει η δημοτική αρχή με συστηματικά - αλλά μη επαρκή μέχρι στιγμής - βήματα. Η υλοποίηση παρεμβάσεων όπως οι προσβάσιμες παραλίες, τα μέτρα προσβασιμότητας στην Άνω Σύρο και η εκπόνηση του Σχεδίου Αστικής Προσβασιμότητας Ερμούπολης (που ολοκληρώθηκε πρόσφατα) συμβάλουν προς αυτό το στόχο.</p> <p>Η μακροπρόθεσμη επίτευξη «καθολικής προσβασιμότητας» δεν είναι μόνο ένας κοινωνικός στόχος αλλά και ένας οικονομικός στόχος του Δήμου είτε αυτή αφορά τους μόνιμους κατοίκους, είτε τους επισκέπτες της πόλης. Ιδεατά η Ερμούπολη θα ήθελε να αναδειχθεί ως ο φιλικότερος προορισμός της Ελλάδας για ΑμεΑ (είτε για μόνιμη κατοίκηση, είτε για τουρισμό).</p> <p>Το παρόν έργο πηγαίνει ένα βήμα παραπέρα και «χτίζει» πάνω στην προηγούμενη εμπειρία. Στόχος του είναι η ολική αποτίμηση της προσβασιμότητας (είτε σε επίπεδο υποδομών, είτε σε</p>

	<p>επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών) και η κατάρτιση συγκεκριμένου σχεδίου των παρεμβάσεων (θεματικά και χωρικά) που απαιτούνται για να επιτευχθεί τελικά ο στόχος της «καθολικής προσβασιμότητας». Το σχέδιο αυτό θα αποτελέσει τον «οδικό χάρτη» για τον προγραμματισμό μελλοντικών παρεμβάσεων.</p> <p>Επιπλέον όμως, το έργο προχωράει σε πιλοτικά έργα προσβασιμότητας σε επιλεγμένα σημεία εντός της περιοχής παρέμβασης ΒΑΑ για να δοκιμάσει τόσο την αποτελεσματικότητα τους όσο και την αποδοχή τους από τα άτομα ΑμεΑ και από τη λοιπή κοινωνία, γνωρίζοντας ότι η κοινωνική αποδοχή είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας επιτυχίας για μια τόσο μεγάλη αλλαγή νοοτροπίας που χρειάζεται για να ενσωματωθούν αποτελεσματικά τα άτομα ΑμεΑ στην καθημερινή ζωή.</p> <p>Η βελτίωση της προσβασιμότητας ΑμεΑ εκτιμάται ότι θα επιφέρει σημαντικές θετικές αλλαγές στη ζωή των κατοίκων της πόλης με αναπηρίες (απασχόληση, εκπαίδευση, κλπ). Ως γνωστόν (στοιχεία ΕΕ) σήμερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μόνο τα μισά από τα άτομα με αναπηρία εργάζονται, ενώ η αναλογία αυτή για τα άτομα χωρίς αναπηρία είναι 3 στα 4. • Το 28,4 % των ατόμων με αναπηρία αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού έναντι του 17,8 % των ατόμων χωρίς αναπηρία. • Μόλις το 29,4 % των ατόμων με αναπηρία έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε σύγκριση με το 43,8 % των ατόμων χωρίς αναπηρία και • Το 52 % των ατόμων με αναπηρία αισθάνεται ότι υφίσταται διακρίσεις.
Συμβολή στους στόχους της Στρατηγικής	Ε.Σ: Βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους
Προτεραιότητα ΠεΠ ΝΑ 21-27	Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών
Ειδικός Στόχος ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO5.1 Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)
Πεδία Παρέμβασης ΠεΠ ΝΑ 21-27	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα
Άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΠεΠ ΝΑ 2021-2027)	ΟΧΙ
Ποσοτικοί Δείκτες φυσικού αντικειμένου Δράσης (Δείκτες Εκρμών)	RCO113 – Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων δράσεων της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, των χαμηλού εισοδήματος νοικοκυριών και των μειονεκτουσών ομάδων: (τιμή στόχος: προς εκτίμηση)
Ποσοτικοί Δείκτες αποτελεσμάτων Δράσης (Δείκτες Αποτελεσμάτων)	Δείκτης (index) κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων με ειδικές ανάγκες ή αναπηρίες από το δημόσιο χώρο και τις δημόσιες υπηρεσίες (Survey-based)
Συμπληρωματικότητα με	ΒΑΑ Ε5.2.1 (Ανάδειξη Ερμούπολης ως προορισμού φιλικού για τα παιδιά), Ε5.1.2 (Στέγη Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για ΑΜΕΑ)

άλλες Παρεμβάσεις/ Πράξεις	Άλλες				
Τρόπος Ανάθεσης / Εκτέλεσης (αναφορά στο Θεσμικό πλαίσιο)	Ν. 4412/2016				
Τεκμηρίωση της Διασφάλισης Λειτουργίας	Η Διεύθυνση της Τεχνικής Υπηρεσίας αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων. Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών διαχειρίζεται ένα μεγάλο τεχνικό πρόγραμμα όπου τα 2/3 του αποτελούνται από χρηματοδοτούμενα ή συγχρηματοδοτούμενα έργα. Η Υπηρεσία συνεργάζεται με αντίστοιχες διευθύνσεις άλλων Δήμων ανταλλάσσοντας καλές πρακτικές σε επίπεδο ηλεκτρονικών διαγωνισμών και παραλαβής έργων.				
Οριμότητα υλοποίησης	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/κτιρίου	ΝΑΙ ☒	ΟΧΙ ☐	Δεν απαιτείται ☐	
	Οι παρεμβάσεις αφορούν κατά κύριο λόγο τον κοινόχρηστο χώρο και κατά δεύτερο λόγο δημόσια κτίρια.				
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Πράξης;	ΝΑΙ ☐	ΟΧΙ ☒		
	Για το πρώτο υποέργο απαιτείται η κατάρτιση τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 3 μήνες Για το δεύτερο και τρίτο υποέργο απαιτείται η υλοποίηση του πρώτου υποέργου (δηλαδή η επιλογή των χώρων όπου θα γίνουν τα τεχνικά έργα, η εκπόνηση των μελετών, και η προετοιμασία τευχών δημοπράτησης – Εκτιμώμενος χρόνος προετοιμασίας: 24 μήνες				
Χρονοπρογραμματισμός Υλοποίησης	Έναρξη: 06/2024 – Διάρκεια: 45 μήνες				
Προαπαιτούμενα - Περιορισμοί	Εφόσον για τις πιλοτικές παρεμβάσεις επιλεγούν θέσεις για τις οποίες προγραμματίζονται και άλλα έργα ΒΑΑ (π.χ. οδός Μανδηλαρά στο πλαίσιο του έργου Ε3.1.1), το χρονοδιάγραμμα της υλοποίησης των πιλοτικών παρεμβάσεων του παρόντος έργου θα πρέπει να συμβαδίζει ή να έπεται των άλλων έργων.				

4.2. ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ/ΕΡΓΩΝ

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται ο Χρονοπρογραμματισμός των έργων του Σχεδίου Δράσης.

Η υλοποίηση των έργων της Στρατηγικής ξεκινάει το 2024, οπότε και προγραμματίζεται η έναρξη 6 έργων, εκ των οποίων τα 5 είναι τεχνικής φύσης και το 1 ήπιας παρέμβασης το οποίο ολοκληρώνεται στο τέλος του ίδιου έτους. Εντός του Β' εξαμήνου του 2024 ξεκινάει και ολοκληρώνεται το έργο ενίσχυσης της πολιτικής προστασίας με την μελέτη εκτίμησης ανθρωπογενών κινδύνων.

Το 2025 έχει προγραμματιστεί η έναρξη 7 έργων, εκ των οποίων το ένα ολοκληρώνεται εντός του πρώτου εξαμήνου του ίδιου έτους και αφορά την προμήθεια των 2 ηλεκτροκίνητων mini buses ενώ ένα ακόμη ξεκινάει το Β' εξάμηνο εκείνου του έτους (εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό).

Το 2026 έχει προγραμματιστεί η έναρξη ενός μόνο έργου που αφορά την ενεργειακή αναβάθμιση του 5ου Δημοτικού Σχολείου, ενώ το 2027 ξεκινούν τα δύο τελευταία έργα προς υλοποίησης, η δημιουργία του πλέγματος αστικών μονοπατιών και το έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης της κυκλοφορίας.

Πίνακας 11. Χρονοπρογραμματισμός Πράξεων/ Έργων

Άξονας Προτεραιότητας		Ειδικός Στόχος		Πράξη/Έργο		Ε = έναρξη, Π = περάτωση																	
						2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029					
ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	Α	Β	Α	Β	Α	Β	Α	Β	Α	Β	Α	Β	Α	Β				
ΑΠ1	Πόλη Πολιτισμού	ΕΣ 1.1	Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης (RSO5.1)	E1.1.1	Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς							Ε			Π								
				E1.1.2	Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού					Ε					Π								
ΑΠ 2	Πόλη Πράσινη και Ασφαλής	ΕΣ 2.1	Προστασία από φυσικές καταστροφές (RSO5.1)	E2.1.1	Έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων																		
				E2.2.1	Εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό									Ε									
		ΕΣ 2.2	Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας(RSO5.1)	E2.2.2	Ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση υδάτινων πόρων									Ε									
				E2.2.3	Πιλοτική παρέμβαση ενεργειακής αυτονομίας στο 5ο Δημοτικό										Ε								Π
				E2.3.1	Ανάπλαση πλατείας Ανδρέα Περτέση																		
		ΕΣ 2.3	Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών (RSO5.1)	E2.3.2	Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων στη Λαλακιά																		
E2.3.2	Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων στη Λαλακιά																						
ΑΠ3	Πόλη Λειτουργική και Βιώσιμη	ΕΣ 3.1	Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου (RSO5.1)	E3.1.1	Ανάπλαση Πλατείας Ανδρέα Περτέση (Πευκάκια)																		
				E3.2.1	Δημιουργία πλέγματος «αστικών μονοπατιών»																		
		ΕΣ 3.2	Προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής	E3.2.2	Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών																		

Άξονας Προτεραιότητας		Ειδικός Στόχος		Πράξη/Έργο		Ε = έναρξη, Π = περάτωση																
						2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029				
ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B			
			κινητικότητας (RSO5.1)	E3.2.3	Έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας									Ε	Π							
ΑΠ4	Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας	ΕΣ 4.1	Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας (RSO1.3)	E4.1.1	Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή					Ε			Π									
				E4.1.2	Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων			Ε	Π													
				E4.1.3	Προώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού και τουρισμού στην Ερμούπολη							Ε			Π							
				E4.1.4	Αξιοποίηση του Στρατόπεδου Ζαφείρη							Ε										Π
ΑΠ5	Πόλη Συμπεριληπτική	E5.1	Κοινωνικές δομές (ESO4.11)	E5.1.2	Κοινωνικές Δομές Υποστηριζόμενης Διαβίωσης					Ε									Π			
		ΕΣ 5.2	Βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους (RSO5.1)	E5.2.1	Ανάδειξη Ερμούπολης ως προορισμού φιλικού για τα παιδιά						Ε		Π									
				E5.2.2	Συνολική αποτίμηση κινητικότητας ΑμεΑ και στοχευμένες παρεμβάσεις							Ε					Π					

5. ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Συμπληρώνεται ο ακόλουθος Χρηματοδοτικός Πίνακας.

Πίνακας 12. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Άξονας Προτεραιότητας		Ειδικός Στόχος / Περιοχή παρέμβασης		Παρεμβάσεις/Δράσεις		Πράξη/Έργο		Χρηματοδότηση		Κωδικός Παρέμβασης			
ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	Π/Υ ΔΔ	Ταμείο		Πρόγραμμα /Πηγή Χρημ/σης	ΕΣ Προγράμματος	
ΑΠ1	Πόλη Πολιτισμού	ΕΣ 1.1	Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης	Ε1.1.1	Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης	E1.1.1.1	Στρατηγική Ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης	50.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	
						E1.1.1.2	Ψηφιακή τεμνηρίωση της βιομηχανικής κληρονομιάς της Ερμούπολης	200.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
						E1.1.1.3	Ψηφιακή τεμνηρίωση των ταφικών μνημείων του νεκροταφείου Αγίου Γεωργίου	400.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
						E1.1.1.4	Αποκατάσταση 4 ταφικών μνημείων στο νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου	500.000,00 €	Άλλες Πηγές	ΠΔΕ (ΥΠΠΟ)	δ.ε.		δ.ε.
						E1.1.1.5	Προμήθεια ψηφιακού εξοπλισμού	50.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
				Ε1.1.2	Επανάχρηση/μετατροπή πρώην εργοστασίου Λαδόπουλου σε χώρο πολιτισμού	E1.1.2.1	Μελέτη Επανάχρησης εργοστασίου Λαδόπουλου	100.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	
						E1.1.2.2	Επανάχρηση χώρου εργοστασίου Λαδόπουλου	850.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
						E1.1.2.3	Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού για τη λειτουργία του χώρου πολιτισμού.	200.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
				ΑΠ 2	Πόλη Πράσινη και Ασφαλής	ΕΣ 2.1	Προστασία από φυσικές καταστροφές (RSO5.1)	Ε2.1.1	Έργα πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων	E2.1.1.1	Μελέτη χαρτογράφησης εκτίμησης επαγωγικών κινδύνων	20.000,00 €	ΕΤΠΑ
E2.1.1.2	Σύστημα Ειδοποίησης τεχνολογικού ατυχήματος	50.000,00 €	ΕΤΠΑ							ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
E2.2.1	Εξοικονόμηση ενέργειας στον αστικό φωτισμό	500.000,00 €	ΕΤΠΑ							ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	
E2.2.2	Ορθολογική διαχείριση και εξοικονόμηση υδάτινων πόρων	600.000,00 €	ΕΤΠΑ							ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	040: Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	
ΕΣ 2.2	Βιώσιμη διαχείριση πόρων και εξοικονόμηση ενέργειας (RSO5.1)	E2.2.3.1	Μελέτη ενεργειακής αναβάθμισης στο 5ο Δημοτικό σχολείο Ερμούπολης			125.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης			
		E2.2.3.2	Ενεργειακή αναβάθμιση με στόχο την ενεργειακή αυτονομία			1.677.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1				

Άξονας Προτεραιότητας		Ειδικός Στόχος / Περιοχή παρέμβασης		Παρεμβάσεις/Δράσεις			Πράξη/Έργο	Χρηματοδότηση		Κωδικός Παρέμβασης						
ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	Π/Υ ΔΔ	Ταμείο		Πρόγραμμα /Πηγή Χρημ/σης	ΕΣ Προγράμματος				
		ΕΣ 2.3	Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών (RSO5.1)	Ε2.3.1	Ανάπλαση Πλατείας Ανδρέα Περτέση (Πευκάκια)	E2.3.1.1	Μελέτη αναβάθμισης Πλατείας Περτέση	30.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές				
						E2.3.1.2	Αναβάθμιση πρασίνου και υποδομών στην Πλατεία Περτέση	200.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1					
				Ε2.3.2	Διαμόρφωση χώρου πολλαπλών χρήσεων (Parking, χώρου πρασίνου και αναψυχής) στη Λαλακιά, στο νέο οικόπεδο του Δήμου	E2.3.2.1	Μελέτες parking και χώρων πρασίνου	100.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές				
						E2.3.2.2	Διαμόρφωση parking και χώρων πρασίνου	500.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1					
						E2.3.2.3	Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού άθλησης στον υπαίθριο χώρο	50.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1					
				ΑΠ3	Πόλη Λειτουργική και Βιώσιμη	ΕΣ 3.1	Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου	Ε3.1.1	Ανάπλαση του άξονα της Ηρώων Πολυτεχνείου	E3.1.1.1	Μελέτη ανάπλασης κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη και στις γειτονικές περιοχές (Καρνάγιο, υπαίθριο χώρου αθλητικού κέντρου, κλπ)	300.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων
										E3.1.1.2	Τακτοποίηση και υπογειοποίηση δικτύων ατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη	1.500.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	
E3.1.1.3	Ανάπλαση κατά μήκος του οδικού άξονα Ηρώων Πολυτεχνείου-Μανδηλαρά-Αλ. Παναγούλη	3.130.000,00 €	ΕΤΠΑ							ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1					
Ε3.1.2	Αποκατάσταση επικίνδυνων και αξιόλογων κτιρίων	E3.1.2.1	Άρση επικινδυνότητας σε κτίρια δημοσίων φορέων.					1.000.000,00 €	Άλλες Πηγές	Πρόγραμμα Διατηρώ(?)	δ.ε.	δ.ε.				
		E3.1.2.2	Πρόγραμμα Βιώσιμης Προστασίας και Επανάχρησης ιστορικών κτιρίων & νεοκλασικών.					50.000,00 €								
		E3.1.2.3	Άρση επικινδυνότητας σε κτίρια ιδιωτών. (Η δράση προϋποθέτει το σχεδιασμό σχήματος state aid από την ΕΥΔ ΕΠ Νοτίου Αιγαίου)					1.500.000,00 €								
ΕΣ 3.2	Προώθηση και ενίσχυση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας	Ε3.2.1	Δημιουργία πλέγματος «αστικών μονοπατιών» για την σύνδεση της Δυτικής Ερμούπολης με το Ιστορικό Κέντρο			E3.2.1.1	Χάραξη πεζοπορικών διαδρομών	49.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	077. Μέτρα για την ποιότητα του αέρα και για τη μείωση θορύβου				
						E3.2.1.2	Αρχιτεκτονική μελέτη και κατασκευή "αστικών μονοπατιών"	490.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1					
		Ε3.2.2	Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών			E3.2.2.1	Προμήθεια ηλεκτρικών mini buses	500.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών				
						E3.2.2.2	Προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων	1.700.000,00 €	Άλλες Πηγές	ΠΔΕ Πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης	δ.ε.		δ.ε.			
		Ε3.2.3	Έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας και έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας	E3.2.3.1	Έξυπνο σύστημα στάθμευσης και διαχείρισης κυκλοφορίας	600.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	077. Μέτρα για την ποιότητα του αέρα και για τη μείωση θορύβου						
				E3.2.3.2	Έξυπνες εφαρμογές κινητικότητας	50.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1							
		ΑΠ4	Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας	ΕΣ 4.1	Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της	Ε4.1.1	Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή	E4.1.1.1	Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στην δυτική περιοχή	400.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO1.3	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων		

Άξονας Προτεραιότητας		Ειδικός Στόχος / Περιοχή παρέμβασης		Παρεμβάσεις/Δράσεις			Πράξη/Έργο	Χρηματοδότηση		Κωδικός Παρέμβασης			
ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ	Π/Υ ΔΔ	Ταμείο		Πρόγραμμα /Πηγή Χρημ/σης	ΕΣ Προγράμματος	
			απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας	E4.1.2	Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων	E4.1.2.1	Σχεδιασμός ολοκληρωμένων τουριστικών πακέτων και πιλοτική εφαρμογή επιλεγμένου θεματικού τουριστικού πακέτου	170.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	
				E4.1.3	Πρώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού και τουρισμού στην Ερμούπολη	E4.1.3.1	Πρώθηση του γαστρονομικού πολιτισμού Ερμούπολης και Σύρου	300.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	
				E4.1.4	Αξιοποίηση του Στρατόπεδου Ζαφείρη	E4.1.4.1	Κατασκευή νέου δικτύου οδοποιίας / κυκλοφοριακές ρυθμίσεις στην είσοδο της πόλης από Τάλαντα	250.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	
						E4.1.4.2	Masterplan για τη μετεγκατάσταση του Πανεπιστημίου Αιγαίου	250.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
ΑΠ5	Πόλη Συμπεριληπτική	ΕΣ 5.1	Κοινωνικές δομές (ΕSO4.11)	E5.1.1	Ψηφιακές εφαρμογές για ευπαθείς ομάδες	E5.1.1.1	Ψηφιακή Πλατφόρμα Διαχείρισης Ευπαθών Ομάδων	100.000,00 €	Άλλες Πηγές	Πρόσκληση ΕΥΔ Ψηφιακός Μετασχηματισμός	δ.ε.	δ.ε	
				E5.1.2	Κοινωνικές Δομές Υποστηριζόμενης Διαβίωσης	E5.1.2.1	Στέγη Υποστηριζόμενη Διαβίωσης για ΑΜΕΑ	508.500,00 €	ΕΚΤ+	ΠεΠ ΝΑ 21-27	ΕSO4.11	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	
		ΕΣ 5.2	Βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους (RSO5.1)	E5.2.1	Ανάδειξη Ερμούπολης ως προορισμού φιλικού για τα παιδιά	E5.2.1.1	Εκπόνηση στρατηγικής μελέτης και μηχανισμός παρακολούθησης παρεμβάσεων	50.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	
						E5.2.1.2	Υλοποίηση παρεμβάσεων	300.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
				E5.2.2	Συνολική αποτίμηση κινητικότητας ΑμεΑ και στοχευμένες παρεμβάσεις βελτίωσης στο δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, διαβάσεις, πλατείες, χώροι στάθμευσης, δημόσια κτίρια, κλπ)	E5.2.2.1	Συνολική αποτίμηση κινητικότητας ΑμεΑ και στοχευμένες παρεμβάσεις βελτίωσης στο δημόσιο χώρο (πεζοδρόμια, διαβάσεις, πλατείες, χώροι στάθμευσης, δημόσια κτίρια, κλπ)	100.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	
						E5.2.2.2	Πιλοτικές παρεμβάσεις βελτίωσης προσβασιμότητας	150.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
						E5.2.2.3	Έξυπνες διαβάσεις πεζών και φιλικές προς ΑΜΕΑ	100.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
						E5.2.2.4	Προμήθεια Οχήματος για μεταφορά ΑΜΕΑ	100.000,00 €	ΕΤΠΑ	ΠεΠ ΝΑ 21-27	RSO 5.1		
		Σύνολο Στρατηγικής								19.849.500,00 €			
		Σύνολο ΠεΠ ΝΑ 2021-2027								14.999.500,00 €			
Σύνολο ΕΤΠΑ								14.491.000,00 €					
Σύνολο ΕΚΤ+								508.500,00 €					
ΣΥΝΟΛΟ ΛΟΙΠΩΝ ΠΗΓΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ								4.850.000,00 €					

Αιτιολόγηση της ανάγκης για συμπληρωματική χρηματοδότηση από άλλα Προγράμματα / Πηγές Χρηματοδότησης

Ε1.1.1 Έργα διάσωσης και ανάδειξης της ιδιαίτερης Αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ερμούπολης

- Υποέργο Ε1.1.1.4 (Αποκατάσταση 4 ταφικών μνημείων στο νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου) που περιλαμβάνει τα τεχνικά έργα αποκατάστασης 4 ταφικών μνημείων - μαυσωλείων στο νεκροταφείο Αγίου Γεωργίου:
 - - του Νικηφόρου Γεωργιάδου
 - - του Νικολάου Πρασσακάκη
 - - του Ν. Γιαννίκογλου και
 - - του Ιωάννου Σταματίου Πρωΐου

Το υποέργο Ε1.1.1.4 υλοποιεί ήδη εκπονηθείσα μελέτη αποκατάστασης σε 4 ταφικά μνημεία. Τα 4 ταφικά μνημεία που θα αποκατασταθούν με πόρους του ΥΠΠΟ είναι τα σημαντικότερα μαυσωλεία που περιλαμβάνονται στο ορθόδοξο νεκροταφείο. Το έργο είναι απόλυτα συμπληρωματικό με τα Υποέργο Ε1.1.1.3

Ε3.1.2 Αποκατάσταση επικίνδυνων και αξιόλογων κτιρίων

- Υποέργο Ε3.1.2.1 Άρση επικινδυνότητας σε κτίρια δημοσίων φορέων.
- Υποέργο Ε3.1.2.2 Πρόγραμμα Βιώσιμης Προστασίας και Επανάχρησης ιστορικών κτιρίων & νεοκλασικών.
- Υποέργο Ε3.1.2.3 Άρση επικινδυνότητας σε κτίρια ιδιωτών. (Η δράση προϋποθέτει το σχεδιασμό σχήματος state aid από την ΕΥΔ ΕΠ Νοτίου Αιγαίου)

Το έργο Ε3.1.2 συνδέεται με το πρόβλημα της ελλιπούς συντήρησης του κτιριακού αποθέματος της Ερμούπολης, το οποίο έχει αναδειχθεί τόσο από μελετητές όσο και από τον τύπο. Η ελλιπής συντήρηση μπορεί να οφείλεται σε ολική εγκατάλειψη του κτιρίου (όπως είναι η περίπτωση των βιομηχανικών κτιρίων) ή σε οικονομική αδυναμία συντήρησης του. Η σημασία του προβλήματος είναι διττή: α) όταν υφίστανται μεγάλα δομικά προβλήματα, το κτίριο καθίσταται επικίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια, και β) όταν αφορά κτίρια μεγάλης αρχιτεκτονικής αξίας επηρεάζει αρνητικά την αρχιτεκτονική κληρονομιά της Ερμούπολης. Η αντιμετώπιση της επικινδυνότητας του κτιριακού αποθέματος δεν μπορεί να γίνει από το Δήμο μέσα από διαδικασίες «άρσης επικινδυνότητας» και χρειάζεται μία συνολικότερη αντιμετώπιση, όπως η φημολογούμενη για το Πρόγραμμα «Διατηρώ» του ΥΠΕΝ το οποίο όμως βρίσκεται ακόμη σε φάση σχεδιασμού.

Ε3.2.2 Ενίσχυση βιώσιμων αστικών μεταφορών

- Υποέργο Ε3.2.2.2 Προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων και σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων

Το Υποέργο Ε3.2.2.2 στοχεύει στην ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης στο νησί της Σύρου με απώτερο στόχο την μετάβαση στην κινητικότητα χαμηλών εκπομπών ρύπων μέσω της προμήθειας ηλεκτρικών οχημάτων για τις ανάγκες του Δήμου και των Κατοίκων. Η πράξη διαρθρώνεται ως εξής:

1. Προμήθεια ηλεκτρικών οχημάτων Δήμου Σύρου-Ερμούπολης
2. Προμήθεια και εγκατάσταση φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων Δήμου Σύρου-Ερμούπολης
3. Εργασίες σύνδεσης ΟΚΩ (οριζόντιο έργο)

Το Υποέργο Ε3.2.2.2 είναι απόλυτα συμπληρωματικό με το Υποέργο Ε3.2.2.1 που υποβάλλεται προς χρηματοδότηση από το ΠΕΠ ΝΑ 2021-2027 στο πλαίσιο της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ

E5.1.1 Ψηφιακές εφαρμογές για ευπαθείς ομάδες

- Υποέργο E5.1.1.1 Ψηφιακή Πλατφόρμα Διαχείρισης Ευπαθών Ομάδων

Το εν λόγω υποέργο στοχεύει στην ενδυνάμωση των ψηφιακών δυνατοτήτων του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας προκειμένου να ενισχυθεί η δυνατότητα καταγραφής και διαχείρισης των ευπαθών ομάδων που είναι ωφελούμενοι από προγράμματα του Δήμου. Το Υποέργο συνδέεται με την δημιουργία της ΣΥΔ (Υποέργο E5.2.1.1).

Αιτιολόγηση της ανάγκης και της δυνατότητας για μόχλευση ιδιωτικών πόρων:**E4.1.1 Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στη δυτική περιοχή**

- Υποέργο E4.1.1.1 Πρόγραμμα κινήτρων για εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων στην δυτική περιοχή

Το έργο αφορά πρόγραμμα state aid (σύμφωνα με την εξειδίκευση του ΕΠ Νοτίου Αιγαίου/ειδικό στόχο RSO1.3) για την προσαρμογή υφιστάμενων κτιρίων στις ανάγκες της επιχείρησης (π.χ.ανάδειξη/διαμόρφωση της όψης, επισκευή/άρση επικινδυνότητας (όπου υπάρχει), διαμόρφωση εσωτερικών χώρων, ενεργειακή αναβάθμιση, κλπ), για την αγορά εξοπλισμού (για τις ανάγκες της επιχείρησης, ψηφιακά συστήματα, κ.α.), κλπ. Έμφαση θα δοθεί στη στήριξη καινοτόμων επενδυτικών σχεδίων που στοχεύουν στην ανάπτυξη διαφοροποιημένων τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των παραγωγικών υποδομών και διαδικασιών (τεχνολογικών και μη)και στην ενίσχυση της εξωστρέφειας επιχειρήσεων των τομέων συγκριτικού πλεονεκτήματος και εξειδίκευσης της Περιφέρειας. Στόχος είναι η επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη δυτική Ερμούπολη, η δημιουργία εναλλακτικών επιχειρηματικών κόμβων και η αποσυμφόρηση του κέντρου. Στόχος η εγκατάσταση περίπου 10 νέων επιχειρήσεων στη Λαλακιά, δημιουργώντας έναν νέο πόλο ανάπτυξης στην περιοχή παρέμβασης.

6. ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**6.1. ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ****6.1.1. Περιγραφή Αστικής Αρχής**

Περιγράφονται οι Αρμοδιότητες του φορέα που προτείνεται να αναλάβει ως Αστική Αρχή, η Διοίκηση του, και η Διάρθρωση, το αντικείμενο και η στελέχωση των υπηρεσιών του.

α. Αρμοδιότητες και Περιοχή ευθύνης:

Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης αποτελεί Καλλικρατικό Δήμο (Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87 Α/7-6-2010), ο οποίος προήλθε από τη συνένωση τριών καποδιστριακών Δήμων (Άνω Σύρου, Ερμούπολης και Ποσειδωνίας). Σε συνέχεια της λογικής του Προγράμματος Καλλικράτης τέθηκε σε εφαρμογή το Πρόγραμμα Κλεισθένης, χωρίς ωστόσο να επέλθει κάποια διαφοροποίηση για τον Δήμο.

Οι 3 Δημοτικές Ενότητες του Δήμου περιλαμβάνουν τις εξής Δημοτικές Κοινότητες:

- **Δ.Ε. Άνω Σύρου:** Άνω Σύρου, Γαλησσά, Πάγου, Χρουσών
- **Δ.Ε. Ερμούπολης:** Ερμούπολης, Μάννα
- **Δ.Ε. Ποσειδωνίας:** Ποσειδωνίας, Βάρης, Φοίνικος

Οι αρμοδιότητες του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης ως οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού πηγάζουν από τις κείμενες διατάξεις του Ν.3852/2010 για το σύνολο της περιοχής παρέμβασης και για όλα τα θέματα/προκλήσεις που αντιμετωπίζει η τοπική κοινωνία. Η περιοχή ευθύνης της Αστικής Αρχής ως προς τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ ορίζεται στην περιοχή της Δημοτικής Κοινότητας Ερμούπολης.

β. Σύνθεση Εταιρικού Σχήματος (αν προτείνεται):

Δεν προτείνεται

γ. Διοίκηση

Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης διοικείται από τον Δήμαρχο, τους Αντιδημάρχους και τους Εντεταλμένους Συμβούλους, το Δημοτικό Συμβούλιο, τις Επιτροπές (Οικονομική, Ποιότητα Ζωής, Διαβούλευσης), και τα Κοινοτικά Συμβούλια, ενώ σημαντικό ρόλο ως προς τα θέματα της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας διαδραματίζουν και τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου, το Λιμενικό Ταμείο Δήμου Σύρου, οι Σχολικές Επιτροπές και η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και αποχέτευσης Σύρου (Δ.Ε.Υ.Α.Σ.).

Ο Δήμαρχος υποστηρίζεται στα διοικητικά του καθήκοντα από τον Γενικό Γραμματέα, ο οποίος υλοποιεί τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Το Δήμαρχο επικουρούν οι Αντιδήμαρχοι που ορίζει ο Δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην (π.χ. άσκηση εποπτείας συγκεκριμένων δημοτικών υπηρεσιών) και κατά τόπο (εποπτεία αποκεντρωμένων υπηρεσιών και ζητημάτων που αφορούν συγκεκριμένες Δημοτικές ενότητες).

Ως προς τους Αντιδημάρχους, αυτοί έχουν οριστεί ως εξής για την περίοδο 1/1/2022-31/12/2023:

- Αντιδήμαρχος Πολιτισμού
- Αντιδήμαρχος Οικονομικών Υπηρεσιών
- Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών και Πολεοδομίας
- Αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών
- Αντιδήμαρχος Τουρισμού
- Αντιδήμαρχος Καθαριότητας, Ανακύκλωσης, Περιβάλλοντος και Κοινωνικής Προστασίας
- Αντιδήμαρχος Αθλητισμού

Ως προς τους Εντεταλμένους Συμβούλους, αυτοί έχουν οριστεί ως ακολούθως:

- Εντεταλμένη Δημοτική Σύμβουλος Αυτοτελούς Τμήματος Υποστήριξης ΝΠΔΔ-Σχολικών Επιτροπών, Γραφείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Προγραμμάτων, Γραφείου Βιβλιοθηκών και Εικαστικών Δραστηριοτήτων και Τμήματος Παιδικών – Βρεφονηπιακών Σταθμών του Δήμου.
- Εντεταλμένος Δημοτικός Σύμβουλος του Κέντρου Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η.)
- Εντεταλμένος Δημοτικός Σύμβουλος του Γραφείου Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και του Γραφείου Διαχείρισης Ποιότητας, Αποδοτικότητας και Αποτελεσματικότητας του Αυτοτελούς Τμήματος Επιχειρησιακού Προγραμματισμού και Τ.Π.Ε. – Πρόεδρος Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Σύρου (Δ.Ε.Υ.Α.Σ.)

δ. Διάρθρωση, αντικείμενο και στελέχωση των υπηρεσιών:

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις διατάξεις του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο Δήμος προχώρησε το έτος 2017 στην τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του, που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1373/24-04-2017. Με βάση τα ως άνω, ο εν ισχύ Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου διαρθρώνεται ως εξής ανά Ενότητα, Τμήματα και Αντικείμενο:

Κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου - Διάρθρωση**Ενότητα Α: Υπηρεσίες υπαγόμενες απευθείας στο Δήμαρχο**

- Γενικός Γραμματέας
- Γραφείο Ειδικών Συμβούλων και Επιστημονικών Συνεργατών
- Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου, Επικοινωνίας & Δημοσίων Σχέσεων
- Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υποστήριξης

- Αυτοτελές Γραφείο Εσωτερικού Ελέγχου
- Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας
- Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας
- Αυτοτελές Τμήμα Υποστήριξης ΝΠΔΔ

Ενότητα Β: Επιτελικές Υπηρεσίες

- Αυτοτελές Τμήμα Επιχειρησιακού Προγραμματισμού και ΤΠΕ

Ενότητα Γ: Υπηρεσίες Τοπικής Πολιτιστικής και Οικονομικής Ανάπτυξης

- Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού και Τουρισμού
- Αυτοτελές Τμήμα Ανάπτυξης και Εξυπηρέτησης του Επιχειρηματία

Ενότητα Δ: Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Ποιότητας Ζωής

- Διεύθυνση Καθαριότητας, Περιβάλλοντος και Αγροτικής Πολιτικής
 - Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων και Καθαριότητας Κοινοχρήστων Χώρων
 - Τμήμα Περιβάλλοντος, Φυσικών Πόρων και Πολιτικής Προστασίας
 - Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Πρασίνου
 - Τμήμα Διαχείρισης και Συντήρησης Οχημάτων

Ενότητα Ε: Υπηρεσίες Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Αθλητισμού

- Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Αθλητισμού
 - Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας
 - Τμήμα Παιδικών – Βρεφονηπιακών Σταθμών
 - Τμήμα Παιδείας, Νεολαίας και Αθλητισμού

Ενότητα ΣΤ: Υπηρεσίες Υποστήριξης

- Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
 - Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων
 - Τμήμα Διαχείρισης Ανθρωπίνων Πόρων
 - Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης
- Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών
 - Τμήμα Οικονομικού Προγραμματισμού και Λογιστηρίου
 - Τμήμα Προμηθειών – Αποθηκών
 - Τμήμα Δημοτικών Προσόδων και Πόρων
 - Τμήμα Ταμείου
- Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
 - Τμήμα Έργων Υποδομής
 - Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Εγκαταστάσεων
 - Τμήμα Έργων Οδοποιίας, Συγκοινωνιών και Αδειών Μεταφορών
 - Τμήμα Προστασίας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Μικρών Έργων και Συντηρήσεων
- Διεύθυνση Πολεοδομίας
 - Τμήμα Αδειών Δόμησης
 - Τμήμα Πολεοδομικού Σχεδιασμού

- Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών
- Διεύθυνση Κέντρου Εξυπηρέτησης Πελατών
 - Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών
 - Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης

Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου – Διάρθρωση

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν τις δημοτικές / τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες, οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες Διευθύνσεις και Τμήματα των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

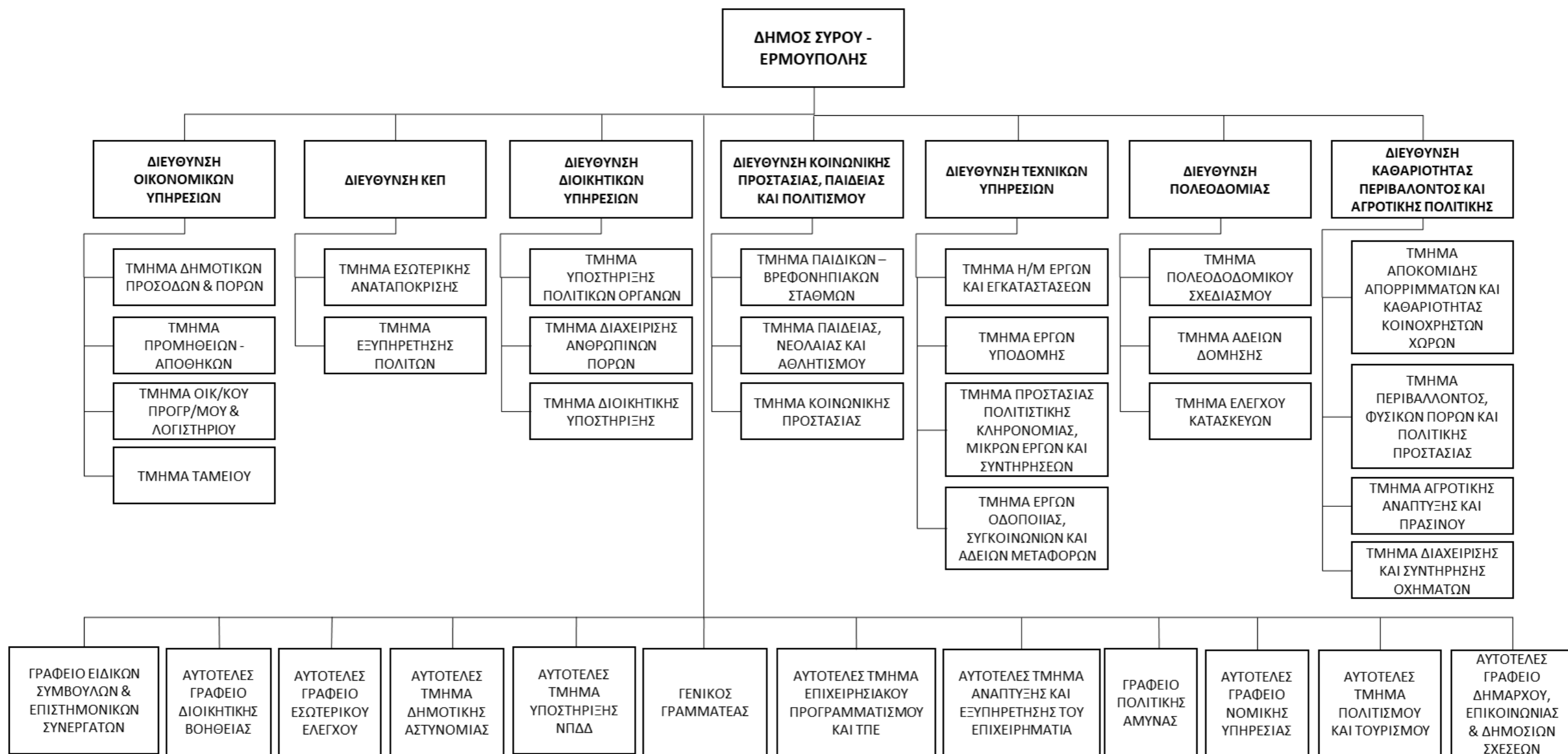
Ενότητα Α: Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με έδρα την Άνω Σύρο

- Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών με έδρα τη Δ. Ε. Άνω Σύρου
- Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών με έδρα τη Δ. Ε. Άνω Σύρου
- Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Διεύθυνσης ΚΕΠ με έδρα τη Δ. Ε. Άνω Σύρο

Ενότητα Β: Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες με έδρα την Ποσειδωνία

- Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών με έδρα τη Δ. Ε. Ποσειδωνίας
- Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών με έδρα τη Δ. Ε. Ποσειδωνίας
- Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες Διεύθυνσης ΚΕΠ με έδρα τη Δ. Ε. Ποσειδωνίας

Ακολουθεί το Οργανόγραμμα του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης όπως αυτό είναι καταχωρημένο στην πλατφόρμα του Μητρώου Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου του Υπουργείου Εσωτερικών.

6.1.2. Αυτοαξιολόγηση Αστικής Αρχής

Απαντώνται τα ακόλουθα ερωτήματα αυτοαξιολόγησης με βάση στοιχεία και πληροφορίες που κατά την εκτίμηση του φορέα τεκμηριώνουν την ικανότητα του να αναλάβει ως Αστική Αρχή την εφαρμογή της Στρατηγικής.

α. για το σχεδιασμό της Στρατηγικής και την παρακολούθηση της υλοποίησής της

Θεσμική νομιμοποίηση, Αντιπροσωπευτικότητα, Εξασφάλιση ενιαίου σχεδιασμού για την περιοχή, Επαρκής τεχνογνωσία, Εξοικείωση με τις απαιτήσεις του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ

Σε συνέχεια της Πρόσκλησης της ΕΥΔ ΠΝΑ για την υποβολή προτάσεων Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης οργάνωσε με επιτυχία τις διαδικασίες και εργασίες εκπόνησης της στρατηγικής βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

Προς το σκοπό αυτό:

- Διατυπώθηκαν οι πρώτες σκέψεις και προτάσεις υπηρεσιών του Δήμου σχετικά με τις πρόσφορες περιοχές εφαρμογής της στρατηγικής και δόθηκαν από την πολιτική ηγεσία του Δήμου σχετικές κατευθύνσεις διερεύνησης/ τεκμηρίωσης της σκοπιμότητας επιλογής τους σε εξωτερικό ανάδοχο που ανέλαβε να συνδράμει στην εκπόνηση της στρατηγικής,
- Οι υπηρεσίες του Δήμου προχώρησαν στην καταγραφή και αποδελτίωση του συνόλου των προτάσεων ανάπτυξης έργων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη στρατηγική (έργα που υλοποιήθηκαν ή έχουν προταθεί προς ένταξη σε διάφορους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς, συγχρηματοδοτούμενους ή μη),
- Οργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε εργαστήριο συμμετοχικού σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ το οποίο απευθυνόταν σε ένα ευρύ φάσμα τοπικών φορέων, ενώσεων, οργανώσεων και συλλογικοτήτων, ενώ πραγματοποιήθηκαν και επιμέρους συναντήσεις με εκπροσώπους συλλογικών ή/και μεμονωμένων φορέων και υπηρεσιών του Δήμου, που τροφοδότησαν τη συλλογιστική για την επιλογή της περιοχής παρέμβασης και το περιεχόμενο της στρατηγικής,
- Οι υπηρεσίες του Δήμου καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της στρατηγικής επεξεργάσθηκαν και διατύπωσαν προτάσεις συμπερίληψης έργων στη στρατηγική, ενώ προχώρησαν και στην διαστασιολόγηση/ κοστολόγηση των έργων σε συνεργασία με τον εξωτερικό ανάδοχο υποστήριξης εκπόνησης της στρατηγικής,
- Οργανώθηκαν δύο νέοι κύκλοι διαβούλευσης (ανοικτή δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση επί των βασικών στοιχείων της Στρατηγικής και διαβούλευση επί του Σχεδίου Δράσης), ενώ πραγματοποιήθηκε συνάντηση εργασίας με την Ομάδα Διοίκησης για τις στρατηγικές ΟΧΕ της Περιφέρειας που διατύπωσε σχετικές κατευθύνσεις προσαρμογής της στρατηγικής στο υιοθετημένο από το ΠεΠ πλαίσιο εφαρμογής των ΟΧΕ ,

Με βάση τα πορίσματα των παραπάνω εργασιών και διαβουλεύσεων ολοκληρώθηκε ο σχεδιασμός και οριστικοποιήθηκε το Σχέδιο Δράσης της στρατηγικής που τελούν υπό την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου.

Χαρακτηριστικά της όλης διαδικασίας σχεδιασμού της στρατηγικής υπήρξαν η εφαρμογή της αρχής του συμμετοχικού σχεδιασμού, η ευρεία πολιτική και κοινωνική συναίνεση στις βασικές αρχές και το περιεχόμενο της στρατηγικής με τους πολιτικούς σχηματισμούς που εκπροσωπούνται στο Δημοτικό Συμβούλιο και τους κοινωνικούς φορείς της περιοχής, η προσήλωση στην ικανοποίηση των αναγκών που αντιμετωπίζει η περιοχή και η ευελιξία για την αντιμετώπιση των τεχνικών και πολιτικών προκλήσεων που ανακύπτουν κατά τον σχεδιασμό μεσοπρόθεσμων στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.

Πρόβλεψη σχετικά με τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες παρακολούθησης της υλοποίησης της στρατηγικής αναφέρονται στην ενότητα 6.2.4 που ακολουθεί.

β. για αξιολόγηση και επιλογή Πράξεων κατά τις απαιτήσεις του ΠεΠ ΝΑ 2021-2027 και του ΕΣΠΑ:

Υπηρεσίες που διαθέτουν τη σχετική τεχνογνωσία, Επίπεδα διοίκησης για την καθοδήγηση της υλοποίησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΣΠΑ

Δεν προτείνεται η ανάληψη ρόλου Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης από τον Δήμο Σύρου – Ερμούπολης για την εφαρμογή των διαδικασιών εφαρμογής της στρατηγικής.

Παράλληλα στην παρούσα στρατηγική περιλαμβάνεται κατάλογος πράξεων προς χρηματοδότηση από το ΠεΠ Νοτίου Αιγαίου 2021-2027 γεγονός που καθιστά μη εφαρμοστέα τη διαδικασία συμμετοχής του Δήμου επιλογής ή έγκρισης των εν λόγω πράξεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 9 του άρθρου 25 «Ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις» του Ν. 4914/2022 περί διαχείρισης, ελέγχου και εφαρμογής αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την πτ 2021-2027.

Ο ρόλος επόμενα του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης αναφορικά με τα θέματα αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων που περιλαμβάνονται στη στρατηγική προτείνεται να περιορισθεί στα ακόλουθα:

- συνεργασία με την ΕΥΔ Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου για την περαιτέρω εξειδίκευση της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, εφόσον απαιτείται, καθώς και διατύπωση προτάσεων προγραμματισμού των προσκλήσεων για την υποβολή αιτήσεων / προτάσεων χρηματοδότησης,
- υποβολή προτάσεων ένταξης έργων της στρατηγικής στο ΠεΠ Νοτίου Αιγαίου και κατάθεση εγγράφων και δικαιολογητικών τεκμηρίωσης της σκοπιμότητας και επιλεξιμότητας τους,
- απόκριση στις παρατηρήσεις και συστάσεις της ΕΥΔ Νοτίου Αιγαίου και κατάθεση συμπληρωματικών στοιχείων που θα διευκολύνουν τις διαδικασίες αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων.

γ. Διαθεσιμότητα διευθύνσεων / τμημάτων / οργανικών μονάδων για αξιολόγηση και επιλογή πράξεων, Ικανότητα προσωπικού, Διάκριση μονάδων ή προσωπικού αξιολόγησης και επιλογής πράξεων / υλοποίησης πράξεων

Διαθεσιμότητα μονάδων, Διαθεσιμότητα προσωπικού

Ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης διαθέτει ένα εξαιρετικά ανεπτυγμένο οργανόγραμμα, καλύπτοντας θεσμικά τις ανάγκες ανάπτυξης έργων και πολιτικών αρμοδιοτήτάς του, ενώ παράλληλα διαθέτει στελεχιακό δυναμικό:

- (α) σε μόνιμες θέσεις με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου, που αριθμεί στα 151 στελέχη, εκ των οποίων 52 είναι πανεπιστημιακής (ΠΕ) ή τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕ),
- (β) σε προσωποπαγείς θέσεις με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου (3 στελέχη),
- (γ) σε θέσεις με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (16 στελέχη, εκ των οποίων 3 ΠΕ/ΤΕ),
- (δ) σε προσωποπαγείς θέσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (28 στελέχη, εκ των οποίων 3 ΠΕ/ΤΕ)

Συνολικά από το σύνολο των οργανικών μονάδων του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης προβλέπεται η εμπλοκή στην εφαρμογή της στρατηγικής των ακόλουθων υπηρεσιών και νομικών προσώπων του Δήμου:

- I. με τον ρόλο της αρμόδιας μονάδας της αστικής αρχής ως φορέα υλοποίησης ή/και λειτουργίας/ συντήρησης των έργων:
 - Αυτοτελές Τμήμα Επιχειρησιακού Προγραμματισμού & ΤΠΕ
 - Αυτοτελές Τμήμα Πολιτισμού & Τουρισμού,
 - Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών,
 - Διεύθυνση Καθαριότητας, Περιβάλλοντος και Αγροτικής Πολιτικής
 - Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Αθλητισμού
 - Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Σύρου
 - Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας (εάν απαιτηθεί, ως φορέας λειτουργίας/ ελέγχου των χώρων στάθμευσης και εφόσον στελεχωθεί)
- II. με τον ρόλο της υποστήριξης ή/και υλοποίησης των διαδικασιών διακήρυξης των έργων, ανάθεσης και υλοποίησης των συμβάσεων:

- Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών,
- Αυτοτελές Γραφείο Νομικής Υπηρεσίας

Κομβικό ρόλο αναλαμβάνει η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών που επιφορτίζεται με το έργο της υποστήριξης της υλοποίησης σειράς έργων (συμμετοχή σε 12 από τις 19 συνολικά παρεμβάσεις της στρατηγικής), τη λειτουργία και συντήρηση των οποίων έχει η ίδια ή/και άλλες οργανικές μονάδες του Δήμου, που διαθέτει σημαντική εμπειρία στη διαχείριση χρηματοδοτούμενων και συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων. Το στελεχιακό δυναμικό της Διεύθυνσης αποτελείται από έντεκα (11) μηχανικούς, έναν (1) διοικητικό υπάλληλο και δώδεκα (12) εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων.

Οι υπηρεσίες του Δήμου διαθέτουν αξιολογημένη εμπειρία στην υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων, όπως έργων ψηφιακής προβολής πολιτιστικής κληρονομιάς, ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων και εξοικονόμησης ενέργειας, τεχνικών έργων (ανέγερση σχολικών μονάδων, παρεμβάσεις σε λιμενικές εγκαταστάσεις κοκ.), καθώς και ανάπτυξης και λειτουργίας κοινωνικών δομών (Κέντρο Κοινότητας Σύρου).

Τέλος, σημειώνεται ότι σε σχέση με τα κριτήρια που αφορούν στην διασφάλιση της τήρησης της αρχής του διαχωρισμού των καθηκόντων αξιολόγησης/ επιλογής των πράξεων και των καθηκόντων υλοποίησης αυτών, αυτά δεν έχουν εφαρμογή στην προτεινόμενη στρατηγική μιας και στον Δήμο Σύρου-Ερμούπολης δεν κατανέμονται αρμοδιότητες αξιολόγησης και επιλογής.

Αντίθετα στο επίπεδο υλοποίησης των έργων εφαρμόζεται το σχετικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον Δήμο, που διασφαλίζει τη διάκριση των οργάνων και διαδικασιών αξιολόγησης των προτάσεων ανάληψης των έργων με τα όργανα και τις διαδικασίες παραλαβής τους.

δ. Ετοιμότητα συγκρότησης Εταιρικού Σχήματος (αν προτείνεται)

Δεν προτείνεται

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ

Για την τεκμηρίωση των θέσεων του, ο φορέας μπορεί να επισυνάψει τα κατά την κρίση του χρήσιμα έγγραφα.

Στο παρόν υποκεφάλαιο, τα αναφέρει.

1. Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου περί έγκρισης της στρατηγικής και υποβολής της πρότασης στην ΕΥΔ

6.2. ΠΡΟΤΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Ο φορέας περιγράφει τον τρόπο οργάνωσης των λειτουργιών, την διάταξη των υπηρεσιών του, την εσωτερική κατανομή εργασιών, τις προβλέψεις για την επαρκή στελέχωση του και τον τρόπο κάλυψης όλων των αναγκών που σχετίζονται με τις λειτουργίες Διακυβέρνησης της Στρατηγικής.

Για κάθε ζήτημα, απαντά με συγκεκριμένες απαντήσεις στα εξής ζητήματα:

1. Ποιος είναι υπεύθυνος για κάθε λειτουργία
2. Πώς εξασφαλίζεται η νομιμότητα των εσωτερικών λειτουργιών
3. Πόσα στελέχη και σε ποιες ειδικότητες κρίνονται απαραίτητα
4. Ποιος νομιμοποιεί, βάσει των κατά νόμο αρμοδιοτήτων, το αποτέλεσμα κάθε εσωτερικής λειτουργίας
5. Ποιος επικοινωνεί με την Διαχειριστική Αρχή και αναλαμβάνει τη νομική ευθύνη κάθε λειτουργίας που επιβάλλει τη συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή.
6. Άλλα σχετικά θέματα κατά την κρίση της υποψήφιας Αστικής Αρχής

Στο πλαίσιο του Συστήματος Διακυβέρνησης, ο Δήμος Σύρου-Ερμούπολης ως Αστική Αρχή υπεύθυνη ως προς την Στρατηγική ΟΧΕ-ΒΑΑ, καλείται να διαδραματίσει έναν ιδιαίτερα σύνθετο ρόλο σε τρία (3) επίπεδα:

Σε 1ο επίπεδο, ως υπεύθυνη, για τον μέχρι σήμερα σχεδιασμό και εκπόνηση της στρατηγικής ΒΑΑ και του Σχεδίου Δράσης, αλλά και την λειτουργία του ως «επιστεύδοντος» για την αποτελεσματική και έγκαιρη εφαρμογή της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ.

Σε 2ο επίπεδο, στην ωρίμανση και υλοποίηση των πράξεων (λειτουργία ως Τελικός Δικαιούχος).

Σε 3ο επίπεδο, στις διαδικασίες συντονισμού των παρεμβάσεων, παρακολούθησης και αξιολόγησης της Στρατηγικής.

6.2.1. Εκπόνηση Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης

Ο Δήμος Σύρου - Ερμούπολης έχει την ευθύνη για τον σχεδιασμό, κατάρτιση και υποβολή της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ στο πλαίσιο της σχετικής πρόσκλησης της ΕΥΔ ΠΝΑ.

Στο πλαίσιο σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ δημιουργήθηκε άτυπη ομάδα αποτελούμενη από Αντιδημάρχους, τον Εντεταλμένο Σύμβουλο του Γραφείου Επιχειρησιακού Σχεδιασμού και τους Προϊσταμένους Διευθύνσεων του Δήμου, που κατήχυνε τις εργασίες εκπόνησης της στρατηγικής, καθώς και τις εργασίες επιλογής των έργων και συνολικά του Σχεδίου Δράσης της στρατηγικής.

Παράλληλα ο Δήμος σχεδίασε και υλοποίησε ευρεία διαβούλευση με τα εμπλεκόμενα μέρη / φορείς καθώς και με την ευρύτερη κοινωνία έχοντας ως στόχο την επίτευξη ευρείας συναίνεσης επί της Στρατηγικής.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Δήμου ως Αστικής Αρχής είναι και η σύγκλιση του Δημοτικού Συμβουλίου για την έγκριση της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ και του Σχεδίου Δράσης και η λήψη απόφασης για την υποβολή της σχετικής πρότασης προς την ΕΥΔ ΠΝΑ.

6.2.2. Αξιολόγηση και επιλογή Παρεμβάσεων

Όπως αναφέρθηκε στην Ενότητα 6.1.2 του παρόντος δεν προτείνεται η ανάληψη ρόλου Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης από τον Δήμο Σύρου – Ερμούπολης για την εφαρμογή των διαδικασιών εφαρμογής της στρατηγικής.

Ο Δήμος όμως μπορεί να συνεργάζεται με την ΕΥΔ ΠΝΑ στο πλαίσιο της αξιολόγησης και επιλογής παρεμβάσεων βάσει κριτηρίων που έχει θέσει η τελευταία καθώς και για τον προγραμματισμό των προσκλήσεων για την υποβολή αιτήσεων/προτάσεων χρηματοδότησης και τη διαμόρφωση του περιεχομένου των προσκλήσεων. Επιπλέον, μπορεί να συνεργάζεται με την ΕΥΔ ΠΝΑ για τη διαμόρφωση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων, προκειμένου να εγκριθούν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ. Ωστόσο, η ΕΥΔ ΠΝΑ είναι εκείνη η οποία είναι τελικά υπεύθυνη για την αξιολόγηση των Πράξεων και για την εισήγηση των προς ένταξη πράξεων στο Περιφερειακό Πρόγραμμα.

6.2.3. Παρακολούθηση υλοποίησης Παρεμβάσεων

Ο Δήμος Σύρου – Ερμούπολης, τόσο από το ρόλο του ως φορέα σχεδιασμού της στρατηγικής, όσο και ως Δικαιούχος των παρεμβάσεων, μέσω των αρμόδιων οργανικών της μονάδων:

- (α) προχωρά σε όλες τις απαραίτητες διαδικασίες για την ολοκλήρωση των διαδικασιών ωρίμανσης των ελλειπόντων στοιχείων των έργων του Σχεδίου Δράσης (μελέτες ωρίμανσης, τυχόν προαπαιτούμενες αδειοδοτήσεις, σχέδια τευχών δημοπράτησης κοκ.),
- (β) αποκρίνεται στις σχετικές προσκλήσεις της ΕΥΔ ΠΝΑ καταθέτοντας προτάσεις ένταξης των πράξεων της στρατηγικής στο ΠεΠ Νοτίου Αιγαίου (εκπόνηση τεχνικών δελτίων πράξεων και συγκρότηση φακέλου δικαιολογητικών υποβολής πρότασης/ αίτησης χρηματοδότησης κοκ.),
- (γ) μετά την έγκριση των πράξεων εκτελεί τις εργασίες υλοποίησης των πράξεων, λαμβάνοντας σχετικές κατευθύνσεις και τις τυχόν απαραίτητες εγκρίσεις από την ΕΥΔ (έγκριση δημοπράτησης, δημοσίευση διακηρύξεων, αξιολόγηση προσφορών, υπογραφή συμβάσεων, συγκρότηση οργάνων παραλαβής εργασιών και παρακολούθηση τήρησης υποχρεώσεων αναδόχων των έργων κοκ.),
- (δ) τηρεί φάκελο του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων και καταθέτει τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου δελτία προόδου και εκθέσεις στην αρμόδια μονάδα της ΕΥΔ ΠΝΑ.

- (ε) αποκρίνεται στις διαδικασίες ελέγχων που διενεργούνται από τις αρμόδιες εθνικές και κοινοτικές αρχές, παρέχοντας αναλυτικά στοιχεία της πορείας και των διαδικασιών υλοποίησης των πράξεων.
- (στ) μεριμνά για την εκπλήρωση των λοιπών υποχρεώσεων υλοποίησης και ολοκλήρωσης των πράξεων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου των συγχρηματοδοτούμενων έργων.

Παράλληλα ο Δήμος μπορεί να συνεργάζεται με την ΕΥΔ ΠΝΑ για την περαιτέρω εξειδίκευση των δράσεων της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ, εφόσον κάτι τέτοιο απαιτείται. Η Αστική Αρχή μπορεί να ενημερώνεται από την Διαχειριστική Αρχή ή και να εισηγείται σε αυτή αλλαγές του Σχεδίου Δράσης που απαιτούνται λόγω πιθανής προβληματικής υλοποίησης κάποιων Πράξεων. Ο Δήμος παράλληλα ελέγχει την τεχνική πλευρά πιθανών αναγκαίων αλλαγών και να εισηγείται αναλόγως στην ΕΥΔ ΠΝΑ στο πλαίσιο του ευρύτερου συντονισμού και συνεργασίας τους στην υλοποίηση παρεμβάσεων.

6.2.4. Διαδικασίες διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ανασχεδιασμού της Στρατηγικής

Ο Δήμος θα συγκροτήσει Ομάδα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΟΠΑ) της στρατηγικής, υπεύθυνη για την παρακολούθηση, την ωρίμανση των πράξεων και την επίτευξη των διαδικασιών για την υλοποίηση της στρατηγικής και συνολικά της παρακολούθησης και αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής.

Στις αρμοδιότητες αυτής της Ομάδας ειδικότερα περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- συντονισμός και χρονοπρογραμματισμός διαδικασιών ωρίμανσης προτάσεων υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης των έργων (μελέτες ωρίμανσης και εφαρμογής, εξασφάλιση αναγκαίων αδειοδοτήσεων, σύνταξη σχεδίων τευχών δημοπράτησης κοκ.), διατύπωση σχετικών εισηγήσεων προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου (Δήμαρχο, Δημοτικό Συμβούλιο, θεματικούς Αντιδημάρχους και Επιτροπές του Δήμου) και παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών προς τις αρμόδιες οργανικές μονάδες/ υπηρεσίες του Δήμου,
- διατύπωση προτάσεων προς την ΕΥΔ ΠΝΑ και συνεργασία με τις αρμόδιες μονάδες της για την ενεργοποίηση προσκλήσεων υποβολής προτάσεων αιτήσεων χρηματοδότησης των έργων,
- διατύπωση πρότασης για παροχή σύμφωνης γνώμης από το Δήμο για τυχόν έργα που δεν έχουν Δικαιούχο τον ίδιο τον Δήμο (αφορά προς το παρόν μόνο το έργο της ορθολογικής διαχείρισης και εξοικονόμησης υδάτινων πόρων με Δικαιούχο την ΔΕΥΑΣ),
- παρακολούθηση των διαδικασιών και του χρονοδιαγράμματος ανάθεσης και υλοποίησης των έργων και συνεχής ενημέρωση του Δημάρχου σχετικά με τυχόν καθυστερήσεις ή εμπλοκές που εντοπίζονται,
- κατάρτιση εξαμηνιαίων συνοπτικών εκθέσεων προόδου υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης και αναλυτικών ετήσιων εκθέσεων αξιολόγησης εφαρμογής της στρατηγικής προς το Δημοτικό Συμβούλιο, δίνοντας έμφαση στην πορεία επίτευξης των ποιοτικών και ποσοτικών στόχων της στρατηγικής,
- εντοπισμός προβλημάτων/ αστοχιών στην εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και αλλαγών στο εξωτερικό περιβάλλον της στρατηγικής και διατύπωση εισηγήσεων επικαιροποίησης της στρατηγικής και του σχεδίου Δράσης της.

Οι ως άνω λειτουργίες είναι συντονιστικού χαρακτήρα και δεν υποκαθιστούν τις σχετικές θεσμοθετημένες διαδικασίες που διέπουν τη λειτουργία του Δήμου.

Επικεφαλής της ΟΠΑ ορίζεται ο πολιτικός προϊστάμενος του Αυτοτελούς Τμήματος Επιχειρησιακού Προγραμματισμού και ΤΠΕ, ενώ μέλη της ΟΠΑ θα είναι υπηρεσιακά στελέχη του Δήμου.

Στις συνεδριάσεις της ΟΠΑ καλούνται υπηρεσιακά στελέχη των εμπλεκόμενων στην εφαρμογή της στρατηγικής υπηρεσιών του Δήμου, προκειμένου να παρέχουν επίκαιρη πληροφόρηση σχετικά με την πρόοδο και τα προβλήματα στην υλοποίηση των παρεμβάσεων του Σχεδίου Δράσης.

Η Ομάδα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης της στρατηγικής συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα και το έργο της υποστηρίζεται από το Αυτοτελές Τμήμα Επιχειρησιακού Προγραμματισμού και ΤΠΕ.

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΑ

Για την τεκμηρίωση των θέσεων του, ο φορέας μπορεί να επισυνάψει τα κατά την κρίση του χρήσιμα έγγραφα ή εκθέσεις υλοποίησης αντίστοιχων παρεμβάσεων κατά το παρελθόν. Στο παρόν υποκεφάλαιο, τα αναφέρει.

1. Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου περί ορισμού επικεφαλής της Ομάδας Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΟΠΑ) της στρατηγικής

6.3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η Αστική Αρχή περιγράφει και ιεραρχεί τα είδη των κινδύνων (επιχειρησιακών, οικονομικών, νομικών, τεχνικών προβλημάτων, στελέχωσης, θεσμικών) ανά στάδιο ανάπτυξης των παρεμβάσεων/δράσεων και αναλύει τον τρόπο αντιμετώπισής τους σύμφωνα με τα παρακάτω υποδείγματα

Η ανάλυση των κινδύνων που μπορούν να επηρεάσουν την εφαρμογή της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ είναι ιδιαίτερα σημαντική διαδικασία και επηρεάζει την διαχείριση όλου του εγχειρήματος. Στόχος είναι η ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης που θα αντιμετωπίζει με ενιαίο και συνεκτικό τρόπο τους όποιους κινδύνους και απειλές προκύψουν και οι οποίοι ενδέχεται να αφορούν το εσωτερικό και το εξωτερικό περιβάλλον, την φύση των έργων, τον συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων, τη διαχείριση των αποτελεσμάτων και της λειτουργίας ΚΟΚ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ/ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Στάδιο εκδήλωσης κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνου	Δράσεις / Τύποι Δράσεων που αφορά ο κίνδυνος	Πιθανότητα εκδήλωσης κινδύνου (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	Πιθανές επιπτώσεις	Σοβαρότητα Επιπτώσεων (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	Αιτιολόγηση	Αξιολόγηση Κινδύνου (Χαμηλός, Μεσαίος, Υψηλός)
Ορίμανση Έργων	Μη έγκαιρη εκπόνηση τεχνικής μελέτης ή/και περιβαλλοντικής αδειοδότησης	Έργα χαμηλής ωρίμανσης που παρουσιάζουν σύντομο χρόνο υλοποίησης ή χαμηλή τεχνική πολυπλοκότητα Έργα χαμηλής ωρίμανσης που περιλαμβάνουν σύνθετα κατασκευαστικά έργα, ή απαιτούν προσωρινές ρυθμίσεις που παρατείνουν το χρόνο υλοποίησης	ΧΑΜΗΛΗ έως ΜΕΣΑΙΑ	Καθυστερήσεις στην έναρξη υλοποίησης του έργου (Δημοπράτηση)	ΧΑΜΗΛΗ ΥΨΗΛΗ	Ο χρόνος υλοποίησης παρόμοιων έργων είναι συνήθως σύντομος διότι α) σε μεγάλο μέρος είναι προμήθειες ή/και β) περιλαμβάνουν σχετικά απλά τεχνικά έργα Ο χρόνος υλοποίησης μπορεί να είναι σημαντικός διότι α) είναι σύνθετο κατασκευαστικό έργο, β) απαιτούνται κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, γ) εκτελείται σε περιοχή που απαιτούνται πρόσθετες προβλέψεις και έλεγχοι	ΧΑΜΗΛΟΣ ΜΕΣΑΙΟΣ έως ΥΨΗΛΟΣ
Εκ πλήρωσης απαιτήσεων ΕΣΠΑ	Καθυστερήσεις στην έκδοση πρόσκλησης για επιλογή ΟΧΕ-ΒΑΑ Καθυστερήσεις στην έκδοση μεμονωμένων προσκλήσεων για την ένταξη των έργων ΟΧΕ-ΒΑΑ - Καθυστερήσεις στις εντάξεις πράξεων/έργων	Όλα τα έργα	ΧΑΜΗΛΗ ΜΕΣΑΙΑ	Καθυστερήσεις στην επιλογή ΣΒΑΑ Καθυστερήσεις στην ένταξη των έργων σε χρηματοδοτικούς μηχανισμούς	ΧΑΜΗΛΗ ΜΕΣΑΙΑ	Ο χρόνος ένταξης δεν επηρεάζει κατά πολύ την υλοποίηση του ΣΒΑΑ καθώς πολλά έργα δεν είναι ακόμη έτοιμα για δημοπράτηση. Ανάλογα με το ποιες προσκλήσεις καθυστερήσουν θα μπορούσαν να συμπίεσουν τους χρόνους υλοποίησης	ΧΑΜΗΛΟΣ ΜΕΣΑΙΟΣ

Στάδιο εκδήλωσης κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνου	Δράσεις / Τύποι Δράσεων που αφορά ο κίνδυνος	Πιθανότητα εκδήλωσης κινδύνου (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	Πιθανές επιπτώσεις	Σοβαρότητα Επιπτώσεων (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	Αιτιολόγηση	Αξιολόγηση Κινδύνου (Χαμηλός, Μεσαίος, Υψηλός)
						έργων/πράξεων που έχουν μακρά χρονοδιαγράμματα.	
Δημοπρατήσεις Έργων	Μη έγκαιρη εγγραφή Π/Υ έργων στο ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου	Έργα με μεγάλους Π/Υ Έργα με μικρούς Π/Υ	ΥΨΗΛΗ ΧΑΜΗΛΗ	Καθυστερήσεις στις δημοπρατήσεις έργων	ΥΨΗΛΗ ΧΑΜΗΛΗ	Τα έργα με μεγάλο Π/Υ, εάν δεν συμπεριληφθούν έγκαιρα στον προϋπολογισμό, δεν μπορούν εύκολα να καλυφθούν από μεταφορές κονδυλίων από άλλα έργα. Επομένως, μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικές καθυστερήσεις. Αντίθετα, τα έργα με μικρούς Π/Υ μπορούν εύκολα να καλυφθούν από μεταφορές κονδυλίων και επομένως δεν συνεπάγονται σημαντικές καθυστερήσεις.	ΥΨΗΛΟΣ ΧΑΜΗΛΟΣ
	Μη έγκαιρη δημοσίευση διαγωνισμού	Πολύπλοκα έργα Απλά έργα	ΥΨΗΛΗ ΧΑΜΗΛΗ	Θα μπορούσαν είτε α) να συμπίεσουν το χρόνο υποβολής προσφορών και επομένως το χρόνο προετοιμασίας των προσφερόντων, είτε β) το χρόνο υλοποίησης του έργου.	ΥΨΗΛΗ ΧΑΜΗΛΗ	α) Μη άρτια προετοιμασία των προσφερόντων και πιθανή ακύρωση των διαγωνισμών, β) ανάληψη έργου με πιεσμένο χρονοδιάγραμμα που οδηγεί είτε σε υπερβάσεις χρόνου, είτε μη ορθή υλοποίηση. Τα απλά έργα	ΥΨΗΛΟΣ ΧΑΜΗΛΟΣ

Στάδιο εκδήλωσης κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνου	Δράσεις / Τύποι Δράσεων που αφορά ο κίνδυνος	Πιθανότητα εκδήλωσης κινδύνου (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	Πιθανές επιπτώσεις	Σοβαρότητα Επιπτώσεων (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	Αιτιολόγηση	Αξιολόγηση Κινδύνου (Χαμηλός, Μεσαίος, Υψηλός)
						συνήθως δεν απαιτούν μεγάλη προετοιμασία από τους προσφέροντες.	
	Ενστάσεις κατά τη διάρκεια των διαγωνισμών	Πολύπλοκα τεχνικά έργα, όπως η ανάπλαση του άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου Απλά έργα όπως Δημόσιος Φωτισμός	ΥΨΗΛΗ ΧΑΜΗΛΗ	Καθυστερήσεις στην έναρξη υλοποίησης		Πολύπλοκα τεχνικά έργα έχουν συνήθως και μακρά περίοδο υλοποίησης. Συνήθως δεν έχουν μακρά περίοδο υλοποίησης και είναι σε μεγάλο μέρος τυποποιημένα.	ΥΨΗΛΟΣ ΧΑΜΗΛΟΣ
Υλοποίηση Δράσεων	Υπερβάσεις συμβατικών χρόνων από αναδόχους	Πολύπλοκα τεχνικά έργα, όπως η ανάπλαση του άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου	ΥΨΗΛΗ	Καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση φυσικού αντικειμένου λόγω: α) νέας δημοπράτησης, β) υποχρέωσης επανάληψης/διορθώσεων	ΜΕΣΑΙΑ	Μη ορθή υλοποίηση συνήθως σημαίνει είτε προβλήματα στο σχεδιασμό του έργου, είτε στην επιλογή αναδόχου. Οι αντικαταστάσεις αναδόχων είναι συνήθως πολύπλοκες διαδικασίες και - εάν γίνουν υπό την πίεση χρόνου για να μην χαθούν χρηματοδοτικά κονδύλια - μπορεί να απειλήσουν σοβαρά την ολοκλήρωση του έργου.	ΜΕΣΑΙΟΣ
	Μη ορθή υλοποίηση από αναδόχους - Ανάγκη αντικατάστασης αναδόχου	Πολύπλοκα τεχνικά έργα, όπως η ανάπλαση του άξονα Ηρ. Πολυτεχνείου	ΥΨΗΛΗ		ΥΨΗΛΗ		ΥΨΗΛΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Στάδιο εκδήλωσης κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνου	Ενδεικτικές Δράσεις / Τύποι Δράσεων που αφορά ο κίνδυνος	Επίπεδο κινδύνου (Χαμηλό, Μεσαίο, Υψηλό)	Τρόπος αντιμετώπισης ανά τύπο Δράσης	Εναλλακτικό Σχέδιο ανά τύπο Δράσης
Ωρίμανση Έργων	Μη έγκαιρη εκπόνηση τεχνικής μελέτης ή/και περιβαλλοντικής αδειοδότησης	Συνήθη τεχνικά έργα	ΜΕΣΑΙΟ	Σε περίπτωση που έχουν ήδη εκπονηθεί άλλα παρόμοια έργα ή προηγούμενες φάσεις του ίδιου έργου, μπορεί να τυποποιηθεί η διαδικασία τεχνικού σχεδιασμού βάσει των προδιαγραφών των προηγούμενων έργων ώστε να συντομευτεί ο χρόνος τεχνικής προετοιμασίας	Εάν παρόλα αυτά δεν αποφευχθεί η καθυστέρηση, μπορεί κατά την υλοποίηση α) να αποκλειστεί η κυκλοφορία στο υπό-κατασκευή τμήμα και να εκτραπεί στο λοιπό οδικό δίκτυο ώστε να συντομευτεί ο χρόνος κατασκευής, ή β) να ετοιμαστεί το χρονοδιάγραμμα του έργου με παράλληλες εργασίες (task splitting) και εφαρμογή μεθόδων κρίσιμης διαδρομής (π.χ. task crashing).
		Ειδικά Τεχνικά έργα	ΜΕΣΑΙΟ	Εάν οι συνθήκες το επιτρέπουν (δηλαδή τα τεχνικά χαρακτηριστικά είναι τα ίδια και ίδιες οι γεωλογικές συνθήκες) με άλλα έργα με άλλα τμήματα του έργου οι σχεδιασμός θα μπορούσε να είναι ίδιος	Εάν παρόλα αυτά δεν αποφευχθεί η καθυστέρηση, μπορεί κατά την υλοποίηση α) να κατασκευάζονται ταυτόχρονα διάφορα τμήματα ή β) να εφαρμοστούν μέθοδοι προκατασκευής (θα πρέπει να έχει προβλεφθεί στη μελέτη).
		Σύνθετα και εξειδικευμένα τεχνικά / κτιριακά έργα	ΥΨΗΛΟ	Εάν υπάρχει πρότερη εμπειρία στην κατασκευή παρόμοιων έργων, μπορεί να τυποποιηθεί η διαδικασία τεχνικού σχεδιασμού βάσει των προδιαγραφών των προηγούμενων έργων.	Εάν παρόλα αυτά δεν αποφευχθεί η καθυστέρηση, μπορεί κατά την υλοποίηση να εφαρμοστούν μέθοδοι προκατασκευής (θα πρέπει να έχει προβλεφθεί στη μελέτη).

Στάδιο εκδήλωσης κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνου	Ενδεικτικές Δράσεις / Τύποι Δράσεων που αφορά ο κίνδυνος	Επίπεδο κινδύνου (Χαμηλό, Μεσαίο, Υψηλό)	Τρόπος αντιμετώπισης ανά τύπο Δράσης	Εναλλακτικό Σχέδιο ανά τύπο Δράσης
		Έργα που εκτελούνται σε περιοχές πρόσθετων απαιτήσεων και περιορισμών	ΥΨΗΛΟ	Επειδή το έργο βρίσκεται σε προστατευόμενη περιοχή απαιτείται να υποβληθεί έντυπο ειδικών πληροφοριών κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Το έντυπο αυτό μπορεί να προετοιμάζεται παράλληλα με τις τεχνικές μελέτες για εξοικονόμηση χρόνου	Εάν παρόλα αυτά δεν αποφευχθεί η καθυστέρηση, μπορεί κατά την υλοποίηση να εφαρμοστεί χρονοδιάγραμμα του έργου με παράλληλες εργασίες (task splitting) και εφαρμογή μεθόδων κρίσιμης διαδρομής (π.χ. task crashing).
Εκτέλεση απαιτήσεων ΕΣΠΑ	Καθυστερήσεις στην έκδοση μεμονωμένων προσκλήσεων για την ένταξη των έργων ΟΧΕ-ΒΑΑ	Όλα τα έργα	ΜΕΣΑΙΟ	Για τη συντόμευση των χρόνων έκδοσης προσκλήσεων αλλά και της ένταξης των έργων/πράξεων θα μπορούσε να συνεργαστεί η επιτροπή του ΟΧΕ-ΒΑΑ με τη ΕΥΔ	Δεν υπάρχει εναλλακτικό σχέδιο
	Καθυστερήσεις στις εντάξεις πράξεων/έργων ΟΧΕ-ΒΑΑ		ΜΕΣΑΙΟ		Δεν υπάρχει εναλλακτικό σχέδιο
Δημοπρατήσεις Έργων	Μη έγκαιρη εγγραφή Π/Υ έργων στο ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου	Έργα με μεγάλους Π/Υ	ΥΨΗΛΟ	Μπορούν να εγγράφονται οι Π/Υ πριν την ολοκλήρωση των προπαρασκευαστικών εργασιών και σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης να μεταφέρονται στο επόμενο έτος (κυλιόμενες εγγραφές).	Δεν υπάρχει εναλλακτικό σχέδιο.

Στάδιο εκδήλωσης κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνου	Ενδεικτικές Δράσεις / Τύποι Δράσεων που αφορά ο κίνδυνος	Επίπεδο κινδύνου (Χαμηλό, Μεσαίο, Υψηλό)	Τρόπος αντιμετώπισης ανά τύπο Δράσης	Εναλλακτικό Σχέδιο ανά τύπο Δράσης
	Μη έγκαιρη δημοσίευση διαγωνισμού	Πολύπλοκα τεχνικά Έργα	ΥΨΗΛΟ	Όλα τα έγγραφα του διαγωνισμού θα πρέπει να ετοιμάζονται παράλληλα με τις αδειοδοτήσεις.	Συγκεκριμένο άτομο από κάθε Δήμο από τον αντίστοιχο τμήμα προσφορών μπορεί να οριστεί υπεύθυνο για την παρακολούθηση όλων των διαγωνισμών της ΟΧΕ ΒΑΑ.
	Ενστάσεις κατά τη διάρκεια των διαγωνισμών.	Πολύπλοκα τεχνικά Έργα	ΥΨΗΛΟ	Οι προδιαγραφές των διαγωνισμών πρέπει να είναι τόσο σαφείς ώστε να αποφεύγονται υποκειμενικές κρίσεις κατά την αξιολόγηση των προσφορών που ευνοούν την υποβολή ενστάσεων.	Μπορεί να γίνεται - πριν την υποβολή των προσφορών - συνάντηση του Δήμου με τους υποψήφιους προσφέροντες ώστε να διαλευκανθούν τυχόν σκοτεινά σημεία. Οι διευκρινήσεις θα παρέχονται - μετά τη συνάντηση - στους προσφέροντες γραπτά.
Υλοποίηση Δράσεων	Υπερβάσεις συμβατικών χρόνων από αναδόχους	Πολύπλοκα τεχνικά Έργα	ΜΕΣΑΙΟ	Μπορεί να εφαρμοστούν ηλεκτρονικά εργαλεία διαχείρισης έργου από τον επιβλέποντα του έργου (π.χ. Primavera) και να γίνεται εβδομαδιαία αξιολόγηση της πορείας του έργου. Έτσι θα υπάρχει έγκαιρος εντοπισμός των καθυστερήσεων.	Εάν παρόλα αυτά δεν αποφευχθούν οι καθυστερήσεις, μπορεί να εφαρμοστούν μέθοδοι κρίσιμης διαδρομής (π.χ. task crashing).
	Μη ορθή υλοποίηση από αναδόχους - Ανάγκη αντικατάστασης αναδόχου	Πολύπλοκα τεχνικά Έργα	ΥΨΗΛΟ	Για την αποφυγή κακοτεχνιών είναι απαραίτητα σωστά σχέδια, αναλυτικότερες προδιαγραφές υλικών, και στενή επίβλεψη.	Δεν υπάρχει εναλλακτικό σχέδιο.

7. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

Ο φορέας παραθέτει τις ενέργειες διαβούλευσης που ακολούθησε για το σχεδιασμό και την υποβολή της πρότασης και για τα αποτελέσματά τους, κατά το ακόλουθο πρότυπο.

Όπως αναφέρεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2021-2027» οι Στρατηγικές ΒΑΑ πριν την υποβολή τους θα πρέπει να αποτελέσουν αντικείμενο διαβούλευσης με τους τοπικούς θεσμούς, φορείς και κοινωνικές ομάδες. Επομένως, η διαδικασία της διαβούλευσης αποτελεί εγγενές στοιχείο της κατάρτισης της πρότασης στρατηγικής και διεξάγεται στο ευρύτερο δυνατό επίπεδο με τοπικούς φορείς, συλλογικότητες και εν γένει τους δημότες.

Η διαβούλευση στο πλαίσιο ανάπτυξης και διαμόρφωσης της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης υλοποιήθηκε σε τρεις φάσεις.

- **Α' Φάση: Εργαστήριο συμμετοχικού σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ**
- **Β' Φάση: Ανοικτή δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση επί των βασικών στοιχείων της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ**
- **Γ' Φάση: Διαβούλευση επί του Σχεδίου Δράσης**

α. Διαβούλευση για το ζήτημα: Α' Φάση Διαβούλευσης

Η Α' Φάση αφορούσε την **πραγματοποίηση στις αρχές Μαρτίου 2023 εργαστηρίου συμμετοχικού σχεδιασμού** της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ το οποίο απευθυνόταν σε ένα ευρύ φάσμα τοπικών φορέων, ενώσεων, οργανώσεων και συλλογικοτήτων.

Στο πλαίσιο της **ωρίμανσης της Α' Φάσης της διαβούλευσης**, ο Σύμβουλος (εξωτερικός συνεργάτης που υποστήριξε τον σχεδιασμό της στρατηγικής) ήρθε σε επαφή με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και Διευθύνσεις του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης για την ανταλλαγή απόψεων επί των αναπτυξιακών αναγκών / προκλήσεων της περιοχής εφαρμογής, την συγκέντρωση πληροφοριών για τα υπό υλοποίηση έργα που αφορούν την Στρατηγική καθώς και την υποβολή προτάσεων / ιδεών παρεμβάσεων και έργων στην περιοχή εφαρμογής βάσει της τρέχουσας εικόνας και της εξειδικευμένης πληροφόρησης που διαθέτουν σε σχέση με τις ανάγκες της Ερμούπολης.

Ημερήσια διάταξη:

Εργαστηρίου συμμετοχικού σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ

Στο πλαίσιο υλοποίησης του εργαστηρίου συμμετοχικού σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου Ερμούπολης, και σε συνέχεια της σχετικής πρόσκλησης η οποία έθετε το πλαίσιο συμμετοχής και συνδρομής των εμπλεκόμενων φορέων και ενδιαφερομένων μερών ως προς την Στρατηγική ΟΧΕ-ΒΑΑ, διαμορφώθηκε σχετική παρουσίαση η οποία στόχευε στο να εκθέσει στους συμμετέχοντες με πλήρη σαφήνεια και αμεσότητα το αντικείμενο του εργαστηρίου και τι αναμένεται από εκείνους. Προς τούτο, η σχετική παρουσίαση περιελάμβανε υποενότητες οι οποίες πραγματεύονταν:

- το θεωρητικό υπόβαθρο της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης,
- το Ευρωπαϊκό πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής της νέας Προγραμματικής Περιόδου για τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Στρατηγικές και στις Στρατηγικές ΟΧΕ-ΒΑΑ, όπως αυτό ορίζεται μέσα από την Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης μεταξύ Ελλάδος και Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- το Προγραμματικό Πλαίσιο των Στρατηγικών ΟΧΕ-ΒΑΑ, όπως αυτό ορίζεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2021-2027»,
- την πρόσκληση για υποβολή Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Νότιο Αιγαίο 2021-2027»,

- και τέλος τις απαιτούμενες ενέργειες για την ολοκλήρωση της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής.

Η συμμετοχή των προσκεκλημένων φορέων έγκειτο στον προσδιορισμό και στην τεκμηρίωση όσο το δυνατόν περισσότερων εκ των προαναφερόμενων προβλημάτων/προκλήσεων στον αστικό χώρο της Ερμούπολης. Σε αυτό το πλαίσιο, όλοι οι προσκεκλημένοι στο εργαστήριο φορείς κλήθηκαν να καταθέσουν τις απόψεις τους πάνω σε 3 άξονες:

Άξονας 1: Ποια είναι τα σημαντικότερα προβλήματα/ προκλήσεις που κατά τη γνώμη τους αντιμετωπίζει η Ερμούπολη σήμερα?

Άξονας 2: Ποια πρέπει να είναι η αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων/ προκλήσεων (στόχοι, τύποι δράσεων/έργων, κλπ)?

Άξονας 3: Υπάρχει κάποια χωρική ενότητα της πόλης η οποία περιλαμβάνει έναν μεγάλο αριθμό (ή όλες) από τις προκλήσεις αυτές?

Συμμετέχοντες:

Στο πλαίσιο οργάνωσης και συντονισμού του εργαστηρίου συμμετοχικού σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν οι ακόλουθοι εμπλεκόμενοι:

- αιρετά μέλη της πλειοψηφίας (Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι) και της μειοψηφίας του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης (επικεφαλής παρατάξεων), καθώς και υποψήφιοι Δήμαρχοι των προσεχών αυτοδιοικητικών εκλογών του Οκτωβρίου 2023,
- Υπηρεσίες και τμήματα του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης (σχετικοί δημόσιοι λειτουργοί) καθώς και σχετικών φορέων υπό την εποπτεία τους (π.χ. Δημοτική Βιβλιοθήκη, Θέατρο Απόλλων, Βιομηχανικό Μουσείο, Κέντρο Κοινότητας κ.α.,
- Νομικά πρόσωπα του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης (Δ.Ε.Υ.Α.Σ., Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο, Σχολικές Επιτροπές)
- Εκπρόσωποι από την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, με προεξέχοντα τον Αντιπεριφερειάρχη Κυκλάδων,
- Εκπρόσωποι της Διαχειριστικής Αρχής του Ε.Π. «Νότιο Αιγαίο 2021-2027»,
- Εκπρόσωπος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αιγαίου,
- Εκπρόσωποι του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής,
- Λοιποί Φορείς Δημοσίου συμφέροντος, όπως: Αστυνομία, Λιμεναρχείο, ΔΕΔΗΕ, Γενικό Νοσοκομείο Σύρου, Δ.ΥΠ.Α., Αερολιμενάρχης,
- Επιμελητήρια, επαγγελματικές ενώσεις και σύλλογοι, όπως: Εμπορικός Σύλλογος Σύρου, Επιμελητήριο Κυκλάδων, Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Σύρου, Ένωση Τουριστικών Καταλυμάτων Σύρου, Σύλλογος Μελετητών Μηχανικών Ν. Κυκλάδων κ.α.,
- Φορείς Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Έρευνας, όπως: Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού, Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Νοτίου Αιγαίου-ΠΝΑ, Ινστιτούτο Σύρου, Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης Ιεράς Μητρόπολης Σύρου κ.α.,
- Κοινωνικοί φορείς, Εκπρόσωποι Πολιτών και Σύλλογοι όπως: ΑΡΩΓΗ Σωματείο ατόμων με προβλήματα όρασης νομού Κυκλάδων, Φιλανθρωπικός Σύλλογος "Αλληλοβοήθεια", Σύλλογος Στήριξης ΑμεΑ και ΑμεΕΕΑ "ΔΙΚΑΙΩΜΑ", Herioupolis Heritage κ.α.,
- Εταιρείες και επιχειρήσεις της τοπικής οικονομίας, όπως: ONEX Ναυπηγεία Σύρου
- Πολιτιστικοί Φορείς και Σύλλογοι, όπως: Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Σύρου (SIFF), Α.Ο. Φοίνικας κ.α.,
- Αθλητικοί Φορείς και Σύλλογοι, όπως: Α.Ο. Φοίνικας κ.α.

Η ανταπόκριση της τοπικής κοινωνίας ήταν υψηλή καθώς στο εργαστήριο έδωσαν το παρόν περισσότερα από 50 άτομα εκπροσωπώντας όλο το φάσμα των προαναφερόμενων τοπικών φορέων και ενώσεων.

Αποτελέσματα:

Πραγματοποιήθηκε έρευνα γραφείου, επεξεργασία των δεδομένων που ελήφθησαν κατά τη φάση ωρίμανσης της διαδικασίας της διαβούλευσης καθώς και των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν από:

- την επιτόπια επίσκεψη κλιμακίου του Δήμου και του εξωτερικού συμβούλου στην περιοχή εφαρμογής της Στρατηγικής,
- το εργαστήριο συμμετοχικού σχεδιασμού και την συμβολή των συμμετεχόντων σε αυτό,
- τις εκ του σύνεγγυς συναντήσεις με εμπλεκόμενους φορείς στην Ερμούπολη,
- και την παραλαβή πρόσθετου υλικού τεκμηρίωσης και προτάσεων τους σχετικά με τις αναπτυξιακές ανάγκες / προκλήσεις της περιοχής εφαρμογής.

Από τα παραπάνω, τα κύρια συμπεράσματα που εξάχθηκαν ήταν τα εξής:

- Αναδεικνύεται μία ζώνη παρέμβασης στο Δυτικό και το Νότιο τμήμα της Ερμούπολης, δυτικά στον άξονα της Λαλακιάς, και Νότια στην πρώην Βιομηχανική περιοχή από το Καρνάγιο μέχρι Λαδόπουλο Λαζαρέτα και άνω αυτής της περιοχής στο Στρατόπεδο, με πλήθος παρεμβάσεων που περιλαμβάνουν πράσινες παρεμβάσεις, ενίσχυση πρασίνου και αναπλάσεις, παιδικές χαρές, ανάδειξη βιομηχανικής κληρονομιάς, ενεργειακές αναβαθμίσεις, κτιριακές αναβαθμίσεις / επανάχρηση, παρεμβάσεις που συνδέονται με την αστική κινητικότητα, την καθαριότητα και την αισθητική αναβάθμιση του χώρου κλπ
- Θα μπορούσαν να αναδειχθούν διαδρομές στη Σύρο θεματικού τουρισμού (π.χ. εκκλησίες, βιομηχανική κληρονομιά, αρχιτεκτονική κληρονομιά κλπ) καθώς και κοινές δράσεις -σε αυτό το πλαίσιο- μεταξύ Ερμούπολης – Άνω Σύρου, επεκτείνοντας την περιοχή παρέμβασης. Προς την ίδια κατεύθυνση μπορεί να δράσει η επιλογή ενίσχυσης πρασίνου.
- Ευρέως αποδεκτές διαπιστώσεις:
 - Στρατόπεδο -> μετεγκατάσταση Παν/μιου και δημιουργία Παν/πολης με προσέλευση 2ου τμήματος + σύνδεση με κτίριο Κορνηλάκη + σύνδεση με αθλητικές εγκαταστάσεις
 - Αναβάθμιση (λειτουργική/ενεργειακή/αισθητική) αθλητικών εγκαταστάσεων
 - Παρκινγκ στη Λαλακιά + ενίσχυση πρασίνου
 - Μετεγκατάσταση αμαξοστασίου στο Λατομείο του Αγίου Παντελεήμονα
 - Υπογειοποίηση κάδων
 - Υπογειοποίηση καλωδίων
 - Ψηφιακές εφαρμογές και εφαρμογές έξυπνης πόλης
 - Ανάγκες εμπλουτισμού κοινωνικών δομών, κατά προτεραιότητα ως προς τις ανάγκες ψυχικής υγείας κι ΑΜΕΑ (ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ)
 - Προώθηση διάχυσης καινοτομίας και ενίσχυσης συνεργασίας Παν/μιου – επιχειρήσεων
 - Ίσως κάποια παρέμβαση βελτίωσης της Ανοικτής Αγοράς στην Οδό Χίου
 - Παρεμβάσεις στην περιοχή Πευκάκια
 - Βελτίωση της πόλης ως προς το επίπεδο φιλικότητας / προσβασιμότητας ατόμων με περιορισμένη όραση, ΑΜΕΑ, και τα παιδιά

β. Διαβούλευση για το ζήτημα: Β' Φάση Διαβούλευσης

Η Β' Φάση αφορούσε τη διενέργεια από τέλος Μαρτίου έως αρχές Μαΐου 2023 ανοικτής δημόσιας ηλεκτρονικής διαβούλευσης βάσει δομημένου ερωτηματολογίου (στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα) μέσω του οποίου οι συμμετέχοντες καλούνταν να αξιολογήσουν τα βασικά στοιχεία της στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης, όπως αυτά είχαν προκύψει από τις μέχρι τότε εργασίες. Στον σχετικό ιστότοπο του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης περιλαμβανόταν και αντίστοιχο συνοδευτικό κείμενο στο οποίο περιλαμβανόταν η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης, οι κύριες προκλήσεις και αποκρίσεις που απαντώνται σε αυτήν, οι στόχοι

και το όραμα της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ καθώς οι Άξονες Προτεραιότητας γύρω από τους οποίους δομείται η σχετική Στρατηγική. Η ανοικτή δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση διενεργήθηκε μέσω σχετικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, και περιλάμβανε την αξιολόγηση:

- αναγκών και προκλήσεων στην περιοχή εφαρμογής,
- του οράματος της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ,
- των Αξόνων Προτεραιότητας της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ,
- των Ειδικών Στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ.

Ημερήσια διάταξη:

Το ερωτηματολόγιο βρίσκεται στην καρδιά της Β' Φάσης της διαβούλευσης. Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στην ανάπτυξη ενός χρηστικού, εστιασμένου και σύντομου ερωτηματολογίου μέσω του οποίου θα δύναται να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα. Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από 5 ενότητες:

- Στοιχεία συμμετέχοντος – Δημογραφικά στοιχεία
- Αξιολόγηση / ιεράρχηση αναγκών και προκλήσεων
- Αξιολόγηση του Οράματος της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ
- Αξιολόγηση / ιεράρχηση των Αξόνων Προτεραιότητας της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ
- Αξιολόγηση / ιεράρχηση Ειδικών Στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας (ΑΠ) της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ

Συμμετέχοντες:

Η ανοικτή δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση διήρκεσε από τις 31/03/2023 μέχρι την 8/5/2023, δηλαδή κατά μία εβδομάδα παραπάνω σε σχέση με το αρχικά προβλεπόμενο χρονικό διάστημα (30/4/2023). Ο αριθμός των ολοκληρωμένων ερωτηματολογίων (5/5 σελίδες) ανήλθε σε 36, ενώ 6 ακόμη ερωτηματολόγια ήταν συμπληρωμένα μέχρι την σελίδα 4/5 και ένα ερωτηματολόγιο μέχρι την σελίδα 3/5, και ελήφθησαν υπόψη στην επεξεργασία των αποτελεσμάτων. Επομένως, ο αριθμός των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων μέχρι την σελίδα 3 ανέρχεται σε 43, μέχρι την σελίδα 4 σε 42 και μέχρι την σελίδα 5 (ολοκληρωμένα) σε 36.

Στο σύνολο των 43 συμμετεχόντων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, το 56% είναι άνδρες και το 46% γυναίκες.

Ως προς το ηλικιακό προφίλ των συμμετεχόντων, η συντριπτική πλειοψηφία τους (93%) ανήκει στην ηλικιακή ομάδα 30-65 ετών, μόλις το 2% ανήκει στο ηλικιακό γκρουπ 18-29 ετών και το 5% στους άνω των 65 ετών. Ειδικότερα, όλοι οι άνδρες που συμμετείχαν στην ηλεκτρονική διαβούλευση είναι μεταξύ 30 και 65 ετών, ενώ στις γυναίκες το αντίστοιχο ποσοστό είναι 84%, μόλις 5% των γυναικών ανήκει στην ηλικιακή κατηγορία 18-29 ετών και 11% των γυναικών που συμμετείχαν είναι άνω των 65 ετών.

Ως προς το προφίλ των συμμετεχόντων σε σχέση με τον τομέα απασχόλησης, το 51% εργάζεται στον ιδιωτικό τομέα, το 33% στον Δημόσιο τομέα, 14% όσων απάντησαν είναι συνταξιούχοι και 2% ασχολείται με τα οικιακά.

Αποτελέσματα:

Ως αποτέλεσμα της έρευνας γραφείου και της Α' Φάσης της διαβούλευσης **αναδείχθηκαν εννέα (9) κύριες αναπτυξιακές προκλήσεις/ανάγκες οι οποίες αξιολογήθηκαν από τους συμμετέχοντες ως Υψηλής και Πολύ Υψηλής Προτεραιότητας όλες σε ποσοστό άνω του 74%.**

Πιο αναλυτικά, σε πρώτο επίπεδο εντοπίζονται τέσσερις αναπτυξιακές ανάγκες / προκλήσεις:

- **Η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής, ιστορικής, αρχιτεκτονικής και αστικής κληρονομιάς της πόλης, και η αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος της (πρόκληση / ανάγκη 1) αξιολογείται ως η σημαντικότερη πρόκληση / ανάγκη της περιοχής εφαρμογής καθώς συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό στην κλίμακα αξιολόγησης 5: Πολύ Υψηλή Προτεραιότητα (67%) ενώ άλλο ένα 26% την αξιολογεί ως υψηλής προτεραιότητας, αθροίζοντας συνολικά 93%.**

- Η δημιουργία μίας πόλης φιλικής για ΑΜΕΑ και άλλες ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (π.χ. παιδιά), η στήριξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού (ΑΜΕΑ, Τρίτη ηλικία) και κάλυψη των αναγκών τους, και η ενίσχυση των δυνατοτήτων κάλυψης αναγκών σε υπηρεσίες υγείας (ψυχικής και σωματικής) και ψυχολογικής υποστήριξης (πρόκληση / ανάγκη 7) αξιολογείται ως η δεύτερη πιο σημαντική αναπτυξιακή πρόκληση / ανάγκη της περιοχής εφαρμογής καθώς το 56% των ερωτηθέντων την θεωρεί ως πολύ υψηλής προτεραιότητας (δεύτερο υψηλότερο ποσοστό στην συγκεκριμένη κλίμακα) και άλλο ένα 35% (τέταρτο υψηλότερο ποσοστό σε αυτή την κλίμακα) την αξιολογεί ως υψηλής προτεραιότητας, αθροίζοντας συνολικά σε αυτές τις δύο κατηγορίες **91%**.
- Η βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου, η ανάπλαση και η αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση του χώρου παρέμβασης (π.χ. υπογειοποίηση καλωδίων), και η αναβάθμιση βασικών υποδομών όπως η διαχείριση απορριμμάτων (π.χ. υπογειοποίηση κάδων απορριμμάτων)] (πρόκληση / ανάγκη 5) αποτελεί την τρίτη σημαντικότερη πρόκληση / ανάγκη της περιοχής εφαρμογής σύμφωνα με τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση, καθώς το 47% την αξιολογεί ως πολύ υψηλής προτεραιότητας (τρίτο υψηλότερο ποσοστό) και το 37% ως υψηλής προτεραιότητας (δεύτερο υψηλότερο ποσοστό σε αυτήν την κλίμακα αξιολόγησης), αθροίζοντας συνολικά σε αυτές τις δύο άνω κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης **84%**.
- Η ανάπτυξη χώρων πρασίνου και αναψυχής και λοιπών πράσινων υποδομών στον αστικό ιστό (ανάγκη / πρόκληση 3) κατατάσσεται ως η τέταρτη σημαντικότερη αναπτυξιακή ανάγκη / πρόκληση της περιοχής εφαρμογής, αφού 40% των συμμετεχόντων την αξιολογεί ως πολύ υψηλής προτεραιότητας και 44% ως υψηλής προτεραιότητας (υψηλότερο ποσοστό σε αυτήν την κατηγορία αξιολόγησης), αθροίζοντας συνολικά σε αυτές τις δύο κατηγορίες **84%**. Παρά το γεγονός ότι η αναπτυξιακή ανάγκη / πρόκληση 3 αξιολογείται με το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό (40%) στην κλίμακα αξιολόγησης «Πολύ Υψηλής Προτεραιότητας», το αυτό είναι αρκούντως υψηλό ώστε σε συνδυασμό με την πρώτη θέση αξιολόγησης (44%) που απολαμβάνει στην κατηγορία «Υψηλής Προτεραιότητας» της κλίμακας αξιολόγησης, να αναδεικνύεται ως τέταρτη πιο σημαντική αναπτυξιακή πρόκληση στην περιοχή εφαρμογής.

Σε δεύτερο επίπεδο εντοπίζονται δύο αναπτυξιακές ανάγκες / προκλήσεις:

- Η βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών, η μείωση των οχλήσεων και η προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και των περιβαλλοντικά φιλικών τρόπων αστικής μετακίνησης (π.χ. εναλλακτικά μέσα μεταφοράς, ηλεκτροκίνηση) (ανάγκη / πρόκληση 6) αναδεικνύεται ως η έκτη σημαντικότερη αναπτυξιακή ανάγκη / πρόκληση στην περιοχή εφαρμογής, καθώς συγκεντρώνει το 47% των συμμετεχόντων ως πολύ υψηλής προτεραιότητας και το 33% ως υψηλής προτεραιότητας, αθροίζοντας συνολικά σε αυτές τις δύο κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης **79%**.
- Η βελτίωση στη διαχείριση φυσικών πόρων σε κοινόχρηστους χώρους (π.χ. ενέργεια), κτίρια, εγκαταστάσεις και υποδομές (βάσει των αρχών της αειφορίας) (πρόκληση / ανάγκη 4) προσδιορίζεται από τους συμμετέχοντες ως η πέμπτη σημαντικότερη αναπτυξιακή ανάγκη / πρόκληση της περιοχής εφαρμογής, δεδομένου ότι συγκεντρώνει την προτίμηση του 47% των ερωτηθέντων ως πολύ υψηλής προτεραιότητας (τέταρτο υψηλότερο ποσοστό στην συγκεκριμένη κατηγορία αξιολόγησης) και 33% ως υψηλής προτεραιότητας (πέμπτο υψηλότερο ποσοστό σε αυτήν την κατηγορία αξιολόγησης), αθροίζοντας συνολικά σε αυτές τις δύο κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης **79%**.

Σε τρίτο επίπεδο εντοπίζονται οι υπόλοιπες τρεις αναπτυξιακές ανάγκες / προκλήσεις:

- Ο οριζόντιος στόχος που αφορά την αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών σε όλο το φάσμα των αναπτυξιακών / προκλήσεων στην περιοχή εφαρμογής (ανάγκη / πρόκληση 9) συγκεντρώνει το τρίτο χαμηλότερο ποσοστό στην αξιολόγηση των συμμετεχόντων τόσο ως πολύ υψηλής προτεραιότητας (44%) όσο και ως υψηλής προτεραιότητας (33%) αθροίζοντας σε αυτές τις δύο κατηγορίες συνολικά **77%**.
- Η ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας πολιτών και επισκεπτών σε σχέση με την πρόληψη και διαχείριση φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών (ανάγκη / πρόκληση 2) συγκεντρώνει το πέμπτο υψηλότερο ποσοστό των συμμετεχόντων ως ανάγκη / πρόκληση πολύ υψηλής προτεραιότητας αλλά και το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό ως υψηλής προτεραιότητας, αθροίζοντας σε αυτές τις δύο κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης **74%**, με αποτέλεσμα να κατατάσσεται στη δεύτερη πιο χαμηλή θέση αξιολόγησης. Η σχετικά χαμηλή αξιολόγηση αυτής της ανάγκης / πρόκλησης, σε σχέση με τις

υπόλοιπες, επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι **συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό (21%) στην κατηγορία «Μέτρια Προτεραιότητα» της κλίμακας αξιολόγησης.**

- **Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, η στήριξη της σύνδεσης και της διάχυσης της καινοτομίας στις επιχειρήσεις, και η ενίσχυση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού (ανάγκη / πρόκληση 8) βρίσκεται στην χαμηλότερη θέση αξιολόγησης των συμμετεχόντων, συγκεντρώνοντας όμως το διόλου αμελητέο ποσοστό του 74% στις δύο υψηλότερες κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης, καθώς αξιολογείται από το 37% των συμμετεχόντων ως πολύ υψηλής προτεραιότητας (χαμηλότερο ποσοστό σε αυτήν την κατηγορία) και με το ίδιο ποσοστό ως υψηλής προτεραιότητας, καταγράφοντας το τρίτο υψηλότερο ποσοστό σε αυτήν την κατηγορία. Αξίζει να επισημανθεί ότι, **μαζί με την ανάγκη / πρόκληση 2, αξιολογείται με το υψηλότερο ποσοστό (21%) ως μέτριας προτεραιότητας.****

Αξίζει να επισημανθεί ότι, ως προς την **κατηγορία «Μέτρια Προτεραιότητα» της κλίμακας αξιολόγησης, οι αναπτυξιακές ανάγκες / προκλήσεις 4 και 6 συγκεντρώνουν το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό (16%),** επιβεβαιώνοντας ότι αυτές οι δύο συνιστούν μία ξεχωριστή ομάδα αναγκών / προκλήσεων που έπονται των τεσσάρων πρώτων (1 – 7 – 5 - 3) που έχουν εντοπιστεί.

Τέλος, ως προς τις **δύο χαμηλότερες κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης των αναπτυξιακών αναγκών / προκλήσεων της περιοχής εφαρμογής** («Χαμηλής Προτεραιότητας» και «Δεν αποτελεί Προτεραιότητα»), τα **ποσοστά που συγκεντρώνονται σε αυτές είναι ιδιαίτερα χαμηλά,** -μόνο η οριζόντια ανάγκη / πρόκληση 9 ξεχωρίζει κάπως καταγράφοντας ελαφρώς πιο αυξημένα σε σχέση με τις υπόλοιπες, αλλά σε κάθε περίπτωση μονοψήφια- ποσοστά σε αυτές τις δύο κατηγορίες, καταδεικνύοντας το γεγονός ότι **οι αναπτυξιακές ανάγκες που έχουν προσδιοριστεί στο πλαίσιο διαμόρφωσης της στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ στην Ερμούπολη είναι ιδιαίτερα επίκαιρες.** Αξίζει να σημειωθεί ότι στην κατηγορία «Δεν αποτελεί Προτεραιότητα» οι αναπτυξιακές ανάγκες / προκλήσεις 1 και 3 συγκεντρώνουν μηδενική προτίμηση, επικυρώνοντας την υψηλή τους σημασία

Στην τρίτη ενότητα του ερωτηματολογίου, οι συμμετέχοντες στην ανοικτή δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση κλήθηκαν να αξιολογήσουν σε ποιο βαθμό συμφωνούν με το Όραμα. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, το 83% συμφωνεί σε αυξημένο βαθμό με το Όραμα που έχει προσδιοριστεί, αφού το 63% συμφωνεί με αυτό απόλυτα και το 23% συμφωνεί πολύ. Το 14% συμφωνεί σε μέτριο βαθμό με το εκπεφρασμένο Όραμα, μόλις το 2% εκφράζει χαμηλό βαθμό συμφωνίας με αυτό ενώ καμία απάντηση δεν καταγράφηκε να εκφράζει την πλήρη αντίθεση/ μηδενικό επίπεδο συμφωνίας με το Όραμα που είχε προσδιορισθεί.

Η τέταρτη ενότητα του ερωτηματολογίου αφορούσε την αξιολόγηση από τους συμμετέχοντες στην ανοικτή δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση των Αξόνων Προτεραιότητας της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ. Ένα πρώτο σχόλιο αφορά το πολύ χαμηλό ποσοστό απαντήσεων που συγκέντρωσε η κατηγορία «Μη αποδεκτός Άξονας Προτεραιότητας» της κλίμακας αξιολόγησης κάθε Άξονα Προτεραιότητας, καθώς δεν ξεπέρασε το 14% (ΑΠ5). Ο ΑΠ3 «Πόλη Λειτουργική και Βιώσιμη: στοχεύει στη βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου, στην προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας και στη βελτίωση της προσβασιμότητας του αστικού χώρου για όλους» αξιολογείται ως ο 1ος σημαντικότερος άξονας καθώς συγκεντρώνει το 33% μεταξύ των συμμετεχόντων, και ακολουθείται από τον ΑΠ1 «Πόλη Πολιτισμού: στοχεύει στην προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού, ιστορικού, αρχιτεκτονικού και κτιριακού αποθέματος της πόλης» με 29% και τον ΑΠ 2 «Πόλη Πράσινη και Ασφαλής: στοχεύει στην ενίσχυση πρόληψης και διαχείρισης ανθρωπογενών και φυσικών κινδύνων, στην εξοικονόμηση ενέργειας και στην ανάπτυξη πράσινων υποδομών» με 24%. Ως δεύτερος σημαντικότερος άξονας αξιολογήθηκε ο ΑΠ 1 από το 21% των συμμετεχόντων, ακολουθούμενος από τον ΑΠ5 «Πόλη Συμπεριληπτική: στοχεύει στην στήριξη ευάλωτων ομάδων μέσω της ανάπτυξης κοινωνικών δομών και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης» με 19% και τον ΑΠ 4 «Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας: στοχεύει στην ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας» με 17%. Η σύνθεση των αποτελεσμάτων των δύο υψηλότερων κατηγοριών της κλίμακας αξιολόγησης (1ος σημαντικότερος και 2ος σημαντικότερος ΑΠ) οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι ΑΠ1 και ΑΠ3 αναδεικνύονται ως οι πιο σημαντικοί άξονες αφού συγκεντρώνουν αντίστοιχα το 50% και 45% των απαντήσεων των συμμετεχόντων στη διαβούλευση. Στην ενδιάμεση κατηγορία ως 3ος σημαντικότερος ΑΠ ξεχωρίζουν οι ΑΠ 5 (26%), ΑΠ3 (21%) και ΑΠ 2 (19%). Στις δύο χαμηλότερες κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης (4ος και 5ος σημαντικότερος ΑΠ), αθροιστικά, το υψηλότερο ποσοστό συγκεντρώνουν οι ΑΠ2 (33%) και ΑΠ4 (40%).

Συμπερασματικά, οι ΑΠ1 και ΑΠ3 αξιολογούνται ως οι πιο σημαντικοί, -σε συμφωνία με τις αναπτυξιακές ανάγκες / προκλήσεις που έχουν αξιολογηθεί ως πολύ ψηλής και υψηλής προτεραιότητας:

- 1: Η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής, ιστορικής, αρχιτεκτονικής και αστικής κληρονομιάς της πόλης, και η αξιοποίηση του κτιριακού αποθέματος της,
- 7: Η δημιουργία μίας πόλης φιλικής για ΑΜΕΑ και άλλες ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (π.χ. παιδιά), η στήριξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού (ΑΜΕΑ, Τρίτη ηλικία) και κάλυψη των αναγκών τους, και η ενίσχυση των δυνατοτήτων κάλυψης αναγκών σε υπηρεσίες υγείας (ψυχικής και σωματικής) και ψυχολογικής υποστήριξης,
- 5: Η βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου, η ανάπλαση και η αισθητική και λειτουργική αναβάθμιση του χώρου παρέμβασης (π.χ. υπογειοποίηση καλωδίων), και η αναβάθμιση βασικών υποδομών όπως η διαχείριση απορριμμάτων (π.χ. υπογειοποίηση κάδων απορριμμάτων)-,

καθώς σε αυτούς τους δύο τα ποσοστά που καταγράφονται στις δύο υψηλότερες αξιολογικές κατηγορίες υπερβαίνουν το άθροισμα των ποσοστών των τριών χαμηλότερων κατηγοριών της αξιολογικής κλίμακας (4ος – 5ος σημαντικότερος ΑΠ και Μη Αποδεκτός ΑΠ).

Στους υπόλοιπους ΑΠ η εικόνα είναι αντίστροφη, με την λιγότερο θετική εικόνα να καταγράφεται στον ΑΠ4 ακολουθούμενος από τον ΑΠ5, ενώ ο ΑΠ2 κινείται σε ενδιάμεσα επίπεδα σημαντικότητας.

Η πέμπτη και τελευταία ενότητα του ερωτηματολογίου αφορούσε την **αξιολόγηση/ιεράρχηση από τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση των Ειδικών Στόχων (Ε.Σ.)** στους οποίους εξειδικεύονται οι Άξονες Προτεραιότητας (Α.Π.) της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ. Ως αποτέλεσμα της έρευνας γραφείου, της επιτόπιας επισκόπησης των αναπτυξιακών αναγκών / προκλήσεων της περιοχής εφαρμογής της Στρατηγικής, της Α' Φάσης της διαβούλευσης και της αρχικής προσέγγισης μίας πρώτης λίστας δυνητικών έργων στην περιοχή παρέμβασης αναδείχθηκαν **εννέα (9) Ειδικόί Στόχοι. Επτά από τους εννέα Ειδικούς Στόχους αξιολογούνται ως πολύ υψηλό και υψηλό αντικτύπου για την περιοχή παρέμβασης σε ποσοστό που υπερβαίνει το 72%, γεγονός που επιβεβαιώνει σε πολύ υψηλό βαθμό τις προτάσεις όσον αφορά την εξειδίκευση των Α.Π. στους συγκεκριμένους Ε.Σ. βάσει δράσεων που φαίνεται να χρειάζεται η περιοχή παρέμβασης.**

Πιο αναλυτικά, σε πρώτο επίπεδο εντοπίζονται **τρεις Ειδικόί Στόχοι, οι οποίοι αφορούν τους δύο πιο σημαντικούς ΑΠ της Στρατηγικής -όπως αυτοί έχουν αναδειχθεί στην τέταρτη ενότητα του ερωτηματολογίου-, δηλαδή τους ΑΠ3: Πόλη Λειτουργική και Βιώσιμη και ΑΠ1: Πόλη Πολιτισμού.** Πιο αναλυτικά:

- Οι Ειδικόί Στόχοι του ΑΠ3, δηλαδή ο **Ε.Σ. 3.2: Βιώσιμη αστική κινητικότητα και προσβασιμότητα για όλους** και ο **Ε.Σ. 3.1: Βελτίωση της λειτουργικότητας του αστικού χώρου**, καταγράφουν τα δύο υψηλότερα ποσοστά -61% και 58%, αντίστοιχα- στην υψηλότερη κατηγορία [5 Πολύ Υψηλός Αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης.
- Ο μοναδικός Ειδικός Στόχος του ΑΠ1, δηλαδή ο **Ε.Σ. 1.1: Προστασία και ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας της πόλης**, συγκεντρώνει το τρίτο υψηλότερο ποσοστό (56%) στην υψηλότερη κατηγορία [5 Πολύ Υψηλός Αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης.
- Κάθε ένας από αυτούς τους τρεις Ε.Σ. αθροίζει ποσοστό άνω του 80% όσον αφορά την αξιολόγησή του στις δύο υψηλότερες κατηγορίες – **πολύ υψηλός και υψηλός αντίκτυπος**- της κλίμακας αξιολόγησης. Ειδικότερα, ο **Ε.Σ. 3.1** αξιολογείται σε ποσοστό 89% ότι έχει πολύ υψηλό και υψηλό αντίκτυπο, όταν ο **Ε.Σ. 3.2** και ο **Ε.Σ. 1.1** συγκεντρώνουν το 83% των απαντήσεων των συμμετεχόντων στις δύο υψηλότερες κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησής τους ως προς το βαθμό αντικτύπου που έχουν στην περιοχή παρέμβασης.

Σε δεύτερο επίπεδο εντοπίζονται **τέσσερις Ειδικόί Στόχοι** που αφορούν τους **ΑΠ5: Πόλη Συμπεριληπτική και ΑΠ2: Πόλη Πράσινη και Ασφαλής.** Πιο αναλυτικά:

- Ο **Ε.Σ. 5.1: Κοινωνικές Δομές**, συγκεντρώνει το τέταρτο υψηλότερο ποσοστό (50%) στην υψηλότερη κατηγορία [5 Πολύ υψηλός αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης, αλλά ταυτόχρονα το χαμηλότερο ποσοστό (22%) στην δεύτερη υψηλότερη κατηγορία [4 Υψηλός αντίκτυπος], γεγονός που τον κατατάσσει στην τρίτη χαμηλότερη θέση (72%) μεταξύ των Ε.Σ. που αξιολογούνται ως πολύ υψηλό και υψηλό αντικτύπου. Αυτό αντικατοπτρίζεται, ουσιαστικά, και από το γεγονός ότι ο **Ε.Σ. 5.1** συγκεντρώνει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό στην κατηγορία [3 Μέτριος Αντίκτυπος].
- Ο **Ε.Σ. 2.2: Εξοικονόμηση ενέργειας και ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων κτιρίων, υποδομών και κοινόχρηστων χώρων**, αξιολογείται από τους ερωτώμενους με το υψηλότερο ποσοστό (50%) στην

κατηγορία [4 Υψηλός Αντίκτυπος], αλλά ταυτόχρονα και με το χαμηλότερο ποσοστό (22%) στην υψηλότερη κατηγορία [5 Πολύ Υψηλός Αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης.

- Ο Ε.Σ. 2.3: Ενίσχυση και ανάπτυξη πράσινων υποδομών, αξιολογείται από τους ερωτώμενους με το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό (42%) στην κατηγορία [4 Υψηλός Αντίκτυπος], αλλά ταυτόχρονα και με το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό (31%) στην υψηλότερη κατηγορία [5 Πολύ Υψηλός Αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης.
- Τέλος, ο Ε.Σ. 5.2: Δημιουργία Νέων Θέσεων Απασχόλησης μέσω εκπαίδευσης & προώθησης στην απασχόληση, αξιολογείται από τους ερωτώμενους με το τρίτο υψηλότερο ποσοστό (36%) στην κατηγορία [4 Υψηλός Αντίκτυπος], αλλά ταυτόχρονα και με το τέταρτο χαμηλότερο ποσοστό (39%) στην υψηλότερη κατηγορία [5 Πολύ Υψηλός Αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης.
- Κάθε ένας από αυτούς τους τέσσερις Ε.Σ. αθροίζει ποσοστό μεταξύ 70% και 80% όσον αφορά την αξιολόγησή του στις δύο υψηλότερες κατηγορίες – πολύ υψηλός και υψηλός αντίκτυπος- της κλίμακας αξιολόγησης. Ειδικότερα, ο Ε.Σ. 5.2 αξιολογείται σε ποσοστό 75% ότι έχει πολύ υψηλό και υψηλό αντίκτυπο, όταν οι υπόλοιποι τρεις - Ε.Σ. 2.3, Ε.Σ. 2.2 και ο Ε.Σ. 5.1 - συγκεντρώνουν ο καθένας το 72% των απαντήσεων των συμμετεχόντων στις δύο υψηλότερες κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησής τους ως προς το βαθμό αντικτύπου που έχουν στην περιοχή παρέμβασης.

Σε τρίτο επίπεδο εντοπίζονται δύο Ειδικόι Στόχοι που αφορούν τον ΑΠ4: Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, και τον ΑΠ2: Πόλη Πράσινη και Ασφαλής. Πιο αναλυτικά:

- Ο Ε.Σ. 4.1: Ενίσχυση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης στους τομείς προτεραιότητας της Περιφέρειας, καταγράφει το τρίτο χαμηλότερο ποσοστό (33%) στην υψηλότερη κατηγορία [5 Πολύ Υψηλός Αντίκτυπος] και το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό (25%) στην δεύτερη υψηλότερη κατηγορία [4 Υψηλός Αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης. Αθροιστικά, ο μοναδικός Ε.Σ. του ΑΠ4: Πόλη Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας, στις δύο υψηλότερες κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης ως προς τον βαθμό αντικτύπου στην περιοχή παρέμβασης συγκεντρώνει το χαμηλότερο ποσοστό (58%) καταλαμβάνοντας την τελευταία θέση μεταξύ των Ε.Σ.
- Ο Ε.Σ. 2.1: Προστασία από φυσικές καταστροφές, αξιολογείται με το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό (31%) στην υψηλότερη κατηγορία [5 Πολύ Υψηλός Αντίκτυπος] και το τέταρτο χαμηλότερο ποσοστό (31%) στην δεύτερη υψηλότερη κατηγορία [4 Υψηλός Αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης. Αθροιστικά, ο Ε.Σ. 2.1 στις δύο υψηλότερες κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης ως προς τον βαθμό αντικτύπου στην περιοχή παρέμβασης συγκεντρώνει το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό (61%) καταλαμβάνοντας την προτελευταία θέση μεταξύ των Ε.Σ.
- Αξίζει να επισημανθεί, ότι τόσο ο Ε.Σ. 4.1 όσο και ο Ε.Σ. 2.1 συγκεντρώνουν το υψηλότερο ποσοστό (28%) στην κατηγορία [3 Μέτριος Αντίκτυπος] της κλίμακας αξιολόγησης.
- Τα ποσοστά που καταγράφονται στις δύο χαμηλότερες κατηγορίες της κλίμακας αξιολόγησης – [2 Χαμηλός αντίκτυπος] και [1 Μηδενικός Αντίκτυπος] – είναι ιδιαίτερα χαμηλά. Ωστόσο, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι στην κατηγορία [2 Χαμηλός Αντίκτυπος] ο Ε.Σ. 2.1 είναι ο μόνος ο οποίος συγκεντρώνει διψήφιο ποσοστό (11%) αλλά ταυτόχρονα στην κατηγορία [1 Μηδενικός Αντίκτυπος] είναι ο μόνος ο οποίος δεν καταγράφει ποσοστό.

Τέλος, ο Ε.Σ. 4.1 είναι ο μόνος ο οποίος αξιολογείται από μηδενικό έως μέτριο αντίκτυπο σε ποσοστό που αθροιστικά ξεπερνάει το 40% (για την ακρίβεια, 42%), ενώ ο Ε.Σ. 2.1 σχεδόν αγγίζει αυτό το ποσοστό (39%).

γ. Διαβούλευση για το ζήτημα: Γ' Φάση Διαβούλευσης

Η Γ' Φάση Διαβούλευσης αφορούσε την διενέργεια τηλεδιάσκεψης στις 24 Ιουλίου 2023 επί του προτεινόμενου Σχεδίου Δράσης με φορείς της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας της Ερμούπολης, όπως έγινε κατά την πρώτη φάση της Διαβούλευσης στο πλαίσιο του εργαστηρίου συμμετοχικού σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ.

Ημερήσια διάταξη:

Στο πλαίσιο υλοποίησης της Γ' Φάσης διαβούλευσης της Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου Ερμούπολης και της παραπάνω πρόσκλησης, καταρτίσθηκε σχετική παρουσίαση η οποία στόχευε στο να εκθέσει στους συμμετέχοντες με πλήρη σαφήνεια την Αρχιτεκτονική της Στρατηγικής, τον σχεδιαζόμενο προϋπολογισμό της

και το προτεινόμενο Σχέδιο Δράσης της, που αποτελεί και το αντικείμενο της τελευταίας φάσης της Διαβούλευσης.

Συμμετέχοντες:

Συμμετείχαν περίπου 20 άτομα, μεταξύ των οποίων εκπρόσωποι της ΕΥΔ ΠΝΑ, εκπρόσωποι υπηρεσιών του Δήμου, εκπρόσωποι επιμελητήριων, εκπρόσωποι της μειοψηφίας, εκπρόσωπος του Πανεπιστημίου Αιγαίου και άλλοι φορείς και ιδιώτες.

Αποτελέσματα:

Η Γ' Φάση διαβούλευσης είχε ως στόχο την οριστικοποίηση του Σχεδίου Δράσης της Μελέτης Στρατηγικής ΟΧΕ-ΒΑΑ του Δήμου Σύρου-Ερμούπολης. Κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης έγινε παρουσίαση του Σχεδίου Δράσης ενώ ακολούθησε ανταλλαγή απόψεων και τοποθετήσεων επί αυτού. Ως τελικό αποτέλεσμα της διαβούλευσης ήταν η πλήρης επικύρωση του Σχεδίου Δράσης με κάποιες μικρές τελικές προσαρμογές επί συγκεκριμένων έργων. Η κυριότερη προσαρμογή αφορούσε το έργο υποδομής των ψηφιακών νομάδων, καθώς το κτίριο στο οποίο είχε αρχικά συζητηθεί να φιλοξενηθεί αυτή η δομή έχει παραχωρηθεί για χρήση στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου, και ως εκ τούτου δεν ήταν δυνατόν να υλοποιηθεί. Αντί αυτού, προστέθηκε έργο προμήθειας ενός αυτοκινήτου βαν με μηχανισμό μεταφοράς 2 αμαξιδίων ΑΜΕΑ και χωρητικότητα μεταφοράς έξι ΑΜΕΑ, ενώ παράλληλα ενισχύθηκε ο προϋπολογισμός του έργου των Τουριστικών Πακέτων με σκοπό την εφαρμογή ενός θεματικού τουριστικού πακέτου και του έργου προώθησης του Γαστρονομικού Τουρισμού με σκοπό την ενίσχυση της ψηφιακής προβολής του μέσω εφαρμογών επαυξημένης και εικονικής πραγματικότητας.

Αναλυτικά στοιχεία και τεκμηριωτικό υλικό των διαδικασιών διαβούλευσης περιέχονται στο ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Π1. ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ – ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΥΡΟΥ -ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ του έργου “ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΥΡΟΥ-ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ”, που είναι διαθέσιμο στην ΕΥΔ της ΠΝΑ.

8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

8.1. ΧΑΡΤΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

A-01: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ

A-02: ΑΝΑΓΛΥΦΟ ΕΔΑΦΟΥΣ

A-03: ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ – ΠΡΑΣΙΝΟ

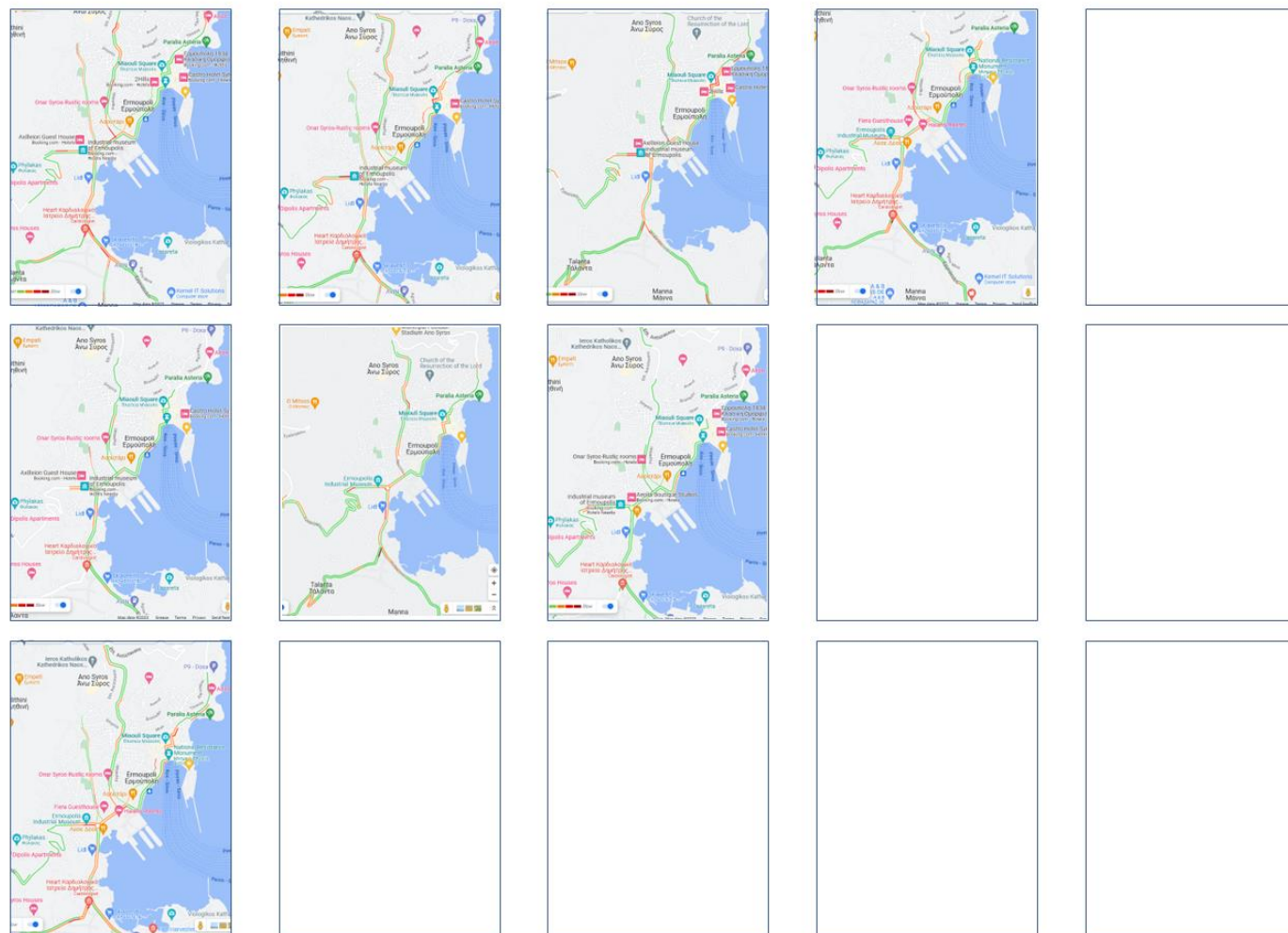
A-04: ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ – ΣΤΑΘΜΕΥΣΗ – ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ

A-05: ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

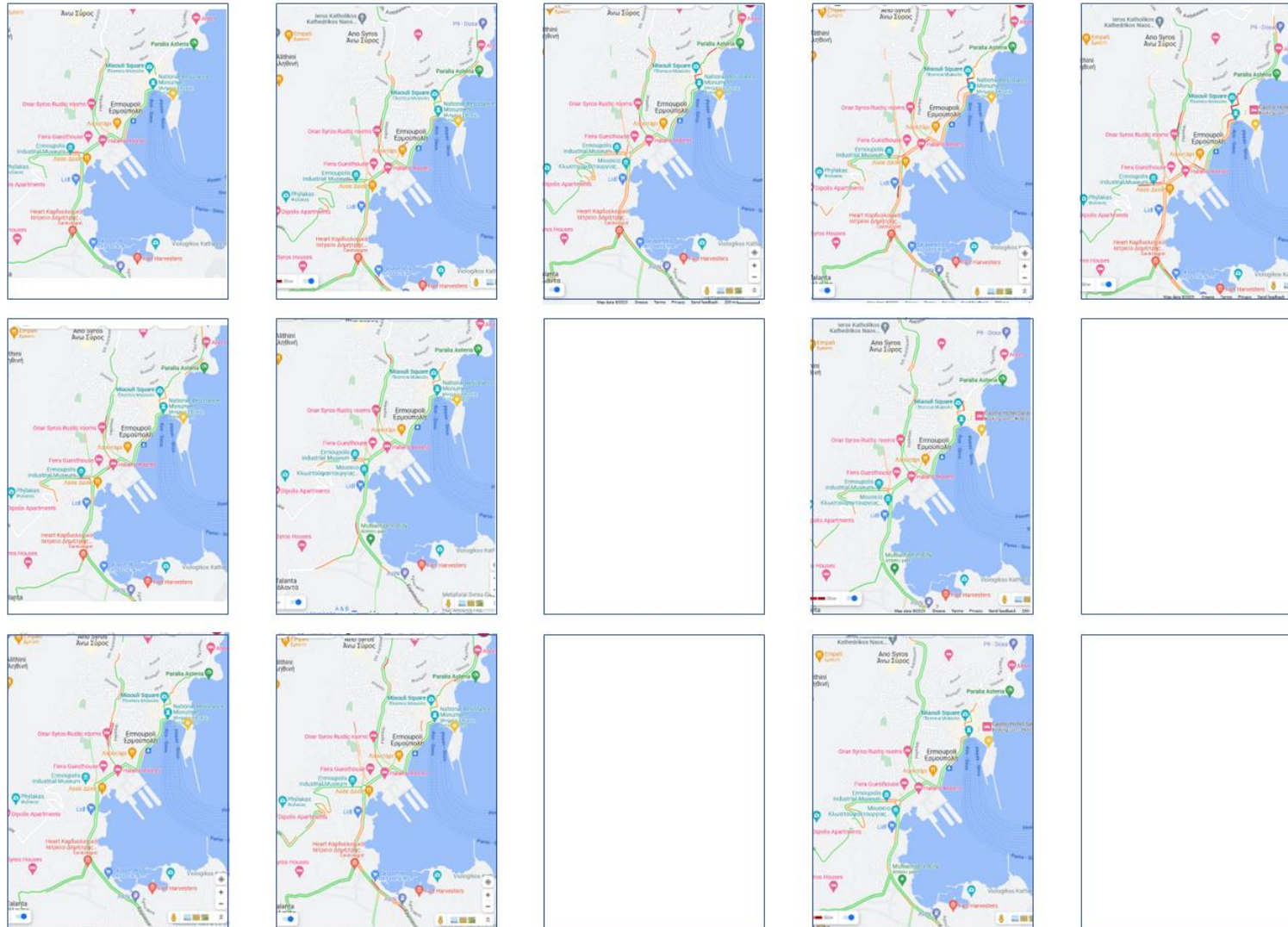
A-06: ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ – ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

A-07: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ

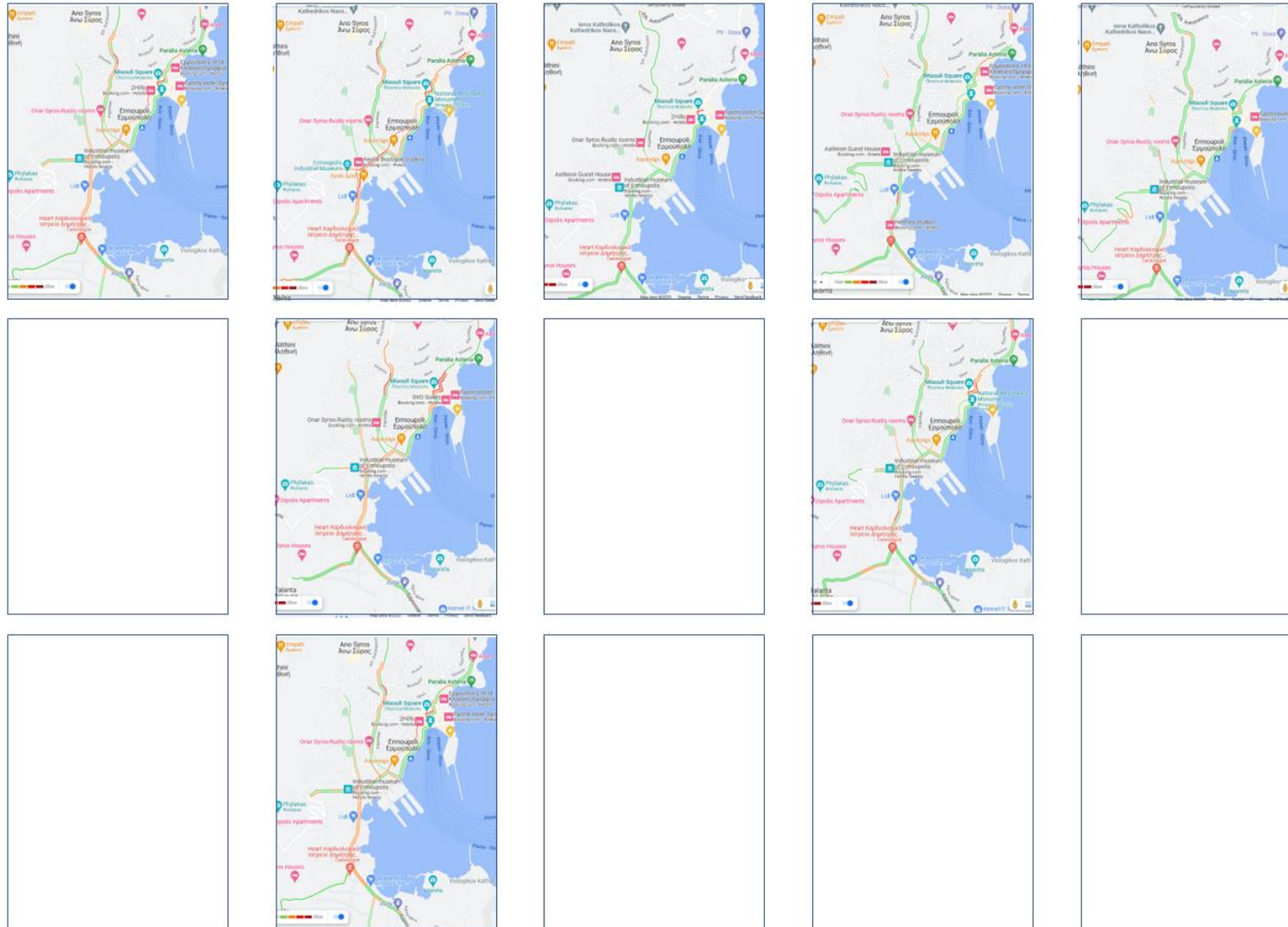
8.2. ΧΑΡΤΕΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

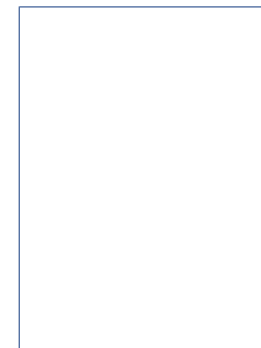
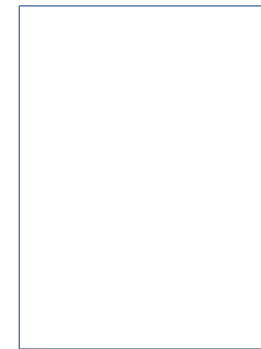
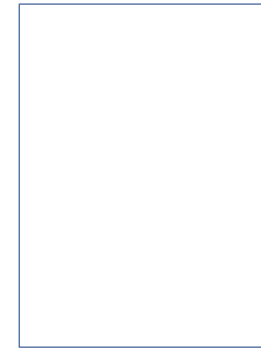
Μάρτιος 2023 / Πρωινή ζώνη

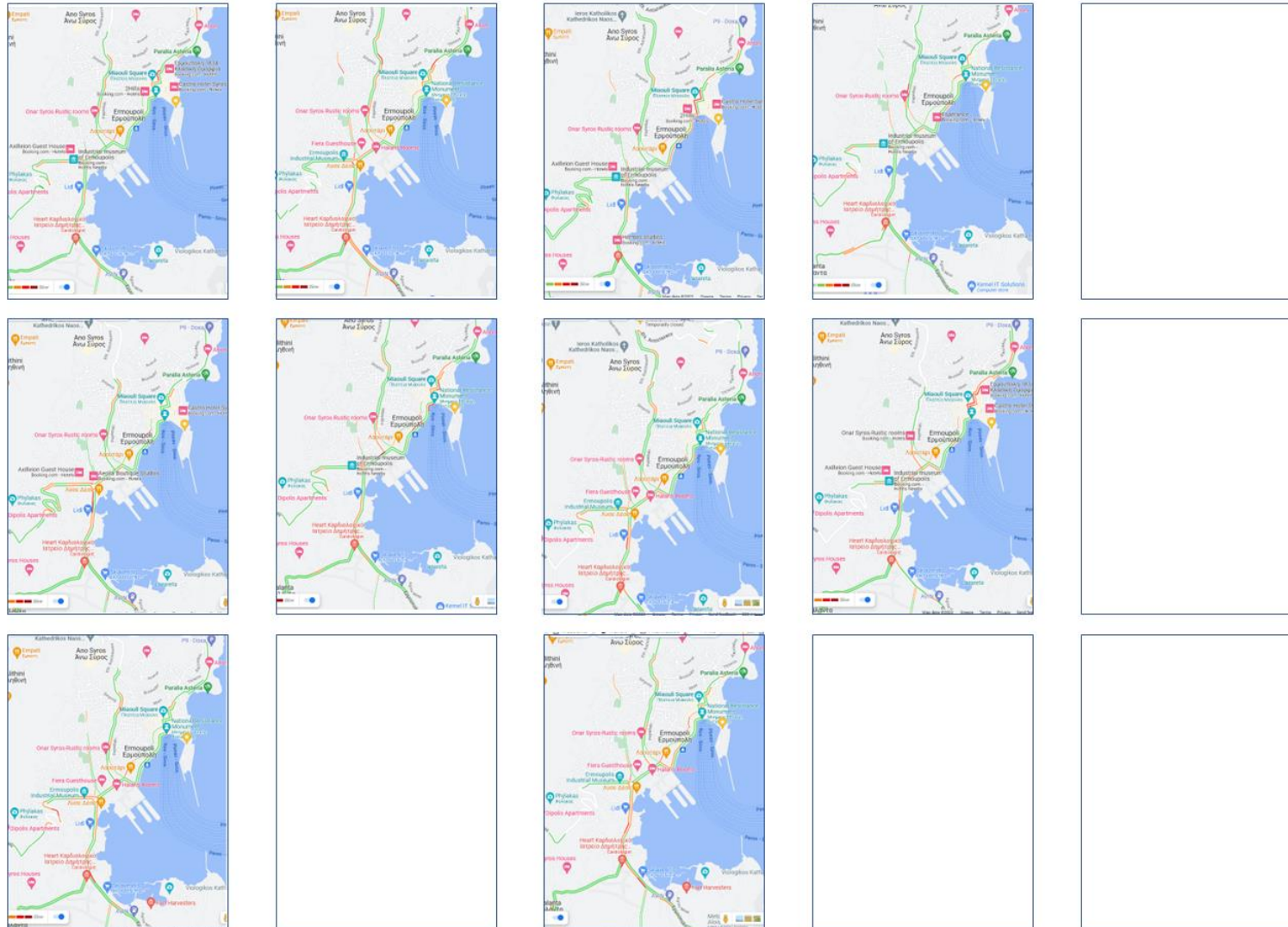
Απρίλιος 2023 / Πρωινή ζώνη

Μάρτιος 2023 / Μεσημβρινή ζώνη

Απρίλιος 2023 / Μεσημβρινή ζώνη

Μάρτιος 2023 / Απογευματινή ζώνη

Απρίλιος 2023 / Απογευματινή ζώνη

8.3. ΧΑΡΤΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

A-09: ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ – ΗΛΙΚΙΕΣ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ)

A-10: ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ)

A-11: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ – ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ)

A-12: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗ & ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ – ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ)

A-13: ΤΥΠΟΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ – ΤΥΠΟΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (ΑΝΑ ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΤΟΜΕΑ)

8.4. ΧΑΡΤΕΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

Π-01: ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Π-02: ΧΑΡΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ/ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ

Π-03: ΧΑΡΤΗΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ